

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Sprawozdanie roczne z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013

PROGRAM OPERACYJNY	Cel <i>KONWERGENCJA</i>
	Kwalifikowany obszar <i>POLSKA/WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE (NUTS 2)</i>
	Okres programowania <i>2007-2013</i>
	Numer programu (CCI) <i>2007PL161PO012</i>
	Nazwa programu <i>REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO NA LATA 2007-2013</i>
SPRAWOZDANIE ROCZNE Z WDRAŻANIA PROGRAMU	Rok sprawozdawczy <i>2012</i>
	Data zaakceptowania sprawozdania przez Komitet Monitorujący

SPIS TREŚCI:

	Spis tabel, wykresów, map i schematów	5
	Wykaz skrótów	11
1.	Informacje wstępne	13
2.	Przegląd realizacji programu operacyjnego.....	14
2.1	Realizacja i analiza postępów	14
2.1.1	Informacje na temat postępów rzeczowych programu operacyjnego	14
2.1.2	Informacje finansowe	14
2.1.3	Informacja nt. podziału wykorzystania funduszy wg kategorii interwencji	15
2.1.4	Pomoc w podziale na grupy docelowe	17
2.1.5	Pomoc zwrócona lub ponownie wykorzystana	17
2.1.6	Analiza jakościowa (poziom programu)	17
2.1.6.1	System realizacji programu	17
2.1.6.2	Postęp finansowy i rzeczowy	22
2.1.6.3	Rekomendacje Komisji Europejskiej	41
2.1.6.4	Rekomendacje Instytucji Zarządzającej i innych instytucji	43
2.1.6.5	Instrumenty inżynierii finansowej	46
2.1.6.6	Realizacja założeń Strategii EU 2020	51
2.1.6.7	Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego	61
2.2	Informacja na temat zgodności z przepisami wspólnotowymi	63
2.2.1	Zasada równości szans	65
2.2.2	Zasada partnerstwa	66
2.3	Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze	68
2.4	Zmiany w kontekście realizacji programu operacyjnego	70
2.5	Zasadnicze modyfikacje w rozumieniu art. 57 rozporządzenia nr 1083/2006	73
2.6	Komplementarność pomocy z innymi instrumentami wsparcia	73
2.6.1	Wpływ działalności KM/PKM, instytucji i grup na zapewnienie koordynacji i komplementarności wsparcia	73
2.6.2	Informacje na temat stosowanych mechanizmów i narzędzi służących zapewnieniu koordynacji i komplementarności wsparcia oraz ich oceny	79
2.6.3	Cross-financing	82
2.6.4	Koordynacja i komplementarność jako przedmiot badań ewaluacyjnych	85
2.6.5	Przykłady projektów komplementarnych w ramach RPO WO 2007-2013	90
2.6.6	Mechanizmy unikania podwójnego finansowania działań realizowanych w ramach polityki spójności z działaniami realizowanymi w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej	93
2.6.7	Kontrole krzyżowe programu	95
2.7	Monitorowanie i ocena	96
2.7.1	Działania Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Pośredniczącej II stopnia	96
2.7.2	Komitet Monitorujący RPO WO 2007-2013	97
2.7.3	Badania ewaluacyjne	101
2.7.3.1	Okresowy plan ewaluacji RPO WO 2007-2013 na 2012 r.	101
2.7.3.2	Zmiany w Okresowym planie ewaluacji RPO WO 2007-2013 na 2012 r.	101
2.7.3.3	Badania ewaluacyjne przeprowadzone w 2012 r.	102
2.7.3.4	Monitoring wdrożenia rekomendacji badań ewaluacyjnych	105
2.7.3.5	Plan ewaluacji na 2013 r. - planowane badania ewaluacyjne.....	105
3.	Postęp wdrażania programu wg Osi priorytetowych	107
3.1	Oś priorytetowa 1 <i>Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu</i>	107
3.1.1	Osiąganie celów i analiza postępów.....	107
3.1.2	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi.....	146

3.2	Oś priorytetowa 2 <i>Spółeczeństwo informacyjne</i>	147
3.2.1	Osiągnięcie celów i analiza postępów.....	147
3.2.2	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi.....	165
3.3	Oś priorytetowa 3 <i>Transport</i>	166
3.3.1	Osiągnięcie celów i analiza postępów.....	166
3.3.2	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi.....	184
3.4	Oś priorytetowa 4 <i>Ochrona środowiska</i>	186
3.4.1	Osiągnięcie celów i analiza postępów.....	186
3.4.2	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi.....	206
3.5	Oś priorytetowa 5 <i>Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe</i>	208
3.5.1	Osiągnięcie celów i analiza postępów.....	208
3.5.2	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi.....	230
3.6	Oś priorytetowa 6 <i>Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych</i>	232
3.6.1	Osiągnięcie celów i analiza postępów.....	232
3.6.2	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi.....	249
3.7	Oś priorytetowa 7 <i>Pomoc techniczna</i>	250
3.7.1	Osiągnięcie celów i analiza postępów.....	250
3.7.2	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi.....	258
4.	Programy z EFS: spójność i koncentracja	259
5.	Programu EFRR/Fundusz Spójności: duże projekty	259
6.	Pomoc techniczna	259
7.	Promocja i informacja	262

Spis tabel, wykresów, map i schematów

- Tabela 1.* Postęp fizyczny programu operacyjnego
- Tabela 2.* Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w euro) – w danym roku oraz narastająco
- Tabela 3.* Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii
- Tabela 4.* Postęp fizyczny Osi priorytetowych
- Tabela 5.* Wskaźniki kontekstowe – zestawienie dla województwa opolskiego i porównanie
- Tabela 6.* Matryca priorytetów, obszarów, celów i inicjatyw flagowych Strategii Europa 2020 oraz kategorii interwencji realizowanych w okresie programowania 2007-2013
- Tabela 7a.* Wpływ projektów realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 na Strategię UE dla Regionu Morza Bałtyckiego
- Tabela 7b.* EFRR a SRMB
- Tabela 8.* Wskaźniki kluczowe (core indicators) 2007-2013
- Tabela 9.* Matryca instrumentów finansowych 2007-2013
- Tabela 10.* Liczba i wartość EFRR umów w podziale na obszary wsparcia
- Tabela 11.* Grupy docelowe w ramach RPO WO 2007-2013
- Tabela 12.* Nabory wniosków w procedurze konkursowej i pozakonkursowej przeprowadzone w ramach RPO WO 2007-2013 od uruchomienia Programu
- Tabela 13.* Nabory wniosków w procedurze konkursowej i pozakonkursowej przeprowadzone w okresie sprawozdawczym (01.01 - 31.12.2012 r.)
- Tabela 14.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w sektorze przetwórczym w podziale na rodzaje wytwarzanych produktów od uruchomienia Programu
- Tabela 15.* Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych perspektywy finansowej 2007-2013
- Tabela 16.* Indywidualne projekty kluczowe w ramach RPO WO 2007-2013
- Tabela 17.* Indywidualne projekty kluczowe w ramach RPO WO 2007-2013 w podziale na osie priorytetowe i obszary wsparcia
- Tabela 18.* Poziom realizacji wskaźników produktów i rezultatu Działania 1.2 od uruchomienia Programu
- Tabela 19.* Zestawienie naborów przeprowadzonych w ramach działania 1.2 od uruchomienia Programu
- Tabela 20.* Stan wdrażania działania 1.2 od uruchomienia Programu
- Tabela 21.* Środki faktycznie wypłacone przez fundusze ostatecznym odbiorcom
- Tabela 22.* Stan wdrażania projektów Fundacji Rozwoju Śląska oraz Wspierania Inicjatyw Lokalnych oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu
- Tabela 23.* Struktura udzielonych pożyczek/poręczeń wg przedmiotu działalności gospodarczej określonej przez pożyczkobiorców/poręczeniobiorców
- Tabela 24.* Poziom alokacji, kontraktacji i płatności dla projektów w ramach RPO WO 2007-2013 wpisujących się w inicjatywy flagowe *Strategii Europa 2020* w podziale na kategorie interwencji
- Tabela 25.* Działania/poddziałania RPO WO 2007-2013 wpisujące się w poszczególne obszary SUE RMB
- Tabela 26.* Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem *cross-financingu* od uruchomienia Programu
- Tabela 27.* Wydatki objęte *cross-financingiem* w ramach zakończonych umów od uruchomienia Programu
- Tabela 28.* Rodzaje komplementarności projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013
- Tabela 29.* Harmonogram posiedzeń KM RPO WO 2007-2013 w okresie sprawozdawczym
- Tabela 30.* Harmonogram posiedzeń KM RPO WO 2007-2013 w okresie sprawozdawczym

- Tabela 31.* Działalność KM RPO WO 2007-2013
- Tabela 32.* Zestawienie badań ewaluacyjnych planowanych do realizacji w 2013 r.
- Tabela 33.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 1 w podziale na typy projektów
- Tabela 34.* Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem *cross-financingu* w ramach Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu
- Tabela 35.* Realizacja Strategii Europa 2020 w ramach Osi priorytetowej 1
- Tabela 36.* Stan wdrażania Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu
- Tabela 37.* Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osi priorytetowej 1 w okresie sprawozdawczym
- Tabela 38.* Planowane nabory wniosków w ramach Osi priorytetowej 1 w 2013 r.
- Tabela 39.* Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu innowacji, przedsiębiorczości i turystyki
- Tabela 40.* Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 1 RPO WO 2007-2013
- Tabela 41.* Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu
- Tabela 42.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 2 w podziale na typy projektów
- Tabela 43.* Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem *cross-financingu* w ramach Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu
- Tabela 44.* Realizacja *Strategii Europa 2020* w ramach Osi priorytetowej 2
- Tabela 45.* Stan wdrażania Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu
- Tabela 46.* Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osi priorytetowej 2 w okresie sprawozdawczym
- Tabela 47.* Planowane nabory wniosków w ramach Osi priorytetowej 2 w 2013 r.
- Tabela 48.* Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z społeczeństwa informacyjnego
- Tabela 49.* Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu
- Tabela 50.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 3 w podziale na typy projektów
- Tabela 51.* Realizacja *Strategii Europa 2020* w ramach Osi priorytetowej 3
- Tabela 52.* Stan wdrażania Osi priorytetowej 3 od uruchomienia Programu
- Tabela 53.* Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osi priorytetowej 3 w okresie sprawozdawczym
- Tabela 54.* Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu transportu
- Tabela 55.* Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 3 RPO WO 2007-2013
- Tabela 56.* Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 3 od uruchomienia Programu
- Tabela 57.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 4 w podziale na typy projektów
- Tabela 58.* Realizacja *Strategii Europa 2020* w ramach Osi priorytetowej 4
- Tabela 59.* Stan wdrażania Osi priorytetowej 4 od uruchomienia Programu
- Tabela 60.* Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osi priorytetowej 4 w okresie sprawozdawczym
- Tabela 61.* Planowane nabory wniosków w ramach Osi priorytetowej 4 w 2013 r.
- Tabela 62.* Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu ochrony środowiska i energii
- Tabela 63.* Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 4 RPO WO 2007-2013
- Tabela 64.* Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 4 od uruchomienia Programu

- Tabela 65.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osie priorytetowej 5 w podziale na typy projektów
- Tabela 66.* Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem *cross-financingu* w ramach Osie priorytetowej 5 od uruchomienia Programu
- Tabela 67.* Realizacja *Strategii Europa 2020* w ramach Osie priorytetowej 5
- Tabela 68.* Stan wdrażania Osie priorytetowej 5 od uruchomienia Programu
- Tabela 69.* Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osie priorytetowej 5 w okresie sprawozdawczym
- Tabela 70.* Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu infrastruktury społecznej i kultury
- Tabela 71.* Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osie priorytetowej 5 RPO WO 2007-2013
- Tabela 72.* Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osie priorytetowej 5 od uruchomienia Programu
- Tabela 73.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osie priorytetowej 6 w podziale na typy projektów
- Tabela 74.* Realizacja *Strategii Europa 2020* w ramach Osie priorytetowej 6
- Tabela 75.* Stan wdrażania Osie priorytetowej 6 od uruchomienia Programu
- Tabela 76.* Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osie priorytetowej 6 w okresie sprawozdawczym
- Tabela 77.* Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu odnowy wsi
- Tabela 78.* Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osie priorytetowej 6 RPO WO 2007-2013
- Tabela 79.* Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osie priorytetowej 6 od uruchomienia Programu
- Tabela 80.* Realizacja Rocznych Planów Działań Pomocy Technicznej w ramach RPO WO 2007-2013
- Tabela 81.* Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osie priorytetowej 7 od uruchomienia Programu
- Tabela 82.* Wartość wszystkich wydatków dokonanych w ramach programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według głównych kategorii (w okresie sprawozdawczym)
- Tabela 83.* Wartość wszystkich wydatków kwalifikowanych zrealizowanych w okresie sprawozdawczym według głównych kategorii
- Tabela 84.* Liczba i wartość wszystkich projektów/planów działań w ramach programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według głównych typów (projekty objęte decyzjami/ umowami o dofinansowanie)
- Wykres 1.* Wydatki publiczne poniesione przez beneficjentów w podziale na Osie priorytetowe
- Wykres 2.* Poziom refundacji z KE do alokacji EFRR w podziale na Osie priorytetowe
- Wykres 3.* Zakontraktowanie środków z EFRR w podziale na obszary wsparcia (z wyłączeniem projektów z zakresu pomocy technicznej)
- Wykres 4.* Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania od uruchomienia Programu w podziale na lata
- Wykres 5.* Kwota dofinansowania z EFRR wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania od uruchomienia Programu w podziale na lata
- Wykres 6.* Poziom wykorzystania alokacji (EFRR) w podziale na Osie priorytetowe RPO WO 2007-2013 od uruchomienia Programu
- Wykres 7.* Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) od uruchomienia Programu
- Wykres 8.* Ilość wniosków pozytywnie ocenionych pod względem formalnym, zatwierdzonych do realizacji oraz podpisanych umów w okresie sprawozdawczym (01.01 - 31.12.2012 r.)
- Wykres 9.* Wartość dofinansowania z EFRR pozytywnie ocenionych pod względem formalnym, zatwierdzonych do realizacji oraz podpisanych umów w ramach RPO WO 2007-2013 w okresie sprawozdawczym (01.01 - 31.12.2012 r.)
- Wykres 10.* Rozkład projektów w ramach Programu wg Sekcji PKD 2007
- Wykres 11.* Struktura procentowa sektora MŚP w udzielonych pożyczkach/poręczeniach przez poszczególnych beneficjentów działania 1.2

- Wykres 12. Alokacja przeznaczona na Strategię Lizbońską oraz *Strategię Europa 2020* w ramach RPO WO 2007-2013
- Wykres 13. Stopień wdrażania *Strategii Europa 2020* w podziale na inicjatywy flagowe
- Wykres 14. Tempo wzrostu PKB w Polsce
- Wykres 15. Zmiany w poziomie bezrobocia na przestrzeni roku 2012 wobec analogicznych miesięcy 2011 roku
- Wykres 16. Punktowy udział kryterium komplementarności w działaniach/poddziałaniach RPO WO 2007-2013
- Wykres 17. Udział projektów w których zadeklarowano komplementarność w stosunku do liczby wszystkich realizowanych inwestycji – (pod) działania RPO WO 2007-2013
- Wykres 18. Proporcja projektów komplementarnych do pozostałych projektów – liczba projektów realizowanych przez podmioty prywatne i publiczne
- Wykres 19. Proporcja projektów komplementarnych do pozostałych projektów – udział projektów realizowanych przez podmioty prywatne i publiczne
- Wykres 20. Liczba projektów komplementarnych w RPO WO 2007-2013 - powiaty
- Wykres 21. Skład KM RPO WO 2007-2013 wg stanu na 31.12.2012 r.
- Wykres 22. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 1 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 23. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 1 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 24. Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 1
- Wykres 25. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 1 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 26. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 1 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 27. Udział poszczególnych rodzajów innowacji w ramach zakończonych projektów innowacyjnych (kategoria interwencji 07)
- Wykres 28. Struktura realizowanych projektów w ramach Osi priorytetowej 1 RPO WO 2007-2013 wg sektorów gospodarki
- Wykres 29. Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 1 wg Sekcji PKD 2007
- Wykres 30. Udział poszczególnych Sekcji PKD 2007 w dofinansowaniu EFRR w ramach podpisanych umów w Osi priorytetowej 1
- Wykres 31. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 2 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 32. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 2 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 33. Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 2
- Wykres 34. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 2 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 35. Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 2 wg Sekcji PKD 2007
- Wykres 36. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 3 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 37. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 3 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 38. Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 3
- Wykres 39. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 3 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 40. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 3 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 41. Rozkład projektów Sekcji O w ramach Osi priorytetowej 3 wg typów beneficjentów
- Wykres 42. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 4 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 43. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 4 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

- Wykres 44.* Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 4
- Wykres 45.* Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 4 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 46.* Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 4 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 47.* Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 4 wg Sekcji PKD 2007
- Wykres 48.* Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 5 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 49.* Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 5 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 50.* Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 5
- Wykres 51.* Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 5 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 52.* Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 5 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 53.* Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 5 wg Sekcji PKD 2007
- Wykres 54.* Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 6 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 55.* Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 6 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 56.* Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 6
- Wykres 57.* Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 6 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 58.* Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 6 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 59.* Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 6 wg Sekcji PKD 2007
- Wykres 60.* Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 7 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 61.* Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 7 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 62.* Rozkład projektów Sekcji O w ramach Osi priorytetowej 7 wg typów instytucji
- Mapa 1.* Zestawienie ilości i wartości EFRR podpisanych umów w podziale na gminy województwa opolskiego wg siedziby beneficjenta – stan na 31 grudnia 2012 r.
- Mapa 2.* Zestawienie podpisanych umów w podziale na wybrane obszary wsparcia - wg siedziby beneficjenta – stan na 31 grudnia 2012 r.
- Mapa 3.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 1 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)
- Mapa 4.* Specjalizacje branżowe IOB w województwie opolskim
- Mapa 5.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 2 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)
- Mapa 6.* Zestawienie liczby miejscowości w gminach województwa opolskiego ze wskazaniem dostępu do Internetu
- Mapa 7.* Zestawienie gmin województwa opolskiego objętych zakresem projektów realizowanych w ramach działania 8.4 PO IG 2007-2013
- Mapa 8.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 3 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)
- Mapa 9.* Projekty Samorządu Województwa Opolskiego z zakresu infrastruktury transportowej w podziale na gminy województwa opolskiego wg miejsca realizacji projektu
- Mapa 10.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 4 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)
- Mapa 11.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 5 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)

- Mapa 12.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 6 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)
- Schemat 1.* Zestawienie dokumentów IZ RPO WO 2007-2013
- Schemat 2.* Spójność RPO WO 2007-2013 z inicjatywami flagowymi *Strategii Europa 2020*
- Schemat 3.* Spójność Osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 z celami Krajowego Programu Reform na rzecz realizacji *Strategii Europa 2020*
- Schemat 4.* Wizja, wyzwania rozwojowe, cele strategiczne i cele operacyjne zawarte w *Programie Specjalnej Strefy Demograficznej*
- Schemat 5.* Osie priorytetowe RPO WO 2007-2013 wraz z liczbą działań i poddziałań, w ramach których realizowane są nabory
- Schemat 6.* Mechanizmy unikania podwójnego finansowania zadań realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013

ZAŁĄCZNIKI

- Załącznik I** *Tabela 1* Postęp fizyczny programu operacyjnego
- Załącznik II** *Tabela 2* Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w Euro) – w danym roku oraz narastająco
- Załącznik III** *Tabela 3* Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii
- Załącznik IV** *Tabela 4* Postęp fizyczny Osi priorytetowych
- Załącznik V** *Tabela 5* Wskaźniki kontekstowe – zestawienie dla województwa opolskiego i porównanie
- Załącznik VI** *Tabela 6* Matryca priorytetów, obszarów, celów i inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020* oraz kategorii interwencji realizowanych w okresie programowania 2007-2013 w ramach RPO WO 2007-2013
- Załącznik VII** *Tabela 7* Wpływ projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 na Strategię UE dla Regionu Morza Bałtyckiego
- Załącznik VIII** *Tabela 8* Wskaźniki kluczowe (core indicators) 2007-2013
- Załącznik IX** *Tabela 9* Matryca instrumentów finansowych 2007-2013
- Załącznik X** Formularz sprawozdawczy dotyczący promocji i informacji
- Załącznik XI** Przykłady komplementarności projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 z przedsięwzięciami współfinansowanymi z innych programów lub funduszy
- Załącznik XII** Materiały informacyjno-promocyjne (płyta CD)

Wykaz skrótów

BP	budżet państwa
DT	Dostosowanie techniczne
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
GSE	Grupa Sterująca Ewaluacją
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych/Główne Zbiorniki Wód Podziemnych
IK NSRO 2007-2013	Instytucja Koordynująca Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013
IK RPO	Instytucja Koordynująca Regionalne Programy Operacyjne
IP II stopnia	Instytucja Pośrednicząca II stopnia
IPOC	Instytucja Pośrednicząca w Certyfikacji
IZ RPO WO 2007-2013	Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013
JE	Jednostka Ewaluacyjna
KE	Komisja Europejska
KK NSRO 2007-2013	Komitet Koordynacyjny Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013
KM RPO WO 2007-2013	Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013
KPR	Krajowy Program Reform
KRW	Krajowa Rezerwa Wykonania
KSI (SIMIK 07-13)	Krajowy System Informatyczny (SIMIK 07-13)
KZTZ	Koncepcja Zagospodarowania Terenów Zdegradowanych
LPR	Lokalny Program Rewitalizacji
LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013)	Lokalny System Informatyczny – System Elektronicznego Zarządzania i Monitoringu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013
MRR	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
NSRO 2007-2013	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013
OOŚ	Ocena Oddziaływania na Środowisko
PKM	Podkomitet Monitorujący
PO	Program Operacyjny/Programy Operacyjne
PO IG 2007-2013	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013
PO IiŚ 2007-2013	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013
PO KL 2007-2013	Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013
PO WT RCz-RP 2007-2013	Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013
PROW 2007-2013	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
RPDzPT	Roczne Plany Działań Pomocy Technicznej
RPO	Regionalny Program Operacyjny/Regionalne Programy Operacyjne
RPO WO 2007-2013, Program	Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013
SUE RMB	Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego
UE	Unia Europejska
ZPORR 2004-200	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006
WUP OPOLE	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu

1. Informacje wstępne

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 nr CCI 2007/PL/16/1/PO/012 został przyjęty przez Komisję Europejską Decyzją nr K(2007)4558 z dnia 1 października 2007 r. oraz uchwałą nr 1070/2007 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 29 października 2007 r. (z późn. zm.).

Dokument realizowany jest w ramach pomocy wspólnotowej i objęty jest Celem 1 **Konwergencja** dla województwa opolskiego w latach 2007-2013.

Celem głównym Programu jest zwiększenie konkurencyjności oraz zapewnienie spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej dla podniesienia atrakcyjności województwa opolskiego, jako miejsca do inwestowania, pracy i zamieszkania.

Alokacja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wynosi **491 446 973 Euro**, w tym 64 302 160 Euro stanowią środki pozyskane w ramach Krajowej Rezerwy Wykonania oraz dostosowania technicznego.

Obowiązek sporządzania sprawozdań rocznych z wdrażania Programu wynika z art. 67 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. *ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.*

Realizując ww. obowiązek oraz stosując zasady sprawozdawczości wymagane przez krajowe akty prawne, a także dobre praktyki wypracowane w latach poprzednich dzięki uwagom i kontaktom z instytucjami krajowymi i Komisją Europejską, Instytucja Zarządzająca przygotowała *Sprawozdanie roczne z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 za 2012 r.*, które zostało przyjęte przez Komitet Monitorujący RPO WO 2007-2013 *Uchwałą nr ... z dnia ...*

➤ ***Szczegółowy opis działań IZ RPO WO 2007-2013 podejmowanych w okresie sprawozdawczym w ramach realizacji celów poszczególnych Osi priorytetowych – punkt 3. Postęp wdrażania programu wg Osi priorytetowych***

Dodatkowo IZ RPO WO 2007-2013 przygotowała:

- streszczenie sprawozdania, które stanowi odrębny dokument i przekazany jest wraz ze sprawozdaniem do KE poprzez system SFC 2007 (wersja polska i angielska);
- przykłady komplementarności projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 z przedsięwzięciami współfinansowanymi z innych programów lub funduszy, które stanowią *Załącznik XI* do sprawozdania;
- przykłady dobrych praktyk IZ RPO WO 2007-2013 w zakresie działań informacyjno-promocyjnych, które stanowią *Załącznik XII* do sprawozdania.

2. Przegląd realizacji programu operacyjnego

2.1 Realizacja i analiza postępów

2.1.1 Informacje na temat postępów rzeczowych programu operacyjnego

Informacje nt. postępu rzeczowego w zakresie wskaźników produktu i rezultatu zawartych w RPO WO 2007-2013 oraz w Szczegółowym opisie osi priorytetowych RPO WO 2007-2013¹, zostały zaprezentowane w *Załączniku IV*.

Wskaźniki celu głównego oraz dla poszczególnych osi zostały przedstawione w oparciu o zatwierdzone wnioski o płatność końcową, zarejestrowane w KSI (SIMIK 07-13) do 31 grudnia 2012 r.². Informacje w zakresie wskaźników ujętych w *Załączniku IV* przedstawiają także szacowane wartości wskaźnika na podstawie podpisanych umów. Szczegółowe informacje nt. postępu rzeczowego podano przy analizie postępu wdrażania poszczególnych Osi priorytetowych.

Dla wskaźników na poziomie osi priorytetowych/działań podano wartości docelowe zaktualizowane w ramach renegotjacji Programu w 2011 r. Dla roku 2010 nie aktualizowano wartości docelowych, stąd ich wartości przedstawiono zgodnie z założeniami z 2007 r.

W przypadku, gdy wskaźniki mają swoje odpowiedniki we wskaźnikach kluczowych, dane pochodzą z KSI (SIMIK 07-13). Pozostałe osiągnięte wartości wskaźników podano na podstawie danych zawartych w LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

W związku z tym, iż niektóre wskaźniki mają charakter złożony, tj. dzielą się na podwskaźniki, przyjęto zasadę, iż do obliczenia ogólnej liczby wskaźników realizowanych na poziomie Osi priorytetowej sumowane są zarówno wskaźniki główne oraz ich elementy składowe.

Analiza poziomu realizacji wskaźników została przeprowadzona w oparciu o dopuszczalne odchylenia od wartości docelowej wskaźnika zawarte w *Instrukcji do sprawozdania rocznego z wdrażania programu operacyjnego w 2012 r.*

2.1.2 Informacje finansowe

Informacje o postępie finansowym w RPO WO 2007-2013 zostały zaprezentowane w *Tabeli 2 Osi priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w Euro) – w danym roku oraz narastająco* w *Załączniku II*.

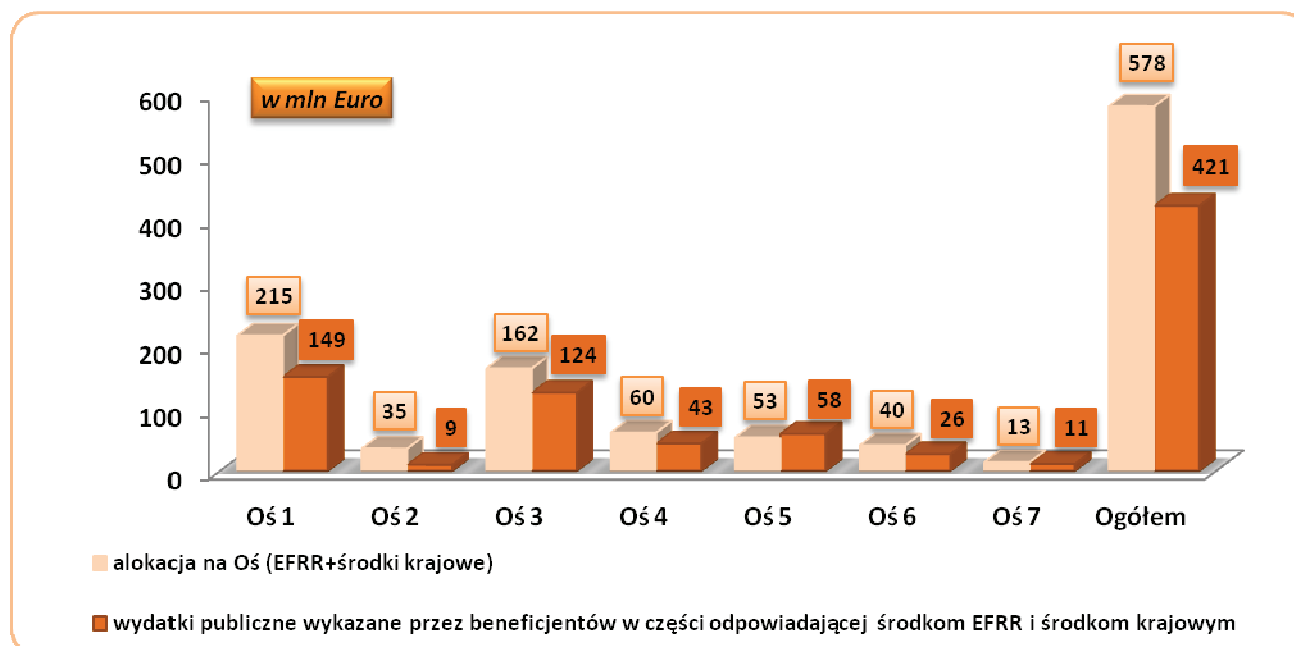
Na *Wykresie 1* przedstawiono wydatki publiczne (EFRR i środki krajowe) wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych przez IC do KE poniesione przez beneficjentów RPO WO 2007-2013 od uruchomienia Programu do dnia 31 grudnia 2012 r. w podziale na Osi priorytetowe.

Do końca roku 2012 największa kwota wydatków publicznych dotyczyła beneficjentów Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu* (149 mln Euro), Osi priorytetowej 3 *Transport* (124 mln Euro) oraz Osi priorytetowej 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe* (58 mln Euro). Natomiast w odniesieniu do alokacji (środki wspólnotowe i krajowe) przeznaczonych na Osi priorytetowe, najwyższe wartości procentowe prezentuje Oś priorytetowa 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe*, Oś priorytetowa 7 *Pomoc Techniczna* oraz Oś priorytetowa 3 *Transport*, gdzie wydatki publiczne poniesione przez beneficjentów stanowią odpowiednio 111 %, 80 % oraz 76% alokacji zapisanej na przedmiotowe Osi.

¹ Wersja 45 zatwierdzona *Uchwałą nr 3013a/2012* Zarządu Województwa Opolskiego z 26 listopada 2012 r.

² Analiza została sporządzona na podstawie wskaźników programowych, tj. na poziomie Osi priorytetowej.

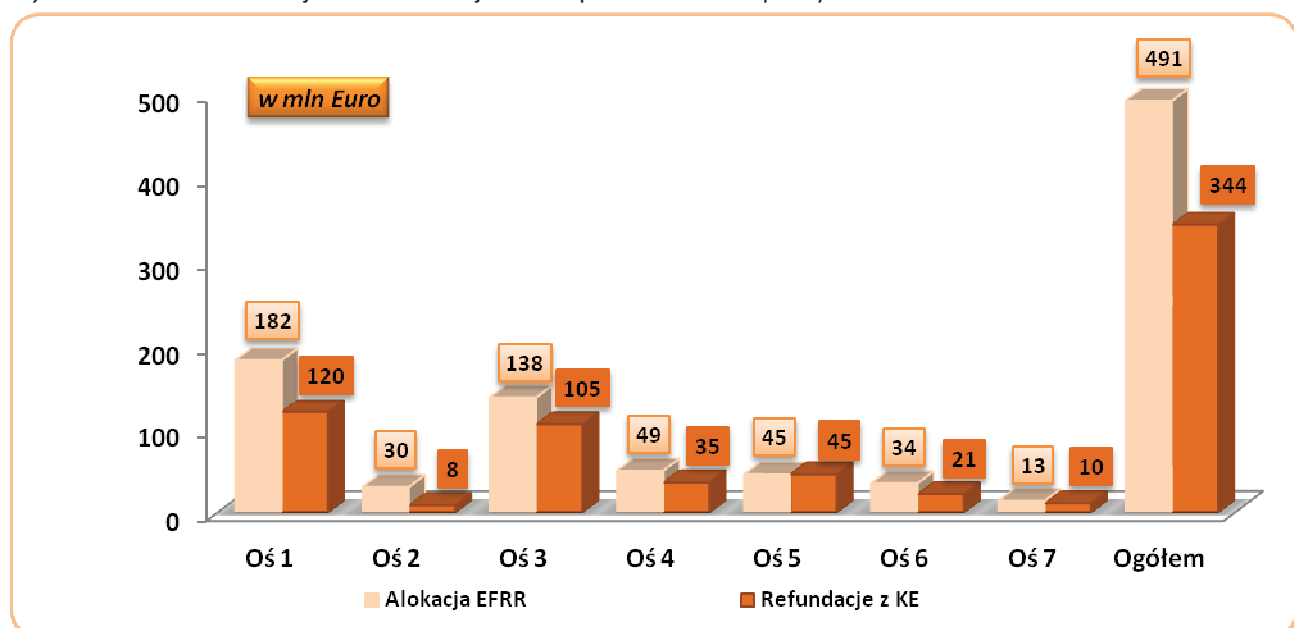
Wykres 1. Wydatki publiczne poniesione przez beneficjentów w podziale na Osie priorytetowe

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

IZ RPO WO 2007-2013 wg stanu na koniec 2012 roku otrzymała od KE płatności na łączną wartość blisko **344 mln Euro**, co stanowi około **70%** alokacji EFRR na Program. Natomiast w samym 2012 roku IZ RPO WO 2007-2013 otrzymała refundacje z KE na kwotę **83,73 mln Euro**. Poziom refundacji z KE do alokacji zapisanej na poszczególne Osie priorytetowe przedstawia Wykres 2.

Wykres 2. Poziom refundacji z KE do alokacji EFRR w podziale na Osie priorytetowe

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

2.1.3 Informacja nt. podziału wykorzystania funduszy wg kategorii interwencji

W Tabeli 3 Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii w Załączniku III, przedstawiono informacje z zakresu wartości przyznanego dofinansowania w części odpowiadającej wkładowi wspólnotowemu, w ramach umów i decyzji o dofinansowaniu podpisanych od początku uruchomienia Programu do końca 2012 r. Informacje nt. liczby i wartości umów oraz stopnia wykorzystania alokacji wg obszarów przedstawia Tabela 10.

Tabela 10. Liczba i wartość EFRR umów w podziale na obszary wsparcia

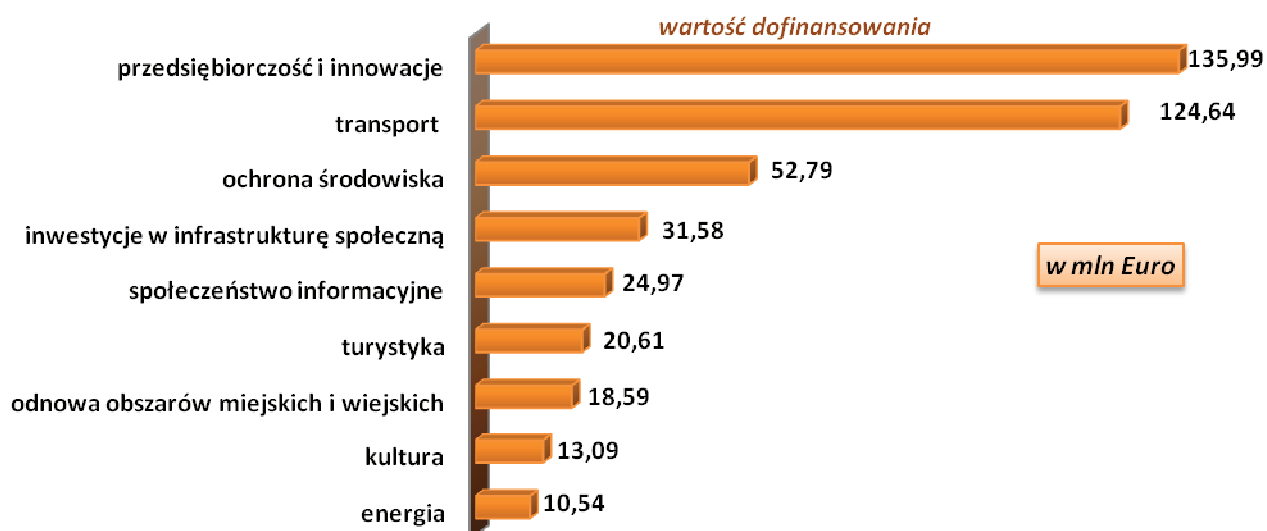
[Euro]

Nazwa obszaru	Kategorie	Liczba umów	Wartość dofinansowania z EFRR	% alokacji na obszar
<i>Badania i rozwój technologiczny, innowacje, przedsiębiorczość</i>	1-9	658	135 992 483,31	85%
<i>Społeczeństwo informacyjne</i>	10-15	23	24 965 364,39	84%
<i>Transport</i>	16-32	105	124 636 706,77	92%
<i>Energia</i>	33-43	25	10 539 631,59	60%
<i>Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom</i>	44-54	58	52 787 226,71	101%
<i>Turystyka</i>	55-57	20	20 613 021,29	100%
<i>Kultura</i>	58-60	26	13 086 240,12	102%
<i>Odnowa obszarów miejskich i wiejskich</i>	61	29	18 588 939,25	103%
<i>Inwestycje w infrastrukturę społeczną</i>	75-79	93	31 580 583,99	98%
<i>Pomoc techniczna</i>	85-86	12	13 707 242,84	103%
RAZEM PROGRAM		1 049	446 497 440,26	91%

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Największą wartość podpisanych umów do końca 2012 r. odnotowano w obszarze, w którym realizowane są **inwestycje z zakresu innowacji i przedsiębiorczości** (135,99 mln Euro), **transportu** (124,64 mln Euro) i **ochrony środowiska** (52,79 mln Euro). Najmniejszą wartość podpisanych umów stanowią umowy realizowane w obszarach: *energia* (10,54 mln Euro) *kultura* (13,09 mln Euro), *pomoc techniczna* (13,71 mln Euro) i *odnowa obszarów miejskich i wiejskich* (18,59 mln Euro). Biorąc pod uwagę alokację przeznaczoną na poszczególne obszary wsparcia, największe wykorzystanie środków występuje w obszarach: *odnowa obszarów miejskich i wiejskich* (103%) *pomoc techniczna* (103%), *kultura* (102%), *ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom* (101%) oraz *turystyka* (100%). Najmniejszy stopień wykorzystania alokacji występuje w obszarach: *energia* (60%), *społeczeństwo informacyjne* (84%), *przedsiębiorczość i innowacje* (85%) oraz *transport* (92%). Szczegółowe dane nt. zakontraktowania środków w podziale na obszary przedstawia Wykres 3.

Wykres 3. Zakontraktowanie środków z EFRR w podziale na obszary wsparcia (z wyłączeniem projektów z zakresu pomocy technicznej)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

2.1.4 Pomoc w podziale na grupy docelowe

Grupy docelowe, tj. bezpośrednich odbiorców projektów w ramach RPO WO 2007-2013 określono tylko w wybranych działaniach/poddziałaniach Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu* oraz Osi priorytetowej 3 *Transport*. Szczegóły przedstawia *Tabela 11*.

Tabela 11. Grupy docelowe w ramach RPO WO 2007-2013

Lp.	Działanie/poddziałanie	Grupa docelowa
Oś priorytetowa 1 Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu		
1.	1.1.1 Wsparcie instytucji otoczenia biznesu	Sektor MŚP
2.	1.2 Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości	Sektor MŚP
Oś priorytetowa 3 Transport		
3.	3.2 Transport publiczny	Podmioty świadczące usługi w zakresie transportu miejskiego

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie *Szczegółowego opisu Osi priorytetowych RPO WO 2007-2013*.

- ***Dodatkowe informacje dotyczące grupy docelowej działania 1.2 Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości – punkt 2.1.6.5 Instrumenty inżynierii finansowej***
- ***Szczegółowe informacje (dane dotyczące wszystkich realizowanych projektów w podziale na rodzaje beneficjentów, sektory gospodarki i obszary wsparcia oraz rozkład przestrzenny udzielonego wsparcia) – punkt 2.1.6 Analiza jakościowa (poziom programu)***

2.1.5 Pomoc zwrócona lub ponownie wykorzystana

W 2012 r. stwierdzono łącznie 114 nieprawidłowości, z czego 12³ nieprawidłowości podlegało raportowaniu do KE. Łączna kwota wszystkich nieprawidłowości stwierdzonych w 2012 r., których kwoty podlegały lub niepodlegały odzyskaniu wyniosła **1 546 737,38 Euro** (6 336 673,70 PLN) z EFRR.

W związku z wykrytymi nieprawidłowościami w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. odzyskaniu podlegała kwota 841 094,87 Euro wkładu EU (3 465 677,28 PLN), z czego:

- odzyskano **188 967,40 Euro** wkładu UE (**779 050,78 PLN**);
- kwota wkładu UE pozostająca do odzyskania wg stanu na koniec grudnia 2012 r. wyniosła **652 127,47 Euro** (**2 686 626,50 PLN**).

Od początku realizacji Programu do roku 2012 łącznie, odzyskano środki w związku z powstałymi nieprawidłowościami w wysokości **540 652,23 Euro** (**2 222 868,30 PLN**) i środki te zostały lub zostaną wykorzystane w realizacji Programu z zachowaniem zasad określonych w art. 98 ust. 3 *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006*.

W okresie sprawozdawczym miał miejsce jeden przypadek wynikający z niezachowania przepisów dotyczących trwałości operacji, o której mowa w art. 57 *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006* w kwocie **52 993,96 Euro** (224 298,00 PLN) z EFRR (Patrz również: pkt 2.5 sprawozdania). Wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. niniejsza kwota pozostawała do odzyskania.

2.1.6 Analiza jakościowa (poziom Programu)

- ***Szczegółowe informacje nt. zasad równości szans oraz partnerstwa – punkt 2.2 Informacja nt. zgodności z przepisami wspólnotowymi***

2.1.6.1 System realizacji Programu

IZ RPO WO 2007-2013 od początku realizacji Programu opracowuje dokumenty o charakterze wewnętrznym oraz zewnętrznym, które mają usprawniać wdrażanie RPO WO 2007-2013 i zapewnić właściwy poziom

³ W ogólnej liczbie nieprawidłowości przekazanych do KE w formie raportów kwartalnych nie ujęto raportów następczych. W liczbie tej nie znajdują się również raporty, które następnie podlegały anulowaniu.

realizacji projektów przez beneficjentów, w tym: dokumenty programowe, dokumenty systemu instytucjonalnego oraz dokumenty dla beneficjentów (*Schemat 1*).

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013

Komisja Europejska decyzją K(2011) 9364, zmieniającą decyzję K(2007) 4558 w sprawie przyjęcia programu operacyjnego w ramach pomocy wspólnotowej z EFRR objętego celem Konwergencji dla regionu Opolskie w Polsce CCI 2007PL161PO012 z dnia 13 grudnia 2011 r. zatwierdziła Program. 16 grudnia 2011 r. Uchwałą nr 1624/2011 Zarząd Województwa Opolskiego jako Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 przyjął RPO WO 2007-2013.

W okresie sprawozdawczym nie była prowadzona aktualizacja zapisów w przedmiotowym dokumencie.

Dokument dostępny jest na stronach internetowych IZ RPO WO 2007-2013 (www.rpo.opolskie.pl) oraz IP II stopnia (www.ocrg.opolskie.pl).

Ponadto w okresie sprawozdawczym przeprowadzono aktualizacje 13 dokumentów (na *Schemacie 1* zaznaczono liczbę aktualizacji poszczególnych dokumentów). Zmiany wprowadzone do przedmiotowych dokumentów wynikały głównie z dostosowania zapisów do obowiązujących przepisów prawa i wytycznych MRR. Szczegółowa informacja nt. wprowadzonych zmian do dokumentów systemu realizacji RPO WO 2007-2013 dostępna jest na stronie internetowej IZ RPO WO 2007-2013 (www.rpo.opolskie.pl).

W niniejszym punkcie opisano istotne zmiany wprowadzone do najważniejszych dokumentów systemu realizacji RPO WO 2007-2013.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono również zmiany kryteriów wyboru projektów (wyboru finansowanych operacji) w ramach RPO WO 2007-2013 dla następujących poddziałań 1.3.1 Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw, 1.3.2 Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach, 1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor Publiczny, 1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa*, 5.1.1 Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej oraz działań 4.3 Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii i 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych*.

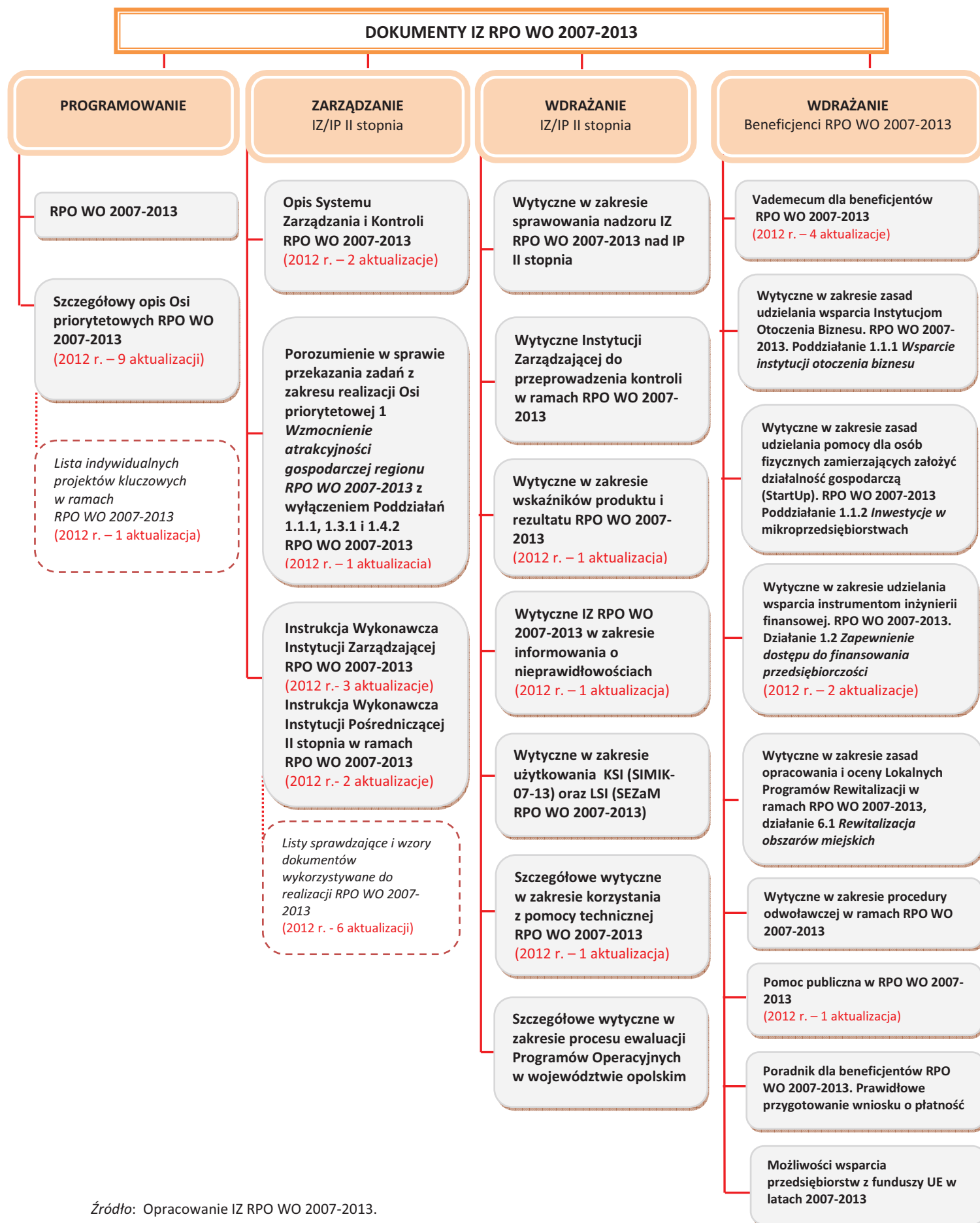
➤ *Szczegółowe informacje nt. zmian kryteriów wyboru projektów – punkt 2.7 Monitorowanie i ocena*

W 2008 r. miało miejsce badanie pn. *Ocena systemu kryteriów wyboru projektów (finansowanych operacji) zaprojektowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*. Głównym celem przedmiotowego badania było dokonanie oceny kryteriów wyboru projektów zaakceptowanych przez KM RPO WO 2007-2013 pod kątem zapewnienia skutecznej i najbardziej efektywnej realizacji RPO WO 2007-2013. Badanie prowadzone było w okresie od maja do września 2008 r.

➤ *Szczegółowe informacje nt. komplementarności – punkt 2.6.4 Koordynacja i komplementarność jako przedmiot badań ewaluacyjnych*

Schemat 1. Zestawienie dokumentów IZ RPO WO 2007-2013

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WO 2007-2013

Dokument został przyjęty uchwałą nr 1324/2008 Zarządu Województwa Opolskiego z 3 stycznia 2008 r. Dokument dostępny na stronach internetowych IZ RPO WO 2007-2013 (www.rpo.opolskie.pl) oraz IP II stopnia (www.ocrg.opolskie.pl).

Aktualizację zapisów ww. dokumentu dokonano kolejnymi uchwałami Zarządu Województwa Opolskiego. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono dziewięć aktualizacji. Najważniejsze zmiany wprowadzone do dokumentu polegały m.in. na zmianie alokacji w ramach działań/poddziałań oraz doprecyzowaniu zapisów Załącznika nr 5 *Kryteria wyboru projektów* (wyboru finansowanych operacji) w ramach RPO WO 2007-2013.

Lista indywidualnych projektów kluczowych w ramach RPO WO 2007-2013

Dokument został przyjęty uchwałą nr 1164/2007 Zarządu Województwa Opolskiego z 26 listopada 2007 r. i stanowi Załącznik 4 *Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WO 2007-2013*.

Aktualizację zapisów ww. dokumentu w okresie sprawozdawczym dokonano uchwałą Zarządu Województwa Opolskiego i polegała m.in. na ujęciu na liście w ramach *Priorytetu III – Transport* projektu Miasta Opola pn. „*Budowa węzła komunikacyjnego obwodnicy północnej (drogi krajowej) z drogą wojewódzką nr 454 (ul. Budowlanych – Sobieskiego) w Opolu*”. Projekt został wybrany do wsparcia w ramach dodatkowych środków otrzymanych z Krajowej Rezerwy Wykonania. Zarząd Województwa Opolskiego uchwałą nr 2197/2012 z dnia 07.05.2012 r. wpisał projekt na listę projektów indywidualnych RPO WO 2007-2013.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 1 aktualizację.

Instrukcja Wykonawcza Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2007-2013

Dokument został przyjęty uchwałą nr 1855/2008 Zarządu Województwa Opolskiego z 12 maja 2008 r. Aktualizację zapisów ww. dokumentu dokonano kolejnymi uchwałami Zarządu Województwa Opolskiego. Dokument podlega opiniowaniu przez Instytucję Pośredniczącą w Certyfikacji (IPOC). W okresie sprawozdawczym przeprowadzono trzy aktualizacje. Najważniejsze zmiany wprowadzone do dokumentu polegały m.in. na:

- modyfikacji Procesu 5 Sprawozdawczość i monitoring poprzez dodanie Wzoru formularza sprawozdawczego dotyczącego promocji i informacji - IZ/IP II stopnia;
- uzupełnieniu podprocesu 6.1 Sporządzanie raportów dotyczących nieprawidłowości podlegających zgłoszeniu do KE, stwierdzonych w związku z realizacją RPO WO 2007-2013 oraz informowanie IPOC nt. nieprawidłowości, które nie kwalifikują się do przekazania KE pod kątem informowania o następnych działaniach w związku z nieprawidłowościami niepodlegającymi zgłoszeniu do KE;
- modyfikacji podprocesu 6.2 Sporządzanie i przekazywanie informacji o braku nowych nieprawidłowości (...) pod kątem przekazywania do MF-R informacji o braku nieprawidłowości podlegających raportowaniu do KE tylko w formie pisma, a nie za pomocą systemu informatycznego IMS;
- usunięciu z podprocesu 7.1 Odzyskiwanie kwot na drodze postępowania administracyjnego zdublowanych czynności w zakresie analizy wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.
- dodaniu informacji w Podprocesie 2.1 dotyczącym podpisywania umów o dofinansowanie, dotyczącej sprawdzania statusu przedsiębiorcy na etapie podpisania umowy oraz wydawania zaświadczeń o pomocy de minimis;
- dostosowaniu Procesu 4 pn. Zarządzanie finansowe do Aneksu nr 5 do Kontraktu Wojewódzkiego dla Województwa Opolskiego m.in. w zakresie: nowych warunków i terminów wnioskowania o środki z rezerwy celowej na dany rok budżetowych, obliczania limitu dostępnych środków możliwych do kontraktacji w ramach środków pochodzących z Budżetu Państwa, modyfikacji formy rozliczenia dotacji celowej z Budżetu Państwa na współfinansowanie i pomoc techniczną w ujęciu całego roku budżetowego a nie I i II półrocza oraz dostosowaniu treści do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. dotyczącego sposobu przekazywania środków odzyskanych w kolejnych latach następujących po roku, w którym zostały przekazane do beneficjenta.

Instrukcja Wykonawcza Instytucji Pośredniczącej II stopnia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013

Dokument został przyjęty uchwałą nr 1936/2008 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 3 czerwca 2008 r. Aktualizację zapisów ww. dokumentu dokonano kolejnymi uchwałami Zarządu Województwa Opolskiego. Dokument podlega opiniowaniu przez Instytucję Pośredniczącą w Certyfikacji. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono dwie aktualizacje. Najważniejsze zmiany wprowadzone do dokumentu polegały m.in. na:

- doprecyzowaniu i usystematyzowaniu zapisów Procesu 2 Wdrażanie projektów (podprocesy 2.1, 2.2, 2.3) w celu zachowania większej przejrzystości oraz zgodności z Informacją pokontrolną nr 2/S-RPO/2011 z kontroli systemowej w związku z powierzeniem Opolskiemu Centrum Rozwoju Gospodarki zadań Instytucji Pośredniczącej II stopnia w ramach Osi priorytetowej 1 z wyłączeniem poddziałań 1.1.1, 1.3.1 i 1.4.2 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 z dnia 24.04.2012 r., m.in. poprzez dodanie dokumentów wykorzystywanych do realizacji RPO WO 2007-2013;
- skorygowaniu Schematu ogólnego oraz Instrukcji dla podprocesu 3.4 Pozyskiwanie i analiza wyników audytów/kontroli w zakresie zastosowanej symboliki oraz wskazaniu działania, terminów oraz osób wykonujących poszczególne działania o których mowa w podprocesie;
- uwzględnieniu w ramach Podprocesu 7.1 Odzyskiwanie kwot na drodze postępowania administracyjnego informacji na temat korespondentki dotyczącej przekazania informacji w zakresie projektów, w których stwierdzono należności nieściągalne; doprecyzowano i usystematyzowano zapisy podprocesu w celu zachowania większej przejrzystości; usunięciu błędów logicznych i kompetencyjnych wynikających z Regulaminu Organizacyjnego OCRG.

Jednocześnie dokumentem uzupełniającym do *Instrukcji wykonawczych* IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia są **Listy sprawdzające i wzory dokumentów wykorzystywane do realizacji RPO WO 2007-2013**. Ww. dokument posiada status akceptacji na poziomie Dyrektora Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych. Pierwsza wersja przedmiotowego dokumentu została przyjęta przez Dyrektora DPO 30 listopada 2007 r.

Dokument zawiera wzory list sprawdzających oraz pism/notatek wykorzystywanych na poszczególnych poziomach realizacji procedur, tj. na etapie wyboru projektów, wdrażania i zarządzania finansowego, rozliczania i odzyskiwania kwot oraz sprawozdawczości, monitoringu i nieprawidłowości. W okresie sprawozdawczym dokument aktualizowano sześciokrotnie.

Opis Systemu Zarządzania i Kontroli Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013

Dokument został przyjęty uchwałą nr 1854/2008 Zarządu Województwa Opolskiego z 12 maja 2008 r. z późn. zm. Aktualizację zapisów ww. dokumentu dokonano kolejnymi uchwałami Zarządu Województwa Opolskiego. Dokument podlega zaopiniowaniu przez IPOC. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono dwie aktualizacje. Najważniejsze zmiany wprowadzone do dokumentu polegały m.in. na:

- dostosowaniu treści zapisów do obowiązującego Regulaminu Organizacyjnego przyjętego uchwałą 355/2011 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 24 lutego 2011 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego,
- doprecyzowaniu zapisów dokumentu do Wytycznych w zakresie warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w Programach Operacyjnych w ramach NSRO na lata 2007-2013 z dnia 22 marca 2011 r.
- dostosowaniu zapisów do zaktualizowanych Wytycznych w zakresie procesu kontroli w ramach obowiązków Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym (wersja z 5 czerwca 2012 r.) uzupełniającej etapy procesu kontroli na miejscu o: „przekazanie informacji pokontrolnej sporządzonej w wyniku ponownej kontroli lub informacji o wdrożeniu zaleceń w przypadku „weryfikacji korespondencyjnej” do wiadomości: IA, IPOC oraz IK RPO (w sytuacji, gdy wykryto nieprawidłowości lub uchybienia w funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli)”.

Vademecum dla beneficjentów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013

Dokument został przygotowany przez IZ RPO WO 2007-2013 dla potrzeb potencjalnych beneficjentów w celu właściwego przygotowania i realizacji projektów w ramach RPO WO 2007-2013. Składa się z trzech tomów:

- *Vademecum dla beneficjentów RPO WO 2007-2013. Tom I - Informacje ogólne RPO WO 2007-2013 – przyjęty uchwałą nr 1332/2008 Zarządu Województwa Opolskiego z 7 stycznia 2008 r.;*
- *Vademecum dla beneficjentów RPO WO 2007-2013. Tom II - Przygotowanie i wybór projektów w ramach RPO WO 2007-2013 – przyjęty uchwałą nr 1333/2008 Zarządu Województwa Opolskiego z 7 stycznia 2008 r.;*
- *Vademecum dla beneficjentów RPO WO 2007-2013. Tom III - Realizacja i rozliczenie projektów w ramach RPO WO 2007-2013 – przyjęty uchwałą nr 1453/2008 Zarządu Województwa Opolskiego z 12 lutego 2008 r.*

Dokument dostępny na stronach internetowych IZ RPO WO 2007-2013 (www.rpo.opolskie.pl) oraz IP II stopnia (www.ocrg.opolskie.pl).

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 4 aktualizacje Vademecum Tom III (2 aktualizacja), II (1 aktualizacja) i I (1 aktualizacja).

Najważniejsze zmiany wprowadzone do dokumentu wynikały z rekomendacji Instytucji Audytorowej zawartej w *Sprawozdaniu z audytu Systemu Zarządzania i Kontroli w zakresie Inżynierii Finansowej RPO WO 2007-2013* (nr DO3/9013-12/408/CMZ/2012/3931) oraz nowelizacji dokumentu pn. *Wymierzanie korekt finansowych za naruszenia prawa zamówień publicznych związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE* (tzw. *taryfikator*).

Jednocześnie dostosowano zapisy dokumentu do treści *Instrukcji Wykonawczej IZ RPO WO 2007-2013* oraz umowy o dofinansowanie.

2.1.6.2 Postęp finansowy i rzeczowy

Dane zawarte w treści sprawozdania przedstawiono w zaokrągleniu do milionów Euro i milionów PLN. Wszelkich zaokrągleń dokonano na poszczególnych poziomach przedstawianych danych, tj. dane dla Programu są zaokrąglone dla wartości ogółem Programu, dane na poziomie poszczególnych Osi priorytetowych są zaokrąglone dla wartości Osi priorytetowych. W związku z tym, wartości ogółem dla Programu wynikają bezpośrednio z zastosowanych zaokrągleń, a nie matematycznej sumy zaokrąglonych wartości poszczególnych Osi.

W przypadku przeliczania wartości PLN na Euro zastosowano kurs Europejskiego Banku Centralnego z dnia 29 listopada 2012 r.: 1 Euro = 4,0968 PLN. Natomiast w przypadku prezentowania danych w odniesieniu do alokacji środków UE wykorzystano alokację środków UE wyrażoną w PLN i wyliczoną zgodnie z algorytmem opracowanym przez Ministerstwo Finansów i Ministerstwo Rozwoju Regionalnego dla ostatniego miesiąca okresu, za jaki prezentowane są dane za 2012 r.

Dane finansowe dotyczące instrumentów inżynierii finansowej prezentowane w sprawozdaniu przeliczane są na Euro wg kursu przekazania przez IC deklaracji do KE. W przypadku, kiedy było przekazywanych kilka deklaracji dotyczących danej umowy przeliczeń na Euro dokonano wg średniej ważonej z kursów deklaracji.

Stan wdrażania RPO WO 2007-2013 od uruchomienia Programu

Alokacja

- ⇒ Zgodnie z uchwałą Nr 53 Komitetu Koordynacyjnego z dnia 9 lutego 2011 r. w sprawie alokacji dodatkowych środków wspólnotowych oraz realizacji w ramach regionalnych programów operacyjnych alokacja RPO WO 2007-2013 została zwiększona o 64 302 160 Euro, co stanowi 15 % dotychczasowej alokacji na Program. Dodatkowe środki pochodzą z Krajowej Rezerwy Wykonania 54 156 945 Euro oraz dostosowania technicznego 10 145 215 Euro, w tym na niwelowanie skutków powodzi (6 275 125 Euro). Łączna kwota alokacji na RPO WO 2007-2013 wynosi **491 446 973 Euro**.
- ⇒ na realizację celów Strategii Europa 2020 przeznaczono **444 734 191 Euro**, tj. **90,49%** alokacji EFRR na Program.

Nabory wniosków

- ⇒ do końca grudnia 2012 r. przeprowadzono łącznie **81 naborów wniosków**, w tym: **63 nabory wniosków w ramach procedury konkursowej** oraz **18 naborów w ramach procedury pozakonkursowej**,
- ⇒ całkowita kwota alokacji (środki EFRR + BP) przeznaczona na przeprowadzone nabory wniosków wyniosła **503,40 mln Euro** (w trybie konkursowym i pozakonkursowym), co stanowi około **99%** środków przeznaczonych na wszystkie nabory w latach 2007-2013.

Zestawienie przeprowadzonych naborów w podziale na Osi priorytetowe przedstawiono w Tabeli 12. Szczegółowe informacje zostały zawarte w opisach stanu wdrażania poszczególnych Osi priorytetowych.

Tabela 12. Nabory wniosków w procedurze konkursowej i pozakonkursowej przeprowadzone w ramach RPO WO 2007-2013 od uruchomienia Programu

[mln Euro]

Nr i nazwa Osi priorytetowej	Liczba naborów		Kwota alokacji (EFRR + BP)	
	Konkursowe	IPI	Konkursowe	IPI
Oś priorytetowa 1 Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu	29	5	193,00	13,41
Oś priorytetowa 2 Społeczeństwo informacyjne	2	0	25,63	0,00
Oś priorytetowa 3 Transport	10	8	69,01	70,00
Oś priorytetowa 4 Ochrona środowiska	8	2	46,03	5,75
Oś priorytetowa 5 Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe	10	2	35,43	9,29
Oś priorytetowa 6 Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych	4	1	31,53	4,33
SUMA NABORÓW	63	18	400,62	102,78
	Σ = 81 naborów		Σ = 503,40 mln Euro	

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie Ramowego harmonogramu naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z 18 grudnia 2012 r.

Wnioski złożone

- ⇒ złożono **2 399 wniosków** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej i pozakonkursowej;
- ⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **1 604,74 mln Euro** [6 574,29 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **855,08 mln Euro** [3 503,10 mln PLN];
- ⇒ największym zainteresowaniem beneficjentów cieszyły się nabory ogłaszane w ramach Osi priorytetowej 1. Wnioski złożone w ramach tej Osi stanowią blisko 78% wszystkich złożonych w Programie wniosków;
- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **1 651 wniosków** o całkowitej wartości **1 274,65 mln Euro** [5 221,98 mln PLN] w tym dofinansowanie z EFRR **693,09 mln Euro** [2 839,45 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

- ⇒ Zarząd Województwa Opolskiego zaakceptował do realizacji **1 204 projekty** o całkowitej wartości **997,58 mln Euro** [4 086,91 mln PLN], w tym kwota dofinansowania z EFRR **549,73 mln Euro** [2 252,14 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **1 049 umów** na realizację projektów, których całkowita wartość wyniosła **788,56 mln Euro** [3 230,59 mln PLN], w tym dofinansowanie EFRR **446,50 mln Euro** [1 829,21 mln PLN];

- ⇒ **1 030** umów to projekty wybrane w procedurze konkursowej, natomiast **19** to projekty umieszczone w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*;
- ⇒ spośród wszystkich podpisanych umów **80%** stanowią projekty wybrane w procedurze konkursowej (357,46 mln Euro z EFRR), natomiast około **20%** to projekty kluczowe (89,04 mln Euro z EFRR);
- ⇒ poziom kontraktacji w ramach Programu wyniósł ponad **90%**;
- ⇒ najwyższy poziom zakontraktowania został osiągnięty w Osi 7 (102%), Osi 6 (101%) oraz Osi 5 (99%).

Wnioski o płatność

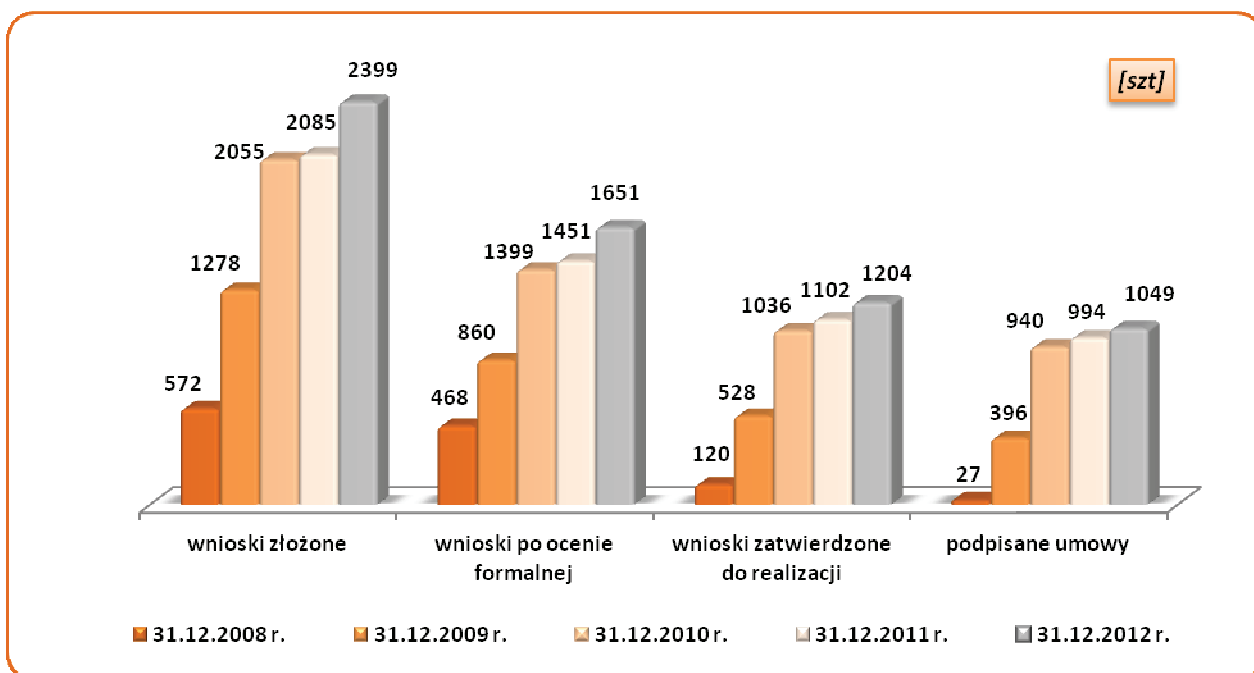
- ⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę EFRR **349,10 mln Euro** [1 430,21 mln PLN], co stanowi prawie **71%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Programu;
- ⇒ największą wartość wydatków we wnioskach o płatność wykazali beneficjenci w ramach Osi 5, Osi 7, Osi 3 oraz Osi 2. Wartość przedmiotowych wydatków osiągnęła poziom odpowiednio 88%, 75%, 74% oraz 72% zobowiązań na lata 2007-2013.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

- ⇒ IC zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę EFRR **325,18 mln Euro** [1 332,20 mln PLN], co stanowi około **66%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Programu.

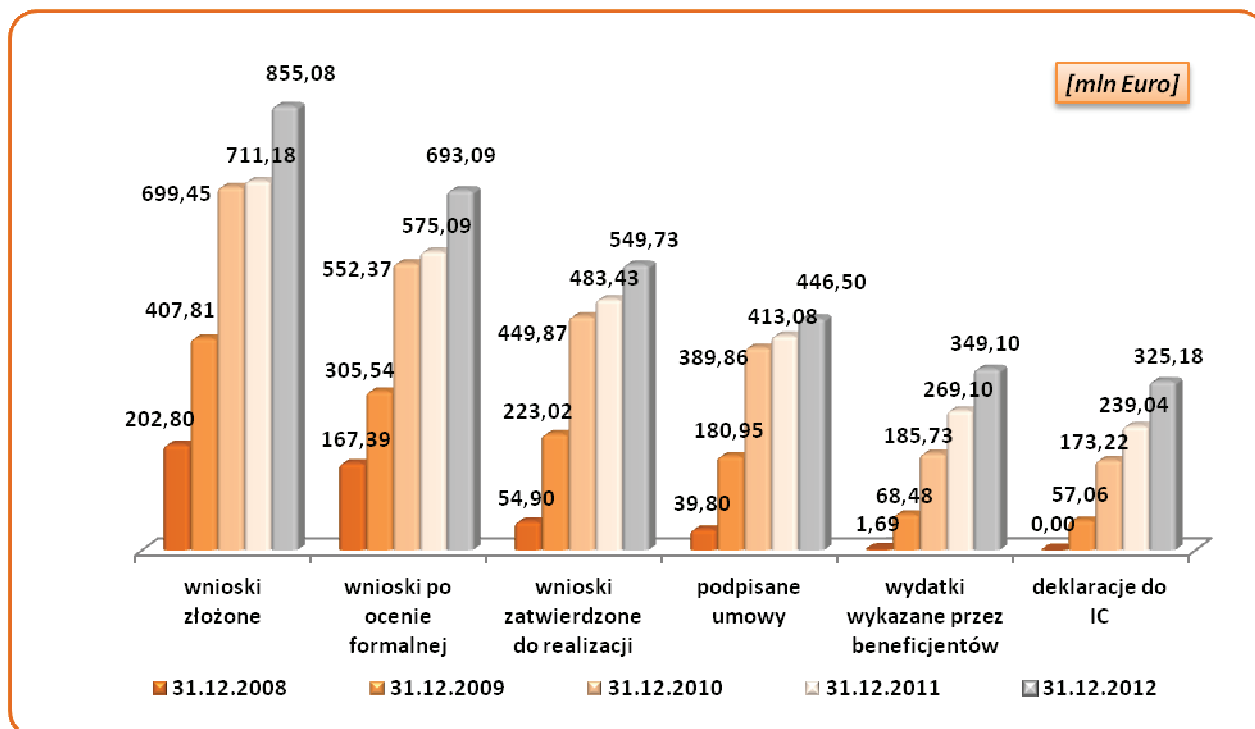
Informacje ogólne nt. stanu wdrażania Programu przedstawiono na *Wykresach 4-5*. Natomiast poziom wykorzystania alokacji (EFRR) w ramach poszczególnych Osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 zaprezentowano na *Wykresie 6*.

Wykres 4. Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania od uruchomienia Programu w podziale na lata

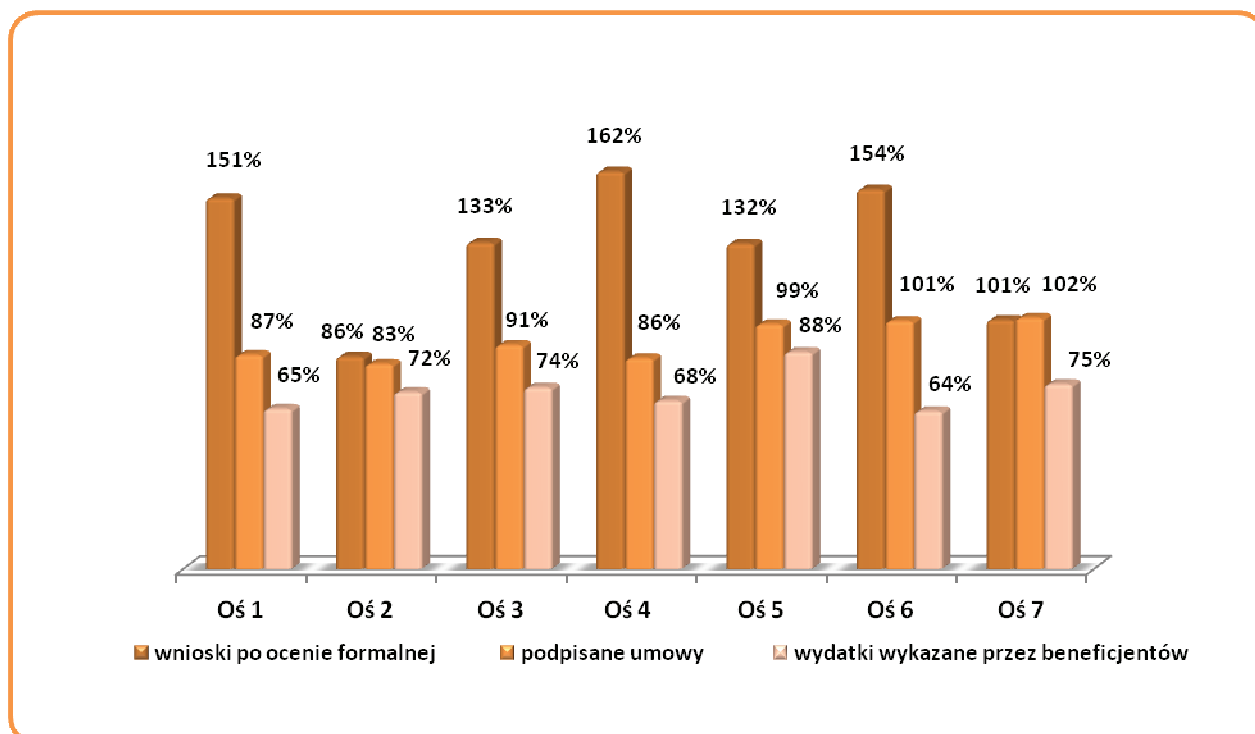
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 5. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania od uruchomienia Programu w podziale na lata

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 6. Poziom wykorzystania alokacji (EFRR) w podziale na Oś priorytetowe RPO WO 2007-2013 od uruchomienia Programu

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Najbardziej zaawansowaną pod względem podpisanych umów jest Oś priorytetowa 6 i 7, gdzie poziom kontraktacji przekroczył **100%**.

Natomiast najwyższy poziom płatności odnotowano w ramach Osi priorytetowej 5, gdzie poziom płatności wynosi ponad **88%**. Ponadto, w ramach **117** podpisanych umów zakończyła się realizacja **95 projektów**.

Najwięcej środków w zakresie podpisanych umów pozyskał samorząd województwa wraz z wojewódzkimi jednostkami samorządowymi (prawie 133 mln Euro), samorzady gminne i ich jednostki organizacyjne (blisko 129 mln Euro) oraz przedsiębiorcy (ponad 94 mln Euro).

Biorąc pod uwagę wartość dofinansowania EFRR podpisanych umów, do końca 2012 roku średnia wartość wsparcia przypadająca na 1 mieszkańca województwa opolskiego wyniosła około **426 Euro**. Pod względem kwoty dofinansowania EFRR przypadającej na 1 mieszkańca powiatu, najwyższe wartości uzyskało **Miasto Opole** (prawie 1 729 Euro na mieszkańca) oraz powiaty: **strzelecki, kluczborski, kędzierzyńsko-kozielski i oleski** (powyżej 250 Euro na mieszkańca).

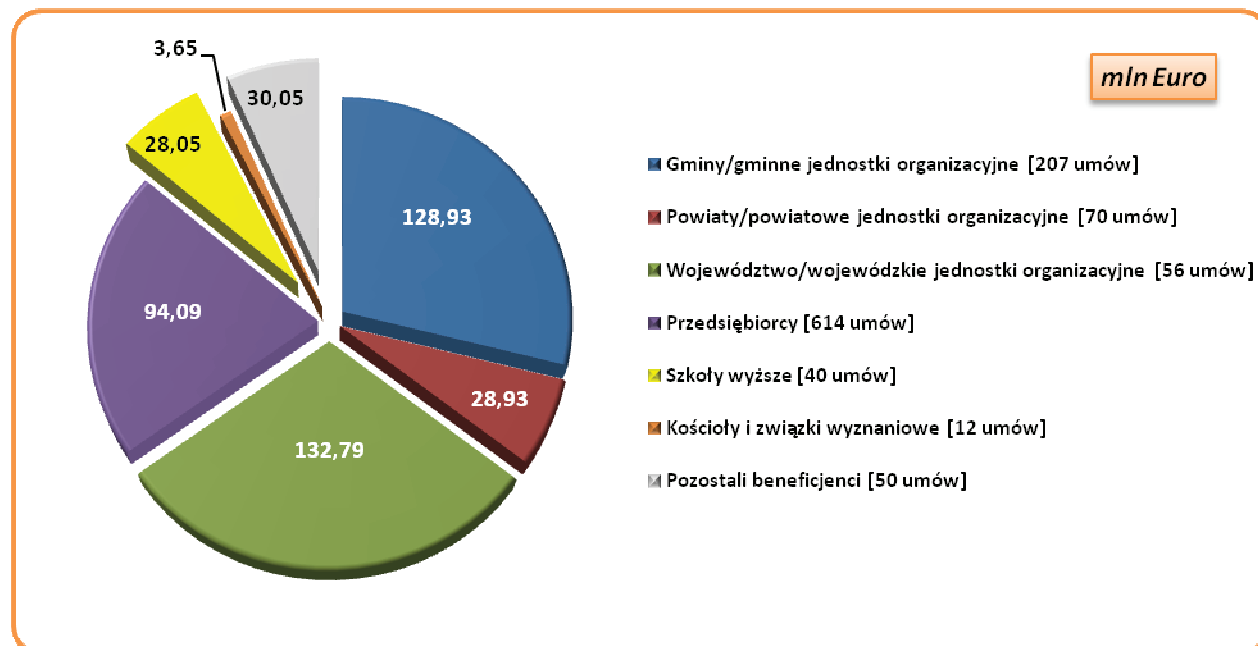
Inwestycje na terenach miejskich stanowią około **62%** umów (266,98 mln Euro) podpisanych w ramach Programu. Pozostałe **38%** (165,81 mln Euro) stanowią projekty realizowane na terenach wiejskich⁴.

Najaktywniejsi w pozyskiwaniu środków RPO WO 2007-2013 są beneficjenci mający swoją siedzibę na terenie powiatów: **Miasta Opola** (211,98 mln Euro) oraz **powiatu strzeleckiego** (29,71 mln Euro), **powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego** (27,77 mln Euro) i **powiatu nyskiego** (26,77 mln Euro). Przeważająca część środków (około **103 mln Euro**) pozyskanych przez beneficjentów ze wskazanych powiatów skierowana została na inwestycje związane z budową/przebudową dróg regionalnych i lokalnych oraz zakup środków transportu publicznego. Blisko **41 mln Euro** zostało przeznaczonych na rozwój przedsiębiorczości, a ponad **28 mln Euro** na wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa oraz sektor publiczny. Spośród 71 gmin województwa opolskiego żadnej umowy o dofinansowanie nie podpisali beneficjenci mający siedzibę na terenie 2 gmin: Łambinowic i Skoroszyc.

Wśród samorządów gminnych najaktywniejszymi beneficjentami były: **Opole, Kędzierzyn-Koźle, Prudnik, Zawadzkie, Brzeg i Kluczbork**. Natomiast wśród samorządów powiatowych najwięcej środków pozyskały powiaty: **nyski, strzelecki, namysłowski, kędzierzyńsko-kozielski** oraz **opolski**.

Liczbę i wartość dofinansowania z EFRR poszczególnych typów beneficjentów w całości zakontraktowanych środków przedstawia Wykres 7. Na *Mapie 1* przedstawiono zestawienie liczby i wartości podpisanych umów w podziale na gminy województwa opolskiego, natomiast na *Mapie 2* rozkład projektów w poszczególnych obszarach wsparcia w podziale na powiaty województwa opolskiego.

Wykres 7. Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) od uruchomienia Programu

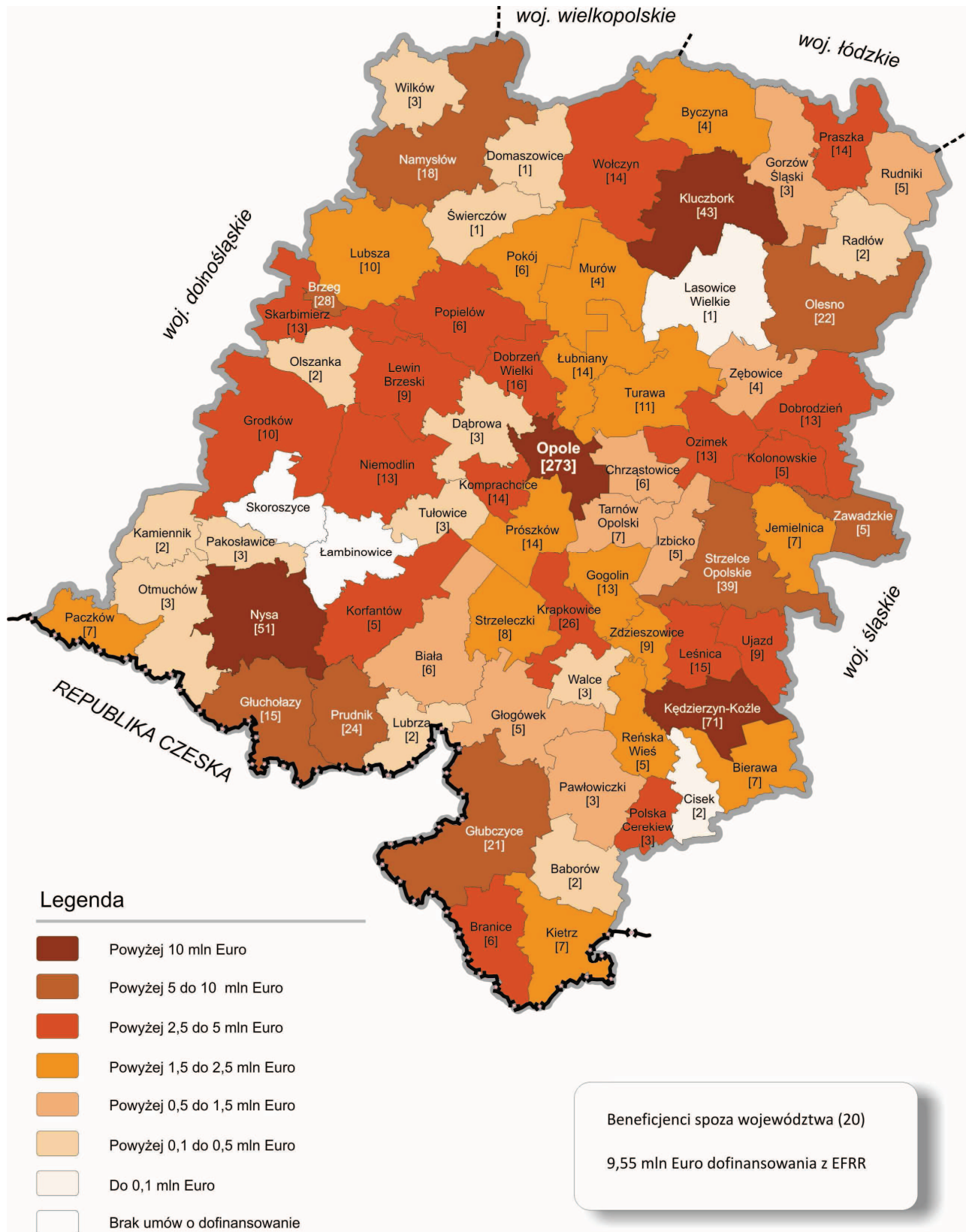
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

➤ **Szczegółowe informacje – punkt 3 Postęp wdrażania programu wg Osi priorytetowych**

⁴ Na etapie programowania RPO WO 2007-2013 nie zidentyfikowano obszarów defaworyzowanych, w związku z czym nie na odniesienia do takiej kategorii w *Sprawozdaniu*.

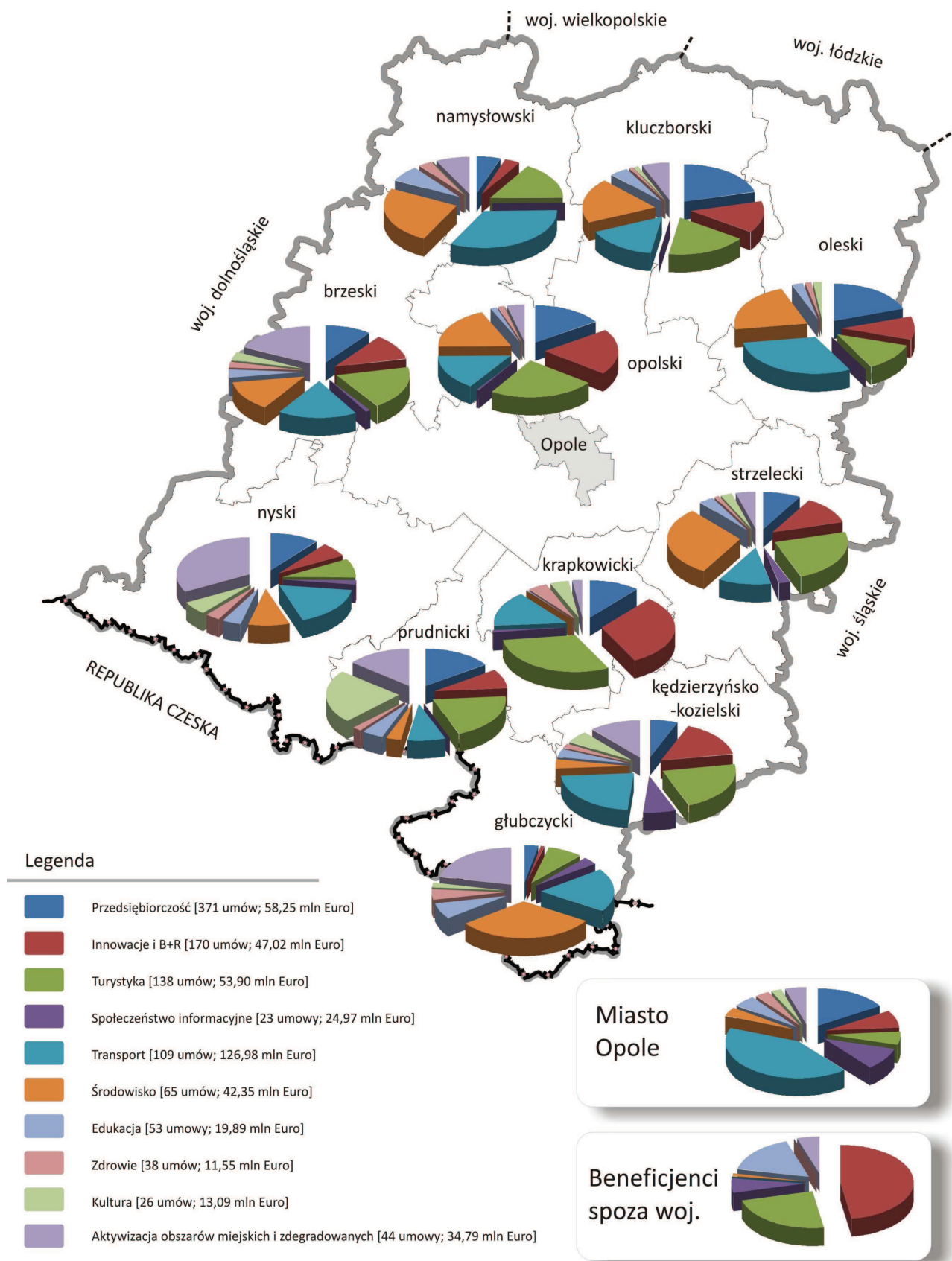

Mapa 1. Zestawienie ilości i wartości EFRR podpisanych umów w podziale na gminy województwa opolskiego wg siedziby beneficjenta – stan na 31 grudnia 2012 r.

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Mapa 2. Zestawienie podpisanych umów w podziale na wybrane obszary wsparcia - wg siedziby beneficjenta – stan na 31 grudnia 2012 r.

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Stan wdrażania RPO WO 2007-2013 w okresie sprawozdawczym

Dane za okres sprawozdawczy (na poziomie Programu oraz poszczególnych Osi priorytetowych) obejmują nabory i oceny wniosków przeprowadzone w roku 2012 oraz kontynuację procesu oceny projektów dla naborów przeprowadzonych w poprzednich okresach sprawozdawczych. Tym samym liczba wniosków złożonych/ocenionych może być mniejsza od liczby projektów zatwierdzonych do realizacji/podpisanych umów.

Nabory wniosków

- ⇒ przeprowadzono łącznie **17 naborów wniosków**, w tym: 15 naborów w ramach procedury konkursowej oraz 2 nabory w ramach procedury pozakonkursowej;
- ⇒ w ramach przeprowadzonych naborów w 2012 r. 5 zostało ogłoszonych przez IP II stopnia, natomiast 12 zostało ogłoszonych przez IZ RPO WO 2007-2013;
- ⇒ całkowita kwota alokacji przeznaczona na zrealizowane nabory wyniosła **80,19 mln Euro** [328,52 mln PLN] (w trybie konkursowym i pozakonkursowym), co stanowi ponad 15,70% środków przeznaczonych na wszystkie nabory w latach 2007-2013, w tym:
  - nabory w ramach procedury konkursowej **66,31 mln Euro** [271,65 mln PLN];
  - nabory w ramach procedury pozakonkursowej **13,88 mln Euro** [56,87 mln PLN].

Tabela 13. Nabory wniosków w procedurze konkursowej i pozakonkursowej przeprowadzone w okresie sprawozdawczym (01.01 - 31.12.2012 r.)

Nr i nazwa Osi priorytetowej	Liczba naborów		Kwota alokacji (EFRR+BP)	
	Konkursowe	IPI	Konkursowe	IPI
Oś priorytetowa 1 Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu	9	0	39,48	0,00
Oś priorytetowa 3 Transport	1	2	12,88	13,88
Oś priorytetowa 4 Ochrona środowiska	2	0	8,39	0,00
Oś priorytetowa 5 Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe	2	0	2,00	0,00
Oś priorytetowa 6 Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych	1	0	3,56	0,00
SUMA NABORÓW	15	2	66,31	13,88
	Σ = 17 naborów		Σ = 80,19 mln Euro	

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie Ramowego harmonogramu naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z 18 grudnia 2012 r.

- ⇒ zgodnie z Ramowym harmonogramem naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z dnia 17 stycznia 2012 r. IZ założyła przeprowadzenie 15 naborów wniosków w 2012 r.;
- ⇒ 1 nabór planowany w ww. harmonogramie został przeniesiony na 2013 r. i dotyczył działania 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych*;
- ⇒ ponadto, w roku 2012 przeprowadzono dodatkowo 3 nabory wniosków w procedurze konkursowej, których nie obejmował ww. harmonogram:
  - III nabór – 1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa*;
  - V nabór – 5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej*;
  - II nabór – 6.2 *Zagospodarowanie terenów zdegradowanych*.

Wnioski złożone

- ⇒ złożono **314 wniosków** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej i pozakonkursowej;
- ⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **294,64 mln Euro** [1 207,07 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **143,90 Euro** [589,55 mln PLN];
- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **200 wniosków** o całkowitej wartości **225,28 mln Euro** [922,92 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **118 mln Euro** [483,41 mln PLN];
- ⇒ w ramach naborów przeprowadzonych w procedurze konkursowej w okresie sprawozdawczym dużym zainteresowaniem cieszyły się nabory ogłoszone w ramach działań/poddziałań:
  - 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw – III nabór* (15 wniosków na kwotę przekraczającą niemal 2-krotnie dostępną alokację)
  - 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach – nabór V* (104 wnioski na kwotę przekraczającą prawie 7-krotnie dostępną alokację);
  - 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach – nabór VI* (36 wniosków na kwotę przekraczającą niemal 2-krotnie dostępną alokację);
  - 1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa – nabór III* (67 wniosków na kwotę przekraczającą ponad 6-krotnie dostępną alokację);
  - 6.2 *Zagospodarowanie terenów zdegradowanych – nabór II* (9 wniosków na kwotę przekraczającą prawie 3-krotnie dostępną alokację).

Wnioski zaakceptowane

- ⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostały zaakceptowane **102 projekty** o całkowitej wartości **116,47 mln Euro** [477,17 mln PLN], w tym kwota dofinansowania z EFRR **66,30 mln Euro** [271,62 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **75 umów** o całkowitej wartości **55,51 mln Euro** [227,42 mln PLN], w tym kwota dofinansowania z EFRR **41,62 mln Euro** [170,50 mln PLN];
- ⇒ w okresie sprawozdawczym rozwiązano łącznie **20 umów** o dofinansowanie na całkowitą wartość **16,05 mln Euro** [65,74 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **6,01 mln Euro** [24,64 mln PLN], w tym:
  - w ramach *Osi priorytetowej 1* – 18 umów na kwotę dofinansowania ze środków EFRR 5,00 mln Euro [20,50 mln PLN];
  - w ramach *Osi priorytetowej 2* – 1 umowa na kwotę dofinansowania ze środków EFRR 0,10 mln Euro [0,43 mln PLN];
  - w ramach *Osi priorytetowej 3* – 1 umowa kwotę dofinansowania ze środków EFRR 0,91 mln Euro [3,72 mln PLN].

Wnioski o płatność

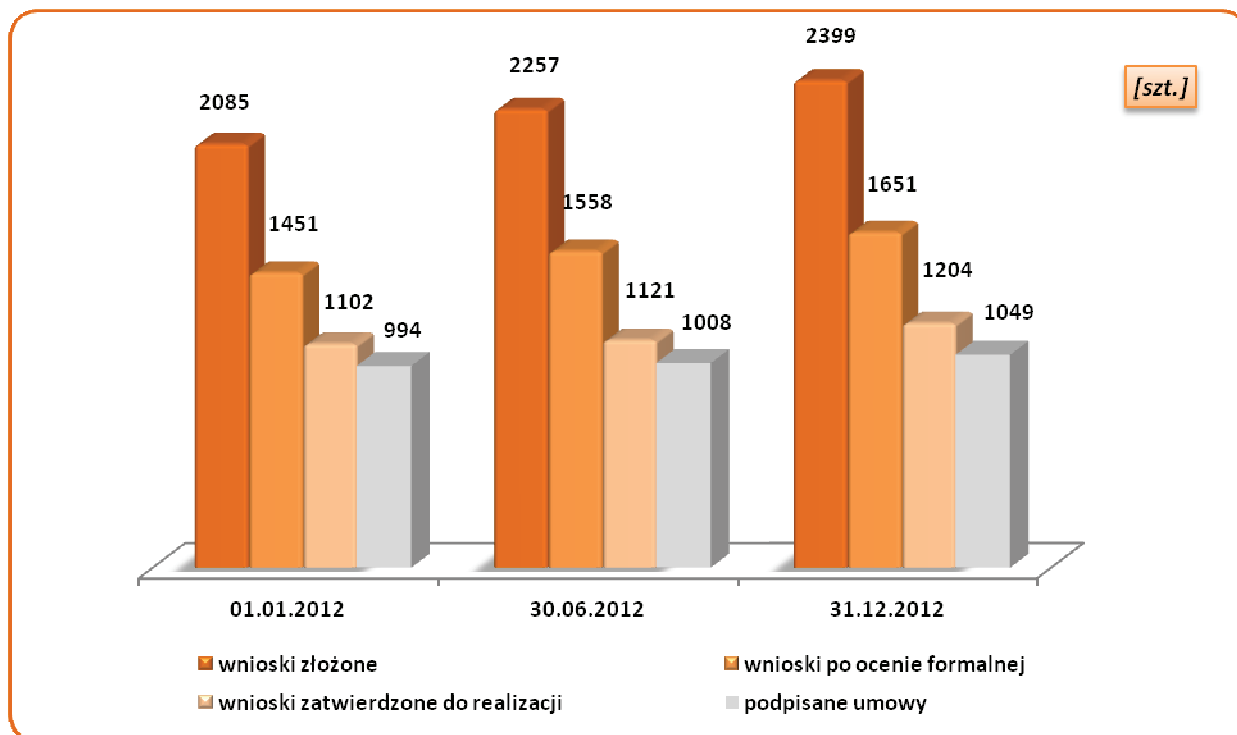
- ⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę EFRR **79,94 mln Euro** [327,50 mln PLN], co stanowi ponad **16,16%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Programu.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

- ⇒ IC zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę EFRR **86,14 mln Euro** [352,90 mln PLN], co stanowi ponad **17,42%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Programu.

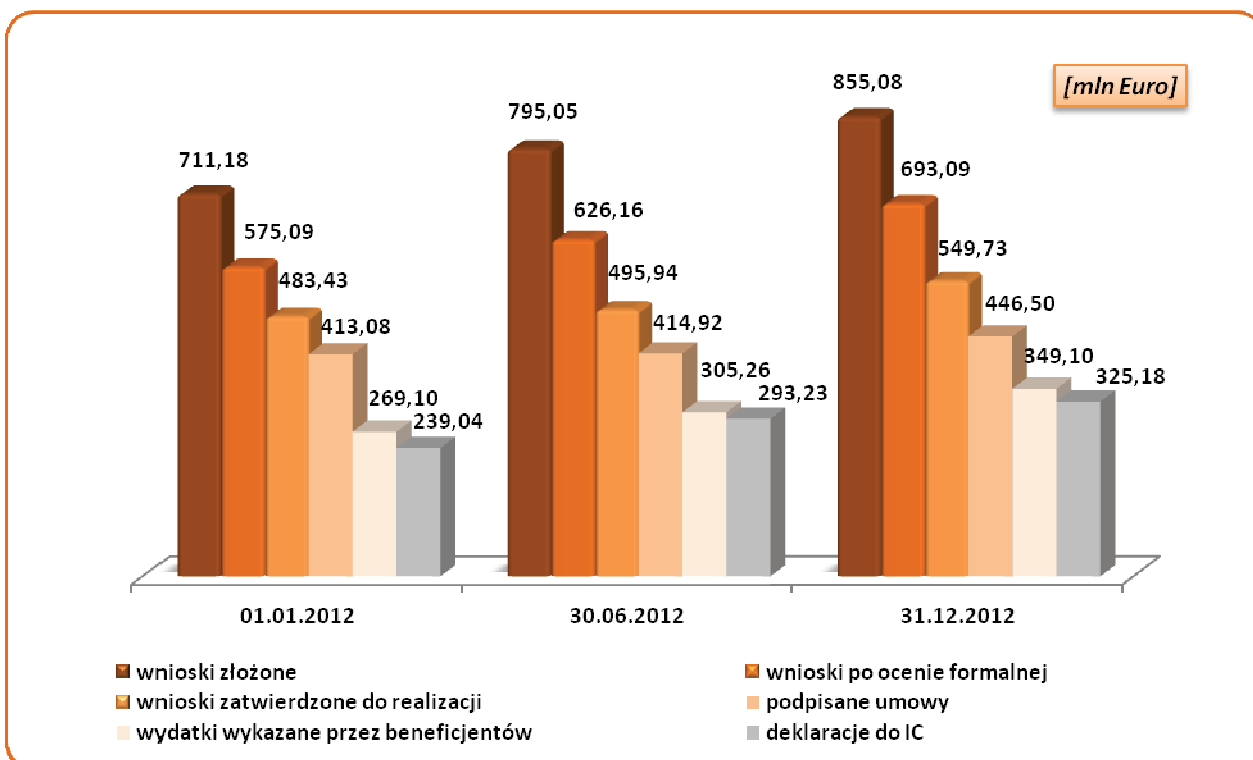
Postęp realizacji Programu w cyklu półrocznym w okresie sprawozdawczym przedstawiono na Wykresach 8-9.

Wykres 8. Ilość wniosków pozytywnie ocenionych pod względem formalnym, zatwierdzonych do realizacji oraz podpisanych umów w okresie sprawozdawczym (01.01 - 31.12.2012 r.)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Wykres 9. Wartość dofinansowania z EFRR pozytywnie ocenionych pod względem formalnym, zatwierdzonych do realizacji oraz podpisanych umów w ramach RPO WO 2007-2013 w okresie sprawozdawczym (01.01 - 31.12.2012 r.)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

➔ **Szczegółowe wnioski dla dalszej realizacji Programu – punkt 2.1.6.4 Rekomendacje IZ i innych instytucji**

Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

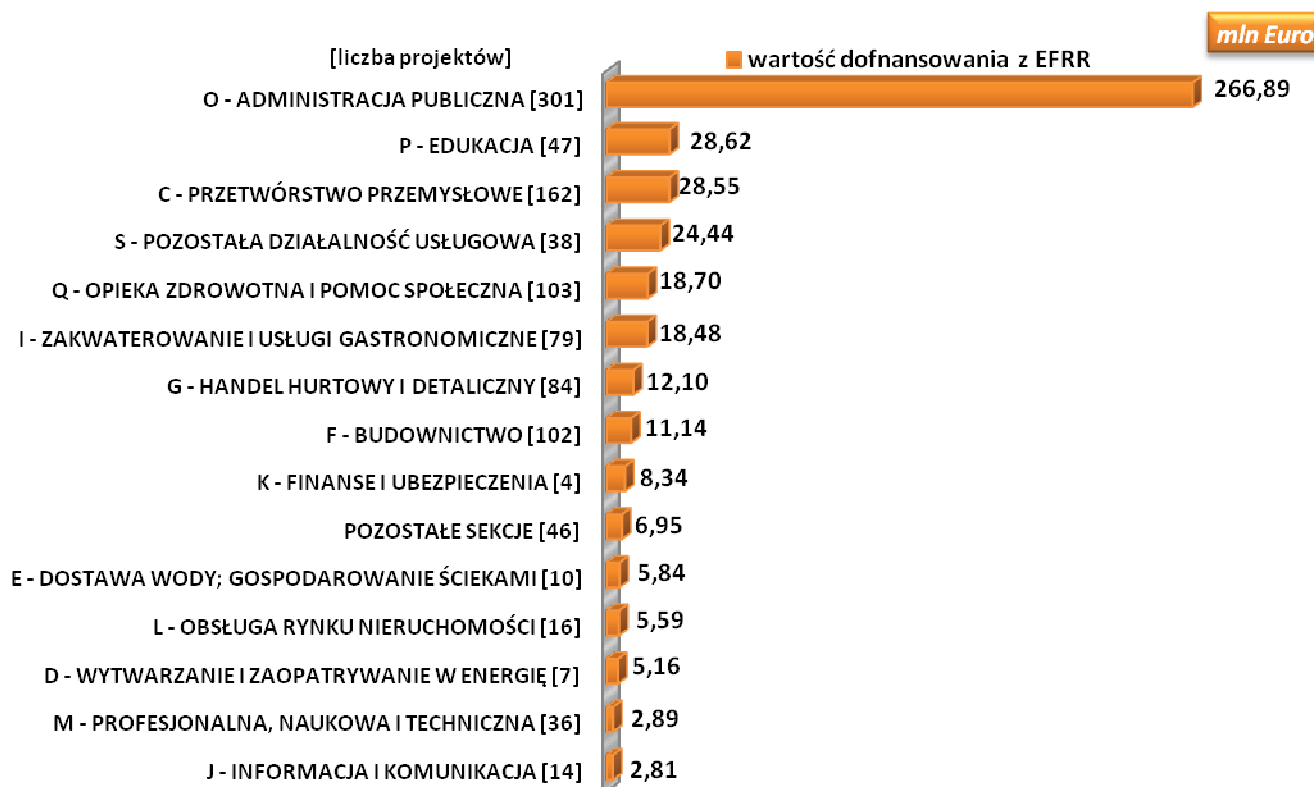
Rozkład projektów w ramach RPO WO 2007-2013 w podziale na sektory gospodarki nie uległ znaczącym zmianom w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego. Dane pozyskano z Krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej (REGON) – każdemu beneficjentowi przyporządkowano jeden, przeważający rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej.

Sekcje, w których udział pozyskanego dofinansowania jest stosunkowo niewielki (poniżej **2,5 mln Euro**), zostały sklasyfikowane w jednej kategorii pn. *Pozostałe sekcje*. Dotyczy to nw. Sekcji:

- Sekcja A *Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo*;
- Sekcja R *Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją*;
- Sekcja N *Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca*;
- Sekcja B *Górnictwo i wydobywanie*;
- Sekcja H *Transport i gospodarka magazynowa*.

Wśród projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 najliczniejszą grupę beneficjentów stanowią jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli. Blisko **60%** wartości dofinansowania z EFRR (**266,89 mln Euro**) pozyskały podmioty przyporządkowane do Sekcji O *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne*. Jest to kategoria bardzo pojemna, ze względu na szeroki wachlarz zadań administracji samorządowej związanych m.in. z opieką i profilaktyką zdrowotną, dotyczące edukacji, infrastruktury drogowej czy mające na celu ochronę środowiska naturalnego i zapewnienie społeczeństwu świadczeń kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.

Wykres 10. Rozkład projektów w ramach Programu wg Sekcji PKD 2007

Źródło: Opracowanie własne IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.

Drugą pod względem wartości pozyskanego dofinansowania jest Sekcja P *Edukacja* (**47** umów na kwotę dofinansowania przekraczającą **28,6 mln Euro**). Prawie na równym poziomie jest Sekcja C *Przetwórstwo przemysłowe* (**162** umowy na kwotę dofinansowania z EFRR **28,55** mln Euro), którą uważa się za dominującą w województwie opolskim. O przemysłowym obliczu regionu decydują przede wszystkim podmioty prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego oraz wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, wodę.

Poniżej przedstawiono szczegółowy podział projektów realizowanych w sektorze przetwórstwa przemysłowego ze względu na rodzaj wytwarzanych produktów i stopień zaawansowania technologicznego

Tabela 14. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w sektorze przetwórczym w podziale na rodzaje wytwarzanych produktów od uruchomienia Programu

<i>[mln Euro]</i>				
Lp.	Rodzaj produktu	Liczba umów	Dofinansowanie z EFRR	Udział w sektorze /rodzajach produktów
I	Przemysł wysokiej technologii	5	0,28	0,98%
1.	<i>Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych</i>	5	0,28	100,00%
II	Przemysł średniowysokiej technologii	23	2,96	10,37%
1.	<i>Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych</i>	5	1,14	38,53%
2.	<i>Produkcja maszyn, urządzeń, pojazdów, sprzętu transportowego i urządzeń elektrycznych</i>	18	1,82	61,47%
III	Przemysł średnioniskiej i niskiej technologii	134	25,30	88,65%
1.	<i>Przemysł metalurgiczny i metalowy</i>	26	7,61	30,07%
2.	<i>Przemysł drzewno-papierniczy</i>	44	6,80	26,86%
3.	<i>Przemysł mineralny</i>	18	4,26	16,85%
4.	<i>Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych</i>	14	2,53	10,03%
5.	<i>Przemysł spożywczy</i>	12	2,41	9,50%
6.	<i>Inne przetwórstwo przemysłowe</i>	20	1,69	6,69%
RAZEM		162	28,54	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON

Największe środki zakontraktowano w ramach przemysłu niskiej technologii, tj.:

- przemysłu metalurgicznego i metalowego – **7,61 mln Euro** (produkcja konstrukcji metalowych, obróbka metali czy odlewnictwo metali lekkich);
- przemysłu drzewno-papierniczego – **6,80 mln Euro** (np. produkcja mebli, opakowań tekturowych czy drzwi);
- przemysłu mineralnego – **4,26 mln Euro** (np. obróbka kamienia, szkła czy produkcja materiałów z wypalanej gliny).

W ramach Sekcji P *Edukacja* uczelnie wyższe i inne instytucje oświatowe (m.in. przedsiębiorstwa prowadzące kształcenie w zakresie nauki języków obcych czy różnych form zajęć pozaszkolnych) otrzymały ponad **28 mln Euro**. W ramach **47** projektów budowane i modernizowane są obiekty dydaktyczne, dostosowywane do potrzeb osób niepełnosprawnych, wyposażane w nowoczesne pomoce naukowe, sprzęt komputerowy i oprogramowanie. Wyposażane są także laboratoria w instytutach badawczych, w których prowadzone są badania na rzecz nowoczesnych technologii produkcyjnych.

W ramach Sekcji I *Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi* zakontraktowano ponad **18,5 mln Euro**. Tak znaczący udział tej kategorii w całości środków cieszy ze względu na fakt, że turystyka wskazywana jest jako jeden z istotnych potencjałów rozwoju regionu. Jest to także jeden z najbardziej dynamicznie rozwijających się sektorów światowej gospodarki. Budowa i modernizacja tras turystycznych, ścieżek rowerowych, rozwój ośrodków wypoczynkowych korzystnie zmienia obraz miast i wsi Opolszczyzny. Rozwój turystyki z kolei nierozłącznie związany jest z bazą noclegową, której mankamentem jest niewystarczająca liczba obiektów noclegowych i niezadowolająca, w części przypadków, jakość świadczonych usług. Realizacja **79** projektów w tym obszarze z pewnością przyczyni się do poprawy tej sytuacji.

Ponad **18 mln Euro** przeznaczone zostało dla podmiotów działających w Sekcji Q *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna*. Projekty realizowane w tym obszarze dotyczą przede wszystkim zakupu nowej specjalistycznej aparatury i urządzeń medycznych w ramach stacjonarnej i ambulatoryjnej opieki medycznej oraz dostosowanie istniejącej infrastruktury do obowiązujących standardów i do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Znaczącą rolę w rozwoju gospodarczym województwa opolskiego odgrywa również handel wraz z naprawami, a także obsługa nieruchomości. Łącznie w ramach Sekcji G *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych wyłączone motocykle* oraz Sekcji L *Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości* realizowanych jest **100** projektów o wartości dofinansowania z EFRR **17,7 mln Euro**.

Duże znaczenie dla pozycji konkurencyjnej województwa opolskiego ma sektor budownictwa. Cechuje się stosunkowo wysoką konkurencyjnością w stosunku do sytuacji tej branży w kraju i obejmuje, oprócz działalności budowlano-montażowej, produkcję materiałów budowlanych wraz z przemysłem wydobywczym. W Sekcji F *Budownictwo* realizowanych jest **101** projektów na kwotę dofinansowania ponad **11 mln Euro**.

Znaczące środki pozyskały na dofinansowanie swojej działalności przedsiębiorstwa zarejestrowane w Sekcji E *Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją* oraz Sekcji D *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych* (łącznie **17** projektów o wartości ponad **11 mln Euro**).

Na wyodrębnienie zasługuje także Sekcja M *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna*, w ramach której realizowane są **36** projekty o wartości **2,9 mln Euro** dofinansowania z EFRR. Obejmuje ona zarówno działalność związaną z zarządzaniem, doradztwem podatkowym, badaniem rynku i opinii publicznej, jak i badania, analizy techniczne oraz badania naukowe i prace rozwojowe.

Znaczącą kwotę środków (**ponad 8,3 mln Euro**) pozyskały również podmioty gospodarcze zaklasyfikowane w Sekcji K *Działalność finansowa i ubezpieczeniowa*. Tak duża pozyskana kwota wynika z faktu, że obejmuje 2 fundusze pożyczkowe i poręczeniowe. Ich działalność stanowi skuteczny sposób na pokonanie bariery dla rozwoju przedsiębiorstw, które z uwagi na niskie zasoby kapitałowe lub problemy z płynnością, nie spełniały kryteriów pozwalających na otrzymanie kredytów bankowych. Do końca 2012 r. w ramach RPO WO 2007-2013 udzielono pożyczek i kredytów **484** przedsiębiorstwom o wartości ponad **18 mln Euro**.

➤ **Szczegółowe informacje nt. udzielonego wsparcia w ramach działania 1.2 Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości – punkt 2.1.6.5 Instrumenty inżynierii finansowej**

W ramach Sekcji S *Pozostała działalność usługowa* realizowanych jest **38** projektów, których beneficjentami są przede wszystkim kościoły i związki wyznaniowe (działania rewitalizacyjne, z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego) oraz przedsiębiorcy (działalność związana ze środowiskiem naturalnym oraz w obszarze pielęgnacji i ochrony zdrowia).

Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na obszary tematyczne

Dopełnieniem działań podejmowanych w ramach RPO WO 2007-2013 są projekty realizowane na terenie Opolszczyzny w ramach programów Narodowej Strategii Spójności 2007-2013 (PO IG 2007 - 2013, PO IiŚ 2007 - 2013, PO KL 2007 - 2013) oraz w ramach programów polityki rolnej i rybackiej (PROW 2007-2013, PO RYBY 2007-2013).

Łącznie, w ramach programów operacyjnych perspektywy finansowej 2007-2013, realizowanych jest prawie **54 tys. projektów** o wartości dofinansowania unijnego (EFRR, EFS, FS, EFRROW, EFR) ponad **767 mln Euro**.

Rozkład projektów w podziale na obszary tematyczne (zgodnie z Załącznikiem II do Rozporządzenia 1828/2006) lub osie priorytetowe (PROW 2007 - 2013) oraz programy operacyjne przedstawiono w Tabeli 15.

Tabela 15. Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych perspektywy finansowej 2007-2013

[mln Euro]

Nazwa obszaru tematycznego	Liczba umów	Wartość dofinansowania z UE
Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007-2013		
<i>Badania i rozwój technologiczny, innowacje i przedsiębiorczość</i>	147	140,32
<i>Społeczeństwo informacyjne</i>	96	16,51
RAZEM PO IG 2007-2013	243	156,83
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013		
<i>Transport</i>	5	36,93
<i>Energia</i>	8	23,00
<i>Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom</i>	26	204,90
<i>Kultura</i>	3	8,59
<i>Inwestycje w infrastrukturę społeczną</i>	12	6,58
RAZEM PO IiŚ 2007-2013	54	280,00
Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013		
<i>Zwiększanie zdolności adaptacyjnych pracowników, firm, przedsiębiorstw i przedsiębiorców</i>	238	23,76
<i>Poprawa dostępu do zatrudnienia i jego trwałości</i>	203	64,92
<i>Poprawa integracji społecznej osób w niekorzystnej sytuacji</i>	138	14,87
<i>Poprawa jakości kapitału ludzkiego</i>	662	49,12
<i>Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym</i>	24	4,42
RAZEM PO KL 2007-2013	1 265	157,09
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013		
<i>Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego</i>	4 171	60,01
<i>Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich</i>	46 057	31,94
<i>Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej</i>	1 081	65,85
<i>LEADER</i>	839	13,79
RAZEM PROW 2007-2013	52 148	171,59
Program Operacyjny Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007-2013		
<i>Rozwój obszarów zależnych od rybactwa</i>	50	2,06
RAZEM PO RYBY 2007-2013	50	2,06
ŁĄCZNIE WSZYSTKIE PROGRAMY OPERACYJNE	53 760	767,57

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz danych przekazanych przez MRR.

Największa liczba projektów (**52 148**) o znaczącej kwocie dofinansowania z EFRROW (ponad **171 mln Euro**) realizowana jest w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Mają się one przyczynić do poprawy konkurencyjności rolnictwa i leśnictwa; poprawy środowiska naturalnego

i terenów wiejskich oraz poprawy jakości życia na obszarach wiejskich i wspierania różnicowania działalności gospodarczej.

Realizowane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 projekty (**1 265**) wpłyną przede wszystkim na poprawę jakości kapitału ludzkiego, zwiększenie elastyczności rynku pracy oraz zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw i przedsiębiorców.

Największa wartość dofinansowania (**280 mln Euro**) została pozyskana w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013. Realizowane są tam m.in. projekty o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, dotyczące uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami komunalnymi, ochrony gatunków roślin i zwierząt zagrożonych wyginięciem, modernizacji obiektów kultury czy zakupu ambulansów na potrzeby specjalistycznego ratownictwa medycznego.

Do końca 2012 r. podpisano również **147 umów** o wartości dofinansowania ponad **140 mln Euro** na realizację projektów w obszarze *Badania i rozwój technologiczny, innowacje i przedsiębiorczość* w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013. Realizacja projektów w tym obszarze jest ważna dla naszego województwa ze względu na niski poziom nakładów na działalność badawczo rozwojową w stosunku do innych regionów kraju. Najwięcej projektów dotyczy usług w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorców i grup przedsiębiorstw

W obszarze społeczeństwo informacyjne, w ramach PO IG 2007-2013 realizowanych jest **96 projektów**. Największą wartość (**10,8 mln Euro**) stanowią projekty realizowane w ramach działania 8.4, zapewniające zwiększenie dostępności usług Internetu szerokopasmowego.

Indywidualne projekty kluczowe

Projekty ujęte w *Indykatywnym planie inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013* to przedsięwzięcia inwestycyjne o szczególnym znaczeniu dla rozwoju społeczno-gospodarczego województwa opolskiego. Ich cele wpisują się w wybrane cele strategiczne RPO WO 2007-2013, Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego, a także Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 i Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015.

➤ Szczegółowe informacje nt. kluczowego charakteru projektów indywidualnych – punkt 3. Postęp wdrażania programu wg Osi priorytetowych

W okresie sprawozdawczym IPI zaktualizowano Uchwałą Zarządu Województwa Opolskiego nr 2197/2012 z 7 maja 2012 r. Oprócz aktualizacji danych finansowych czy terminów rzeczowej realizacji, zmiany dotyczyły wpisania na listę projektu Miasta Opola pn. *Budowa węzła komunikacyjnego obwodnicy północnej (drogi krajowej) z drogą wojewódzką nr 454 (ul. Budowlanych-Sobieskiego) w Opolu*.

Zgodnie z aktualnym IPI od uruchomienia Programu została złożona pełna dokumentacja projektowa dla **21 indywidualnych projektów kluczowych**, w tym dla **2 w okresie sprawozdawczym** w ramach poddziałania 3.1.1 *Drogi regionalne* i 3.1.2 *Drogi lokalne*.

Dla 19 projektów podpisano umowy/podjęto decyzje o dofinansowaniu – łączna wartość dofinansowania z EFRR wynosi 89,03 mln Euro.

Beneficjentem 12 projektów jest Samorząd Województwa Opolskiego, 4 – Miasto Opole, 2 – Politechnika Opolska. Po jednym projekcie kluczowym realizują Gminy Prudnik i Zawadzkie oraz Powiat kędzierzyńsko-kozielski.

Do końca okresu sprawozdawczego zakończyła się realizacja 15 projektów (5 w 2012 roku), natomiast 4 projekty znajdują się w trakcie realizacji. Ponadto, na rok 2013 zaplanowano podpisanie umów w ramach projektów: *Przebudowa mostu w ciągu drogi 1404 O Cisek-Bierawa* oraz *Budowa węzła komunikacyjnego obwodnicy północnej (drogi krajowej) z drogą wojewódzką nr 454 (ul. Budowlanych – Sobieskiego) w Opolu*.

Dotychczas realizacja wszystkich projektów przebiega bez większych zakłóceń i opóźnień.

W ramach 15 zakończonych projektów kluczowych:

- wybudowano/zmodernizowano około 104 km ścieżek rowerowych;
- wybudowano 6,5 km nowych dróg wojewódzkich;

- przebudowano około 47,9 km dróg wojewódzkich;
- ochroną przeciwpowodziową objęto ponad 46 tys. osób;
- zakupiono 5 szynobusów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz emitujących mniej szkodliwych dla środowiska spalin;
- wsparciem objęto 5 największych szpitali wojewódzkich (utworzono ośrodek wczesnej interwencji inwazyjnej w ostrych zawałach mózgu, centrum aktywnego porodu i rodzicielstwa oraz leczenia niemowląt zagrożonych niepełnosprawnością; rozbudowano onkologiczny kompleks zabiegowo-diagnostyczny; wyposażono kardiochirurgiczną salę operacyjną i odcinek intensywnej opieki pooperacyjnej na oddziale neurochirurgii);
- zagospodarowano obiekt pokoszarowy na cele dydaktyczne i badawcze Politechniki Opolskiej.

Tabela 16. Indywidualne projekty kluczowe w ramach RPO WO 2007-2013

[mln Euro]

Lp.	Nazwa działania/ poddziałania	Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Wartość EFRR
PROJEKTY ZAKOŃCZONE				
1.	1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny	Gmina Prudnik*	Stworzenie regionalnej bazy turystyczno-noclegowej przedgórza Gór Opawskich	1,20
2.	1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny	Gmina Zawadzkie*	Utworzenie Regionalnego Centrum Turystycznego Dolina Małej Panwi	2,57
3.	3.1.1 Drogi regionalne	Miasto Opole	Przebudowa wiaduktu i układu komunikacyjnego oraz remont wiaduktu żelbetowego w ciągu ul. Reymonta w Opolu	8,74
4.	3.1.1 Drogi regionalne	Województwo Opolskie	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 426 przy węźle autostradowym Olszowa	7,93
5.	3.1.1 Drogi regionalne	Województwo Opolskie	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 414 na odc. Dzików – Smolarnia	2,05
6.	3.1.1 Drogi regionalne	Województwo Opolskie	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 414 na odcinku Smolarnia-Krobosz w km 24+565 - 35+760	6,83
7.	3.1.1 Drogi regionalne	Województwo Opolskie	Obwodnica m. Grodkowa w ciągu dróg wojewódzkich nr 401 i 385 w km 21+385 – 28+337,17	9,13
8.	3.1.1 Drogi regionalne	Województwo Opolskie	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 401 na odcinku Grodków-Pakość Etap II	5,29
9.	3.1.1 Drogi regionalne	Województwo Opolskie*	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 401 na odcinku Grodków-Pakość Etap I	6,30
10.	3.1.1 Drogi regionalne	Województwo Opolskie	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 414 na odcinku Przysiecz - Dzików	3,50
11.	3.2 Transport publiczny	Województwo Opolskie	Zakup pojazdów szynowych	7,62
12.	4.2 Zabezpieczenie przeciwpowodziowe	Województwo Opolskie*	Zbiornik retencyjny Kluczbork na rzece Stobrawie w km 61+500	4,64
13.	5.1.1 Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej	Politechnika Opolska	Budowa skrzydła dydaktycznego budynku Wydziału Budownictwa Politechniki Opolskiej w Opolu przy ulicy Katowickiej 48	2,77

Lp.	Nazwa działania/ poddziałania	Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Wartość EFRR
14.	5.2.1 Stacjonarna opieka medyczna	Województwo Opolskie	Szpitala Opolskie gwarancją bezpieczeństwa zdrowotnego regionu i bazą kształcenia kadry medycznej	6,38
15.	6.2 Zagospodarowanie terenów zdegradowanych	Politechnika Opolska	Budowa II Kampusu PO. Zadanie 1A. Adaptacja budynku nr 9 przy ulicy Prószkowskiej na cele dydaktyczne i badawcze WWFiF	4,37
ŁĄCZNIE PROJEKTY ZAKOŃCZONE = 79,32				
PROJEKTY W TRAKCIE REALIZACJI				
16.	1.1.1 Wsparcie instytucji otoczenia biznesu	Miasto Opole	Regionalne Centrum Biznesu – Budowa Opolskiego Centrum Wystawienniczokongresowego w Opolu	2,82
17.	1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny	Województwo Opolskie	Moszna Zamek – Regionalnym Ośrodkiem Turystyki Rekreacyjnej i Kulturowej	3,59
18.	1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny	Miasto Opole	Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Miasta Opola poprzez zagospodarowanie terenów wzdłuż Odry	2,19
19.	4.2 Zabezpieczenie przeciwpowodziowe	Województwo Opolskie	Budowa lewostronnego wału rzeki Odry pn. „Cisek-Dzielniczka” zadanie 1,6,7	1,11
ŁĄCZNIE PROJEKTY W TRAKCIE REALIZACJI = 9,71				
PROJEKTY PLANOWANE DO REALIZACJI				
20.	3.1.1 Drogi regionalne	Miasto Opole	Budowa węzła komunikacyjnego obwodnicy północnej (drogi krajowej) z drogą wojewódzką nr 454 (ul. Budowlanych – Sobieskiego) w Opolu	6,45
21.	3.1.2 Drogi lokalne	Powiat kędzierzyńskokozielski	Przebudowa mostu w ciągu drogi 1404 O Cisek-Bierawa	6,21
ŁĄCZNIE PROJEKTY PLANOWANE DO REALIZACJI = 12,66				
RAZEM IPI				101,69

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie Ramowego harmonogramu naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z 18 grudnia 2012 r. oraz danych z KSI (SIMIK 07-13)

Projekt złożony w 2012

* rzeczowa realizacja projektów zakończyła się do końca 2012 r., jednak nie zostały zatwierdzone/wprowadzone do KSI (SIMIK 07-13) wnioski o płatność końcową

Najwięcej projektów realizowanych jest w ramach Osi priorytetowej 3 *Transport* – 9 inwestycji o wartości EFRR 57,40 mln Euro (ponad 64% środków zakontraktowanych w ramach IPI). Ponadto w ramach Osi 3 planowane są do realizacji jeszcze dwa projekty w ramach poddziałania 3.1.1 *Drogi regionalne* i 3.1.2 *Drogi lokalne*.

Projekty kluczowe nie są natomiast realizowane w ramach Osi priorytetowej 2 *Społeczeństwo informacyjne* oraz Osi priorytetowej 7 *Pomoc techniczna*. Szczegóły przedstawiono w Tabeli 17.

Tabela 17. Indywidualne projekty kluczowe w ramach RPO WO 2007-2013 w podziale na osie priorytetowe i obszary wsparcia

[mln Euro]

Nazwa obszaru wsparcia	Liczba projektów	Wartość EFRR
Oś priorytetowa 1		
<i>Wsparcie infrastruktury otoczenia biznesu</i>	1	2,82
<i>Turystyka jako gałąź gospodarki</i>	4	9,55
Oś priorytetowa 3		
<i>Infrastruktura transportowa i uzbrojenie terenu</i>	11	70,06
Oś priorytetowa 4		
<i>Środowisko</i>	2	5,75
Oś priorytetowa 5		
<i>Profilaktyka i ochrona zdrowia mieszkańców</i>	1	6,38
<i>Nauka i szkolnictwo wyższe</i>	1	2,77
Oś priorytetowa 6		
<i>Nauka i szkolnictwo wyższe</i>	1	4,37
RAZEM	21	101,69

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Postęp rzeczowy

Analiza stopnia realizacji wskaźników Celu głównego

Na podstawie wskaźników programowych określonych dla celu głównego badany jest wpływ realizacji Programu na gospodarkę i ekonomię regionu. Wskaźnikami tymi są:

- *Zmiana w poziomie PKB (%)*;
- *Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem netto)*;
- *Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto), z podziałem na mężczyzn i kobiety.*

➔ Szczegółowe informacje – Załącznik I Tabela 1. Postęp fizyczny programu operacyjnego

Wartości dwóch pierwszych wskaźników, tj. *Zmiana w poziomie PKB* oraz *Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem netto)*, zostały oszacowane, a następnie corocznie obliczane są za pomocą modelu HERMIN⁵. Obliczenia wartości wskaźników za 2012 r. wykonano za pomocą zaktualizowanego w 2011 r. modelu (model HERMIN drugiej generacji). Nowa wersja uwzględnia zmiany gospodarcze wynikające ze spowolnienia gospodarczego, a także aktualizacji „koszyka” krajów, tj. partnerów handlowych województwa opolskiego.

Oszacowania wartości wskaźników dla regionu wg stanu na 31 grudnia 2012 r. dokonano w I kwartale 2013 r. na bazie wartości płatności dokonanych w ramach RPO WO 2007-2013. Obliczeń dokonał Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej UMWO, obsługujący model w ramach urzędu. Na tej podstawie ustalono, iż PKB na Opolszczyźnie w 2012 r. był wyższy o 1,83% od poziomu, jaki zostałyby osiągnięty bez udziału RPO WO 2007-2013, co stanowi 156,4% wartości docelowej wskaźnika.

Jednocześnie w regionie powstało o 4 280 miejsc pracy więcej, niż w założonej alternatywnej symulacji zakładającej brak realizacji RPO WO 2007-2013, co stanowi 528% wartości docelowej. Porównując ww. dane

⁵ Model opracowany został przez Zespół Wrocławskiej Agencji Rozwoju Regionalnego pod kierownictwem prof. Janusza Zaleskiego, we współpracy z dr Johnem Bradley'em autorem bazowego modelu HERMIN i wieloletnim pracownikiem naukowym irlandzkiego Instytutu Badań Społeczno-Ekonomicznych w Dublinie. HERMIN jest makroekonomicznym modelem służącym do analizy wpływu funduszy strukturalnych na gospodarkę. Podstawę modelu stanowią konwencjonalne mechanizmy keynesistowskie, jednak posiada on również ważne cechy neoklasyczne, związane z komponentem podaży. Regionalne modele HERMIN dla polskich województw zostały opracowane w wyniku projektu zrealizowanego w latach 2004-2005 przez Wrocławską Agencję Rozwoju Regionalnego na zlecenie Ministerstwa Gospodarki i Pracy. Opracowane modele regionalne były pierwszymi mikromodelami gospodarek polskich województw.

z osiągniętymi w latach wcześniejszych, w tym w 2011 r., stwierdza się spadek wartości wskaźników. Według obliczeń za 2012 r. wartość wskaźnika *Zmiana w poziomie PKB* jest niższa o 0,02 punktu procentowego od wyników symulacji za 2011 r., natomiast *Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem netto)* zmniejszyła się o 550 szt. w porównaniu do obliczeń dokonanych w zeszłym roku. Spadek wartości wskaźnika *Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem netto)* wynika z mniejszego zrealizowania planów płatności na rok 2012, niż zakładano w poprzednim okresie sprawozdawczym.

Oszacowania modelu HERMIN bazują na założeniu określonego rozkładu płatności w ramach Programu, według którego (w momencie obliczania wartości docelowych ww. wskaźników) największe płatności planowane były do realizacji w latach 2011-2012, natomiast w latach 2013-2015 następować miała ich znacząca redukcja. Od momentu obliczenia wartości docelowych ww. wskaźników następowały jednak zmiany w stosunku do wcześniej zaplanowanych poziomów płatności, stąd wynika ich przekroczenie.

Trzeci z wskaźników celu głównego *Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto)* opiera się na danych dotyczących wskaźników z zakresu miejsc pracy w ramach Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*.

Poniżej zaprezentowane zostały wartości wskaźnika osiągnięte wg stanu na 31 grudnia 2012 r. wraz z odniesieniem do wartości docelowych w 2015 r. oraz wartościami deklarowanymi przez beneficjentów w podpisanych umowach.

Wskaźnik *Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto)* osiągnął wartość 2 066,5, co stanowi 63,5% wartości docelowej założonej na etapie programowania dla 2015 roku. Tym samym na podstawie zrealizowanych projektów poziom realizacji wskaźnika znacznie przekroczył połowę wartości docelowej. Natomiast na podstawie podpisanych umów szacuje się, iż jego realizacja wyniesie 2 882, co oznacza, iż po zrealizowaniu wszystkich zakontraktowanych projektów wskaźnik osiągnie poziom 88,5%.

Wskaźnik *Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto) dla mężczyzn* osiągnął wartość 1 602, co stanowi 98,4% wartości docelowej założonej na etapie programowania dla 2015 r. Oznacza to, iż wskaźnik ten można uznać za osiągnięty. W roku sprawozdawczym odnotowano widoczny postęp w realizacji tego wskaźnika. Szacuje się, iż realizacja wszystkich projektów, dla których podpisano umowy spowoduje osiągnięcie badanego wskaźnika w wysokości 2 255, tj. na poziomie 138,5%. W ramach zrealizowanych do końca grudnia 2012 r. projektów powstało 464,5 miejsc pracy dla kobiet, co oznacza, iż wskaźnik *Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto) dla kobiet* został osiągnięty na poziomie 28,5%. Po zrealizowaniu projektów zakontraktowanych wskaźnik ten osiągnie wartość 627, co spowoduje jego realizację na poziomie 38,5%. Ponadto wartość wskaźnika ulegnie zwiększeniu w wyniku dofinansowania projektów w ramach przeprowadzonego w okresie sprawozdawczym III naboru w poddziałaniu 1.4.1, które generuje najwięcej miejsc pracy dla kobiet.

Na obecnym etapie wdrażania Programu IZ RPO WO 2007-2013 zakłada, iż wskaźnik celu głównego *Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto)* zostanie osiągnięty na poziomie nieznacznego odchylenia od zakładanej wartości docelowej. Zdecydowanie mniejszy poziom realizacji obserwowany jest w przypadku wskaźnika miejsc pracy dla kobiet. IZ RPO WO 2007-2013 zauważa, iż w ramach całego Programu powstaje zdecydowanie mniej miejsc pracy dla tej płci, co jest związane z rodzajami branż najczęściej wspieranych w ramach Programu. IZ RPO WO 2007-2013 na etapie programowania zakładała, iż miejsca pracy będą powstawać w tych samych proporcjach dla obu płci, w rzeczywistości stosunek ten wynosi 22% do 78%. Analiza wykazała, iż najczęściej wspierane branże to budownictwo, sektor transportu, branża chemiczna, spożywcza, meblarska i wyrobów z metali, co zgodne jest z *Regionalnym Foresight Województwa Opolskiego*, jednak w ich ramach zainteresowanie zatrudnieniem wykazują głównie mężczyźni. Ponadto w świetle prawa polskiego nie wolno w ogłoszeniach o pracę zamieszczać informacji wskazujących na płeć osoby poszukiwanej do zatrudnienia, wobec tego beneficjenci na etapie wnioskowania o dofinansowanie nie są w stanie zawsze trafnie określić płci osób, które zostaną zatrudnione.

Należy jednak zauważyć, iż stopień osiągnięcia wskaźników celu głównego potwierdza realizację celu głównego Programu, jakim jest: *zwiększenie konkurencyjności oraz zapewnienie spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej dla podniesienia atrakcyjności województwa opolskiego, jako miejsca do inwestowania, pracy i zamieszkania* oraz celu Osi priorytetowej 1, tj. *wzmocnienie gospodarki regionu poprzez rozwój przedsiębiorczości, innowacyjności sektora B+R oraz infrastruktury turystycznej i rekreacyjno-sportowej na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego*.

W okresie sprawozdawczym Instytucja Zarządzająca nadal kontynuowała zadania związane z systemem wskaźników. Mając na uwadze konieczność monitorowania osiągnięcia celu głównego i celów szczegółowych Programu, na bieżąco prowadzi monitoring realizacji wskaźników. Przedmiotowy monitoring sporządzany jest na podstawie wniosków, dla których podpisano umowy oraz na podstawie projektów zakończonych, według stanu na koniec każdego miesiąca w oparciu o dane pozyskiwane z systemu informatycznego KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Monitoring prowadzony jest osobno dla każdej Osi priorytetowej. Opracowana na jego podstawie *Informacja miesięczna nt. realizacji wskaźników produktu i rezultatu RPO WO 2007-2013*, zawierająca zestawienie wartości wskaźników produktu i rezultatu na poziomie RPO WO 2007-2013, przekazywana jest komórkom zaangażowanym we wdrażanie, zarówno w IZ RPO WO 2007-2013, jak i IP II stopnia.

2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej

IZ RPO WO 2007-2013 podczas przygotowywania sprawozdania rocznego za 2012 r. wzięła pod uwagę dotychczasowe rekomendacje/uwagi KE do sprawozdań rocznych z realizacji Programu za lata 2007-2011. W treści sprawozdania uwzględnione zostały również rekomendacje/uwagi zgłaszane podczas corocznych spotkań IZ RPO WO 2007-2013 z KE. Jednocześnie wszystkie rekomendacje KE zostały szczegółowo przeanalizowane i w miarę możliwości na bieżąco wdrożone w systemie realizacji Programu.

Poniżej, przedstawiono szczegółowe wyjaśnienia dotyczące wszystkich rekomendacji/uwag Komisji do sprawozdania rocznego za 2011 r., przekazanych pismem z 24 sierpnia 2012 r.:

1. Wzmocnienie zapisów analizy jakościowej realizacji Programu

KE podkreśliła, iż w sprawozdaniu rocznym za 2011 r. widoczna jest znaczna poprawa analizy jakościowej realizacji Programu, co jest wynikiem uwzględnienia rekomendacji KE do raportu za 2010 r. Jednocześnie KE podkreśliła, iż oczekuje podtrzymania poziomu prezentowanej analizy.

Prezentowano działania, które IZ RPO WO 2007-2013 podejmowała/zamierza podjąć dla pełnego osiągnięcia założeń Programu oraz poszczególnych Osi priorytetowych, uwzględniając wyniki prowadzonych ewaluacji, przeglądu śródk okresowego i dodatkowych środków pochodzących z KRW i dostosowania technicznego. Dodatkowo IZ RPO WO 2007-2013 dokonała szczegółowej analizy w ramach obszarów pozostających w kręgu zainteresowań KE oraz, zgodnie z zaleceniami KE, dokładniejszej analizy jakościowej wypełniania Strategii Europa 2020.

➤ Szczegółowe informacje – punkt 3. Postęp wdrażania programu wg Osi priorytetowych

2. Dokonanie oceny osiągnięcia wszystkich wskaźników Programu

IZ RPO WO 2007-2013 prowadzi szczegółowy monitoring postępu realizacji wskaźników określonych w Programie, który uwzględnia audyt błędów we wskaźnikach oraz analizę przyczyn nieosiągnięcia przez beneficjentów wartości założonych.

Zgodnie z dobrymi praktykami wypracowanymi w sprawozdaniu rocznym za 2011 r. IZ RPO WO 2007-2013 dokonała szczegółowej oceny osiągnięcia założonych wartości docelowych wskaźników, zarówno na podstawie kontraktacji, jak i projektów zakończonych. Analiza uwzględnia opis przyczyn nieosiągnięcia lub przekraczania wartości założonych, jak również zastosowanych metod naprawczych.

W zakresie oszacowania standardowych kosztów jednostkowych dla najczęstszych obszarów inwestycyjnych, IZ RPO WO 2007-2013 oczekuje decyzji Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, w ramach którego toczą się dyskusje nad ewentualną realizacją ustandaryzowanego opracowania na poziomie krajowym.

Ponadto w piśmie KE dotyczącym sprawozdania rocznego za 2011 r., KE podważyła regionalną definicję osiągnięcia wskaźnika, według której wskaźnik należy uznać za osiągnięty jeśli jego wartość nie przekracza +/- 20% wartości założonej. Przedmiotowa definicja, wobec braku uregulowań na poziomie unijnym oraz krajowymi, stanowi autorskie podejście IZ RPO WO 2007-2013 i służy tylko i wyłącznie bieżącemu monitoringowi i ocenie realizacji wskaźników. Województwo opolskie prowadzi bowiem bieżący monitoring realizacji wskaźników zarówno na poziomie Programu, jak i poszczególnych projektów. Każdy przypadek zmiany wartości wskaźników jest indywidualnie analizowany i podejmowane są stosowne, indywidualne narzędzia naprawcze.

➤ **Szczegółowe informacje – punkt 3 Postęp wdrażania programu wg osi priorytetowych**

3. Wzmocnienie kontroli Instytucji Zarządzających szczególnie z zakresie zamówień publicznych

IZ RPO WO 2007-2013 stosuje narzędzia mające na celu wzmocnienie kontroli, w szczególności w zakresie zamówień publicznych. W ramach kontrolowanych projektów, każdorazowo kontrolą objęte są procedury dot. zamówień publicznych. Kontrola dokonywana jest na podstawie szczegółowej listy sprawdzającej, która została opublikowana na stronie internetowej. Ponadto na stronie internetowej RPO umieszczono dokument zawierający wykryte nieprawidłowości w zakresie zamówień publicznych po kontrolach KE i ETO.

4. Poprawa organizacji i planowania spotkań Komitetu Monitorującego

KE przypomniła, iż zgodnie z zasadą członkom Komitetu Monitorującego należy przedkładać dokumenty na 10 dni (roboczych) przed terminem posiedzenia. Jednocześnie KE zwróciła uwagę, iż niejednokrotnie termin ten nie był respektowany.

Tymczasem, ww. terminy określone są indywidualnie w regulaminach pracy Komitetów Monitorujących. Zgodnie z *Regulaminem pracy KM RPO WO 2007-2013* zatwierdzonym Uchwałą nr 1/2007 KM RPO WO 2007-2013 z dnia 7 listopada 2007 r., § 10 pkt 4: „...dokumenty będące przedmiotem obrad, rozsyłane są przez Sekretariat do członków Komitetu najpóźniej na 10 dni kalendarzowych przed terminem posiedzenia...” Termin, określony poprzez dni kalendarzowe, jest zawsze przestrzegany. Zastosowanie się do terminowości przesyłania dokumentów wynika z umożliwienia zapoznania się oraz przygotowania się przez wszystkich członków i obserwatorów do konstruktywnej dyskusji i efektywnego procesu podejmowania decyzji.

5. Nierównomierny postęp osi priorytetowych

KE w piśmie z uwagami i komentarzami do sprawozdania rocznego za 2011 r. zwróciła uwagę na odbiegający od pozostałych poziom realizacji, a szczególnie płatności, w zakresie Osi priorytetowej 2 i Osi priorytetowej 6. Dotychczasowy niski poziom wdrażania przedmiotowych Osi priorytetowych wynikał bezpośrednio z opóźnień w zakresie przeprowadzenia naborów wniosków o dofinansowanie, wynikających z późnego wejścia w życie *Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych* (Oś priorytetowa 2) oraz *Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych* (Oś priorytetowa 6).

Jednakże w roku 2012 odnotowano znaczący postęp we wdrażaniu przedmiotowych Osi. Procentowo właśnie w Osiach 2 i 6 nastąpił największy przyrost płatności.

W ramach Osi priorytetowej 2 zatwierdzono płatności na blisko 15,7 mln Euro oraz zakończyła się realizacja 10 projektów. Natomiast w przypadku Osi priorytetowej 6 podpisano 2 umowy na kwotę dofinansowania z EFRR 3,1 mln Euro oraz zatwierdzono płatności na ponad 10,7 mln Euro. Zakończyła się także realizacja 11 projektów.

Po uwzględnieniu dodatkowych środków w ramach Programu (z KRW i dostosowania technicznego), wg stanu na 31 grudnia 2012 r.:

- poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej 2 i 6 wyniósł odpowiednio 83% i 101%;
- poziom płatności w ramach Osi priorytetowej 2 i 6 wyniósł odpowiednio 72% i 64%.

Jeżeli chodzi o poziom kontraktacji i płatności w Osiach 2 i 6 nie widać już znaczących rozbieżności w relacji do pozostałych Osi priorytetowych.

IZ RPO WO 2007-2013, odpowiadając na oczekiwania KE dotyczące spełnienia celów Agendy Cyfrowej w zakresie dostępu do Internetu szerokopasmowego, opracowała *Plan działań w obszarze ICT w województwie opolskim*. Dokument został przekazany do Komisji Europejskiej 9 listopada 2012 r. Natomiast, w ramach analizy jakościowej osi priorytetowej 6 przeprowadzono ocenę wpływu społecznego projektów rewitalizacyjnych na zmniejszenie ubóstwa w regionie.

➤ **Szczegółowe informacje – punkt 3 Postęp wdrażania programu wg osi priorytetowych**

6. Zgodność realizowanych projektów z aktami unijnymi

➤ Zgodność z Ramową Dyrektywą Wodną

IZ RPO WO 2007-2013 realizuje dwa projekty z zakresu zapobiegania zagrożeniom, co do których KE wysuwa obawy co do zgodności z Ramową Dyrektywą Wodną:

- *Zbiornik retencyjny Kluczbork na rzece Stobrawie w km 61+500,*
- *Budowa lewostronnego wału rzeki Odry pn. Cisek-Dzielniczka zadanie 1,6,7.*

Ich zgodność z ww. dokumentem zbadano na 3 poziomach wdrażania. W ramach oceny projektów poprzez kryteria wyboru projektów oraz przez *Zespół ds. ochrony środowiska*. Ponadto dla każdego projektu zlecono dodatkowo zewnętrzną ekspertyzę, która została zweryfikowana pozytywnie przez właściwy Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej tj. we Wrocławiu i w Gliwicach, a następnie przekazana do MRR. W ramach wyżej opisanych procedur oceniono, iż w ramach projektów województwa opolskiego nie zostały naruszone zapisy stosownej dyrektywy.

➤ Zgodność z Dyrektywą w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych

W ramach Działania 4.1 *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami* IZ RPO WO 2007-2013 wsparła 3 projekty z zakresu budowy/modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych na kwotę dofinansowania blisko 12,5 mln PLN. 2 spośród tych projektów nie podlegają zaostrzonym wymogom wynikającym z art. 5(2) Dyrektywy. Natomiast w przypadku 3. projektu dokonano szczegółowej analizy, w wyniku której wykazano, iż nie występuje niezgodność z ww. wymogami.

Tym samym, w przypadku projektów wdrażanych w ramach RPO WO 2007-2013 nie występują przypadki niezgodności z Dyrektywami.

7. Udzielanie pomocy publicznej w kontekście orzeczenia Sądu Lipsk-Halle

W kontekście orzeczenia Sądu Lipsk-Halle, KE zwróciła uwagę na konieczność dokładnej analizy projektów realizowanych przez podmioty publiczne w kontekście ewentualności udzielenia pomocy publicznej. Zgodnie z orzeczeniem istnieje prawdopodobieństwo, iż wsparcie finansowe w obszarach kultury, środowiska czy transportu w rzeczywistości wykorzystane zostało do celów gospodarczych, a zatem podlegać powinno wymogom z zakresu pomocy publicznej.

IZ RPO WO 2007-2013 dokonuje szczegółowej analizy projektów aplikujących o wsparcie w zakresie ewentualności występowania pomocy publicznej, tym samym w żadnym z opolskich projektów nie występuje pomoc publiczna w rozumieniu orzeczenia Sądu Lipsk-Halle.

8. Dodatkowe informacje nt. wybranych sektorów i obszarów wsparcia

KE zwróciła się do IZ RPO WO 2007-2013 z prośbą o przekazanie szczegółowych informacji nt. wybranych sektorów i obszarów wsparcia oraz przedstawienia planów działania we wskazanych obszarach tj. dostępu do Internetu szerokopasmowego oraz gospodarki odpadami. Stosowne plany działania zostały przekazane do KE.

➡ *Szczegółowe informacje – punkt 3 Postęp wdrażania programu wg osi priorytetowych*

2.1.6.4 Rekomendacje Instytucji Zarządzającej i innych instytucji

Rekomendacje dot. dalszego przebiegu realizacji RPO WO 2007-2013

- IZ RPO WO 2007-2013 w roku sprawozdawczym kontynuowała działania w celu pełnego wykorzystania środków w ramach RPO WO 2007-2013, zarówno w ramach pierwotnej alokacji, jak i dodatkowych środków z KRW.

W 2012 r. przeprowadzono 4 nabory wniosków w ramach powstałych oszczędności, wynikających z:

- wzrostu kursu Euro, tj. dodatnie różnice kursowe,
- spadku wartości projektów po zakończeniu postępowań przetargowych przez beneficjentów,
- zakończenia realizacji projektu (niewykorzystanie całości dofinansowania).

Ponadto środki pochodzące z oszczędności przeznaczone były także na przyjęcie do dofinansowania projektów z list rezerwowych, zwiększenie wysokości dofinansowania realizowanych projektów bądź ogłoszenie dodatkowych naborów.

W 2012 r. przeprowadzono także 12 planowanych, wspartych m.in. środkami z KRW, naborów wniosków, w ramach następujących działań/poddziałań:

- 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu,*
- 1.2 *Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości,*
- 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw,*
- 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach,*
- 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny,*
- 3.1.1 *Drogi regionalne,*
- 4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii,*
- 5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej.*

Aż 5 naborów wniosków przeprowadzono (w tym także z oszczędności) w obszarach B+R oraz innowacje, co wskazuje, iż IZ RPO WO 2007-2013, podobnie jak KE, przywiązuje dużą wagę do rozwoju tych obszarów.

W roku sprawozdawczym nastąpiło także złożenie pełnej dokumentacji projektowej dla dwóch projektów:

- *Budowa węzła komunikacyjnego obwodnicy północnej (drogi krajowej) z drogą wojewódzką nr 454 (ul. Budowlanych - Sobieskiego w Opolu),* dofinansowanego ze środków KRW,
- *Przebudowa mostu w ciągu drogi 1404 O Cisek – Bierawa,* wspartego z dodatkowych środków na przeciwdziałanie skutkom powodzi w 2010 r.

- Na 2012 rok, IZ RPO WO 2007-2013 zaplanowała także przeprowadzenie 5 badań ewaluacyjnych, których zadaniem będzie m.in. ocena wpływu projektów realizowanych w ramach Programu na rozwój społeczno-gospodarczy Opolszczyzny, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru edukacji, innowacyjności, sfery badawczo-rozwojowej, turystyki oraz inżynierii finansowej. Badania mają także pomóc w wyznaczeniu założeń dla przyszłego ukierunkowania wsparcia perspektywy 2014-2020.

⇒ **Szczegółowe informacje nt. ewaluacji – punkt 2.7.3.3 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w 2012 r.**

- IZ RPO WO 2007-2013 w trosce o sprawne i płynne wydatkowanie środków unijnych w okresie sprawozdawczym, prowadziła adekwatne do potrzeb kampanie informacyjne, ukierunkowane głównie na rozliczanie projektów. Poprawie absorpcji środków służyły także indywidualne konsultacje z beneficjentami. Jednocześnie służby wdrażające dążyły do zatwierdzania wniosków o płatność w terminach krótszych niż wynikające z procedur.

Rekomendacje dot. przyszłego okresu programowania

- W okresie sprawozdawczym Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego zintensyfikował prace nad opracowaniem dokumentów strategicznych, analiz, określających tendencje rozwojowe, które realizowane będą m.in. w przyszłej perspektywie finansowej w ramach projektowanych programów operacyjnych na lata 2014-2020.
  - 28 grudnia 2012 r. Sejmik Województwa Opolskiego przyjął *Strategię Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.*, która diagnozuje sytuację Opolszczyzny oraz wskazuje priorytety rozwojowe regionu. W celu zniwelowania zdiagnozowanych procesów depopulacji, zdecydowano o wprowadzeniu następujących działań: rozwój stabilnego rynku pracy, podniesienie konkurencyjności regionalnej gospodarki, rozwój społeczeństwa informacyjnego, transportu, oferty turystyczno-kulturalnej, ochrony środowiska i zabezpieczenia przed klęskami oraz podniesienie konkurencyjności aglomeracji opolskiej i wsparcie obszarów wiejskich.

- W trakcie spotkań w miastach powiatowych, kiedy prezentowano założenia *Strategii*, przedstawiano także założenia dotyczące przyszłej perspektywy finansowej oraz plany i działania przygotowujące województwa opolskiego do tej perspektywy.
- W 2012 r. Samorząd Województwa Opolskiego kontynuował prace nad aktualizacją *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego na lata 2004-2013* rozpoczęte w 2011 r. Intensyfikacja prac nad dokumentem nastąpiła w 2012 r., kiedy powołano *Grupę Roboczą ds. aktualizacji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego na lata 2004-2013*. W ramach dokumentu dokonano analizy potencjałów regionu w celu określenia specjalizacji regionalnych, w tym specjalizacji inteligentnych, których rozwój zakłada się w ramach środków przyszłej perspektywy finansowej UE.
- 27 czerwca 2012 r. Sejmik Województwa Opolskiego przyjął rezolucję popierającą utworzenie Specjalnej Strefy Demograficznej. Województwo opolskie jest najszybciej wyludniającym się regionem Polski, dlatego też władze regionu podjęły działania zmierzające do zidentyfikowania przyczyn i zaplanowania działań niwelujących proces depopulacji. Najważniejsze założenia i postulaty przedstawiono w *Programie Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim – perspektywa 2013-2020*.
- Realizowane badania ewaluacyjne ukierunkowane były przede wszystkim na identyfikację potrzeb i rozwiązań, których wdrożenie nastąpi w perspektywie 2014-2020.
- Samorząd Województwa Opolskiego podjął prace nad opracowaniem dokumentów operacyjnych dotyczących przyszłej perspektywy:
  - 30 kwietnia 2012 r. Zarząd Województwa Opolskiego powołał *Zespół ds. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020*. Jest to grono eksperckie, którego zadaniem jest wsparcie merytoryczne regionu w trakcie prac nad dokumentem;
  - przedstawiciele IZ RPO WO 2007-2013 uczestniczą w pracach ciał doradczych funkcjonujących na poziomie kraju, w tym m.in. *Międzyresortowym Zespole ds. Programowania i Wdrażania Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności UE*;
  - udział w opiniowaniu dokumentów dotyczących przyszłej perspektywy.

Realizacji rekomendacji przyjętych przez KM RPO WO 2007-2013

22 lipca 2011 r. podczas XIII posiedzenia Grupy Sterującej Ewaluacją przedstawiciele KM RPO WO 2007-2013 rekomendowali przeprowadzenie w 2012 r. następujących badań ewaluacyjnych:

- *Usługi turystyczne realizowane przez podmioty prywatne i publiczne i ich wpływ na rozwój gospodarczy regionu;*
Wnioskowano, aby przedmiotem badania była ocena znaczenia interwencji w zakresie usług i produktów turystycznych i rekreacyjno-sportowych realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 jako czynnika stymulującego rozwój społeczno-gospodarczy poszczególnych gmin/powiatów województwa opolskiego.
- *Ocena wpływu projektów z funduszy UE w zakresie szkolnictwa wyższego na wzrost konkurencyjności gospodarki regionu opolskiego;*
Proponowano, aby w ramach badania dokonano oceny wpływu (użyteczności, efektywności) projektów (z)realizowanych w zakresie edukacji na rozwój strategiczny i wzrost konkurencyjności gospodarczej regionu, w tym ocenę dopasowania oferty kształcenia odpowiadającą na zapotrzebowanie rozwojowe regionu.

Jednostka Ewaluacyjna wraz z IZ RPO WO 2007-2013 pozytywnie przyjęły propozycje Komitetu Monitorującego. Ww. propozycje badań zostały zrealizowane w okresie sprawozdawczym. Jednak zakres obu badań nieco rozszerzono. W szczególności badanie dotyczące kształcenia rozszerzono do wszystkich inicjatyw podejmowanych w zakresie edukacji w ramach PO KL i RPO WO 2007-2013.

➤ **Szczegółowe informacje nt. ewaluacji – punkt 2.7.3.3 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w 2012 r.**

Jednocześnie przedstawiciele KM RPO WO 2007-2013 rekomendowali przeprowadzenie następujących badań ewaluacyjnych:

- Na ile realizacja projektów np. w działaniu 6.1 - rewitalizacja obszarów miejskich oraz 6.2 - zagospodarowanie obszarów zdegradowanych wpłynęła na spójność gospodarczo-społeczną regionu?
- Jak realizacja projektów z poddziałanie 3.1.1 Drogi regionalne wpłynęła na poprawę dostępności Opolszczyzny i możliwość jej rozwoju?

Propozycje badań nie uzyskały jednak pozytywnej rekomendacji Grupy Sterującej Ewaluacją i nie zostały zrealizowane.

2.1.6.5 Instrumenty inżynierii finansowej

Działania w zakresie wsparcia instrumentów inżynierii finansowej realizowane są w ramach Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*, w działaniu 1.2 *Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości* RPO WO 2007-2013, wdrażane w całości przez IP II stopnia.

Celem działania jest wzrost dynamiki rozwoju przedsiębiorstw poprzez tworzenie i rozwój instrumentów zewnętrznego finansowania przedsiębiorczości. Na realizację działania przeznaczono łącznie 25,13 mln Euro w ramach EFRR, co stanowi 5,11 % alokacji na Program z EFRR.

Beneficjentami wsparcia finansowanego w ramach tego obszaru są podmioty prowadzące działalność w obszarze objętym działaniem 1.2, przy czym dany podmiot musi spełnić łącznie następujące warunki:

- uchwałą właściwego organu utworzyć wyodrębniony księgowo fundusz;
- udzielać pożyczek lub poręczeń dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w celu wsparcia przedsiębiorczości oraz innowacyjności.

Efekty wdrażania działania 1.2 Zapewnienie finansowania przedsiębiorczości

Na obecnym etapie realizacji, najwyższy poziom został osiągnięty dla wskaźnika *Wartość środków przekazanych na wsparcie przedsiębiorstw w formie pożyczek i gwarancji* oraz (około 98%) oraz *Liczba wspartych przedsiębiorstw* i wynosi 484 szt., co stanowi 93% zakładanej wartości. Poziom realizacji wskaźników na podstawie zrealizowanych projektów przedstawiono w Tabeli 18.

Tabela 18. Poziom realizacji wskaźników produktów i rezultatu Działania 1.2 od uruchomienia Programu

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Umowy		Wnioski o płatność	
		Wartość obecna	%	Wartość obecna	%
Wskaźniki produktu					
<i>Wartość środków przekazanych na wsparcie przedsiębiorstw w formie pożyczek i gwarancji [mln Euro]</i>	25,5	24,90	97,6%	24,90	97,6%
<i>Liczba dokapitalizowanych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych [szt.]</i>	6	3	50,0%	3	50,0%
Wskaźniki rezultatu					
<i>Liczba wspartych przedsiębiorstw [szt.]</i>	520	529	101,7%	484	93,1%
<i>Wartość udzielonych kredytów i pożyczek mln Euro]</i>	24,3	23,90	98,4%	18,37	75,6%

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

W celu sprawnego i efektywnego działania funduszy pożyczkowych i poręczeniowych IZ RPO WO 2007-2013 prowadzi stały monitoring realizacji działania 1.2 na dwóch poziomach, tj.: zarządzania i wdrażania.

⇒ **Poziom zarządzania**

3 kwietnia 2012 r. Uchwałą 2434/2012 Zarządu Województwa Opolskiego zaktualizowano *Wytyczne w zakresie zasad udzielania wsparcia instrumentom inżynierii finansowej*. Wprowadzono m.in. zmiany polegające na zwiększeniu maksymalnej kwoty udzielonej pożyczki z 500 tys. PLN do 700 tys. PLN. Ponadto usunięto pojęcie „trwałość projektu”, zastępując go pojęciem „w okresie 5 lat od daty zakończenia finansowego realizacji projektu” (w związku ze zmianą Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 z późn. zm.). 27 grudnia 2012 r. Uchwałą 3134/2012 Zarządu Województwa Opolskiego miała miejsce kolejna aktualizacja *Wytycznych w zakresie zasad udzielania wsparcia instrumentom inżynierii finansowej*, w której dodano i uzupełniono zapisy dot. weryfikacji na etapie zamykania pomocy w zakresie kwalifikowalności prowizji oraz zakazu udzielania pożyczek/poręczeń na inwestycje objęte wsparciem ze środków europejskich.

⇒ **Poziom wdrażania**

W okresie sprawozdawczym miało miejsce 5 spotkań z beneficjentami działania 1.2. Tematem spotkań były kwestie związane z wdrażaniem działania.

Zgodnie z *Okresowym planem ewaluacji RPO WO 2007-2013 na rok 2012* w IV kwartale 2012 r. rozpoczęto badanie ewaluacyjne pn: *Ocena efektywności wdrażania instrumentów inżynierii finansowej realizowanych w ramach oraz poza inicjatywą JEREMI*.

Głównym celem badania była ocena skuteczności, efektywności i adekwatności działania instrumentów inżynierii finansowej w ramach RPO WO 2007-2013 oraz inicjatywy JEREMIE w okresie programowania 2007-2013 wraz z wypracowaniem wniosków i propozycji dotyczących zwrotnych instrumentów inżynierii finansowej w latach 2014-2020.

⇒ **Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3.3 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w 2012 r.**

Stan wdrażania działania 1.2 Zapewnienie finansowania przedsiębiorczości

Od uruchomienia Programu przeprowadzono 4 nabory wniosków w ramach działania 1.2. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 1 nabór ze środków KRW, w ramach którego podpisano 1 umowę o dofinansowanie. Szczegółowe informacje nt. przeprowadzonych naborów w ramach działania 1.2 przedstawia *Tabela 19*.

Tabela 19. Zestawienie naborów przeprowadzonych w ramach działania 1.2 od uruchomienia Programu

[mln Euro]

Nr naboru	Przeprowadzony nabór	Etap realizacji	Poziom alokacji
I	3 - 17 sierpnia 2009 r.	Beneficjent wycofał się z realizacji projektu na etapie oceny wniosku	10
II	28 października - 12 listopada 2009 r.	Podpisano 3 umowy	15
III	15 - 29 lipca 2010 r.	Podpisano 1 umowę	19
IV	23 kwietnia – 7 maja 2012 r.	Podpisano 1 umowę	25
RAZEM	4 nabory	Podpisano 5 umów	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

W ramach działania wsparcie uzyskały 3 podmioty, tj.:

- Fundacja Rozwoju Śląska oraz Wspierania Inicjatyw Lokalnych (FRŚiWIL);
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu (WFOŚiGW);
- Opolski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych (ORFPK).

Od uruchomienia Programu realizowanych jest 5 umów o dofinansowanie projektów na łączną kwotę dofinansowania EFRR **24,97 mln Euro** (102 mln PLN), co stanowi ponad 99% alokacji przeznaczanej na działanie.

Jak wynika ze sprawozdań merytorycznych beneficjentów funduszy przewidują się, że dzięki inwestycjom zrealizowanym przy wsparciu instrumentów inżynierii finansowej w ramach RPO WO 2007-2013 powstanie **740** miejsc pracy, w tym 488 dla mężczyzn i 252 dla kobiet. Blisko 64% miejsc pracy powstanie na obszarze miejskim, a 36% na obszarze wiejskim. Miejsca pracy w sprawozdaniach są przedstawiane na podstawie wniosków złożonych przez beneficjentów ostatecznych.

Najwięcej miejsc pracy jest deklarowanych przez właścicieli mikroprzedsiębiorstw **69%**, następnie małych przedsiębiorstw - **26%**, oraz średnich przedsiębiorstw - **5%**. Podział taki jest proporcjonalny do ogólnych tendencji aplikacyjnych przedsiębiorców.

Szczegółowe informacje nt. stanu wdrażania działania 1.2 zostały zaprezentowane w *Tabelach 20 – 21*. Informacje zostały przedstawione na podstawie sprawozdań merytorycznych składanych przez beneficjentów funduszy.

Tabela 20. Stan wdrażania działania 1.2 od uruchomienia Programu

[mln Euro]

Lp.	Beneficjent/nr umowy	Umowy podpisane z beneficjentem	Umowy podpisane przez beneficjenta z ostatecznymi odbiorcami		
		Wartość dofinansowania EFRR	Liczba udzielonych pożyczek/poręczeń	Wartość odpowiadająca dofinansowaniu ze środków UE	% realizacji umowy przez beneficjenta
1.	FRŚIWIL 01.02.00-16-004/09	5,66	280 pożyczek	9,81	173,46%
2.	FRŚIWIL 01.02.00-16-002/10	5,04	145 pożyczek	6,62	131,19%
3.	FRŚIWIL 01.02.00-16-001/12	6,35	39 pożyczek	1,43	22,61%
4.	WFOŚIGW 01.02.00-16-003/09	5,52	93 pożyczki	3,95	71,48%
5.	ORFPK 01.02.00-16-002/09	2,40	77 poręczeń	2,31	96,11%
OGÓŁEM: 5 umów		24,97	634	24,12	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie sprawozdań miesięcznych z działalności funduszy poręczeniowych/pożyczkowych, wg stanu na 31 grudnia 2012 r.

Łączna wartość podpisanych **634 umów** pożyczek/poręczeń z ostatecznymi odbiorcami stanowi około **96%** środków przekazanych do funduszy. Natomiast wartość środków faktycznie wypłaconych ostatecznym odbiorcom wynosi 23,43 mln Euro, stanowi około **94%** środków przekazanych do funduszy i blisko 98% wartości umów podpisanych z beneficjentami ostatecznymi.

Tabela 21. Środki faktycznie wypłacone przez fundusze ostatecznym odbiorcom

[mln Euro]

Lp.	Beneficjent/nr umowy	Środki faktycznie wypłacone ostatecznym odbiorcom	
		Liczba	Wartość odpowiadająca dofinansowaniu ze środków UE
1.	FRŚIWIL 01.02.00-16-004/09	279 pożyczki	9,76
2.	FRŚIWIL 01.02.00-16-002/10	139 pożyczek	6,46

Lp.	Beneficjent/nr umowy	Środki faktycznie wypłacone ostatecznym odbiorcom	
		Liczba	Wartość odpowiadająca dofinansowaniu ze środków UE
3.	FRŚiWL 01.02.00-16-001/12	34 pożyczki	1,01
4.	WFOŚiGW 01.02.00-16-003/09	91 pożyczek	3,89
5.	ORFPK 01.02.00-16-002/09	77 poręczeń	2,31
OGÓŁEM: 5 umów		620	23,43

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie sprawozdań miesięcznych z działalności funduszy poręczeniowych/pożyczkowych, wg stanu na 31 grudnia 2012 r.

Charakterystyka udzielonego wsparcia

Dofinansowanie funduszy świadczących usługi w zakresie zwrotnego wsparcia ułatwia dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji przedsiębiorcom, wypełniając lukę na rynku usług finansowych. Oferta skierowana jest w szczególności do małych firm, które z uwagi na rygorystyczne wymogi banków komercyjnych nie mogą w tych instytucjach otrzymać kredytów, co w dłuższej perspektywie poprawi konkurencyjność sektora MŚP działającego w regionie.

W wyniku realizowanych projektów działania 1.2 osiągnięte zostały następujące efekty:

- przyznano 557 pożyczek na łączną kwotę blisko 21,81 mln Euro;
- udzielono 77 poręczeń na łączną kwotę blisko 2,31 mln Euro;
- umowy podpisane z przedsiębiorcami stanowią około 96% środków przekazanych do beneficjentów;
- najwięcej pożyczek/poręczeń przyznano mikroprzedsiębiorstwom (495 pożyczek/poręczeń) na kwotę blisko 15,98 mln Euro, co stanowi około 66% środków przekazanych przez fundusze przedsiębiorcom,
- ponad 30% środków trafiło do małych przedsiębiorstw (128 pożyczek/poręczeń na 7,31 mln Euro),
- najmniej środków bo niecałe 4% otrzymały średnie przedsiębiorstwa (11 pożyczek/poręczeń na około 0,83 mln Euro).

Wg stanu na 31 grudnia 2012 r. zgodnie z danymi w KSI (SIMIK 07-13) spośród 5 podpisanych umów planowano zakończenie realizacji 4 projektów:

- Fundacja Rozwoju Śląska oraz Wspierania Inicjatyw Lokalnych - 2 umowy,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu – 1 umowa,
- Opolski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o o w Opolu – 1 umowa.

Jednakże na początku 2013 roku w przypadku umowy z ORFPK oraz WFOŚiGW terminy zakończenia realizacji projektów zostały przedłużone. Można więc przyjąć, iż w przypadku 2 umów rozpoczął się drugi obrót środkami. Szczegółowe informacje nt. w/w umów przedstawia *Tabela 22*.

Tabela 22. Stan wdrażania projektów Fundacji Rozwoju Śląska oraz Wspierania Inicjatyw Lokalnych oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu

[mln Euro]

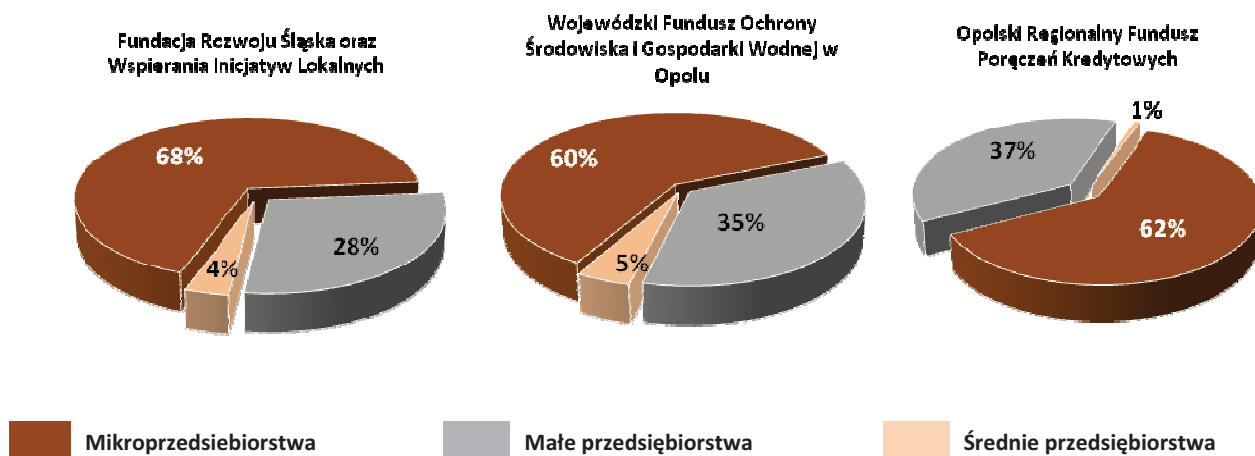
Tytuł projektu/ Nazwa beneficjenta/ Nr umowy/ Data zakończenia umowy	Udzielone pożyczki (pierwszy obrót środkami)		Udzielone pożyczki (wg stanu na 31.12.2012 r.)		% realizacji umowy przez beneficjenta
	Liczba udzielonych pożyczek	Wartość dofinanso- wania EFRR	Liczba udzielonych pożyczek	Wartość dofinanso- wania EFRR	
Dokapitalizowanie Regionalnego Funduszu Pożyczkowego w ramach RPO WO – FRŚiWL 01.02.00-16-004/09 Umowa zakończona 31.12.2010 r.	171	5,47	280	9,81	173%

Tytuł projektu/ Nazwa beneficjenta/ Nr umowy/ Data zakończenia umowy	Udzielone pożyczki (pierwszy obrót środkami)		Udzielone pożyczki (wg stanu na 31.12.2012 r.)		% realizacji umowy przez beneficjenta
	Liczba udzielonych pożyczek	Wartość dofinansowania EFRR	Liczba udzielonych pożyczek	Wartość dofinansowania EFRR	
Dokapitalizowanie Regionalnego Funduszu Pożyczkowego w ramach RPO WO – FRŚiWIL 01.02.00-16-002/10 Umowa zakończona 31.07.2011 r.	95	4,89	145	6,62	131%
OGÓŁEM	266	10,36	425	16,43	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie sprawozdań okresowych i miesięcznych z działalności funduszy poręczeniowych/pożyczkowych.

Informację nt. zaawansowania poszczególnych beneficjentów działania 1.2 w podziale na sektory MŚP prezentuje Wykres 11.

Wykres 11. Struktura procentowa sektora MŚP w udzielonych pożyczkach/poręczeniach przez poszczególnych beneficjentów działania 1.2

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie sprawozdań miesięcznych z działalności funduszy pożyczkowych/poręczeniowych, wg stanu na 31 grudnia 2012 r.

Biorąc pod uwagę podział udzielonych pożyczek/poręczeń wg rodzaju poręczanego/udzielanego zobowiązania, najwięcej zostało udzielonych pożyczek inwestycyjnych (513 na 19,04 mln Euro), kredytów/pożyczek obrotowych (110 na 4,55 mln Euro). Pozostałą część stanowią kredyty inwestycyjne na 0,53 mln Euro.

Wsparcie skierowane do sektora MŚP w największym stopniu obejmowało **usługi** – **32,69%** (na kwotę 7,89 mln Euro) oraz **handel** – **23,15%** (na kwotę 5,58 mln Euro).

Wsparcie sektora MŚP zostało skierowane m.in. na branże wskazane w *Regionalnym Foresight*:

- **12,52%** ogółu środków zostało udzielonych w zakresie **budownictwa** – łączna wartość środków wynosi około **3,02 mln Euro**. Środki na wsparcie sektora zostały udzielone przez: FRŚiWIL (2,58 mln Euro), WFOŚiGW (0,33 mln Euro) oraz ORFPK (0,11 mln Euro);
- **5,37%** ogółu środków zostało udzielonych w zakresie **transportu** – wartość środków wynosi około **1,29 mln Euro**. Środki na wsparcie sektora zostały udzielone przez: FRŚiWIL (1,10 mln Euro), ORFPK (0,11 mln Euro) oraz WFOŚiGW (0,08 mln Euro);
- **4,0%** ogółu środków zostało udzielonych w zakresie **przemysłu drzewnego** - łączna wartość środków wynosi ponad **0,96 mln Euro**. Środki na wsparcie sektora zostały udzielone przez: WFOŚiGW (0,51 mln Euro), FRŚiWIL 0,40 mln Euro oraz ORFPK 0,05 mln Euro;

- **3,64%** ogółu środków zostało udzielonych w zakresie **przetwórstwa przemysłowego** - wartość środków wynosi ponad **0,88 mln Euro**. Środki na wsparcie sektora zostały udzielone wyłącznie przez: WFOŚiGW (0,61 mln Euro) i FRŚiWI (0,27 mln Euro).

W mniejszym stopniu wsparcie obejmowało pozostałe obszary gospodarki. Szczegółową strukturę udzielonych pożyczek/poręczeń w ramach beneficjentów działania 1.2 prezentuje *Tabela 23*.

Tabela 23. Struktura udzielonych pożyczek/poręczeń wg przedmiotu działalności gospodarczej określonej przez pożyczkobiorców/poręczeniobiorców

Lp.	Sektor działalności gospodarczej	%
1.	Usługi	32,7%
2.	Handel	23,2%
3.	Budownictwo	12,5%
4.	Transport	5,4%
5.	Przemysł drzewny	4,0%
6.	Przetwórstwo przemysłowe	3,6%
7.	Rolnictwo, agroturystyka, leśnictwo	3,2%
8.	Przemysł metalowy	3,2%
9.	Przemysł spożywczy	1,5%
10.	Energetyka	1,4%
11.	Motoryzacja	0,9%
12.	Turystyka	0,4%
13.	Przemysł chemiczny	0,4%
14.	Weterynaria	0,2%
15.	Pozostałe sektory	7,4%
Razem:		100%

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie sprawozdań miesięcznych z działalności funduszy poręczeniowych/pożyczkowych, wg stanu na 31 grudnia 2012 r.

2.1.6.6 Realizacja celów Strategii Europa 2020 w ramach RPO WO 2007-2013 – informacje ogólne

W Załączniku VI do niniejszego sprawozdania zaprezentowana została matryca priorytetów, obszarów i inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020* wraz ze wskaźnikami przewidzianymi do monitorowania postępów realizacji. Dodatkowo przedstawiony został podział środków przeznaczonych na realizację założeń Strategii w ramach RPO WO 2007-2013 w rozbiciu na poszczególne kategorie interwencji.

IZ RPO WO 2007-2013 dokonała analizy spójności interwencji podejmowanych w RPO WO 2007-2013 z celami oraz inicjatywami flagowymi wyznaczonymi przez *Strategię Europa 2020*. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu wpisują się w 6 inicjatyw flagowych Strategii (*Schemat 2*). Jedynym wyjątkiem jest *Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia* – inicjatywa wspierająca projekty „miękkie” nie znalazła odzwierciedlenia w Programie realizującym głównie inwestycje infrastrukturalne. W województwie sprawnie wdrażany jest jednak komponent regionalny PO Kapitał Ludzki na lata 2007-2013, w ramach którego realizowane są projekty wypełniające założenia wspomnianej inicjatywy.

STRATEGIA EUROPA 2020
ROZWÓJ INTELIGENTNY, ZRÓWNOWAŻONY, SPRZYJAJĄCY WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU

UNIA INNOWACJI

POLITYKA PRZEMYSŁOWA W ERZE GLOBALIZACJI

- **poddziałanie 1.1.1** Wsparcie instytucji otoczenia biznesu
- **poddziałanie 1.1.2** Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach
- **działanie 1.2** Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości
- **poddziałanie 1.3.1** Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw
- **poddziałanie 1.3.2** Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach
- **poddziałanie 1.4.1** Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa

EUROPEJSKA AGENDA CYFROWA

- **Oś priorytetowa 2 Społeczeństwo informacyjne** (wszystkie działania)

MŁODZIEŻ W DRODZE

- **poddziałanie 5.1.1** Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej
- **poddziałanie 5.1.2** Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej

EUROPA EFEKTYWNIIE KORZYSTAJĄCA Z ZASOBÓW

- **poddziałanie 1.4.2** Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny
- (wyłącznie kategoria interwencji 24)
- **Oś priorytetowa 3 Transport** (wszystkie działania)
- **Oś priorytetowa 4 Ochrona środowiska** (wszystkie działania)
- **działanie 6.2** Zagospodarowanie terenów zdegradowanych

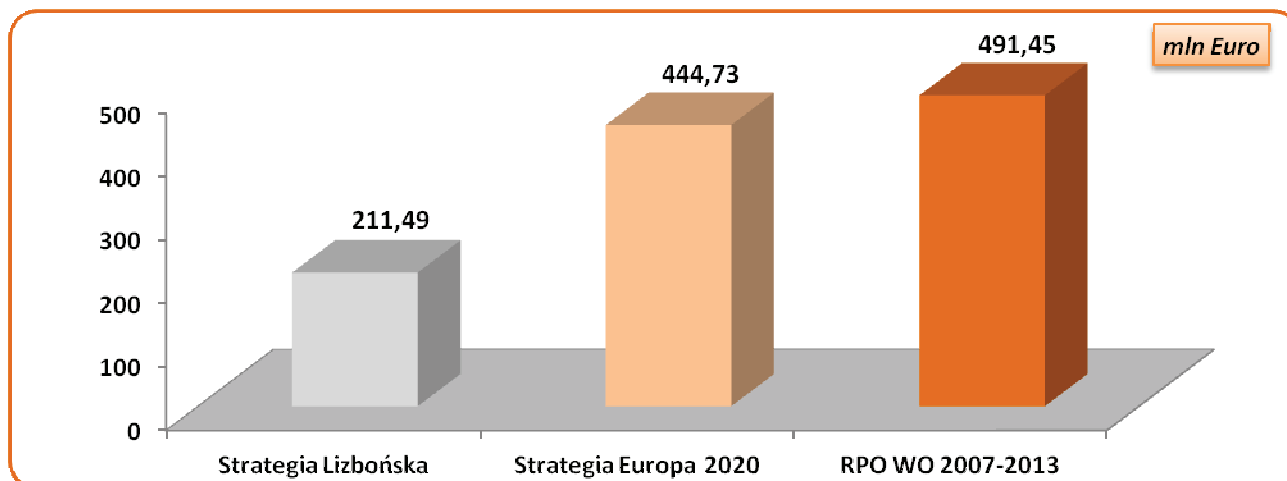
EUROPEJSKI PROGRAM WALKI Z UBÓSTWEM

- **poddziałanie 5.2.1** Stacjonarna opieka medyczna
- **poddziałanie 5.2.2** Ambulatoryjna opieka medyczna
- **działanie 6.1** Rewitalizacja obszarów miejskich

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

W porównaniu ze Strategią Lizbońską zakres kategorii interwencji wyznaczonych do wdrażania celów wyznaczonych przez KE w nowej strategii uległ poszerzeniu, a na realizację *Strategii Europa 2020* przeznaczono ponad 2 razy więcej środków pochodzących z EFRR przyczyniając się do wzrostu znaczenia Programu. W ramach RPO WO 2007-2013 na realizację kategorii interwencji wpisujących się w założenia *Strategii Europa 2020* przeznaczono aż **444 734 191 Euro**, tj. ponad **90%** środków EFRR przypadających na alokację RPO WO 2007-2013 (Wykres 12).

Wykres 12. Alokacja przeznaczona na Strategię Lizbońską oraz *Strategię Europa 2020* w ramach RPO WO 2007-2013

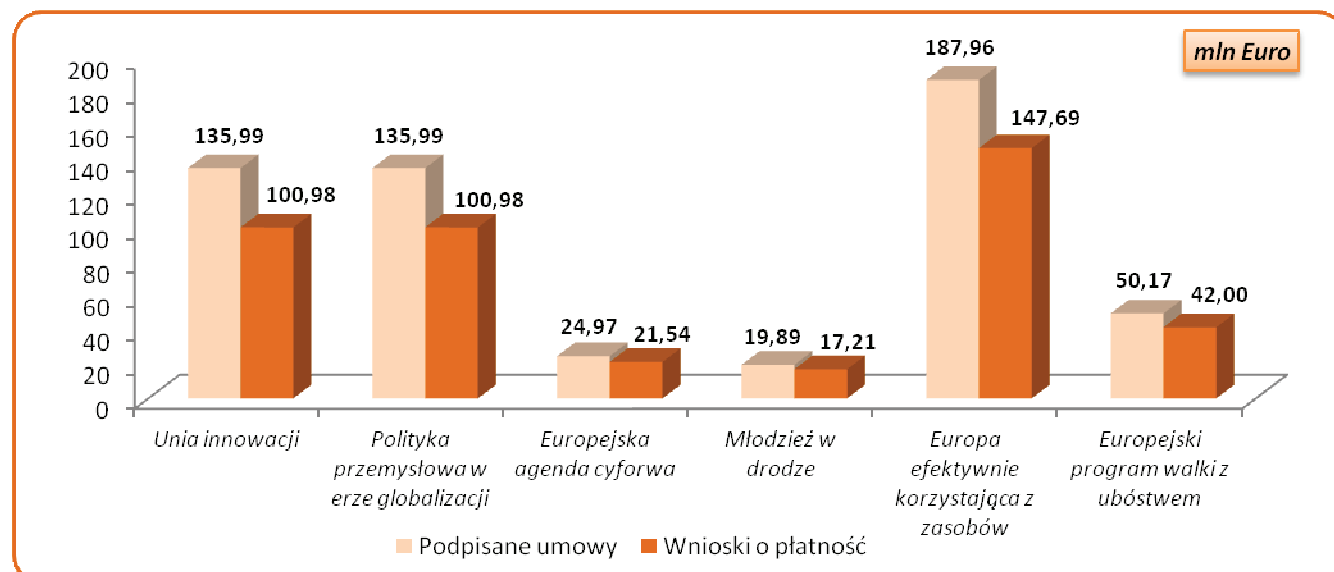

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Od uruchomienia Programu we wdrażanie wyznaczonych w Strategii inicjatyw flagowych zaangażowanych jest 991 z 1 049 zakontraktowanych projektów, o wartości dofinansowania z EFRR ponad 399,09 mln Euro. Zaangażowanie niemal wszystkich działań i poddziałań RPO WO 2007-2013 w wypełnianie założeń *Strategii Europa 2020* przekłada się na jej wysoki stopień realizacji na poziomie regionu. W ramach każdej z inicjatyw przekroczono próg kontraktacji 80% dostępnych środków (w przypadku *Europejskiego programu walki z ubóstwem* poziom ten wynosi prawie 100%). Pod względem wysokości pozyskanego dofinansowania dla umów wpisujących się w założenia poszczególnych inicjatyw wyraźnie dominują programy *Europy efektywnie korzystającej z zasobów* (187,96 mln Euro) oraz *Unii innowacji* i *Polityki przemysłowej w erze globalizacji* (135,99 mln Euro), co jest efektem finansowania ich zakresu działań za pomocą największej liczby kategorii interwencji.

Biorąc pod uwagę złożone wnioski o płatność w przypadku wszystkich inicjatyw flagowych wdrażanych w ramach Programu wykorzystanie dostępnych środków przekroczyło próg 60%, przy czym analogicznie jak w przypadku podpisanych umów najwyższe kwoty odnotowano dla trzech inicjatyw: *Europy efektywnie korzystającej z zasobów* (147,69 mln Euro) oraz *Unii innowacji* i *Polityki przemysłowej w erze globalizacji* (100,98 mln Euro) (Wykres 13).

Wykres 13. Stopień wdrażania *Strategii Europa 2020* w podziale na inicjatywy flagowe

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Szczegółowe informacje nt. poziomu kontraktacji i płatności dla projektów realizujących kategorie interwencji wpisujące się w inicjatywy flagowe *Strategii Europa 2020* przedstawiono w Tabeli 24.

Tabela 24. Poziom alokacji, kontraktacji i płatności dla projektów w ramach RPO WO 2007-2013 wpisujących się w inicjatywę flagowe *Strategii Europa 2020* w podziale na kategorie interwencji

[Euro]

Priorytet Strategii UE 2020 / Inicjatywa flagowa / Kategoria interwencji	Alokacja	Liczba podpisanych umów	Wartość podpisanych umów	%	Wartość wniosków o płatność	%
1	2	3	4	4/2	5	5/2
Rozwój inteligentny	209 666 078,44	734	180 848 789,60	86,26%	139 734 164,78	66,65%
<i>Unia innowacji</i> <i>Polityka przemysłowa</i> <i>w erze globalizacji</i>	159 258 149,42	658	135 992 483,31	85,39%	100 983 629,35	63,41%
02	5 813 409,02	23	4 673 771,63	80,40%	2 048 681,69	35,24%
03	2 800 000,00	1	2 554 897,72	91,25%	36 908,27	1,32%
04	3 319 566,30	15	884 092,52	26,63%	386 049,61	11,63%
05	25 126 889,65	5	24 897 480,96	99,09%	24 897 480,96	99,09%
06	9 982 459,14	27	9 248 005,31	92,64%	7 051 303,66	70,64%
07	35 420 589,74	108	29 974 355,35	84,62%	22 721 675,84	64,15%
08	57 872 430,13	460	50 464 424,40	87,20%	38 257 958,03	66,11%
09	18 922 805,44	19	13 295 455,41	70,26%	5 583 571,28	29,51%
Europejska agenda cyfrowa	29 784 346,15	23	24 965 364,39	83,82%	21 544 951,20	72,34%
10	11 731 842,01	3	11 941 711,15	101,79%	9 351 842,74	79,71%
11	649 691,33	1	586 356,51	90,25%	585 901,36	90,18%
13	17 402 812,81	19	12 437 296,73	71,47%	11 607 207,11	66,70%
Młodzież w drodze	20 623 582,87	53	19 890 941,90	96,45%	17 205 584,23	83,43%
75	20 623 582,87	53	19 890 941,90	96,45%	17 205 584,23	83,43%
Rozwój zrównoważony	205 488 267,70	188	187 963 565,07	91,47%	147 689 422,48	71,87%
<i>Europa efektywnie korzystająca z zasobów</i>	205 488 267,70	188	187 963 565,07	91,47%	147 689 422,48	71,87%
18	7 091 823,33	1	7 619 346,39	107,44%	7 619 346,39	107,44%
23	125 919 911,24	103	114 448 505,46	90,89%	90 377 425,95	71,77%
24	2 527 755,95	1	2 568 854,91	101,63%	2 338 485,36	92,51%
40	1 683 846,51	-	-	-	-	-
41	321 350,38	-	-	-	-	-
42	5 775 835,94	1	583 460,16	10,10%	580 019,64	10,04%

Priorytet Strategii UE 2020 / Inicjatywa flagowa / Kategoria interwencji	Alokacja	Liczba podpisanych umów	Wartość podpisanych umów	%	Wartość wniosków o płatność	%
1	2	3	4	4/2	5	5/2
43	9 732 085,90	24	9 956 171,43	102,30%	7 338 150,79	75,40%
44	1 780 722,76	7	1 780 626,27	99,99%	600 273,05	33,71%
46	21 564 872,66	22	21 702 052,94	100,64%	17 740 115,81	82,26%
50	15 841 876,44	13	16 063 569,61	101,40%	8 632 177,34	54,49%
51	447 942,67	7	424 698,18	94,81%	309 371,62	69,07%
52	4 892 419,44	5	4 910 943,23	100,38%	4 908 125,99	100,32%
53	5 750 989,03	2	5 748 632,85	99,96%	5 387 359,54	93,68%
54	2 156 835,45	2	2 156 703,63	99,99%	1 858 570,98	86,17%
Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu	50 203 427,56	122	50 169 523,25	99,93%	42 003 007,88	83,67%
<i>Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Europejski program walki z ubóstwem</i>	50 203 427,56	122	50 169 523,25	99,93%	42 003 007,88	83,67%
61	18 108 827,88	29	18 588 939,26	102,65%	13 455 608,08	74,30%
75	20 623 582,87	53	19 890 941,90	96,45%	17 205 584,23	83,43%
76	11 250 136,09	38	11 550 145,52	102,67%	11 298 172,72	100,43%
78	220 880,72	2	139 496,58	63,15%	43 642,86	19,76%

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13)

Realizacja priorytetów *Strategii Europa 2020* w ramach RPO WO 2007-2013 – analiza jakościowa

ROZWÓJ INTELIGENTNY (*Smart growth*) w ramach RPO WO 2007-2013

Alokacja:	209 666 078,44 mln Euro
Kontraktacja (% alokacji):	180 848 789,60 mln Euro (86,26%)
Zatwierdzone wnioski o płatność (% alokacji):	139 734 164,78 mln Euro (66,65%)
Liczba projektów realizujących założenia celu:	734 umowy

Szeroki zakres wsparcia przewidziany w ramach opisywanego priorytetu *Strategii Europa 2020* przekłada się na wysoki stopień zaangażowania RPO WO 2007-2013 w osiąganie założonych celów – prawie 70% podpisanych umów w ramach programu jest zgodnych z *Rozwojem inteligentnym*.

W ramach Osi priorytetowej 1 RPO WO 2007-2013 w celu dofinansowania obszaru B+R zaplanowano realizację dwóch poddziałań: 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw* oraz 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*.

Wdrażanie kategorii interwencji 02 w poddziałaniu 1.3.1 pozwoliło na realizację 24 projektów z zakresu B+R, w ramach których utworzonych zostało 20 laboratoriów oraz zakupiono 274 sztuki aparatury naukowo-badawczej. Z usług powstałych w ramach poddziałania laboratoriów skorzystało łącznie 37 przedsiębiorców, dodatkowo rozpoczętych zostało 136 inicjatyw zakładających współpracę pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi oraz przeprowadzono 20 transferów technologii pomiędzy zaangażowanymi podmiotami.

W przypadku kategorii interwencji 04, 06, 07 realizowanych w poddziałaniu 1.3.2 dotacje przeznaczono na rozwój potencjału innowacyjnych przedsiębiorstw w regionie. W zakresie B+R wdrożonych zostało 15 projektów w ramach których wsparto 8 przedsiębiorstw prowadzących działalność badawczo-rozwojową, a w 7 jednostkach sektora MSP utworzono laboratoria. W wyniku realizacji projektów utworzonych zostało 18 nowych produktów/usług oraz wdrożono 15 wyników prac B+R.

Ponadto poprzez odpowiednie zapisy w kryteriach wyboru projektów w zakresie działań/poddziałania 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach*, 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach* oraz 1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa*, IZ RPO WO 2007-2013 zapewniła utworzenie 2 735 nowych miejsc pracy (w tym w ramach realizowanych projektów – zgodnie z celem priorytetu).

Opis efektów wdrażania poddziałań realizujących założenia priorytetu *Rozwój inteligentny* wraz z prezentacją projektów został przedstawiony w ramach analizy jakościowej Osi priorytetowej 1 RPO WO 2007-2013.

➔ **Szczegółowe informacje nt. efektów wdrażania projektów B+R przedstawia badanie ewaluacyjne „Ocena działań badawczo-rozwojowych oraz innowacyjnych podejmowanych w ramach unijnych projektów na rzecz wzrostu konkurencyjności Opolszczyzny” – punkt 2.7.3 Badania ewaluacyjne**

W zakresie Osi priorytetowej 2 *Spółeczeństwo informacyjne* założono rozpowszechnienie możliwości oferowanych przez Internet i łączność szerokopasmową w jednostkach publicznych, tj. szkołach, szpitalach czy urzędach. Uwzględniając wpływ rozwoju społeczeństwa informacyjnego na podniesienie jakości życia oraz standardu obsługi klientów/pacjentów/potentów instytucji świadczących usługi publiczne, w ramach programu wsparto 23 inwestycje przyczyniające się do wdrażania procesu cyfryzacji i rozwiązań informatycznych we wspomnianych jednostkach. Dzięki realizacji inwestycji z zakresu rozbudowy infrastruktury sieciowej (utworzenie 149 km sieci Internetu szerokopasmowego) umożliwione zostało uruchomienie 107 usług publicznych realizowanych on-line oraz upowszechnienie dostępu do sieci Internetu dla 148 600 osób w ramach 177 jednostek publicznych objętych zasięgiem powstałej infrastruktury.

Należy dodać, że w ramach RPO WO 2007-2013 nie przewidziano dofinansowania dla budowy infrastruktury sieci dostępowej na etapie użytkownika końcowego. Na tym polu zadania realizowane są dzięki inwestycjom współfinansowanym z działania 8.4 *Zapewnienie dostępu do Internetu na etapie „ostatniej mili”* Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013. W ramach 21 podpisanych umów, na terenie województwa opolskiego planowane jest wybudowanie infrastruktury sieci Internetu szerokopasmowego o łącznej długości około 735 km, do której planowane jest podłączenie 11 323 gospodarstw domowych. Prędkość Internetu szerokopasmowego oferowana na etapie użytkownika końcowego wyniesie od 2MB/s do 50Mb/s.

Przykłady projektów realizujące cele priorytetu *Rozwój inteligentny* w obszarze społeczeństwa informacyjnego zostały przedstawione w opisie analizy jakościowej Osi priorytetowej 2 RPO WO 2007-2013.

W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu inwestycji w systemy kształcenia i szkolenia w ramach RPO WO 2007-2013, działaniom na rzecz szeroko rozumianej edukacji dedykowane zostały dwa poddziałania Osi priorytetowej 5: 5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej* i 5.1.2 *Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej* – oba skierowane na inwestowanie w infrastrukturę szkół i uczelni.

Dzięki 53 projektom z obszaru edukacji dofinansowanym w ramach RPO WO 2007-2013 przewidziane zostało wsparcie 128 placówek oświatowych na różnych poziomach kształcenia oraz zakup nowoczesnego wyposażenia dla szkół i uczelni wyższych. W zakresie infrastruktury szkolnictwa wyższego zakresem wdrażanych projektów objęto 39 jednostek uczelni a w przypadku 9 szkół wyższych przewidziano doposażenie w aparaturę naukowo-badawczą. W wyniku przeprowadzonych inwestycji łączna liczba korzystających ze wspartej w wyniku projektu infrastruktury studentów wyniosła 23 938 osób oraz 22 458 uczniów i słuchaczy. W przypadku jednostek niebędących uczelniami wyższymi zakresem inwestycji w ramach

programu objęto 89 placówek, z których wspartej w wyniku poszczególnych projektów infrastruktury skorzysta 14 304 uczniów i słuchaczy.

Zaznaczyć należy, że projekty obejmujące szkolenia bądź opracowanie nowych systemów nauczania nie kwalifikują się do otrzymania dofinansowania w ramach programu regionalnego (wnioski o dofinansowanie dla wspomnianego obszaru mogą zostać zrealizowane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013, dla którego w regionie Urząd Marszałkowski jest Instytucją Pośredniczącą). Projekty „miękkie” realizowane na bazie zmodernizowanej infrastruktury wspartej w ramach RPO WO 2007-2013 stanowią komplementarne uzupełnienie inicjatyw na rzecz podnoszenia jakości edukacji w regionie.

Przykłady projektów edukacyjnych realizujących założenia priorytetu *Rozwój inteligentny* zostały przedstawione w opisie analizy jakościowej Osi priorytetowej 5 RPO WO 2007-2013.

➔ **Szczegółowe informacje nt. efektów wdrażania projektów z zakresu edukacji uwzględni prowadzone w okresie sprawozdawczym badanie „Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz edukacji w ramach EFS i EFRR w województwie opolskim” – punkt 2.7.3 Badania ewaluacyjne. Wyniki badania zostaną zaprezentowane w kolejnym sprawozdaniu rocznym.**

ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY (*Sustainable growth*) w ramach RPO WO 2007-2013

Alokacja:	205 488 267,70 mln Euro
Kontraktacja (% alokacji):	187 963 565,07 mln Euro (91,47%)
Zatwierdzone wnioski o płatność (% alokacji):	147 689 422,48 mln Euro (71,87%)
Liczba projektów realizujących założenia celu:	188 umów

W przypadku projektów współfinansowanych ze środków RPO WO 2007-2013, inwestycje mające na celu realizację założeń w zakresie ochrony środowiska naturalnego wdrażane są w ramach poszczególnych działań Osi Priorytetowej 4. Zgodnie z danymi prezentowanymi na dzień 31 grudnia 2012 r. w wyniku zrealizowanych projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, przyczyniających się do poprawy ochrony zarówno wód gruntowych jak i powierzchniowych, wybudowanych zostało prawie 217 km sieci kanalizacji sanitarnej, której zasięgiem objętych zostało 30 519 osób. Ponadto w przypadku drugiego aspektu gospodarki komunalnej - gospodarki odpadami - w wyniku realizacji przedsięwzięć zorganizowanym systemem zagospodarowania odpadów objęto 166 537 osób oraz zrehabilitowano 5 składowisk o powierzchni prawie 0,15 km².

Bezpośredni wpływ na osiągnięcie założonego celu „20/20/20” mają z kolei inwestycje przewidziane w ramach działania 4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii*: w wyniku realizacji przedsięwzięć wygenerowane zostaną dodatkowe 1,58 MW energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Dodatkowym efektem wdrażanych projektów będzie przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych dla 54 obiektów, w wyniku czego zaoszczędzonych zostanie ponad 25,5 tys. MWh/rok. Niemniej ważnym obszarem w zakresie ochrony środowiska naturalnego jest zapewnienie ochrony bioróżnorodności terenów. W ramach RPO WO 2007-2013 zapewniono bądź przywrócono ochronę właściwego ekosystemu na ponad 11 ha terenów, objęto reintrodukcją 27 gatunków flory i fauny, a dla 48 zagrożonych gatunków zwierząt i roślin przeprowadzono działania zapewniające właściwy stan ochrony.

Elementem niewątpliwie przyczyniającym się do wdrażania założeń racjonalnej gospodarki oraz ochrony środowiska naturalnego jest wprowadzanie do komunikacji publicznej niskoemisyjnych środków transportu. W ramach Osi priorytetowej 3 *Transport* realizowane jest działanie 3.2 *Transport publiczny* przewidujące zakup taboru autobusowego oraz szynobusów. W wyniku 6 zrealizowanych projektów do systemu komunikacyjnego regionu włączonych zostało 38 nowoczesnych środków transportu (5 szynobusów oraz 33 autobusy miejskie), dzięki którym do potencjalnej liczby miejsc w środkach komunikacji publicznej dodano kolejnych 3 597 miejsc. Pozwoli to ograniczyć liczbę osób korzystających z samochodów osobowych na rzecz przyjaznej środowisku metodzie poruszania się ogólnodostępnymi, przyjaznymi środowisku środkami transportu.

Przykłady projektów realizujące cele *Strategii Europa 2020* w obszarze ochrony powietrza, odnawialnych źródeł energii oraz transportu zostały zaprezentowane w sprawozdaniu w ramach analizy jakościowej odpowiednich Osi priorytetowych RPO WO 2007-2013.

ROZWÓJ SPRZYJAJĄCY WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU (*Inclusive growth*) w ramach RPO WO 2007-2013

Alokacja:	50 203 427,56 mln Euro
Kontraktacja (% alokacji):	50 169 523,25 mln Euro (99,93%)
Zatwierdzone wnioski o płatność (% alokacji):	42 003 007,88 mln Euro (83,67%)
Liczba projektów realizujących założenia celu:	122 umowy

W ramach RPO WO 2007-2013 realizowane są projekty o charakterze infrastrukturalnym, dlatego inwestycje dofinansowane w ramach kategorii interwencji wpisujących się w założenia inicjatywy flagowej przewidują głównie polepszenie warunków do świadczenia usług w powyższym zakresie (modernizację/rozbudowę obiektów użyteczności publicznej, bądź zakup sprzętu).

Projekty dofinansowane w ramach poddziałań 5.2.1 *Stacjonarna opieka medyczna* i 5.2.2 *Ambulatoryjna opieka medyczna* mają na celu polepszenie regionalnej bazy medycznej poprzez zakup sprzętu dla szpitali i przychodni. Pozwoli to dostosować system szpitali i przychodni do potrzeb starzejącego się społeczeństwa w regionie. W wyniku realizacji podpisanych umów wsparciem objętych zostanie 70 placówek medycznych, w tym 18 szpitali i klinik oraz sfinansowany zostanie zakup 503 sztuk sprzętu medycznego, dzięki któremu planowane jest przeprowadzenie ponad 321 tys. specjalistycznych badań medycznych.

W przypadku działania 6.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich* zakresem interwencji objęto szereg obiektów użyteczności publicznej np. szpitala, domu pomocy społecznej czy szkół gimnazjalnych. W wyniku podjętych prac rewitalizacyjnych objęte wsparciem obiekty będą mogły pozostać w dalszej dyspozycji instytucji świadczących swoje usługi społeczeństwu, w tym osobom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem. Zgodnie z danymi prezentowanymi na koniec okresu sprawozdawczego 12 projektów zaklasyfikowanych zostało jako przedsięwzięcia oferujące usługi promujące równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli społecznych i ludzi młodych, a kolejne 2 inwestycje mają na celu promowanie przedsiębiorczości oraz wykorzystania nowych technologii. Szczegółowy opis efektów wdrażania poddziałań realizujących inicjatywę *Europejski program walki z ubóstwem* wraz z prezentacją projektów został przedstawiony w ramach analizy jakościowej Osi priorytetowej 5 i 6 RPO WO 2007-2013.

Krajowy Program Reform na rzecz realizacji celów *Strategii Europa 2020*

Proces wdrażania unijnej *Strategii Europa 2020* na poziomie państw członkowskich odbywa się poprzez wypełnianie założeń *Krajowych Programów Reform [KPR]*. W myśl przyjętego mechanizmu koordynacji polityki gospodarczej UE (tzw. Europejski Semestr) *KPR* będą ulegały corocznej aktualizacji i przekazywaniu w kwietniu do Komisji Europejskiej razem z aktualizacją Programów Stabilności i Konwergencji. Pozwoli to w sposób elastyczny reagować na zmieniające się warunki społeczno-gospodarcze przy jednoczesnym zapewnieniu utrzymania stabilnego rozwoju gospodarczego w kolejnych latach.

Działania podjęte w ramach *KPR* mają na celu **odrobienie zaległości rozwojowych** (zmniejszenie różnic infrastrukturalnych w sektorach transportu, energetyki, telekomunikacji, infrastruktury społecznej, podniesienie jakości stanowiącego prawa oraz świadczonych usług w administracji publicznej) i **zbudowanie przewagi konkurencyjnej** (zwłaszcza w aspektach innowacyjności przedsiębiorstw i społeczeństwa). Powyższe założenia zostały pogrupowane w 3 obszarach priorytetowych powiązanych z celami wyznaczonymi w priorytetach *Strategii Europa 2020*:

- **Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego**, który obejmuje kwestie budowy i modernizacji zarówno infrastruktury technicznej: drogowej, kolejowej, energetycznej, ochrony środowiska, jak również infrastruktury społecznej. Ponadto obszar ten obejmuje działania związane z tworzeniem efektywnego systemu zarządzania rozwojem,

- **Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego** obejmujący kwestie rozwoju sektora B+R, zacieśniania współpracy między ośrodkami badawczymi a przedsiębiorstwami oraz zapewnienia odpowiednio wykwalifikowanych kadr,
- **Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu** obejmujący kwestie kształcenia obywateli oraz aktywnych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i integracji społecznej osób wykluczonych,

Wybrane obszary priorytetowe i kierunki działań (wraz z uzasadnieniem ich selekcji) zostały poddane weryfikacji w ramach aktualizacji *KPR 2012/2013*, przyjętej przez Radę Ministrów 25 kwietnia 2012 r. Na podstawie dokonanej diagnozy stwierdzono aktualność przyjętych przed rokiem założeń, a zasadniczą część aktualizacji *KPR* poświęcono na przegląd listy działań koniecznych do podjęcia w okresie 2012/2013 oraz wykreślenie z treści obowiązującego dokumentu działań i zadań już zrealizowanych.

Ze względu na brak fundamentalnych zmian w zakresie systemowych przedsięwzięć planowanych do realizacji oraz już realizowanych w ramach *KPR*, modyfikacjom nie uległ również system powiązań działań wspomnianego dokumentu z zapisami RPO WO 2007-2013. Projekty wpisujące się w założenia omawianego *Krajowego Programu Reform* wspierane są w zakresie każdej z Osi Priorytetowych Programu (poza Osią priorytetową 7 *Pomoc Techniczna*), co przedstawia *Schemat 3*.

Schemat 3. Spójność Osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 z celami Krajowego Programu Reform na rzecz realizacji *Strategii Europa 2020*

KRAJOWY PROGRAM REFORM NA RZECZ REALIZACJI STRATEGII EUROPA 2020

Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego

- Oś priorytetowa 1 Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu
- Oś priorytetowa 2 Społeczeństwo informacyjne
- Oś priorytetowa 3 Transport
- Oś priorytetowa 4 Ochrona środowiska
- Oś priorytetowa 5 Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe

Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego

- Oś priorytetowa 1 Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu
- Oś priorytetowa 2 Społeczeństwo informacyjne
- Oś priorytetowa 4 Ochrona środowiska
- Oś priorytetowa 5 Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe

Aktywność dla wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu

- Oś priorytetowa 5 Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe
- Oś priorytetowa 6 Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Realizacja zaleceń Rady z dnia 10 lipca 2012 r. w sprawie krajowego programu reform Polski z 2012 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na lata 2012-2015

Wdrażanie założeń RPO WO 2007 – 2013 w pośredni sposób wypełnia zakres części działań koniecznych do podjęcia przez Polskę w celu realizacji *Zaleceń Rady z dnia 10 lipca 2012 r. w sprawie krajowego programu reform Polski z 2012 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę zaktualizowanego programu konwergencji na lata 2012–2015*. Zawarta w przywołanym dokumencie ocena,

której poddane zostały jednocześnie przedstawiony przez Polskę zaktualizowany program konwergencji na lata 2012–2015 oraz Krajowy Program Reform z 2012 r., uzupełniona została o pogrupowane w 6 punktach zalecenia dla Polski na lata 2012-2013. Sformułowane zalecenia stanowią odpowiedź na zmiany w sytuacji społeczno – gospodarczej, jakie zaszły w Europie w wyniku kryzysu gospodarczego. Ze względu na systemowy charakter uwag, wdrażanie zaleceń powierzono poszczególnym resortom odpowiedzialnym za dziedziny, do których Rada zgłosiła zastrzeżenia (m.in. budżet państwa, jakość kształcenia i rynek pracy). Należy jednak zaznaczyć, że w część działań wdrażanych w ramach RPO WO 2007-2013 pozwala wspomóc podejmowane na poziomie kraju inicjatywy i reformy zmierzające do wypełnienia wybranych zaleceń Rady:

- *Zalecenie 3. Aby zmniejszyć bezrobocie wśród ludzi młodych, zwiększenie dostępności programów praktyk zawodowych i uczenia się w miejscu pracy, podniesienie jakości szkoleń zawodowych i przyjęcie strategii uczenia się przez całe życie. Lepsze dopasowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy i podniesienie jakości nauczania. Aby zwalczyć segmentację rynku pracy oraz ubóstwo wśród osób pracujących, ograniczenie nadmiernego wykorzystywania umów cywilnoprawnych i wydłużenie okresu próbnego w przypadku umów o pracę na czas nieokreślony,*

Ze środków programu regionalnego finansowane są działania zmierzające do polepszania jakości infrastruktury jednostek oświatowych województwa na wszystkich szczeblach edukacji. Modernizacja placówek oświatowych oraz obiektów szkół wyższych połączona z zakupem dodatkowego wyposażenia pozwoli poszerzyć zakres prowadzonych zajęć, przy jednoczesnym wzroście jakości oferty skierowanej zarówno do dzieci i młodzieży, ale również do osób starszych zdobywających wykształcenie w regionie – w efekcie zwiększy się udział osób uczestniczących w realizacji strategii uczenia się przez całe życie oraz zdobywających nowe doświadczenia zawodowe. Zakres podejmowanej interwencji oraz przykłady projektów realizujących zalecenia Rady opisane zostały w ramach analizy jakościowej Osi priorytetowej 5.

➔ **Szczegółowe informacje nt. efektów wdrażania projektów z zakresu edukacji uwzględni prowadzone w okresie sprawozdawczym badanie „Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz edukacji w ramach EFS i EFRR w województwie opolskim” – punkt 2.7.3 Badania ewaluacyjne. Wyniki badania zostaną zaprezentowane w kolejnym sprawozdaniu rocznym.**

- *Zalecenie 4. Wzmocnienie wysiłków na rzecz zwiększenia udziału kobiet w rynku pracy oraz podwyższenia wskaźnika przyjmowania dzieci zarówno do placówek opieki nad najmłodszymi dziećmi, jak i placówek przedszkolnych poprzez zapewnienie stałego finansowania oraz inwestycji w infrastrukturę publiczną, zapewnienie wykwalifikowanego personelu i przystępnych cen. Zajęcie się kwestią utrwalonej praktyki wczesnego przechodzenia na emeryturę w celu podwyższenia wieku dezaktywacji zawodowej. Stopniowa rezygnacja ze specjalnego systemu emerytalnego dla górników w celu jego zintegrowania z powszechnym systemem emerytalnym. Podjęcie bardziej ambitnych i trwałych kroków zmierzających do reformy KRUS, tak aby lepiej odzwierciedlała indywidualne przychody,*

Częściową realizację czwartego sformułowanego zalecenia zapewni interwencja w obszarze modernizacji punktów przedszkolnych na terenie województwa opolskiego podejmowana w ramach RPO WO 2007-2013, które wspierają proces powrotu kobiet na rynek pracy. Ze środków programu finansowane są przedsięwzięcia związane z modernizacją infrastruktury placówek przedszkolnych i żłobków (prace termomodernizacyjne bądź restauratorskie). Projekty przyczyniające się do powstawania nowych miejsc w placówkach specjalizujących się w opiece nad dziećmi, bądź inwestycje realizujące prace z zakresu odnowy infrastruktury obiektów wdrażane są w ramach działań Osi priorytetowej 1 skierowanych do przedstawicieli sektora MŚP oraz Osi priorytetowych 4, 5 i 6 – poświęconych konkretnym obszarom wsparcia.

- *Zalecenie 5. Podjęcie dodatkowych środków służących zapewnieniu otoczenia biznesu sprzyjającego innowacjom poprzez zapewnienie lepszych powiązań między badaniami, innowacjami i przemysłem, a także w drodze ustanowienia wspólnych obszarów priorytetowych oraz instrumentów wspierających cały cykl innowacji; poprawa dostępu do finansowania działań w zakresie badań i innowacji w postaci gwarancji i finansowania pomostowego,*

Wspieranie działań przekładających się na wzmocnienie powiązań pomiędzy sektorem B+R, przemysłem i środowiskami naukowymi mające na celu pogłębienie współpracy wymienionych jednostek. Wcielanie do rozwiązań przemysłowych innowacyjnych technologii wypracowanych na wydziałach badawczych uczelni wyższych w regionie jak również rozwój ośrodków pełniących funkcje inkubatorów

przedsiębiorczości pozwala poza rozwojem procesów tworzenia nowoczesnych rozwiązań na użytek przemysłu przygotowywać do wejścia na rynek dojrzałych specjalistów, posiadających poza wykształceniem i teoretyczną wiedzą również praktyczne i zweryfikowane umiejętności. Realizację opisanego powyżej zakresu interwencji zapewniają projekty finansowane w ramach poddziałania 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw*, których głównymi beneficjentami są uczelnie wyższe i jednostki badawczo rozwojowe regionu. Wspomnieć należy również o szeregu projektów wpisujących się w obszar wzmocnienia instytucji otoczenia biznesu poprzez m. in. budowę inkubatorów wspieraną w ramach poddziałania 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu*. Szczegółowe opisy projektów oraz analiza ww. obszaru wsparcia zaprezentowana została w części sprawozdania poświęconej Osi Priorytetowej 1.

2.1.6.7 Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego

Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego [SUE RMB], której nadano horyzontalny charakter to pierwsza strategia makroregionalna UE. Strategia została przyjęta w dniu 26 października 2009 r., podczas posiedzenia Rady ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych Unii Europejskiej. Decyzję oficjalnie potwierdzono na posiedzeniu Rady Europejskiej.

SUE RMB składa się z 15 obszarów priorytetowych, w ramach których realizowane są poszczególne „projekty flagowe”. Strategia dzieli się na 4 filary obejmujące:

- stworzenie zrównoważonego ekologicznie regionu,
- rozwój dobrobytu,
- wzrost dostępności i atrakcyjności,
- zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony w regionie Morza Bałtyckiego.

SUE RMB funkcjonuje w ramach istniejących już organów oraz środków finansowych (nie przeznaczono na jej realizację odrębnej alokacji). Strategia ma na celu określenie przez Unię Europejską i państwa członkowskie potrzeb oraz dostosowanie ich do dostępnych zasobów poprzez koordynację odpowiednich działań politycznych, w celu zapewnienia regionowi Morza Bałtyckiego możliwości korzystania ze zrównoważonego środowiska i optymalny rozwój gospodarczo-społeczny. *SUE RMB* obejmuje makroregion, w którego skład wchodzi 8 państw członkowskich Unii Europejskiej: Dania, Estonia, Litwa, Łotwa, Finlandia, Niemcy, Polska, Szwecja. Położenie regionu opolskiego w południowej części Polski sprawia, że projekty wdrażane w ramach RPO WO a zgodne z założeniami przedmiotowej Strategii będą wpływać na realizację jej obszarów priorytetowych jedynie w pośredni sposób.

Działania podejmowane w ramach RPO WO 2007-2013 realizują założenia i cele wyznaczone dla obszarów wsparcia zidentyfikowanych w *SUE RMB*. Podobnie jak w ubiegłych okresach sprawozdawczych, w roku 2012 Instytucja Zarządzająca RPO WO nie wdrażała działań mających na celu zwiększenie stopnia realizacji przedmiotowej Strategii (poprzez zmianę kryteriów wyboru projektów czy zapisów Programu). Ponadto ze względu na fakt, iż IZ RPO WO nie organizowała spotkań i konsultacji dla beneficjentów programu, na których poruszano kwestie dotyczące przedmiotowej Strategii, nie zostały wydzielone odrębne środki finansowe w ramach pomocy technicznej RPO WO na potrzeby związane z informowaniem o postępach we wdrażaniu Planu działań Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego. Dodatkowo należy wspomnieć, że w RPO WO 2007-2013 nie są realizowane projekty flagowe wpisujące się w założenia *SUE RMB*.

W RPO WO 2007-2013 kategorii interwencji wskazane przez IK RPO jako wpisujące się w *Strategię Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego* realizowane są w działaniach/poddziałaniach wymienionych w *Tabeli 25*. Przykłady projektów wspartych ze środków RPO WO 2007-2013 wpisujących się w *Strategię* wytypowano na podstawie kategorii interwencji w obszarach: B+R i Innowacji oraz Edukacji, co zostało zaprezentowane w *Załączniku VII*.

Biorąc pod uwagę kategorie interwencji wpisujące się w SUE RMB, wg stanu na 31.12.2012 łącznie podpisano **957 umów** na kwotę dofinansowania z EFRR ponad **371,3 mln Euro**, w tym w okresie sprawozdawczym **71 umów** na kwotę dofinansowania z EFRR ponad **35,8 mln Euro**. Najwięcej projektów dofinansowano w ramach Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu* (**652 umowy** na kwotę ponad **149,9 mln Euro**) oraz Osi priorytetowej 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe* (**117 umów** na kwotę ponad **44,5 mln Euro**). Szczegółowe dane zaprezentowane zostały w *Załączniku VII*.

Tabela 25. Działania/poddziałania RPO WO 2007-2013 wpisujące się w poszczególne obszary SUE RMB

Priorytet i Obszar Priorytetowy	Kategoria interwencji	Działanie/Poddziałanie RPO WO 2007-2013
I. Region Morza Bałtyckiego jako obszar Zrównoważony		
1.Redukcja środków odżywczych w morzu do akceptowalnego poziomu	-	-
2.Zachowanie stref przyrodniczych oraz bioróżnorodności, uwzględniając łowiska morskie	46, 51	Działanie 4.1 Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami Działanie 4.4 Ochrona bioróżnorodności Opolszczyzny
3. Redukcja użytkowania oraz wpływu substancji niebezpiecznych	44, 53, 54	Działanie 4.1 Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami Działanie 4.2 Zabezpieczenie przeciwpowodziowe
4. Region wzorcowy dla czystej żeglugi i transportu morskiego	30-32	-
5. Łagodzenie skutków oraz adaptacja do zmian klimatycznych	49	-
II. Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dobrobytu		
6. Usuwanie przeszkód w rynku wewnętrznym w regionie Morza Bałtyckiego w tym poprawa współpracy w zakresie cel i podatków	-	-
7. Wykorzystanie pełnego potencjału regionu w zakresie badań i innowacji	01-04, 07	Poddziałanie 1.3.1 Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw Poddziałanie 1.3.2 Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach
8. Wdrożenie Small Business Act: promocja przedsiębiorczości, wzmocnienie MŚP oraz podniesienie poziomu efektywnego wykorzystania zasobów ludzkich	05, 08-09, 63, 64, 66	Poddziałanie 1.1.1 Wsparcie instytucji otoczenia biznesu Poddziałanie 1.1.2 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach Działanie 1.2 Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości Poddziałanie 1.4.1 Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa
9. Wzmocnienie zrównoważonego rozwoju rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa	-	-
III. Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dostępny i Atrakcyjny		
10. Poprawa dostępności, efektywności i bezpieczeństwa rynków energetycznych	33-43	Działanie 4.3 Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii
11. Wzmocnienie wewnętrznych i zewnętrznych połączeń transportowych	16-29	Poddziałanie 1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny Poddziałanie 3.1.1 Drogi regionalne Poddziałanie 3.1.2 Drogi lokalne Działanie 3.2 Transport publiczny
12. Utrzymanie i wzmocnienie atrakcyjności Regionu Morza Bałtyckiego w szczególności poprzez edukację, turystykę i poziom zdrowotności	13, 55-57, 58, 59, 62, 75, 76	Poddziałanie 1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny Działanie 2.2 Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych Poddziałanie 5.1.1 Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej Poddziałanie 5.1.2 Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej Poddziałanie 5.2.1 Stacjonarna opieka medyczna Poddziałanie 5.2.2 Ambulatoryjna opieka medyczna Działanie 5.3 Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego
IV. Region Morza Bałtyckiego jako Obszar Bezpieczny		
13. Uzyskanie statusu wiodącego regionu w zakresie bezpieczeństwa morskiego	-	-
14. Wzmocnienie ochrony przed głównymi zagrożeniami na morzu i lądzie	-	-
15. Obniżenie poziomu przestępczości przygranicznej i szkód powstałych w jej wyniku.	-	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013

2.2 Informacja na temat zgodności z przepisami wspólnotowymi

Instytucja Zarządzająca RPO WO podjęła szereg działań w celu zapewnienia zgodności *Programu* oraz dokumentów programowych i wdrożeniowych z zasadami poszczególnych polityk wspólnotowych. Dofinansowanie projektu w ramach *Programu* wykluczało negatywny wpływ na którąkolwiek politykę wspólnotową.

W okresie sprawozdawczym wdrożone zostały, przewidziane na ten termin, rekomendacje z badania ewaluacyjnego przeprowadzonego w 2009 r. pn. *Ocena wdrożenia polityk horyzontalnych w ramach RPO WO 2007-2013*, w tym:

- w zakresie promocji polityk horyzontalnych w ramach działań informacyjnych i promocyjnych, realizowanych przez IZ RPO WO 2007-2013, uwzględniono aspekt polityk horyzontalnych w działaniach medialnych m.in. w cyklu informacyjnym emitowanym w TVP Opole;
- w ramach cyklu szkoleń specjalistycznych realizowane były szkolenia z zakresu polityk horyzontalnych w ramach RPO WO 2007-2013, w szczególności z zakresu polityki społeczeństwa informacyjnego oraz prawa zamówień publicznych;
- rozbudowano stronę internetową o bazę dobrych przykładów zrealizowanych inwestycji w ramach RPO WO 2007-2013, które realizują zintegrowane polityki horyzontalne;
- kontynuowano realizację szeregu praktycznych, wewnętrznych wytycznych organizujących pracę IZ RPO WO 2007-2013, IP II stopnia oraz Komitetu Monitorującego RPO WO 2007-2013 takich jak: wprowadzenie do użytku papieru ekologicznego, żarówek energooszczędnych, korzystanie z materiałów i dokumentów w wersji elektronicznej, segregacja odpadów.

W okresie sprawozdawczym nie odnotowano żadnych problemów związanych z przestrzeganiem przepisów dotyczących polityk wspólnotowych na żadnym etapie realizacji RPO WO 2007-2013.

W celu zapewnienia spójności z zasadami polityk wspólnotowych, Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2007-2013 realizowany jest zgodnie z:

- polityką społeczeństwa informacyjnego;
- polityką ochrony środowiska;
- prawem zamówień publicznych;
- zasadami udzielania pomocy publicznej.

Zgodność projektów z zasadami **polityki społeczeństwa informacyjnego** weryfikowana jest na każdym etapie ich realizacji, począwszy od złożenia wniosku o dofinansowanie, poprzez ocenę formalną, ocenę merytoryczną I stopnia, kończąc na części sprawozdawczej z realizacji przedmiotowego projektu. W ramach polityki społeczeństwa informacyjnego promowane są projekty, które zakładają wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań informatycznych i przyczyniają się do wzrostu gospodarczego regionu. Weryfikacji podlegają wszystkie złożone w ramach RPO WO 2007-2013 projekty.

Beneficjenci RPO WO 2007-2013, składając wniosek o dofinansowanie, określają przewidywany wpływ projektu na wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych. Analiza wniosków w tym zakresie dokonywana jest na etapie oceny formalnej na podstawie *Szczegółowych list sprawdzających wniosków o przyznanie dofinansowania projektu ze środków EFRR* oraz podczas oceny merytorycznej I stopnia, która weryfikuje spójność projektu z polityką społeczeństwa informacyjnego na podstawie kryterium pn. *Zgodność z politykami horyzontalnymi*. Końcowym etapem weryfikacji zgodności projektu z polityką społeczeństwa informacyjnego jest część sprawozdawcza wniosku o płatność, gdzie sprawdzane jest przestrzeganie zasady w oparciu o *Listę sprawdzającą dla wniosku o płatność*.

W zakresie polityki społeczeństwa informacyjnego jako przykład można wskazać realizację projektu „**Opolskie w Internecie**” (w ramach RPO WO 2007-2013, Działanie 2.2 Moduły Informacyjne, platformy e-usług i bazy danych). Celem projektu było utworzenie regionalnego systemu informacji przestrzennej, który umożliwi gromadzenie danych przestrzennych, przeprowadzanie na ich podstawie różnych analiz przestrzennych oraz udostępnianie i prezentowanie wybranych danych przy pomocy e-usług dla klientów fizycznych i instytucjonalnych. Projekt jest kontynuacją działań podjętych w perspektywie finansowej 2004-2006 i jest

komplementarny z projektem *e-Urząd dla mieszkańca Opolszczyzny*. Projekt swoim zasięgiem obejmuje cały teren województwa opolskiego, tj. 1223 miejscowości, w tym obszary wiejskie. Tak zbudowany regionalny system informacji przestrzennej przyczyni się do wymiany danych pomiędzy poszczególnymi urzędami i instytucjami na różnych poziomach oraz ułatwi dostęp do nich dla wielu użytkowników i instytucji. Zapewni również, za pomocą utworzonego portalu informacyjno-promocyjnego, sprawną i profesjonalną obsługę inwestorów oraz spójny przekaz informacji o regionie, przy jednoczesnym zachowaniu różnorodności tematycznej. Projekt jest nowatorski w skali kraju, a jego zaletą jest zintegrowanie wszystkich baz danych oraz ich lokalizacja na mapie interaktywnej.

Każdy złożony w ramach RPO WO 2007-2013 projekt podlega również ocenie **oddziaływania na środowisko**. Weryfikacja projektu w tym zakresie odbywa się na każdym etapie jego realizacji projektu, podobnie jak w przypadku polityki społeczeństwa informacyjnego. Wpływ projektu na środowisko naturalne i ochronę obszarów Natura 2000 wraz z informacjami o realizacji polityki zrównoważonego rozwoju oceniany jest na etapie składania wniosku o dofinansowanie, podczas oceny formalnej. Weryfikacja projektu w zakresie zgodności z polityką ochrony środowiska odbywa się z pomocą *Szczegółowych list sprawdzających wnioski o przyznanie dofinansowania projektu ze środków EFRR*. Dodatkowo, na etapie oceny merytorycznej I stopnia, brane są pod uwagę niezależnienie stopnia degradacji środowiska od poziomu wzrostu gospodarczego oraz zachowanie, gospodarowanie i umożliwienie regeneracji zasobów naturalnych. Weryfikacja zgodności projektów z przedmiotową polityką zostaje rozpatrzona w części sprawozdawczej wniosków o płatność, w oparciu o *Listę sprawdzającą dla wniosku o płatność*.

W ramach IZ RPO WO 2007-2013 działa *Zespół ds. ochrony środowiska*, którego zadaniem jest opiniowanie wniosków o dofinansowanie pod względem wpływu na środowisko w oparciu o Dyrektywę Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 roku.

W ramach działań informacyjno-promocyjnych realizowanych przez IZ RPO WO 2007-2013, uwzględniono aspekt proekologiczny w jednym z odcinków pt. „Ekologia, ogrody, zielone tereny”, 4-odcinkowego cyklu emitowanego w TVP Opole. Program poświęcony był projektom promującym postawy proekologiczne i wcielającym w życie zasady ochrony środowiska.

Zgodność RPO WO 2007-2013 z **prawem zamówień publicznych** weryfikowana jest przez Instytucję Zarządzającą w każdym złożonym i dofinansowanym projekcie. Pierwsza weryfikacja prowadzona jest podczas oceny formalnej złożonego wniosku o dofinansowanie poprzez *Szczegółowe listy sprawdzające wnioski o przyznanie dofinansowania projektu ze środków EFRR*. Ocena merytoryczna I stopnia weryfikuje zgodność z prawem zamówień publicznych w oparciu o kryterium merytoryczne pn. *Wykonalność projektów*, które bada m.in. zakres rzeczowy i złożoność procedur przetargowych. *Lista sprawdzająca do kontroli projektu na miejscu* oraz *Lista sprawdzająca dot. prowadzenia kontroli przeprowadzenia postępowania w sprawie zamówień publicznych* umożliwiają weryfikowanie przestrzegania prawa zamówień publicznych na etapie realizacji projektu.

Dodatkowo, aby wyjść naprzeciw oczekiwaniom beneficjentów w zakresie doradztwa w temacie zamówień publicznych przez pracowników Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013, w 2012 r. zrealizowano szkolenia specjalistyczne dla pracowników w zakresie zamówień do i powyżej 14 000 Euro.

W okresie sprawozdawczym wykryto 11 nieprawidłowości polegających na naruszeniu przedmiotowych przepisów, z czego 5 nieprawidłowości zakwalifikowano jako podlegające raportowaniu do Komisji Europejskiej, natomiast pozostałe zostały zgłoszone do Instytucji Pośredniczącej Certyfikacji.

Analiza wdrażania RPO WO 2007-2013 w oparciu o przepisy dotyczące **pomocy publicznej**, podobnie jak w przypadku pozostałych polityk wspólnotowych (polityka społeczeństwa informacyjnego, polityka ochrony środowiska, prawo zamówień publicznych), prowadzona jest na każdym etapie realizacji projektów. Wnioski o dofinansowanie składane przez potencjalnych beneficjentów rozpatrywane są pod względem zgodności z obowiązującym prawem, w tym na podstawie Rozporządzeń Ministra Rozwoju Regionalnego:

- z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na szkolenia w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1535);
- z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 236, poz. 1562);

- z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1599);
- z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z 2009 r. Nr 85, poz. 719);
- z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z 2009 r. Nr 214, poz. 1661);
- z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 117, poz. 787);
- z dnia 26 października 2011 r. w sprawie udzielania pomocy ze środków instrumentów inżynierii finansowej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 245, poz. 1461).

Weryfikacja projektów pod względem zgodności z zasadami udzielania pomocy publicznej odbywa się już na etapie składania wniosku o dofinansowanie poprzez oświadczenie obligatoryjnie składane przez każdego beneficjenta. Oświadczenie stanowi załącznik do wniosku o dofinansowanie. Spójność dofinansowywanych przedsięwzięć z przepisami dotyczącymi pomocy publicznej weryfikowana jest przez Instytucję Zarządzającą RPO WO 2007-2013 podczas oceny formalnej i merytorycznej I stopnia za pomocą *Szczegółowej listy sprawdzającej wniosek o przyznanie dofinansowania projektu ze środków EFRR* oraz kryterium pn. *Projekt spełnia zasady udzielania pomocy publicznej*. Ponadto Beneficjenci, którzy otrzymali dofinansowanie w ramach RPO WO 2007-2013 dołączają do wniosku o płatność wypełnioną tabelę dotyczącą rozliczenia otrzymanej pomocy. Końcowa ocena projektów pod względem spójności z przepisami dotyczącymi udzielania pomocy publicznej dokonywana jest na etapie kontroli projektów w oparciu o *Listę sprawdzającą do kontroli projektu na miejscu*.

Biorąc pod uwagę złożoność kwestii związanych z pomocą publiczną oraz duże zainteresowanie ze strony potencjalnych beneficjentów, IZ RPO WO 2007-2013 podjęła decyzję o opublikowaniu dodatkowego opracowania *Pomoc publiczna w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2007-2013. Wersja nr 6*. Dokument ma charakter uzupełniający i zawiera zaktualizowane informacje dot. przepisów prawa, zasad udzielania i obliczania pomocy publicznej oraz jej rodzajów.

Ponadto, przedstawiciele Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013 biorą czynny udział w *Grupie roboczej ds. pomocy publicznej* powołanej przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

W danym okresie sprawozdawczym nie odnotowano nieprawidłowości dotyczących naruszenia przepisów w zakresie udzielania pomocy publicznej.

2.2.1 Zasada równości szans

Zgodność *Programu* z polityką równości szans weryfikowana jest przez Instytucję Zarządzającą RPO WO 2007-2013 na każdym etapie jego realizacji, zapewniając równouprawnienie dla każdego obywatela bez względu na płeć, pochodzenie etniczne, rasę, religię, orientację seksualną czy stopień niepełnosprawności.

🔁 *Szczegółowe informacje nt. uzgodnień partnerskich – punkt 2.2.2 Zasada partnerstwa.*

Poniżej przedstawiono informacje nt. realizacji zasady równości szans na wszystkich etapach realizacji RPO WO 2007-2013, tj. na etapie programowania/wdrażania, monitorowania oraz ewaluacji.

• **Etap programowania/wdrażania**

Weryfikacja zgodności z zasadą równości szans projektów dofinansowywanych w ramach RPO WO 2007-2013 odbywa się na etapie przyjmowania wniosków poprzez kryteria: *wyeliminowanie dysproporcji pomiędzy kobietami i mężczyznami, wyrównanie szans osób niepełnosprawnych, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz tych z mniejszości narodowych czy dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych*. Ponadto beneficjenci projektów zobligowani są do umieszczenia we wniosku o dofinansowanie informacji dotyczących wpływu przedsięwzięcia na przestrzeganie zasady równości szans, w szczególności w odniesieniu do osób z grup defaworyzowanych, osób bezrobotnych oraz osób niepełnosprawnych.

Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 **gwarantuje wszystkim beneficjentom** jednakowy dostęp do informacji i dokumentów niezbędnych do złożenia wniosków o dofinansowanie poprzez umieszczanie i aktualizowanie informacji na stronach internetowych, w prasie lokalnej, środkach masowego przekazu, w newsletterach, informatorach europejskich i biuletynach. Potencjalni beneficjenci mają również możliwość uzyskania wszystkich niezbędnych informacji w działających w ramach IZ RPO WO 2007-2013 i IP II stopnia *Głównym Punkcie Informacyjnym* oraz 11 *Lokalnych Punktach Informacyjnych* usytuowanych na terenie województwa opolskiego.

- **Etap monitorowania**

Zapewnienie zgodności *Programu* z polityką równości szans Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 realizuje poprzez system wskaźników monitorujących, takich jak: *ilość utworzonych miejsc pracy w podziale na płeć, liczbę obiektów infrastruktury publicznej zapewniających dostęp dla osób niepełnosprawnych czy liczbę projektów oferujących usługi promujące równość szans i zapobiegające wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i ludzi młodych.*

W celu umożliwienia potencjalnym Beneficjentom dostępu do informacji dotyczących realizacji *Programu*, IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia na bieżąco umieszczają przedmiotowe informacje na swoich stronach internetowych.

- **Etap ewaluacji**

W okresie sprawozdawczym wdrażane i monitorowane były rekomendacje z badania ewaluacyjnego *Ocena wdrożenia polityk horyzontalnych w ramach RPO WO 2007-2013* przeprowadzonego na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego w II półroczu 2009 r.

IZ RPO WO 2007-2013 koncentrowała swoje działania na systematycznym wdrażaniu rekomendacji przedstawionych przez ewaluatorów ww. badania, podobnie jak w latach 2010-2011. Ze względu na opóźnienia w realizacji nowego portalu UMWO realizowanego w ramach projektu "*Opolskie w Internecie*", którego mapa jest częścią, termin wdrożenia 2 rekomendacji przewidzianych w 2011 r. przesunął się na rok 2012. Dotyczy to m.in. utworzenia bazy dobrych praktyk w zakresie wdrażania polityk horyzontalnych poprzez podanie przykładów inwestycji zrealizowanych w województwie opolskim, w Polsce i Unii Europejskiej, które kompleksowo uwzględniają zasady polityk horyzontalnych oraz, z pomocą utworzonej bazy, promowania informacji nt. korzyści w tym zakresie.

Ponadto, w okresie sprawozdawczym realizowane były specjalistyczne szkolenia z zakresu realizacji polityk horyzontalnych w ramach RPO WO 2007-2013 oraz prowadzona była kampania informacyjna odnosząca się do polityk wspólnotowych, w szczególności do polityki równości szans.

W kolejnych okresach realizacji *Programu* IZ RPO WO 2007-2013 będzie dbała o to, aby wszelkie działania i inicjatywy w pełni uwzględniały zasadę równości szans. Kontynuowane będą również szkolenia z zakresu przedmiotowej polityki horyzontalnej, co pozwoli na zwiększenie świadomości beneficjentów i osób zaangażowanych we wdrażanie i realizację *Programu*.

2.2.2 Zasada partnerstwa

W ramach *Programu* zasada partnerstwa realizowana jest od początku jego realizacji i funkcjonuje na trzech płaszczyznach, tj.:

- **partnerstwo instytucjonalne**, postrzegane jako współdziałanie różnych instytucji;
- **wsparcie partnerstwa w Polsce**, polegające na aktywizacji społeczności lokalnych;
- **partnerstwo na poziomie projektów**, w którym partnerzy wspólnie realizujący przedsięwzięcie wnoszą zasoby ludzkie, finansowe, techniczne i organizacyjne.

W celu wspierania działań w zakresie realizacji zasady partnerstwa w przedmiotowym okresie sprawozdawczym przedstawiciele IZ RPO WO 2007-2013 brali udział w spotkaniach regionalnych z *Krajową Siecią Tematyczną ds. Partnerstwa* (KSTP), funkcjonującą w ramach *Grupy Roboczej ds. Społeczeństwa Obywatelskiego* KK NSRO.

➤ **Szczegółowe informacje nt. zadań i celów KSTP – punkt 2.6.1 Wpływ działalności KM/PKM, instytucji i grup na zapewnienie koordynacji i komplementarności wsparcia**

Poniżej przedstawiono informacje nt. realizacji zasady partnerstwa na wszystkich etapach realizacji RPO WO 2007-2013, tj. na etapie programowania/wdrażania, monitorowania oraz ewaluacji.

- **Etap programowania/wdrażania**

Dokumenty programowe RPO WO 2007-2013 na poziomie projektu określają możliwość udziału partnera lub partnerów w realizacji wspólnego przedsięwzięcia. Potencjalny Beneficjent projektu zobligowany jest do uzasadnienia we wniosku o dofinansowanie roli partnera w projekcie, uwzględniając jego udział finansowy oraz do dołączenia kopii umowy/porozumienia z partnerem.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 przewiduje obecność projektów partnerskich we wszystkich działaniach i poddziałaniach.

Z RPO WO 2007-2013 zapewnia wszystkim potencjalnym Beneficjentom równy dostęp do informacji nt. realizacji projektów partnerskich, poprzez umieszczanie i aktualizowanie informacji na stronach internetowych, w prasie lokalnej, środkach masowego przekazu, w newsletterach, informatorach europejskich i biuletynach.

Dobrym przykładem projektu partnerskiego realizowanego w ramach RPO WO 2007-2013 jest przedsięwzięcie „**Opolska eSzkoła, szkoła ku przyszłości**”. Projekt realizowany jest przez Samorząd Województwa Opolskiego w partnerstwie z 64 jednostkami samorządów terytorialnych województwa opolskiego (53 gminy i 11 powiatów). Obejmuje swoim zasięgiem 111 placówek oświatowych (2 przedszkola, 20 szkół podstawowych, 61 gimnazjów, 28 szkół ponadgimnazjalnych) podległych w/w jednostkom. Projekt jest inwestycją z zakresu społeczeństwa informacyjnego, polegającą na budowie infrastruktury teleinformatycznej sieciowej oraz budowie **portalu eSzkoła** zapewniającego świadczenie elektronicznych usług edukacyjnych dla mieszkańców województwa opolskiego, a także wdrożenie specjalistycznych oprogramowań w szczególności aplikacji i modułów: wirtualnej biblioteki, nadzoru, zasobów dydaktycznych, bloku wirtualnej szkoły, doskonalenia nauczycieli (e-learning) i serwisu kompetencje, umożliwiających realizację 28 usług on-line. Dzięki realizacji projektu nastąpiło wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w pracach szkół, którym został udostępniony zintegrowany system komunikacji pomiędzy uczniami, nauczycielami i rodzicami. Projekt cechuje duże oddziaływanie społeczno-gospodarcze, przede wszystkim ze względu na szeroką grupę odbiorców, obejmującą prawie 40 000 dzieci i uczniów, ich rodziców, a także około 4 500 osób zatrudnionych w placówkach oświatowych.

Innym przykładem projektu partnerskiego realizowanego w ramach RPO WO 2007-2013 jest przedsięwzięcie pn. **Opolska Platforma Innowacji**, którego Beneficjentem jest Województwo Opolskie. Projekt jest realizowany przez Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki w partnerstwie z Instytutem Ciężkiej Syntezy Organicznej "Błachownia", Instytutem Ceramiki i Materiałów Budowlanych, Wyższą Szkołą Zarządzania i Administracji w Opolu, Miastem Opole, Politechniką Opolską. Celem głównym projektu jest współdziałanie na rzecz wzmocnienia współpracy sektora B+R z przedsiębiorstwami, służące zwiększeniu transferu nowoczesnych rozwiązań technologicznych, produktowych oraz organizacyjnych do przedsiębiorstw i instytucji poprzez zakup maszyn, urządzeń, wyposażenia oraz wartości niematerialnych i prawnych związanych z rozwojem transferu technologii i udoskonalenia sieci współpracy pomiędzy MŚP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi, jak również poprzez promocję innowacji, transferu technologii, w tym udział w targach, wystawach, misjach gospodarczych, giełdach kooperacyjnych.

- **Etap monitoringu**

Wyniki monitorowania z wdrażania *Programu*, w tym z realizacji projektów partnerskich, w podziale na podmioty publiczne i prywatne, umieszczane są na stronie internetowej Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013.

W ramach RPO WO 2007-2013 działa Komitet Monitorujący RPO WO 2007-2013, powołany zgodnie z obowiązującymi przepisami i przy zachowaniu zasady partnerstwa. W skład Komitetu wchodzi przedstawiciele samorządu i strony rządowej, partnerzy społeczno-gospodarczy, przedstawiciel środowiska akademickiego oraz obserwatorzy z ramienia różnych organizacji (bez prawa głosu). Wszystkie podjęte przez KM RPO WO 2007-2013 uchwały umieszczane są na stronie internetowej Instytucji Zarządzającej.

Na dużą uwagę zasługuje fakt, iż w zorganizowanym przez Krajową Sieć Tematyczną ds. Partnerstwa wraz z MRR w 2012 r. **Konkursie na najbardziej partnerski komitet/podkomitet, Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 zajął pierwsze miejsce** i tym samym może używać honorowego tytułu: **Najbardziej Partnerski Komitet Monitorujący 2011 roku**.

➤ **Szczegółowe informacje – punkt 2.7.2 Komitet Monitorujący RPO WO 2007-2013**

• **Etap ewaluacji**

Partnerzy instytucjonalni, wśród których są przedstawiciele samorządu terytorialnego, środowisk naukowych, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorcy są w pełni zaangażowani w procesy ewaluacyjne przeprowadzane w ramach RPO WO 2007-2013. Badania ewaluacyjne każdorazowo poprzedzane są konsultacjami z członkami *Grupy Sterującej Ewaluacją*, członkami *Komitetu Monitorującego* oraz przedstawicielami instytucji zaangażowanych we wdrażanie *Programu*.

W pracach, powołanej przez Zarząd Województwa Opolskiego w 2007 r. *Grupy Sterującej Ewaluacją*, oprócz zewnętrznych ekspertów, udział biorą przedstawiciele: *Jednostki Ewaluacyjnej*, Departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, Komitetu Monitorującego RPO WO 2007-2013, samorządów lokalnych, Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Opolu, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu oraz instytucji zaangażowanych we wdrażanie *Programu*.

Przeprowadzone w 2010 r. badanie ewaluacyjne pn. *Ocena jakości projektów i ich wpływ na skuteczną i efektywną realizację celów RPO WO 2007-2013 wraz ze wskazaniem obszarów wymagających dalszego wsparcia* jest jednym z przykładów realizacji zasady partnerstwa w ramach RPO WO 2007-2013. Badanie to pozwoliło na zebranie opinii w zakresie realizowanych przedsięwzięć. Przedstawiciele różnych środowisk mieli okazję zaprezentowania swojego stanowiska na temat przedmiotowych projektów realizowanych w ramach *Programu*.

Informacje dot. podejmowanych działań i ich efektów w zakresie ewaluacji są dostępne dla wszystkich zainteresowanych na stronach internetowych Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013.

Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 wśród rekomendacji na kolejne okresy realizacji *Programu* wymienia skupienie się na większej aktywizacji partnerów społeczno-gospodarczych oraz położenie nacisku na szkolenia dot. przedmiotowej polityki. Przykładem takiej aktywizacji może być ogłoszone w maju 2012 r. 4 konkursy dla partnerów społeczno-gospodarczych (m.in. organizacji pozarządowych, fundacji i stowarzyszeń) w zakresie upowszechniania wiedzy o Unii Europejskiej i funduszach europejskich (w tym RPO WO 2007-2013) oraz promowania i popularyzacji wśród dzieci i młodzieży dobrych praktyk w wykorzystaniu funduszy europejskich w regionie. Wyłoniono 7 organizacji, które w okresie od czerwca do października 2012 r. zrealizowały działania w ramach w/w konkursów.

2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 zidentyfikowała problem, dla którego rozwiązania opracowała stosowne narzędzie jeszcze w poprzednim okresie sprawozdawczym.

Osiąganie wskaźników rezultatu

W ramach RPO WO 2007-2013 przyjęto, iż osiągnięcie wskaźników rezultatu mierzone będzie w rok po zakończeniu finansowej realizacji projektu poprzez sprawozdanie składane przez beneficjentów. W związku z coraz większą liczbą kończących się projektów w okresie sprawozdawczym, zwrócono m.in. uwagę, iż część beneficjentów nie sprawozdawała z osiągnięcia wskaźników rezultatu w rok po zakończeniu finansowej realizacji projektu.

W związku z powyższym, Instytucja Zarządzająca zaktualizowała zapisy *Wytycznych w zakresie wskaźników produktu i rezultatu RPO WO 2007-2013* wprowadzając obowiązek przez beneficjentów do przedłożenia stosownej do IZ informacji na temat osiągnięcia zadeklarowanych w umowie wskaźników rezultatu w rok po zakończeniu finansowej realizacji projektu. Ponadto w ww. dokumencie uszczegółowiono zapisy dotyczące postępowania pracowników Instytucji Zarządzającej i Instytucji Pośredniczącej II stopnia w zakresie składania przez beneficjentów sprawozdań z osiągnięcia wskaźników rezultatu w rok po zakończeniu projektu. Oprócz tego *Wytyczne* określają zasady, jak powinna przebiegać procedura sprawozdawania z osiągnięcia

wskaźników rezultatu, a także opisano zasady postępowania w przypadku nieosiągnięcia wartości wskaźników rezultatu przez beneficjenta.

Wytyczne weszły w życie w 15 września 2009 r., natomiast jego ostatnia obowiązująca aktualizacja została przyjęta uchwałą nr 2777/2012 w dniu 24 września 2012 r. przez Zarząd Województwa Opolskiego. Od tej pory Instytucja Zarządzająca szczegółowo monitoruje osiąganie wskaźników rezultatu przez beneficjentów, indywidualnie rozpatrując każdy przypadek, a w razie problemów proponuje indywidualne rozwiązania.

Ponadto w okresie sprawozdawczym pojawiały się problemy już wcześniej występujące w procesie wdrażania, dla których rozwiązania Instytucja Zarządzająca stosowała wypracowane narzędzia. Wśród takich problemów należy wymienić:

Przestrzeganie przepisów dot. zamówień publicznych

Problem ten identyfikowany był przez beneficjentów RPO WO 2007-2013, którzy na etapie realizacji projektów napotykali na utrudnienia związane z przeciągającą się procedurą przetargową/nierozstrzygnięciem przetargów, co powodowało brak możliwości zakończenia realizacji projektów w terminie określonym na etapie podpisywania umowy o dofinansowanie.

W takich przypadkach poddano indywidualnej analizie konieczność zmiany terminu zakończenia realizacji projektów w drodze aneksowania umów.

Dodatkowo aby wyjść naprzeciw oczekiwaniom beneficjentów w zakresie doradztwa przez pracowników Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013 w temacie zamówień publicznych (do i powyżej 14 000 Euro), w 2012 r. zrealizowano szkolenia specjalistyczne dla pracowników w tym zakresie.

Natomiast w przypadku szkoleń specjalistycznych dla beneficjentów, m.in. z zakresu zamówień publicznych, działanie to zostało przesunięte na 2013 r. Przyczyną tego było brak wyłonienia wykonawcy zadania ze względu na przedłużające się procedury zamówień publicznych.

Terminowość dostarczania przez beneficjentów dokumentacji do podpisywania umów oraz rezygnacji z podpisywania umów

Częstym utrudnieniem w ramach zadań realizowanych przez Instytucję Pośredniczącą II stopnia był problem dotyczący niedotrzymywania przez beneficjentów terminów dostarczania dokumentacji niezbędnej dla kontynuowania procesu podpisywania umów. Ponadto beneficjenci często rezygnowali z podpisania umowy o dofinansowanie. Jako powód przedstawiali: zmiany statusu przedsiębiorcy, zmiany strukturalne w przedsiębiorstwie, realizacja inwestycji w ramach innego programu operacyjnego, wpływ kryzysu na kondycję finansową firmy.

Każdy przypadek indywidualnie rozpatrywała IZ RPO WO 2007-2013 a w konsekwencji dokonywała aktualizacji listy projektów wybranych do dofinansowania. W miejsce projektów usuniętych wybierano projekty z list rezerwowych, bądź przesuwano uwolnione środki na inne nabory w ramach tego samego działania/poddziałania RPO WO 2007-2013, aby zapewnić pełną kontraktację dostępnych środków.

Błędy we wnioskach o płatność

Ponownie na etapie wdrażania projektów identyfikowano nieznaczne opóźnienia w realizacji Programu związane z pojawiającymi się błędami we wnioskach o płatność i koniecznością dokonywania korekt wniosków, co opóźniało rozliczenia poszczególnych projektów.

Ponadto pojawiają się problemy dotyczące przedłużenia okresu realizacji projektów do 2013 r. Taka sytuacja przekłada się na obniżenie poziomu płatności zaplanowanych na poszczególne miesiące roku 2012. Środkiem zaradczym w takich przypadkach było zdiagnozowanie skali problemu, wskazywanie beneficjentom konieczności dochowania terminów wynikających z harmonogramów rzeczowo-finansowych realizacji projektów, a także przestrzeganie terminów składania wniosków o płatność wynikających z prognoz składania wniosków o płatność.

Instytucja Zarządzająca zważywszy na rezultat wcześniej stosowanych rozwiązań, wciąż preferuje bezpośredni kontakt z beneficjentami zarówno przy realizacji jak i rozliczaniu projektów poprzez indywidualne spotkania robocze/konsultacje. Ułatwia to zdecydowanie procedowanie.

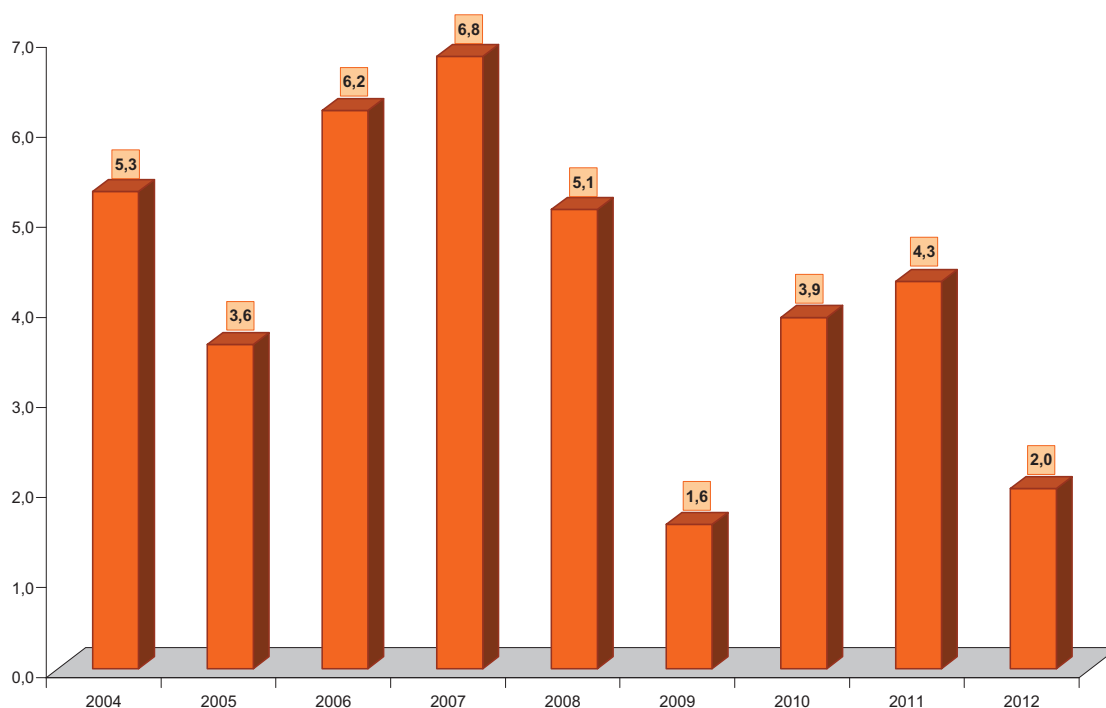
Na stronie internetowej www.rpo.opolskie.pl znajduje się *Poradnik dla Beneficjentów* ułatwiający prawidłowe przygotowanie wniosków.

2.4 Zmiany w kontekście realizacji programu operacyjnego

Wdrażanie RPO WO 2007-2013 w 2012 r. w dalszym ciągu determinowane było utrzymującym się światowym kryzysem gospodarczym. Odnotowano nadal niekorzystne tendencje w sferze gospodarki, zatrudnienia i aktywności ekonomicznej.

W roku sprawozdawczym odnotowano w Polsce dalsze spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego. Tempo wzrostu PKB w roku 2012 zmniejszyło się do 2,0% przy czym dla porównania wskaźnik ten wynosił 4,3% w roku 2011. Tak więc tendencja jest wyjątkowo niekorzystna. Spadkowy trend dotyczy również wszystkich krajów UE. PKB wytworzony w UE był niższy o 0,3% niż w roku poprzednim. Należy jednak zaznaczyć, iż tempo wzrostu PKB w Polsce – mimo spadku – jest wyższe niż w innych krajach UE. Dla przykładu w 2012 roku odnotowano ujemny wzrost gospodarczy dla Belgii, Danii, Holandii, Hiszpanii, Włoch, Finlandii, Grecji, Portugalii, Republice Czeskiej, Słowenii, na Węgrzech i na Cyprze. Francja nie odnotowała żadnego wzrostu, a Wielka Brytania zaledwie nikły wzrost na poziomie 0,2%. Kryzys w dużej mierze dotknął również okręg flagowy UE – Niemcy. Kraj ten odnotował tylko 0,7% wzrost PKB w 2012 roku.

Wykres 14. Tempo wzrostu PKB w Polsce.

Źródło: GUS.

Według zeszłorocznych prognoz Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową wzrost gospodarczy dla Polski w 2012 r. powinien wynieść 2,9%, co oznaczało znaczne spowolnienie. Sytuacja rzeczywista okazała się nieznacznie gorsza, co mimo wszystko nie napawa optymizmem zwłaszcza, że prognozuje się dalszą tendencję spadkową na 2013 r.

Niekorzystny stan gospodarki kraju rzutował na kondycję finansową lokalnych przedsiębiorstw w okresie sprawozdawczym. Miało to także istotne znaczenie dla wdrażania RPO WO 2007-2013. Wielu przedsiębiorców wcześniej aplikujących do Programu zgłaszało problemy związane z kondycją ekonomiczną, co skutkowało wnioskowaniem przez beneficjentów o zmianę w realizacji inwestycji dofinansowanych w zakresie RPO WO 2007-2013. Najczęściej zmiany dotyczyły przesunięcia terminu realizacji projektu oraz zmianę wartości docelowych wskaźników rezultatu. Beneficjenci często zgłaszali problemy z osiągnięciem wskaźników w zakresie zatrudnienia, argumentując, iż kryzys spowodował mniej dynamiczny, niż zakładano, rozwój firm, co uniemożliwia zatrudnienie wcześniej deklarowanej liczby pracowników.

Pojawiające się problemy niejednokrotnie powodowały konieczność rezygnacji/rozwiązania umowy o dofinansowanie na realizację projektów w ramach RPO WO 2007-2013.

Mając powyższe na uwadze oraz fakt recesji demograficznej w województwie opolskim, Zarząd Województwa Opolskiego w okresie sprawozdawczym przyjął dokument pn. *Program Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim – perspektywa 2013-2020*, na podstawie którego powinny zostać zniwelowane niekorzystne trendy w regionie.

Sytuacja demograficzna w województwie opolskim jest wypadkową wielu niesprzyjających tendencji zarówno w płaszczyźnie społecznej jak i gospodarczej. Według danych zawartych w ww. dokumencie, województwo opolskie jest małym województwem z populacją oscylującą wokół 1 mln mieszkańców z czego 17% mieszkańców znajduje się w wieku przedprodukcyjnym, 65,5% w wieku produkcyjnym i 17,4% w wieku poprodukcyjnym. Podkreślić należy fakt, iż udział ludności w wieku przedprodukcyjnym jest w województwie najniższy spośród wszystkich województw.

Szczególnie dramatycznie wygląda zjawisko depopulacji w regionie. Współczynnik zmiany liczby ludności jest wyjątkowo niekorzystny dla województwa opolskiego w stosunku do tendencji krajowych. Na Opolszczyźnie współczynnik ten wynosi -4,6% przy jednoczesnym 0,7% dla kraju. Podobne ujemne tendencje występują jeszcze w 5 województwach: podlaskie (-0,5), lubelskie (-1,1), świętokrzyskie (-1,3%), śląskie (-2,4%) i łódzkie (-2,8%). Największa wartość tego współczynnika występuje w województwie pomorskim (4,4%)⁶.

Prognozy demograficzne w dalszej perspektywie nie są optymistyczne. Szacuje się, że w następstwie negatywnych zjawisk demograficznych do 2020 r. zmniejszy się liczba ludności w ok. 1/3 regionów europejskich. Większość tych regionów położona jest w nowych państwach członkowskich UE. Istnieje obawa, iż Polska, w tym województwo opolskie, będzie się wyludniała bardzo dynamicznie, tracąc tym samym zasoby siły roboczej - w skali zagrażającej zarówno procesom rozwoju społeczno-gospodarczego, jak i finansom publicznym. Według zapisów Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: regiony, miasta, obszary wiejskie w 2030 r. w porównaniu z 2008 r. liczba ludności województwa opolskiego będzie mniejsza o 10,1% (w Polsce – 3,4%), co jest drugim najgorszym wynikiem w Polsce⁷.

Mając na uwadze powyższe Zarząd Województwa Opolskiego w ww. dokumencie przyjął wyzwania rozwojowe, których realizacja ma się przyczynić do niwelacji niekorzystnych tendencji w regionie. Zarząd przyjął cztery zasadnicze wyzwania rozwojowe:

- przygotowanie do rynku pracy – aktywne społeczeństwo;
- konkurencyjna gospodarka oparta na innowacyjności i współpracy z nauką;
- atrakcyjne obszary do zamieszkania, inwestowania i wypoczynku;
- zrównoważony rozwój aglomeracji opolskiej, miast i obszarów wiejskich regionów.

W ramach każdego z wyzwań zdefiniowano cele strategiczne i operacyjne. Cele strategiczne koncentrują się przede wszystkim na określeniu docelowego stanu rozwoju społeczno-gospodarczego województwa opolskiego, a cele operacyjne poprzez działania mają doprowadzić do uzyskania sytuacji docelowej.

---

⁶ *Program Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim – perspektywa 2013-2020*, Opole 2012, s. 15.

⁷ Tamże, s. 16.

Schemat 4. Wizja, wyzwania rozwojowe, cele strategiczne i cele operacyjne zawarte w Programie Specjalnej Strefy Demograficznej

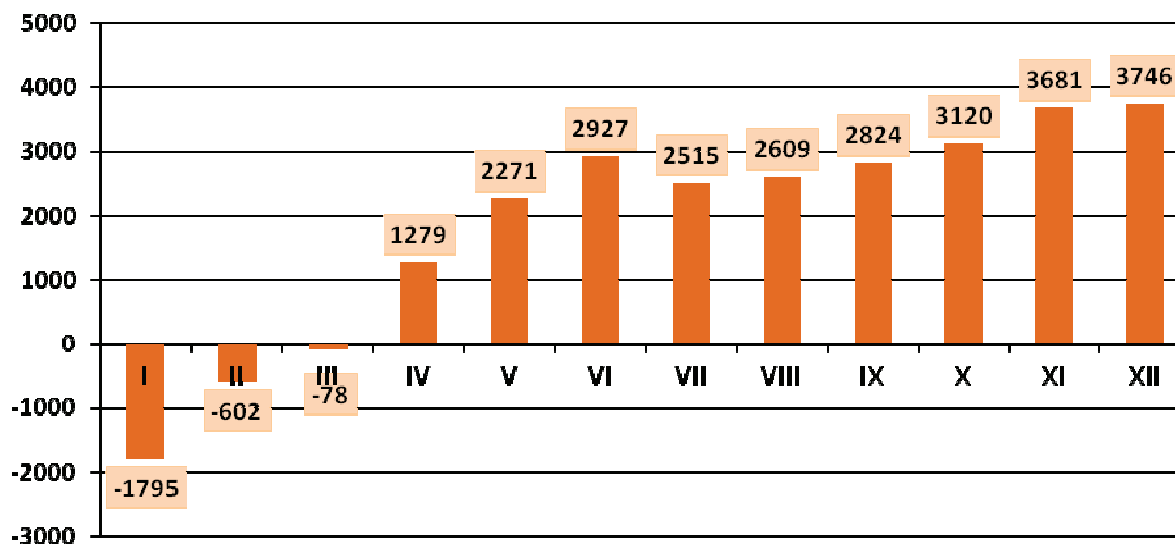
Źródło: Opracowanie na podstawie dokumentu pn. Program Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim, Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, Opole 2012.

Program Specjalnej Strefy Demograficznej uzyskał wsparcie Radnych Województwa Opolskiego. W dniu 26 czerwca 2012 r. Sejmik Województwa Opolskiego podjął Uchwałę w sprawie przyjęcia Rezolucji w sprawie poparcia inicjatywy przygotowania Programu Specjalnej Strefy Demograficznej jako pakietu rozwiązań dla przeciwdziałania depopulacji w województwie opolskim.

Zaznaczyć należy, że Program Specjalnej Strefy Demograficznej jest uznany za program pilotażowy w skali całego kraju, z tym że wprowadzenie takiej strefy (na wzór specjalnych stref ekonomicznych) wymaga nowych, adekwatnych uwarunkowań prawnych.

W województwie opolskim zanotowano niekorzystne tendencje w strukturze bezrobocia. W końcu grudnia 2012 r. bezrobotni w regionie stanowili 14,2% ludności aktywnej zawodowo. Jest to wzrost o 0,8 punktu procentowego w porównaniu z rokiem poprzednim. Pod względem wielkości wskaźnika natężenia bezrobocia województwo zajmuje 9 miejsce w kraju (w roku 2011 było to miejsce 8). W analogicznym okresie bezrobocie w kraju wyniosło 13,4%. Oznacza to, że poziom bezrobocia w województwie przekroczył średnią krajową o 1,2%.

Wykres 15. Zmiany w poziomie bezrobocia na przestrzeni roku 2012 wobec analogicznych miesięcy 2011 roku

Źródło: Analiza sytuacji na rynku pracy województwa opolskiego w roku 2012, Opole 2013.

Biorąc pod uwagę powyższe problemy, Zarząd Województwa Opolskiego uruchomił środki zaradcze w postaci dokumentu uruchamiający Specjalną Strefę Demograficzną. Idea strefy demograficznej wymaga jeszcze szerokich zmian prawnych na poziomie regionalnym i krajowym. Wprowadzenie strefy pozwoli na uruchomienie pilotażowego programu w skali całego kraju posiadający potencjalne mechanizmy naprawy niekorzystnych tendencji.

2.5 Zasadnicze modyfikacje w rozumieniu art. 57 rozporządzenia nr 1083/2006

Na mocy art. 57 Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ze zmianami, każdy projekt współfinansowany z RPO WO 2007–2013 musi zachować trwałość przez okres 5 lat, natomiast w przypadku MŚP przez 3 lata od daty przekazania beneficjentowi płatności końcowej.

W okresie sprawozdawczym IP II stopnia stwierdziła zasadniczą modyfikację w rozumieniu art. 57 Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. dla projektu dofinansowanego w ramach poddziałania 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach*. Zasadnicza modyfikacja dotyczyła projektu, w ramach którego nie dochowano trwałości projektu poprzez sprzedaż środków trwałych tj. linii technologicznej do produkcji torebek papierowych. Łączna kwota wydatków uznanych za niekwalifikowane wynosi 107 352,08 Euro (439 800,00 PLN), a środki do zwrotu wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia wypłaty środków wynoszą 64 411,25 Euro (263 880,00 PLN).

2.6 Komplementarność pomocy z innymi instrumentami wsparcia

RPO WO 2007 – 2013 określa w jakich obszarach może zachodzić komplementarność w ramach Programu (komplementarność wewnętrzna) i pomiędzy programami operacyjnymi finansowanymi ze środków europejskich (komplementarność zewnętrzna).

W województwie opolskim komplementarność jest uwzględniana i analizowana w kontekście projektów wdrażanych w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007 – 2013 finansowanych ze środków Polityki Spójności (PO IiŚ 2007 – 2013, PO IG 2007 – 2013, PO KL 2007 – 2013, PO WT RCz-RP 2007 – 2013), jak i w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (PROW 2007 – 2013) i Wspólnej Polityki Rybackiej (PO RYBY 2007 – 2013). Ponadto RPO WO 2007 – 2013 jest głównym narzędziem realizacji Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego na lata 2000 – 2015. Wsparcie w ramach programów krajowych stanowi ważne potencjalne źródło finansowania realizacji celów rozwojowych regionu, uzupełniających interwencję w ramach programu regionalnego.

2.6.1 Wpływ działalności KM/PKM, instytucji i grup na zapewnienie koordynacji i komplementarności wsparcia

➤ **Komitet Koordynacyjny Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013**

*Komitet Koordynacyjny Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 jest w obecnej perspektywie finansowej instytucją odpowiedzialną za zapewnienie koordynacji pomiędzy instrumentami finansowymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej. Do jego zadań należy m.in. monitorowanie realizacji NSRO 2007-2013 oraz dokonanie okresowego przeglądu stanu jego realizacji, a także monitorowanie poszczególnych programów operacyjnych oraz komplementarności działań realizowanych w ramach Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej. Pracami *Komitetu* zarządza Minister Rozwoju Regionalnego. W pracach *Komitetu* uczestniczą przedstawiciele administracji rządowej, partnerzy społeczni i gospodarczy oraz przedstawiciele instytucji zarządzających programami operacyjnymi.*

Z ramienia województwa opolskiego w pracach *Komitetu* uczestniczy przedstawiciel Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013 – Marszałek Województwa Opolskiego, co wpływa na sprawne przekazywanie informacji, monitorowanie, spójność, koordynację oraz komplementarność programów.

W okresie sprawozdawczym *Komitet* obradował dwa razy i podjął w tym okresie 11 uchwał. 1 uchwała została podjęta w czasie obrad jednego z posiedzeń, pozostałe dotyczące m.in. przyjęcia zmian linii demarkacyjnej, powołania grupy roboczej ds. energetyki i zmian jej składu zostały przyjęte przez członków *Komitetu* w trybie obiegowych procedur pisemnych.

Głównym punktem **XI posiedzenia w dniu 11 lipca 2012 r.** było przyjęcie uchwały dotyczącej zmiany Linii demarkacyjnej pomiędzy Polityką Spójności, Wspólną Polityką Rolną oraz Wspólną Polityką Rybacką.

Uchwała dotyczyła kategorii interwencji: 05, 08, 09, 14, 57, w dziedzinie Polska gospodarka na rynku międzynarodowym (w odniesieniu do poddziałania 6.2.2 PO IG). Ponadto Minister Marceli Niezgoda przedstawił propozycję *Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności* dotyczącą kompleksowego podejścia do kwestii wyjątków od Linii demarkacyjnej. Rozwiązanie miało za zadanie zwiększenie elastyczności w realizowaniu programów na końcowym etapie ich implementacji, nie stanowiąc zagrożenia dla funkcjonowania systemu zapobiegania podwójnemu finansowaniu wydatków, któremu Linia w swoich założeniach ma zapobiegać. Celem zaproponowanego rozwiązania było skrócenie i uelastycznienie procedur związanych ze zmianą Linii demarkacyjnej w drodze odstępstw, przy jednoczesnym zapewnieniu, że nowowprowadzane zmiany nie będą naruszać zapisów PO oraz przyczynią się do lepszej realizacji celów określonych w programach.

Ponadto na spotkaniu poinformowano, że KE zaprezentowała ostatnio wstępną wersję wytycznych w sprawie zamykania programów operacyjnych. Modyfikacje programów operacyjnych są możliwe do grudnia 2015 roku, ale zmiany alokacji pomiędzy programami muszą być zgłoszone KE do września 2013 roku (ze względu na budżetowanie). Instytucje zarządzające powinny szukać sposobów adaptowania istniejących programów operacyjnych do zmieniającej się rzeczywistości, wykorzystując istniejące procedury i mechanizmy. Podkreślono, iż transparentność jest jedną z kluczowych zasad funkcjonowania Linii demarkacyjnej, dlatego ryzykowne wydają się próby uelastyczniania programów. Zmiany w Linii demarkacyjnej, nawet tymczasowe, należy postrzegać w kontekście nie tylko demarkacji i jej transparentności, ale także synergii. Synergia pomiędzy programami jest bardziej istotna od demarkacji, dlatego też zalecono ostrożne podejście do proponowanej procedury. Zaproponowano zastanowienie się nad rolą komitetów monitorujących w ocenie zmian w Linii demarkacyjnej. Podkreślono, iż główną zasadą funduszy strukturalnych jest partnerstwo, także pomiędzy instytucjami zarządzającymi i komitetami monitorującymi, co oznacza, iż decyzje powinny być podejmowane z udziałem wszystkich partnerów.

Jednocześnie zwrócono uwagę, że równolegle należy myśleć o przygotowaniach do zakańczania programów operacyjnych, a elastyczność podejścia do Linii demarkacyjnej może utrudniać ich zamykanie i rozliczanie. Zalecono ostrożność w przypadku wprowadzania systemu, gdzie odstępstwa są bardziej regułą niż wyjątkiem oraz zaproponowano szczególne uzasadnienie wszystkich przypadków zmiany Linii demarkacji, dla zachowania odpowiedniej transparentności systemu. Zaproponowano także wzmocnienie w procedurze roli grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności. Ponadto wyjaśniono, że intencją proponowanego rozwiązania nie jest rozluźnianie zasad narzuconych przez Linie demarkacyjną, ale stworzenie mechanizmu, który pozwoli na zmniejszenie obciążeń biurokratyczno-administracyjnych w tak wyjątkowych sytuacjach, jakimi są odstępstwa od Linii demarkacyjnej. Dodatkowo podkreślono, że przyszła demarkacja będzie zapewne oparta nie o kwoty, ale o charakter interwencji na poszczególne rodzaje inwestycji pod względem poziomu ich wdrażania, krajowym lub regionalnym, dzięki czemu będzie można efektywnie wykorzystać możliwości ich najlepszego wdrożenia. Ponadto przedstawiono informacje o stanie realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia oraz programów operacyjnych na lata 2007-2013. Zaprezentowane informacje dotyczyły postępu w realizacji NSRO, zwrócono uwagę na tempo absorpcji finansowej, które jest wyższe niż średnie tempo absorpcji w krajach UE. Jednak ten postęp w różnych sektorach nie jest harmonijny, co sugeruje skoncentrowanie uwagi na tych sektorach, o których wiadomo, że istnieje ryzyko wystąpienia problemów na ostatnim etapie realizacji. Jest to szczególnie istotne w kontekście zbliżającego się okresu zamykania programów operacyjnych, na co zwróciła uwagę KE przygotowując wytyczne w tej sprawie.

Ważnym punktem posiedzenia był temat programowania wsparcia w ramach nowej perspektywy finansowej 2014-2020. Prezentacja dotyczyła takich kwestii jak: system zarządzania rozwojem, wyzwania rozwojowe wg raportu Polska 2030, cele strategiczne w perspektywie dłużej i średniookresowej, stanowiącej punkt odniesienia do programowania nowej perspektywy finansowej.

Na **XII posiedzeniu w dniu 17 grudnia 2012 r.**, Pan Minister Marceli Niezgoda oraz pan Piotr Frączak, przewodniczący Grupy Roboczej ds. społeczeństwa obywatelskiego przy KK NSRO wręczyli nagrody zwycięzcom drugiej edycji konkursu na najbardziej partnerski Komitet Monitorujący, organizowany przez ww. Grupę. Główną nagrodę otrzymał **Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego**. Dwa wyróżnienia przypadły Podkomitetowi Monitorującemu Województwa Śląskiego i Podkomitetowi Monitorującemu Województwa Dolnośląskiego. Następnie omówiono stan wdrażania funduszy unijnych i wyrażono opinię, że badania wskazują, że przyczyną wielu problemów we wdrażaniu funduszy nie jest zła organizacja, ale brak dialogu i partnerstwa. Jeżeli nie ma dialogu, nie ma możliwości

wymiany doświadczeń i stworzenia wspólnej świadomości, a przez to nie ma szans na innowacje. Zwrócono również uwagę na ocenę funkcjonowania systemu komitetów monitorujących w obecnej perspektywie i na plany odnośnie wykorzystania ich potencjału w przyszłym okresie programowania.

Ponadto zwrócono uwagę na dotychczasowe imponujące efekty wdrażania NSRO w Polsce, co nie zmienia faktu, że największe wyzwania, w kwestiach finansowych wciąż stoją przed programami Innowacyjna Gospodarka oraz Rozwój Polski Wschodniej. Podkreślono, że Komisja Europejska zawsze zwracała uwagę na trzy problematyczne obszary w Polsce tj. kolejnictwo i energia (w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko) oraz społeczeństwo informacyjne, zwłaszcza Internet szerokopasmowy. Obecnie w dwóch z nich Komisja zauważa duży postęp, przede wszystkim w zakresie Internetu szerokopasmowego. Poruszono również temat stanowiska Komisji Europejskiej odnośnie przygotowania Umowy Partnerskiej i programów operacyjnych dla Polski na lata 2014-2020. Zaprezentowano dokument *Position of the Commission Services on the development of Partnership Agreement and programmes in Poland for the period 2014-2020*, który określa kierunki wykorzystywania przez Polskę funduszy unijnych w latach 2014-2020. Podkreślono, że należy skoncentrować się na wskazaniu celów rozwojowych, które Polska chce osiągnąć dzięki interwencji funduszy europejskich. Cele, które zostaną wyznaczone muszą się wpisywać w Strategię Europa 2020, a jednocześnie gwarantować najlepsze efekty mnożnikowe dla polskiej gospodarki. Największym wyzwaniem w nowym okresie programowania będzie zapewnienie koordynacji pomiędzy funduszami i programami, zgodnie z zasadą zintegrowanego podejścia. Polska zaproponowała realizację dwufunduszowych programów operacyjnych na poziomie regionalnym. W najbliższym czasie niezbędne będzie podjęcie wspólnych prac z KE w zakresie szeregu zagadnień, w tym systemu wskaźników.

W pracach obu posiedzeń uczestniczyli przedstawiciele Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013.

➤ **Grupa robocza ds. koordynacji i komplementarności przy KK NSRO**

Uchwałą nr 26 KK NSRO 2007-2013 z 17 grudnia 2008 r. została powołana **Grupa robocza ds. koordynacji i komplementarności**. W skład *Grupy* wchodzi przedstawiciele samorządów, administracji rządowej oraz partnerzy społeczno-gospodarczy. Przewodniczącym *Grupy* jest Zastępca Dyrektora Departamentu Koordynacji Wdrażania Funduszy Unii Europejskiej. Ze strony województwa opolskiego w pracach *Grupy* uczestniczy przedstawiciel Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013.

Do głównych zadań *Grupy* należy:

- koordynacja działań realizowanych w ramach programów operacyjnych na lata 2007-2013 dofinansowanych ze środków Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej, Wspólnej Polityki Rybackiej oraz działań finansowanych ze środków krajowych w ramach polityki rozwoju;
- monitorowanie komplementarności wdrażania działań poszczególnych programów operacyjnych w ramach NSRO, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej w obszarach interwencji dotyczących m.in. przedsiębiorczości, innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw, społeczeństwa obywatelskiego, społeczeństwa informacyjnego, środowiska, rozwoju zasobów ludzkich, zatrudnienia, transportu, kultury, turystyki, B+R, rozwoju obszarów wiejskich;
- wypracowywanie propozycji rozwiązań służących zapewnieniu komplementarności projektów finansowanych ze środków funduszy UE, w tym poprawie sposobów wdrażania wybranych obszarów strategicznych;
- analiza kwestii o charakterze horyzontalnym w ramach NSRO i opracowywanie spójnych propozycji rozwiązań do zastosowania w systemie realizacji NSRO;
- przedkładanie KK NSRO rekomendacji służących optymalizacji efektywności polityki spójności w Polsce na poziomie operacyjnym.

W okresie sprawozdawczym miały miejsce **3 posiedzenia Grupy**, których efektem prac jest m.in.

- przyjęcie uchwały w sprawie rekomendowania Komitetowi Koordynacyjnemu Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 przyjęcia definicji „komplementarności”.
- wypracowanie ankiety dotyczącej kwestii realizacji zasady komplementarności pn. *Komplementarność interwencji jako wyzwanie perspektywy 2014-2020*. Ankieta dotyczyła m.in. mechanizmów na rzecz komplementarności interwencji oraz identyfikacji mechanizmów, które nie sprzyjały komplementarności, a także barier we wdrażaniu komplementarności i propozycji rozwiązań

w kontekście przyszłej perspektywy finansowej. Zadaniem odpowiedzi w ankiecie było przygotowanie horyzontalnej analizy podsumowującej wdrażanie zasady komplementarności w okresie programowania 2007-2013 oraz do sformułowania wniosków dla perspektywy 2014-2020.

- przekazywanie wszelkich informacji dotyczących kwestii problemowych w obszarze linii demarkacyjnej;
- omówienie wyników badań ewaluacyjnych realizowanych na poziomie centralnym i regionalnym w zakresie koordynacji i komplementarności projektów;
- zestawienie rekomendacji dla systemu wdrażania na nową perspektywę finansową w zakresie koordynacji i komplementarności;
- wypracowanie definicji w obszarze komplementarności interwencji, w tym relacje pomiędzy definicjami komplementarności a podejścia zintegrowanego czy też komplementarności a koncentracji tematycznej i terytorialnej;
- na jednym ze spotkań przedstawiciel UMWO zaprezentował wyniki badania ewaluacyjnego pn. *Analiza komplementarności podejmowanych interwencji w ramach RPO WO 2007-2013 z innymi instrumentami wsparcia w województwie opolskim*. Ponadto zostały również zaprezentowane działania podjęte w celu wdrożenia rekomendacji z ww. badania takie, jak: upowszechnienie jednej definicji komplementarności poprzez zamieszczenie jej w opisie osi priorytetowych programu, rozszerzenie i wyjaśnienie zapisów dotyczących komplementarności poprzez utworzenie vademecum dla beneficjenta, rozszerzenie spektrum obszarów, w których powinna występować komplementarność poprzez włączenie obszaru edukacji. Wyjaśniono również, że rekomendacja dotycząca upowszechnienia wiedzy o zrealizowanych projektach jest wdrażana poprzez bazę publikowaną na stronie MRR, wobec czego IZ RPO WO podjęło decyzję o utworzeniu zakładki na stronie programu, w której znajdują się wszelkie niezbędne informacje o zasadach zapewnienia komplementarności wsparcia.
- Dodatkowo na spotkaniu omówiono przykład opolskiego regionalnego projektu komplementarnego stanowiącego przykład dobrej praktyki i tym samym stanowiącego wsparcie przeznaczone dla beneficjenta, którym jest Sanktuarium Góra Świętej Anny. Podkreślono, iż dofinansowano przedsięwzięcie finansowane ze środków EFRR i EFS obecnego okresu programowania. Ponadto Sanktuarium było beneficjentem w programach perspektywy 2004-2006 oraz dodatkowo korzysta z innych źródeł wsparcia publicznego.
- Na kolejnym spotkaniu przedstawiciel UMWO przedstawił opracowanie *Komplementarność w ramach RPO WO 2007-2013, jako narzędzie zwiększania efektywności realizacji celów rozwojowych regionu: znaczenie, ewaluacja, przykłady*. Opracowanie zostało przygotowane przez zespół pracowników Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych oraz Departamentu Polityki Regionalnej i Przestrzennej UMWO. Wskazano, iż dokument składa się z czterech części. W dwóch pierwszych rozdziałach przedstawiono komplementarność na poziomie horyzontalnym, w tym definicje i znaczenie zasady komplementarności oraz komplementarność, jako przedmiot badań ewaluacyjnych. Natomiast pozostałe dwie części dotyczą realizacji zasady komplementarności w ramach RPO WO 2007-2013. Poinformowano, iż publikacja jest dostępna na stronie internetowej UMWO. Podkreślono, iż ogólne wnioski dotyczące realizacji zasady komplementarności zawarte w ww. publikacji mogą posłużyć do wypracowania rozwiązań na lata 2014-2020.

➤ **Grupa robocza ds. społeczeństwa obywatelskiego przy KK NSRO**

Grupa działa przy Komitecie Koordynacyjnym Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia. Została powołana uchwałą nr 4 KK NSRO w dniu 14 kwietnia 2008 r., następnie zapisy uchwały dotyczące składu zostały zmodyfikowane uchwałą nr 18 KK NSRO z 12 sierpnia 2008 r. Celem działania *Grupy* jest:

- wypracowywanie wspólnych stanowisk wszystkich partnerów społecznych i ekonomicznych wobec tak podstawowych zasad rozwoju (a jednocześnie kluczowych dla monitorowania realizacji Strategii Rozwoju Kraju), jakimi są partnerstwo, równość szans i zrównoważony rozwój;
- monitorowanie i interweniowanie w sytuacjach, gdy partnerstwo lub udział przedstawicieli partnerów społeczno-ekonomicznych w Komitetach Monitorujących i innych ciałach ważnych z punktu widzenia Strategii Rozwoju Kraju okazałyby się niedostateczne uwzględniany.

W ramach działalności Grupy:

- Zorganizowano 20 posiedzeń, na których zgłoszono trzy uchwały przyjęte przez KK NSRO;
- Członkowie Grupy uczestniczyli w spotkaniach w Kancelarii Prezydenta RP i siedzibie Rzecznika Praw Obywatelskich;
- Przygotowano merytorycznie siedem konferencji regionalnych oraz dwie konferencje krajowe, w tym jedną zorganizowano w ramach IV Forum Funduszy Europejskich;
- Przeprowadzono konsultacje strategii rozwoju kapitału społecznego i sprawne Państwo oraz przekazano uwagi dotyczące rozporządzeń Komisji Europejskiej;
- Przeprowadzono dwie edycje konkursu na najbardziej partnerski komitet;
- Podjęto inicjatywę prac nad systemem realizacji zasady partnerstwa;
- Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny uznał Grupę miejscem dobrej praktyki realizacji zasady partnerstwa w polityce spójności.

Zasada partnerstwa jest jedną z podwalin polityki spójności Unii Europejskiej, która powinna być oparta na solidarności i partnerstwie. Dla wzmocnienia procesów rozwojowych wdrażania funduszy europejskich Grupa zarekomendowała powołanie *Krajowej Sieci Tematycznej ds. Partnerstwa (KSTP)*.

KSTP została powołana przez Komitet Koordynacyjny Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 25 czerwca 2010 r. Jej celem jest zapewnienie w okresie programowania 2007-2013 realizacji zasady partnerstwa poprzez wzmocnienie partnerów społeczno-gospodarczych oraz mechanizmów współpracy pomiędzy nimi w programowaniu, wdrażaniu i ocenie realizacji praktyk publicznych ze szczególnym uwzględnieniem funduszy europejskich w realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na wszystkich szczeblach wdrażania.

KSTP ma zapewnić partnerom społeczno-ekonomicznym, w tym organizacjom pozarządowym, realne wsparcie merytoryczne i organizacyjne, co przełoży się na ich większą skuteczność w komitetach monitorujących oraz szybszą eliminację problemów, jakie występują we wdrażaniu funduszy europejskich. Odpowiedzialność merytoryczną nad działaniami KSTP sprawuje Grupa robocza ds. społeczeństwa obywatelskiego, ale podkreślić należy, iż doraźne wsparcie jest udzielane również przez Grupę roboczą ds. koordynacji i komplementarności. Z ramienia województwa opolskiego w pracach Grupy oraz KSTP aktywnie uczestniczy przedstawiciel Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013.

Działania KSTP to przede wszystkim:

- *Organizacja corocznej konferencji* z udziałem przedstawicieli ciał dialogu obywatelskiego i społecznego, której głównym tematem jest partnerstwo i dialog, jako podstawa skutecznej polityki spójności. Konferencja jest debatą na temat narzędzi i efektów prowadzonego dialogu i aktualnych diagnozowanych problemów oraz podsumowanie wypracowanych metod naprawczych problemowych obszarów.
- *16 spotkań regionalnych* w różnych województwach o charakterze szkoleniowym z przewagą metody warsztatowej. Spotkania składają się z dwóch bloków, pierwszego poświęconego aktualnym problemom z wdrażaniem funduszy europejskich w danym województwie oraz drugiego poświęconego problematyce obejmującej obszar zainteresowania Grupy roboczej ds. społeczeństwa obywatelskiego tj. zasadzie partnerstwa, gender mainstreaming i równości szans, zrównoważonemu rozwojowi i dialogowi obywatelskiemu. Sposób i jakość realizacji zasady partnerstwa w odniesieniu do polityk i funduszy europejskich jest odbiciem relacji pomiędzy władzami publicznymi a organizacjami pozarządowymi i partnerami społecznymi w codziennym działaniu i wdrożenie ich poprawnego funkcjonowania jest głównym założeniem spotkań. Spotkania są miejscem wymiany doświadczeń w celu współpracy i wprowadzeniu w życie zasady partnerstwa w obszarze funduszy europejskich.

W okresie sprawozdawczym miały miejsce 4 spotkania regionalne:

VI spotkanie regionalne na Dolnym Śląsku (22-23.02.2012 r.) Sesja otwierająca rozpoczęła się prezentacją dot. udziału partnerów społeczno-ekonomicznych w monitorowaniu i wdrażaniu PO KL oraz zmian w województwie dolnośląskim dzięki Regionalnemu Programowi Operacyjnemu i Programowi Operacyjnemu Kapitał Ludzki w kontekście komplementarności. Podczas wystąpienia zostały zaprezentowane kierunki działań na rzecz wzmocnienia partnerstwa w ramach PO KL w latach 2011 –

2015 oraz model rekomendowany przez Instytucję Zarządzającą PO KL jako optymalny, w którym partnerstwo jest przedstawione jako przestrzeń debaty. Następnie zaprezentowano realizację zasady partnerstwa w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 oraz sposób konsultowania z przedstawicielami ekologów projektów wybieranych do dofinansowania z RPO WD, przedstawiając system konsultacji oraz jego funkcjonowanie i skuteczność. Kolejnym tematem było przedstawienie Strategii rozwoju regionalnego, jako narzędzia realizacji polityki rozwoju. Na zakończenie przedstawiono podsumowanie dotychczasowej działalności Krajowej Sieci Tematycznej ds. Partnerstwa, w tym efekty spotkań regionalnych, jak uwagi do projektów rozporządzeń komisji Europejskiej dotyczących Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego czy wypracowanie harmonogramu prac nad regionalnymi Planami działania dla PO Kapitał Ludzki. Drugi dzień spotkania w całości podporządkowany został warsztatom. Uczestnicy pracowali w dwóch grupach nad tematami dotyczącymi wpływu na polityki regionu partnerów społeczno ekonomicznych i funkcjonowania Forum Partnerów Społeczno Ekonomicznych dla województwa dolnośląskiego. Podczas warsztatów zidentyfikowano główne obszary działania Forum Partnerów Społeczno-Gospodarczych i przedstawiono propozycje jak można je wzmocnić. Druga grupa pracowała nad propozycjami dotyczącymi tego, jak można wzmocnić wpływ partnerów społeczno-ekonomicznych na polityki publiczne w regionach. Zidentyfikowano główne problemy i przedstawiono próby ich rozwiązania.

VII spotkanie regionalne na Śląsku (18-19.04.2012 r.) Głównym tematem spotkania była ewaluacja, jako narzędzie polityki rozwoju, zaprezentowano podstawy zagadnienia ewaluacji i problemów z nią związanych. W drugiej części spotkania odbyły się zajęcia integracyjne, podczas których uczestnicy mieli okazję podzielić się swoimi marzeniami i oczekiwaniami odnośnie funkcjonowania komitetów w przyszłym okresie programowania. Drugi dzień spotkania tradycyjnie był dniem warsztatowym. Uczestnicy podzielili się na dwie grupy i rozmawiali o ewaluacji, jedna grupa zajęła się praktycznymi aspektami ewaluacji dla KM RPO, druga grupa zajęła się praktycznymi aspektami ewaluacji dla członków PKM PO KL.

VIII spotkanie regionalne w województwie kujawsko-pomorskim (19-20.09.2012 r.). Tematem spotkania było przedstawienie m.in. Regionalnego Programu Operacyjnego w województwie kujawsko-pomorskim, omówiono propozycje sposobów wyboru projektów w przyszłym okresie programowania oraz zaprezentowano przyszłą perspektywę finansową UE 2014-2020. Drugi dzień spotkania był dniem warsztatowym. Uczestnicy podzielili się na dwie grupy. Pierwsza grupa pracowała nad rolą komitetów monitorujących w przyszłej perspektywie finansowej, druga zajęła się tematem rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. "

IX spotkanie regionalne w województwie warmińsko-mazurskim (21-22.11.2012 r.). Ze względu na zbliżający się okres programowania 2014-2020 każde województwo zostało zobligowane do zaktualizowania strategii swojego rozwoju w celu wskazania na co przede wszystkim będą skierowane pieniądze unijne (tzw. smart specialisations). W związku z tym tematem spotkania było określenie co zrobić, aby organizacje pozarządowe wzięły realny udział we współtworzeniu strategii rozwoju oraz jaka jest w tym rola ich reprezentacji. Na warsztatach omówiono kwestię konsultacji Strategii rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego oraz zastanawiano się, jak skutecznie pełnić rolę reprezentanta sektora pozarządowego.

We wszystkich spotkaniach regionalnych uczestniczyli przedstawiciele IZ Województwa Opolskiego oraz członkowie KM RPO WO i PKM PO KL Województwa Opolskiego. Zarówno efekty prac grup warsztatowych jak i prezentacje zawsze były zamieszczone w Bazie Wiedzy oraz były dostępne w kolejnym Biuletynie KSTP "Partnerstwo".

- *Analizy i ekspertyzy*, których upowszechnianie jest niezbędne dla lepszego rozpoznania problemów będących przedmiotem dyskusji na spotkaniach regionalnych i wypracowanie wspólnych stanowisk.
- *Biuletyny oraz inne publikacje* drukowane skorelowane z tematem spotkań regionalnych.
- *Forum dyskusyjne i baza materiałów* dotycząca partnerstwa dostępna dla członków KM i PKM.
- *Coroczny konkurs* promujący zasadę partnerstwa organizowany we współpracy z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego składający się z dwóch edycji (zasady oraz regulamin konkursu opracowywano

przy udziale przedstawiciela Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013 w okresie sprawozdawczym). Rozstrzygnięcie konkursu nastąpiło podczas corocznej konferencji i biorąc pod uwagę wypracowane oraz wyrażone na spotkaniu regionalnym w Opolu stanowisko uczestników reprezentujących województwo opolskie, wiadomym było, iż członkowie Komitetu i Podkomitetu identyfikują się z upowszechnianiem najlepszych praktyk we wdrażaniu zasady partnerstwa, co było jednoznaczne ze zgłoszeniem obu ciał do drugiej edycji *Konkursu*.

➤ **Udział w pracach Komitetów/Podkomitetów/Grup/Zespołów**

Zarówno w pracach prowadzonych w KK NSRO 2007-2013 jak i działających w jego ramach Komitetów oraz Podkomitetów Monitorujących PO/RPO i grup roboczych biorą udział przedstawiciele IZ RPO WO 2007-2013 oraz Instytucji Pośredniczącej II stopnia. Dotyczy to:

- *Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności przy KK NSRO;*
- *Grupy roboczej ds. społeczeństwa obywatelskiego przy KK NSRO;*
- *Grupy roboczej ds. polityki regionalnej przy KK NSRO;*
- *Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Kapitał Ludzki, w tym Grupy roboczej ds. horyzontalnych przy KM PO KL oraz Grupy roboczej ds. komponentu regionalnego PO KL przy KM PO KL;*
- *Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Pomoc Techniczna;*
- *Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko;*
- *Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013;*
- *Komitetu ds. Kontroli i Audytu Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności;*
- *Międzyresortowego Zespołu do spraw Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności Unii Europejskiej.*

Udział przedstawicieli IZ RPO WO 2007-2013 w posiedzeniach Komitetów Monitorujących innych programów operacyjnych, a także w pracach Zespołów jest okazją do dyskusji na temat doświadczeń we wdrażaniu perspektywy finansowej 2007-2013, umożliwia zdobycie informacji dot. wdrażania poszczególnych programów, w tym w szczególności w zakresie koordynacji i komplementarności. Natomiast w okresie sprawozdawczym przedstawiciele IZ RPO WO 2007-2013 uczestniczący w spotkaniach mieli możliwość wypracowywania postulatów na nowy okres programowania, zapoznawali się m.in. z dokumentami unijnymi oraz ważnymi regulacjami mającymi wpływ na programowanie nowych funduszy. Ponadto na wielu spotkaniach zwracano uwagę na nowe możliwości wykorzystania partnerstwa do zarządzania funduszami europejskimi w nowej perspektywie. Omawiano instrumenty terytorialne, czyli Zintegrowane Inwestycje Terytorialne oraz Rozwój Kierowany przez Społeczność Lokalną. W planowaniu przyszłej perspektywy zwracano szczególną uwagę na zwiększenie udziału społeczności lokalnych w programowaniu i zarządzaniu rozwojem danego obszaru, co wskazuje na uwzględnienie partnerstwa w polityce spójności po 2013 r.

2.6.2 Informacje na temat stosowanych mechanizmów i narzędzi służących zapewnieniu koordynacji i komplementarności wsparcia oraz ich oceny

W 2012 r. Instytucja Zarządzająca kontynuowała stosowanie dotychczas wypracowanych mechanizmów i narzędzi służących zapewnieniu koordynacji i komplementarności wsparcia, a także wypracowała kolejne narzędzia, które w szerszym stopniu realizują *Rekomendacje horyzontalne dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie PO/RPO w ramach NSRO 2007-2013 w zakresie koordynacji i komplementarności podejmowanych działań*⁸.

Poniżej przedstawiono instrumenty realizowane w ramach RPO WO 2007-2013:

➤ **Zdefiniowanie pojęć**

W okresie sprawozdawczym na poziomie centralnym w ramach KK NSRO 2007-2013 nastąpiła intensyfikacja działań zmierzających do wypracowania wspólnej definicji. Dnia 22 marca 2012 r. uchwałą nr 64 KK NSRO przyjął wspólną dla wszystkich instytucji zaangażowanych we wdrażanie Funduszy Europejskich definicję komplementarności:

Komplementarność polityk, strategii, programów, działań, projektów to ich dopełnianie się prowadzące do realizacji określonego celu.

⁸ Rekomendacje zostały przyjęte w formie zaleceń Uchwałą Nr 50 KK NSRO 2007-2013 z dnia 13 grudnia 2010 r.

Powyższa definicja została wprowadzona do *Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WO 2007-2013* (38 wersja dokumentu przyjęta uchwałą nr 2139/2012 przez Zarządu Województwa Opolskiego) oraz do *Vademecum dla beneficjentów RPO WO 2007-2013*, który jest dostępny na stronie internetowej rpo.opolskie.pl.

➤ **Zapewnienie skutecznej i efektywnej komunikacji**

- W województwie opolskim w dwóch departamentach skoncentrowano zarządzanie wdrażaniem pięcioma Programami: Departament Koordynacji Programów Operacyjnych – PO KL 2007-2013, RPO WO 2007-2013, PO WT RCz-RP 2007-2013; Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich – PROW 2007-2013, PO RYBY 2007-2013;
- Przy IZ RPO WO 2007-2013 działa *Zespół ds. koordynacji funduszy unijnych w województwie opolskim*, w skład którego wchodzi przedstawiciele instytucji zaangażowanych we wdrażanie wszystkich programów operacyjnych realizowanych w województwie opolskim. Na ostatnim spotkaniu *Zespołu* przedstawiono m.in. wyniki badania ewaluacyjnego pn. *Analiza komplementarności podejmowanych interwencji w ramach RPO WO 2007-2013 z innymi instrumentami wsparcia w województwie opolskim*, jakie miało miejsce jeszcze w poprzednim okresie sprawozdawczym oraz poinformowano członków *Zespołu* o zwiększeniu nacisku przez Komisję Europejską na projekty komplementarne w nowej perspektywie finansowej 2014-2020;
- IZ RPO WO 2007-2013 zaktualizowała wspólny dokument strategiczny na poziomie regionu w zakresie informacji i promocji, tj. *„Zintegrowany plan komunikacji funduszy strukturalnych w województwie opolskim w latach 2007-2015”*⁹ zapewniający koordynację i synergię działań w zakresie informacji i promocji funduszy strukturalnych w regionie. Dokument został zaktualizowany uchwałą w dniu 13 lutego 2012 r. nr 1823/2012 przez Zarząd Województwa Opolskiego. Głównymi źródłami zmian w dokumencie były: aktualizacja Strategii Komunikacji Funduszy Europejskich z 16 stycznia 2012 r., nowelizacja Wytycznych MRR w zakresie informacji i promocji z 10 czerwca 2010 r., zawarcie porozumienia pomiędzy MRR a województwem opolskim w sprawie funkcjonowania na terenie województwa *Systemu informacji o funduszach europejskich* z 31 grudnia 2008 r., aktualizacja danych związana ze stanem wdrażania programów operacyjnych w województwie opolskim;
- Ważnym narzędziem w zakresie komunikacji jest także zapewnienie dostępu do kompleksowej informacji nt. wszystkich programów Polityki Spójności 2007-2013 w jednym miejscu. Zadanie to realizowane jest przez powołaną w porozumieniu z MRR *Sieć Punktów Informacyjnych o funduszach europejskich w województwie opolskim*¹⁰. W ramach Sieci działa 12 Punktów Informacyjnych we wszystkich powiatach regionu i w Opolu. Udzielają one wszelkich informacji dot. funduszy strukturalnych, w tym o możliwościach pozyskania środków na realizację projektów. Ponadto w regionie działa jeszcze 17 odrębnych punktów informacyjnych należących m.in. do Punktów Konsultacyjnych Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Pozostałe punkty informacyjne dysponują informacją nt. pomocy w ramach EWT, pomocy dla przedsiębiorców i instytucji otoczenia biznesu, pomocy z EFS, pomocy dla rolnictwa, produkcji rolno-spożywczej, rybołówstwa, przetwórstwa ryb oraz ochrony środowiska;

➤ **Wybór projektów**

Instytucja Zarządzająca dla zapewnienia komplementarności na etapie wyboru projektów zaprojektowała szereg kryteriów wyboru projektów¹¹ (wyboru finansowych operacji), których elementem jest komplementarność.

Zapewnienie komplementarności w ramach RPO WO 2007-2013 poprzez zastosowanie punktowanych kryteriów merytorycznych wyboru projektów, premiujących projekty o charakterze kompleksowym, zintegrowanym lub komplementarnym z innymi przedsięwzięciami, występuje w ramach 9 działań/poddziałań Programu:

⁹ Dokument przyjęty Uchwałą Zarządu Województwa Opolskiego nr 1727/2008 r. z 18 listopada 2008 r. z późn. zm.

¹⁰ Porozumienie nr DIP/DEF-VIII/POPT/04/529/08/10 w sprawie funkcjonowania na terenie województwa opolskiego Systemu Informacji o Funduszach Europejskich, zawartego w dniu 5 lipca 2010 r. pomiędzy Ministrem Rozwoju Regionalnego a Województwem Opolskim z późn. zm.

¹¹ Zgodnie z Załącznikiem nr 5 *Kryteria wyboru projektów (wyboru finansowanych operacji) w ramach RPO WO 2007-2013* do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 z 19 czerwca 2012 r., wersja 41, przyjęta uchwałą nr 2396/2012 przez Zarząd Województwa Opolskiego.

- 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu;*
- 1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa;*
- 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny;*
- 3.1.1 *Drogi regionalne;*
- 3.1.2 *Drogi lokalne;*
- 3.2 *Transport publiczny;*
- 5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej;*
- 6.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich;*
- 6.2 *Zagospodarowanie terenów zdegradowanych.*

Kryteria w ww. działaniach/poddziałaniach promowały m.in. projekty komplementarne, dzięki czemu miały wpływ na pozycję projektu na liście rankingowej. Największy wpływ na komplementarność nałożono w ramach działania 3.2 *Transport publiczny*. Komplementarność jest tutaj jednym z trzech kryteriów branych pod uwagę przy wyborze projektów, stosunkowo wysoko punktowanym.

W ramach kryteriów zastosowano także narzędzia zapewniające komplementarność pośrednią, tj. mechanizmy, które umożliwiają tworzenie otoczenia do zapewnienia komplementarności. Takie kryteria zastosowano dla poddziałań/działań:

- 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw;*
- 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach;*
- 4.1 *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami.*

W generatorze wniosków istnieje osobny punkt dla opisu komplementarności z innymi programami. W punkcie tym beneficjenci mają możliwość wskazania komplementarności zarówno z innymi projektami RPO WO 2007-2013, projektami w ramach programów operacyjnych obecnej i poprzedniej perspektywy finansowej oraz innymi przedsięwzięciami realizowanymi przez beneficjentów.

Szerszą informację nt. komplementarności beneficjent może wykazać w części 1.6 *Studium Wykonalności Inwestycji*. Wnioskodawca ma swobodę w zakresie rodzaju wpisanych danych i informacji oraz ich zakresu. Ze składania *Studium* zwolnieni są beneficjenci poddziałań/działań: 1.1.2, 1.2, 1.3.2 i 1.4.1.

➤ **Korzystanie z wzorów**

- W okresie sprawozdawczym kontynuowano rozpoczęte prace nad opracowaniem publikacji w zakresie komplementarności w kontekście działań RPO WO 2007-2013. Ostatecznie publikacja dokumentu miała miejsce w 2012 r. w nakładzie 500 bezpłatnych egz. z nr ISBN 978-83-60455-31-9.

➤ **Okresowa weryfikacja efektów komplementarności wsparcia w ujęciu sektorowym, regionalnym i funduszowym**

W poprzednim okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 zleciła badanie ewaluacyjne pn. *Analiza komplementarności podejmowanych interwencji w ramach RPO WO 2007-2013 z innymi instrumentami wsparcia w województwie opolskim*. Badanie zostało wykonane przez Instytut Badań Strukturalnych oraz spółkę Reytech sp. z o.o. Głównym celem badania były: analiza i ocena komplementarności podejmowanych interwencji w ramach RPO WO 2007-2013 z innymi instrumentami wsparcia w województwie opolskim (w szczególności ze środków UE), określenie zasadności ich zintegrowania w przyszłym okresie finansowania, przy równoczesnym wskazaniu skutecznych i efektywnych mechanizmów zapewniających ich komplementarność. W obecnym okresie sprawozdawczym wyniki badania ewaluacyjnego były przedmiotem debaty na wielu organizowanych konferencjach i spotkaniach roboczych dotyczących starej jak i nowej perspektywy finansowej.

Ponadto w czerwcu 2012 r. odbyła się XIV Międzynarodowa Konferencja Naukowa pn. *Wymiary polityki rozwoju – ekonomiczne, społeczne i demograficzne*. Jednym z tematów konferencji była

Komplementarność w ramach RPO WO 2007-2013 jako narzędzie zwiększania efektywności realizacji celów rozwojowych regiony.

- ⇒ Szczegółowe informacje – punkt 2.6.4 Koordynacja i komplementarność jako przedmiot badań ewaluacyjnych
- ⇒ Szczegółowe informacje nt. mechanizmów komplementarności – punkt 2.6.5 Przykłady projektów komplementarnych

2.6.3 Cross-financing

Dla zapewnienia efektywnej realizacji programu IZ RPO WO 2007-2013 wybrała do dofinansowania w ramach *cross-financingu* kategorię interwencji 62 *Rozwój systemów i strategii uczenia się przez całe życie w przedsiębiorstwach; szkolenia i usługi na rzecz zwiększenia zdolności adaptacyjnych pracowników do zmian; promowanie przedsiębiorczości i innowacji*. Stosowanie mechanizmu *cross-financingu* umożliwiono beneficjentom w ramach wybranych działań i poddziałań pięciu Osi priorytetowych RPO WO 2007-2013. Oznacza to, iż szkolenia będące elementem lub uzupełnieniem projektu inwestycyjnego stanowią wydatek kwalifikowany projektu (w przypadku inwestycji realizowanych w ramach kategorii interwencji 03 – maksymalnie 80% kosztów kwalifikowanych, dla pozostałych kategorii – maksymalnie 10% kosztów kwalifikowanych projektu).

Beneficjenci RPO WO 2007-2013 już na etapie przygotowania projektu deklarują stosowanie instrumentu finansowania krzyżowego dla działań, które są niezbędne do zrealizowania projektów inwestycyjnych i są bezpośrednio z nimi związane. Jeśli projekt przewiduje jego wykorzystanie to wydatki z nim związane są kwalifikowane według zasad określonych dla danego funduszu. Poziom *cross-financingu* monitorowany jest podczas weryfikacji wniosków o płatność przez pracowników IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia.

Ze względu na nieznaczne zainteresowanie beneficjentów instrumentem finansowania elastycznego nie występuje zagrożenie przekroczenia maksymalnego progu 10% środków przeznaczonych na współfinansowanie wydatków objętych zakresem EFS na poziomie danej Osi priorytetowej.

Od momentu uruchomienia Programu do końca roku 2012 mechanizm elastycznego finansowania wykorzystali beneficjenci **15 projektów**, realizowanych w ramach trzech Osi priorytetowych. Wysokość udziału w poszczególnych umowach wynosi od 0,47% do 15,22% wydatków kwalifikowanych. Zdecydowana większość projektów wykorzystujących *cross-financing* realizowana jest w ramach Osi priorytetowej 2 *Spółeczeństwo informacyjne* (Tabela 26).

Tabela 26. Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem *cross-financingu* od uruchomienia Programu

[mln Euro]

Działanie/poddziałanie	Podpisane umowy		
	Liczba umów	Całkowita wartość	Dofinansowanie EFRR
Oś 1 Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu	2	4,63	2,64
1.3.1 Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw	1	4,38	2,55
1.3.2 Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach	1	0,25	0,09
1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny	0	0,00	0,00
Oś 2 Społeczeństwo informacyjne	12	12,56	10,54
2.2 Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych	12	12,56	10,54
Oś 4 Ochrona środowiska	0	0,00	0,00
4.3 Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii	0	0,00	0,00
Oś 5 Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe	1	0,43	0,24
5.2.1 Stacjonarna opieka medyczna	1	0,43	0,24
5.2.2 Ambulatoryjna opieka medyczna	0	0,00	0,00
Oś 6 Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych	0	0,00	0,00
6.2 Zagospodarowanie terenów zdegradowanych	0	0,00	0,00
RAZEM:	15	17,62	13,42

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

W obecnym okresie sprawozdawczym podpisana została jedna umowa w ramach poddziałania 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw*, której beneficjent zadeklarował wykorzystanie elastycznego finansowania na poziomie 15,22%. Ponadto rozwiązaniu uległa jedna umowa wykorzystująca mechanizm *cross-financingu* w działaniu 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych*.

Od uruchomienia programu beneficjenci złożyli wnioski o płatność końcową dla **10 projektów**. Poniesione zostały wydatki związane z zakresem interwencji EFS, w łącznej wysokości **295,72 tys. Euro** [1 211,49 tys. PLN]. Szczegóły przedstawiono w Tabeli 27.

Tabela 27. Wydatki objęte *cross-financingiem* w ramach zakończonych umów od uruchomienia Programu

[tys. Euro]

Lp.	Działanie/ poddziałanie	Tytuł projektu	Wydatki kwalifikowane objęte wnioskiem	Wydatki objęte <i>cross- financingiem</i>	% wydatków objętych zakresem EFS	
1.	1.3.2 Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach	Wdrożenie innowacyjnej technologii wycinki	203,32	5,46	2,68 %	
2.	2.2 Moduły informacyjne, platformy e-usług, bazy danych	Rozbudowa infrastruktury informatycznej Uniwersytetu Opolskiego do wdrożenia platformy e-learningowej i kompleksowego systemu obsługi studiów	1 846,67	18,02	0,98 %	
3.		Ucyfrowienie diagnostyki obrazowej Szpitala w Nysie	292,81	14,05	4,80 %	
4.		„E-Szpital – stworzenie dostępu do Internetu i usług z zakresu e-zdrowie dla społeczeństwa oraz rozbudowa systemu informacji telemedycznej, gromadzenia, przetwarzania i archiwizacji danych w Szpitalu Wojewódzkim w Opolu”	552,82*	20,34	3,68 %	
5.		Rozwój e-usług medycznych oraz wdrożenie zintegrowanego systemu informatycznego w SPZOZ ZOZ w Głucholazach	130,97	13,08	9,99 %	
6.		E-Opole. Budowa transakcyjnej platformy e-usług publicznych	700,98	68,14	9,72 %	
7.		Kompleksowa informatyzacja Gminy Popielów celem zapewnienia mieszkańcom lepszego dostępu do e-usług	107,02*	1,1	1,02 %	
8.		Rozbudowa systemu Informatycznego Samodzielnego Publicznego Zespołu Szpitali Pulmonologiczno – Reumatologicznych z siedzibą w Kup	121,93*	9,76	8,00 %	
9.		Opolska eSzkoła, szkołą ku przyszłości	4 060,07	135,23	3,33 %	
10.		5.2.1 Stacjonarna opieka medyczna	Zakup tomografu komputerowego przez Zespół Opieki Zdrowotnej w Oleśnie	425,17*	10,54	2,48 %
RAZEM:			8 441,76	295,72	-	

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13)

*We wskazanych wniosków do wyliczenia poziomu cross-finansingu brano pod uwagę wydatki kwalifikowane po autoryzacji. Związane jest to ze zmianą wysokości wydatków kwalifikowanych w wyniku rozstrzygnięcia procedur przetargowych, pociągających za sobą konieczność modyfikacji wysokości wykorzystania wsparcia mechanizmu elastycznego finansowania.

Analizując przedsięwzięcia wykorzystujące mechanizm elastycznego finansowania w ramach RPO WO 2007-2013 wyodrębnić należy grupy projektów, w których zadania realizowane poprzez zastosowanie *cross-finansingu* stanowią niezbędny element dla powodzenia inwestycji:

- wsparcie rozwoju sektora B+R (poddziałanie 1.3.1)

Realizacja inwestycji z zakresu wzmocnienia współpracy sektora B+R z przedsiębiorstwami w celu zwiększenia transferu nowoczesnych technologii wymaga poniesienia tzw. wydatków miękkich. Warunkiem koniecznym do spełnienia założeń projektu jest organizacja szkoleń, konferencji, giełd kooperacyjnych, targów, wystaw, misji gospodarczych, promocji innowacji i transferu technologii jak również prowadzenie działań z zakresu doradztwa czy badań, bez których projekt nie osiągnie spójnego i kompleksowego charakteru.

- innowacyjne rozwiązania technologiczne w przemyśle (poddziałanie 1.3.2)

W ramach projektu realizowanego w poddziałaniu 1.3.2 przewidziany został zakup nowoczesnego sprzętu koniecznego do polepszenia jakości usług wycinki drzewostanu świadczonych przez przedsiębiorstwo. Elementem przedsięwzięcia jest projekt szkoleniowy obejmujący część teoretyczną związaną z przekazaniem informacji dotyczących budowy i wyposażenia innowacyjnych maszyn oraz aspekt praktyczny, który pozwala zaznajomić się z poszczególnymi funkcjami danej maszyny. Rezultatem prowadzonych szkoleń będzie wyrobienie prawidłowych nawyków w pracy przyszłych operatorów, co pozwoli unikać błędów w użytkowaniu maszyn, przyczyni się do wydłużenia czasu bezawaryjnej pracy sprzętu a tym samym zwiększy efektywność wykorzystania zakupionych urządzeń.

- wsparcie informatyczne jednostek oświatowych (działanie 2.2)

W projektach edukacyjnych wykorzystujących mechanizm elastycznego finansowania w ramach działania 2.2 przewidziane zostało przeprowadzenie szkoleń z zakresu obsługi technicznej platformy e-learningowej i obsługi aplikacji do tworzenia materiałów i wykładów dla platformy (projekt Uniwersytetu Opolskiego) oraz przeszkolenie pracowników dydaktycznych, koordynatorów projektu i dyrektorów szkół nt. możliwości zarządzania oświatą przy użyciu wdrożonych technologii informatycznych (projekt „Opolska eSzkoła, szkołą ku przyszłości”).

- rozwój bazy informatycznej i e-usług w jednostkach administracji publicznej (działanie 2.2).

W przypadku działania 2.2 z *cross-finansingu* korzystają również beneficjenci realizujący projekty polegające na rozbudowie infrastruktury informatycznej jednostek administracji publicznej. Jednym z elementów inwestycji są szkolenia przewidziane dla pracowników urzędu, które obejmują m.in. przekazanie prawidłowego sposobu użytkowania sieci teleinformatycznej, wdrożenie oprogramowania służącego do elektronicznego obiegu dokumentów, obsługi platformy e-usług,

- zakup nowoczesnego sprzętu diagnostycznego oraz informatyzacja placówek ochrony zdrowia (działanie 2.2 i poddziałanie 5.2.1);

W ramach inwestycji prowadzonych na rzecz placówek ochrony zdrowia zaplanowane zostało przeprowadzenie szkoleń pracowników z zakresu obsługi nowo zakupionego sprzętu i aplikacji służących rozbudowie systemu informatycznego placówek w tym m.in.: elektronicznej formy obsługi pacjentów za pomocą usług on-line, korzystanie z zakupionych programów w zakresie wprowadzania danych, tworzenia raportów, wykonywania analiz i sprawozdań. W przypadku projektu realizowanego w ramach poddziałania 5.2.1 zakupiony został nowoczesny tomograf komputerowy do obsługi którego konieczne jest przeprowadzenie szkolenia. Przeszkolenie pracowników placówki medycznej wyposażonej w urządzenie diagnostyczne stanowi integralną część projektu i jest warunkiem koniecznym dla dopuszczenia sprzętu do użytkowania przez dostawcę. Realizacja projektu szkoleniowego przewidzianego w ramach inwestycji pozwoli zapewnić odpowiednio wysoki standard prowadzonych badań uzupełniając jednocześnie bazę sprzętu diagnostycznego w województwie.

2.6.4 Koordynacja i komplementarność jako przedmiot badań ewaluacyjnych

W okresie sprawozdawczym Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 wydała jedną publikację pt. *Komplementarność w ramach RPO WO 2007-2013 jako narzędzie zwiększenia efektywności realizacji celów rozwojowych regionu: znaczenie, ewaluacja, przykłady*. Wydawnictwo w części merytorycznej zostało wykonane przez Instytucję Zarządzającą RPO WO 2007-2013, a jego nakład wyniósł 500 bezpłatnych egzemplarzy. Praca ta otrzymała swój indywidualny nr ISBN 978-83-60455-31-9. Głównym celem badania zaprezentowanego w publikacji była analiza i ocena komplementarności podejmowanych interwencji w ramach RPO WO 2007-2013 z innymi instrumentami wsparcia, w szczególności tymi realizowanymi w województwie opolskim ze środków UE oraz określenie zasadności ich zintegrowania w przyszłym okresie finansowania przy równoczesnym wskazaniu skutecznych i efektywnych mechanizmów zapewniających ich komplementarność.

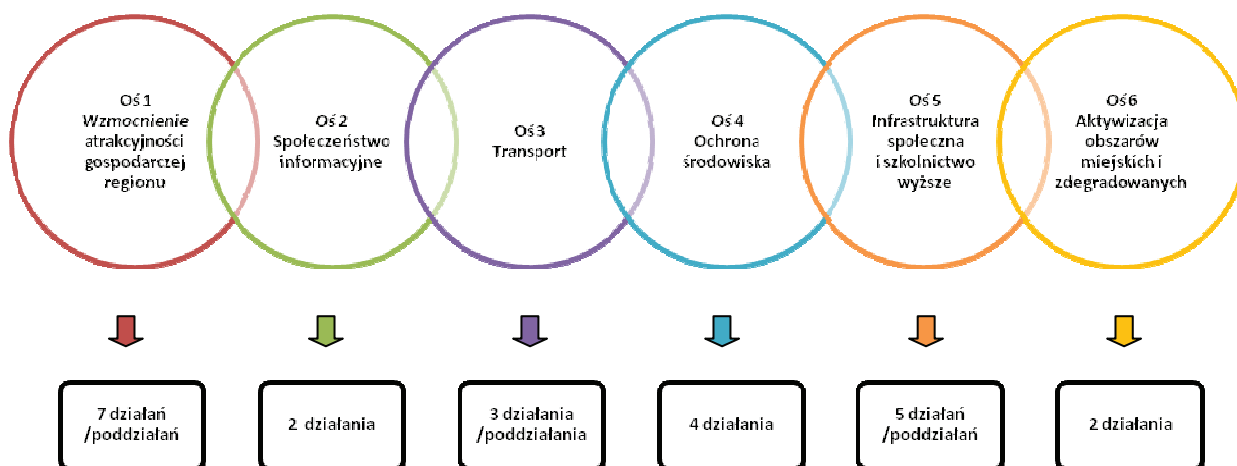
Realizacja zasady komplementarności w ramach RPO WO 2007-2013 jest obowiązkiem Instytucji Zarządzającej Programem. Do zadań IZ należy m.in. stworzenie odpowiednich warunków i narzędzi do realizacji projektów komplementarnych, począwszy od właściwego ukierunkowania dokumentów dotyczących wdrażania Programu, przez uwzględnienie zasady komplementarności na etapie wyboru projektów, kończąc na promocji efektów realizacji przedsięwzięć komplementarnych.

W wydanej publikacji zostały zamieszczone informacje nt. komplementarności w RPO WO 2007-2013 z innymi programami oraz komplementarności wewnątrzfunduszowej.

➤ **Komplementarność w ramach priorytetów i między priorytetami RPO WO 2007-2013**

RPO WO 2007-2013 jest podzielony na 6 tematycznych Osi priorytetowych, w skład których wchodzi 23 działania/poddziałania. Każda z Osi priorytetowych daje możliwość realizacji projektów wzajemnie się dopełniających, zarówno wewnątrz, jak i pomiędzy poszczególnymi osiami.

Schemat 5. Osie priorytetowe RPO WO 2007-2013 wraz z liczbą działań i poddziałań, w ramach których realizowane są nabory

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WO 2007-2013*

W ramach programu występują 52 pola zachodzenia komplementarności. Największy potencjał do realizacji projektów komplementarnych występuje w Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*. Komplementarność występuje również na innych obszarach:

- badań i rozwoju oraz innowacyjności (komplementarność z Osią 5),
- turystyce (komplementarność w ramach Osi 1 oraz komplementarność z Osiami 2 i 6).

Duży potencjał realizacji projektów komplementarnych występuje również w ramach Osi priorytetowej 6 *Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych*. Jej celem jest przeciwdziałanie marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej głównie na terenie miast i obszarów problemowych.

Nieco mniejsza możliwość uzyskania komplementarności występuje w ramach Osi priorytetowej 4 *Ochrona środowiska*. W jej ramach komplementarność może zachodzić m.in. w obszarach kompleksowej termomodernizacji obiektów instytucji publicznych i zachowania dziedzictwa naturalnego.

Natomiast w ramach Osi priorytetowej 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe*, potencjał do występowania komplementarności występuje w obszarze inwestycji w regionalną infrastrukturę edukacyjną oraz infrastrukturę badawczą, sferze e-nauki oraz efektywności energetycznej obiektów.

W ramach Osi priorytetowej 2 *Społeczeństwo informacyjne* szerokie pole do zachodzenia komplementarności stwarza obszar e-usług dla szkolnictwa i sektora ochrony zdrowia oraz szeroko rozumianej informacji turystycznej.

➤ ***Komplementarność między RPO WO 2007-2013 oraz programami Polityki Spójności i Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej 2007-2013***

RPO WO 2007-2013 tworzy szerokie pole do realizacji projektów komplementarnych z innymi programami realizowanymi w Polsce, zarówno w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 (Polityka Spójności) oraz w ramach Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej 2007-2013.

Najwięcej pól zachodzenia komplementarności występuje pomiędzy RPO WO 2007-2013 a POIiŚ. W ramach obydwu programów dofinansowywane są przedsięwzięcia infrastrukturalne. Należy jednak podkreślić, iż w ramach RPO WO 2007-2013 realizowane są projekty o znaczeniu regionalnym, natomiast w ramach POIiŚ projekty większe o znaczeniu ponadregionalnym.

Dość szeroka komplementarność zachodzi pomiędzy RPO WO 2007-2013 a PROW 2007-2013. Działania komplementarne w ramach obu programów mogły dotyczyć sfery przedsiębiorczości (m.in. w sektorze rolnym i leśnym), turystyki, agroturystyki, udostępniania podstawowych usług dla gospodarki ludności (np. wodnokanalizacyjnych), zapobiegania katastrofom naturalnym, infrastruktury drogowej dla rolnictwa i leśnictwa oraz kultury.

Kolejnym pod względem potencjału realizacji projektów komplementarnych z RPO WO 2007-2013 to Program Operacyjny Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007-2013. W województwie opolskim realizacja projektów uzupełniających się między tymi dwoma programami dała m.in. możliwość efektywnego wykorzystania potencjału gospodarczego lokalnych zbiorników wodnych oraz zastosowania kompleksowych rozwiązań, np. w obszarze projektów środowiskowych.

Możliwość występowania komplementarności między RPO WO 2007-2013 a PO IG szczególnie wyraźnie obserwowana jest w obszarze inicjowania działalności innowacyjnej, wspierania instytucji otoczenia biznesu, przedsiębiorczości, rozwoju instrumentów finansowych, badaniach naukowych i projektach celowych, wsparciu B+R, rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz turystyce.

Również istotny w obszarze komplementarności potencjał realizacji dopełniających się projektów istnieje pomiędzy RPO WO 2007-2013 a PO KL. W województwie opolskim uzupełniające się w ramach obu programów przedsięwzięcia służą rozwiązywaniu problemów bezrobocia, kształcenia kadr oraz podniesieniu kompetencji pracowników sektora edukacji, a także w dłuższej perspektywie ograniczeniu skutków depopulacji i migracji.

Specyficzna forma komplementarności zachodzi pomiędzy projektami finansowanymi z RPO WO 2007-2013 a PO WT RCz-RP. Projekty w ramach PO WT RCz-RP mogły być realizowane na terenie całego regionu, jednak muszą spełniać specyficzne uwarunkowania, m.in. wdrażania ich we współpracy z podmiotami czeskimi. Inwestycje w ramach PO WT RCz-RP mogą uzupełniać inwestycje RPO WO 2007-2013, zwłaszcza w tych elementach, które nie mogą zostać sfinansowane z programu regionalnego.

➤ ***Instytucjonalne instrumenty wsparcia komplementarności***

Do najważniejszych narzędzi instytucjonalnych zapewnienia komplementarności w ramach RPO WO 2007-2013 w województwie opolskim należą:

- koncentracja zarządzania wdrażaniem 3 programów (RPO WO 2007-2013, PO KL 2007-2013 i PO WT RCz-RP) w jednym departamencie,

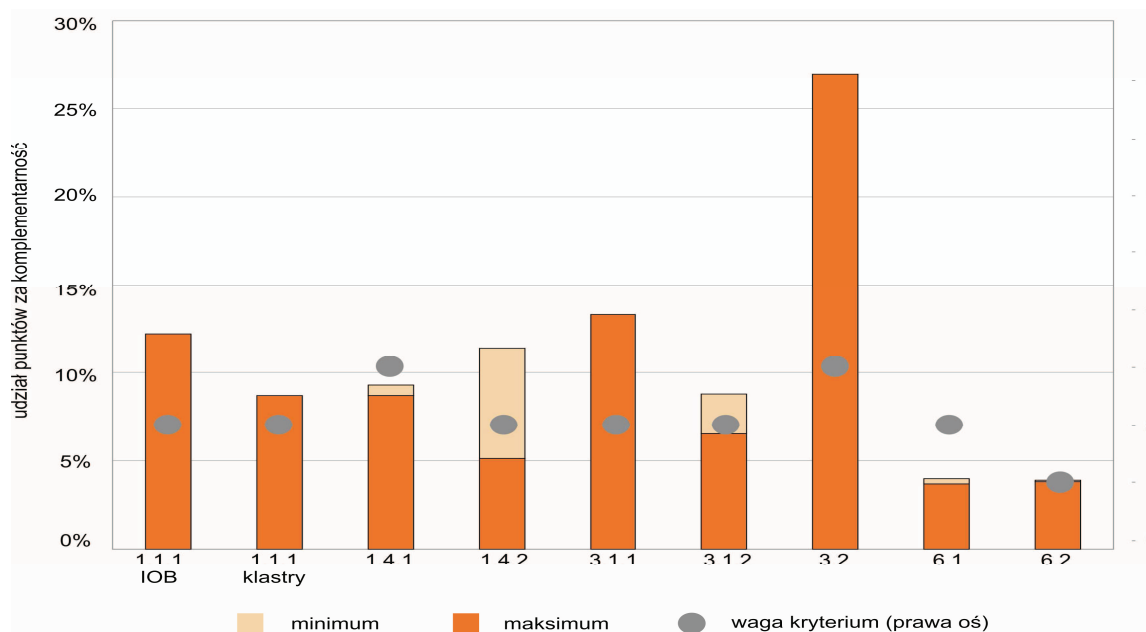
- obsługa projektów z zakresu przedsiębiorczości w ramach programu przez Instytucję Pośredniczącą II stopnia – Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki,
- powołanie *Zespołu ds. koordynacji funduszy unijnych w województwie opolskim*,
- aktywny udział przedstawicieli IZ RPO WO 2007-2013 w ponadregionalnych i krajowych gremiach, odpowiedzialnych za realizację polityki rozwojowej,
- koordynacja i realizacja *Zintegrowanego planu komunikacji funduszy strukturalnych województwie opolskim w latach 2007-2015* oraz powołania *Zespołu ds. opracowania i realizacji Zintegrowanego planu komunikacji funduszy strukturalnych województwie opolskim w latach 2007-2015*,
- zintegrowanie dostępu do informacji na temat wszystkich programów realizowanych w ramach NSS 2007-2013 w jednym miejscu, tj. w każdym z 12 Punktów, funkcjonujących w ramach *Sieci Punktów Informacyjnych o funduszach europejskich w województwie opolskim*.

➤ **Systemowe i prawne mechanizmy zapewnienia komplementarności wewnątrz RPO WO 2007-2013**

W ramach RPO WO 2007-2013 realizacja komplementarności jest uregulowana w następujących dokumentach:

- dokumenty programowe:
  - dokument *Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*,
  - dokument *Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WO 2007-2013*,
- *Vademecum dla beneficjentów* – dokument przekazujący ogólne zasady realizacji komplementarności wskazane w dokumentach programowych na poziom poszczególnych przedsięwzięć dofinansowanych w ramach programu. W I tomie *Vademecum* IZ zamieściła rozdział dot. komplementarności projektu, który stanowi punkt odniesienia i instruktaż dla wnioskodawców w zakresie rodzajów i sposobów realizacji komplementarności.
- wniosek o dofinansowanie projektu w ramach RPO WO2007-2013 – formularz zawiera punkt umożliwiający opisanie przez beneficjenta planowanej komplementarności projektu z innymi przedsięwzięciami,
- kryteria wyboru projektów – w ramach programu premiowany jest wybór do dofinansowania przedsięwzięć, których rezultaty mogą w synergiczny sposób oddziaływać z innymi projektami,
- kryteria wyboru projektów bezpośrednio odnoszące się do komplementarności – kryteria wyboru projektów są stosowane w różnych obszarach, a punktacja dotycząca komplementarności projektów jest zróżnicowana,

Wykres 16. Punktowy udział kryterium komplementarności w działaniach/poddziałaniach RPO WO 2007-2013

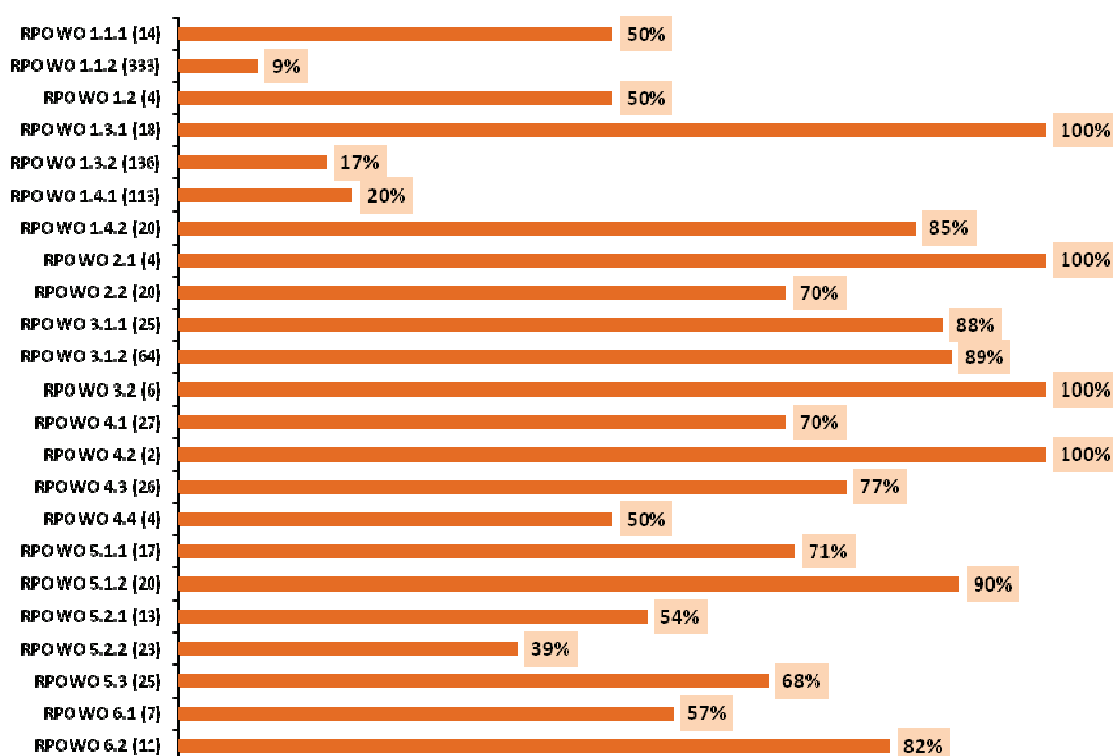
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu końcowego z badania ewaluacyjnego pn. *Analiza komplementarności podejmowanych interwencji w ramach RPO WO 2007-2013...*, dz. cyt., s. 45.

- kryteria wyboru projektów pośrednio związane z komplementarnością – w ramach kryteriów wyboru projektów stosuje się również mechanizmy zapewniania komplementarności pośredniej, tj. narzędzia, które tworzą otoczenie do zapewnienia komplementarności.

➤ **Komplementarność w ramach RPO WO 2007-2013 w ujęciu tematycznym**

Na poziomie całego RPO WO 2007-2013 odsetek projektów, w których deklarowana jest komplementarność wynosi 37%. Wykres poniżej prezentuje odsetek projektów komplementarnych w każdym działaniu/poddziałaniu przy uwzględnieniu łącznej liczby projektów realizowanych w ramach każdego z nich. Największym poziomem komplementarności charakteryzują się inwestycje w obszarach badań i rozwoju, infrastruktury ICT i transportu publicznego. Wysoka komplementarność charakteryzuje również inne obszary, tj. drogi regionalne i lokalne, turystykę, infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, termomodernizację, infrastrukturę edukacyjną i rewitalizację.

Wykres 17. Udział projektów w których zadeklarowano komplementarność w stosunku do liczby wszystkich realizowanych inwestycji – (pod) działania RPO WO 2007-2013

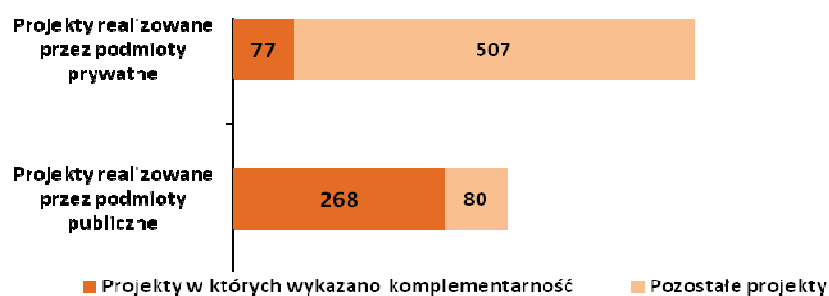
Objaśnienie: wartość w nawiasie oznacza liczbę wszystkich realizowanych projektów w ramach RPO WO 2007-2013.

Źródło: Raport końcowy z badania ewaluacyjnego pn. *Analiza komplementarności podejmowanych interwencji w ramach RPO WO 2007-2013...*, dz. cyt., s. 55

➤ **Komplementarność w ramach RPO WO 2007-2013 w ujęciu sektorowym**

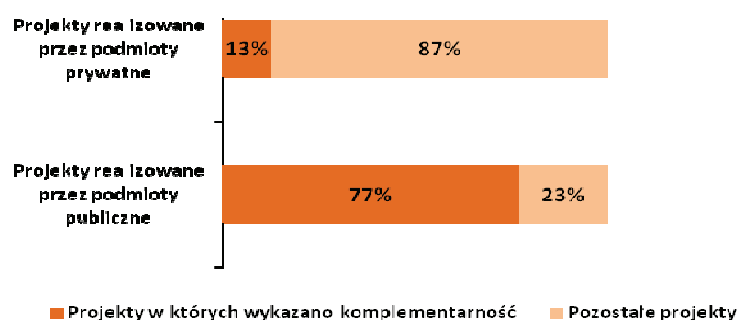
Projekty komplementarne dominują wśród inwestycji realizowanych przez podmioty publiczne. Podmioty prywatne, ze względu na mniejszą trwałość instytucjonalną oraz nieregularne przychody, zdecydowanie rzadziej deklarowali komplementarność, a jeśli już to w mniejszym zakresie niż podmioty publiczne. W skali całego Programu podmioty prywatne realizują 77% inwestycji, jednak komplementarność zadeklarowano jedynie w 13% wszystkich projektów.

Wykres 18. Proporcja projektów komplementarnych do pozostałych projektów – liczba projektów realizowanych przez podmioty prywatne i publiczne

Źródło: Raport końcowy z badania ewaluacyjnego pn. *Analiza komplementarności ...*, dz. cyt., s. 56.

Wykres 19. Proporcja projektów komplementarnych do pozostałych projektów – udział projektów realizowanych przez podmioty prywatne i publiczne

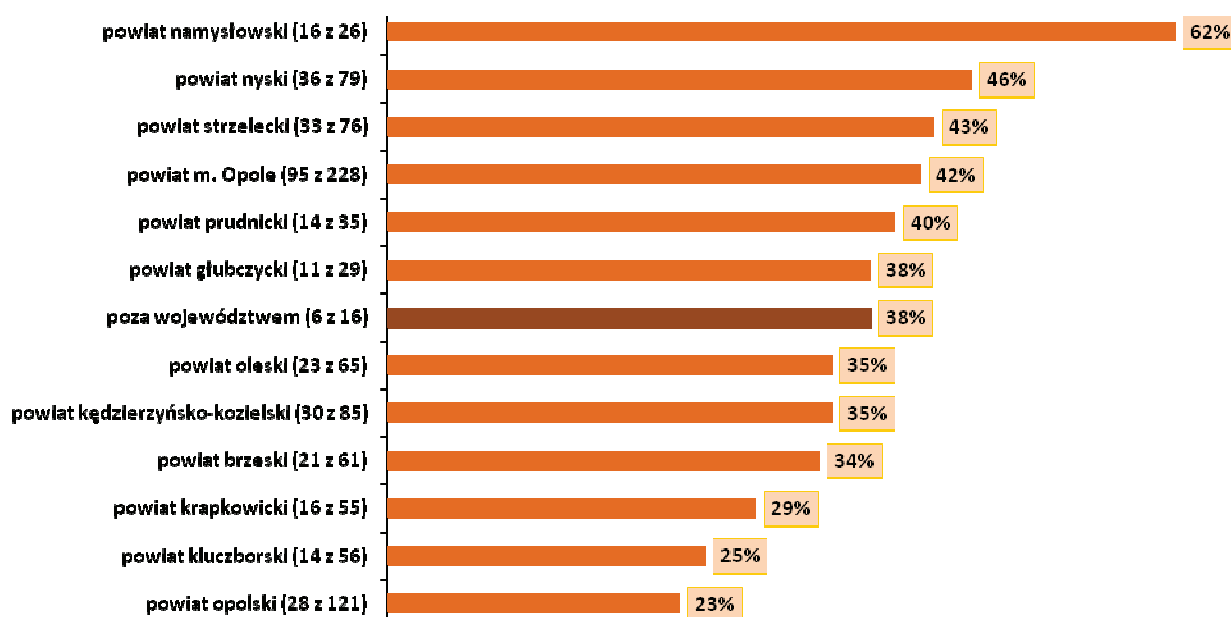

Źródło: Raport końcowy z badania ewaluacyjnego pn. *Analiza komplementarności ...*, dz. cyt., s. 56

➤ **Komplementarność w ramach RPO WO 2007-2013 w ujęciu przestrzennym**

Największa liczba projektów komplementarnych w ujęciu przestrzennym znajduje się w Opolu. Jednak uwzględniając ogólną liczbę realizowanych inwestycji, największe nasycenie projektami komplementarnymi występuje w gminach powiatu namysłowskiego (62%), nyskiego (46%), strzeleckiego (43%), miasta Opole (42%) oraz prudnickiego (40%).

Wykres 20. Liczba projektów komplementarnych w RPO WO 2007-2013 - powiaty

Objaśnienie: Liczby w nawiasach oznaczają liczbę wszystkich projektów realizowanych na terenie danego powiatu.

Źródło: Raport końcowy z badania ewaluacyjnego pn. *Analiza komplementarności...*, dz. cyt., s. 61.

➤ Typy komplementarności w ramach RPO WO 2007-2013

Dokonując analizy komplementarności wg. tego kryterium obserwuje się, iż najczęstszym typem występowania komplementarności jest komplementarność wewnątrzfunduszowa (71% projektów). W dalszej kolejności znajdują się; komplementarność międzyprogramowa w ramach EFRR (62% projektów) i międzyokresowa (55% projektów). Ostatni typ komplementarności jest związany z relatywnie popularnym Programem związanym z poprzednim okresem programowania – ZPORR.

Tabela 28. Rodzaje komplementarności projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013

(Pod) Działanie RPO WO 2007-2013	liczba projektów	komplementarność						
		wewnątrz-programowa	między-programowa	wewnątrz-funduszowa	między-funduszowa	jedno-okresowa	między-okresowa	pozostałe
1.1.1	7	14%	86%	57%	57%	71%	43%	0%
1.1.2	31	35%	29%	52%	3%	39%	26%	39%
1.2	2	50%	100%	100%	100%	100%	100%	0%
1.3.1	18	89%	100%	100%	67%	94%	83%	0%
1.3.2	23	26%	70%	74%	0%	30%	65%	4%
1.4.1	23	48%	30%	70%	4%	48%	30%	22%
1.4.2	17	6%	71%	71%	0%	6%	71%	24%
2.1	4	75%	100%	100%	25%	100%	100%	0%
2.2	14	36%	79%	86%	7%	50%	71%	7%
3.1.1	22	50%	73%	68%	14%	59%	64%	23%
3.1.2	57	39%	58%	81%	0%	47%	56%	19%
3.2	6	67%	50%	67%	0%	67%	50%	33%
4.1	19	11%	95%	79%	0%	32%	79%	0%
4.2	2	0%	100%	100%	0%	0%	100%	0%
4.3	20	40%	25%	55%	5%	45%	25%	40%
4.4	2	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
5.1.1	12	17%	92%	92%	42%	42%	75%	8%
5.1.2	18	0%	67%	28%	56%	56%	28%	33%
5.2.1	7	0%	43%	43%	0%	0%	43%	57%
5.2.2	9	44%	56%	89%	0%	44%	56%	11%
5.3	17	6%	59%	65%	0%	29%	53%	35%
6.1	4	75%	100%	100%	25%	75%	100%	0%
6.2	9	56%	67%	78%	22%	67%	56%	22%
Suma	343	34	62	71	13	46	55	21

Źródło: Raport końcowy z badania ewaluacyjnego pn. *Analiza komplementarności...*, dz. cyt., s. 57.

2.6.5 Przykłady projektów komplementarnych w ramach RPO WO 2007-2013

Komplementarność to klucz do maksymalizacji korzyści płynących z realizowanych przedsięwzięć i podejmowanych działań, które powinny koncentrować się nie tylko na sprawnym wydatkowaniu środków publicznych, lecz przede wszystkim na osiągnięciu zamierzonych rezultatów i założonych celów. Coraz bardziej widoczna jest świadomość tego faktu wśród instytucji zaangażowanych we wdrażanie funduszy europejskich i beneficjentów, którzy przywiązują coraz większą wagę do realizacji zasady komplementarności wsparcia.

Z pojęciem komplementarności bardzo często łączone jest pojęcie synergii. O efekcie synergii w przypadku realizacji projektów możemy mówić wówczas, gdy realizacja kilku projektów równocześnie daje beneficjentowi/instytucji większe zyski i/lub niższe koszty, niż realizacja tych projektów oddzielnie. W części prezentowanych przykładów przedstawienie efektów synergicznych jest niemożliwe ze względu na fakt, że ich realizacja jeszcze się nie zakończyła, bądź zakończyła się stosunkowo niedawno. W tych przypadkach na widoczne, rzeczywiste efekty synergiczne trzeba będzie poczekać. Jednakże w kilku obszarach obserwowane są pierwsze efekty synergiczne w postaci:

- zwiększenia aktywności organizacji badawczych i przedsiębiorców w komercjalizacji wyników B+R na rzecz podniesienia innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki;

- wzmocnienia współpracy środowiska naukowego i przedsiębiorców na obszarze województwa opolskiego;
- wzrostu innowacyjnych firm, poszukujących nowych rozwiązań w ochronie środowiska
- zwiększenia dopasowania kierunków kształcenia zawodowego i wyższego do potrzeb rynku pracy;
- poprawy jakości kształcenia młodzieży i dorosłych;
- zwiększenia dostępności do infrastruktury i zasobów Internetu szerokopasmowego;
- poprawy dostępności komunikacyjnej regionu dzięki budowie i modernizacji dróg wojewódzkich;
- zwiększenia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców Opolszczyzny oraz turystów przebywających na jej terenie;
- przywrócenia zdegradowanym częściom miasta utraconych funkcji społeczno-gospodarczych.

Warto podkreślić, że rzeczywista ocena efektów synergii może nastąpić dopiero po zakończeniu realizacji wszystkich projektów komplementarnych, a najlepszym narzędziem do przeprowadzenia takiej oceny wydają się być badania ewaluacyjne.

W ramach zaprezentowanych w *Sprawozdaniu rocznym za 2012 r.* komplementarnych inwestycji realizowanych w województwie opolskim przedstawione zostały przykłady projektów z następujących obszarów: innowacji, instytucji otoczenia biznesu, przedsiębiorczości, społeczeństwa informacyjnego, edukacji, transportu, bezpieczeństwa publicznego, ochrony środowiska, kształcenia zawodowego i rewitalizacji.

W przedstawionych przykładach w *Załączniku XI* występuje komplementarność międzyprogramowa z projektami wdrażanymi w ramach:

- komponentu regionalnego i centralnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013;
- Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013;
- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013;
- Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska-Rzeczpospolita Polska 2007-2013;
- Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013;
- Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006;
- Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw 2004-2006;
- INTERREG III A Czecho-Polska 2004-2006;
- INTERREG IIIB;
- Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL;
- programów przedakcesyjnych (SAPARD, PHARE 2002);
- programu Unii Europejskiej – „Uczenie się przez całe życie” – Leonardo Da Vinci;
- środków budżetu państwa będących w dyspozycji m.in. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Najczęściej występuje komplementarność międzyprogramowa z projektami dofinansowanymi z programów: ZPORR 2004-2006, PO KL 2007-2013 i PO WT RCz-RP 2007-2013. Ze względu na znaczącą liczbę już zrealizowanych projektów w kończącej się perspektywie finansowej 2007-2013, w ramach RPO WO 2007-2013 można zidentyfikować w zasadzie każdy rodzaj komplementarności. Ponadto, należy podkreślić, że projekty najczęściej realizują kilka rodzajów komplementarności jednocześnie (np. międzyprogramową i międzyfundusową w przypadku projektów RPO WO 2007-2013 i PO KL 2007-2013).

W zależności od tego, jakie przyjmujemy kryteria podziału możemy wyodrębnić kilka różnych rodzajów komplementarności. Jednym z najczęściej stosowanych kryteriów jest okres programowania. Przykładem **komplementarności jednookresowej** są projekty Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nysie, która przy pomocy dofinansowania ze środków RPO WO 2007-2013 buduje i wyposaża Regionalne Centrum Transferu Wiedzy i Technologii Innowacyjnych i jednocześnie w ramach środków z Europejskiego Funduszu Społecznego (PO KL 2007-2013) podejmuje działania na rzecz współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw (*przykład I*).

Bardzo dobrym przykładem **komplementarności międzyokresowej** są inwestycje dotyczące budowy i przebudowy dróg wojewódzkich. Proces kompleksowej modernizacji najważniejszych ciągów komunikacyjnych rozłożony jest zwykle na wiele lat, dlatego Zarząd Dróg Wojewódzkich w Opolu pozyskiwał

środki na inwestycje na drodze wojewódzkiej 414 już w ramach ZPORR 2004-2006. Modernizacja niektórych odcinków współfinansowana jest także obecnie w ramach RPO WO 2007-2013 (*przykład VI*).

Wśród projektów prezentowanych w *Załączniku XI* przeważa **komplementarność w ramach jednej polityki unijnej**: Polityki Spójności. Działania takie podjęła np. Gmina Tarnów Opolski, w której ze środków EFRR zmodernizowano infrastrukturę bazy dydaktycznej lokalnych szkół, przyczyniając się do znacznego polepszenia warunków prowadzenia działalności edukacyjnej. Jednocześnie w ramach projektów współfinansowanych w ramach PO KL 2007-2013 prowadzone były dodatkowe zajęcia dydaktyczne i pozalekcyjne, wykorzystujące częściowo zakupiony sprzęt, wyrównujące szanse edukacyjne dzieci z terenów wiejskich (*przykład V*).

Komplementarność pomiędzy politykami pojawia się w przypadku projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, będącego instrumentem Wspólnej Polityki Rolnej. W ramach obu polityk dofinansowano przedsięwzięcia dotyczące rewitalizacji przestrzeni miejskiej Głuchołaz (rewitalizacja Starego Miasta, przebudowa drogi dojazdowej, rozwój oferty turystycznej – RPO WO 2007-2013, PO WT RCz-RP 2007-2013, INTERREG IIIA Czechy-Polska; szlaki rowerowe po mieście ze wskazaniem najciekawszych miejsc w Głuchołazach – PROW 2007-2013) – *przykład X*.

Projekty infrastrukturalne współfinansowane z EFRR (**komplementarność wewnątrzfunduszowa**) zrealizowało przedsiębiorstwo Wakro Sp. z o. o. Działania te, wynikające ze strategii rozwoju firmy, dotyczyły inwestycji w innowacyjne technologie, podnoszące jakość i wydajność produkcji oraz zwiększające efektywność funkcjonowania przedsiębiorstwa w ramach SPO WKP 2004-2006 i RPO WO 2007-2013 (*przykład IV*).

Biorąc pod uwagę fundusz, z którego sfinansowane zostały projekty, możemy w większości przypadków mówić o **komplementarności międzyfunduszowej**. Projekty RPO WO 2007-2013 dofinansowane z EFRR są najczęściej komplementarne z projektami wspartymi z EFS. Projekty nakierowane na rozwój placówek szkolnictwa zawodowego oraz podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego realizują: Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Kędzierzynie-Koźlu oraz Powiat Kędzierzyńsko-Kozielski (*przykład IX*).

Przykładem **komplementarności wewnątrzprogramowej** finansowanej w ramach RPO WO 2007-2013 są projekty Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Opolu, których celem jest poprawa bezpieczeństwa publicznego poprzez zakup specjalistycznego sprzętu do ratownictwa (poddziałanie 3.1.1) oraz budowę portalu internetowego, informującego o występujących zagrożeniach na terenie województwa opolskiego i bieżących działaniach straży pożarnej (działanie 2.2.) – *przykład VII*.

Natomiast, szerokie spectrum **komplementarności międzyprogramowej**, widoczne jest na przykładzie działań rewitalizacyjnych w gminie Głuchołazy (*przykład X*), gdzie inwestycje mające na celu przywrócenie terenom zdegradowanym utraconych funkcji dofinansowane były w ramach RPO WO 2007-2013; PROW 2007-2013, PO WT RCz-RP 2007-2013 i INTERREG III A Polska-Czechy.

Każdy opisany w *Załączniku XI* przykład komplementarności to **komplementarność w ramach różnych funduszy europejskich**, zarówno w ramach Polityki Spójności, jak i Wspólnej Polityki Rolnej. Zdecydowanie rzadziej obserwowana jest **komplementarność z innymi środkami publicznymi i prywatnymi**. Tym bardziej na wyróżnienie zasługują beneficjenci, którzy pozyskali środki z budżetu państwa będące w dyspozycji poszczególnych ministerstw (PWSZ w Nysie, ATMOTERM) czy środki z programów unijnych (Komenda Wojewódzka PSP w Opolu – Program „Uczenie się przez całe życie” Leonardo Da Vinci).

Analizując inwestycje komplementarne częstym zjawiskiem jest realizowanie wspólnych celów na danym obszarze. **Komplementarność przestrzenna** występuje np. w projektach dotyczących rewitalizacji konkretnej przestrzeni miejskiej czy budowy infrastruktury wodno-ściekowej na terenie wybranej miejscowości lub gminy.

Przykładem **komplementarności w obszarze problemowym** są projekty Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Kędzierzynie-Koźlu. Ich wspólnym celem jest poprawa standardu wyposażenia szkół i placówek kształcenia praktycznego i ustawicznego oraz aktywna współpraca z pracodawcami, przyczyniające się do zwiększenia dopasowania kierunków kształcenia do wymogów rynku pracy i wzrostu atrakcyjności szkolnictwa zawodowego.

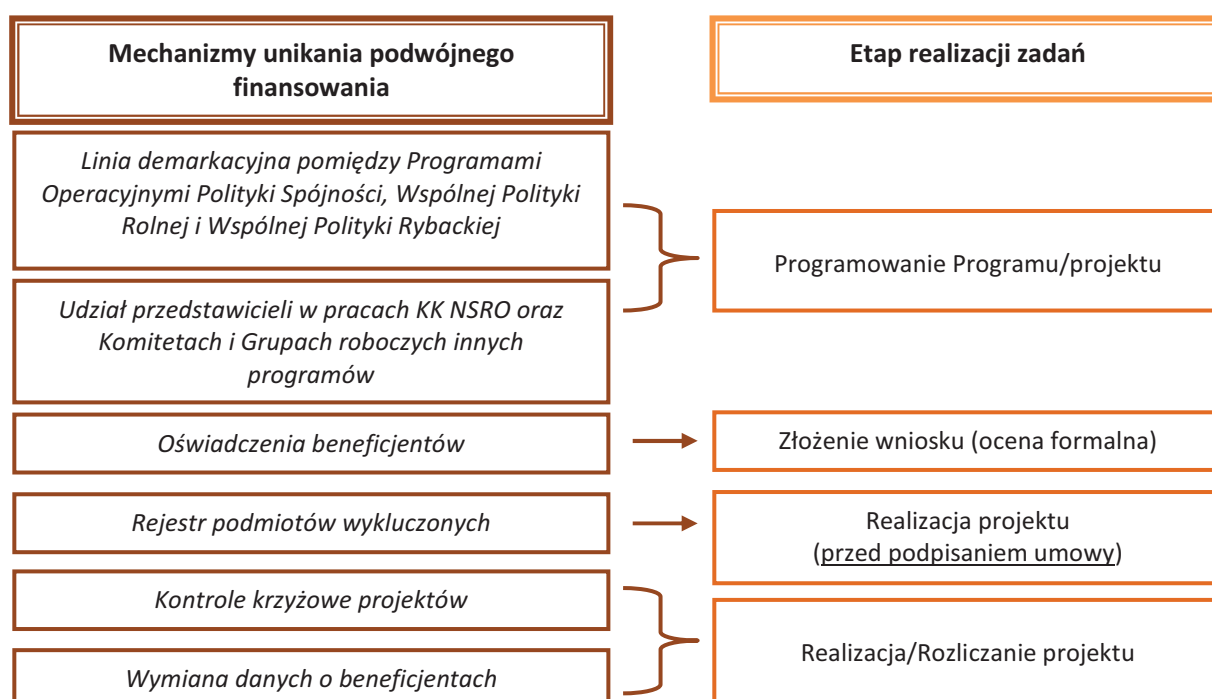
Komplementarność funkcjonalna występuje w projektach ukierunkowanych na osiągnięcie celu związanego z funkcją, jaką mają do spełnienia. Dobrym przykładem jest poprawa połączenia Opola i autostrady A4 z Republiką Czeską poprzez systematyczne inwestycje modernizacyjne na drodze wojewódzkiej nr 414.

Gdy projekty oddziałują na ten sam sektor bądź branżę mówimy o **komplementarności przedmiotowej**. Przykładem tego rodzaju komplementarności są działania podejmowane przez Izbę Rzemieśniczą w Opolu, które mają na celu wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, wzmocnienie sektora otoczenia biznesu i usług okołobiznesowych, a także rozwój kwalifikacji zawodowych osób, celem dostosowania ich do zmieniającej się dynamicznie sytuacji społeczno-gospodarczej.

2.6.6 Mechanizmy unikania podwójnego finansowania działań realizowanych w ramach polityki spójności z działaniami realizowanymi w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej

Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 na każdym etapie realizacji zadań w ramach RPO WO 2007-2013 stosuje narzędzia mające na celu unikanie podwójnego finansowania działań ze środków unijnych (*Schemat 6*).

Schemat 6. Mechanizmy unikania podwójnego finansowania zadań realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013

➤ **Linia demarkacyjna pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej**

Linia demarkacyjna jest podstawowym narzędziem służącym zapewnieniu demarkacji pomiędzy poszczególnymi programami operacyjnymi. Dokument został przyjęty Uchwałą Nr 2 KK NSRO 2007-2013 18 grudnia 2007 r. Obejmuje on zestaw kryteriów określających dla poszczególnych typów projektów możliwe źródło finansowania ze środków unijnych, uniemożliwiające wielokrotne finansowanie ze środków różnych funduszy UE. Dokument stanowiący tabelaryczne zestawienie obszarów interwencji wraz ze stosownymi kryteriami określającymi źródło finansowania jest obligatoryjnym aktem dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów operacyjnych (instytucje zarządzające, instytucje pośredniczące, instytucje pośredniczące II stopnia). Kryteria odnoszą się m.in. do zasięgu terytorialnego projektów, jego charakteru, wartości (kosztów kwalifikowanych), a także rodzaju beneficjenta.

W okresie sprawozdawczym *Linie demarkacyjną* aktualizowano kilkakrotnie Uchwałami KK NSRO 2007-2013: Nr 65 z dnia 5 kwietnia 2012 r., Nr 66 z dnia 5 kwietnia 2012 r., Nr 67 z dnia 18 kwietnia 2012 r., Nr 68 z dnia 23 kwietnia 2012 r., Nr 69 z dnia 30 kwietnia 2012 r., Nr 70 z dnia 11 maja 2012 r., Nr 71 z dnia 11 maja 2012 r., Nr 72 z dnia 25 maja 2012 r., Nr 73 z dnia 25 maja 2012 r., Nr 74 z dnia 11 lipca 2012 r. IZ RPO WO 2007-

2013 oraz IP II stopnia za każdym razem dokonuje analizy ewentualnego wpływu aktualizacji na zapisy dokumentów programowych w zakresie RPO WO 2007-2013.

Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 zawiera zapisy dotyczące:

- demarkacji i komplementarności z innymi programami operacyjnymi w ramach Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej, wskazując konkretne Priorytety, z którymi dane działanie/poddziałanie RPO WO 2007-2013 jest komplementarne;
- komplementarności wewnątrz RPO WO 2007-2013.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły problemy z zapewnieniem przestrzegania linii demarkacyjnej.

➤ **Udział przedstawicieli w pracach KK NSRO oraz Komitetach i Grupach roboczych innych programów**

KK NSRO jest ciałem, który nadzoruje wdrażanie programów realizowanych w ramach NSRO, a tym samym realizuje także zadania związane z unikaniem podwójnego finansowania działań realizowanych w ramach polityki spójności z działaniami realizowanymi w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej m. in. poprzez przyjęcie *Linii demarkacyjnej*.

Z ramienia IZ RPO WO 2007-2013 w pracach KK NSRO uczestniczy Pan Józef Sebesta – Marszałek Województwa Opolskiego, a w jego zastępstwie Pani Karina Bedrunka – Dyrektor Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych. Pan Marszałek Józef Sebesta jest ponadto przewodniczącym *Grupy roboczej ds. polityki regionalnej* a Pani Dyrektor Karina Bedrunka uczestniczy w pracach *Grupy roboczej ds. społeczeństwa obywatelskiego*. Oba ciała działają w ramach KK NSRO.

➤ **Szczegółowe informacje nt. wymienionych zgromadzeń – punkt 2.6.1 Wpływ działalności KM/PKM, instytucji i grup na zapewnienie koordynacji i komplementarności wsparcia**

Pan Marszałek Józef Sebesta jest jednocześnie przewodniczącym Podkomitetu Monitorującego POKL województwa opolskiego. Dzięki udziałowi przedstawicieli IZ RPO WO 2007-2013 w pracach komitetów/grup roboczych różnych programów zapewniona jest możliwość wymiany informacji na temat realizowanych lub planowanych do realizacji przedsięwzięć w celu uniknięcia podwójnego finansowania tego samego typu projektów.

➤ **Oświadczenia beneficjentów**

Aplikujący beneficjent może wnioskować o dofinansowanie swoich działań jedynie w ramach jednego programu operacyjnego. W ramach RPO WO 2007-2013 został zobowiązany do przedstawienia oświadczenia, że wydatki kwalifikowane w ramach projektu nie były, nie są i nie będą finansowane z innych programów unijnych. Prawdziwość złożonego oświadczenia obarczona jest odpowiedzialnością karną za składanie fałszywych zeznań, przewidzianą w Kodeksie Karnym (Dz. U. 1997 r., Nr 88, poz. 553). Wzór deklaracji beneficjenta zawarty jest w *Vademecum dla beneficjentów RPO WO 2007-2013. Tom II – Przygotowanie i wybór projektów w ramach RPO WO 2007-2013*. Element ten weryfikowany jest podczas oceny formalnej.

➤ **Rejestr podmiotów wykluczonych**

W związku z wejściem w życie *Ustawy z dnia 28 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych*, od 2010 r. na podstawie art. 207 obowiązek prowadzenia rejestru podmiotów wykluczonych został powierzony Ministrowi Finansów. Informacje zawarte w ww. rejestrze udostępniane są instytucjom zarządzającym, instytucjom pośredniczącym, instytucjom wdrażającym i instytucji certyfikującej.

Mając na względzie powyższe uwarunkowania IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia, przed podpisaniem umowy z beneficjentem, kierują pisemne zapytanie do Ministra Finansów odnośnie ewentualnego ujęcia danego beneficjenta w rejestrze podmiotów wykluczonych z możliwości ubiegania się o dofinansowanie. Procedura ta nie ma zastosowania w przypadku, gdy beneficjentem są jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie z **Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 23 czerwca 2010 r. w sprawie rejestru podmiotów wykluczonych z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów operacyjnych z udziałem środków europejskich**, za pomocą *Formularza zgłoszenia podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru* Instytucja Zarządzająca ma obowiązek zgłaszania wykluczonego podmiotu do rejestru, o którym mowa wyżej.

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 nie dokonywała żadnych zgłoszeń do rejestru podmiotów wykluczonych.

➤ **Kontrole krzyżowe projektów**

Kontrole krzyżowe projektów służą wykrywaniu i eliminowaniu przypadków podwójnego finansowania wydatków. Wyróżnia się trzy typy kontroli krzyżowych ze względu na ich cel (Tabela 29).

Tabela 29. Rodzaje kontroli krzyżowych ze względu na ich cele

Rodzaj kontroli krzyżowej	Cel	Źródło danych
kontrola krzyżowa programu	wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach jednego PO	dane zawarte w KSI (SIMIK 07-13)
kontrola krzyżowa horyzontalna	wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach różnych PO perspektywy finansowej 2007-2013	dane zawarte w KSI (SIMIK 07-13)
kontrola krzyżowa międzykresowa	wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach PO dwóch perspektyw finansowych	dane zawarte w KSI (SIMIK 07-13) oraz w Systemie Informatycznym Monitoringu i Kontroli Finansowej Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności SIMIK 04-06

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

➤ **Szczegółowe informacje nt. kontroli krzyżowych – punkt 2.6.7 Kontrole krzyżowe programu**

➤ **Wymiana danych o beneficjentach**

7 lipca 2009 r. pomiędzy Ministrem Rozwoju Regionalnego, Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zostało zawarte *Porozumienie o Współpracy w zakresie wymiany danych na temat beneficjentów realizujących projekty/operacje/przedsięwzięcia w ramach programów NSRO 2007-2013 oraz PROW 2007-2013*, a następnie w dniu 29 czerwca 2010 r. został zawarty Aneks nr 1 do niniejszego *Porozumienia o Współpracy*. Celem tej współpracy jest zapewnienie skutecznej i efektywnej kontroli krzyżowej wydatków rozliczanych w ramach programów NSRO 2007-2013 oraz PROW 2007-2013 i PO RYBY 2007-2013.

Na podstawie powyższego porozumienia IZ RPO WO 2007-2013 ma możliwość dostępu do danych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Dane udostępniane mogą być w formie raportu podstawowego i pogłębionego z systemu wsparcia informatycznego dla działań pomocowych realizowanych w ramach PROW 07-13 (OFSA PROW). Zgodnie z obowiązującą procedurą dane niezarejestrowane w tym systemie są przekazywane do Instytucji Zarządzającej w formie raportu podstawowego. Natomiast dane szczegółowe dla wybranych numerów NIP przekazywane są na pisemny wniosek IZ RPO WO 2007-2013 w formie raportu pogłębionego.

Oprócz ww. mechanizmu IZ RPO WO 2007-2013 nie posiada odrębnych mechanizmów dot. koordynacji i komplementarności z PROW oraz PO RYBY 2007-2013.

2.6.7 Kontrole krzyżowe programu

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie procesu kontroli w ramach obowiązków instytucji zarządzających* IZ RPO WO 2007-2013 odpowiada za prowadzenie oraz organizację kontroli krzyżowych programu oraz kontroli krzyżowych horyzontalnych z projektami PROW 2007-2013 i PO RYBY. Natomiast za realizację kontroli krzyżowych horyzontalnych (z wyłączeniem kontroli krzyżowych z projektami PROW 07-13 i PO RYBY) odpowiedzialna jest Instytucja Koordynująca NSRO.

Jednostką wyznaczoną przez IZ RPO WO 2007-2013 do przeprowadzania kontroli krzyżowych jest **Referat Kontroli Funduszy Strukturalnych**, który działa w ramach Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego. Kontrole krzyżowe przeprowadzane są przez **dwóch pracowników**.

Poniżej przedstawione zostały efekty procesów kontrolnych, jakie zostały zrealizowane w okresie sprawozdawczym 2012 r. w ramach RPO WO 2007-2013.

Kontrole krzyżowe Programu prowadzone są na podstawie zamieszczanych w KSI (SIMIK 07-13) danych, dotyczących beneficjentów i realizowanych przez nich projektów. Weryfikacja prowadzona jest pod kątem przedkładania do sfinansowania więcej niż jeden raz tego samego dokumentu finansowo-księgowego. Raz w miesiącu kontroli poddana zostaje próba co najmniej 5 % beneficjentów spośród realizujących co najmniej dwa projekty w ramach RPO WO 2007-2013.

W okresie od stycznia do grudnia 2012 r. IZ RPO WO 2007-2013 przeprowadziła **83 kontrole krzyżowe** w ramach RPO WO 2007-2013. W przedłożonych przez beneficjentów wnioskach o płatność nie stwierdzono podwójnego finansowania.

Kontrole krzyżowe horyzontalne w ramach RPO WO 2007-2013 przeprowadzane są przez Instytucję Zarządzającą oraz Instytucję Pośredniczącą II stopnia. Dla zapewnienia kontroli krzyżowych horyzontalnych z projektami PROW 07-13 i PO RYBY, IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia sprawdzają w trakcie kontroli w miejscu realizacji projektu występowanie na oryginałach faktur lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej adnotacji instytucji wdrażających:

- PROW 07-13 o treści „*Przedstawiono do refundacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013*”;
- PO RYBY o treści „*Przedstawiono do refundacji w ramach Programu Operacyjnego Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013*”.

W ramach przeprowadzonych w okresie sprawozdawczym przez IZ RPO WO 2007-2013 **22 kontrole** w miejscu realizacji projektu, nie stwierdzono występowania podwójnego finansowania.

Kontrole krzyżowe horyzontalne (z wyłączeniem kontroli krzyżowych z projektami PROW 07-13 i PO RYBY), są przeprowadzane przez IK NSRO metodą losową, na próbie co najmniej 5% beneficjentów, którzy realizują lub realizowali więcej niż jeden projekt w ramach różnych PO/RPO. Dodatkowo kontroli może podlegać beneficjent, co do którego zachodzi podejrzenie podwójnego finansowania wydatków.

W przypadku wykrycia przez IK NSRO podwójnego finansowania tego samego wydatku, instytucja kontrolująca zawiadamia niezwłocznie o tym fakcie Instytucję Zarządzającą.

Wg danych z KSI SIMIK 07-13 wprowadzonych do dnia 31 grudnia 2012 r. Instytucja Koordynująca NSRO w okresie sprawozdawczym w ramach RPO WO 2007-2013 przeprowadziła **8 kontrole krzyżowych horyzontalnych** oraz **1 kontrolę krzyżową międzyokresową**, nie wykrywając nieprawidłowości.

2.7 Monitorowanie i ocena

2.7.1 Działania Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Pośredniczącej II stopnia

Jak określono w sprawozdaniach rocznych za poprzednie lata, IZ RPO WO 2007-2013 zgodnie z Rozporządzeniem ogólnym 1083/2006 kontynuuje działania w zakresie monitorowania realizacji Programu, zarówno w zakresie finansowej, jak i rzeczowej. Do monitoringu oraz sprawozdawczości w zakresie RPO WO 2007-2013 wykorzystywane są narzędzia informatyczne, takie jak KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013) i wewnętrzne, tematyczne bazy elektroniczne IZ RPO WO 2007-2013. Wykorzystywane przez zaangażowane we wdrażanie instytucje systemy, pozwalają na ocenę postępu rzeczowego i finansowego Programu, a tym samym umożliwiają mierzenie osiągania założonych celów oraz planowanie i prowadzenie ewentualnych działań naprawczych.

IZ RPO WO 2007-2013 monitoruje cały cykl życia projektu, gromadząc różne dane: kategorie interwencji, typy beneficjentów, branże, miejsce realizacji projektu oraz siedzibę beneficjenta. Informacje te pozwalają dokonywać wszechstronnych analiz w zakresie możliwości i potrzeb absorpcyjnych. Wyniki monitoringu publikowane są na stronie internetowej www.rpo.opolskie.pl w cyklu miesięcznym.

Poza danymi finansowymi IZ RPO WO 2007-2013 prowadzi szczegółowy monitoring efektów rzeczowych, kontrolując w ten sposób poziom osiągnięcia założonych celów. Monitoring wskaźników produktu i rezultatu prowadzony jest co miesiąc na podstawie danych zgromadzonych w systemach informatycznych KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Proces obejmuje zarówno poziom zrealizowanych jak i szacowanych do osiągnięcia wskaźników. W cyklu miesięcznym opracowywana jest *Informacja miesięczna nt. realizacji wskaźników produktu i rezultatu RPO WO 2007-2013*, obejmująca klasyfikację wskaźników pod

względem stanu ich realizacji. Materiał przekazywany jest komórkom zaangażowanym we wdrażanie Programu.

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 dokonała aktualizacji wewnętrznych *Wytycznych w zakresie wskaźników produktu i rezultatu RPO WO 2007-2013*, kładąc szczególny nacisk na procesy weryfikacji osiągnięcia wartości wskaźników rezultatu. Jednocześnie identyfikując problemy zarówno z osiąganiem przez beneficjentów wskaźników rezultatu, jak i realizowaniem obowiązku sprawozdawania przez nich z realizacji wskaźników rezultatu, IZ RPO WO 2007-2013 dokonała szczegółowej analizy zagadnienia oraz wprowadziła stosowne działania.

➤ **Szczegółowe informacje – punkt 2.3. Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze**

Poza zwiększeniem nacisku na monitoring osiągniętych wartości wskaźników rezultatu, w okresie sprawozdawczym nie dokonano zmian systemu monitoringu. Nie odnotowano także innych, poza wskazanym w zakresie wskaźników, problemów związanych z pozyskiwaniem i analizą danych IZ RPO WO 2007-2013, które są wykorzystywane do monitorowania Programu. Wciąż utrzymującą się niedogodność stanowi trudność pozyskiwania danych porównawczych, w tym o krajowych programach operacyjnych lub innych programach regionalnych.

Podobnie w przypadku prowadzonej sprawozdawczości, jak również ewaluacji nie odnotowane zostały w okresie sprawozdawczym utrudnienia, które zaburzałyby poprawną realizację tych procesów.

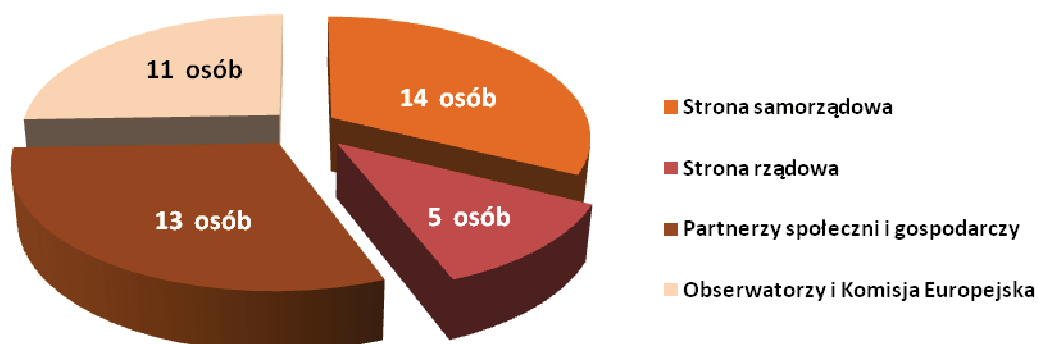
2.7.2 Komitet Monitorujący RPO WO 2007-2013 – Najbardziej Partnerskim Komitetem Monitorującym

Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 został powołany Uchwałą Nr 1004/2007 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 9 października 2007 r.

Przy wyłanianiu składu Komitetu, kierowano się zgodnością z przepisami wspólnotowymi, w tym także zasadami równości szans i partnerstwa. Komitet Monitorujący jest jednym ze sposobów realizacji zasady partnerstwa w odniesieniu do monitoringu i ewaluacji wdrażanych programów i tym samym wykorzystywanych środków finansowych, spełniając w ten sposób również funkcję swoistej kontroli społecznej, która pozytywnie wpływa na efektywność realizacji polityk publicznych. Ponadto poszerza perspektywę planowania realizacyjnego oraz pomaga w odpowiedniej diagnozie dla realizacji założonych celów. Dlatego też udział partnerów społeczno-gospodarczych w monitorowaniu i planowaniu realizacji programów operacyjnych wydaje się być warunkiem kluczowym i nadaje realny sens pracy komitetów monitorujących programy operacyjne¹². Wobec powyższego szczególnie na etapie monitorowania Programu zasada równości szans oraz partnerstwa zapewnione zostały poprzez udział w pracach *Komitetu* przedstawicieli różnych środowisk społecznych.

W skład *Komitetu* wchodzi przedstawiciele strony samorządowej, rządowej oraz partnerów społecznych i gospodarczych (*Wykres 21*).

Wykres 21. Skład KM RPO WO 2007-2013 wg stanu na 31.12.2012 r.

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

¹² *Federalistka*, nr 12/13, styczeń 2013, Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych, str. 77

Zgodnie z zasadą równości szans i partnerstwa oraz ze względu na zadania powierzone *Komitetowi*, w roli obserwatorów uczestniczą także przedstawiciel Komisji Europejskiej i reprezentanci instytucji i organizacji, m.in. takich jak: Urząd Kontroli Skarbowej w Opolu, Związek Powiatów Polskich, Związek Miast Polskich, Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości, Wojewódzka Rada Ochrony Przyrody, Krajowa Jednostka Oceny, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa/Opolski Oddział Regionalny, Związek Banków Polskich.

W okresie sprawozdawczym podobnie, jak w poprzednich latach działalności podczas pracy *Komitetu* zasada równości szans zapewniona została poprzez udział w posiedzeniach przedstawicieli różnych środowisk społecznych oraz poprzez dyskusje, możliwość składania wniosków i uwag na posiedzeniach, lecz nie wdrażano konkretnych działań w tym obszarze. Powyższy *Wykres 21* obrazuje partnerski skład *Komitetu*, natomiast analiza protokołów *Komitetu* wskazuje na równe traktowanie wszystkich uczestników posiedzeń, wzajemnej otwartości wobec potrzeb i interesów partnerów oraz dążenie do osiągnięcia porozumienia za pomocą dialogu, jako podstawowej metody działania na rzecz wspólnego dobra i skutecznej realizacji celów.

Ponadto w okresie sprawozdawczym zasada partnerstwa, która stanowi jedną z głównych reguł polityki regionalnej Unii Europejskiej i zakłada szeroką współpracę pomiędzy Komisją Europejską, administracją publiczną danego państwa na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi została zrealizowana m.in. poprzez udział członków *Komitetu* w spotkaniach regionalnych *Krajowej Sieci Tematycznej ds. Partnerstwa*, na które zawsze otrzymywali zaproszenie za pomocą poczty elektronicznej. Członkowie *Komitetu* otrzymali również zaproszenie na coroczną Konferencję ds. Partnerstwa organizowaną przez *KSTP* we współpracy z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego. Zwiększenie świadomości partnerów społecznych sprzyja wzrostowi transparentności podziału funduszy europejskich oraz zapobiega nieprawidłowościom w procesie wdrażania Programu.

➤ **Szczegółowe informacje nt. spotkań regionalnych – punkt 2.6.1 Wpływ działalności KM/PKM, instytucji i grup na zapewnienie koordynacji i komplementarności wsparcie oraz ich oceny**

W okresie sprawozdawczym na dużą uwagę zasługuje fakt, iż w ogłoszonym w marcu 2012 r. **Konkursie na najbardziej partnerski komitet/podkomitet** zorganizowanym przez Krajową Sieć Tematyczną ds. Partnerstwa wraz z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego, *Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*, **zajął pierwsze miejsce** i tym samym może używać honorowego tytułu: **Najbardziej Partnerski Komitet Monitorujący 2011 roku**. Zebrane opinie i wyniki ankiet wskazały, iż zasada partnerstwa najpełniejsze odzwierciedlenie znalazła w metodyce pracy *Komitetu*. Dlatego też metodyka ta stanowi przedmiot rekomendacji do wykorzystania przez pozostałe polskie komitety monitorujące obecnej perspektywy finansowej, jak

Rysunek: Medal dla Najbardziej Partnerskiego Komitetu Monitorującego

również do implementacji w systemie zarządzania funduszami europejskimi w latach 2014-2010. Jednocześnie zwrócono uwagę, iż przykłady dobrych praktyk zwycięskiego *Komitetu* posłużą, jako studia przypadków w materiałach dydaktycznych wykorzystywanych podczas spotkań regionalnych *Krajowej Sieci Tematycznej ds. Partnerstwa*, zostaną także udostępnione w folderach *Krajowej Sieci Tematycznej ds. Partnerstwa w Bazie Wiedzy Ministerstwa Rozwoju Regionalnego*. W dniu 19 grudnia 2012 r. podczas XII posiedzenia Komitetu Koordynacyjnego Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 na ręce Pani Kariny Bedrunki, Dyrektora Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych został przekazany przez Wiceministra Marcelę Niezgodę oraz Piotra Frączaka, Prezesa Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego medal dla *Najbardziej Partnerskiego Komitetu Monitorującego* oraz specjalne podziękowanie za zaangażowanie i aktywny udział w dotychczasowych pracach i działaniach *Komitetu*. Prezes Piotr Frączak zwrócił też uwagę, że w przyszłej perspektywie finansowej zasada partnerstwa będzie akcentowana jeszcze silniej i dlatego tak cenne są obecne doświadczenia w tej dziedzinie. Ponadto na ręce Przewodniczącego *Komitetu* zostały przekazane gratulacje m.in. z Komisji Europejskiej i Politechniki Opolskiej.

W związku z wnioskami instytucji wchodzącymi w skład Komitetu w okresie sprawozdawczym trzy razy zaktualizowano skład *Komitetu*. Zmiany dotyczyły przedstawicieli partnerów społecznych i gospodarczych oraz przedstawiciela środowiska naukowo-akademickiego i głównie wynikały ze zmian personalnych w reprezentowanych instytucjach. Powyższe zmiany nie wpłynęły negatywnie na zachowanie zasady partnerstwa oraz równości szans, jak również nie spowodowały utrudnień w realizacji zadań *Komitetu*. W okresie sprawozdawczym miała miejsce zmiana przedstawiciela, który z ramienia Komisji Europejskiej zajmuje się województwem opolskim, miejsce Pana Krzysztofa Skrobicha zajęła Pani Magali Lenoel.

Od momentu powołania *Komitetu* do końca 2012 r. miało miejsce **25 posiedzeń** oraz zostały przeprowadzone 4 procedury obiegowe.

W okresie sprawozdawczym miały miejsce **3 posiedzenia Komitetu**, podczas których zgodnie z regulaminem prac *Komitetu* do zatwierdzenia przedkładane były Sprawozdania okresowe oraz roczne (za 2011 r.) i zmiany w kryteriach wyboru projektów. Ponadto przedstawiane były m.in. zmiany finansowe dokonywane przez IZ RPO WO 2007-2013, prezentowano zaktualizowany Plan Ewaluacji, wyniki przeprowadzanych badań ewaluacyjnych, tabele wdrażania rekomendacji i tabele monitorowania rekomendacji, a także obszary rekomendowane do wsparcia. W sytuacji braku możliwości zaprezentowania wyników na posiedzeniu, wszelkie materiały dotyczące wyników i rekomendacji, zgodnie z Regulaminem, członkowie *Komitetu* otrzymywali na bieżąco za pomocą poczty elektronicznej. Ponadto przedstawiono zmiany w Zintegrowanym Planie Komunikacji Funduszy Strukturalnych w Województwie Opolskim w latach 2007-2015. W związku z pracami nad kolejną perspektywą finansową prezentowano konkluzje i rekomendacje dotyczące przyszłej strategii Unii Europejskiej oraz przygotowanie województwa opolskiego do perspektywy finansowej 2014-2020. Ponadto została przeprowadzona jedna procedura obiegowa, w ramach której zmieniono kryteria wyboru projektów dla poddziałania 1.4.1 Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa.

Od czasu powołania *Komitetu* podjęto 56 Uchwał, z czego w okresie sprawozdawczym *Komitet* zatwierdził 9 Uchwał.

Szczegółowe informacje na temat zorganizowanych posiedzeń KM RPO WO 2007-2013 oraz procedury obiegowej przedstawiono w *Tabeli 30*.

Tabela 30. Harmonogram posiedzeń KM RPO WO 2007-2013 w okresie sprawozdawczym

Nr/termin posiedzenia	Tematy
XXIII posiedzenie 7 marca 2012 r.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przedstawienie zmian w składzie Komitetu; ▪ zatwierdzenie <i>Sprawozdania okresowego z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 (za II półrocze 2011)</i>; ▪ zatwierdzenie zmian wybranych kryteriów wyboru projektów w ramach RPO WO 2007-2013 dla działań: <ul style="list-style-type: none"> – 1.3.1 <i>Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw</i>, – 1.4.2 <i>Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny</i>, 1.3.2 <i>Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach</i>, ▪ przedstawienie zmian w <i>Zintegrowanym Planie Komunikacji Funduszy Strukturalnych w Województwie Opolskim w latach 2007-2015</i>; ▪ omówienie Tabeli wdrażania rekomendacji badania ewaluacyjnego pn. <i>Ocena i analiza przedsięwzięć zmierzających do powstania nowych podmiotów gospodarczych w województwie opolskim</i>; ▪ przedstawienie konkluzji i rekomendacji przyszłej strategii Unii Europejskiej w zakresie przemysłu i technologii;
<i>Procedura obiegowa (kwiecień-maj 2012 r.)</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zatwierdzenie w trybie obiegowym kryteriów wyboru projektów dla poddziałania 1.4.1 <i>Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa</i>,
XXIV posiedzenie 11 czerwca 2012 r.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przedstawienie zmian w składzie Komitetu; ▪ zatwierdzenie <i>Sprawozdania rocznego z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 (za rok 2011)</i>; ▪ zaprezentowanie informacji nt. zmian finansowych w RPO WO 2007-2013; ▪ zatwierdzenie zmian wybranych kryteriów wyboru projektów w ramach RPO WO 2007-

Nr/termin posiedzenia	Tematy
	2013 dla działań: – 4.3 <i>Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii</i> ; – 5.1.1 <i>Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej</i> ; ▪ omówienie zaktualizowanego Planu Ewaluacji RPO, jako dokumentu implementacyjnego dla procesu ewaluacji RPO WO 2007-2013 ;
XXV posiedzenie 3 września 2012 r.	▪ przedstawienie zmian w składzie Komitetu; ▪ zatwierdzenie <i>Sprawozdania okresowego z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 (za I półrocze 2012)</i> ; ▪ zatwierdzenie zmian wybranych kryteriów wyboru projektów w ramach RPO WO 2007-2013 dla działania 2.2 <i>Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych</i> ; ▪ przedstawienie przygotowania woj. opolskiego do perspektywy finansowej 2014-2020

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Podczas wszystkich posiedzeń organizowanych w 2012 r. zapewnione było kworum, dlatego też nie odnotowano przeszkód w postępie działalności *Komitetu*, jak również jego członkowie nie zgłosili uwag do przyjętego trybu prac. Frekwencja uczestnictwa w posiedzeniach *Komitetu* w okresie sprawozdawczym utrzymywała się na podobnym poziomie, w posiedzeniach uczestniczyło około 70% uprawnionych do głosowania członków.

IZ RPO WO 2007-2013 zadbała, aby informacje na temat posiedzeń i podjętych przez *Komitet* uchwał były powszechnie dostępne i w tym celu zamieszczane są one na bieżąco w sposób przejrzysty i klarowny na stronie internetowej Instytucji, pod adresem www.rpo.opolskie.pl

Podsumowanie dotychczasowej działalności KM RPO WO 2007-2013, z wyodrębnieniem okresu sprawozdawczego, zaprezentowano poniżej w *Tabeli 31*.

Tabela 31. Działalność KM RPO WO 2007-2013

Lp.	Wskaźnik	Okres	
		2012	2007-2012
1.	<i>Liczba zrealizowanych posiedzeń</i>	3	25
2.	<i>Liczba przeprowadzonych trybów obiegowych dla przyjęcia uchwał</i>	1	4
3.	<i>Liczba przyjętych uchwał</i>	9	56
4.	<i>Liczba zmian członków KM</i>	1	10
5.	<i>Liczba zmian stałych zastępców/obserwatorów</i>	3	9
6.	<i>Liczba zaprezentowanych wyników badań ewaluacyjnych lub stopnia wdrażania rekomendacji</i>	5	18

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Zespół ds. RPO WO 2014-2020

Uchwałą nr 2164/2012 z 30 kwietnia 2012 r. Zarząd Województwa Opolskiego powołał *Zespół ds. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020*. Zespół koordynuje proces przygotowania programu operacyjnego dla Opolszczyzny na przyszły okres budżetowy. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele Zarządu Województwa Opolskiego, reprezentanci świata nauki regionu opolskiego, samorządów terytorialnych, w tym laureaci ministerialnego konkursu „*Eurolider*”, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz pracownicy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu. W okresie sprawozdawczym miało miejsce inauguracyjne spotkanie Zespołu w dniu 14 czerwca 2012 r. oraz spotkanie ekspertów w dniu 18 czerwca 2012 r., które było kontynuacją dyskusji rozpoczętej na pierwszym spotkaniu *Zespołu*.

2.7.3 Badania ewaluacyjne

Konieczność prowadzenia ewaluacji programów operacyjnych wynika z zapisów Rozporządzenia Rady 1083/2006 oraz prawodawstwa krajowego – ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. W myśl zapisów ww. dokumentów instytucje przygotowujące programy operacyjne zobowiązane są do przeprowadzenia ewaluacji *ex-ante*, jak również powinny określić w programie sposób monitorowania i oceny stopnia osiągnięcia celu głównego i celów szczegółowych realizacji programów.

W ramach perspektywy finansowej 2007-2013 nastąpiło przekazanie samorządom województw kompetencji w zakresie realizacji procesu ewaluacji programów operacyjnych wdrażanych w regionach.

W Polsce ewaluacja nabiera coraz większego znaczenia, stając się nieodłącznym elementem działań administracji publicznej, w znacznym stopniu podnosząc ich jakość. Wynika to z bardzo ważnej roli, jaką odgrywa polityka spójności w Unii Europejskiej, będąc jednocześnie poddawana najbardziej szczegółowej ocenie spośród wszystkich publicznych polityk unijnych.

2.7.3.1 Okresowy plan ewaluacji RPO WO 2007-2013 na 2012 r.

Okresowy plan ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2007-2013 na rok 2012 sporządzony został w oparciu o zidentyfikowane tematy badań ewaluacyjnych oraz zgodnie z *Wytycznymi nr 6 w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013* Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, jak również na podstawie *Planu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*. Ponadto, okresowy plan uwzględniał zapisy *Analizy działań ewaluacyjnych możliwych do podjęcia w ramach RPO WO 2007-2013 w województwie opolskim w roku 2012*, opracowanej przez Jednostkę Ewaluacyjną w lipcu 2011 r. na podstawie danych uzyskanych od głównych interesariuszy RPO WO 2007-2013, tj.:

- *Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013,*
- *Instytucji Pośredniczącej II stopnia RPO WO 2007-2013,*
- *Komitetu Monitorującego RPO WO 2007-2013,*
- *Grupy Sterującej Ewaluacją.*

Pomocniczym źródłem danych, które zostało wykorzystane w przedmiotowej analizie były wyniki ankiet ewaluacyjnych przekazanych w kwietniu 2011 r. członkom *Grupy Sterującej Ewaluacją* dot. działań w zakresie budowy potencjału ewaluacyjnego w województwie opolskim. Celem dokumentu było wskazanie działań w zakresie ewaluacji RPO WO 2007-2013 do realizacji w roku 2012, w tym planowanych badań ewaluacyjnych i działań w ramach budowy potencjału ewaluacyjnego wśród instytucji zaangażowanych w realizację Programu. *Okresowy plan ewaluacji* został przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego uchwałą nr 1299/2011 z dnia 7 października 2011 r.

Lista badań ewaluacyjnych planowanych do realizacji w roku 2012 została wypracowana przez Jednostkę Ewaluacyjną i uzgodniona z Grupą Sterującą Ewaluacją. Lista została skonsultowana również z Krajową Jednostką Oceny. Planowane działania na rok 2012 w ramach budowy potencjału ewaluacyjnego wśród instytucji zaangażowanych w realizację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 dotyczyły budowy systemu i koordynacji procesu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013, współpracy z podmiotami zewnętrznymi uczestniczącymi w procesie ewaluacji i rozpowszechniania wiedzy i informacji na temat ewaluacji.

2.7.3.2 Zmiany w Okresowym planie ewaluacji RPO WO 2007-2013 na 2012 r.

Zgodnie ze *Szczegółowymi wytycznymi w zakresie procesu ewaluacji Programów Operacyjnych w województwie opolskim* zmiany *Okresowych planów ewaluacji Programów Operacyjnych* mogą dotyczyć m.in. zmian w aktualnej liście badań ewaluacyjnych i działań w ramach budowy potencjału ewaluacyjnego, w tym istotnych zmian merytorycznych dot.: nazwy, sposobu i terminu realizacji oraz zakresu danego badania ewaluacyjnego oraz wprowadzenia do dokumentu nowych badań ewaluacyjnych i działań w ramach budowy potencjału ewaluacyjnego. Szczegółowa analiza regionalnych potrzeb ewaluacyjnych wśród instytucji zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie RPO WO 2007-2013, jak również wstępna dyskusja w obrębie *Okresowego planu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 na rok 2012* wykazała konieczność aktualizacji tematyki badań ewaluacyjnych zaplanowanych do realizacji w roku 2012. W okresie sprawozdawczym miały miejsce dwie zmiany w dokumencie:

- Pierwsza zmiana zatwierdzona przez Zarząd Województwa Opolskiego uchwałą nr 2708/2012 z dnia 3 września 2012 r. dotyczyła badań:

Wpływ projektów realizowanych w ramach EFRR i EFS na rozwój społeczno-gospodarczy Opolszczyzny, pod kątem rezygnacji z realizacji przedmiotowego badania w 2012 roku. Przedmiotowe badanie w swym zakresie dotyczyć miało oceny dotychczas dofinansowanych projektów w ramach RPO WO 2007-2013 i PO KL, jak również wyznaczenia założeń dla przyszłego ukierunkowania wsparcia perspektywy 2014+. Z uwagi na możliwość uruchomienia przedmiotowego badania dopiero w momencie zakończenia innych badań zaplanowanych do realizacji w ramach RPO WO 2007-2013 w roku 2012, których wnioski i rekomendacje wykorzystane zostałyby w przedmiotowej ewaluacji, a dostępne będą około listopada br.:

- a) *Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz edukacji w ramach EFS i EFRR w województwie opolskim,*
- b) *Ocena działań badawczo-rozwojowych oraz innowacyjnych podejmowanych w ramach unijnych projektów na rzecz wzrostu konkurencyjności Opolszczyzny,*
- c) *Wpływ usług turystycznych na rozwój gospodarczy regionu,*
- d) *Ocena efektywności wdrażania instrumentów inżynierii finansowej realizowanych w ramach oraz poza inicjatywą JEREMIE*

zaproponowano rezygnację z przedmiotowego badania w 2012 rok. Jednocześnie zaplanowano uwzględnienie podobnego badania metaewaluacyjnego w zakresie oceny wpływu projektów zrealizowanych w latach 2007-2012 na realizację celów strategii rozwoju województwa opolskiego

Badania ad hoc, pod kątem określenia planowanego kosztu badania. Ze względu na rezygnację z badania pn. *Wpływ projektów realizowanych w ramach EFRR i EFS na rozwój społeczno-gospodarczy Opolszczyzny* zaproponowano przesunięcie części środków na realizację *badania ad hoc*.

- Druga zmiana zatwierdzona przez Zarząd Województwa Opolskiego uchwałą nr 3113/2012 z dnia 18 grudnia 2012 r. dotyczyła rezygnacji z *badania ad hoc*.

W aspekcie przedmiotowego badania nie zidentyfikowano potrzeb badawczych wśród: Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013, Instytucji Pośredniczącej II stopnia RPO WO 2007-2013 oraz Krajowej Jednostki Oceny. Z kolei rozpoczęte prace w zakresie badania ex-ante programu operacyjnego województwa opolskiego na lata 2014-2020 (na które miały zostać przeznaczone środki badania ad hoc) w 2012 roku nie miały skutkować zaciągnięciem zobowiązania finansowego w 2012 r. i tym samym środki finansowe zarezerwowane na rzecz ww. badania zostały przesunięte na inne działania w ramach pomocy technicznej RPO WO 2007-2013.

Biorąc pod uwagę konieczność realizacji w województwie opolskim ewaluacji, na które jest bieżące zapotrzebowanie oraz prowadzenia wysokiej jakości procesu ewaluacji zasadnym była aktualizacja *Okresowego planu ewaluacji RPO WO 2007-2013 na rok 2012* i upowszechnienie go, jako jednolitego dokumentu.

Od uruchomienia Programu do końca 2012 r. zostało przeprowadzonych **12 badań** ewaluacyjnych w ramach RPO WO 2007-2013.

2.7.3.3 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w 2012 r.

W 2012 r., zgodnie ze zmianami wprowadzonymi w *Okresowym Planie Ewaluacji RPO WO 2007-2013 na 2012 r.* przeprowadzono cztery badania ewaluacyjne:

- **Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz edukacji w ramach EFS i EFRR w województwie opolskim.**

Głównym celem badania była kompleksowa ewaluacja projektów edukacyjnych realizowanych w województwie opolskim w ramach PO KL oraz RPO WO 2007-2013 na rzecz edukacji przedszkolnej oraz kształcenia ogólnego i zawodowego - pod kątem oceny trafności, komplementarności, efektywności, użyteczności, skuteczności i oddziaływania ww. projektów na rozwój edukacji regionalnej. Dodatkowo celem przedmiotowej ewaluacji była prognoza potrzeb edukacyjnych województwa opolskiego w kontekście nowego okresu programowania na lata 2014-2020. Ponadto na podstawie Strategii Europa 2020 oraz pakietu rozporządzeń dotyczących funduszy europejskich na lata 2014-2020 wynika, iż jednym z celów jest inwestowanie w edukację, w ramach którego możliwe będą do realizacji działania m.in. na rzecz: infrastruktury edukacyjnej, ograniczenia przedwczesnego kończenia nauki szkolnej, edukacji elementarnej,

kształcenia podstawowego i średniego oraz zwiększenia dopasowania systemów kształcenia do potrzeb rynku pracy. Dlatego też badanie ewaluacyjne zostało przeprowadzone zarówno w kontekście skuteczności, użyteczności, efektywności, jak i trwałości dotychczasowych projektów edukacyjnych, jak i przyszłych potrzeb i wyzwań edukacyjnych województwa opolskiego w odniesieniu do skali problemów systemu kształcenia w województwie, jak i w Polsce.

Zakresem przedmiotowym badania objęte zostały obok projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 także projekty w ramach PO KL, co wskazuje na zastosowanie w badaniu komplementarności międzyfunduszowej, której efektem jest zapewnienie dużej kompleksowości rezultatów przedsięwzięć.

W okresie sprawozdawczym Tabela wdrażania rekomendacji wciąż pozostawała na etapie opracowania, wobec tego wnioski i rekomendacje możliwe będą do zaprezentowania najwcześniej w sprawozdaniu okresowym za I półrocze 2013 r.

➤ **Ocena działań badawczo-rozwojowych oraz innowacyjnych podejmowanych w ramach unijnych projektów na rzecz wzrostu konkurencyjności Opolszczyzny.**

Celem głównym badania była ocena działań badawczo-rozwojowych oraz innowacyjnych podejmowanych w ramach projektów finansowanych ze środków unijnych pod względem wpływu na konkurencyjność i innowacyjność województwa opolskiego. Do szczegółowych celów badawczych zaliczono ocenę potencjału badawczo-rozwojowego województwa opolskiego oraz stanu powiązań między podmiotami sfery badawczo-rozwojowej a przedsiębiorstwami. Ponadto celem badania była ocena interwencji w zakresie działań badawczo-rozwojowych podejmowanych w ramach RPO WO 2007-2013 i PO KL i ich wpływ na wzrost konkurencyjności regionu, ocena stanu innowacyjności przedsiębiorstw województwa opolskiego oraz ocena interwencji w zakresie działań innowacyjnych podejmowanych w ramach RPO WO 2007-2013 i PO KL i ich wpływ na wzrost innowacyjności regionu oraz wskazanie mechanizmów wspierających działania badawczo-rozwojowe i innowacyjne.

Zakres przedmiotowy badania obejmował projekty z Poddziałania 1.3.1 „Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw” (skierowanego do takich podmiotów jak: szkoły wyższe, pozostałe jednostki naukowe – w rozumieniu Ustawy o zasadach finansowania nauki, partnerstwa ww. Instytucji, jednostki naukowe wchodzące w skład konsorcjum naukowo-przemysłowego) i Poddziałania 1.3.2 „Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach” RPO WO 2007-2013 (w ramach którego oferowano wsparcie przedsiębiorcom z sektora MSP oraz grupom i zrzeszeniom tychże przedsiębiorstw) oraz Poddziałania: 8.2.1 „Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw” (adresowanego przede wszystkim do uczelni, placówek badawczych oraz organizacji promujących przedsiębiorczość) i Poddziałania 8.2.2 „Regionalne Strategie Innowacji PO KL” według stanu na dzień 31.12.2011. Zakres badania obejmował również przedsiębiorstwa działające na terenie województwa, podmioty działalności badawczo-rozwojowej oraz instytucje odpowiedzialne za wdrażanie wspomnianych instrumentów wsparcia. Dodatkowo w badaniu uwzględniono kwestię potencjału innowacyjnego oraz badawczo-rozwojowego, a także zaleceń dotyczących mechanizmów wspierania działań innowacyjnych i badawczo-rozwojowych na potrzeby przyszłego okresu finansowania.

Warto zwrócić uwagę, iż badanie wpisuje się w komplementarność międzyfunduszową, ponieważ obejmowało swoim zakresem przedmiotowym obok projektów w ramach RPO WO 2007-2013 także projekty w ramach PO KL Województwa Opolskiego. W rezultacie przeprowadzonego badania zostały sformułowane propozycje dotyczące kształtu systemu wsparcia działań innowacyjnych i badawczo-rozwojowych w przyszłym okresie finansowania uwzględniając fakt, iż bieżący okres finansowania zbliża się ku końcowi, skupiono się wyłącznie na rozwiązaniach, których wdrożenie będzie możliwe w odniesieniu do okresu 2014-2020 i tym samym nie stwierdzono konieczności opracowania Tabeli wdrażania rekomendacji.

➤ **Wpływ usług turystycznych na rozwój gospodarczy regionu.**

Celem głównym badania było określenie wpływu projektów turystycznych zrealizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 na rozwój województwa opolskiego wraz ze wskazaniem przyszłych kierunków rozwoju turystyki.

Zakresem przedmiotowym badania objęte zostały wszystkie projekty turystyczne wsparte w ramach RPO WO 2007-2013 w ramach Poddziałania 1.4.1 i 1.4.2 oraz wybrane projekty w ramach Działań 5.3, 6.1 i 6.2 RPO WO 2007-2013, które bezpośrednio lub pośrednio związane są z rozwojem turystyki w województwie

opolskim i dotyczą m.in. rozwoju kultury oraz rewitalizacji obszarów miejskich i zagospodarowania terenów zdegradowanych.

W okresie sprawozdawczym Tabela wdrażania rekomendacji wciąż pozostawała na etapie opracowania, jednakże w okresie sporządzania Sprawozdania rocznego sformułowano wnioski i następujące rekomendacje:

W ramach wskaźników produktu i rezultatu: należy zweryfikować sposób definiowania wskaźników przez IZ oraz beneficjentów, stworzyć dokładne definicje wskaźników oraz sposób ich obliczania i weryfikacji. Należy wyeliminować wskaźniki niejednoznaczne o podobnym znaczeniu, których wnioskodawcy używają często zamiennie;

W ramach komplementarności projektów oraz koncentracji przestrzennej: należy wypracować skuteczne mechanizmy, stymulujące większą spójność działań podejmowanych na poziomie gmin jak również na poziomie regionów. Istnieje też potrzeba wypracowania skutecznych mechanizmów koncentracji środków. Wskazana wydaje się zarówno większa koncentracja tematyczna, jak i przestrzenna – ze szczególnym uwzględnieniem projektów sieciowych. Mechanizmem wspierającym kompleksowość oraz komplementarność w przyszłej perspektywie może być zintegrowany program na poziomie regionu.

W ramach potencjału środowiska naturalnego: wskazane jest wsparcie kompleksowych programów przygotowywanych przez jednostki samorządowe, obejmujących:

- działania na rzecz zachowania walorów przyrodniczych i krajobrazowych;
- rozwój turystyki oraz ochronę zasobów przyrodniczych i krajobrazu;
- działania na rzecz rozwoju infrastruktury turystycznej, zarówno przez podmioty publiczne, jak i prywatne;
- działania dotyczące rozwoju kluczowej infrastruktury związanej ze wzmocnieniem funkcji turystycznych, w tym rozwój dróg lokalnych oraz rozwój infrastruktury ochrony środowiska.

W ramach potencjału kulturowego: w przyszłej perspektywie należy skoncentrować się przede wszystkim na działaniach wspierających rewitalizację zabytków, ze szczególnym uwzględnieniem zabytkowych drewnianych kościołków, które mogą stanowić w przyszłości „markowy” produkt sieciowy województwa opolskiego.

W ramach infrastruktury sportowo-rekreacyjnej: w przyszłej perspektywie wskazane jest dofinansowanie projektów stanowiących uzupełnienie oraz uatrakcyjnienie bazy noclegowej oraz oferty kulturalnej poprzez dodatkowe atrakcje dla potencjalnego turysty takie jak aquaparki, kręgle, korty tenisowe, gabinety odnowy biologicznej, SPA, należy realizować projekty z zakresu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

W ramach promocji: należy wspierać w zakresie promocji przedsięwzięcia, które są istotne z punktu widzenia rozwoju regionu tzw. projekty sztandarowe. Działania informacyjne nie powinny ograniczać się wyłącznie do informowania o „finansowaniu projektu ze środków Unii Europejskiej”, ale przede wszystkim do aktywnego informowania o osiągniętych efektach. Informacja taka powinna być zamieszczana na stronach internetowych urzędów, w formie publikacji, spotkań informacyjnych oraz wizyt studyjnych.

W ramach finansowania zwrotnego: projekty realizowane przez przedsiębiorców polegające na rozbudowie bazy noclegowej oraz gastronomicznej powinny być finansowane w formie mechanizmów zwrotnych.

➤ **Ocena efektywności wdrażania instrumentów inżynierii finansowej realizowanych w ramach oraz poza inicjatywą JEREMIE.**

Celem badania była Ocena skuteczności, efektywności i adekwatności działania inicjatywy JEREMIE w porównaniu z innymi instrumentami zwrotnymi inżynierii finansowej.

Zakres przedmiotowy badania obejmował wszystkie projekty w ramach Działania 1.2 *Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości*. Zakres czasowy badania to okres od 1 stycznia 2007 r. do 16.10.2012 r. tj. czasu zawarcia umowy na realizację badania. Badanie ewaluacyjne pozwoliło ocenić skuteczność działań zrealizowanych dotychczas, a także sprecyzować wnioski i rekomendacje, by w następnych latach efektywniej rozwijać pozadotacyjny system wsparcia finansowego.

W okresie sprawozdawczym Tabela wdrażania rekomendacji wciąż pozostawała na etapie opracowania, wobec tego wnioski i rekomendacje możliwe będą do zaprezentowania najwcześniej w sprawozdaniu okresowym za I półrocze 2013 r.

2.7.3.4 Monitoring wdrożenia rekomendacji badań ewaluacyjnych

W związku ze zmienionymi zasadami monitoringu wdrożenia rekomendacji, które obecnie odbywają się nie częściej, niż raz w roku przy współpracy z adresatami rekomendacji, w okresie sprawozdawczym Zarząd Województwa Opolskiego na posiedzeniach zaakceptował **Tabele monitorowania wdrażania rekomendacji z następujących badań ewaluacyjnych:**

- Ocena systemu wskaźników produktu i rezultatu RPO WO 2007-2013,
- Ocena wdrożenia polityk horyzontalnych w ramach RPO WO 2007-2013,
- Ocena zdolności i określenie potrzeb pozyskiwania środków pomocowych UE przez jednostki samorządu terytorialnego województwa opolskiego (w kontekście RPO WO 2007-2013),
- Ocena jakości projektów i ich wpływu na skuteczną i efektywną realizację celów RPO WO 2007-2013 wraz ze wskazaniem obszarów wymagających dalszego wsparcia",
- Ocena działań informacyjno - promocyjnych realizowanych w ramach Funduszy Strukturalnych na lata 2007-2013 w województwie opolskim (badanie w ramach PO KL i RPO WO 2007-2013).

2.7.3.5 Plan ewaluacji na 2013 r. - planowane badania ewaluacyjne

18 grudnia 2012 r. Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 3115/2012 przyjął *Okresowy Plan Ewaluacji RPO WO 2007-2013 na rok 2013*, jako roczny dokument implementacyjny dla procesu ewaluacji RPO WO 2007-2013 w województwie opolskim. W Tabeli 32 zaprezentowano badania ewaluacyjne planowane do realizacji w 2013 r.

Tabela 32. Zestawienie badań ewaluacyjnych planowanych do realizacji w 2013 r.

Lp.	Nazwa badania	Termin realizacji	Zakres badania
1.	Ewaluacja ex-ante programu operacyjnego województwa opolskiego na lata 2014-2020	I – IV kwartał 2013 r.	Ocena trafności i spójności (wewnętrznej i zewnętrznej) programu operacyjnego województwa opolskiego na lata 2014-2020 oraz ocena systemu realizacji, w tym potencjału ludzkiego i administracyjnego.
2.	Ocena projektów PO KL oraz RPO WO 2007-2013 skierowanych do osób starszych w województwie opolskim	I – IV kwartał 2013 r.	Wpływ realizowanych przedsięwzięć podejmowanych głównie w ramach RPO WO 2007-2013 i PO KL na rozwój usług skierowanych do osób starszych w województwie opolskim (w tym usług zdrowotnych, społecznych, kulturowych i rozrywkowych) oraz diagnoza popytu i podaży na te usługi. Dodatkowo analizie poddana zostanie mobilność edukacyjna i zawodowa osób w wieku 50+.
3.	Ocena wpływu projektów perspektywy 2007-2013 na rozwój społeczno-gospodarczy województwa opolskiego	I – IV kwartał 2013 r.	Badanie metaewaluacyjne w zakresie oceny wpływu projektów zrealizowanych w latach 2007-2012 na realizację celów strategii rozwoju województwa opolskiego.
4.	Ocena działań informacyjno-promocyjnych RPO WO 2007-2013 i PO KL z rekomendacją do przedsięwzięć w okresie 2014-2020	II – IV kwartał 2013 r.	Ocena efektywności i skuteczności działań informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych podejmowanych w województwie opolskim głównie w ramach RPO WO 2007-2013 i komponentu regionalnego PO KL oraz wyznaczenie przedmiotowych przedsięwzięć na lata 2014-2020.

Lp.	Nazwa badania	Termin realizacji	Zakres badania
5.	Analiza wpływu projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 na poprawę efektywności energetycznej i rozwój odnawialnych źródeł energii w województwie opolskim oraz preferowane formy finansowania przedsięwzięć w przyszłej perspektywie finansowej.	I – IV kwartał 2013 r.	Ocena wpływu projektów w ramach działania 4.3 RPO WO 2007-2013 na poprawę efektywności energetycznej i rozwój odnawialnych źródeł energii w województwie opolskim. Badanie obejmować będzie także analizę źródeł finansowania inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej w ramach RPO WO 2007-2013 (poddziałania 1.1.2 i 1.3.2 oraz działanie 4.3), a także w odniesieniu do PROW, PO IiŚ i WFOŚiGW.
6.	Ocena efektywności polityki miejskiej w ramach RPO WO 2007-2013 z rekomendacjami do wdrożenia w okresie 2014-2020	I – IV kwartał 2013 r.	Ocena efektywności działań w zakresie polityki miejskiej w ramach RPO WO 2007-2013 z rekomendacjami do wdrożenia w okresie 2014-2020. Badanie obejmować będzie także analizę źródeł finansowania inwestycji w zakresie polityki miejskiej w ramach RPO WO 2007-2013 (działanie 6.1), a także w odniesieniu do innych programów perspektywy 2007-2013 oraz ZPORR.
7.	Badania ad hoc	I – IV kwartał 2013 r.	Ewaluacje prowadzone w województwie opolskim w odpowiedzi na doraźną potrzebę: <ul style="list-style-type: none"> – Instytucji Zarządzającej, – Instytucji Pośredniczącej II stopnia, – Krajowej Jednostki Oceny.

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie *Okresowego Planu Ewaluacji RPO WO 2007-2013 na rok 2013*.

Okresowy plan ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2007-2013 na rok 2013 sporządzony został w oparciu o zidentyfikowane tematy badań ewaluacyjnych oraz zgodnie z Wytycznymi nr 6 w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013 Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, jak również na podstawie *Planu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*. Ponadto, okresowy plan uwzględnia zapisy *Analizy działań ewaluacyjnych możliwych do podjęcia w ramach RPO WO 2007-2013 w województwie opolskim w roku 2013*, opracowanej przez Jednostkę Ewaluacyjną we wrześniu 2012 r. na podstawie danych uzyskanych od głównych interesariuszy RPO WO 2007-2013, tj.:

- Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013,
- Instytucji Pośredniczącej II stopnia RPO WO 2007-2013,
- Komitetu Monitorującego RPO WO 2007-2013,
- Grupy Sterującej Ewaluacją.

Pomocniczym źródłem danych, które zostało wykorzystane w przedmiotowej analizie były wyniki ankiet ewaluacyjnych przekazanych w kwietniu 2012 r. członkom *Grupy Sterującej Ewaluacją* dot. działań w zakresie budowy potencjału ewaluacyjnego w województwie opolskim. Celem dokumentu jest wskazanie działań w zakresie ewaluacji RPO WO 2007-2013 do realizacji w roku 2013, w tym planowanych badań ewaluacyjnych i działań w ramach budowy potencjału ewaluacyjnego wśród instytucji zaangażowanych w realizację Programu. Planowane działania na rok 2013 w ramach budowy potencjału ewaluacyjnego wśród instytucji zaangażowanych w realizację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 dotyczą budowy systemu i koordynacji procesu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013, współpracy z podmiotami zewnętrznymi uczestniczącymi w procesie ewaluacji i rozpowszechniania wiedzy i informacji na temat ewaluacji.

3. Postęp wdrażania programu wg Osi priorytetowych

3.1 Oś priorytetowa 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*

3.1.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

Celami Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu* są:

- tworzenie warunków do inicjowania i rozwoju przedsiębiorczości w regionie, rozwoju innowacji i gospodarki opartej na wiedzy;
- rozwój regionalnego sektora B+R na rzecz wzrostu przedsiębiorczości;
- wzrost znaczenia turystyki, rekreacji i sportu jako czynników wpływających na rozwój społeczno-gospodarczy regionu, szczególnie rynku pracy.

We wdrażanie Osi priorytetowej 1 zaangażowana jest IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia. Od początku uruchomienia Programu IP II stopnia wdrażała Oś 1 z wyłączeniem poddziałania 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*. W lipcu 2009 r.²³ wdrażanie dwóch poddziałań tj. 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu* oraz 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw* zostało przekazane z IP II stopnia do IZ RPO WO 2007-2013.

Na realizację Osi priorytetowej 1 przeznaczono łącznie **182 343 581 Euro** w ramach EFRR, co stanowi **37%** alokacji na Program z EFRR, w tym dodatkowe środki pochodzące z Krajowej Rezerwy Wykonania stanowią **24 300 000 Euro**. Na realizację *Strategii Europa 2020* przeznaczono **161 785 905,37 Euro** (89% alokacji na Oś).

W ramach Osi priorytetowej 1 realizowane są m.in. projekty inwestycyjne (budowa, przebudowa, zakup środków trwałych oraz wyposażenie) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą (w tym turystyczną i rekreacyjno-sportową), działalność okołobiznesową oraz podmioty sektora B+R.

Pomoc w ramach Osi priorytetowej 1 kierowana jest głównie do przedsiębiorców sektora MŚP, instytucji otoczenia biznesu, szkół wyższych oraz jednostek naukowych.

Stan wdrażania Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu

Nabory wniosków

- ⇒ przeprowadzono **29 naborów wniosków w procedurze konkursowej** oraz złożono pełną dokumentację projektową dla **5 projektów kluczowych** w ramach poddziałań 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu* oraz 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*;
- ⇒ całkowita kwota alokacji z EFRR przeznaczona na przeprowadzone nabory wyniosła **180,34 mln Euro** [738,83 mln PLN], w tym: na nabory w ramach procedury konkursowej **168,30 mln Euro** [689,51 mln PLN], na nabory w ramach procedury pozakonkursowej **12,04 mln Euro** [49,32 mln PLN].

Wnioski złożone

- ⇒ złożono **1 866 wniosków** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej i pozakonkursowej;
- ⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **969,35 mln Euro** [3 971,22 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie ze środków EFRR **409,97 mln Euro** [1 679,55 mln PLN];
- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **1 161 wniosków** na całkowitą wartość **673,39 mln Euro** [2 758,74 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **276,15 mln Euro** [1 131,33 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

- ⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostało zaakceptowanych **813 projektów** na całkowitą wartość **481,21 mln Euro** [1 971,43 mln PLN], w tym dofinansowanie EFRR **196,47 mln Euro** [804,90 mln PLN].

²³ zgodnie z zapisami Aneksu nr 3 do *Porozumienia w sprawie przekazania zadań z zakresu realizacji Osi priorytetowej 1 Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013, z wyłączeniem poddziałania 1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*, IP II stopnia wdraża Oś priorytetową 1, z wyłączeniem poddziałań 1.1.1, 1.3.1, 1.4.2.

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **679 umów** o dofinansowanie o całkowitej wartości **376,54 mln Euro** [1 542,62 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **159,17 mln Euro** [652,11 mln PLN];
- ⇒ poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej wyniósł około **87%**;
- ⇒ spośród umów podpisanych w ramach przedmiotowej Osi **92,23%** stanowią projekty wybrane w procedurze konkursowej, natomiast **7,77%** to projekty umieszczone w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*.

Tabela 33. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 1 w podziale na typy projektów [mln Euro]

Lp.	Typ projektu	Liczba umów	Dofinansowanie z EFRR	Udział projektów konkursowych/IPI w wartości EFRR wszystkich umów podpisanych w ramach Osi 1
1.	<i>konkursowy</i>	674	146,80	92,23%
2.	<i>IPI</i>	5	12,37	7,77%
RAZEM:		679	159,17	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

- ⇒ zgodnie z zapisami *Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 (wersja nr 45)* z listopada 2012 r. wybieranie mechanizmu *cross-financingu* umożliwiono beneficjentom Osi priorytetowej 1 w ramach:

- poddziałania 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw*;
- poddziałania 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*;
- poddziałania 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*.

W ramach podpisanych umów Osi 1, do końca 2012 r. dwóch beneficjentów wybrało mechanizm *cross-financingu* co przedstawia Tabela 34.

Tabela 34. Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem *cross-financingu* w ramach Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu [mln Euro]

Działanie/poddziałanie	Podpisane umowy			
	Liczba umów	Całkowita wartość	Dofinansowanie EFRR	% wydatków objętych zakresem EFS
1.3.1 <i>Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw</i>	1	4,38	2,55	15,22
1.3.2 <i>Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach</i>	1	0,25	0,09	3,57
Oś 1 <i>Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu</i>	2	4,63	2,64	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Od uruchomienia Programu obszar ***Badania i rozwój, innowacje, przedsiębiorczość*** oraz ***Otoczenie biznesu*** w ramach *Strategii Europa 2020*, realizowany jest w zakresie 8 kategorii: 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08 i 09. Wartość podpisanych **658 umów** w ramach tego obszaru wynosi **135,99 mln Euro** [557,13 mln PLN], co stanowi **85,39%** alokacji przeznaczanej na obszar.

Do końca 2012 r. w ramach obszaru ***Klimat, energia, mobilność*** realizowana jest kategoria 24, a wartość podpisanej umowy dla tej kategorii wynosi **2,57 mln Euro** [10,52 mln PLN], co stanowi ponad **1,25%** alokacji na obszar.

Informacje nt. realizacji *Strategii Europa 2020* w ramach Osi priorytetowej 1 przedstawiono w Tabeli 35.

Tabela 35. Realizacja Strategii Europa 2020 w ramach Osi priorytetowej 1

[mln Euro]

Nazwa priorytetu	Nazwa obszaru	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację Strategii Europa 2020	Dofinansowanie z EFRR	% realizacji obszaru
Rozwój inteligentny- rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji smart growth	Badania i rozwój, innowacje, przedsiębiorczość	1,2,3,4,5,6,7,8,9	135,99	85%
	Otoczenie biznesu			
Rozwój zrównoważony - wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; sustainable growth	Klimat, energia, mobilność	16,17,18,19,20,21,22,23, 24,25,26,27,28,29,30,31, 32,33,34,35,36,37,38,39, 40,41,42,43,44,45,46,47, 48,49,50,51,52,53,54	2,57	1%
RAZEM:			138,56	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13)

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu w ramach wniosków złożonych, zatwierdzonych do realizacji oraz podpisanych umów przedstawiono w Tabeli 36.

Tabela 36. Stan wdrażania Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu

[mln Euro]

Nr i termin naboru	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR
1.1.1 Wsparcie instytucji otoczenia biznesu						
I nabór (16-27.11.2009)	9	6,56	4	2,62	3	2,03
II nabór (14-28.05.2010)	10	15,88	3	3,20	3	2,82
III nabór (01-15.10.2010)	8	6,63	6	3,55	6	3,39
IV nabór (16-30.12.2011)	10	4,14	6	2,28	6	2,23
V nabór (8-22.10.2012)	10	3,71	nie zaakceptowano projektów		nie podpisano umów	
IPI (04-18.01.2010)	1	3,76	1	3,65	1	2,82
1.1.2 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach						
I nabór (29.02-14.03.2008)	255	10,40	141	7,17	120	6,08
II nabór (20.04-04.05.2009)	151	8,16	95	5,82	78	4,65
III nabór (23.06-08.07.2009)	141	4,81	77	3,43	75	3,33
IV nabór (15-31.03.2010)	340	25,46	66	7,08	54	5,73
V nabór (14-31.05.2010)	108	1,51	27	0,38	20	0,28
Razem 1.1	1 043	91,02	426	39,18	366	33,36
1.2 Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości						
I nabór (03-17.08.2009)	1	7,62	Beneficjent wycofał się z realizacji projektu na etapie oceny wniosku			

Nr i termin naboru	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR
II nabór (28.10-12.11.2009)	4	19,28	3	13,67	3	13,67
III nabór (15-29.07.2010)	2	9,76	1	4,88	1	4,88
IV nabór (23.04-07.05.2012)	2	8,79	1	6,35	1	6,35
Razem 1.2	9	45,46	5	24,90	5	24,90
1.3.1 Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw						
I nabór (01-15.03.2010)	10	1,17	8	1,05	8	1,00
II nabór (14-28.09.2010)	16	3,83	10	2,38	10	2,05
III nabór (05-20.04.2012)	15	6,02	8	2,27	5	1,62
IV nabór (07.05-01.06.2012)	2	2,57	1	2,56	1	2,55
1.3.2 Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach						
I nabór (01-15.09.2008)	138	42,41	96	28,48	76	20,15
II nabór (17-30.11.2009)	115	43,44	51	18,31	43	14,92
III nabór (07-18.06.2010)	47	18,51	11	4,34	9	3,25
IV nabór (05.12.2011 -04.01.2012)	26	1,29	15	0,74	13	0,63
V nabór (12-26.04.2012)	104	35,60	22	5,26	5	0,85
VI nabór (05-19.12.2012)	36	5,91	nie zaakceptowano projektów		nie podpisano umów	
Razem 1.3	509	160,75	222	65,40	170	47,02
1.4.1 Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa						
I nabór (01-15.04.2008)	68	11,86	54	10,25	50	9,36
II nabór (31.08-15.09.2009)	138	38,91	77	24,32	67	21,36
III nabór (18.06-03.08.2012)	67	28,00	7	7,04	nie podpisano umów	
1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny						
I nabór (25.08-08.09.2008)	26	23,50	17	15,23	16	13,02
II nabór (23.04-07.05.2012)	2	0,89	1	0,61	1	0,61
IPI (01-12.12.2008)	1	2,42	1	2,39	1	2,57
IPI (02-13.03.2009)	1	1,23	1	1,23	1	1,20
IPI (03-17.08.2009)	1	2,23	1	2,23	1	2,19
IPI (29.10-12.11.2010)	1	3,69	1	3,69	1	3,59
Razem 1.4	305	112,73	160	66,99	138	53,90
OGÓŁEM	1 866	409,97	813	196,47	679	159,17

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wnioski o płatność

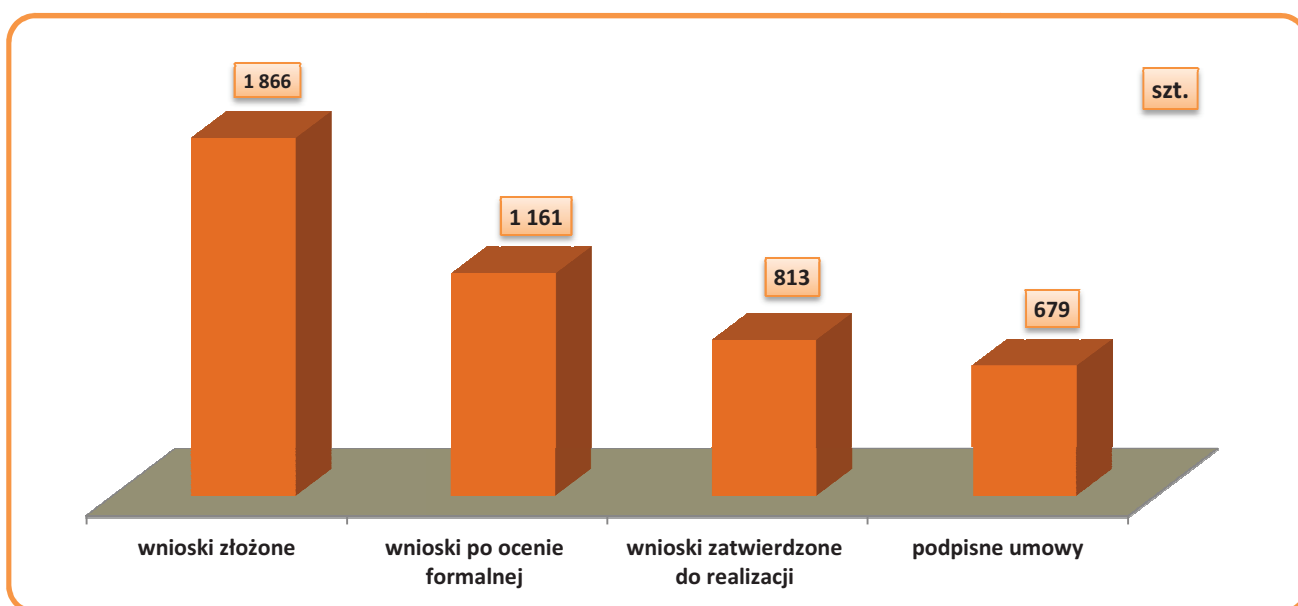
⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność w wysokości **119,12 mln Euro** [488,01 mln PLN] dofinansowania z EFRR, co stanowi ponad **65%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 1.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **115,43 mln Euro** [472,88 mln PLN], co stanowi ponad **63%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 1.

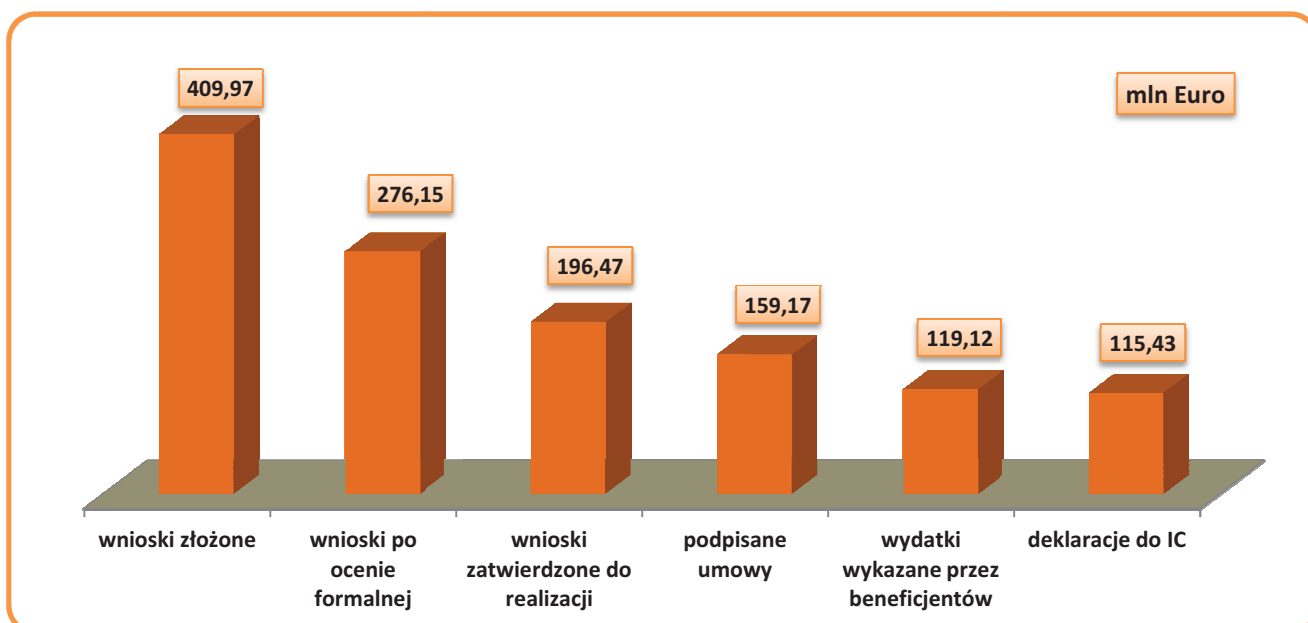
Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu przedstawiono na *Wykresach 22-23*.

Wykres 22. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 1 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 23. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 1 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

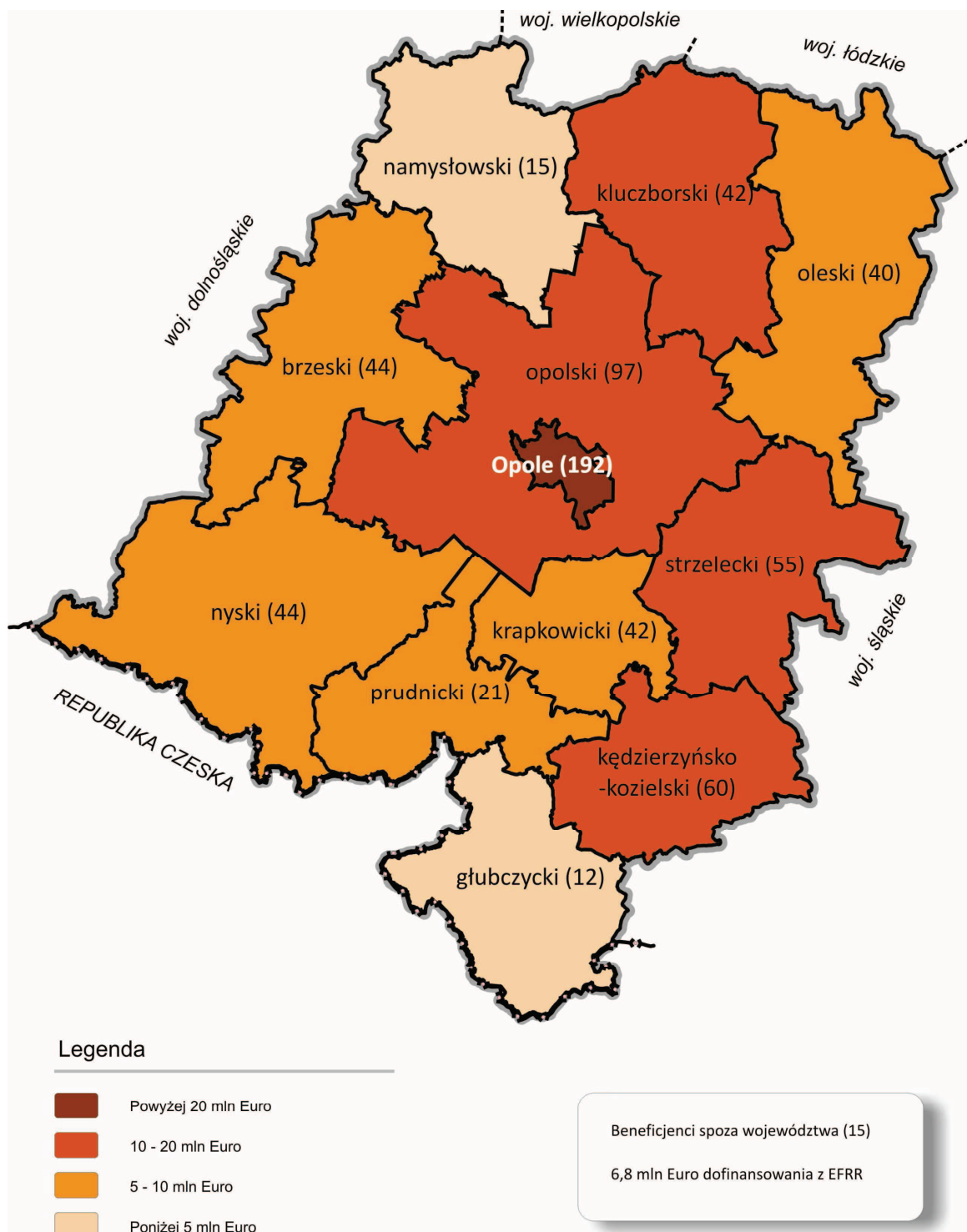

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

W ramach Osi priorytetowej 1 projekty realizują beneficjenci z wszystkich powiatów województwa opolskiego oraz beneficjenci spoza województwa. Najaktywniejsi w pozyskiwaniu środków na wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu są beneficjenci z **Miasta Opola** (62,68 mln Euro), **powiatu opolskiego** (15,23 mln Euro), **strzeleckiego** (13,15 mln Euro), **kędzierzyńsko-kozielskiego** (12,24 mln Euro) i **kluczborskiego** (10,08 mln Euro). Z punktu widzenia poprawy atrakcyjności województwa opolskiego najistotniejszy jest jednak fakt, że rozwój przedsiębiorczości, choć w różnym stopniu, wspierany jest na terenie całego województwa (Mapa 3).

Ponad **65%** (103,95 mln Euro) środków skierowanych zostało na realizację inwestycji na obszarach miejskich, natomiast około **35%** (55,22 mln Euro) na terenach wiejskich.

Mapa 3. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 1 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)

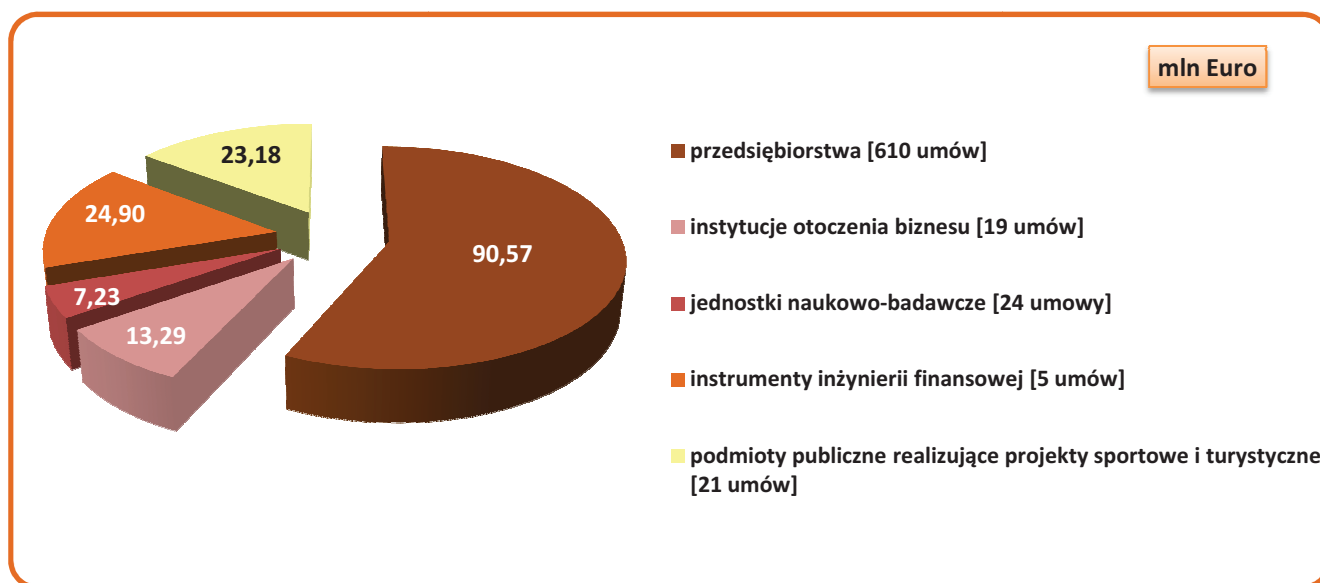
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Analizując rozkład udzielonego wsparcia według typów beneficjentów, najszersze grono odbiorców stanowią **przedsiębiorcy** (56,9%), dla których przeznaczono zdecydowaną większość środków w ramach Osi priorytetowej 1. Z bezpośredniego wsparcia skorzystało **459 mikroprzedsiębiorców** (48,79 mln Euro) **101 małych przedsiębiorstw** (24,58 mln Euro) oraz **50 przedsiębiorstw średnich** (17,20 mln Euro).

Ponadto, wielu przedsiębiorców skorzystało z pośredniego wsparcia w postaci pożyczek i poręczeń w ramach instrumentów inżynierii finansowej, na które przeznaczono około 25 mln Euro (szerzej w punkcie 2.1.6.5 *Instrumenty inżynierii finansowej*), a także z pomocy instytucji otoczenia biznesu i jednostek naukowo-badawczych.

W ramach Osi priorytetowej 1 realizowane są także projekty z zakresu usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez podmioty publiczne (głównie jednostki samorządu terytorialnego), które otrzymały dofinansowanie w wysokości 23,18 mln Euro.

Wykres 24. Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 1

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Stan wdrażania Osi priorytetowej 1 w okresie sprawozdawczym

Nabory wniosków

- ⇒ zostało przeprowadzonych **9 naborów wniosków w procedurze konkursowej**;
- ⇒ kwota **alokacji z EFRR** przeznaczona na przeprowadzone nabory **wyniosła 34,66 mln Euro** [141,98 mln PLN].

Wnioski złożone

- ⇒ złożono **264 wnioski o dofinansowanie**;
- ⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **223,50 mln Euro** [915,63 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **92,77 mln Euro** [380,07 mln PLN];
- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **145 wniosków** o całkowitej wartości **147,33 mln Euro** [603,58 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **61,08 mln Euro** [250,24 mln PLN].

W okresie sprawozdawczym nie zakończyła się ocena formalna wniosków złożonych w ramach VI naboru do poddziałania 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*.

Wnioski zaakceptowane

- ⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zaakceptowano **61 projektów** o całkowitej wartości **60,50 mln Euro** [247,85 mln PLN], w tym kwota dofinansowania z EFRR wyniosła **27,11 mln Euro** [111,07 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **45 umów** o całkowitej wartości **24,64 mln Euro** [100,96 mln PLN], w tym kwota dofinansowania z EFRR wyniosła **15,88 mln Euro** [65,06 mln PLN];
- ⇒ w okresie sprawozdawczym rozwiązano **18 umów** o dofinansowanie na całkowitą wartość **13,89 mln Euro** [56,91 mln PLN], a dofinansowanie ze środków EFRR wyniosło **5,00 mln Euro** [20,50 mln PLN], w tym w ramach poddziałania:
- 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach* - **6 umów** na całkowitą wartość **1,59 mln Euro** [6,50 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **0,48 mln Euro** [1,97 mln PLN];
  - 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach* - **9 umów** na całkowitą wartość **10,64 mln Euro** [43,61 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **3,92 mln Euro** [16,08 mln PLN];
  - 1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa* - **3 umowy** na całkowitą wartość **1,66 mln Euro** [6,80 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **0,60 mln Euro** [2,45 mln PLN].

Wnioski o płatność

- ⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę EFRR **22,63 mln Euro** [92,71 mln PLN] co stanowi ponad **12%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 1.

Tabela 37. Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osi priorytetowej 1 w okresie sprawozdawczym

[mln Euro]

Nr i nazwa poddziałania	Dofinansowanie EFRR	Stopień realizacji zobowiązań w ramach działania	Stopień realizacji zobowiązań w ramach Osi priorytetowej
1.1.1 <i>Wsparcie instytucji otoczenia biznesu</i>	3,29	8,44%	1,80%
1.1.2 <i>Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach</i>	1,57	4,03%	0,86%
1.2 <i>Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości</i>	6,35	25,33%	3,47%
1.3.1 <i>Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw</i>	0,77	1,34%	0,42%
1.3.2 <i>Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach</i>	4,11	7,17%	2,25%
1.4.1 <i>Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa</i>	4,35	7,06%	2,37%
1.4.2 <i>Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny</i>	2,19	3,56%	1,20%
OGÓŁEM	22,63	-	12,36%

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

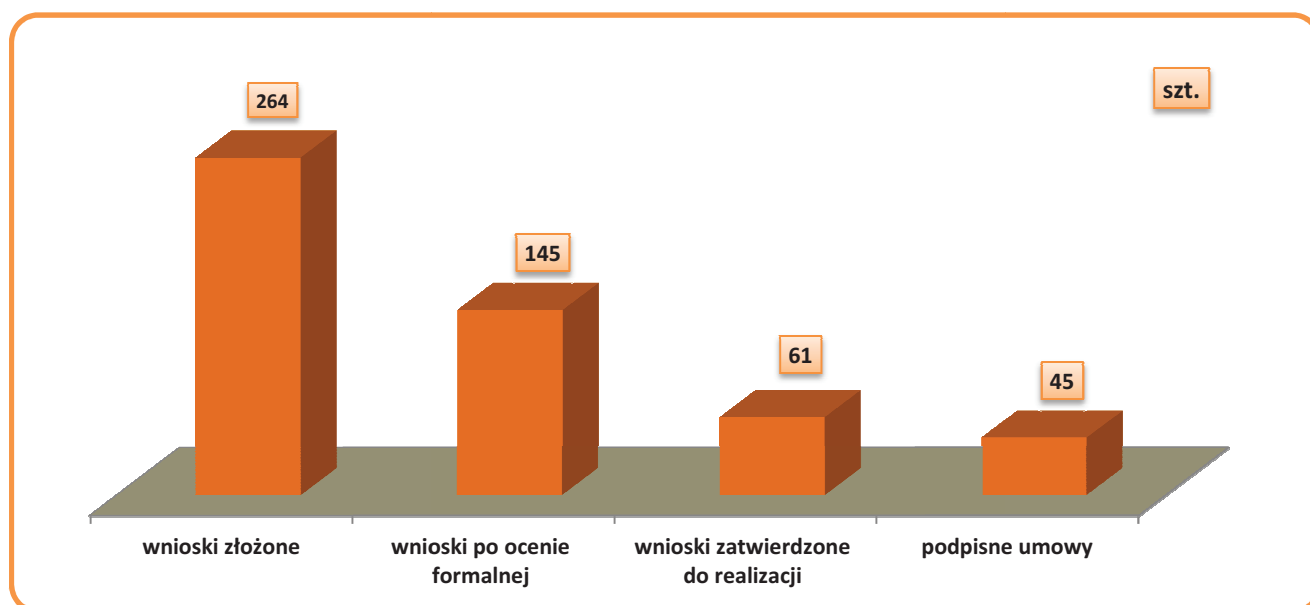
Deklaracje zatwierdzone przez IC

- ⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **30,11 mln Euro** [123,34 mln PLN], co stanowi ponad **16%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 1.

Informacje nt. stanu wdrażania Osi w okresie sprawozdawczym przedstawiono na *Wykresach* 25-26.

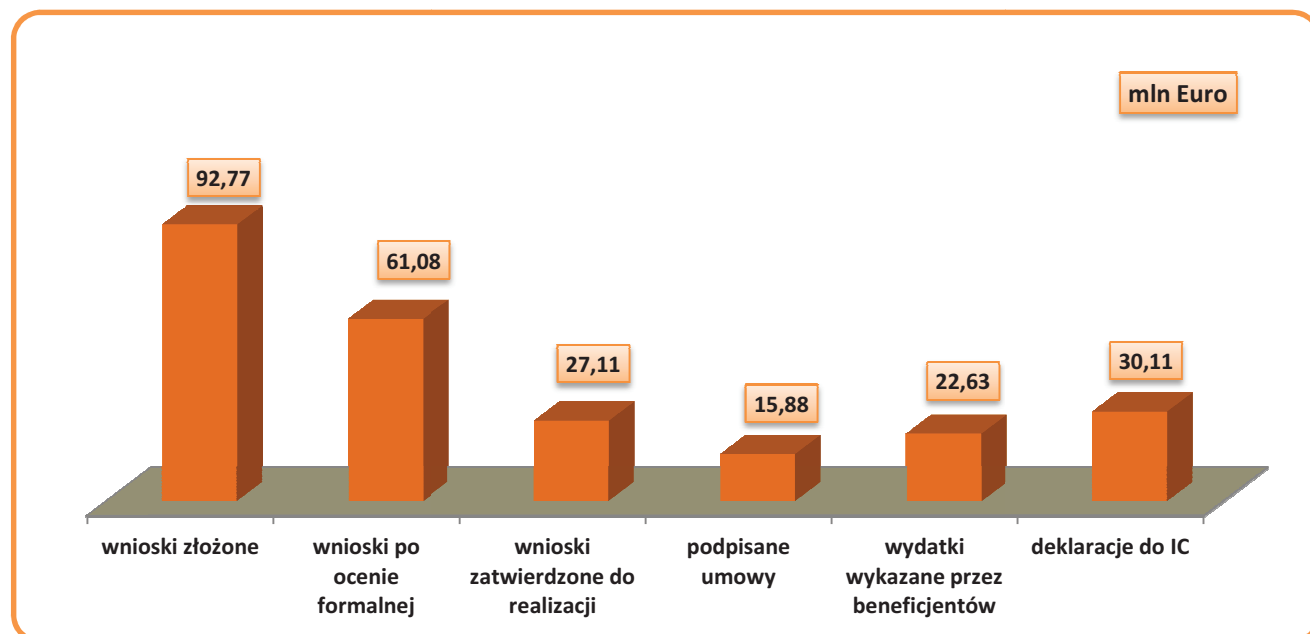

Wykres 25. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 1 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 26. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 1 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Planowane nabory

Zgodnie z *Ramowym harmonogramem naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z dnia 18 grudnia 2012 r.* na rok 2013 w ramach Osi priorytetowej 1 zaplanowano **1 nabór** wniosków w ramach procedury konkursowej co przedstawia *Tabela 38*.

Tabela 38. Planowane nabory wniosków w ramach Osi priorytetowej 1 w 2013 r.

[mln Euro]

Nr i nazwa działania/poddziałania	Termin i nr naboru	Alokacja na nabór	
		EFRR	BP
1.1.1 Wsparcie instytucji otoczenia biznesu	16 - 30 kwietnia - (VI nabór)	2,00	0,35
SUMA:		2,00	0,35

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie Ramowego harmonogramu naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z 18 grudnia 2012 r.

Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji i działania

Działania wspierane w ramach wybranych działań PO IG 2007-2013 są dopełnieniem inwestycji dofinansowanych w ramach Osi priorytetowej 1 RPO WO 2007-2013. Projekty realizowane są przede wszystkim przez przedsiębiorców i mają na celu rozwój gospodarki w oparciu o innowacyjne przedsięwzięcia. Na uwagę zasługuje projekt firmy Kronospan OSB Sp. z o.o. pn: "Budowa zakładu w oparciu o innowacyjną technologię płyt wiórowych orientowanych" o wartości dofinansowania UE ponad 26 mln Euro. Projekt zakłada wybudowanie nowego zakładu produkcyjnego i wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji nowoczesnych płyt wiórowych orientowanych (OSB) o udoskonalonej jakości powierzchni. W ramach projektu powstanie m.in. 5 hal produkcyjnych wraz z odpowiednią infrastrukturą, a w nowej fabryce zatrudnienie znajdzie 201 osób.

Ponadto w ramach PO IG 2007-2013 wspierane są także działania z zakresu turystyki. Samorząd Województwa Opolskiego jest jednym z parterów projektu *Południowo-zachodni Szlak Cystersów*, który zakłada podniesienie atrakcyjności turystycznej kraju i województw w nim uczestniczących, a także promocję w kraju i zagranicą pocysterskiego dziedzictwa kulturowego związanego z Polską.

Do końca 2012 r. podpisano **827 umów** na kwotę dofinansowania z EFRROW ponad **25 mln Euro**. Są to działania wspierające przedsiębiorczość dofinansowane w ramach PROW 2007-2013 i dotyczące wsparcia nowopowstałych firm na obszarach wiejskich, a także różnicowania w kierunku podjęcia działalności pozarolniczej.

Tabela 39. Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu innowacji, przedsiębiorczości i turystyki

[mln Euro]

Kod	Temat priorytetowy/działanie	Liczba umów	Wartość dofinansowania z UE
Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007-2013			
Badania i rozwój technologiczny, innowacje i przedsiębiorczość			
01	Działalność B+RT prowadzona w ośrodkach badawczych	3	0,94
03	Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy między MŚP, między MŚP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi (parkami naukowymi i technologicznymi, technopoliami itd.)	1	0,01
04	Wsparcie na rzecz rozwoju B+RT, w szczególności w MŚP (w tym dostęp do usług związanych z B+RT w ośrodkach badawczych)	22	12,65
05	Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw	71	1,11
07	Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedzicą badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.)	41	125,16

Kod	Temat priorytetowy/działanie	Liczba umów	Wartość dofinansowania z UE
08	Inne inwestycje w przedsiębiorstwa	4	0,32
09	Inne działania mające na celu pobudzenie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP	5	0,12
RAZEM		147	140,31
Turystyka			
57	Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych	1	4,59
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013			
123	Zwiększenie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej	32	8,02
311	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	431	6,46
312	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	364	11,21
RAZEM		827	25,69
RAZEM PO		975	170,59

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Indywidualne projekty kluczowe

W ramach Osi priorytetowej 1 realizowane są projekty kluczowe mające na celu wsparcie infrastruktury otoczenia biznesu oraz rozwój turystyki jako gałęzi gospodarki Opolszczyzny.

Spośród 5 projektów w ramach Osi priorytetowej 1 ujętych w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013* do końca 2012 r. zakończyła się realizacja rzeczowa **2 projektów** z zakresu turystyki. Obie inwestycje są odpowiedzialnością posiadanych przez realizujące je gminy, ogromny i zarazem niewykorzystany potencjał tej gałęzi gospodarki.

W okresie sprawozdawczym zakończono realizację **projektu: Utworzenie Regionalnego Centrum Turystycznego Dolina Małej Panwi.**

Bogactwo zasobów krajobrazowych i przyrodniczych Doliny Małej Panwi stwarza nieograniczone możliwości dla rozwoju turystyki na tym terenie. Zakończona inwestycja wpłynęła na zaspokojenie potrzeb związanych z brakiem podstawowej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej na terenie położonych wzdłuż doliny Małej Panwi gmin: Zawadzkie, Kolonowskie i Ozimek.

W skutek realizacji niniejszego projektu została stworzona podstawowa infrastruktura przeznaczona do uprawiania turystyki pieszej, sportów rowerowych i wodnych. Przede wszystkim rzeka Mała Panew została uporządkowana i uregulowana pod kątem uprawiania kajakarstwa, dzięki czemu poprawie uległo bezpieczeństwo. Zostały wybudowane przystanie wraz z infrastrukturą towarzyszącą, które pozwolą turystom na wypoczynek na terenie gmin oraz szersze zapoznanie się z ich ofertą turystyczną i rekreacyjną. Nowe ścieżki rowerowe uzupełniły istniejącą sieć, natomiast budowa i remont infrastruktury towarzyszącej zapewnią komfort i bezpieczeństwo poruszania się po wytyczonych szlakach oraz zapobiegnie dewastowaniu zasobów leśnych. Ponadto, w ramach projektu zostały wyeksponowane atrakcje turystyczne i rekreacyjne na terenie gmin – utworzenie centrum rekreacji wodnej oraz rewitalizacja zabytkowego mostu wiszącego. Z kolei Centrum Informacji Turystycznej uzupełniło infrastrukturę związaną z obsługą turystów.

Realizacja pozostałych 3 projektów kluczowych w ramach Osi priorytetowej 1 przebiega bez większych zakłóceń i opóźnień.

Tabela 40. Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 1 RPO WO 2007-2013

[mln Euro]

Nr i nazwa poddziałania	Liczba projektów	Wartość EFRR
1.1.1 Wsparcie instytucji otoczenia biznesu	1	2,82
1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny	4	9,55
RAZEM	5	12,37

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Analiza jakościowa

W ramach Osi priorytetowej 1 realizowanych jest **679** projektów, w tym **366** w obszarze rozwój przedsiębiorczości, **5** projektów z zakresu inżynierii finansowej, **170** projektów z zakresu innowacji, badań i rozwoju technologicznego oraz **138** projektów z zakresu turystyki.

Do końca 2012 r. zakończyła się realizacja **530** projektów, w tym **325** w obszarze rozwój przedsiębiorczości, **116** projektów z zakresu innowacji, badań i rozwoju technologicznego oraz **89** projektów z zakresu turystyki.

W związku z tym, iż niektóre wskaźniki mają charakter złożony (dzielą się na podwskaźniki), przyjęto zasadę, że do obliczenia ogólnej liczby wskaźników realizowanych na poziomie Osi priorytetowej, sumowane są zarówno wskaźniki główne oraz ich elementy składowe.

W ramach Osi priorytetowej 1 założono realizację 15 wskaźników produktu i 14 wskaźników rezultatu. Obecnie na poziomie zakończonych projektów realizowane są wszystkie wskaźniki produktu i rezultatu. Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu wyznaczonych jako mierniki celów Osi priorytetowej 1 prezentuje Tabela 41.

Wartości wskaźników zostały przedstawione w oparciu o zatwierdzone wnioski o płatność końcową, za wyjątkiem działania 1.2 *Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości*, którego realizacja jest wykazywana na podstawie podpisanych umów oraz sprawozdań merytorycznych składanych w trybie miesięcznym przez beneficjentów do IP II stopnia. W przypadku trzech umów, których realizacja zakończyła się do końca roku 2012 brak jest zatwierdzonych wniosków o płatność końcową, dlatego dane pochodzą ze sprawozdań merytorycznych złożonych za miesiąc, w którym zakończyła się realizacja projektu. Szacowana wartość została przedstawiona na podstawie wartości ujętych w podpisanych umowach/aneksach do umów.

Wartości wskaźników wyrażonych w jednostce *mln Euro* zostały przeliczone wg kursu Europejskiego Banku Centralnego z dnia 29 listopada 2012 r. tj. 1 Euro = 4,0968 PLN, tj. kursu przyjętego do obliczeń finansowych w sprawozdaniu rocznym za 2012 r.

Tabela 41. Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Umowy	
			wartość obecna	%	wartość obecna	%
Wskaźniki produktu						
1.1	Liczba projektów z zakresu B+R, w tym: [szt.]	80	20	25	39	48,8
a	w MSP	38	4	10,5	15	39,5
1.2	Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi [szt.]	140	57	40,7	136	97,1
1.3	Liczba projektów dotyczących bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorstwa: [szt.]	674	493	73,1	610	90,5
a	mikro: do 9 pracujących	475	390	82,1	459	96,6

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Umowy	
			wartość obecna	%	wartość obecna	%
b	<i>małe: 10-49 pracujących</i>	131	67	51,1	101	77,1
c	<i>średnie: 50-249 pracujących</i>	68	36	52,9	50	73,5
d	<i>innowacyjne przedsięwzięcia</i>	140	82	58,6	108	77,1
e	<i>przedsięwzięcia powiązane ze środowiskiem</i>	22	18	81,8	27	122,7
f	<i>firmy funkcjonujące nie dłużej niż 2 lata od powstania</i>	197	134	68	174	88,3
1.4	<i>Liczba powstałych firm w wyniku wsparcia [szt.]</i>	36	17	47,2	20	55,6
a	<i>w tym funkcjonujące przez pierwsze dwa lata po powstaniu</i>	29	17	58,6	20	69
1.5	<i>Wartość środków przekazanych na wsparcie przedsiębiorstw w formie pożyczek i gwarancji [mln Euro]</i>	25,5	24,9	97,6	24,9	97,6
1.6	<i>Liczba projektów z zakresu turystyki [szt.]</i>	174	89	51,1	138	79,3
1.7	<i>Wartość inwestycji przedsiębiorstw w czyste technologie [mln Euro]</i>	17,1	8,06	47,1	16,15	94,4
Wskaźniki rezultatu						
1.8	<i>Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R – etaty badawcze, w tym [szt.(EPC)]:</i>	68	10	14,7	24	35,3
a	<i>kobiety</i>	34	4	11,8	7	20,6
b	<i>mężczyźni</i>	34	6	17,6	17	50,0
1.9	<i>Utworzone miejsca pracy w przedsiębiorstwach (brutto, ekwiwalent całego etatu), w tym [szt. (EPC)]:</i>	3 080	1 993,5	64,7	2 735	88,8
a	<i>kobiety</i>	1 540	434,5	28,2	571	37,1
b	<i>mężczyźni</i>	1 540	1 559	101,2	2 164	140,5
c	<i>na obszarach wiejskich</i>	1 482	822	55,5	1 223	82,5
1.10	<i>Liczba utworzonych miejsc pracy w turystyce, w tym [szt. (EPC)]:</i>	896	494	55,1	864	96,4
a	<i>kobiety</i>	448	183	40,8	274	61,2
b	<i>mężczyźni</i>	448	311	69,4	590	131,7
c	<i>na obszarach wiejskich</i>	473	225	47,6	448	94,7
1.11	<i>Liczba przedsiębiorstw ulokowanych w parkach technologicznych, inkubatorach [szt.]</i>	170	23	13,5	97	57,1
1.12	<i>Dodatkowo wprowadzone inwestycje [mln Euro]</i>	171,2	72,96	42,6	131,2	76,6
1.13	<i>Liczba wspartych przedsiębiorstw [szt.]</i>	520	484	93,1	529	101,7

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Zgodnie z danymi w Załączniku IV.

Poziom kontraktacji Osi priorytetowej 1 osiągnął **87%**, do podpisania pozostały umowy w ramach V naboru w poddziałaniu 1.1.1, III naboru w ramach poddziałania 1.3.1, IV, V i VI naboru w poddziałaniu 1.3.2 oraz III naboru w poddziałaniu 1.4.1. Biorąc pod uwagę obecne szacunki na podstawie umów, 5 wskaźników produktu oraz 8 wskaźników rezultatu nie osiągnie założonej na etapie programowania wartości docelowej,

w tym 2 wskaźniki przekroczą założoną wartość docelową. Przekroczenie wartości wynika ze zwiększenia alokacji na niektóre działania/poddziałania, a także ze zmiany założeń metodologii. Natomiast nieosiągnięte dotychczas wartości wskaźników w większości przypadków wzrosną, gdy zostaną podpisane wszystkie umowy oraz po przeprowadzeniu naboru ze środków KRW w ramach poddziałania 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu*.

Na poziomie wniosków o płatność do końca roku 2012 rozpoczęła się realizacja wszystkich wskaźników założonych dla Osi priorytetowej 1.

Analiza stopnia osiągnięcia poszczególnych wskaźników produktu i rezultatu na poziomie Osi priorytetowej 1:

✓ **Liczba projektów z zakresu B+R, w tym:**

– w MŚP,

✓ **Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R – etaty:**

– kobiety,

– mężczyźni,

- wskaźniki realizowane są w ramach poddziałań 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw* i 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*;
- szacowana realizacja wskaźników w odniesieniu do wartości docelowych określonych dla roku 2015 osiągnęła odpowiednio poziom 48,8% oraz 35,3%;
- realizacja wskaźników w odniesieniu do wartości docelowej jest obecnie na niższym poziomie niż zakładano, co wynika ze stosunkowo późnego przeprowadzenia naborów w ramach poddziałania 1.3.1 oraz niewielkiego zainteresowania przedsiębiorców realizacją projektów związanych z rozbudową lub modernizacją infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach w poddziałaniu 1.3.2;
- w ramach renegotjacji Programu w 2011 r. IZ RPO WO 2007-2013 zwiększyła wartości docelowe wskaźników ze względu na wsparcie obszaru B+R środkami z KRW i dostosowania technicznego, zakładając, że dzięki realizacji dodatkowych inwestycji, założone wartości docelowe wskaźników zostaną osiągnięte;
- ponadto pod koniec roku sprawozdawczego ze środków Krajowej Rezerwy Wykonania został przeprowadzony nabór wniosków do poddziałania 1.3.2 skierowany na wsparcie na rzecz rozwoju B+RT, w szczególności w MŚP (kwota EFRR 2 mln Euro);
- biorąc pod uwagę nierozstrzygnięty VI nabór w poddziałaniu 1.3.2 oraz dotychczas niepodpisane wszystkie umowy z zakresu *Innowacji, badań, rozwoju technologicznego* (z III naboru w ramach poddziałania 1.3.1 oraz z IV, V i VI naboru w poddziałaniu 1.3.2) wartości wskaźników wzrosną i osiągną zakładane wartości docelowe;
- zdaniem IZ RPO WO 2007-2013 realizacja wskaźnika na obecnym etapie nie jest zagrożona.

✓ **Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi**

- wskaźnik realizowany jest w poddziałaniu 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw*;
- w roku 2012 zakończyła się realizacja 8 projektów, co wpłynęło na osiągnięcie wskaźnika na poziomie nieco ponad 40% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- w odniesieniu do poprzedniego sprawozdania rocznego wartość wskaźnika szacowana na podstawie podpisanych umów wzrosła ponad dwukrotnie i osiągnęła poziom 97%;
- zdaniem IZ RPO WO 2007-2013 realizacja wskaźnika na obecnym etapie nie jest zagrożona.

✓ **Liczba projektów dotyczących bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorstwa:**

- mikro,
- małe,
- średnie,
- innowacyjne przedsięwzięcia,
- przedsięwzięcia powiązane ze środowiskiem,
- firmy funkcjonujące nie dłużej niż 2 lata od powstania,

- wskaźniki realizowane są w ramach poddziałań 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach*, 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach* i 1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa*;
- realizacja wskaźników w odniesieniu do wartości docelowych określonych dla roku 2015 nie przekroczyła poziomu 83%;
- na podstawie szacunków dokonanych w ramach podpisanych umów nie jest zagrożona realizacja 6 wskaźników: *Liczba projektów dotyczących bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego przedsiębiorstw (1), w tym przedsiębiorstwa mikro (2), w tym przedsiębiorstwa małe (3), innowacyjne przedsięwzięcia (4), przedsięwzięcia powiązane ze środowiskiem (5) oraz firmy funkcjonujące nie dłużej niż dwa lata od powstania (6)*. W przypadku 1 wskaźnika tj. *Liczba projektów dotyczących bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorstwa średnie* wartość nie osiągnęła poziomu 75%;
- biorąc pod uwagę projekty znajdujące się na listach rankingowych w ramach III naboru w poddziałaniu 1.4.1 oraz IV i V naboru w poddziałaniu 1.3.2 oraz nierozstrzygnięty VI nabór wniosków w poddziałaniu 1.3.2 IZ RPO WO 2007-2013 przewiduje, że wartości docelowe zapisane dla roku 2015 zostaną osiągnięte;
- zdaniem IZ RPO WO 2007-2013 realizacja wskaźników na obecnym etapie nie jest zagrożona.

✓ **Liczba powstałych firm w wyniku wsparcia,**

- w tym funkcjonujące przez pierwsze dwa lata po powstaniu,

- wskaźniki realizowane są w ramach poddziałania 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach* w ramach naboru na projekty dotyczące zakładania działalności gospodarczej (StartUp);
- do końca 2012 r. zakończyła się realizacja 17 projektów, co pozwoliło na wykonanie wskaźników na poziomie odpowiednio 47,2% i 58,6% wartości docelowych określonych na etapie programowania;
- do końca okresu sprawozdawczego podpisano wszystkie umowy z listy projektów wybranych do dofinansowania. W ramach przedmiotowego naboru nie ma także projektów na liście rezerwowej, wobec powyższego 20 projektów stanowi odpowiednio 55,6% i 69% wartości docelowej;
- IZ RPO WO 2007-2013 nie planuje naborów dla osób fizycznych zamierzających otworzyć własną działalność gospodarczą;
- na uwagę zasługuje fakt, iż pomimo wysokiego zainteresowania wsparciem na rozpoczęcie działalności gospodarczej tylko 31% złożonych wniosków spełniło wymogi formalne. Niski poziom realizacji wskaźników wynika również ze zmniejszenia alokacji na nabór oraz rezygnacji beneficjentów z dofinansowania.

✓ **Wartość środków przekazanych na wsparcie przedsiębiorstw w formie pożyczek i gwarancji,**

✓ **Liczba wspartych przedsiębiorstw,**

- wskaźniki realizowane są w ramach działania 1.2 *Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości*;
- obecnie wskaźniki zostały osiągnięte na poziomie odpowiednio 97,6% i 93,1%;
- zdaniem IZ RPO WO 2007-2013 realizacja wskaźników na obecnym etapie nie jest zagrożona.

✓ **Liczba projektów z zakresu turystyki**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałań 1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa* i 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 51% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 79% wartości docelowej określonej dla roku 2015;
- biorąc pod uwagę projekty znajdujące się na liście rankingowej w III naborze w ramach poddziałania 1.4.1 przewiduje się, iż wartość wskaźnika ulegnie zwiększeniu;
- na obecnym etapie zdaniem IZ RPO WO 2007-2013 realizacja wskaźnika nie jest zagrożona.

✓ **Liczba utworzonych miejsc pracy w turystyce, w tym:**

- **kobiety,**
- **mężczyźni,**
- **na obszarach wiejskich,**

- wartość wskaźnika głównego do końca okresu sprawozdawczego została osiągnięta na poziomie 55% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik główny zostanie osiągnięty na poziomie nieco ponad 96% wartości docelowej. Na podstawie umów o dofinansowanie przewiduje się, iż poniżej dopuszczalnego poziomu zostanie osiągnięta wartość wskaźnika *Liczba utworzonych miejsc pracy w turystyce, w tym kobiety* (61%) oraz wskaźnika *Liczba utworzonych miejsc pracy w turystyce, w tym mężczyźni* znacznie przekroczy zaplanowaną wartość docelową (131,7%). Dysproporcje w realizacji wskaźników w podziale na płeć wynikają z tego, że na etapie programowania IZ RPO WO 2007-2013 założyła, iż miejsca pracy tworzone będą w połowie dla kobiet i w połowie dla mężczyzn. Celem zmniejszenia dysproporcji pomiędzy liczbą miejsc pracy tworzonych dla kobiet i mężczyzn, IZ przeprowadziła w okresie sprawozdawczym III nabór wniosków w poddziałaniu, które generuje najwięcej miejsc pracy dla kobiet tj. 1.4.1;
- biorąc pod uwagę projekty znajdujące się na liście rankingowej w ramach III naboru w poddziałaniu 1.4.1 wartości wskaźników mogą ulec zmianie;
- wg stanu na koniec roku 2012 realizacja wskaźnika głównego nie jest zagrożona.

✓ **Wartość inwestycji przedsiębiorstw w czyste technologie**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*, w szczególności w ramach kategorii interwencji 06, niemniej jednak wskaźnik realizują także przedsiębiorcy, którzy otrzymali wsparcie z kategorii interwencji 07;
- w oparciu o projekty zakończone do końca roku 2012 wskaźnik został osiągnięty na poziomie 47% wartości docelowej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji wskaźnika wynika, iż wartość docelowa założona na etapie przeglądu śródk okresowego zostanie zrealizowana na poziomie 94,4%;
- na obecnym etapie realizacja wskaźnika nie jest zagrożona.

✓ **Utworzone miejsca pracy w przedsiębiorstwach (brutto, ekwiwalent całego etatu), w tym:**

- **kobiety,**
- **mężczyźni,**
- **na obszarach wiejskich,**

- wskaźniki realizowane są w ramach poddziałań 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach*, 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach* i 1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa*;
- realizacja wskaźnika głównego przebiega zgodnie z założeniami przyjętymi na etapie programowania. Wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi blisko 65% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacunków dokonanych na podstawie podpisanych umów wynika, iż wskaźnik główny zostanie osiągnięty na poziomie prawie 89% wartości docelowej. Jednakże w oparciu o przybliżone dane można stwierdzić, iż poniżej oczekiwanego poziomu zostanie zrealizowany wskaźnik *Utworzone miejsca pracy w przedsiębiorstwach, w tym kobiety* (37%), natomiast wskaźnik *Utworzone miejsca pracy w przedsiębiorstwach, w tym mężczyźni* znacznie przekroczy zaplanowaną wartość docelową (140,5%). Dysproporcje w realizacji wskaźników w podziale na płeć wynikają z tego, że na etapie programowania IZ RPO WO 2007-2013 założyła, iż miejsca pracy tworzone będą w połowie dla kobiet i w połowie dla mężczyzn. Dysproporcja może ulec zmniejszeniu, dzięki dofinansowaniu projektów znajdujących się na listach rankingowych w ramach III naboru w poddziałaniu 1.4.1 (generującego najwięcej miejsc pracy dla kobiet) oraz IV i V naboru w poddziałaniu 1.3.2 oraz dotychczas nierozstrzygnięto VI naboru wniosków w poddziałaniu 1.3.2;
- na obecnym etapie realizacja wskaźnika głównego nie jest zagrożona.

✓ **Dodatkowo wprowadzone inwestycje**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałań 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu*, 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach*, 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw*, 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*, 1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa* i 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*;
- wartość wskaźnika do końca okresu sprawozdawczego została osiągnięta na poziomie blisko 43% wartości docelowej założonej na etapie programowania;
- z analizy podpisanych umów wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie około 77% wartości docelowej dla roku 2015;
- biorąc pod uwagę dotychczas nierozstrzygnięty V nabór oraz planowany VI nabór w ramach poddziałania 1.1.1, jak również nierozstrzygnięty VI nabór wniosków w poddziałaniu 1.3.2 oraz projekty znajdujące się na listach rankingowych w ramach III naboru w poddziałaniu 1.3.1, IV i V naboru w poddziałaniu 1.3.2 oraz III naboru w poddziałaniu 1.4.1, wartość wskaźnika ulegnie zwiększeniu;
- uwzględniając powyższe na obecnym etapie realizacja wskaźnika nie jest zagrożona.

✓ **Liczba przedsiębiorstw ulokowanych w parkach technologicznych, inkubatorach**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu*;
- wartość wskaźnika została osiągnięta na poziomie 13,5% wartości docelowej założonej na etapie programowania;
- na podstawie podpisanych umów szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 57% wartości docelowej;
- biorąc pod uwagę dotychczas nierozstrzygnięty V nabór oraz planowany VI nabór w ramach poddziałania 1.1.1 przewiduje się, iż wartość wskaźnika ulegnie zwiększeniu;
- mając na uwadze powyższe zdaniem IZ RPO WO 2007-2013 wartość wskaźnika zostanie osiągnięta.

➤ **Szczegółowe informacje nt. wkładu Osi priorytetowej w promowanie równości szans – punkt 2.2.1 Zasada równości szans**

➤ **Szczegółowe wnioski dla dalszej realizacji Osi – Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi**

Obszar: Rozwój przedsiębiorczości [działanie 1.1]

Projekty realizowane w obszarze *rozwój przedsiębiorczości* wpisują się w szeroko zakrojone cele *Strategii Europa 2020* określone w ramach projektów przewodnich *Unia Innowacji* oraz *Polityka przemysłowa w erze globalizacji*. Pierwsza z przywołanych inicjatyw ma na celu wzmocnienie finansowania badań i innowacji w celu przekształcania innowacyjnych pomysłów w funkcjonujące produkty i usługi, a tym samym pobudzania wzrostu gospodarczego kraju. Z kolei drugi projekt przewodni ma się przyczynić do rozwoju instytucji otoczenia biznesu zwłaszcza w zakresie wspierania MŚP. Dodatkowym działaniem wynikającym z realizowanej inicjatywy jest wspieranie rozwoju bazy przemysłowej zdolnej do konkurowania z rynkami światowymi. Zgodnie z prowadzonym monitoringiem postępu realizacji efektów rzeczowych dofinansowanych projektów do końca okresu sprawozdawczego utworzonych zostało 6 instytucji otoczenia biznesu z 20, które uzyskały wsparcie ze środków UE. Dodatkowo w tworzonych parkach technologicznych i inkubatorach ulokowane zostały 23 przedsiębiorstwa (wg stanu na 31.12.2012 r. planowane jest ulokowanie łącznie 97 przedstawicieli sektora MŚP). Natomiast łącznie dzięki funkcjonowaniu inkubatorów i innych instytucji wspomagających rozwój biznesu pomoc uzyskało 961 przedsiębiorców, przy czym na podstawie podpisanych umów planowane jest udzielenie pomocy łącznie 4 131 firmom.

Z kolei w zaktualizowanym *Krajowym Programie Reform*, który jest jednym z narzędzi realizacji zamierzonych przez UE celów, do kluczowych działań na rzecz usprawniania funkcjonowania rynku zaliczono wzmocnianie współpracy pomiędzy wszystkimi jego uczestnikami. Współpraca powinna polegać, m. in. na inicjowaniu nowych i rozwoju obecnych powiązań pomiędzy przedsiębiorstwami, parkami technologicznymi, inkubatorami przedsiębiorczości i centrami transferu technologii. W szczególności zwraca się uwagę na rozwój inicjatyw klastrowych o wysokim potencjale innowacyjnym, które będą zdolne samodzielnie konkurować na globalnym rynku. Inicjatywy podejmowane na rzecz rozwoju instytucji otoczenia biznesu zapisane zostały w ramach obszaru *Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego*, a zwłaszcza w działaniu 2.2 *Dostęp do finansowania*.

W ramach poddziałania 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu* RPO WO 2007-2013 prowadzone są działania zmierzające do podniesienia konkurencyjności firm regionu w oparciu o sektor otoczenia biznesu. Wsparcie inwestycyjne otrzymały nowe, jak i dotychczas funkcjonujące inkubatory przedsiębiorczości, centra biznesu oraz centra transferu wiedzy i technologii zapewniające kompleksową ofertę usług dla przedsiębiorstw.

Od uruchomienia Programu w ramach działania 1.1 *Rozwój przedsiębiorczości* realizowanych jest **366** projektów, z czego **19** projektów w ramach poddziałania 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu* oraz **347** projektów w ramach 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach*.

Poziom kontraktacji dla działania 1.1 na koniec roku 2012 osiągnął 85,6% alokacji przeznaczony na działanie.

Obszar: Wsparcie instytucji otoczenia biznesu [poddziałanie 1.1.1]

Od początku uruchomienia programu w obszarze tym realizowanych jest **19 projektów** na kwotę dofinansowania z EFRR 13,3 mln Euro, co stanowi 69,8% alokacji przeznaczony na poddziałanie 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu*.

Przewiduje się, że w wyniku realizacji wszystkich projektów, dla których podpisano umowy:

- wsparcie otrzyma **20** instytucji otoczenia biznesu;
- powstanie **7** nowych inkubatorów przedsiębiorczości, kolejne **3** zostaną rozbudowane;
- powstanie **6** centrów/sfer biznesu oraz **3** centra transferu technologii i zaawansowanych technologii;
- utworzonych zostanie **65** miejsc pracy, w tym **21** dla kobiet;
- powstanie **1** etat badawczy;
- instytucje otoczenia biznesu udzielą wsparcia **4 131** przedsiębiorstwom, m.in. z branży budowlanej, meblarskiej, rolnej, turystycznej, ochrony środowiska, technologii IT;
- przy wsparciu IOB powstanie **140** nowych przedsiębiorstw;

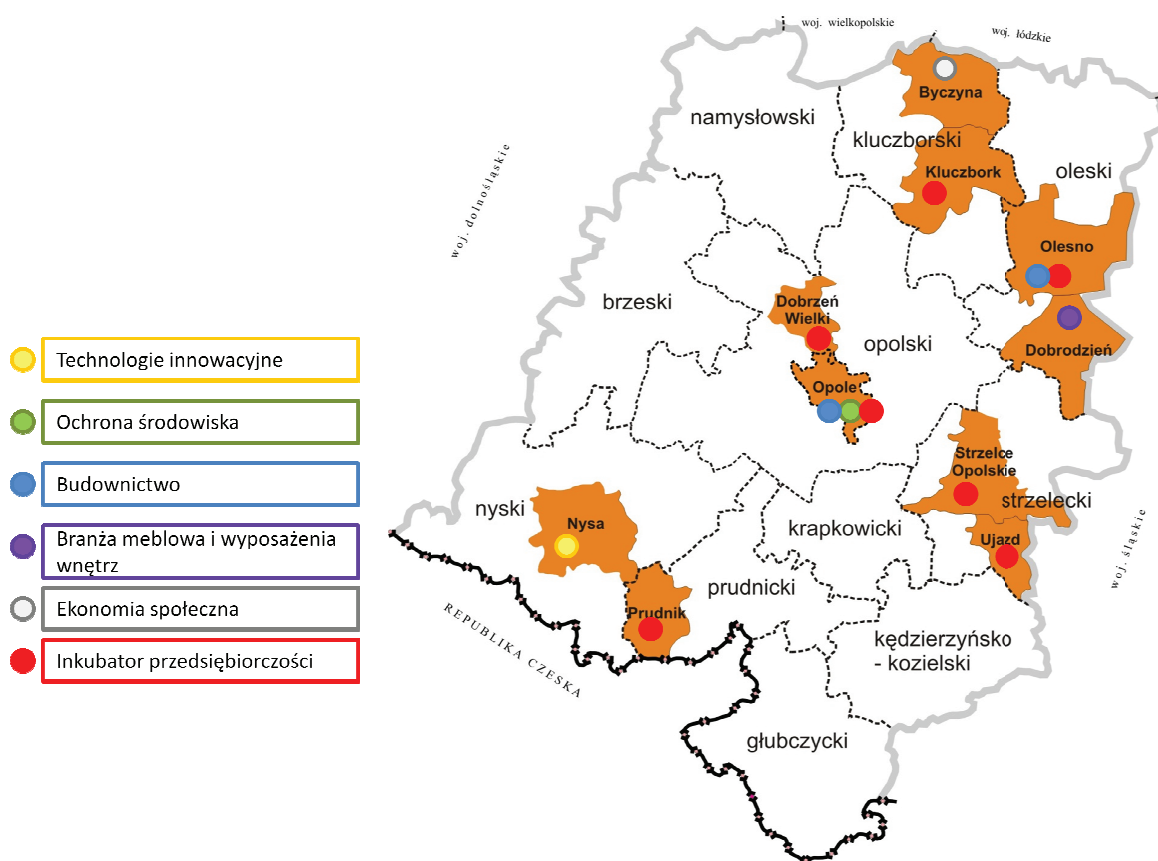
- 97 przedsiębiorstw zostanie ulokowanych w parkach technologicznych, inkubatorach.

W *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego na lata 2004-2013* zwrócono uwagę na szczególną rolę instytucji otoczenia biznesu w budowie efektywnego systemu wsparcia innowacji. Ten pierwszy i zarazem bardzo istotny priorytet strategii oparty jest na rozwoju instytucji pośredniczących pomiędzy B+R a MŚP. Założenia strategii realizowane są w ramach poddziałania 1.1.1 poprzez wsparcie istniejących i tworzenie nowych jednostek okołobiznesowych funkcjonujących pomiędzy gospodarką a nauką. Zadaniem doinwestowanych ośrodków będzie świadczenie wyspecjalizowanych i łatwo dostępnych usług na rzecz firm, co wpłynie na unowocześnienie i rozwój sektora MŚP.

Mimo, iż najwięcej projektów realizowanych jest w Opolu (8 projektów), to niezwykle istotne są te realizowane poza stolicą regionu (3 projekty w powiecie oleskim, po 2 projekty w powiatach: nyskim, kluczborskim, strzeleckim oraz po 1 projekcie na terenie powiatów: opolskiego i prudnickiego). Jest to zgodne z założeniami *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego na lata 2004-2013*, w której sugeruje się, aby instytucje otoczenia biznesu miały charakter lokalny, bliski terytorialnie podmiotom, dla których świadczone są usługi.

Na *Mapie 4.* przedstawiono specjalizacje branżowe instytucje otoczenia biznesu w województwie opolskim.

Mapa 4. Specjalizacje branżowe IOB w województwie opolskim

Źródło. Opracowanie własne na podstawie KSI (SIMIK 07-13)

Spośród realizowanych projektów najwięcej przedsiębiorstw planuje wesprzeć Izba Rzemieśnicza w Opolu. W ramach *Przebudowy budynku Izby Rzemieśniczej w Opolu w celu utworzenia Rzemieśniczego Inkubatora Przedsiębiorczości przy Branżowym Centrum Biznesu* w roku 2014 wsparcie otrzyma około 1030 przedsiębiorstw. Inicjatywa realizacji projektu utworzenia Rzemieśniczego Inkubatora Przedsiębiorczości stanowi element długoterminowej strategii beneficjenta popartej analizą uwarunkowań gospodarczych w regionie, a zarazem stanowi niejako kolejny etap projektu również finansowanego w ramach RPO WO 2007-2013, którego przedmiotem było utworzenie Branżowego Centrum Biznesu przy Izbie Rzemieśniczej w Opolu. Grupa inicjatywna Branżowego Centrum Biznesu nakreśliła kierunki dalszych działań, w ramach

których zaplanowano utworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości, co zwiększy udział ludzi młodych oraz nowych przedsiębiorców zapewni większa kompleksowość świadczonych usług.

Do końca roku 2012 zakończyła się realizacja **6 projektów**, których beneficjentami są: Powiat Kluczborski, Gmina Ujazd, Uniwersytet Opolski, Izba Rzemieślnicza w Opolu, MD Connect Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie „Promocja Przedsiębiorczości”. W wyniku ich realizacji:

- wsparcie otrzymało **6** instytucji otoczenia biznesu, które udzieliły dostęp do usług okołobiznesowych **961** przedsiębiorstwom;
- utworzono **3** nowe inkubatory przedsiębiorczości, w tym **1** akademicki oraz **1** został rozbudowany;
- powstały **2** branżowe centra biznesu wspierające sektor budowlany;
- przy wsparciu inkubatorów powstanie **61** nowych przedsiębiorstw;
- **23** przedsiębiorstwa zostały ulokowanych w parkach technologicznych, inkubatorach.

W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja **5** inwestycji. Jednym z zakończonych projektów jest projekt Stowarzyszenia „Promocja Przedsiębiorczości” pn. *Inkubator kuźnię przedsiębiorczości - prace remontowo - budowlane w Stowarzyszeniu "Promocja Przedsiębiorczości" - Opolskim Inkubatorze Przedsiębiorczości w Opolu*. Celem ogólnym projektu a zarazem misją Stowarzyszenia było zwiększenie konkurencyjności Opolszczyzny poprzez wspieranie powstawania nowych firm, aż do osiągnięcia dojrzałości i zdolności do samodzielnego funkcjonowania na rynku. Oferta Stowarzyszenia skierowana jest przede wszystkim do powstających nowych firm tworzonych przez osoby bezrobotne oraz dla firm rozszerzających swą działalność i dających zatrudnienie osobom bezrobotnym. Przedmiotem projektu jest zaoferowanie firmom nowych, bardziej komfortowych warunków rozpoczęcia i prowadzenia działalności gospodarczej. Opolski Inkubator Przedsiębiorczości oferuje przedsiębiorcom usługi wsparcia w szerokim spektrum zagadnień związanych z tworzeniem, prowadzeniem i rozwojem przedsiębiorstwa. Ponadto prowadzi działalność gospodarczą poprzez wynajem powierzchni oraz świadczy usługi doradcze w zakresie finansowym, księgowym, szkoleniowym oraz prawnym. Udzielone wsparcie pozwoliło na ulokowanie w inkubatorze 6 przedsiębiorstw.

Jednym ze zrealizowanych projektów pełniących ważną funkcję regionalną jest projekt MD Connect Sp. z o.o. pn. *Dobrodzieńskie Centrum Biznesu: profesjonalne usługi okołobiznesowe dla przedsiębiorców z Opolszczyzny*. Inicjatywa Dobrodzieńskiego Centrum Biznesu to bardzo ważne przedsięwzięcie dla opolskich przedsiębiorców branży meblowej i wyposażenia wnętrz (branże sektora drzewnego). W ramach projektu wsparcie około biznesowe uzyskało 40 przedsiębiorstw. Przedsięwzięcie pozwoliło na skuteczne konkurowanie z przedsiębiorcami z innych części Polski oraz z zagranicy. Powstanie Dobrodzieńskiego Centrum Biznesu oznacza wzmocnienie sektora otoczenia biznesu i ułatwienie firmom dostępu do profesjonalnych usług około biznesowych, co przełoży się na zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw Opolszczyzny. MD Connect Sp. z o.o. realizuje zadanie w porozumieniu z co najmniej 10 innymi podmiotami gospodarczymi działającymi w danej branży. Dobrodzieńskie Centrum Biznesu stało się platformą wymiany doświadczeń, miejscem spotkania firm meblarskich i wyposażenia wnętrz z Opolszczyzny i okolic, z projektantami, rzecznikami patentowymi, światem nauki branży meblarskiej, jak również stało się kreatorem rozwiązań innowacyjnych w branży, wzmacniając postrzeganie opolskich przedsiębiorców jako najlepszych z najlepszych.

Przedsiębiorczość akademicka jest niezbędnym elementem współpracy uczelni z gospodarką, komercyjnego wykorzystania wyników działalności naukowej, a przede wszystkim rozprzestrzeniania i transferu wiedzy, technologii i innowacji. Determinuje wzrost innowacyjności gospodarki, a w szczególności rozwój gospodarki regionu opolskiego. W okresie sprawozdawczym zakończył się projekt Uniwersytetu Opolskiego. Celem projektu było wspieranie rozwoju województwa opolskiego poprzez inwestycje w instytucje otoczenia biznesu w zakresie utworzenia siedziby Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości Uniwersytetu Opolskiego, który ma za zadanie pomagać studentom oraz absolwentom uczelni w rozwijaniu przedsiębiorczości akademickiej m.in. poprzez wynajem pomieszczeń biurowych po konkurencyjnych cenach, udzielanie porad prawnych, ekonomicznych, organizację szkoleń i warsztatów, wsparcie w reklamie i promocji. Beneficjent projektu przewiduje, iż przy wsparciu inkubatora powstanie 25 nowych przedsiębiorstw, a kolejne 52 otrzymają wsparcie w zakresie usług około biznesowych. Bazując na

dotychczasowych doświadczeniach przyjmuje się, że na terenie Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości świadczone będą usługi dla przedsiębiorstw należących do czterech zasadniczych grup:

- przedsiębiorstwa wywodzące się ze środowiska uczelnianego;
- działające na rynku firmy innowacyjne, będące własnością studentów, absolwentów lub pracowników uczelni, prowadzące działalność związaną z komercjalizacją technologii;
- przedsiębiorcy (studenci, absolwenci, pracownicy uczelni) o silnej pozycji rynkowej planujący prowadzenie innowacji i potrzebujący dostęp do specjalistycznej wiedzy;
- osoby fizyczne zamierzające założyć działalność gospodarczą.

Obszar: Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach [poddziałanie 1.1.2]

Od początku uruchomienia programu w obszarze tym realizowanych jest **347 projektów** na kwotę dofinansowania z EFRR 20,1 mln Euro, co stanowi 100,7% alokacji przeznaczonej na poddziałanie 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach*. W ramach kategorii interwencji 08 realizowane są **343 projekty**, pozostałe **4 projekty** realizowane są w ramach kategorii interwencji 06.

Przewiduje się, że w wyniku realizacji wszystkich projektów, dla których podpisano umowy:

- zostanie utworzonych **1010** miejsc pracy (**169** dla kobiet), w tym **464** na obszarach wiejskich;
- zakupionych zostanie ponad **5 tys.** środków trwałych;
- ponad **700** usług/produktów zostanie zaoferowanych przez przedsiębiorstwa dzięki dokonany inwestycjom

Do końca okresu sprawozdawczego zakończyła się realizacja **319** projektów, z czego **315** w ramach kategorii interwencji 08 oraz **4** inwestycje w ramach kategorii interwencji 06. Mając na uwadze zakończone projekty:

- zostanie utworzonych **918,5** miejsc pracy (**150,5** dla kobiet), w tym **418** na obszarach wiejskich;
- działalność gospodarczą rozpoczęło **17** mikroprzedsiębiorstw;
- w ramach nowopowstałych firm bezpośrednio powstało **17** nowych miejsc pracy (w tym **2** dla kobiet);
- zakupiono niemal **4,2 tys.** środków trwałych;
- dzięki dokonany inwestycjom przedsiębiorstwa mogą zaoferować **630** usług/produktów;
- **19** mikroprzedsiębiorstw dokonało zmian w produkcji przyczyniających się do ochrony środowiska.

Analizując rozkład zakończonych projektów w ramach Sekcji PKD 2007, pierwszą pod względem liczby realizowanych projektów jest **Sekcja F Budownictwo**, w ramach której realizowano **75** inwestycji, co stanowi **24% całości zakończonych projektów**. Duże znaczenie dla pozycji konkurencyjnej województwa opolskiego ma sektor budownictwa, który oprócz działalności budowlano-montażowej, obejmuje także produkcję materiałów budowlanych wraz z przemysłem wydobywczym. Najwięcej zakończonych projektów z tego sektora dotyczy wykonywania specjalistycznych robót budowlanych m.in. usług w zakresie robót ziemnych podstawowych, instalacyjnych i wykończeniowych. W ramach tej Sekcji beneficjenci wykonują prace konstrukcyjne, stolarskie, rozbiórkowe czy instalacyjne. Zastosowanie kosztownego specjalistycznego sprzętu umożliwia przedsiębiorcom wykonywanie prac o dużym stopniu trudności i pozwala konkurować z najlepszymi przedsiębiorstwami w branży budowlanej w regionie Opolszczyzny, jak i na poziomie ponadregionalnym.

W ramach Sekcji F w okresie sprawozdawczym zakończyła się inwestycja zrealizowana przez BGK Józef Buchta. Realizacja przedsięwzięcia polegała na zakupie maszyn i urządzeń niezbędnych do świadczenia usług projektowych oświetlenia ulicznego z uwzględnieniem wykorzystania energooszczędnych opraw. Dzięki zastosowaniu takiego rozwiązania jednostki samorządu terytorialnego mogą uzyskać oszczędności w opłatach za energię elektryczną rzędu 40 – 60% w zależności od doboru oprawy. Liczba firm świadczących usługi modernizacji oświetlenia ulicznego (kompleksowo) jest bardzo mała w skali kraju. Dzięki realizacji przedsięwzięcia na rynek województwa opolskiego została wprowadzona nowa usługa, dotąd nieoferowana przez żaden podmiot z Opolszczyzny.

W okresie sprawozdawczym zakończyła się również realizacja projektu przedsiębiorcy Marcin Michoń AKM Michoń pt. *Uruchomienie pierwszego na Opolszczyźnie przedsiębiorstwa usług wiertniczych będących elementem instalacji pompy ciepła*. Inwestycja miała na celu zakup specjalistycznego urządzenia służącego do

wykonania odwiertów pionowych na głębokość do 150 m (wiertnica wraz z oprzyrządowaniem), w celu montażu elementów niezbędnych do uruchomienia pompy ciepła. Ponadto, zakupiony kompresor umożliwi pracę z większą wydajnością i na gruntach o większej twardości. Energia pozyskiwana z sond geotermalnych używana jest przede wszystkim do ogrzewania budynków mieszkalnych czy przemysłowych. Taka technologia oznacza nie tylko uzyskanie znacznych oszczędności energii odnawialnej, ale również pozwala na znaczne ograniczenie emisji substancji szkodliwych dla środowiska. Dzięki realizacji przedsięwzięcia na rynek województwa opolskiego została wprowadzona zupełnie nowa usługa (nieoferowana dotąd przez żaden podmiot z Opolszczyzny), która skróci czas oczekiwania inwestora, przy jednoczesnym wysokim standardzie świadczonej usługi oraz jej kompleksowości.

Wśród projektów zakończonych kolejną grupę stanowią przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w ramach **Sekcji C Przetwórstwo przemysłowe**. Do końca okresu sprawozdawczego zakończyła się realizacja **71 umów (22% całości zakończonych projektów)**. Istotnym wyróżnikiem województwa opolskiego jest wysoko rozwinięty przemysł, uznawany za jeden z jego znaczących atutów. Najwięcej zakończonych projektów dotyczy **przemysłu drzewno-papierniczego** (produkcja wyrobów z drewna i korka, mebli, opakowań tekturowych, drzwi, wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa); **przetwórstwa przemysłowego** (wyroby jubilerskie, drukowanie, przygotowanie do druku); **metalurgicznego i metalowego** (produkcja konstrukcji metalowych, obróbka metali, odlewnictwo metali lekkich) oraz **przemysłu mineralnego** (obróbka kamienia, szkła czy produkcja materiałów z wypalanej gliny).

Jeden ze zrealizowanych projektów w tym obszarze to *Zakup Centrum CNC dla zakładu stolarskiego z siedzibą w Nysie jako rewolucja technologiczna*, przedsiębiorstwa Stolarstwo Galanteria Drzewna, Maciej Maćkowski. Zakupione w ramach projektu centrum CNC wykonuje wiele czynności, zastępując kilka innych urządzeń. Można przy jego pomocy wykonać właściwie wszystkie elementy z drewna, a nawet z plastiku; wycinać i produkować skomplikowane wzory i kształty. Wyroby są idealne zarówno pod względem kształtu, jak i wymiarów. Dzięki pełnej komputeryzacji system sam wylicza skomplikowane dane. Skraca się dzięki temu zdecydowanie czas produkcji – nawet do 1/3 dotychczasowego. Dzięki realizacji projektu polepszyła się pozycja przedsiębiorstwa na rynku i zwiększyła się konkurencyjność w stosunku do innych firm. Firma w szybszym tempie produkuje więcej produktów o zróżnicowanym asortymencie, automatycznie została zwiększona również liczba odbiorców.

Ze względu na udział jako trzecia zaklasyfikowała się **Sekcja Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna**. **51 projektów** zakończyło się w ramach tej sekcji, co stanowi **16 % całości zakończonych projektów**. Wsparcie uzyskały gabinety specjalistyczne, niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej świadczące usługi, na które istnieje duże zapotrzebowanie w województwie.

W okresie sprawozdawczym na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego zrealizowano projekt *Budowa pierwszej w regionie Kliniki Jednego Dnia i świadczenie usług w zakresie ambulatoryjnej opieki medycznej*, będący odpowiedzią na zidentyfikowane potrzeby rynkowe. Pacjenci będą mogli korzystać z zabiegów operacyjnych w zakresie ginekologii, chirurgii, okulistyki, laryngologii czy chorób wewnętrznych wykonywanych w ciągu jednego dnia. Zabiegi będą więc realizowane szybciej i taniej niż w szpitalach publicznych, na które trzeba oczekiwać nierzadko kilka czy kilkanaście miesięcy. Stosowanie tego typu rozwiązań jest coraz bardziej popularne w Europie i na świecie jako tańszy, lepszy i bardziej nowoczesny sposób leczenia pacjentów.

Ostatnią znaczącą rolę w rozwoju gospodarczym województwa odgrywa handel. Łącznie w ramach **Sekcji G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle** zakończyła się realizacja **49 projektów (15 % całości zakończonych projektów)**. W tym obszarze projekt zrealizowała Firma Handlowo-Usługowa TECHTRONIC Jacek Konieczny. Techtronic jest firmą łączącą dwa niezwykle ważne aspekty eksploatacji samochodów osobowych - dostęp do najlepszych części idealnie dopasowanych do każdego auta oraz ekspercka wiedza i cenne wskazówki pomocne w optymalnej eksploatacji samochodów. W ramach inwestycji dokonano modernizacji infrastrukturalno-logistycznej oraz zakupiono odpowiedni sprzęt, a tym samym beneficjent świadczy innowacyjne na skalę województwa opolskiego usługi tj. wynajmu specjalistycznego sprzętu diagnostycznego z lub bez obsługi małym warszatom samochodowym oraz kompleksowej pomocy w rejestracji samochodów sprowadzonych zza granicy.

Ponadto w okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja projektu z dziedziny informatycznej dofinansowanego w ramach **Sekcji M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna**. Inwestycja *Dywersyfikacja usług przedsiębiorstwa w wyniku zakupu nowoczesnego sprzętu i opatentowanych technologii* jest odpowiedzią na problemy zgłaszane przez przedsiębiorców w zakresie usług geodezyjnych w specyficznych dla każdego podmiotu warunkach. W ramach projektu zakupiono specjalistyczny sprzęt służący do pomiarów geodezyjnych. Efektem dofinansowanej inwestycji jest wprowadzenie na rynek usługi - precyzyjnych pomiarów osi, która jest ściśle dopasowana i każdorazowo przekładać się będzie na oszczędności w przedsiębiorstwach, ze względu na możliwość ograniczenia postojów w produkcji, a tym samym uniknięcia zbędnych strat finansowych.

Każdy ze wspomnianych w opisie obszaru projektów ze względu na wkład włożony do rozwoju potencjału gospodarczego regionu poprzez stosowanie nowoczesnych rozwiązań realizuje równocześnie cele założone w inicjatywach flagowych *Unia innowacji* oraz *Polityka przemysłowa w erze globalizacji* – wyznaczonych dla priorytetu *Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji*. Tym samym założony w *Strategii Europa 2020* wzrost gospodarczy osiągnany jest poprzez tworzenie produktów i usług opartych na nowych, innowacyjnych technologiach.

Obszar: Instrumenty inżynierii finansowej [działanie 1.2]

Od uruchomienia Programu w ramach działania 1.2 zasilone zostały **3** instrumenty inżynierii finansowej kwotą blisko **25 mln Euro**. Dwa z realizowanych projektów polegają na utworzeniu funduszu pożyczkowego dla sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, a trzeci projekt dotyczy wsparcia regionalnego funduszu poręczeniowego.

W ramach działania 1.2 łącznie przeprowadzono IV nabory wniosków. Do końca okresu sprawozdawczego realizowanych jest 5 umów o dofinansowanie projektów na łączną kwotę dofinansowania EFRR **24,97 mln Euro** (102 mln PLN), co stanowi ponad 99% alokacji przeznaczonej na działanie.

Do zakończenia okresu sprawozdawczego beneficjenci działania 1.2 podpisali łącznie **634** umowy o wsparcie z przedsiębiorcami (**557** pożyczek i **77** poręczeń), co zaangażowało w sumie **24,12 mln Euro** ze środków EFRR. Należy podkreślić, że do końca roku 2012 zakończyła się realizacja dwóch projektów, jednakże nie zostały w tym okresie zatwierdzone dla nich wnioski o płatność końcową. W związku z powyższym dla tych projektów dane w tabeli wskaźnikowej (*Załącznik IV*) oparte zostały na sprawozdaniach merytorycznych składanych przez beneficjentów do IP II stopnia za miesiąc, w którym zakończyła się realizacja projektu.

Projekty realizowane w obszarze inżynierii finansowej wpisują się w cele priorytetu *Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji Strategii Europa 2020* w ramach projektów przewodnich *Unia Innowacji* oraz *Polityka przemysłowa w erze globalizacji*, w których podkreśla się konieczność ułatwienia przedsiębiorcom niedrogiego dostępu do finansowania inwestycji. Opisane powyżej efekty wdrażania działania 1.2 RPO WO 2007-2013 będą wpisywały się w wyznaczony na poziomie wspólnotowym trend wspierania konkurencyjności MŚP na rzecz rozwoju silnej i zrównoważonej gospodarki, zdolnej do konkurowania na rynkach światowych.

Jak podkreślono w zaktualizowanym *Krajowym Programie Reform* konieczne jest systemowe dostosowanie funduszy pożyczkowych i poręczeniowych do zmieniających się i zróżnicowanych potrzeb przedsiębiorców. Rozwój i poprawa dostępności instrumentów inżynierii finansowej przewidziane zostały w ramach obszaru *Innowacyjności dla wzrostu inteligentnego*, zwłaszcza poprzez wdrożenie założeń działania 2.1 *Dostęp do dofinansowania*, w którym zakładane jest opracowanie systemu preferencyjnego finansowania zwrotnego sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

⇒ **Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.5 Instrumenty inżynierii finansowej**

Obszar: Innowacje, badania, rozwój technologiczny [działanie 1.3]

Projekty realizowane w obszarze *innowacje, badania, rozwój technologiczny* wpisują się w cele *Strategii Europa 2020* jak i *Krajowego Programu Reform*.

Pierwszym i niezmiernie istotnym priorytetem *Strategii Europa 2020* jest *Rozwój inteligentny - rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji*. Jego realizacja została uzależniona od podniesienia jakości edukacji, poprawy wyników działalności badawczej, wspierania transferu innowacji i wiedzy w Unii, pełnego wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także zadbania o to, by innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe produkty i usługi. Wymaga to przeznaczenia na inwestycje w badania i rozwój 3% PKB UE. Podniesienie wartości nakładów na działalność badawczo-rozwojową w Europie będzie miało bezpośredni wpływ na poprawę warunków prywatnej działalności badawczo-rozwojowej w Unii. Wytyczone powyżej cele będą wdrażane za pomocą dwóch projektów przewodnich: *Unia innowacji* oraz *Polityka przemysłowa w erze globalizacji*. Każdy z projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 a opisanych poniżej, wpisujący się w założenia obszaru B+R w ramach RPO WO 2007-2013, jest zgodny z celami wspomnianych inicjatyw wyznaczonych w ramach *Strategii Europa 2020*. Zgodnie z przeprowadzonym monitoringiem postępu osiągania wskaźników dla opisywanego obszaru, wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego w zakresie B+R w ramach poddziałań 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw* i 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach* utworzonych zostało 10 z planowanych 24 etatów (przy uwzględnieniu docelowej wartości wskaźnika wynoszącej 68 miejsc pracy). Należy jednak pamiętać o nierozstrzygniętym VI naborze w poddziałaniu 1.3.2 oraz nie podpisaniu umów dla wszystkich zaakceptowanych projektów z zakresu *Innowacji, badań, rozwoju technologicznego* (z III naboru w ramach poddziałania 1.3.1 oraz z IV, V i VI naboru w poddziałaniu 1.3.2) – po podpisaniu wszystkich umów w ramach przeprowadzonych naborów wniosków wartości wskaźników wzrosną i osiągną zakładane wartości docelowe. W przypadku wskaźnika *Dodatkowo wprowadzone inwestycje* sytuacja kształtuje się analogicznie – w ramach zakończonych projektów z zakresu B+R przeprowadzono łącznie inwestycje o wartości ponad 25,2 mln Euro, natomiast zgodnie z podpisanymi umowami o dofinansowanie planowane jest udzielenie wsparcia na poziomie ponad 43,4 mln Euro (docelowa wartość ustalona dla wskaźnika wynosi 56,1 mln Euro)

W zaktualizowanym *Krajowym Programie Reform* nadrzędne cele UE określone w *Strategii Europa 2020* zostały przełożone na krajowe cele i metody działania. Zgodnie z powyższym nakłady na działalność B+R powinny wzrosnąć do roku 2020 do poziomu 1,7 % PKB. W ramach przewidzianych w *KPR* obszarów wsparcia wskazane zostały zapisy dotyczące reform systemowych oraz szeroko zakrojonych działań na rzecz poprawy i rozwoju obszaru B+R: w obszarze *Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego* założone zostało przeprowadzenie działania 1.6 *Rozwój i modernizacja infrastruktury B+R*, którego wynikiem będzie m.in. podniesienie nakładów na rozwój bazy laboratoryjnej nauki (w tym poprzez wykorzystanie środków UE). Dodatkowe działania na rzecz podniesienia atrakcyjności obszaru badawczo-rozwojowego przewidziane zostały również w ramach *Innowacyjności dla wzrostu inteligentnego* – drugiego z obszarów wsparcia *KPR* – zwłaszcza w działaniu 2.3 *Nowe kierunki rozwoju innowacyjności*, które zakłada polepszenie stopnia wykorzystania wyników B+R.

Nieco gorzej przedstawia się sytuacja województwa opolskiego na tle kraju. W analizie SWOT Programu do słabych stron województwa zaliczono bardzo niski poziom nakładów na działalność badawczo-rozwojową. Z **danych statystycznych** wynika, iż nasz region charakteryzuje się jedną z niższych w kraju relacją nakładów na działalność B+R w stosunku do produktu krajowego brutto. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową ogółem w 2011 r. wyniosły 84,2 mln PLN, w tym w sektorze przedsiębiorstw osiągnęły wartość 50 mln PLN, co plasuje województwo opolskie na przedostatnim miejscu w kraju. Mając na uwadze, iż istotnym sektorem opolskiej gospodarki jest przemysł, wartość nakładów na sferę B+R w Sekcjach PKD 2007 reprezentujących przemysł (tj. w Sekcjach B, C, D i E) wyniosła 49 mln PLN (pozostałe nakłady w sekcjach poza przemysłem wyniosły 35 mln PLN). Niepokojąco niski jest także poziom nakładów na działalność B+R w przeliczeniu na jednego mieszkańca województwa: 82,9 PLN przy 303 PLN średnio w Polsce, tj. ostatnie miejsce w kraju. W roku 2011 zatrudnienie w działalności badawczo-rozwojowej na Opolszczyźnie otrzymały 973 osoby (wskaźnik mierzony w EPC), w tym w sektorze przedsiębiorstw 100 osób (EPC), co w rankingu sytuuje nasz region na przedostatniej pozycji w kraju.

Jednym z bardziej istotnych czynników determinujących poziom rozwoju gospodarczego jest działalność innowacyjna, którą traktuje się jako jedno z najważniejszych uwarunkowań wzrostu i konkurencyjności regionalnych gospodarek. Ważną rolę w zakresie innowacji odgrywają podmioty sfery badawczo-rozwojowej. Słabość regionalnej strefy B+R przekłada się na niską innowacyjność gospodarki województwa opolskiego. Wskaźnikiem do oceny efektów działalności innowacyjnej przedsiębiorstwa jest udział w badanym roku sprzedaży produktów nowych i istotnie ulepszonych, wprowadzonych na rynek w ciągu ostatnich trzech lat,

w wartości sprzedaży ogółem. Jego istotę stanowi wpływ innowacji produktowych na ogólną strukturę przychodów i poziom innowacyjności przedsiębiorstwa. W województwie opolskim w roku 2011 wskaźnik ten kształtował się na poziomie 6,14% przy średniej dla Polski 11,82% (tj. 10 miejsce w kraju). Ponadto Opolszczyzna charakteryzuje się niskimi nakładami na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych w przemyśle. Dla roku 2011 nakłady w tym obszarze wyniosły 191,2 mln PLN, co daje nam ostatnie miejsce w kraju²⁴. Pod względem liczby zgłoszonych wynalazków i udzielonych patentów Opolszczyzna zajmuje 11 pozycję wśród pozostałych województw. Zgodnie z *Raportem Rocznym 2011* opracowanym przez Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej w roku 2011 w regionie opolskim zostało zgłoszonych 118 wynalazków oraz udzielono 74 patentów.

W porównaniu do danych statystycznych z lat ubiegłych część istotnych wskaźników z zakresu sfery B+R i innowacyjności na przestrzeni kilku ostatnich lat wykazuje tendencje wzrostowe:

- w latach 2007-2011 wzrosły nakłady na działalność badawczo-rozwojową (2007 r. - 36,3 mln PLN; 2008 r. - 40,4 mln PLN; 2009 r. - 68,4 mln PLN; 2011 r. – 84,2 mln PLN);
- w latach 2007-2009 zwiększył się poziom nakładów na działalność B+R w relacji do PKB (2007 r. – 0,14% PKB, 2009 r. – 0,23% PKB);
- w latach 2007-2011 wzrosły nakłady na działalność badawczo-rozwojową na 1 mieszkańca Opolszczyzny (2007 r. - 35 PLN; 2008 r. – 39,1 PLN; 2009 r. – 66,3 PLN; 2011 r. – 82,9 PLN);
- w latach 2008 – 2011 wzrosła liczba osób zatrudnionych w działalności B+R (2008 r. – 913 EPC; 2009 r. – 929 EPC; 2010 r. – 950 EPC; 2011 r. – 973 EPC);
- w latach 2009 – 2011 wzrosła liczba osób zatrudnionych w działalności B+R w sektorze przedsiębiorstw (2009 r. – 57 EPC; 2010 r. – 63 EPC; 2011 r. – 100 EPC);
- od roku 2005 rośnie liczba zgłoszonych wynalazków (2005 r. – 40; 2010 r. – 70; 2011 - 118) i udzielonych patentów (2005 r. – 24; 2010 r. – 28; 2011 r. - 74).

Jednocześnie w przypadku 2 wskaźników z zakresu innowacyjności województwo opolskie zajmuje wysokie pozycje na tle kraju. Przedsiębiorstwa, które poniosły nakłady na działalność innowacyjną stanowią 16,2% ogółu przedsiębiorstw w przemyśle wobec 12,8 % średniej dla kraju, co plasuje region na 3 pozycji w kraju. Przedsiębiorstwa innowacyjne w województwie opolskim stanowią 20% ogółu przedsiębiorstw w przemyśle, wobec średniej dla kraju na poziomie 16%, co daje nam 2 miejsce w kraju.

Generalna ocena uzyskanych wyników wskazuje na niską konkurencyjność regionalnej oferty naukowo-badawczej oraz niezadawalający poziom współpracy instytucji sektora B+R z przedsiębiorcami. W *Diagnozie sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego z 2012 r.* wskazuje się na konieczność zwiększenia aktywności inwestycyjnej sektora przedsiębiorczości w sferze innowacji i dokapitalizowania sfery nauki i badań, tak aby regionalny sektor B+R zaczął się zbliżać do średniego poziomu w Polsce. W *Diagnozie* wskazano, należy zmienić podejście do innowacji, postrzeganej wyłącznie przez pryzmat badań i rozwoju technologicznego. Innowacje należy traktować jako transfer wiedzy i jej wykorzystanie na rzecz zwiększenia konkurencyjności regionu.

Wyzwaniem dla województwa opolskiego jest prowadzenie działań, również w ramach RPO WO 2007-2013, zmierzających do poprawy tej sytuacji zarówno w zakresie wsparcia sektora B+R, jak i podniesienia stopnia innowacyjności opolskich przedsiębiorstw.

Od uruchomienia Programu w ramach działania 1.3 *Innowacje, badania, rozwój technologiczny* realizowanych jest **170** projektów, z czego **24** projekty w ramach poddziałania 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw* oraz **146** projektów w ramach 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*.

Poziom kontraktacji dla działania 1.3 na koniec roku 2012 wynosił 47,02 mln Euro (środki z EFRR), co stanowi 82% alokacji przeznaczonej na działanie.

Do końca okresu sprawozdawczego zakończyła się realizacja **116** projektów, w tym **16** projektów w ramach poddziałania 1.3.1 oraz **100** projektów w ramach poddziałania 1.3.2.

---

²⁴ Zgodnie z *Rocznikiem Statycznym Województw 2012*, GUS

W wyniku realizacji zakończonych projektów:

- zostanie utworzonych **644** miejsc pracy (**127** dla kobiet, **517** dla mężczyzn), w tym **185** na obszarach wiejskich;
- powstanie **10** etatów badawczych, w tym **4** dla kobiet;
- powstało **10** laboratoriów badawczych, w tym **2** w przedsiębiorstwach;
- z usług **7** laboratoriów utworzonych w sektorze B+R skorzysta **18** przedsiębiorstw;
- zakupiono **65** sztuk aparatury badawczo-rozwojowej;
- wdrożono **2** systemy teleinformatyczne;
- przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury zostanie zrealizowanych **6** projektów badawczych, rozwojowych i celowych;
- zrealizowano **57** projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi;
- wdrożonych zostanie **57** wyników prac B+R;
- powstanie **272** nowe produkty/usługi;
- **6** przedsiębiorstw dokonało zmian w produkcji w zakresie ochrony powietrza;
- **4** przedsiębiorstwa dokonały zmian w produkcji w zakresie gospodarki odpadami;
- **2** przedsiębiorstwa dokonały zmian w produkcji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej;
- wartość inwestycji przedsiębiorstw w czyste technologie wyniosła **8,06 mln Euro**.

Dokonując analizy projektów zakończonych w ramach działania 1.3 należy podkreślić, iż wsparte inwestycje przyczyniają się do realizacji celu głównego Osi priorytetowej tj. wzmocnienia atrakcyjności gospodarczej regionu poprzez realizację celów szczegółowych w zakresie wzmocnienia sektora B+R na rzecz innowacyjnej gospodarki i rozwoju innowacji w przedsiębiorstwach. Wprowadzone nowoczesne technologie w przedsiębiorstwach będące wynikiem współpracy z sektorem B+R przyczyniają się do wzmocnienia roli przedsiębiorstw i budowy gospodarki opartej na wiedzy. Rozszerzając zakres badań naukowych na rzecz przemysłu sektor B+R rozszerzy swoją ofertę skierowaną do przedsiębiorstw, co w dalszej perspektywie powinno zaowocować zwiększeniem liczby podmiotów gospodarczych zainteresowanych transferem nowych technologii.

Niemniej jednak osiągnięcie do 2020 r. celów zapisanych w *Strategii Europa 2020* i *Krajowym Programie Reform* wymaga kontynuowania po 2013 r. nakładów na rozwój potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw i wzmocnienie sektora B+R.

Projekty z zakresu B+R

Zwiększenie oferty jednostek sektora B+R na potrzeby gospodarki oraz zachęcenie przedsiębiorców do wykorzystania wyników prac B+R jako czynnika rozwoju przedsiębiorstw to podstawowe cele projektów dotyczących wsparcia sfery badawczo-rozwojowej. Projekty dotyczące wsparcia sfery badawczo-rozwojowej realizowane są zarówno przez jednostki badawczo-rozwojowe w ramach kategorii interwencji 02 i 03, jak i przez przedsiębiorstwa w ramach kategorii interwencji 04.

W ramach poddziałania 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw* realizowanych jest **24 projekty**. Do końca okresu sprawozdawczego zakończyła się realizacja **16 inwestycji**, z czego **8 projektów** zakończyło się w roku 2012 r.

W wyniku realizacji zakończonych projektów:

- w **3** ośrodkach badawczych objętych wsparciem powstało **8** laboratoriów, z usług których skorzysta **18** przedsiębiorstw;
- utworzono **2** etaty badawcze, w tym **1** dla kobiety;
- zakupiono **65** sztuk aparatury badawczo-rozwojowej;
- wdrożono **2** system teleinformatyczny;
- dokonano **4** transferów technologii pomiędzy zaangażowanymi podmiotami;

- przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury zostało zrealizowanych **6** projektów badawczych, rozwojowych i celowych;
- zrealizowano **57** projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi.

W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja 5 inwestycji Politechniki Opolskiej. Główną ideą projektów zrealizowanych przez największą uczelnię techniczną w regionie było umożliwienie prowadzenia na wysokim poziomie innowacyjnych badań naukowych na rzecz przedsiębiorstw z województwa opolskiego w obszarze m.in. energetyki, ciepłownictwa, przemysłu cementowego, chemicznego, metalowego czy budownictwa. Politechnika Opolska należy do najważniejszych i strategicznych ośrodków dydaktycznych oraz naukowych województwa opolskiego. Dotychczasowe braki w bazie laboratoryjnej powodowały, że realizacja innowacyjnych prac badawczo-rozwojowych na rzecz przedsiębiorstw w praktyce była ograniczona. W wyniku zakończenia projektów uczelnia unowocześniła i doposażyła laboratorium Instytutu Układów Elektromechanicznych i Elektroniki Przemysłowej, laboratorium optymalizacji pracy oraz rozbudowy elektroenergetycznych sieci rozdzielczych, laboratorium EnerGialTlab oraz nowoczesne stanowiska badawcze w laboratorium Materiałów Budowlanych, laboratorium diagnostyki napięć udarowych. Unowocześnienie infrastruktury technicznej pozwoli prowadzić aktualne i atrakcyjne rynkowo prace badawcze dla szeroko rozumianego przemysłu. Z jednej strony uczelnia zyskała nową infrastrukturę naukowo-badawczą, zapewniającą wyższą jakość kształcenia. Z drugiej strony poprzez inwestowanie w innowacyjne laboratoria wzrasta poziom współpracy z ośrodkami naukowymi w Polsce i Europie, a także jakość usług świadczonych dla przedsiębiorstw i przemysłu w regionie. W wyniku zakończonych przez Politechnikę Opolską inwestycji zrealizowanych zostało **12** projektów współpracy z przedsiębiorstwami oraz zakupionych zostało **27** szt. aparatury naukowo-badawczej.

W okresie sprawozdawczym zakończyła się także realizacja projektu Instytutu Ceramiki i Materiałów Budowlanych w Warszawie – Oddział Inżynierii Procesowej i Środowiska w Opolu. Celem projektu był zakup aparatury i wyposażenia niezbędnego do prowadzenia badań identyfikacyjnych istniejących procesów przemysłowych, będących podstawą do tworzenia przez Instytut nowych, innowacyjnych technologii dla rozwoju przemysłu. Dodatkowo zakupienie i wykorzystanie odpowiedniego sprzętu badawczego do pełnej identyfikacji procesów technologicznych i ich produktów umożliwi oraz podniesie jakość tak oczekiwanego przez przedsiębiorców doradztwa technicznego w zakresie rozwoju produktów i stosowanych technologii. Poprzez zakupioną aparaturę Instytut będzie mógł poszerzyć swoją ofertę badawczą oraz zwiększyć konkurencyjność względem innych ośrodków wykonujących podobne badania. Dzięki temu zwiększy się ilość wykonywanych prac badawczych i rozwojowych oraz zostanie nawiązana współpraca z nowymi partnerami celem realizacji wspólnych programów badawczych krajowych i zagranicznych, które pozwolą na podejmowanie zagadnień interdyscyplinarnych sprzyjających rozwojowi zespołów badawczych oraz integracji środowiska naukowego. Przyczyni się to do wzrostu znaczenia Opola (regionu opolskiego) jako ośrodka naukowego w kraju i zagranicą.

Ponadto, w ramach kategorii interwencji 04 od uruchomienia Programu w ramach poddziałania 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach* **4 przedsiębiorstwa zrealizowały projekty z zakresu B+R**. W ich ramach zostanie utworzonych **15 miejsc pracy** (**1** dla kobiety) oraz **3** etaty badawcze dla kobiet. Wprowadzono **4** nowe usługi/produkty oraz wdrożono **2** wyniki prac B+R. W ramach zakończonych projektów utworzono **1** laboratorium.

W okresie sprawozdawczym zakończyły się 2 projekty w zakresie B+R realizowane przez przedsiębiorstwo Silspek Rubber Sp. z o.o., potentata w produkcji mieszanek silikonowych, który zajmuje się sprzedażą i dystrybucją, a od 2005 roku także produkcją mieszanek silikonowych na bazie surowców renomowanych producentów. Głównym celem przedsięwzięć było rozszerzenie oferty przedsiębiorstwa poprzez wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań z zakresu produkcji mieszanek silikonowych (rozbudowa i unowocześnienie laboratorium) w tym mieszanek posiadających właściwości przewodności oraz z zakresu produkcji mieszanek elastomerowych, w tym mieszanek posiadających właściwości przewodności w szczególności stworzenie warunków do badania i rozwoju produktów przedsiębiorstwa. Dzięki dofinansowaniu inwestycji rozszerzone zostały możliwości produkcyjne/badawcze w prowadzonej działalności gospodarczej oraz dostosowany został profil przedsiębiorstwa do wymagań i zapotrzebowania rynkowego.

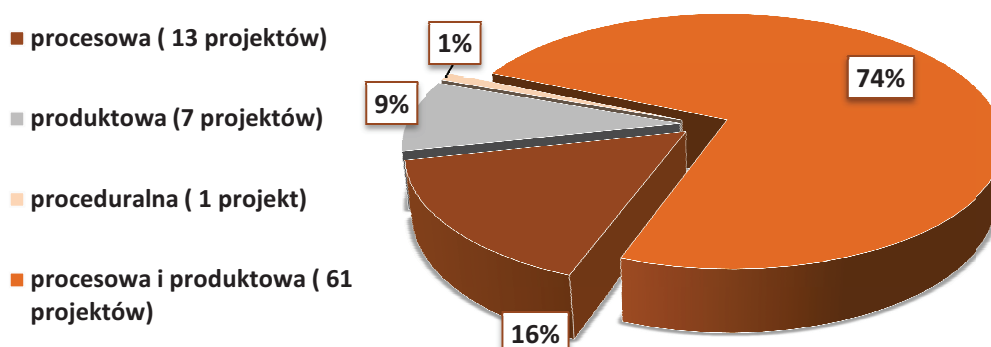
Wszystkie zakończone inwestycje przyczyniają się do zwiększenia wykorzystania potencjału instytucji naukowo-badawczych w województwie, tj. realizacji jednego z celów *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*. Osiągnięcie tego priorytetu w znacznej mierze uzależnia się od unowocześnienia bazy badawczej jednostek sektora B+R. Bez tego niemożliwe staje się osiągnięcie innych równie istotnych celów takich jak zwiększenie udziału opolskiej nauki w europejskiej przestrzeni badawczej czy zwiększenie atrakcyjności ofert nauki dla przedsiębiorców. Zrealizowane przedsięwzięcia poprawią, jakość prowadzonych badań naukowych oraz umożliwią stworzenie wysokich standardów kształcenia młodej kadry, co przyczyni się do podniesienia poziomu opolskiego środowiska naukowego, zwiększając jego atrakcyjność, jako partnera we współpracy z innymi podmiotami.

Projekty innowacyjne

W ramach poddziałania 1.3.2 do końca okresu sprawozdawczego zakończyła się realizacja **82** projektów innowacyjnych w ramach kategorii interwencji 07 *Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.)*.

W zrealizowanych projektach można wyróżnić 3 rodzaje wprowadzanych innowacji: innowacje produktowe, innowacje procesowe oraz innowacje proceduralne. Największą grupę stanowią beneficjenci, którzy wdrożyli jednocześnie innowacje procesowe i produktowe (74%), natomiast najrzadziej w ramach projektów przeprowadzane są zmiany w obszarze systemu zarządzania firmą (1%).

Wykres 27. Udział poszczególnych rodzajów innowacji w ramach zakończonych projektów innowacyjnych (kategoria interwencji 07)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

W ramach zakończonych projektów ponad połowa przedsiębiorców współpracowała z jednostkami badawczo-rozwojowymi m.in. z Politechniką Opolską, Uniwersytetem Opolskim oraz Politechniką Warszawską, Politechniką Wrocławską, Politechniką Łódzką, Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie. Przy realizacji projektów beneficjenci współpracowali również z regionalnymi jednostkami B+R takimi jak: Instytut Materiałów Wiążących w Opolu, Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych w Opolu, Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej „Blachownia” w Kędzierzynie-Koźlu. Ponadto część przedsiębiorców prowadziła badania w ramach własnej jednostki B+R.

W rezultacie inwestycji, które zostały zakończone:

- zostanie utworzonych **539** miejsc pracy (**117** dla kobiet), w tym **160** na obszarach wiejskich;
- powstanie **5** etatów badawczych;
- wdrożono **43** wyniki prac B+R;
- utworzono **1** laboratorium w przedsiębiorstwie;
- powstało **245** nowych produktów/usług;
- **2** przedsiębiorstwa dokonały zmian w produkcji w zakresie ochrony powietrza;

- **1** przedsiębiorstwo dokonało zmian w produkcji w zakresie gospodarki odpadami;
- zmniejszy się ilość wytwarzanych odpadów o ponad **136 ton/rok**.

Biorąc pod uwagę strukturę branżową zakończonych projektów największą grupę stanowiły przedsiębiorstwa w ramach branż należących do sekcji C *Przetwórstwo przemysłowe* (60%). W sekcji tej największą skalą wsparcia objętych zostało 5 działów PKD: dział 16 *Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania* (7 projektów), dział 23 *Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych* (7 projektów), dział 28 *Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń* (6 projektów) oraz dział 10 *Produkcja artykułów spożywczych*, 22 *Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych*, 25 *Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń* (po 5 projektów).

Drugą grupę stanowią projekty zakończone w sekcji F *Budownictwo* (13%), gdzie zakończyła się realizacja 11 projektów, z tego aż 7 z działu 43 *Roboty budowlane specjalistyczne*.

Trzecią najczęściej występującą kategorią są projekty zrealizowane w sekcji G *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (9%).

W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja inwestycji polegającej na wprowadzeniu **innowacji procesowej i produktowej** w ramach projektu pn. *Innowacyjne rozwiązania w obróbce szkła zastosowane w P.W. VITROBUD dzięki inwestycji w specjalistyczny park maszynowy*. Przedmiotem projektu był zakup nowoczesnej linii produkcyjnej obróbki szkła. Dzięki realizacji tej inwestycji możliwa jest produkcja całkowicie nowych wyrobów, jak również zwiększenie obecnych mocy produkcyjnych. Linia ta została opracowana dzięki wspólnej pracy specjalistów z zakresie technologii produkcji z Politechniki Opolskiej. Jest to jedna z najnowocześniejszych linii produkcyjnych w Polsce z wykorzystaniem najnowocześniejszej frezarki - wiertarki CNC w Europie, jak również najnowocześniejsza dostępna na rynku europejskim technologia obróbki szkła. Inwestycja ta wpisuje się całkowicie w zapisy Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego na lata 2004 - 2013, zarówno w priorytety, cele strategiczne jak również cele operacyjne. Najistotniejsze jest to, iż wdrożona w ramach projektu innowacja zgodnie z zapisami RSI została opracowana w jednostce B+R z terenu naszego województwa. Projekt miał na celu sprostanie wymaganiom popytowym zgłaszanym przez rynek. Aby to osiągnąć musiała nastąpić zmiana procesu produkcyjnego, produkcji oraz samego produktu. Dzięki zrealizowanej inwestycji studenci Politechniki Opolskiej będą przez trzy lata po zakończeniu projektu mogli szkolić się na jednej z najnowocześniejszych numerycznych maszyn w Europie. Dzięki inwestycji nastąpiła poprawa konkurencyjności przedsiębiorstwa, które swym zasięgiem obejmuje całą Polskę oraz kilka krajów Unii Europejskiej (Wielka Brytania, Austria, Francja, Niemcy i Norwegia).

Przykładem projektu, w ramach którego wdrożono m.in. **innowację procesową**, jest inwestycja przedsiębiorstwa Inpol - Krak Tubes Service Center Sp. z o.o. Przedmiotem projektu było stworzenie Centrum Serwisowego Rur w Kluczborku, które umożliwi wykonywanie przetwórstwa rur i profili w zakresie, jaki do tej pory w Polsce nie był wykonywany. W ramach projektu wybudowana została hala produkcyjno-magazynowa, wraz z zapleczem socjalnym i pomieszczeniami biurowymi. Ponadto w ramach projektu zakupiono urządzenia do obróbki rur, w tym linii do ciecienia rur i profili wraz z kompatybilnymi urządzeniami (do dwustronnego gradowania odciętych elementów rur, pomiaru cech geometrycznych odciętych odcinków rur) i linii do laserowego obrabiania mechanicznego rur. Wykorzystanie innowacyjnych technologii w dwóch liniach przetwórczych powoduje brak hałasu podczas pracy urządzeń i zupełnie nieszkodliwy wpływ maszyn na środowisko naturalne, a dzięki zastosowaniu zaawansowanego systemu gazowego przy jednej z linii, zużycie tego surowca jest znikome. Inwestycja połączona jest z wprowadzeniem nowej, innowacyjnej w skali kraju usługi, dzięki wykorzystaniu przez firmę zaawansowanych technologii, reprezentujących najwyższe osiągnięcia światowe. Dzięki realizacji inwestycji firma wprowadziła na rynek usługi oparte na najnowocześniejszej technologii, które do tej pory świadczone były jedynie poza granicami Polski. Realizacja projektu umożliwiła rozwój firmy i umocniła jej pozycję na rynku.

W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja inwestycji polegającej na wprowadzeniu nowej usługi (**innowacja produktowa**) do oferty przedsiębiorstwa Hydromont Sp. z o. o., technologii horyzontalnych przewiertów sterowanych – Horizontal Directional Drilling (HDD). Przedsiębiorca unowocześnił i rozszerzył możliwości usługowe prowadzonej działalności gospodarczej, w zakresie świadczenia wysoce specjalistycznych usług z zakresu wykonawstwa wykopów i wierceń geologiczno-inżynierskich. Technologia HDD likwiduje powstawanie utrudnień związanych z wykonywaniem robót budowlanych, które związane są

np. z naruszaniem powierzchni, a tym samym powstawaniem utrudnień drogowych. Bardzo ważną ich zaletą jest także krótki czas ich realizacji, a także uniknięcie kosztów regeneracji nawierzchni drogowej.

Wybór technologii adekwatnej do potrzeb wnioskodawcy jest wynikiem współpracy przedsiębiorcy z jednostką B+R – Politechniką Opolską. W wyniku zawartego porozumienia przeprowadzono badania odnoszące się do przeanalizowania dostępnych metod bezwykopowych oraz wskazania najlepszej i najbardziej innowacyjnej technologii wraz ze zbadaniem konkurencyjności rynkowej i zagęszczenia rynkowego proponowanej technologii.

Zrealizowany projekt jest spójny z założeniami *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego*, a przedsiębiorca działa w branży wskazanej w *Foresight Regionalnym* (budownictwo).

Przedsięwzięcia powiązane ze środowiskiem

Zgodnie z zapisami *Strategii Europa 2020* jednym z trzech głównych priorytetów, jaki postawiła sobie Europa do osiągnięcia do roku 2020 jest *Rozwój inteligentny - rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji*.

Zaktualizowany *Krajowy Program Reform* jest dokumentem, który przyczynia się do realizacji celów wyznaczonych w *Strategii Europa 2020*, uwzględniając przy tym polską specyfikację i wyzwania. W ramach obszaru *Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego* szczególny nacisk położony został na rozwój nowych kierunków innowacyjności. W rozwoju technologii środowiskowych upatruje się szansę dla dalszego rozwoju gospodarki kraju w sytuacji ograniczonego dostępu do surowców naturalnych a także możliwość zdynamizowania eksportu szeroko rozumianych towarów i usług środowiskowych.

Na terenie województwa opolskiego technologie środowiskowe w sektorze przedsiębiorstw wdrażane są w RPO WO 2007-2013 w ramach kategorii interwencji 06. Dofinansowane projekty przyczyniają się do osiągnięcia celów zapisanych w *Strategii Europa 2020* i *Krajowym Programie Reform*. Do najczęstszych korzyści jakie beneficjenci wymieniają z tytułu wdrażania technologii środowiskowych zaliczyć można: ograniczenie energochłonności i materiałochłonności procesów produkcyjnych, obniżkę emisji dwutlenku węgla przez przedsiębiorstwa, zmniejszenie zanieczyszczenia gleby, wody, powietrza lub poziomu hałasu, powtórne wykorzystanie odpadów (recykling) i odzysk energii.

Od początku uruchomienia Programu w ramach poddziałania 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach* w ramach kategorii interwencji 06 realizowanych jest **23** projektów.

Do końca 2012 r. zakończyła się realizacja **14** projektów prośrodowiskowych i ekoinnowacyjnych. W wyniku realizacji zakończonych projektów:

- **4** przedsiębiorstwa dokonały zmian w produkcji w zakresie ochrony powietrza, w tym dokonano ograniczenia emisji głównych zanieczyszczeń powietrza o **1,68 ton/rok**;
- **3** przedsiębiorstwa dokonały zmian w produkcji w zakresie gospodarki odpadami;
- **2** przedsiębiorstwa dokonało zmian w produkcji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej;
- zostanie utworzonych **90** miejsc pracy (**9** dla kobiet), w tym **23** na obszarach wiejskich;
- wdrożono **12** wyników prac B+R;
- wprowadzono **23** nowe produkty/usługi;
- wartość inwestycji przedsiębiorstw w czyste technologie wyniosła **5,7 mln Euro**.

Projekty zostały zrealizowane w branży czystych technologii energetycznych wskazanej w *Regionalnym Foresight Województwa Opolskiego*, jako kluczowa dla rozwoju Opolszczyzny.

W okresie sprawozdawczym projekt prośrodowiskowy i innowacyjny zrealizował przedsiębiorca Bimer Martin F.P.H.U Eurodom-Hurt-Detal. Polegał on na budowie obiektu oraz wyposażeniu go w innowacyjny ciąg technologiczny do produkcji pelletów ze słomy, które stanowią często materiał odpadowy w produkcji rolnej. Zgodnie z kształtującymi się trendami rynkowymi popyt na pellety jako wysokowydajne źródło energii odnawialnej będzie w przyszłości wzrastał. Realizacja projektu przyczyni się zatem do wzrostu wykorzystania surowców odnawialnych; ograniczenia zasobów nieodnawialnych; zwiększenia dostępności do energii oraz obniżenia kosztów produkcji energii. Nie bez znaczenia dla rozwoju Opolszczyzny jest również wdrożenie nowych technologii produkcji oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego.

Innym projektem, którego realizacja zakończyła się w okresie sprawozdawczym, a który przyczynił się do wdrożenia proekologicznych technologii jest inwestycja Przedsiębiorstwa Robót Drogowo-Mostowych Sp. z o.o. pn. *Budowa bazy magazynowo-sprzętowej do utylizacji odpadów drogowych oraz zakup środków trwałych*. Projekt jest przedsięwzięciem prośrodowiskowym i innowacyjnym, odpowiadającym celom systemowym II Polityki Ekologicznej Państwa. W ramach projektu wprowadzono 2 nowe usługi tj. powierzchniowe utrwalanie (jako zabieg utrzymaniowy, przedłużający żywotność dróg, uszczelnienie powierzchni) oraz budowa ścieżek rowerowych przy wykorzystaniu ekoinnowacyjnych rozwiązań i prośrodowiskowych technologii m.in. w zakresie utylizacji odpadów drogowych. W ramach inwestycji zostanie stworzonych 20 miejsc pracy – najwięcej z dotychczas zakończonych projektów.

Jako główną przeszkodę dla działań proekologicznych firm upatruje się w braku środków finansowych na inwestycje. Niemniej nadal należy kłaść szczególny nacisk na podnoszenie świadomości ekologicznej i wiedzy w zakresie ochrony środowiska wśród sektora MŚP. Zdaniem IZ RPO WO 2007-2013 osiągnięcie celów energetyczno-klimatycznych zapisanych w *Strategii Europa 2020* wymaga dalszego finansowania działań proekologicznych ze środków pomocowych w kolejnej perspektywie finansowej 2014-2020.

Obszar: Turystyka [działanie 1.4]

Projekty realizowane w obszarze turystyka realizują dwa priorytety *Strategii Europa 2020* tj. *Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji* oraz *Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej*. Pod względem założonych inicjatyw flagowych dla Strategii Europa 2020 rozwój obszaru turystyki w ramach RPO WO 2007-2013 przyczyni się do osiągnięcia celów zapisanych dla projektów przewodnich: *Unii innowacji* (poddziałanie 1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno- sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa*) oraz *Europy efektywnie korzystającej z zasobów* (poddziałanie 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*) w zakresie inwestycji przewidujących budowę ścieżek rowerowych). Projekty przewodnie wskazują na konieczność zwiększenia konkurencyjności europejskiej turystyki tak, aby wzmocnić przewagę konkurencyjną sektora produkcji i MŚP. Podejmowane w ramach obszaru interwencje przyczyniają się do wyraźnego rozwoju społeczno-gospodarczego regionu poprzez zdecydowany wpływ na proces tworzenia nowych miejsc pracy: wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego dzięki realizacji projektów turystycznych powstały 494 miejsca pracy z przewidywanych do utworzenia w ramach podpisanych umów 864 miejsc (docelowo zakładane jest utworzenie 896 etatów) – z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik główny zostanie osiągnięty na poziomie nieco ponad 96% wartości docelowej.

Również w zapisach zaktualizowanego *Krajowego Programu Reform* przewidziane zostały działania wspierające rozwój turystyki: w obszarze *Infrastruktury dla wzrostu zrównoważonego* planowana jest m.in. rozbudowa i rozwój zintegrowanego systemu informacji turystycznej w ramach działania 1.7 *Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej*.

Analiza SWOT w Programie wykazała, iż słabą stroną Opolszczyzny jest niewystarczająca infrastruktura dla potrzeb turystyki zarówno na obszarach wiejskich, jak i miejskich. Naszą atrakcyjność turystyczną w znacznej mierze obniża słaba sieć obiektów noclegowych, głównie z powodu braku środków finansowych na remonty i budowę nowych. Zgodnie ze **Strategią Rozwoju Turystyki w Województwie Opolskim na lata 2007-2013** do słabych stron regionu doliczyć można nierozbudowaną, w relacji z możliwościami i atrakcjami, sieć szlaków turystycznych oraz ścieżek dydaktycznych i proekologicznych. Do tego dochodzi niski stan wiedzy społeczeństwa o walorach turystycznych regionu spowodowany brakiem sprawnego regionalnego i lokalnego systemu informacji turystycznej regionu i nie w pełni wykorzystanego systemu promocji turystycznej.

Szansę rozwoju turystyki w województwie opolskim upatruje się w rozwoju bazy noclegowej i gastronomicznej, z uwzględnieniem nowoczesnych rozwiązań technologicznych, w szczególności informatycznych. Spore nadzieje wiąże się z rozwojem turystyki sentymentalnej, biznesowej i wzmocnieniem współpracy transgranicznej z Czechami.

Analizując **dane statystyczne GUS** dla województwa opolskiego za rok 2010 województwo opolskie zajmuje ostatnie miejsce w kraju pod względem liczby turystów korzystających z turystycznych obiektów zbiorowego

zakwaterowania (241,5 tys.) i liczby udzielonych noclegów w tych obiektach (568,6 tys.). W porównaniu z rokiem 2010 obie wartości uległy polepszeniu. Podobnie w roku 2011 wzrosła także liczba turystów zagranicznych korzystających z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania w województwie opolskim (wzrost o ponad 1000 osób).

Ponadto w porównaniu do roku 2010 wzrosła również liczba udzielonych noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania na 1 tys. mieszkańców z 542 osób na 560 osób na każdy tysiąc mieszkańców województwa opolskiego.

Turystyka jest jednym z najbardziej dynamicznych sektorów gospodarki. Jest instrumentem polityki regionalnej, aktywizacji społeczeństw lokalnych oraz budowy trwałych podstaw rozwoju gospodarczego. Od jej funkcjonowania zależy istnienie wielu gałęzi gospodarki, ale także budowa świadomości społecznej, identyfikacji regionalnej ludności, budowa korzystnych postaw społecznych. Biorąc pod uwagę rozproszenie wsparcia i działań wpływających bezpośrednio i pośrednio na sektor.

Realizowane w ramach działania 1.4 *Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjno-sportowej* RPO WO 2007-2013 projekty są odpowiedzią na zdiagnozowane słabe strony województwa zarówno w Programie, jak i *Strategii Rozwoju Turystyki w Województwie Opolskim na lata 2007-2013*. Wsparte inwestycje przyczynią się do wzrostu atrakcyjności i konkurencyjności regionu, m. in. dzięki stworzeniu kompleksowej usługi turystycznej, która przyciągnie turystów krajowych i zagranicznych. Na rozwój społeczno-gospodarczy województwa wpływ mają nowe miejsca pracy, które powstaną w ramach działania 1.4. Pierwsze symptomy wzrostu znaczenia turystyki na Opolszczyźnie można zauważyć na podstawie przedstawionych powyżej badań GUS.

Od uruchomienia Programu w ramach działania 1.4 realizowane są **138** projekty na kwotę dofinansowania z EFRR 53,9 mln Euro, co stanowi 87,5 % alokacji przeznaczony na działanie. Do końca 2012 r. zakończonych zostało **89** projektów, w tym **74** zrealizowanych przez przedsiębiorstwa oraz **15** przez podmioty publiczne.

W rezultacie inwestycji, które zostały zakończone:

- powstanie **494** miejsca pracy w turystyce, w tym **183** dla kobiet i **311** dla mężczyzn;
- turystom udostępniono **459** miejsca noclegowe;
- wybudowano **40** obiektów turystycznych i rekreacyjnych;
- przebudowano **65** obiektów turystycznych i rekreacyjnych;
- wybudowano, przebudowano, wyremontowano **18** obiektów sportowych i rekreacyjnych, z których skorzysta ponad **650 tys. osób**;
- ze zrealizowanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych skorzysta ponad **1 mln turystów**, z czego **1,6 tys. turystów** skorzysta z systemu rezerwacji i informacji turystycznej.

Na rozwój turystyki w regionie duży wpływ mają także projekty wdrażane na terenie województwa w ramach działania 5.3 *Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego* RPO WO 2007-2013 oraz w ramach *Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013*, *Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013*, *Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013* i *Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013*.

Obszar: Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa [poddziałanie 1.4.1]

Od uruchomienia Programu w ramach poddziałania 1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa* rozpoczęła się realizacja **117** projektów. Do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano **74** projekty.

W wyniku realizacji projektów m.in.:

- podniesiono jakość bazy gastronomicznej (zmodernizowano, rozbudowano i unowocześniono **13** restauracji oraz utworzono **10** nowych restauracji);
- powstało **20** nowych hoteli, kolejne **4** hotele zostały rozbudowane;
- powstały **2** motele i rancho;

- rozszerzono zakres usług turystyczno-rekreacyjnych oraz zmodernizowano zaplecze gastronomiczne i bazę noclegową w **8** ośrodkach wypoczynkowych;
- utworzono obiekt turystyczno-rekreacyjny na terenie odkryć paleontologicznych w Krasiejowie;
- rozbudowano dom pielgrzyma na Górze Św. Anny oraz powstał tor saneczkowy na Górze św. Anny;
- powstał nowy produkt turystyczny: rejs statkiem po Kanale Gliwickim i Odrze.

W **26** obiektach zlikwidowane zostały bariery uniemożliwiającej korzystanie z nich osobom niepełnosprawnym (windy, podjazdy, obniżone progi, miejsca parkingowe, toalety i wyposażenie pokoi dostosowane do potrzeb osób ograniczonych ruchowo).

Ponadto, w wyniku zakończonych projektów:

- powstanie **431** miejsc pracy w przedsiębiorstwach w turystyce (**157** dla kobiet i **274** dla mężczyzn), w tym **219** na obszarach wiejskich;
- turystom udostępniono **459** miejsc noclegowych;
- wybudowano **39** obiektów turystycznych i rekreacyjnych;
- przebudowano **63** obiekty turystyczne i rekreacyjne;
- około **1 mln** turystów skorzysta ze zmodernizowanej bazy obiektów turystycznych i rekreacyjnych.

Na uwagę zasługuje fakt, iż zrealizowane w ramach poddziałania 1.4.1 inwestycje stanowią doskonałe wykorzystanie istniejącego regionalnego potencjału środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego oraz uzupełnienie innych działań podejmowanych przez administrację samorządową. Znaczna część zrealizowanych projektów znajduje się na/w sąsiedztwie obszarów o największej atrakcyjności turystycznej w regionie m.in. doliny rzeki Mała Panew, Jezior Turawskich, Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie” czy Parku Krajobrazowego „Góra Św. Anny”.

W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja 2 projektów beneficjenta Restauracja „Harcówka” Iwona Pistoła. W I półroczu 2012 r. zakończył się projekt *Uruchomienie Restauracji "HARCÓWKA" wraz z miejscami noclegowymi w Górze Świętej Anny*. Restauracja posiada unikalne położenie na zboczu góry, pięknie wkomponowane w otoczenie Parku Krajobrazowego Góra Świętej Anny. Harcówka to obiekt wielofunkcyjny z lokalem gastronomicznym, hotelem z miejscami noclegowymi dla **32** osób, dużą salą balową dla **130** osób oraz salami bankietowymi, które pozwolą na zorganizowanie mniejszych spotkań okolicznościowych, rodzinnych czy biznesowych. W niedużej odległości od obiektu znajduje się słynny amfiteatr i górujący nad nim Pomnik Powstańców Śląskich oraz bazylika Świętej Anny, do której pielgrzymują ludzie z różnych zakątków Polski i Europy. Dzięki realizacji projektu powstanie **7** miejsc pracy na obszarach wiejskich, w tym **5** dla kobiet. Ponadto w II półroczu 2012 r. beneficjent ten zakończył inwestycję dotyczącą budowy pierwszego na Opolszczyźnie całorocznego toru saneczkowego w miejscu dawnego wyciągu narciarskiego, która jest kontynuacją idei rozwoju przedsiębiorstwa w oparciu o nowoczesne urządzenia i stanowi kolejny etap rozwoju. Intencją beneficjenta było stworzenie kompleksowej a zarazem niepowtarzalnej na regionalnym rynku oferty poprzez rozszerzenie dostępnej w województwie oferty rekreacyjnej a tym samym zaspokojenie potrzeb mieszkańców naszego województwa w zakresie rekreacji. Budowa toru saneczkowego ma również wpływ na ilościowy wzrost sprzedaży usług gastronomicznych i noclegowych Harcówki. Wynikiem zakończenia inwestycji powstał tor o długości 240 m, a także zbudowana została karuzela, dzięki której zapewnione są dodatkowe atrakcje serpentynowego zjazdu.

Do końca I półroczu 2012 r. wybudowano i wyposażono kompleks hotelowo-restauracyjny w Prószkowie oraz zagospodarowano teren wokół obiektu, w którym realizowane są całonocne usługi turystyczne, w tym: usługi noclegowe (**100** miejsc noclegowych); usługi gastronomiczne (2 sale restauracyjne na **100** osób); usługi rekreacyjne (basen, spa, fitness, bawialnia dla dzieci) oraz usługi w zakresie szkoleń, konferencji, turystyki biznesowej (sale konferencyjne, sale szkoleniowe). Obiekt został w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Zapewniono także bezprzewodowy dostęp do Internetu dla wszystkich gości hotelowych. Warto podkreślić, że projekt zakłada rozwiązania proekologiczne w zakresie efektywności energetycznej. Do ogrzewania budynku oraz wody użytkowej wykorzystano pompy ciepła oraz solary. W ramach wyposażenia zakupiono nowoczesne energooszczędne urządzenia, w tym lampy diodowe do oświetlania terenu. W nowo wybudowanym obiekcie pracę znalazło **20** osób, w tym **16** kobiet.

Warto wspomnieć także, że zrealizowany w ramach poddziałania 1.4.1 projekt *Stowarzyszenia Delta* pt. *Budowa obiektu turystycznego oraz ścieżki edukacyjnej na terenie odkryć paleontologicznych (Jura Parku) w Krasiejowie* otrzymał **nagrodę główną** w V edycji ogólnopolskiego konkursu **Polska Pięknieje – 7 Cudów Funduszy Europejskich** w kategorii **Miejsce Przyjazne Dzieciom**, organizowanego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Każda z inwestycji wspomnianych w powyższym opisie obszaru turystyki przyczynia się do osiągnięcia założeń *Strategii Europa 2020* poprzez realizację celów inicjatyw flagowych *Unii innowacji*.

Obszar: Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny [poddziałanie 1.4.2]

Od uruchomienia Programu w ramach poddziałania 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny* realizowanych jest **21** projektów. Do końca 2012 r. zakończonych zostało **15** projektów, w wyniku których podmioty publiczne rozszerzyły ofertę sportowo-rekreacyjną województwa opolskiego, poprawiając tym dostęp do infrastruktury sportowej o odpowiednim, podwyższonym standardzie. **13** z zakończonych projektów związanych było z budową/przebudową czy modernizacją obiektów sportowo-rekreacyjnych. Dzięki realizacji przedsięwzięć na terenie gmin: **Brzeg, Głogówek, Kędzierzyn-Koźle, Kietrz, Kluczbork, Lubsza, Namysłów, Niemodlin, Olesno, Strzelce Opolskie, Tarnów Opolskim i Zdieszowice** zapewniony został swobodny dostęp do profesjonalnej i bezpiecznej infrastruktury sportowej (wykorzystywanej przez cały rok), umożliwiającej organizację zawodów sportowych oraz imprez kulturalnych. Ww. inwestycje stanowią odpowiedź na słabą i niedostatecznie rozwiniętą bazę sportowo-rekreacyjną oraz ograniczony dostęp do nowoczesnych obiektów tego typu. W Kędzierzynie-Koźlu powstała np. ogólnodostępna **strefa sportowo-rekreacyjna** wyposażona m.in. w mini siłownię do ćwiczeń na zewnątrz, skwer do streetballa, skatepark z urządzeniami do jazdy i akrobacji, ścieżki zdrowia, a także stanowiska do gry w szachy.

Gmina Jemielnica zagospodarowała stawy wraz z otaczającą je infrastrukturą na aktywne miejsce wypoczynku. Dla potrzeb poszerzenia funkcji terenu wykonano remont istniejących urządzeń wodnych (mostki, przepusty), zbudowano nowe elementy (m.in. bulwary, mała architektura, ławki, alejki, chodniki, altany), przebudowano oświetlenie terenu oraz zrewaloryzowano zlewnię. Wybudowano **1,12 km** ścieżek pieszych i rowerowych wokół stawów. Wszystkie te działania przyczyniają się do poprawy atrakcyjności turystycznej miejscowości, która od kilku lat, za sprawą pocysterskiego klasztoru znajdującego się na jej terenie, należy do Europejskiego Szlaku Cysterskiego i jest odwiedzana przez coraz szersze grono turystów krajowych i zagranicznych.

W *Strategii Rozwoju Turystyki w Województwie Opolskim na lata 2007-2013* wśród słabych stron województwa opolskiego wymienia się nie w pełni wykorzystany system promocji turystycznej oraz brak sprawnego regionalnego i lokalnego systemu informacji turystycznej.

Projekt mający na celu szeroką promocję walorów i możliwości turystycznych Opolszczyzny (m.in. poprzez utworzenie strony internetowej) zrealizowała Opolska Regionalna Organizacja Turystyczna. Utworzone w ramach projektu Opolskie Centrum Informacji Turystycznej stanowi solidną podstawę pod budowę spójnego systemu informacji turystycznej Opolszczyzny. Zajmuje się przede wszystkim gromadzeniem i przetwarzaniem informacji z terenu całego województwa, prowadzi usługi doradcze dla indywidualnych turystów krajowych i zagranicznych, wydaje materiały promocyjno-informacyjne, a także prowadzi aktywną współpracę z branżą turystyczną, organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego.

W okresie sprawozdawczym zakończył się projekt Miasta Opole pn. *Budowa Centrum Sportu przy ul. Północnej w Opolu*. Projekt promuje rozwój lokalny i regionalny, świadcząc bezpośrednio usługi dla regionu oraz dlatego, że jego celem jest zaspokojenie zbiorowych potrzeb społeczności miejscowej w zakresie usług sportowo – rekreacyjnych, a także wychowawczo-edukacyjnych. W ramach inwestycji powstały m.in. 3 płyty boisk oraz budowa zaplecza technicznego. Przygotowania nowoczesnej bazy sportowej dla mieszkańców miasta Opola, klubów sportowych, w tym młodzieżowych umożliwi szerzenie kultury fizycznej i osiągnięcie sukcesów sportowych.

Szacuje się, iż w wyniku realizacji wszystkich podpisanych umów:

- powstaną **123** miejsca pracy (**49** dla kobiet i **74** dla mężczyzn), w tym **40** na obszarach wiejskich;

- **12** obiektów turystycznych i rekreacyjnych zostanie wybudowanych; kolejnych **12** zostanie przebudowane;
- ponad **667 tys.** odbiorców będzie korzystało z powstałych/zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych;
- wybudowanych zostanie **9,3 km** szlaków turystycznych, kolejne **4,25 km** zostanie przebudowane;
- długość wybudowanych lub oznakowanych/wytyczonych ścieżek rowerowych przekroczy **108 km**.

Opolskie inwestycje w zakresie usług turystycznych zdobywają uznanie różnych gremiów i instytucji. W maju 2012 r. projekt Miasta Opolą *Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i kulturalnej centrum Opolą* znalazł się wśród 10 nagrodzonych projektów konkursu **TOP Inwestycje Komunalne 2012**. Ww. konkurs to inicjatywa Europejskiego Kongresu Gospodarczego oraz redakcji Portalusamorzadowego.pl, mająca na celu wskazanie wśród inwestycji komunalnych z całego kraju najlepszych praktyk i sukcesów osiągniętych dzięki odważnym, prorozwojowym decyzjom dla gospodarki, regionu i mieszkańców. Na projekt Miasta Opolą składały się aż cztery działania: zagospodarowanie terenów wzdłuż Odry i Kanału Młynówka; rewitalizacja zabytkowego parku na Wyspie Bolko; przebudowa Amfiteatru Tysiąclecia oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu.

Podsumowanie wsparcia w podziale na branże wg Sekcji PKD 2007 w ramach Osi priorytetowej 1

Dla województwa opolskiego charakterystyczny jest wysoki udział przemysłu w gospodarce regionu, przy czym jego struktura działowa jest zróżnicowana. Do mocnych stron regionu w analizie SWOT Programu zaliczono wysoką konkurencyjność zakładów przemysłu spożywczego i cementowo-wapienniczego oraz nowoczesny i rozwinięty przemysł meblarski i drzewny. Ponadto szanse rozwoju gospodarczego stwarza potencjał takich sektorów przemysłu jak chemicznego, energetycznego, wyrobów z metali, maszynowego i elektromaszynowego.

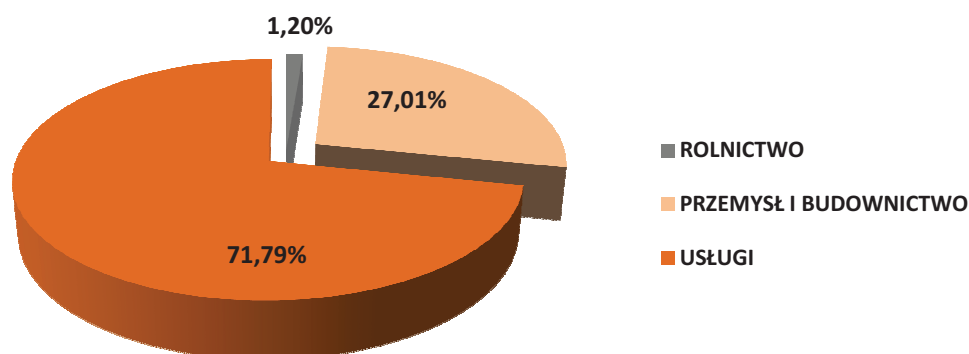
W roku 2011 w porównaniu z rokiem 2010 odnotowano niewielki spadek liczby podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności o 12 (rok 2010: na każde 10 tys. mieszkańców województwa przypadało 974 podmiotów gospodarki narodowej, w roku 2011: na każde 10 tys. mieszkańców województwa przypadało 962 podmiotów gospodarki narodowej).

Z danych **Głównego Urzędu Statystycznego**²⁵ wynika, iż w 2012 roku na terenie województwa zarejestrowanych było ponad 98,7 tysiąca podmiotów gospodarczych, przy czym sektor prywatny skupił 95,7% ogółu zarejestrowanych podmiotów. Odnotowano wzrost poziomu przedsiębiorczości o 1,2 tys. podmiotów w odniesieniu do roku poprzedniego. W strukturze podmiotów zarejestrowanych w REGON na koniec roku 2012 dominowały podmioty Sekcji G *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (25,1 tys.). Wysoki poziom podmiotów odnotowano w Sekcji F *Budownictwo* (13,3 tys.) i Sekcji C *Przetwórstwo przemysłowe* (8,5 tys.).

IZ RPO WO 2007-2013 dokonała analizy projektów realizowanych w ramach Osi priorytetowej 1 pod względem struktury branżowej i sektorów gospodarki. Biorąc pod uwagę zakres dostępnych danych z badań zostały wyłączone umowy zawarte pomiędzy funduszami pożyczkowymi/funduszem poręczeniowym a ostatecznymi beneficjentami (przedsiębiorcami).

²⁵ Bank danych lokalny, GUS.

Wykres 28. Struktura realizowanych projektów w ramach Osi priorytetowej 1 RPO WO 2007-2013 wg sektorów gospodarki

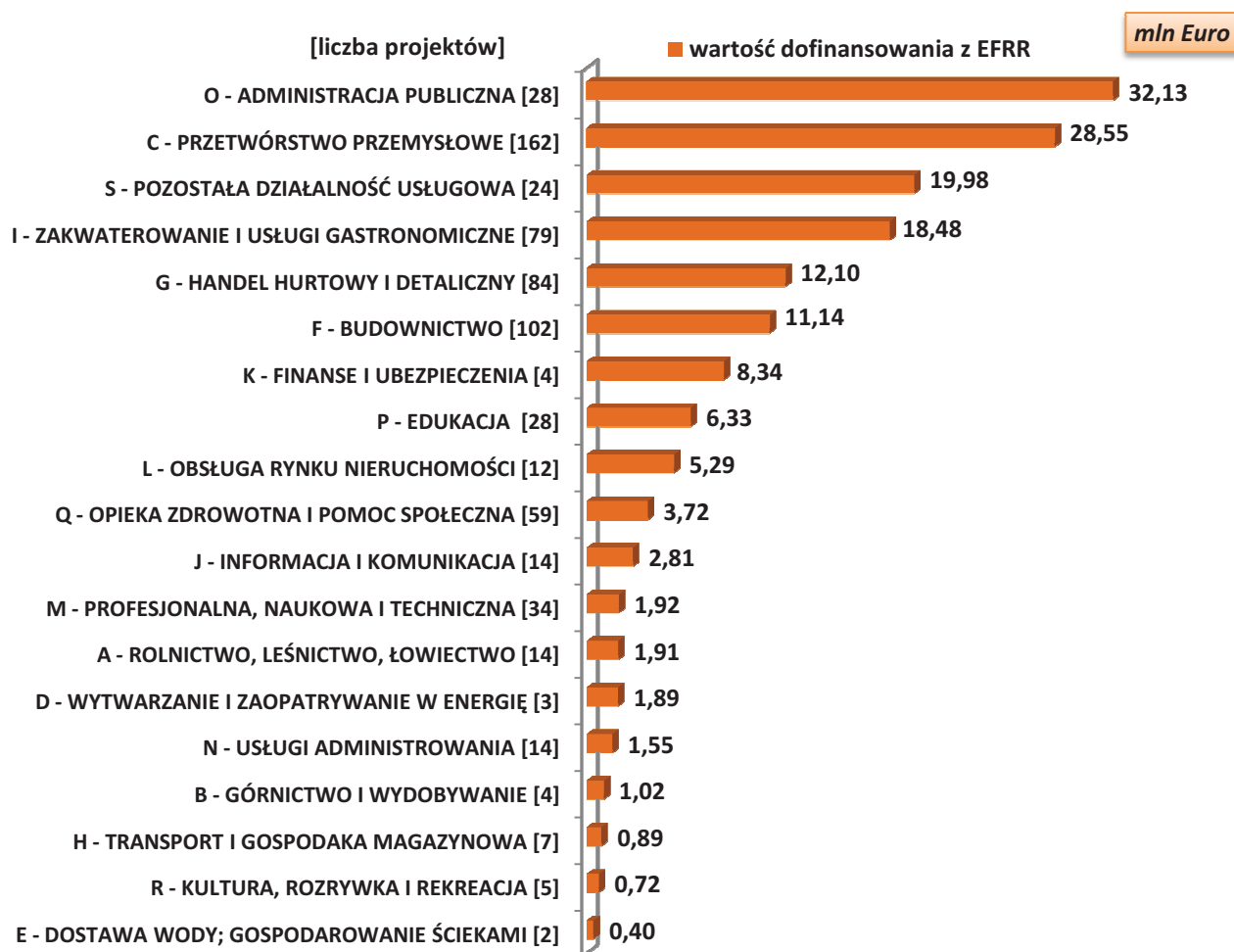

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.

Z analizy struktury sektorów gospodarki wspartych w ramach Osi priorytetowej 1 w ramach podpisanych umów (Wykres 28) wynika, iż zdecydowana większość środków została skierowana do sektora usług (łącznie EFRR 114,27 mln Euro, co stanowi ponad 71%). Na drugim miejscu znajduje się przemysł i budownictwo dofinansowany na kwotę EFRR ok. 42,99 mln Euro. Najmniej środków trafi do beneficjentów prowadzących działalność w obszarze rolnictwa (1,91 mln Euro).

Poniższy Wykres 29 ilustruje strukturę branżową przedsięwzięć realizowanych w ramach Osi priorytetowej 1.

Wykres 29. Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 1 wg Sekcji PKD 2007

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.

Największe wsparcie w zakresie dofinansowania z EFRR uzyskała Sekcja O *Administracja publiczna* w zakresie której podpisano łącznie 28 umów na kwotę dofinansowania z EFRR 32,13 mln Euro. Spośród projektów z w/w Sekcji przewagę stanowią projekty gminnych jednostek samorządu terytorialnego z obszaru turystyki i instytucji otoczenia biznesu (24 projekty) na kwotę dofinansowania z EFRR 24,71 mln Euro.

Drugą pod względem uzyskanego wsparcia w Osi 1 jest Sekcja C *Przetwórstwo przemysłowe*, w ramach której realizowane są 162 projekty. W sekcji tej największą skalą wsparcia objęte zostały poniższe działy:

- Dział 25 *Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń* (23 projekty na kwotę EFRR 5,47 mln Euro);
- Dział 23 *Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych* (18 projektów na kwotę EFRR 4,26 mln Euro);
- Dział 16 *Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania* (28 projektów na kwotę EFRR 4,01 mln Euro);
- Dział 22 *Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych* (14 projektów na kwotę EFRR 2,54 mln Euro);
- Dział 10 *Produkcja artykułów spożywczych* (11 projektów na kwotę EFRR 2,24 mln Euro).

Niewystarczająco doinwestowany jest przemysł chemiczny będący zgodnie z regionalnym foresightem najważniejszą branżą przemysłową regionu i wizytówką regionu na tle kraju. W ramach Osi priorytetowej 1 wsparcie na kwotę EFRR ok. 1,14 mln Euro otrzymało 5 przedsiębiorstw działających w zakresie Działu 20 *Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych*.

Na kolejnym miejscu plasuje się Sekcja S *Pozostała działalność usługowa*, w której przeważającą wartość stanowią projekty z Działu 94 *Działalność organizacji członkowskich* (10 projektów na kwotę 18,7 mln Euro), w której beneficjentami są fundacje, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe i kościoły katolickie.

Na czwartej pozycji zaklasyfikowały się projekty z poddziałania 1.4.1 wdrażane w ramach Sekcji I *Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi* (79 projektów na kwotę EFRR 18,48 mln Euro), z czego porównywalne dofinansowanie otrzymały projekty z Działu 55 *Zakwaterowanie* oraz Działu 56 *Działalność usługowa związana z żywnością* (ponad 9 mln Euro na każdy z działów).

Zbliżony poziom pomocy unijnej w kwocie powyżej 11 mln Euro pozyskały dwie kolejne sekcje: Sekcja G *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* i Sekcja F *Budownictwo*.

Przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w Sekcji G otrzymane środki unijne przeznaczą na projekty z poniższych działów:

- Dział 47 *Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi* (37 projektów na kwotę EFRR 7,23 mln Euro);
- Dział 46 *Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi* (28 projektów na kwotę EFRR 3,32 mln Euro);
- Dział 45 *Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych samochodowymi* (19 projektów na kwotę EFRR 1,55 mln Euro).

Duże znaczenie budownictwa (Sekcja F *Budownictwo*) w gospodarce regionu potwierdza podział wg sekcji PKD projektów realizowanych w ramach Osi priorytetowej 1 – 102 umowy na kwotę dofinansowania z EFRR 11,14 mln Euro. Z zakresu tej branży budownictwa najwyższy poziom dofinansowania przypada na Dział 43 *Roboty budowlane specjalistyczne* (57 projektów na kwotę EFRR 6,13 mln Euro). Wzmocnienie sektora małych i średnich firm z zakresu budownictwa daje szansę na poprawę ich pozycji konkurencyjnej na rynku. Stosunkowo wysoka konkurencyjność tej branży na tle kraju wynika ze znacznych zasobów surowców mineralnych na terenie województwa a także z posiadania wykwalifikowanych zasobów pracy. Ponadto województwo dysponuje silnym zapleczem naukowo-badawczym oraz specjalistycznym szkolnictwem zawodowym co pozwala utrzymać dynamikę budownictwa.

W znacznej mierze za sprawą funduszu pożyczkowego i poręczeniowego wspartych w ramach działania 1.2 na 7 pozycji uplasowała się Sekcja K *Działalność finansowa i ubezpieczeniowa* (4 projekty na kwotę EFRR 8,34 mln Euro).

Ponad 6,3 mln Euro wsparcia otrzymało 28 beneficjentów działających w Sekcji P *Edukacja*, natomiast działający w Sekcji L *Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości* otrzymali wsparcie z EFRR o wartości blisko 5,3 mln Euro.

W ramach Sekcji Q *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna* dofinansowanie na kwotę EFRR 3,7 mln Euro pozyskały niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, gabinety rehabilitacji, gabinety stomatologiczne i laboratoria analityczne.

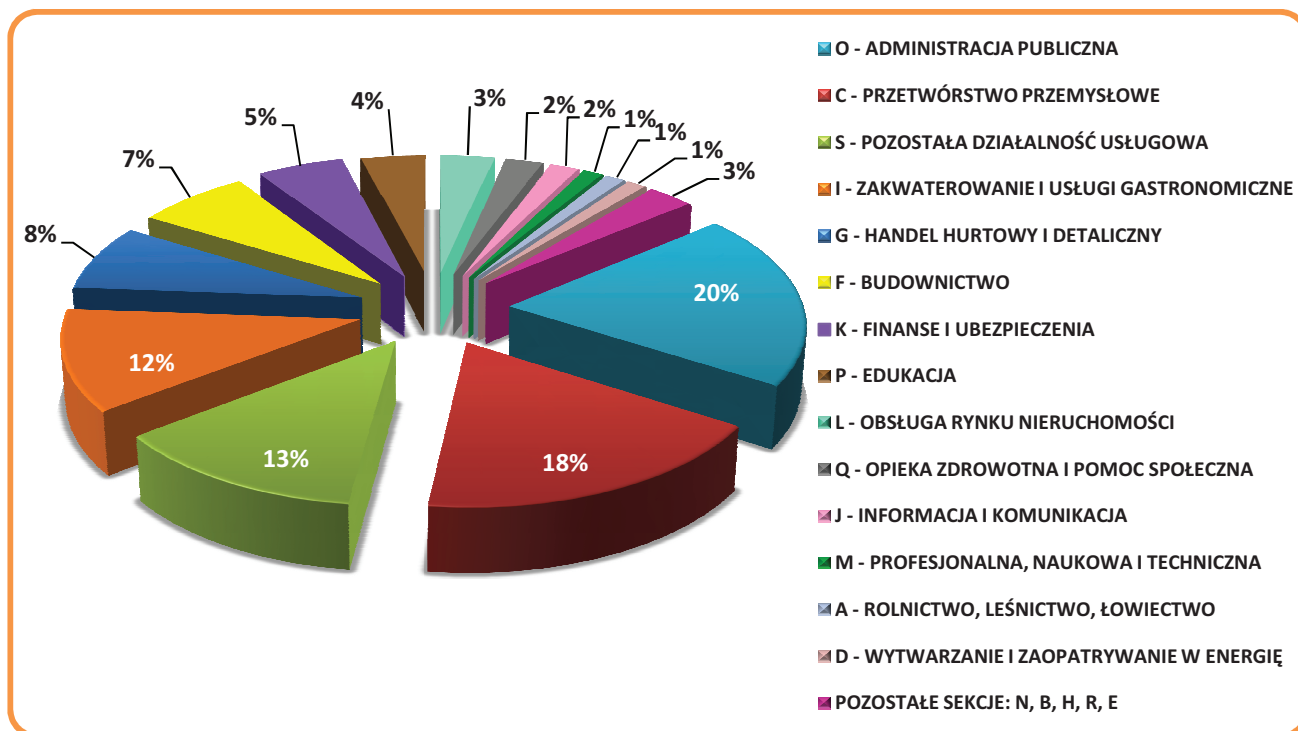
Z punktu widzenia udziału poszczególnych Sekcji w ogólnej liczbie projektów realizowanych w ramach Osi priorytetowej 1 dominują projekty z Sekcji C *Przetwórstwo przemysłowe* (162 projekty), Sekcji F *Budownictwo* (102 projekty) oraz Sekcji I *Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne* (79 projektów).

Najmniejszy udział w strukturze branżowej wykazują podmioty działające w Sekcji E *Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją* (2 projekty), Sekcji D *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię* (3 projekty).

Biorąc pod uwagę wartość projektów w ramach poszczególnych sekcji największą wartość stanowią projekty realizowane w zakresie Sekcji O *Administracja publiczna* (32,13 mln Euro), Sekcji C *Przetwórstwo przemysłowe* (28,55 mln Euro) oraz Sekcji S *Pozostała działalność usługowa* (19,98 mln Euro).

Szczegółowe informacje nt. udziału poszczególnych Sekcji PKD w dofinansowaniu EFRR przedstawiono na Wykresie 30.

Wykres 30. Udział poszczególnych Sekcji PKD 2007 w dofinansowaniu EFRR w ramach podpisanych umów w Osi priorytetowej 1

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.

Wyniki badania ewaluacyjnego

W 2012 r. na zlecenie IZ RPO WO 2007-2013 rozpoczęła się realizacja następujących badań ewaluacyjnych, których zakres obejmował obszary wspierane w ramach Osi priorytetowej 1:

- ⇒ **Ocena efektywności wdrażania instrumentów inżynierii finansowej realizowanych w ramach oraz poza inicjatywą JEREMI** - celem głównym badania była ocena skuteczności, efektywności i adekwatności działania instrumentów inżynierii finansowej w ramach RPO WO 2007-2013 oraz

inicjatywy JEREMIE w okresie programowania 2007-2013 wraz z wypracowaniem wniosków i propozycji dotyczących zwrotnych instrumentów inżynierii finansowej w latach 2014-2020 (**termin badania: IV kwartał 2012 r.**);

- ⇒ **Ocena działań badawczo-rozwojowych oraz innowacyjnych podejmowanych w ramach unijnych projektów na rzecz wzrostu konkurencyjności Opolszczyzny** - celem badania była ocena działań badawczo-rozwojowych oraz innowacyjnych podejmowanych w ramach projektów finansowanych ze środków unijnych pod względem wpływu na konkurencyjność i innowacyjność województwa opolskiego (**termin badania: II – IV kwartał 2012 r.**)
- ⇒ **Wpływ usług turystycznych na rozwój gospodarczy regionu** - celem głównym badania było określenie wpływu projektów turystycznych zrealizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 na rozwój województwa opolskiego wraz ze wskazaniem przyszłych kierunków rozwoju turystyki (**termin badania: II – IV kwartał 2012 r.**)

⇒ **Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3.3 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w 2012 r.**

Realizacja zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do Osi

IZ RPO WO 2007-2013 w ramach przeprowadzonej analizy postępu finansowego i rzeczowego Osi uwzględniła dotychczasowe rekomendacje KE, w szczególności w zakresie kontynuowania sposobu przedstawiania uzasadnienia i logiki interwencji Programu. Jej wyniki będą stanowić dobrą podstawę do planowania operacji i działań w nowym okresie programowania 2014-2020.

Ponadto, zgodnie z zaleceniami KE, w analizie jakościowej opisano szerszej specjalizacje branżowe instytucji otoczenia biznesu w województwie opolskim. Ocenę wartości wsparcia IOB z punktu widzenia firm przeprowadzono także w ramach prac nad dokumentem *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 r.* W projekcie konsultowanego obecnie dokumentu jako jedno z wyzwań wskazano *profesjonalizację i koncentrację branżową instytucji otoczenia biznesu*, która ma pomóc w tworzeniu skutecznego i efektywnego systemu wsparcia usług na rzecz specjalizacji inteligentnych.

Odnosząc się do sugestii KE dotyczącej wprowadzenia kryteriów wyboru sprzyjających firmom tworzącym nowe miejsca pracy dla kobiet, IZ RPO WO 2007-2013 stoi na stanowisku, iż aktywizacja kobiet na rynku pracy jest bardzo ważnym wyzwaniem, które zostanie poddane wnikliwej analizie przy formułowaniu zapisów programu na lata 2014-2020, uwzględniając szczegółowe zapisy dotyczące niedyskryminowania osób ze względu m.in. na płeć, wiek czy niepełnosprawność. Jednakże, w ramach RPO WO 2007-2013 przeprowadzono już większość naborów wniosków, dlatego kryteria wyboru projektów nie będą w tym zakresie modyfikowane.

⇒ **Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej**

Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi

IZ RPO WO 2007-2013 na bieżąco monitoruje postęp wdrażania Osi priorytetowej 1 zarówno w zakresie postępu finansowego, jak i rzeczowego. W związku z powstałymi oszczędnościami oraz dodatkowymi środkami z KRW IZ RPO WO 2007-2013 w 2012 r. przeprowadziła 8 naborów wniosków, w ramach:

- 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu*,
- 1.2 *Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości*,
- 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw*,
- 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*,
- 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*.

Szczególny nacisk IZ RPO WO 2007-2013 położyła na działania z zakresu B+R oraz innowacji, chcąc podnieść poziom technologiczny opolskiej gospodarki, co rekomendowała także KE.

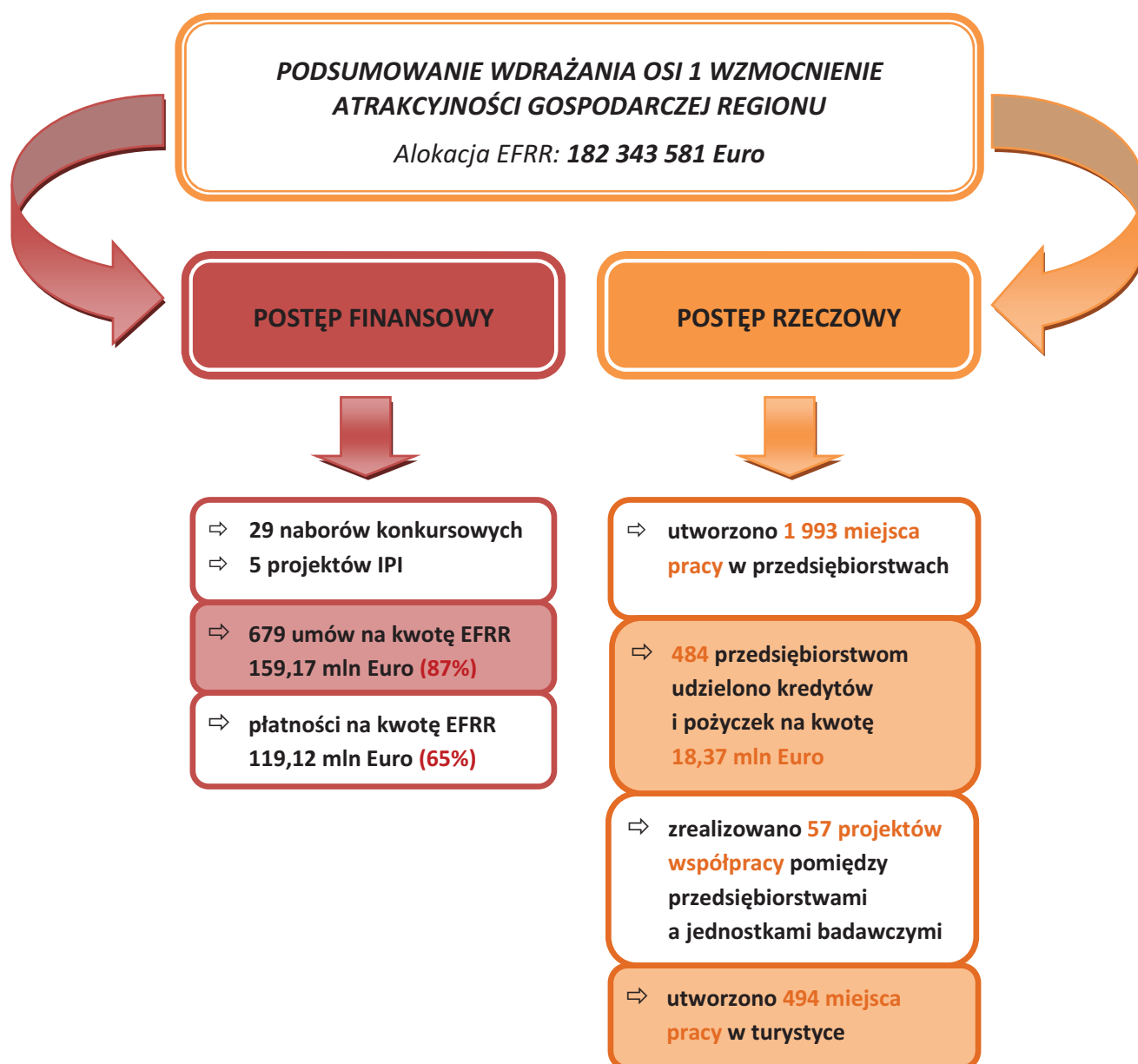
Ponadto na 2013 r. zaplanowano jeszcze 1 nabór wniosków, dla Poddziałania 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu*.

W okresie sprawozdawczym 2012 r. IZ RPO WO 2007-2013 przeprowadziła 3 badania ewaluacyjne dotyczące bezpośrednio zakresu wsparcia w ramach Osi priorytetowej 1, również pod kątem ukierunkowania wsparcia perspektywy 2014-2020:

- Ocena efektywności wdrażania instrumentów inżynierii finansowej realizowanych w ramach oraz poza inicjatywą JEREMIE;
- Ocena działań badawczo-rozwojowych oraz innowacyjnych podejmowanych w ramach unijnych projektów na rzecz wzrostu konkurencyjności Opolszczyzny;
- Wpływ usług turystycznych na rozwój gospodarczy regionu.

3.1.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 nie napotkała na problemy w zakresie wdrażania Osi 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*.

3.2 Oś priorytetowa 2 Społeczeństwo informacyjne

3.2.1 Osiąganie celów i analiza postępów

Celami Osi priorytetowej 2 *Społeczeństwo informacyjne* są:

- tworzenie technicznych warunków do powszechnego wykorzystania narzędzi ICT;
- promowanie społeczeństwa informacyjnego poprzez rozwój modułów informacyjnych, w tym e-usług na rzecz podniesienia konkurencyjności regionu.

Za wdrażanie Osi priorytetowej 2 odpowiedzialna jest IZ RPO WO 2007-2013.

Alokacja na realizację Osi priorytetowej 2 została zwiększona o dodatkowe środki pochodzące z Krajowej Rezerwy Wykonania **4 155 658 Euro**, co stanowi 16% dotychczasowej alokacji na tę Oś. Zgodnie z zapisami Programu łączna kwota alokacji w ramach Osi priorytetowej 2 wynosi **29 784 347 Euro** w ramach EFRR, co stanowi **6%** środków RPO WO 2007-2013. Na realizację *Strategii Europa 2020* przeznaczono całą alokację zapisaną na Oś priorytetową 2.

W ramach Osi podejmowane są działania na rzecz rozwoju w województwie opolskim infrastruktury społeczeństwa informacyjnego, upowszechniania i podnoszenia poziomu umiejętności stosowania technologii informacyjnych i komunikacyjnych, a także rozszerzania usług publicznych w tym zakresie.

Pomoc kierowana jest m. in. do jednostek samorządu terytorialnego, szkół wyższych, jednostek ochrony zdrowia.

Stan wdrażania Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu

Nabory wniosków

- ⇒ przeprowadzono **2 nabory wniosków w ramach procedury konkursowej** – odpowiednio po jednym naborze w ramach działania 2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT* oraz 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych*;
- ⇒ całkowita kwota alokacji EFRR przeznaczona na przeprowadzone nabory wyniosła **25,63 mln Euro** [105 mln PLN].

Wnioski złożone

- ⇒ złożono łącznie **33 wnioski** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej;
- ⇒ całkowita wartość wszystkich złożonych wniosków wyniosła **38,27 mln Euro** [156,78 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **32,48 mln Euro** [133,07 mln PLN];
- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **25 wniosków** na całkowitą wartość **30,50 mln Euro** [124,96 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **25,87 mln Euro** [105,99 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

- ⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostały zaakceptowane **24 projekty**, na całkowitą wartość **30,21 mln Euro** [123,76 mln PLN], w tym dofinansowanie EFRR **25,62 mln Euro** [104,98 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **23 umowy** o dofinansowanie o całkowitej wartości **29,65 mln Euro** [121,46 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **24,97 mln Euro** [102,28 mln PLN];
- ⇒ poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej wyniósł ponad **83%**;
- ⇒ w ramach Osi priorytetowej 2 realizowane są projekty wybierane **jedynie** w procedurze konkursowej.

Tabela 42. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 2 w podziale na typy projektów

Lp.	Typ projektu	Liczba umów	Dofinansowanie z EFRR [mln Euro]	Udział projektów konkursowych/ IPI w wartości EFRR wszystkich umów podpisanych w ramach Osi 2
1.	konkursowy	23	24,97	100%
RAZEM:		23	24,97	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

⇒ zgodnie z zapisami *Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 (wersja nr 45)* z listopada 2012 r. wybieranie mechanizmu *cross-financingu* umożliwiono beneficjentom w ramach działania 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych*.

W ramach podpisanych umów Osi 2, do końca 2012 r. wykorzystanie mechanizmu cross-financing, zadeklarowało 12 beneficjentów. Liczbę i wartość podpisanych umów przedstawia Tabela 43.

Tabela 43. Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem *cross-financingu* w ramach Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu

[mln Euro]

Nr i nazwa działania	Podpisane umowy		
	Liczba umów	Całkowita wartość	Dofinansowanie EFRR
2.2 <i>Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych</i>	12	12,56	10,54
Oś 2 <i>Społeczeństwo informacyjne</i>	12	12,56	10,54

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

W ramach inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020* do 31 grudnia 2012 r., obszar ***Społeczeństwo informacyjne*** realizowany jest w zakresie 3 kategorii: 10, 11, 13. Wartość podpisanych **23 umów** w ramach tego obszaru wynosi **24,97 mln Euro** [102,28 mln PLN], co stanowi **83,82%** alokacji przeznaczonej na obszar - Tabela 44.

Tabela 44. Realizacja *Strategii Europa 2020* w ramach Osi priorytetowej 2

[mln Euro]

Nazwa priorytetu	Nazwa obszaru	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację Strategii Europa 2020	Dofinansowanie z EFRR	% realizacji obszaru
<i>Rozwój inteligentny- rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji smart growth</i>	<i>Społeczeństwo informacyjne</i>	10,11,12,13,14,15	24,97	84%
RAZEM:			24,97	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu w ramach wniosków złożonych, zatwierdzonych do realizacji oraz podpisanych umów przedstawiono w Tabeli 45.

Tabela 45. Stan wdrażania Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu

[mln Euro]

Nr i termin naboru	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR
2.1 Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT						
I nabór (01-15.10.2010)	10	18,79	4	12,62	4	12,53
2.2 Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych						
I nabór (05-19.11.2009)	23	13,69	20	13,00	19	12,44
OGÓŁEM	33	32,48	24	25,62	23	24,97

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wnioski o płatność

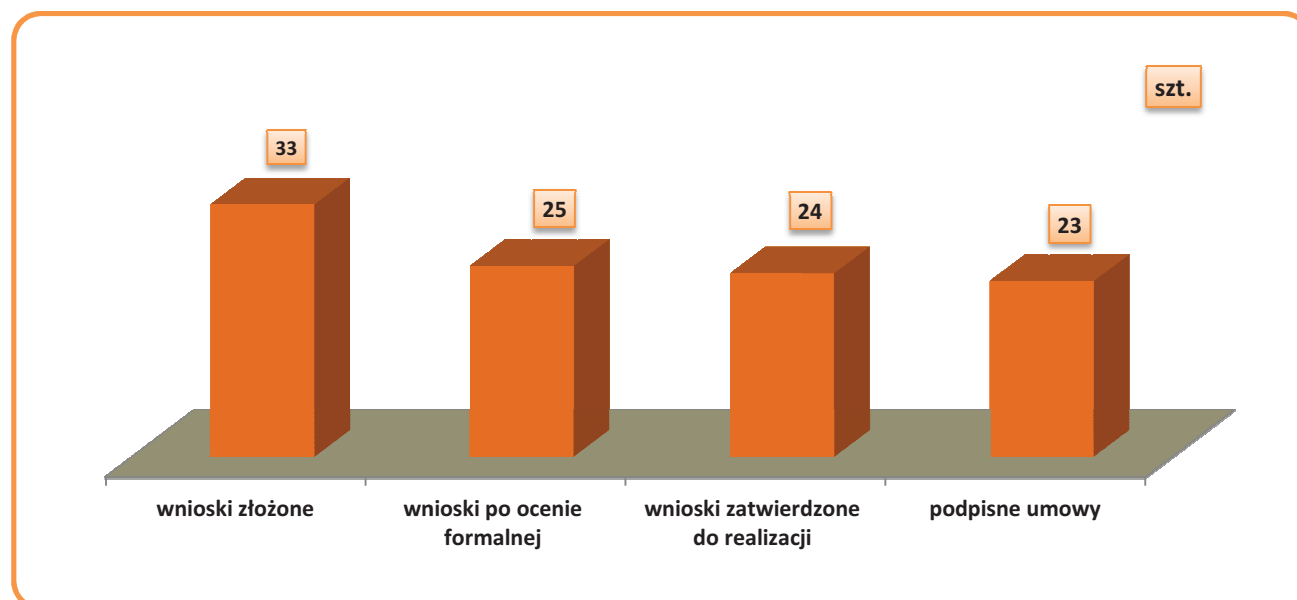
⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność w wysokości **21,54 mln Euro** [88,27 mln PLN] dofinansowania z EFRR, co stanowi około **72%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach przedmiotowej Osi.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **8,12 mln Euro** [33,27 mln PLN], co stanowi ponad **27%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 2.

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu przedstawiono na Wykresach 31-32.

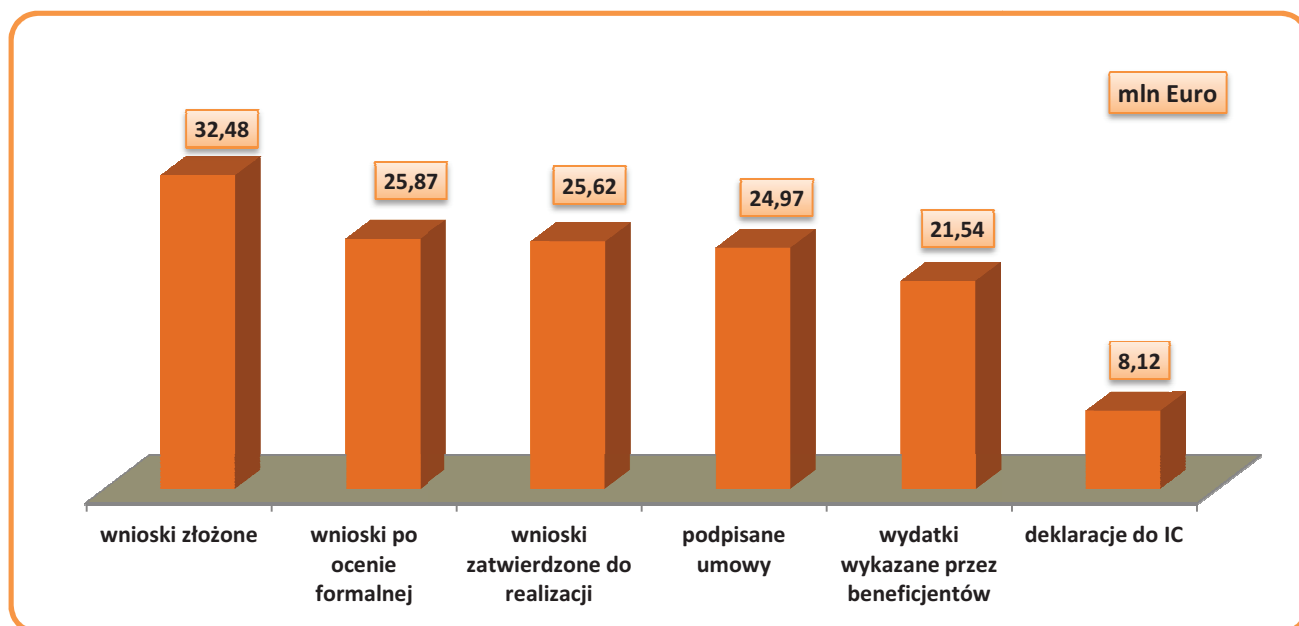
Wykres 31. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 2 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 32. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 2 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

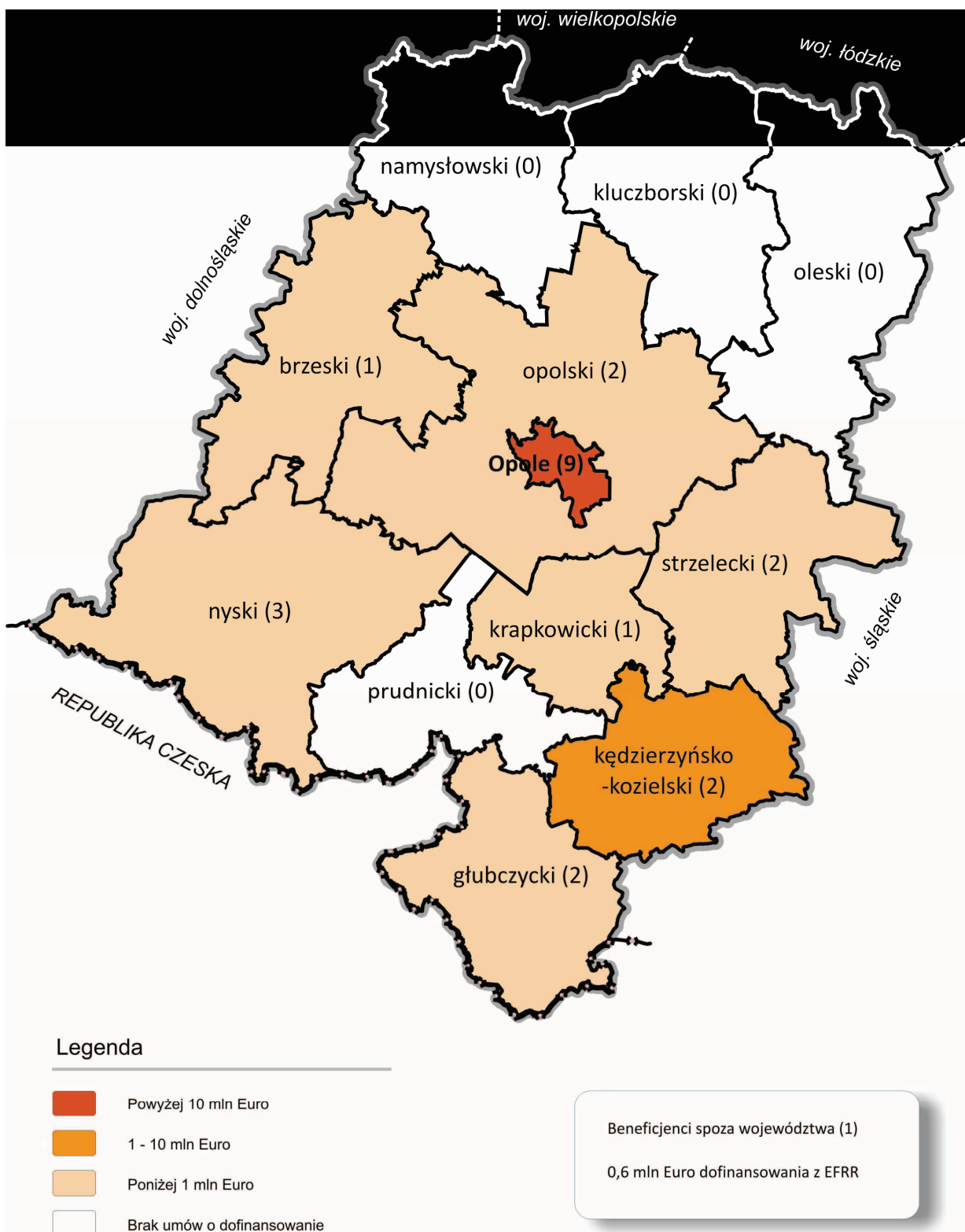

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wsparcie w ramach Osi priorytetowej 2 pozyskali beneficjenci z centrum i południa województwa (z wyłączeniem powiatu prudnickiego). Najwięcej projektów, o najwyższej wartości dofinansowania realizują beneficjenci z **Miasta Opola** (9 projektów o wartości dofinansowania 20,23 mln Euro). Warto jednak podkreślić, że odbiorcami projektów, których miejscem realizacji jest Opole, w większości są mieszkańcy całego województwa opolskiego (*Mapa 5*). Przykładami takich projektów są *Opolskie w Internecie – system informacji przestrzennej i portal informacyjno-promocyjny Województwa Opolskiego* oraz *Opolska eSzkoła, szkołą ku przyszłości*.

Inwestycje na obszarach miejskich stanowią około **98%** (24,43 mln Euro) wszystkich umów podpisanych w ramach przedmiotowej Osi. Pozostałe projekty realizowane są na terenach wiejskich - ponad **2%** (0,54 mln Euro).

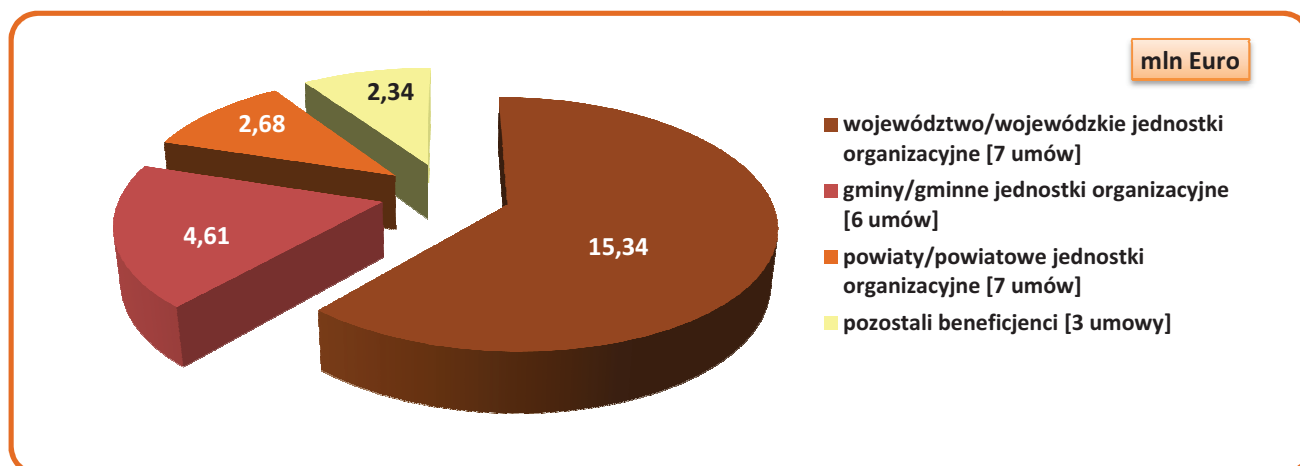
Mapa 5. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 2 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Najwięcej środków na działania służące rozwojowi infrastruktury teleinformatycznej pozyskały jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli wraz z jednostkami organizacyjnymi – **22,63 mln Euro** (około 91% środków). Wśród nich należy wyróżnić szpitale wojewódzkie i powiatowe, a także spółki odpowiedzialne za infrastrukturę wodno-ściekową. W ramach projektów modernizują i rozbudowują sieci informatyczne, umożliwiając świadczenie wielu usług on-line oraz zapewniają dostęp do Internetu bezprzewodowego.

Wykres 33. Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 2

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Stan wdrażania Osi priorytetowej 2 w okresie sprawozdawczym

Nabory wniosków

⇒ w okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono naboru wniosków w ramach Osi priorytetowej 2, nie zostały złożone wnioski o dofinansowanie.

Podpisane umowy

⇒ w okresie sprawozdawczym nie podpisano żadnej umowy o dofinansowanie;

⇒ rozwiązano **jedną umowę** o dofinansowanie w ramach działania 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych* na całkowitą wartość **0,13 mln Euro** [0,53 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **0,10 mln Euro** [0,43 mln PLN].

Wnioski o płatność

⇒ w okresie sprawozdawczym beneficjenci wykazali wydatki w ramach Osi priorytetowej 2 na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **15,67 mln Euro** [64,21 mln PLN], co stanowi ponad **52%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach przedmiotowej Osi.

Tabela 46. Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osi priorytetowej 2 w okresie sprawozdawczym

[mln Euro]

Nr i nazwa działania	Dofinansowanie EFRR	Stopień realizacji zobowiązań w ramach działania	Stopień realizacji zobowiązań w ramach Osi priorytetowej
2.1 Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT	9,27	74,71%	30,95%
2.2 Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych	6,40	36,46%	21,36%
OGÓŁEM	15,67	-	52,31%

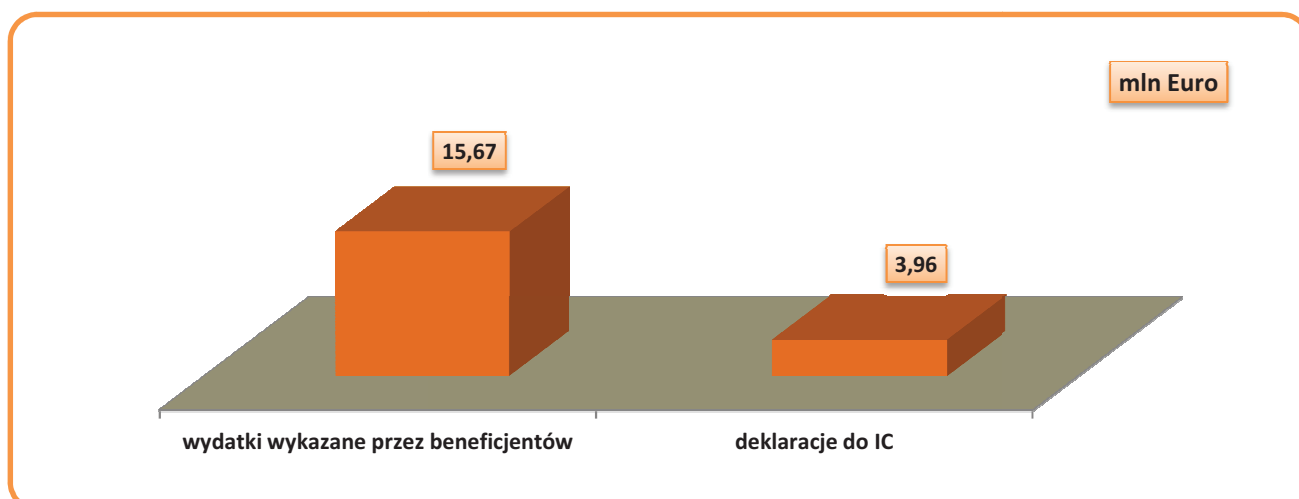
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **3,96 mln Euro** [16,21 mln PLN], co stanowi ponad **13%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 2.

Informacje nt. stanu wdrażania Osi w okresie sprawozdawczym przedstawiono na Wykresie 34.

Wykres 34. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 2 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Planowane nabory

Zgodnie z *Ramowym harmonogramem naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z dnia 17 stycznia 2012 r.* na 5-19 listopada 2012 r. planowano II nabór wniosków w ramach działania 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych*. Termin naboru przesunięto jednak na rok 2013, co przedstawiono w Tabeli 47.

Tabela 47. Planowane nabory wniosków w ramach Osi priorytetowej 2 w 2013 r.

[mln Euro]

Nr i nazwa działania	Termin i nr naboru	Alokacja na nabór	
		EFRR	BP
2.2 <i>Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych</i>	2 – 16 stycznia - (II nabór)	4,16	0,00
SUMA:		4,16	0,00

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie *Ramowego harmonogramu naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z 18 grudnia 2012 r.*

Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji

Działania wspierane w ramach priorytetu VIII *Spółeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki* PO IG 2007-2013 są dopełnieniem inwestycji dofinansowanych w Osi priorytetowej 2 RPO WO 2007-2013.

Na terenie województwa opolskiego realizowanych jest 96 projektów w obszarze społeczeństwa informacyjnego o wartości dofinansowania 16,51 mln Euro. W obszarze usług i aplikacji dla obywateli utworzono, m.in. Internetową Szkołę Językową, serwis *E-wydawca* wspierający tworzenie publikacji i czytelnictwo czy portal do automatycznego pozyskiwania, przetwarzania i udostępniania informacji o ruchu drogowym.

Najwięcej projektów w ramach PO IG dotyczy usług i aplikacji dla sektora MŚP. Przykładowo: wprowadzono e-zarządzanie procesami wewnętrznymi w mikro i małych przedsiębiorstwach, utworzono aplikację EasyProject optymalizującą proces zarządzania projektami w sektorze MSP czy Komputerowy System Monitoringu Programów Radiowych.

Do zwiększenia dostępności usług internetowych na obszarze województwa opolskiego przyczyniają się projekty realizowane w ramach działania 8.4 *Zapewnienie dostępu do Internetu na etapie „ostatniej mili”*. Szczegółowe informacje w tym zakresie przedstawiono w *Analizie jakościowej Osi priorytetowej 2*.

Tabela 48. Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z społeczeństwa informacyjnego

[mln Euro]

Kod	Temat priorytetowy	Liczba umów	Wartość dofinansowania z UE
Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007-2013			
<i>Społeczeństwo informacyjne</i>			
13	Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.)	13	1,34
14	Usługi i aplikacje dla MŚP (e-handel, kształcenie i szkolenie, tworzenie sieci itp.)	51	4,35
15	Inne działania mające na celu poprawę dostępu do MŚP do TIK i ich wydajne użytkowanie	32	10,82
RAZEM		96	16,51

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

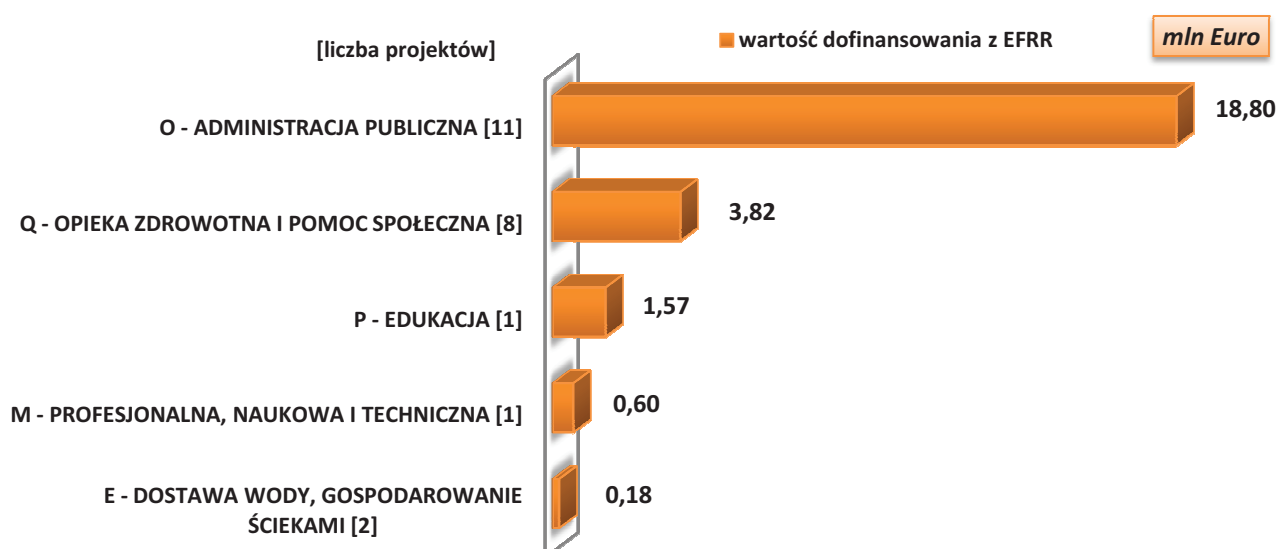
Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

Beneficjentami większości projektów realizowanych w ramach Osi priorytetowej 2 są jednostki samorządu terytorialnego, które podejmują działania będące kontynuacją realizowanego projektu *eUrząd dla mieszkańca Opolszczyzny*. Mają na celu budowę sieci informatycznej w urzędach, wyposażenie w sprzęt niezbędny do poprawnego funkcjonowania oraz oprogramowania elektronicznego obiegu dokumentów oraz e-usług świadczonych na rzecz mieszkańców. Na realizację 11 umów w Sekcji O *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* przeznaczono ponad 18,8 mln Euro.

Projekty w zakresie świadczenia e-usług wprowadzają także opolskie szpitale wojewódzkie i powiatowe działające w Sekcji Q *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna* (8 projektów), Uniwersytet Opolski (Sekcja P *Edukacja*) czy spółki gminne odpowiedzialne za gospodarkę wodno-ściekową (Sekcja E *Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją*).

Szczegółowy podział projektów na sektory gospodarki w ramach Osi priorytetowej 2 przedstawia Wykres 35.

Wykres 35. Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 2 wg Sekcji PKD 2007

Źródło: Opracowanie własne IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.

Analiza jakościowa

W ramach Osi priorytetowej 2 realizowane są **23 projekty** z zakresu *społeczeństwa informacyjnego*. **4 projekty** uzyskały dofinansowanie w ramach działania 2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT*, natomiast **19 projektów** w ramach działania 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych*.

Do końca okresu sprawozdawczego **zakończyła się realizacja 3 projektów** w ramach działania 2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT* oraz **14 projektów** w ramach działania 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych*.

W ramach Osi priorytetowej 2 założono realizację 2 wskaźników produktu oraz 7 wskaźników i podwskaźników rezultatu. Wg stanu na 31.12.2012 r. spośród 9 wyznaczonych do mierzenia postępu wdrażania Osi wskaźników do nie rozpoczęła się realizacja 1 wskaźnika rezultatu.

Poziom realizacji wskaźników, wyznaczonych jako mierniki celów Osi priorytetowej 2, zaprezentowany został w *Tabeli 49*. Wartości wskaźników produktu i rezultatu zostały przedstawione w oparciu o zatwierdzone wnioski o płatność końcową oraz na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie.

Tabela 49. Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Umowy	
			wartość obecna	%	wartość obecna	%
Wskaźniki produktu						
2.1	Liczba projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego [szt.]	32	17	53,1	23	71,9
2.2	Długość sieci Internetu szerokopasmowego [km]	149	128	85,9	149	100,0
Wskaźniki rezultatu						
2.3	Liczba usług publicznych zrealizowanych online w wyniku realizowanych projektów [szt.]	203	70	34,5	107	52,7
2.4	Liczba osób, które uzyskały dostęp do Internetu szerokopasmowego w jednostkach publicznych [osoby]	148 600	148 600	100	148 600	100,0
a	- w tym na obszarach wiejskich	10 000	10 000	100	10 000	100,0
2.5	Liczba połączeń do Internetu szerokopasmowego w: [szt.]	177	111	62,7	177	100,0
a	- jednostkach publicznych	33	0	0	33	100,0
b	- szkołach, w tym:	144	111	77,1	144	100,0
c	- na obszarach wiejskich	40	40	100	40	100,0

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Zgodnie z danymi w Załączniku IV.

Biorąc bowiem pod uwagę szacowaną realizację większość wskaźników osiągnięć założoną na etapie programowania wartość docelową. Nie należy zapominać również o tym, że w ramach działania 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych* przeprowadzony zostanie nabór wniosków w ramach dodatkowych środków, który spowoduje zmiany w wartości wybranych wskaźników.

✓ Liczba projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT* oraz 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi ponad 53% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;

- na podstawie szacowanego stopnia realizacji dla roku 2015 przewiduje się, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie blisko 72% wartości docelowej;
- biorąc pod uwagę przeprowadzenie dodatkowego naboru na działanie 2.2 osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ ***Długość sieci Internetu szerokopasmowego***

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT*;
- w okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja 2 projektów, w tym jednego realizującego prawie 86% wartości docelowej wskaźnika,
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika na planowanym poziomie nie jest zagrożone.

✓ ***Liczba usług publicznych zrealizowanych online w wyniku realizowanych projektów***

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi ponad 34% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie prawie 53%. Biorąc jednak pod uwagę przeprowadzenie planowanego dodatkowego naboru w działaniu 2.2 przekładającego się na znaczny wzrost, osiągnięcie wskaźnika wydają się być niezagrożone.

✓ ***Liczba osób, które uzyskały dostęp do Internetu szerokopasmowego w jednostkach publicznych, w tym:***

- ***na obszarach wiejskich,***

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT*;
- zarówno wartość wskaźnika głównego jak i podwskaźnika osiągnięte do końca okresu sprawozdawczego są niezagrożone i wyniosły 100% docelowej wartości zakładanej dla roku 2015;

✓ ***Liczba połączeń do Internetu szerokopasmowego, w:***

- ***jednostkach publicznych,***
- ***szkołach, w tym:***
- ***na obszarach wiejskich,***

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT*;
- w okresie sprawozdawczym w wyniku realizacji projektu odnotowano znaczny postęp w realizacji wskaźnika głównego (prawie 63%) i dwóch podwskaźników (odpowiednio ponad 77% oraz 100%),
- w kolejnym okresie sprawozdawczym powinna zakończyć się realizacja ostatniego z projektów w ramach działania 2.1 co pozwoli osiągnąć wszystkie wskaźniki na poziomie 100% wartości docelowej;

W zakresie miejsc pracy stworzonych w wyniku realizacji projektu do końca okresu sprawozdawczego należy wspomnieć o **7 osobach**, w tym 1 kobiecie, zatrudnionych na potrzeby obsługi systemów informatycznych dofinansowanych w ramach Osi Priorytetowej2. Pomijając fakt braku agregacji stworzonych w ramach priorytetu miejsc pracy na wskaźnik programowy, warto odnotować ich powstanie ze względu na pośredni wpływ na zmiany na rynku pracy. Docelowo w wyniku zrealizowania wszystkich projektów utworzonych zostanie łącznie 9 nowych miejsc pracy, w tym jedno dla kobiety.

Istotnym elementem realizowanych projektów są również szkolenia prowadzone w ramach 12 inwestycji korzystających z mechanizmu *cross-financingu*. Do końca okresu sprawozdawczego nowe umiejętności z zakresu wykorzystania narzędzi ICT uzyska **6 000 osób** uczestniczących w szkoleniach z zakresu funkcjonowania i obsługi wdrażanych zintegrowanych systemów informatycznych. Objęci są nimi zarówno pracownicy poszczególnych instytucji, jak i administratorzy nowo uruchamianych systemów. Docelowo szkoleniami w wyniku zrealizowania wszystkich projektów objęte zostaną 6 763 osoby.

➤ **Szczegółowe informacje nt. wkładu Osi priorytetowej w promowanie równości szans – punkt 2.2.1 Zasada równości szans**

➤ **Szczegółowe wnioski dla dalszej realizacji Osi – Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi**

W wyniku realizacji inwestycji przyczyniających się do rozwoju i rozpowszechnienia infrastruktury teleinformatycznej w województwie, zwiększenia dostępności do szybszych połączeń internetowych oraz wprowadzających nowoczesne usługi on-line w obszarze zdrowia, nauki, administracji czy gospodarki projekty wdrażane w ramach Osi priorytetowej 2 wpisują się jednocześnie w cele dokumentu *Strategii Europa 2020* w ramach projektu przewodniego „Europejska Agenda Cyfrowa”. Określone w nim nowe wyzwania dla Państw Członkowskich w odniesieniu do obszaru społeczeństwa informacyjnego wskazują, że w 2020 r. wszyscy Europejczycy powinni mieć dostęp do Internetu o przepustowości przekraczającej 30 Mb/s oraz przynajmniej połowa gospodarstw domowych powinna mieć dostęp do Internetu o przepustowości przekraczającej 100 Mb/s. Szczegółowe wartości wskaźników realizowanych w ramach Osi priorytetowej 2 opisane powyżej częściowo wypełniają założenia wspomnianej inicjatywy flagowej. W wyniku wdrażania poszczególnych projektów z obszaru ICT rozpowszechniona zostanie infrastruktura sieci Internetu szerokopasmowego w sektorze publicznym, co docelowo przełoży się również na popularyzację wykorzystania udostępnionych narzędzi informatycznych w społeczeństwie (prawie 150 tys. osób korzystających z powstałej w ramach realizacji programu infrastruktury).

Dokonana została również analiza celów Osi priorytetowej 2 w celu porównania ich z założeniami znowelizowanego *Krajowego Programu Reform*, w którym podkreślono ogromne znaczenie rozwoju technologii teleinformatycznych jako impulsu do wzrostu współczesnych gospodarek. W ramach RPO WO 2007-2013 podejmowane są działania zgodne z założeniami prezentowanymi w *KPR*, który zakłada rozwój sieci teleinformatycznej, w tym zapewnienie dostępu do Internetu szerokopasmowego na obszarach wiejskich, otwarcie i digitalizację zasobów publicznych jak i wdrażanie informatycznych systemów zarządzania i świadczenia usług. Zgodnie z zapisami znowelizowanej wersji *KPR*, zakres interwencji podejmowanej w ramach programu regionalnego wpisuje się w szereg założeń wspomnianego dokumentu. Do najważniejszych należą: w obszarze *Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego* - działanie 1.5 *Rozwój i modernizacja infrastruktury teleinformatycznej i telekomunikacyjnej*, w zakresie prowadzenia intensywnych działań zmierzających do pełnego wykorzystania środków UE na inwestycje w infrastrukturę i usługi szerokopasmowe, natomiast w obszarze *Infrastruktura dla wzrostu inteligentnego* – działanie 2.1 *Otoczenie prawno-instytucjonalne* należy wskazać szeroko pojęte działania na rzecz wypełniania zaleceń odnośnie informatyzacji administracji.

Obszar: Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT [działanie 2.1]

Dostęp do szerokopasmowego Internetu jest obecnie warunkiem niezbędnym do świadczenia nowoczesnych usług zarówno w sektorze prywatnym jak i szeroko pojmowanej e-administracji. Realizowane w ramach obszaru działania przyczyniają się będą do rozbudowy zasobów społeczeństwa informacyjnego w regionie, przekładając się na poprawę dostępu do usług internetowych. Dla zapewnienia dalszego rozwoju gospodarki opartej na wiedzy konieczne jest wspieranie powszechnego stosowania narzędzi ICT oraz inwestowanie w projekty zapewniające dostęp do nowoczesnych technologii teleinformatycznych. Z tego względu tworzenie odpowiedniego zaplecza infrastrukturalnego dla rozwoju narzędzi ICT zostało zidentyfikowane jako jeden z obszarów interwencji RPO WO 2007-2013.

Technologie informacyjne i komunikacyjne są istotnymi argumentami stymulującymi wzrost gospodarczy a w konsekwencji zatrudnienie co sprawia, że odpowiednia infrastruktura dla tych technologii stanowi znaczący element każdej rozwijającej się gospodarki. Inwestycje w zaplecze techniczne ICT przyczyniają się do ożywiania sfery gospodarczej województwa, tworzenia nowych miejsc pracy oraz pozytywnych przemian

w obszarze wykluczenia cyfrowego. W celu realizacji wyznaczonych w ramach obszaru założeń podejmowane działania nakierowane są na budowę nowych oraz modernizację istniejących szerokopasmowych sieci teleinformatycznych, stanowiących podstawę rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie opolskim. Dodać należy, że wspierane projekty będą musiały wykazywać charakter lokalny lub regionalny.

Zgodnie z danymi zaprezentowanymi przez Urząd Komunikacji Elektronicznej w lipcu 2012 r. w *Raporcie pokrycia Rzeczypospolitej Polskiej istniejącą infrastrukturą telekomunikacyjną* 91% miejscowości województwa znajduje się w zasięgu sieci internetowej przynajmniej jednego przedsiębiorstwa telekomunikacyjnego, co plasuje region na trzecim miejscu w kraju. Dane przedstawiane w raporcie pochodzą od przedsiębiorców telekomunikacyjnych z Rejestru Przedsiębiorców Telekomunikacyjnych prowadzonego przez Prezesa UKE, jednostek samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstw użyteczności publicznej i opracowane zostały na podstawie ankiet wypełnianych przez ww. podmioty.

Biorąc pod uwagę posiadane zaplecze infrastrukturalne w zakresie dostępu do Internetu szerokopasmowego województwo opolskie zostało ocenione bardzo pozytywnie. Każda z gmin w regionie ma zapewniony dostęp do Internetu oferowany przez co najmniej jednego operatora telekomunikacyjnego. W *Raporcie* poddano weryfikacji 1214 miejscowości w regionie, a w przypadku 1106 nie stwierdzono żadnych przeszkód w dostępie do Internetu. Problem braku dostępności dotyczy 108 miejscowości województwa (należy dodać, że w *Raporcie* za miejscowość niejednokrotnie uznawane są przysiółki lub inne jednostki osadnicze, które z punktu widzenia statystyki publicznej nie są miejscowościami). Pod względem liczby operatorów funkcjonujących na terenie danej gminy należy stwierdzić zdecydowany brak konkurencyjności. Za wyjątkiem dużych ośrodków miejskich na terenie danej miejscowości działalność w zakresie dostępu do Internetu prowadzi zazwyczaj operator telekomunikacyjny.

Na *Mapie 6* zaprezentowano zasięg dostępu do Internetu w podziale na miejscowości w poszczególnych gminach województwa opolskiego.

Mapa 6. Zestawienie liczby miejscowości w gminach województwa opolskiego ze wskazaniem dostępu do Internetu

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie Raportu pokrycia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej infrastrukturą telekomunikacyjną, Urząd Komunikacji Elektronicznej, lipiec 2012 r.

Stopień pokrycia infrastrukturą województwa opolskiego zbliża się do 100%, co świadczy o znacznej poprawie infrastruktury sieci szkieletowej w regionie. Informacje przedstawiane przez operatora Telekomunikacji Polskiej dla województwa opolskiego wskazują, że sieć szkieletowa dostępna jest we wszystkich gminach. Problemem jest jedynie kwestia dostępu do Internetu na etapie użytkownika końcowego, tzw. „ostatniej mili”. W sierpniu 2010 r. zmiana zapisów „Linii demarkacyjnej pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej” umożliwiła wsparcie inwestycji w zakresie sieci dostępowej na etapie „ostatniej mili” w ramach regionalnych programów operacyjnych, jednak finansowanie wskazanych inwestycji powinno następować w ramach działania 8.4 Zapewnienie dostępu do Internetu na etapie „ostatniej mili” Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013. Dofinansowanie sieci dostępowej w ramach RPO możliwe będzie wówczas, gdy dla danego obszaru nie ma projektu realizowanego z działania 8.4 PO IG 2007-2013. W przypadku wspomnianego działania 8.4 PO IG przewiduje się dofinansowanie projektów polegających na budowie infrastruktury telekomunikacyjnej pomiędzy najbliższym lub najbardziej efektywnym punktem

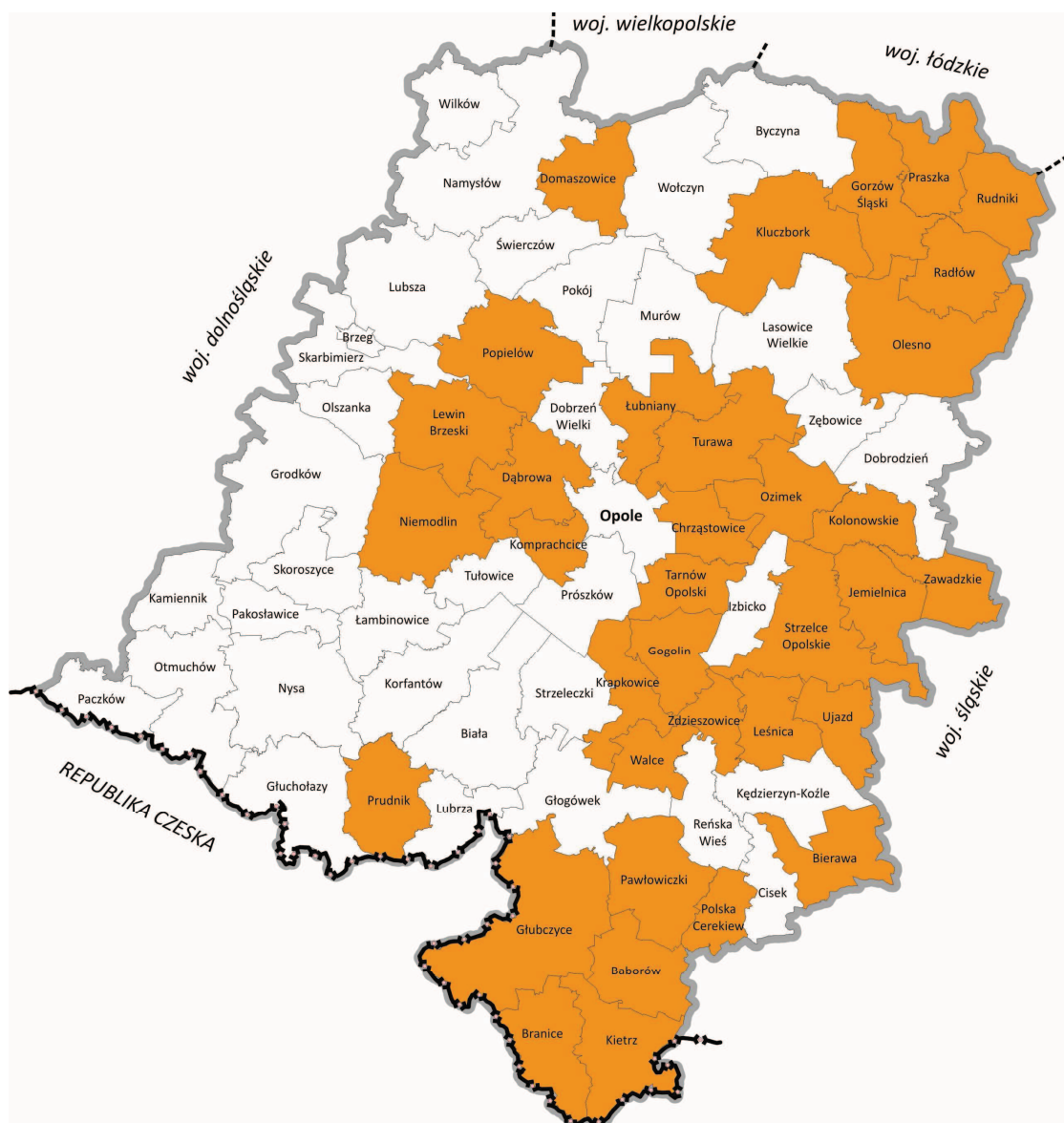

dystrybucji Internetu a użytkownikiem końcowym w celu umożliwienia **bezpośredniego dostarczenia użytkownikowi końcowemu usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu.**

Wskazać jednak należy fakt, iż w okresie sprawozdawczym na terenie województwa opolskiego kontynuowane są prace wdrożeniowe zmierzające do realizacji projektów w ramach działania 8.4 PO IG, co powinno w znaczącym stopniu przyczynić się do uzupełnienia niewystarczającej infrastruktury „ostatniej mili” w regionie. W ramach 21 umów realizowanych obecnie na terenie województwa opolskiego planowane jest wybudowanie infrastruktury sieci Internetu szerokopasmowego o łącznej długości około **735 km**, do której planowane jest podłączenie **11 323 gospodarstw domowych**. Prędkość Internetu szerokopasmowego oferowana na etapie użytkownika końcowego wyniesie od 2MB/s do 50Mb/s.

Na *Mapie 7* przedstawiono opolskie gminy, w ramach których realizowane są projekty w ramach działania 8.4 PO IG dotyczące zapewnienia dostępu do sieci internetowej na odcinku „ostatniej mili”.

Mapa 7. Zestawienie gmin województwa opolskiego objętych zakresem projektów realizowanych w ramach działania 8.4 PO IG 2007-2013

Źródło: Opracowanie własne IZ RPO WO 2007-2013

Główny Urząd Statystyczny [GUS] w ramach swojego corocznego wydawnictwa zaprezentował w raporcie *Społeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2008-2012* pozytywny obraz kraju, w którym następuje systematyczny rozwój społeczeństwa informacyjnego. W przywołanym dokumencie dokonany w Polsce postęp wyrażają wskaźniki dotyczące: liczby gospodarstw domowych/przedsiębiorstw

wyposażonych w komputery, liczby gospodarstw domowych/przedsiębiorstw posiadających dostęp do Internetu bądź liczby regularnych użytkowników komputerów.

Zgodnie z zaprezentowanymi danymi dostęp do komputera wykazało w 2012 r. 94,7% przedsiębiorstw (spadek o 0,1% w porównaniu do 2011 r.), natomiast 93,2% przedsiębiorstw w kraju posiadało w 2012 r. dostęp do Internetu (spadek o 0,7% w odniesieniu do 2011 r.). Zgodnie z danymi zadeklarowanymi na potrzeby badania przeprowadzonego przez GUS w przypadku województwa opolskiego wskaźnik przedsiębiorstw wykazujących dostęp do komputera i Internetu wyniósł odpowiednio 95,6% oraz 91,8%. W ramach badania analizie poddany został również rodzaj połączenia z Internetem wykorzystywany w przedsiębiorstwach: 33% przedsiębiorców w celu połączenia się z siecią internetową posługuje się modemem analogowym lub cyfrowym ISDN, 78,3% wykorzystuje łącza szerokopasmowe, natomiast 21,3% przedsiębiorców używa wąskopasmowych łączy bezprzewodowych. Odrębną kwestią jest prędkość połączeń internetowych stosowanych w przedsiębiorstwach z terenu województwa opolskiego. Z połączeń wolniejszych niż 2 Mb/s korzysta 32,4% firm, kolejne 42,1% przedsiębiorców używa połączeń internetowych o prędkości mieszczącej się w granicach 2Mb/s – 10Mb/s, 8,4% do pracy wykorzystuje Internet o prędkości 10Mb/s – 30 Mb/s, z Internetu w granicach 30 Mb/s – 100 Mb/s korzysta 4,8% przedsiębiorców, natomiast przedsiębiorstw w województwie opolskim z dostępem do internetu na poziomie powyżej 100 Mb/s jest około 4%.

W zakresie danych opisujących udział gospodarstw domowych w postępującym procesie rozwoju ICT w regionie raport GUSu operuje na poziomie jednostek NUTS-1, w ramach których województwo opolskie i dolnośląskie opisywane są wspólnymi wskaźnikami jako Region południowo-zachodni. Zgodnie z danymi ujętymi w raporcie 70% gospodarstw domowych w regionie posiada komputer (przy czym wskaźnik ten w miastach wynosi 70,6%, a na obszarach wiejskich 68,4%). Na nieco niższym poziomie kształtują się wartości opisujące dostęp do Internetu w przypadku gospodarstw domowych – posiada go 65,8% gospodarstw, w tym 66% w miastach oraz 65,3% na terenach wiejskich. W przypadku jakości połączenia Internetowego raport nie zawiera danych dla prędkości połączeń w Mb/s dla żadnego z regionów. Przedstawione zostały jednak rodzaje połączeń zastosowanych w gospodarstwach domowych - z modemu analogowego korzysta około 1,9% gospodarstw, łącza szerokopasmowe wykorzystuje 63,5% natomiast wąskopasmowego połączenia przez telefon komórkowy używa 5,8% gospodarstw.

W ramach działania 2.1 zostały zawarte **4 umowy** o dofinansowanie projektów mających na celu rozbudowę infrastruktury dostępu do Internetu oraz zwiększenie stopnia wykorzystania narzędzi udostępnianych przez technologie ICT. W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja **2 projektów**:

- *"Opolska eSzkoła, szkoła ku przyszłości" - etap II* realizowany przez Województwo Opolskie,
- *„Wdrożenie bezpiecznego systemu gromadzenia danych poprzez modernizację i dostosowanie infrastruktury teleinformatycznej w Sam. Specj. ZOZ nad MiDz. w Opolu jako regionalnego centrum danych medycznych” wdrażany przez Samodzielny Specjalistyczny Zespół Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Opolu,*

Szczególnie istotne z punktu widzenia rozwoju ICT w sektorze oświatowym jest zakończenie projektu *"Opolska eSzkoła, szkoła ku przyszłości"* w ramach którego zbudowana została zaawansowana infrastruktura **128 km** teleinformatycznej sieci Internetu szerokopasmowego uzupełniona systemem **111 infomatów** oraz mobilnych punktów dostępu do sieci (notebook) **w 111 placówkach oświatowych**, w tym 40 placówkach z obszaru wiejskiego. Inwestycja umożliwi komunikację oraz wymianę informacji i danych na drodze elektronicznej pomiędzy placówkami i partnerami, w tym jednostkami samorządowymi czy mieszkańcami – łącznie przewidziano obsługę **175 podmiotów**. Projekt zakładał również wdrożenie nowoczesnych systemów informatycznych, w tym regionalnego centrum danych i systemu zarządzania ochroną antywirusową, który zabezpieczy sieć i zasoby przed ingerencją osób trzecich. Przewidziany został także zakup niezbędnego sieciowego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem - **9 708 szt.**, który wpłynie na powstanie w pełni z informatyzowanego systemu edukacyjnego. Z efektów projektu skorzysta **48,6 tys. osób**, w tym **10 tys. na terenach wiejskich**. Implementacja inwestycji pozwoli na skorzystanie z aplikacji informatycznych, uruchamianych w ramach komplementarnego projektu *„Opolska eSzkoła, szkoła ku przyszłości”*, zrealizowanego w ramach Działania 2.2, który usprawni prace pracowników oświatowych oraz umożliwi świadczenie eUsług edukacyjnych na uruchomionych 111 infomatach.

Drugi z przywołanych wcześniej zakończonych projektów - „*Wdrożenie bezpiecznego systemu gromadzenia danych poprzez modernizację i dostosowanie infrastruktury teleinformatycznej w Sam. Specj. ZOZ nad MiDz. w Opolu jako regionalnego centrum danych medycznych*” - przewidywał unowocześnienie funkcjonowania Samodzielnego Specjalistycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Opolu. Realizacja inwestycji przyczyniła się do poprawy dostępności do usług medycznych w województwie, natomiast w przypadku samego szpitala podniesiony został jego prestiż i pozycja na rynku medycznym. W wyniku zrealizowania przedsięwzięcia udostępnione zostaną **3 usługi teleinformatyczne**:

- zapewnienie dostępu do Internetu bezprzewodowego na terenie szpitala,
- zapewnienie dostępu do darmowego Internetu za pośrednictwem urządzeń komputerowych,
- zapewnienie dostępu do informacji medycznych dla zainteresowanych podmiotów instytucjonalnych z regionu Opolszczyzny.

Dodatkowo w wyniku zakupu sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem tj. Web-kiosków, które udostępnione zostaną pacjentom szpitala oraz osobom odwiedzającym szpitalne oddziały zrealizowany zostanie wskaźnik zakupionego sprzętu teleinformatycznego (sprzęt komputerowy z oprogramowaniem) – **12 szt.** Kolejnym z pozytywnych aspektów przeprowadzenia modernizacji infrastruktury teleinformatycznej w szpitalu będzie poprawa komunikacji poszczególnych komórek medycznych: pracowni diagnostycznych, oddziałów szpitalnych i poradni udzielających świadczeń medycznych pacjentom, co w dłuższym okresie czasu z pewnością przyczyni się do usprawnienia funkcjonowania szpitala w związku z zastosowaniem nowoczesnych rozwiązań IT.

Biorąc pod uwagę łącznie **3 zakończone projekty** w ramach działania 2.1 należy wskazać następujące efekty rzeczowe uzyskane dzięki inwestycjom:

- wybudowano **128 km sieci** Internetu szerokopasmowego,
- podłączono do sieci Internetu szerokopasmowego **111 placówek oświatowych**, w tym **40 jednostek** na obszarach wiejskich,
- zapewniono dostęp do Internetu **148,6 tys. osób**, w tym **10,0 tys. osób** na obszarach wiejskich,

Obszar: Moduły informacyjne, platformy e-usług, bazy danych [działanie 2.2]

Wraz z rozwojem infrastruktury ICT na terenie województwa konieczne jest podejmowanie działań zmierzających do upowszechniania i podnoszenia poziomu umiejętności stosowania technologii informacyjnych i komunikacyjnych, a także rozszerzania usług publicznych w tym zakresie dla mieszkańców regionu. Dlatego konieczne jest finansowanie działań z zakresu dostępu do informacji tematycznych, ujednoczenia i unowocześnienia istniejących i nowych systemów baz danych, tworzenia portali internetowych opartych o e-usługi m.in. w zakresie zdrowia, nauki, kultury, administracji dostępnych dla każdego mieszkańca. Podejmowane interwencje mają na celu rozwój form usług wykorzystujących nowoczesne technologie informacyjne, które powinny stanowić wartościową alternatywę dla tradycyjnych, wymagających dużych nakładów finansowych modeli świadczenia usług. Dodatkowo wszelkie działania podejmowane w tej dziedzinie sprzyjać będą podnoszeniu atrakcyjności inwestycyjnej województwa, mającej wpływ na proces pozyskiwania inwestorów oraz poprawę w funkcjonowaniu podmiotów gospodarczych na opolskim rynku. Jednocześnie w przypadku pojedynczego mieszkańca realizowane projekty podnieść poziom funkcjonowania w sferze społecznej i zawodowej oraz bezproblemowe korzystanie z elektronicznych zasobów informacyjnych w różnych dziedzinach życia.

Raport *Społeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2008-2012* opublikowany przez GUS poza postępującym rozwojem infrastruktury Internetu szerokopasmowego przedstawia również obraz kraju, w którym następuje wzrasta systematyczne wykorzystywanie udostępnianych e-usług. Zgodnie z danymi zaprezentowanymi dla 2012 roku 89,1% przedsiębiorców z terenu województwa opolskiego wykorzystywało Internet w kontaktach z jednostkami administracji publicznej, w tym 72% w celu obsługi procedur obsługi administracyjnej całkowicie w drodze kontaktów elektronicznych. Ponadto należy wspomnieć, że mechanizm automatycznej wymiany danych z podmiotami zewnętrznymi wykorzystuje 68,6% przedsiębiorców, gdzie zdecydowanie największy udział – 66,5% stanowi wymiana danych z organami administracji publicznej.

Analizując dane zaprezentowane w raporcie odnośnie wykorzystania Internetu w gospodarstwach domowych do kontaktów z administracją publiczną w regionie południowo-zachodnim Polski należy stwierdzić niewielką aktywność mieszkańców w tym zakresie – w ciągu ostatnich 12 miesięcy 31,2 % mieszkańców skorzystało z usług administracji publicznej świadczonych drogą elektroniczną. Jeszcze gorzej wygląda sytuacja w przypadku wykorzystania Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy w celu umówienia się na wizytę lekarską – z takiej możliwości skorzystało 4,2% gospodarstw posiadających dostęp do Internetu, ze czego najrzadziej drogą elektroniczną umawiane były wizyty do szpitali – 0,2%.

W ramach opisywanego obszaru do końca 2012 r. zakończyła się realizacja **14 projektów** z 19 podpisanych umów. W wyniku zrealizowania założeń 14 projektów osiągnięte zostały następujące wskaźniki:

- utworzono lub udostępniono łącznie **259** aplikacji/usług teleinformatycznych;
- **203** usługi publiczne realizowanych jest on-line, z których skorzysta prawie **238 tys. osób** rocznie;
- zakupiono **2 038 szt.** wyposażenia umożliwiającego świadczenie usług z wykorzystaniem narzędzi ICT;
- przeszkolono **6 091** osób z zakresu ICT;
- **528** jednostek sektora publicznego korzysta z utworzonych aplikacji lub usług teleinformatycznych.

Biorąc pod uwagę postępujący proces rozbudowy infrastruktury sieci Internetu w regionie należy odnotować istotny wkład samorządu Województwa Opolskiego w zagospodarowanie dostępnych narzędzi i środków jakim jest niewątpliwie zrealizowanie kompleksowego projektu/usługi *Opolska eSzkoła, szkoła ku przyszłości*. Zakończona inwestycja jest odpowiedzią na występujące w regionie zapotrzebowanie w zakresie specjalistycznych oprogramowań, technologii informacyjnych i komunikacyjnych przeznaczonych dla **111 placówek**, zlokalizowanych na obszarze województwa opolskiego. Z udostępnionych aplikacji, w szczególności: wirtualnej biblioteki, zasobów dydaktycznych, bloku wirtualnej szkoły, doskonalenia nauczycieli (e-learning) skorzystają wszyscy mieszkańcy województwa, w tym dzieci, uczniowie, rodzice i nauczyciele. Szczególnie istotne dla rodzica wydaje się wdrożenie nowoczesnych aplikacji informatycznych, zapewniających łatwy dostęp m.in. do zasobów edukacyjnych, materiałów szkolnych, bibliotek, zdjęć, prezentacji, danych statystycznych o edukacji w regionie, informacji na temat organizacji placówek – łącznie **28 usług prowadzonych online**. Skróceniu w porównaniu do tradycyjnych „wywiadówek” ulegnie czas zebrania bieżących danych o wynikach w nauce czy frekwencji w szkole, bez konieczności każdorazowego spotkania w placówce. Zakłada się, że w wyniku zrealizowania inwestycji liczba osób korzystających z usług on-line wyniesie **17 423 osób**. Inwestycja wpłynie jednocześnie na podniesienie jakości systemu zarządzania placówkami poprzez poprawienie komunikacji pomiędzy jednostkami administracji publicznej a placówkami i innymi instytucjami oświatowymi, w tym Regionalnym Centrum Rozwoju Edukacji na utworzonym portalu internetowym eSzkoła. Wdrożony portal pozwoli, poza przekazywaniem koniecznych informacji o placówkach i ich ofercie edukacyjnej drogą elektroniczną, na sporządzanie zestawień, raportów oraz sprawozdań i ich przesyłanie do zainteresowanej instytucji. Przewidziane jest wykorzystywanie utworzonych aplikacji i usług teleinformatycznych przez **175 jednostek publicznych**.

Efekty opisywanego powyżej projektu są wynikiem bezpośredniego wykorzystania infrastruktury zbudowanej w ramach komplementarnej inwestycji z działania 2.1, w wyniku której **111 placówek oświatowych** zostanie wyposażonych w nowoczesny sprzęt komputerowy oraz połączonych **128 km siecią** Internetu szerokopasmowego w celu zapewnienia bezproblemowego funkcjonowania udostępnionych e-usług.

Celem drugiego z zakończonych projektów *E-Opole. Budowa transakcyjnej platformy e-Usług publicznych* jest rozwój społeczeństwa informacyjnego w Mieście Opole w zakresie elektronicznej administracji, tzw. e-government. Wdrożona inwestycja przyczyniła się do zwiększenia dostępności administracji samorządowej dla mieszkańców i przedsiębiorców, jak również polepszenia przejrzystości realizowanych procedur. Inwestycja przełoży się na bezproblemową, cechującą się 24-godzinnym dostępem, możliwością zdalnego załatwienia spraw przez zainteresowanych obywateli i firmy – drogą elektroniczną umożliwiające zostanie sprawdzenie progressu w realizacji sprawy, czy dokonanie opłat. Dodatkowo wdrożone w ramach projektu rozwiązania umożliwią integrację z rozwiązaniami ICT podejmowanymi na poziomie ogólnopolskim tj. e-Puap, pl.ID, PESEL2.

Inwestycja wspólna dla Urzędu Miasta Opole oraz 70 miejskich jednostek organizacyjnych zakłada stworzenie Platformy e-Uslug Publicznych, w ramach której udostępnionych zostanie łącznie **75 aplikacji oraz usług** z zakresu e-government na rzecz obywateli i przedsiębiorców (łącznie dla ponad 340 rodzajów świadczonych spraw). Dodatkowo w instytucjach objętych zakresem projektu wprowadzone zostaną systemy obiegu dokumentów (back-office). Zdecydowana większość usług udostępnionych on-line skierowana będzie do przedsiębiorstw, które obciążane są dużą liczbą koniecznych do prowadzenia postępowań administracyjnych. Ponadto w ramach inwestycji przewidziane zostało przeprowadzenie szkoleń podnoszących kwalifikacje dla osób włączonych w obsługę elektronicznej platformy – łącznie **przeszkolonych zostało 620 osób**.

Stworzona w wyniku realizacji inwestycji platforma charakteryzuje się nieograniczonymi możliwościami zwiększania ilości obejmowanych nią podmiotów oraz ilością usług udostępnianych w jej ramach. Prowadzone działania informacyjne i promocyjne pozwalają na dotarcie do szerokiego kręgu odbiorców usług - liczba osób korzystających z usług on-line określona została na poziomie **5000 osób** natomiast beneficjent projektu szacuje liczbę użytkowników ostatecznych na poziomie 127 000 osób.

Wyniki badania ewaluacyjnego

W okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono badań ewaluacyjnych dedykowanych Osi priorytetowej 2 *Społeczeństwo informacyjne*.

⇒ **Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3.3 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w 2012 r.**

Realizacja zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do Osi

IZ RPO WO 2007-2013 w ramach przeprowadzonej analizy postępu finansowego i rzeczowego Osi uwzględniła dotychczasowe rekomendacje KE, w szczególności w zakresie kontynuowania sposobu przedstawiania uzasadnienia i logiki interwencji Programu. Jej wyniki będą stanowić dobrą podstawę do planowania operacji i działań w nowym okresie programowania 2014-2020.

Analiza jakościowa zawiera także szczegółową analizę stopnia realizacji wskaźników postępu rzeczowego, w tym dotyczących sieci szerokopasmowej, które w *Sprawozdaniu rocznym za 2011 r.* wykazały wartości zerowe na etapie płatności.

Jednocześnie, odpowiadając na oczekiwania KE dotyczące spełnienia celów Agendy Cyfrowej w zakresie dostępu do Internetu szerokopasmowego, IZ RPO WO 2007-2013 opracowała *Plan działań w obszarze ICT w województwie opolskim*. Dokument został przekazany do Komisji Europejskiej 9 listopada 2012 r.

⇒ **Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej**

Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi

IZ RPO WO 2007-2013 na bieżąco monitoruje postęp wdrażania Osi priorytetowej 2 zarówno w zakresie postępu finansowego, jak i rzeczowego.

W związku z dodatkowymi środkami pozyskanymi z KRW oraz rekomendacjami z badań ewaluacyjnych *Ocena realizacji projektów i ich wpływu na skuteczną i efektywną realizację celów RPO WO 2007-2013 wraz ze wskazaniem obszarów wymagających dalszego wsparcia oraz Analiza komplementarności podejmowanych interwencji w ramach RPO WO 2007-2013 z innymi instrumentami wsparcia w województwie opolskim*, IZ RPO WO 2007-2013 zaplanowała na 2013 r. kolejny nabór wniosków w ramach Poddziałania 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych*.

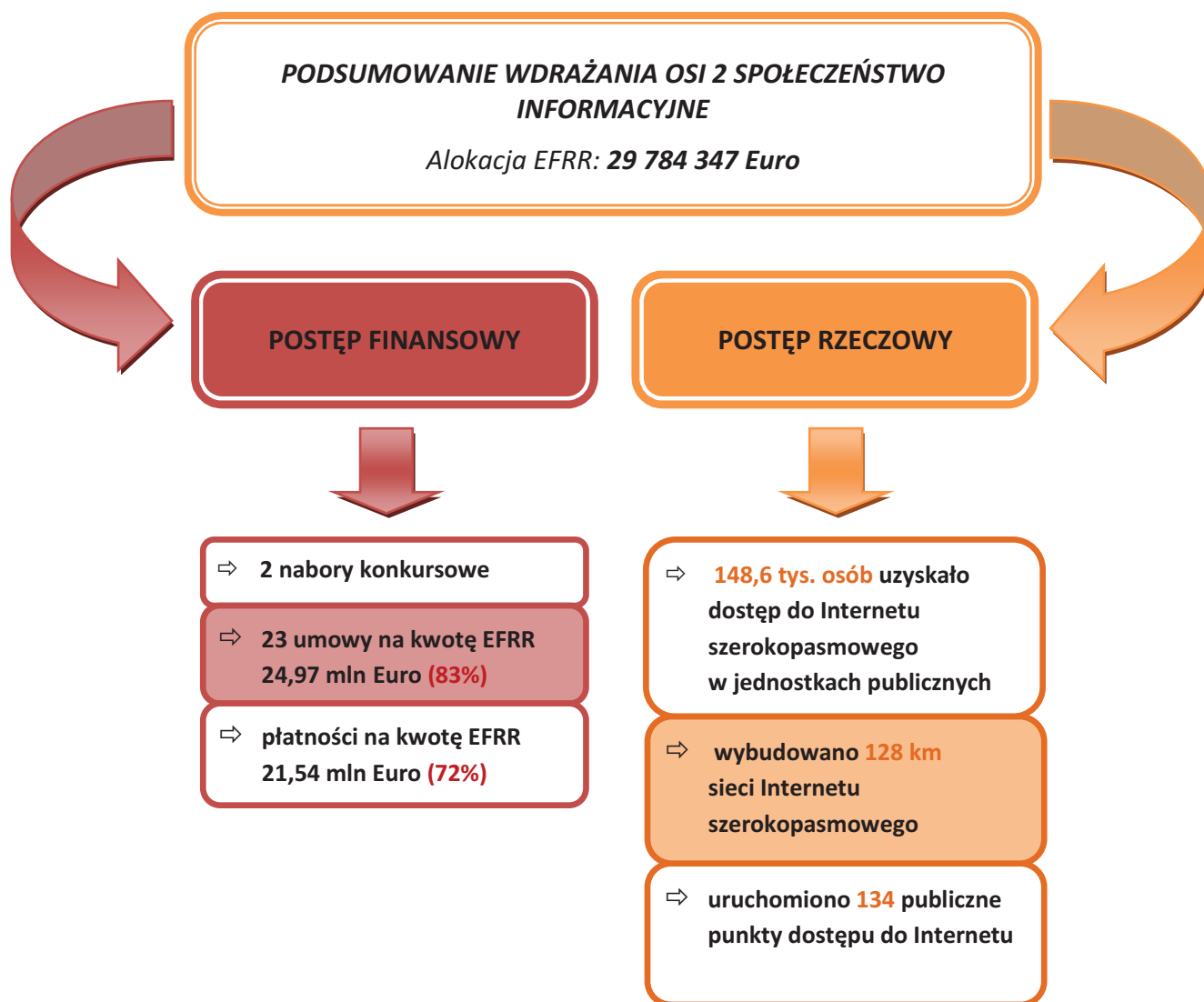
IZ RPO WO 2007-2013 mając na uwadze założenia dotyczące przyszłej perspektywy finansowej, w tym Strategię Europa 2020 oraz projekty rozporządzeń, zamierza kontynuować wsparcie dla zadań z zakresu narzędzi ICT, ze szczególnym uwzględnieniem e-usług. Działania takie mają na celu podnieść stopień wykorzystania i jakość technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Zasadność tego podejścia będzie m.in. przedmiotem badania ewaluacyjnego, którego realizację wstępnie planowano w 2012 r., a następnie zdecydowano, że względu na większą liczbę zrealizowanych projektów, o realizacji w 2013 r. Badanie *Ocena wpływu projektów perspektywy 2007-2013 na rozwój społeczno-gospodarczy województwa opolskiego* będzie analizą efektywności realizowanych projektów oraz propozycją ukierunkowania wsparcia perspektywy 2014+.

3.2.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 nie napotkała na problemy w zakresie wdrażania Osi priorytetowej 2 *Społeczeństwo informacyjne*.

3.3 Oś priorytetowa 3 *Transport*

3.3.1 Osiąganie celów i analiza postępów

Celami Osi priorytetowej 3 *Transport* są:

- polepszenie dostępu do obszarów, obiektów kluczowych dla rozwoju gospodarczego województwa, krajowych i międzynarodowych układów komunikacyjnych oraz zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników dróg;
- zwiększenie mobilności mieszkańców regionu poprzez rozbudowę systemu transportu publicznego.

Oś priorytetowa 3 wdrażana jest w całości przez IZ RPO WO 2007-2013.

Na realizację zadań z zakresu transportu przeznaczono dodatkowe środki w kwocie **26 846 502 Euro**, z czego **16 701 287 Euro** pochodzi z Krajowej Rezerwy Wykonania, **10 145 215 Euro** z dostosowania technicznego (w tym 6 275 125 Euro na niwelowanie skutków powodzi). Łączna kwota alokacji na Oś priorytetową 3 wynosi w ramach EFRR **137 904 154 Euro**, co stanowi **28%** środków Programu.

W ramach Osi priorytetowej 3 realizowane są głównie roboty budowlane dotyczące dróg regionalnych i lokalnych, obiektów mostowych, wiaduktów, wymiany taboru autobusowego i kolejowego na nowy przyjazny środowisku.

Pomoc w ramach przedmiotowej Osi jest kierowana przede wszystkim do jednostek samorządu terytorialnego.

Na realizację *Strategii Europa 2020* przeznaczono całą alokację zapisaną na Oś priorytetową 3.

Oś priorytetowa 3 jest jedną z najbardziej zaawansowanych Osi pod względem poziomu płatności w ramach całego Programu. Według stanu na 31 grudnia 2012 r. poziom płatności wynosi około **74%** zobowiązań na lata 2007-2013, natomiast spośród **109** podpisanych umów zakończyła się realizacja **90** projektów.

Stan wdrażania Osi priorytetowej 3 od uruchomienia Programu

Nabory wniosków

- ⇒ przeprowadzono **10 naborów wniosków w ramach procedury konkursowej** oraz **8 naborów w ramach procedury pozakonkursowej** (beneficjenci 11 projektów kluczowych złożyli pełną dokumentację projektową),
- ⇒ całkowita kwota alokacji EFRR na przeprowadzone nabory wyniosła **137,90 mln Euro** [564,96 mln PLN] w tym:
  - na nabory w ramach procedury konkursowej **69,01 mln Euro** [282,71 mln PLN];
  - na projekty w ramach procedury pozakonkursowej obejmującej indywidualne projekty kluczowe **68,89 Euro** [282,25 mln PLN].

Wnioski złożone

- ⇒ złożono łącznie **141 wniosków** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej i pozakonkursowej;
- ⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **247,17 mln Euro** [1 012,63 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **190,89 mln Euro** [782,05 mln PLN];
- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **138 wniosków** o całkowitej wartości **246,62 mln Euro** [1 010,35 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **185,12 mln Euro** [758,42 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

- ⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostało zaakceptowanych **113 projektów**, na całkowitą wartość **216,66 mln Euro** [887,62 mln PLN], w tym dofinansowanie EFRR **161,15 mln Euro** [660,18 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **109 umów** o dofinansowanie o całkowitej wartości **164,08 mln Euro** [672,19 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **126,98 mln Euro** [520,21 mln PLN],
- ⇒ poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej wyniósł ponad **91%**,
- ⇒ spośród umów podpisanych w ramach przedmiotowej Osi **45,20%** stanowią projekty umieszczone w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*, natomiast **54,80%** zostało wybranych w procedurze konkursowej.

Tabela 50. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 3 w podziale na typy projektów

[mln Euro]

Lp.	Typ projektu	Liczba umów	Dofinansowanie z EFRR	Udział projektów konkursowych/ IPI w wartości EFRR wszystkich umów podpisanych w ramach Osi 3
1.	konkursowy	100	69,58	54,80%
2.	IPI	9	57,40	45,20%
RAZEM:		109	126,98	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Do końca okresu sprawozdawczego, obszar **Klimat, energia, mobilność** w ramach *Strategii Europa 2020*, realizowany jest w zakresie 3 kategorii przedmiotowej Osi: 18, 23, 52. Wartość podpisanych **109 umów** w ramach tego obszaru wynosi **126,98 mln Euro** [520,21 mln PLN], co stanowi **61,79%** alokacji przeznaczony na obszar.

Tabela 51. Realizacja *Strategii Europa 2020* w ramach Osi priorytetowej 3

[mln Euro]

Nazwa priorytetu	Nazwa obszaru	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację <i>Strategii Europa 2020</i>	Dofinansowanie z EFRR	% realizacji obszaru
<i>Rozwój zrównoważony - wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; sustainable growth</i>	<i>Klimat, energia, mobilność</i>	16,17, 18 ,19,20,21,22, 23 ,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33,34,35,36,37,38,39,40,41,42,43,44,45,46,47,48,49,50,51, 52 ,53,54	126,98	62%
RAZEM:			126,98	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu w ramach wniosków złożonych, zatwierdzonych do realizacji oraz podpisanych umów przedstawiono w *Tabeli 52*.

Tabela 52. Stan wdrażania Osi priorytetowej 3 od uruchomienia Programu

[mln Euro]

Nr i termin naboru	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR
3.1.1 Drogi regionalne						
I nabór (23.02-09.03.2009)	3	4,50	3	4,50	3	2,93
II nabór (04-18.01.2010)	4	11,20	4	11,20	4	5,38
III nabór (15-29.03.2010)	8	1,06	8	1,06	8	1,01

Nr i termin naboru	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR
IV nabór (01-15.10.2010)	6	17,88	5	14,66	3	7,18
V nabór (15-29.02.2012)	8	20,75	5	14,11	5	12,57
IPI (17-21.03.2008)	3	23,12	3	22,07	3	18,73
IPI (17-31.03.2010)	2	17,44	2	17,44	2	15,96
IPI (07-21.04.2010)	1	5,95	1	5,95	1	5,29
IPI (24.11-08.12.2010)	1	6,81	1	6,81	1	6,30
IPI (17-31.07.2011)	1	0,47	1	0,47	1	3,50
IPI (17-31.08.2012)	1	6,59	1	6,45	<i>nie podpisano umowy</i>	
3.1.2 Drogi lokalne						
I nabór (10-30.12.2008)	34	19,25	33	18,76	33	15,06
II nabór (01-15.02.2010)	43	25,86	28	18,98	27	14,09
III nabór (08-22.10.2010)	6	3,06	6	3,06	6	2,20
IV nabór (05-19.12.2011)	12	6,19	6	4,58	6	4,25
IPI (15-29.10.2012)	1	7,31	<i>nie zaakceptowano wniosku</i>		<i>nie podpisano umowy</i>	
Razem 3.1	134	177,44	107	150,10	103	114,45
3.2 Transport publiczny						
I nabór (15.02-01.03.2010)	6	6,37	5	4,89	5	4,91
IPI (17-21.03.2008)	1	7,08	1	6,16	1	7,62
Razem 3.2	7	13,45	6	11,05	6	12,53
OGÓŁEM	141	190,89	113	161,15	109	126,98

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wnioski o płatność

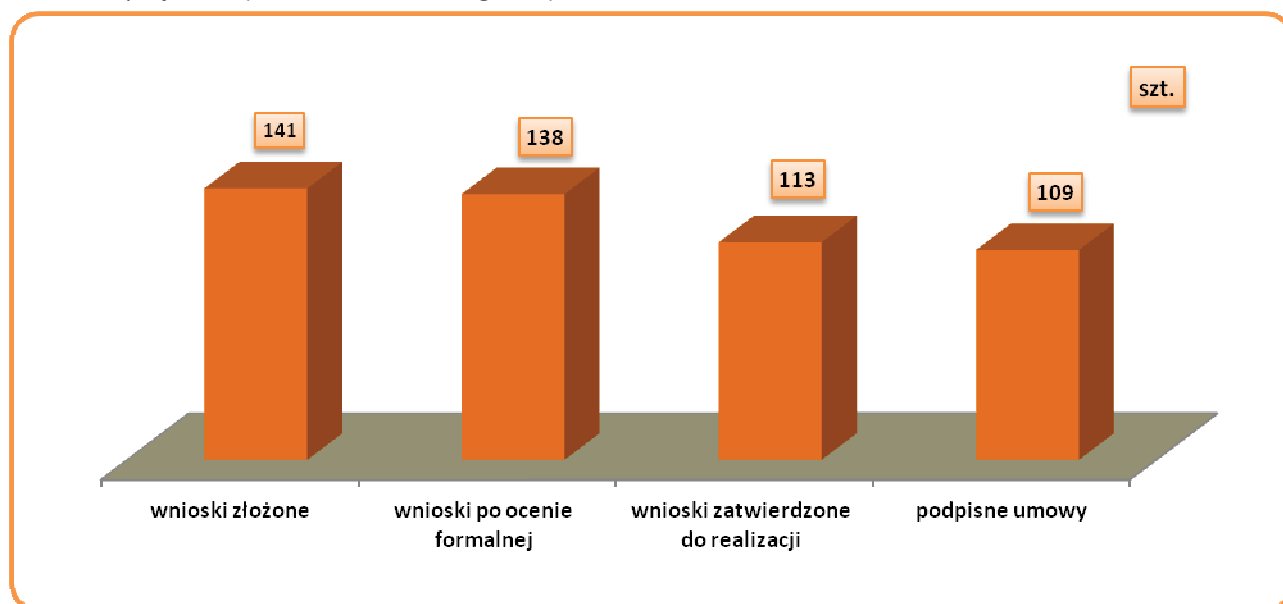
⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **102,90 mln Euro** [421,58 mln PLN] dofinansowania z EFRR, co stanowi około **74%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 3.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **101,44 mln Euro** [415,58 mln PLN], co stanowi około **73%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 3.

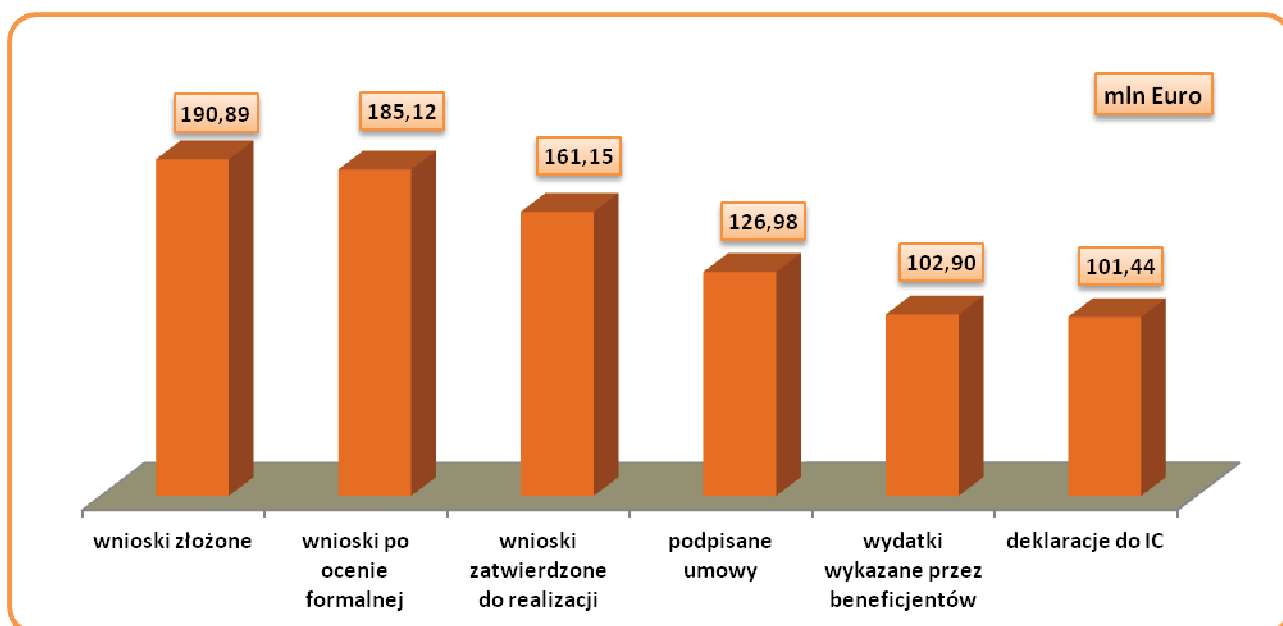
Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu przedstawiono na *Wykresach 36 - 37*.

Wykres 36. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 3 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 37. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 3 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

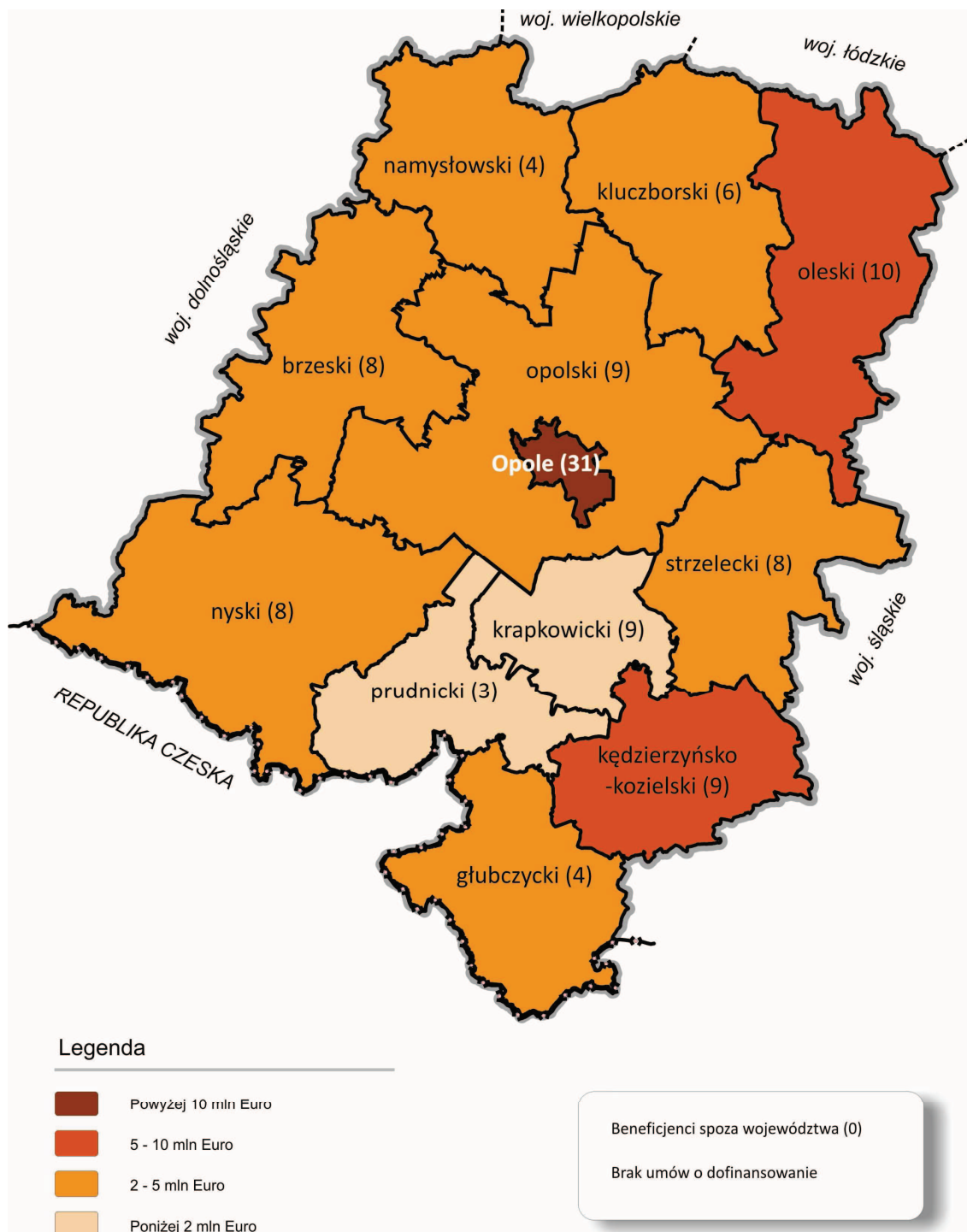
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Działania na rzecz polepszenia infrastruktury drogowej, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników dróg oraz mobilności mieszkańców regionu, realizowane są przez beneficjentów z terenu całego województwa opolskiego – w każdym powiecie Opolszczyzny realizowanych jest co najmniej kilka inwestycji drogowych. Obok **Miasta Opola** (88,56 mln Euro), znaczące środki pozyskali również beneficjenci z **powiatów kędzierzyńsko - kozielskiego** (6,25 mln Euro) oraz **oleskiego** (5,04 mln Euro) – *Mapa 8* .

Około **60%** (76,12 mln Euro) środków zostało skierowanych na realizację inwestycji na obszarach wiejskich, natomiast ponad **40%** (50,86 mln Euro) na terenach miejskich.

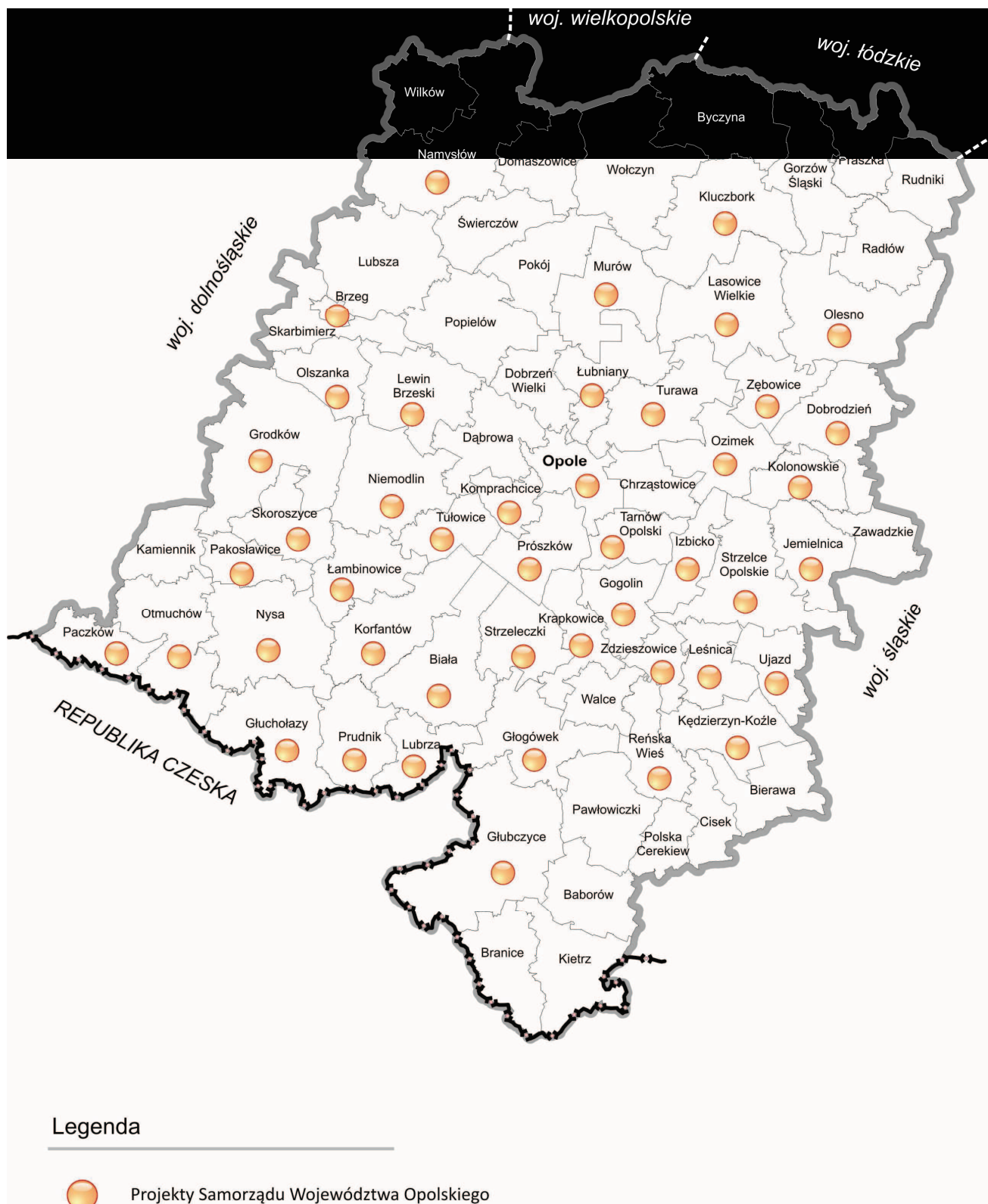
Mapa 8. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 3 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Należy jednak podkreślić, że projekty realizowane przez Samorząd Województwa Opolskiego (przypisane do Miasta Opola ze względu na siedzibę beneficjenta) realizowane są na terenie wielu gmin i powiatów, służąc tym samym społeczności całego województwa. Zasięg ich oddziaływania przedstawia Mapa 9.

Mapa 9 . Projekty Samorządu Województwa Opolskiego z zakresu infrastruktury transportowej w podziale na gminy województwa opolskiego wg miejsca realizacji projektu

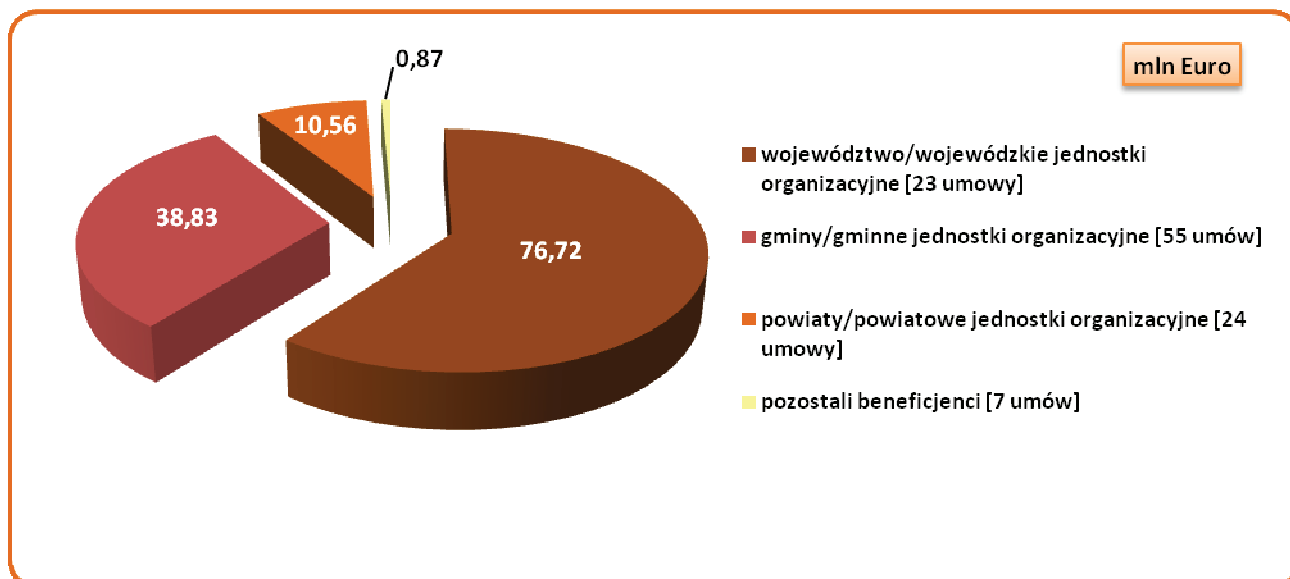

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Zadania z zakresu rozwoju infrastruktury drogowej leżą przede wszystkim w kompetencjach jednostek samorządu terytorialnego, dlatego też są one najważniejszymi beneficjentami wsparcia w ramach Osi priorytetowej 3. Największą wartość dofinansowania otrzymały projekty o zasięgu wojewódzkim – blisko **77 mln Euro (60,42%)** oraz inwestycje gmin – **38,83 mln Euro (ponad 30,58%)**.

Niespełna **0,9 mln Euro** otrzymały jednostki straży pożarnej na zakup sprzętu i środków transportu na rzecz ochrony szlaków komunikacyjnych przed zagrożeniami i skutkami katastrof drogowych.

Wykres 38. Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 3

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Stan wdrażania Osi priorytetowej 3 w okresie sprawozdawczym

Nabory wniosków

⇒ został przeprowadzony **1 naborów wniosków w procedurze konkursowej** oraz **2 nabory wniosków w procedurze pozakonkursowej**, w ramach których złożono pełną dokumentację projektową w zakresie **projektów kluczowych** pn:

- Budowa węzła komunikacyjnego obwodnicy północnej (drogi krajowej) z drogą wojewódzką nr 454 (ul. Budowlanych – Sobieskiego) w Opolu;

- Przebudowa mostu w ciągu drogi 1404 O Cisek – Bierawa.

⇒ całkowita kwota alokacji EFRR przeznaczona na przeprowadzone nabory w trybie konkursowym i pozakonkursowym wyniosła **25,65 mln Euro** [105,09 mln PLN].

Wnioski złożone

⇒ złożono **10 wniosków** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej i pozakonkursowej;

⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **48,76 mln Euro** [199,76 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **34,65 mln Euro** [141,97 mln PLN];

⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **19 wniosków** złożonych w ramach V naboru do poddziałania 3.1.1 *Drogi regionalne* i IV naboru do poddziałania 3.1.2 *Drogi lokalne*. Pozytywną ocenę formalną otrzymały również złożone w okresie sprawozdawczym **2 projekty kluczowe**.

Całkowita wartość wszystkich pozytywnie ocenionych wniosków wyniosła **55,63 mln Euro** [227,90 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **39,50 mln Euro** [161,84 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostało zaakceptowanych **12 projektów**, w tym **11** w ramach procedury konkursowej i **1 projekt kluczowy**. Całkowita wartość projektów wyniosła **37,96 mln Euro** [155,50 mln PLN], a dofinansowanie z EFRR **25,14 mln Euro** [102,99 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **11 umów** o dofinansowanie o całkowitej wartości **19,81 mln Euro** [81,17 mln PLN] oraz dofinansowaniu z EFRR **16,82 mln Euro** [68,92 mln PLN].
- ⇒ w okresie sprawozdawczym rozwiązano **jedną umowę** o dofinansowanie w ramach poddziałania 3.1.2 *Drogi lokalne* na całkowitą wartość **2,03 mln Euro** [8,31 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **0,91 mln Euro** [3,72 mln PLN].

Wnioski o płatność

- ⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę EFRR **18,11 mln Euro** [74,21 mln PLN], co stanowi około **13%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi.

Tabela 53. Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osi priorytetowej 3 w okresie sprawozdawczym

[mln Euro]

Nr i nazwa działania/poddziałania	Dofinansowanie EFRR	Stopień realizacji zobowiązań w ramach działania	Stopień realizacji zobowiązań w ramach Osi priorytetowej
3.1.1 Drogi regionalne	11,62	9,15%	8,33%
3.1.2 Drogi lokalne	5,64	4,45%	4,05%
3.2 Transport publiczny	0,85	6,78%	0,61%
OGÓŁEM	18,11	-	12,99%

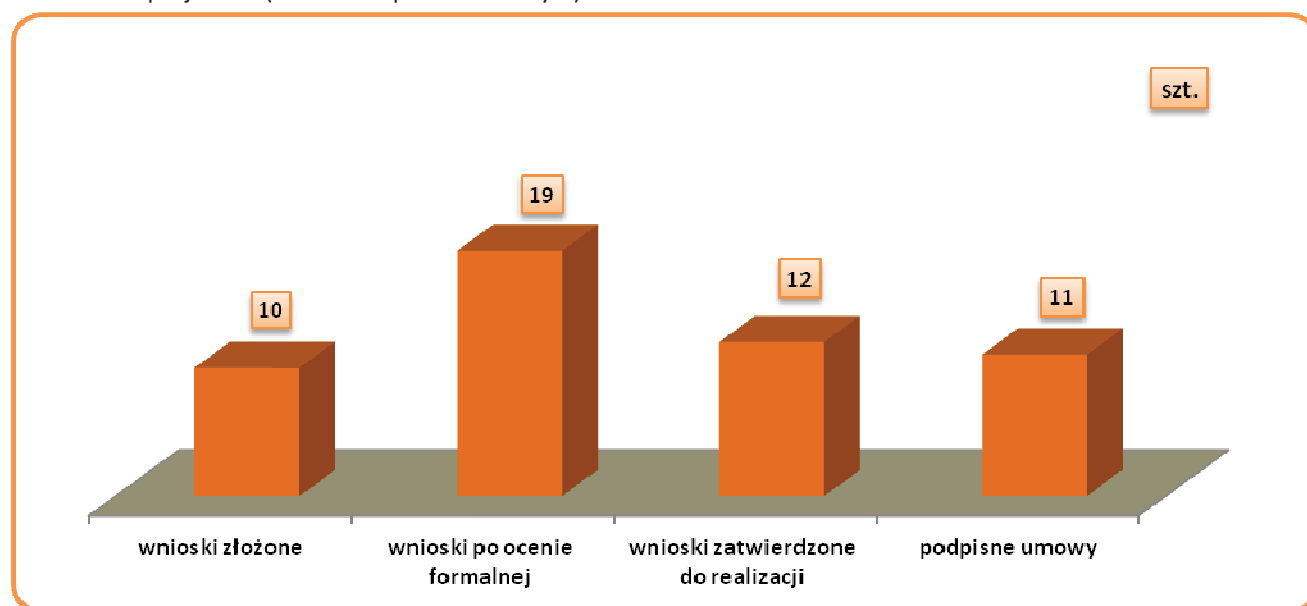
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Deklaracje zatwierdzone przez IC

- ⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **24,11 mln Euro** [98,77 mln PLN], co stanowi ponad **17%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 3.

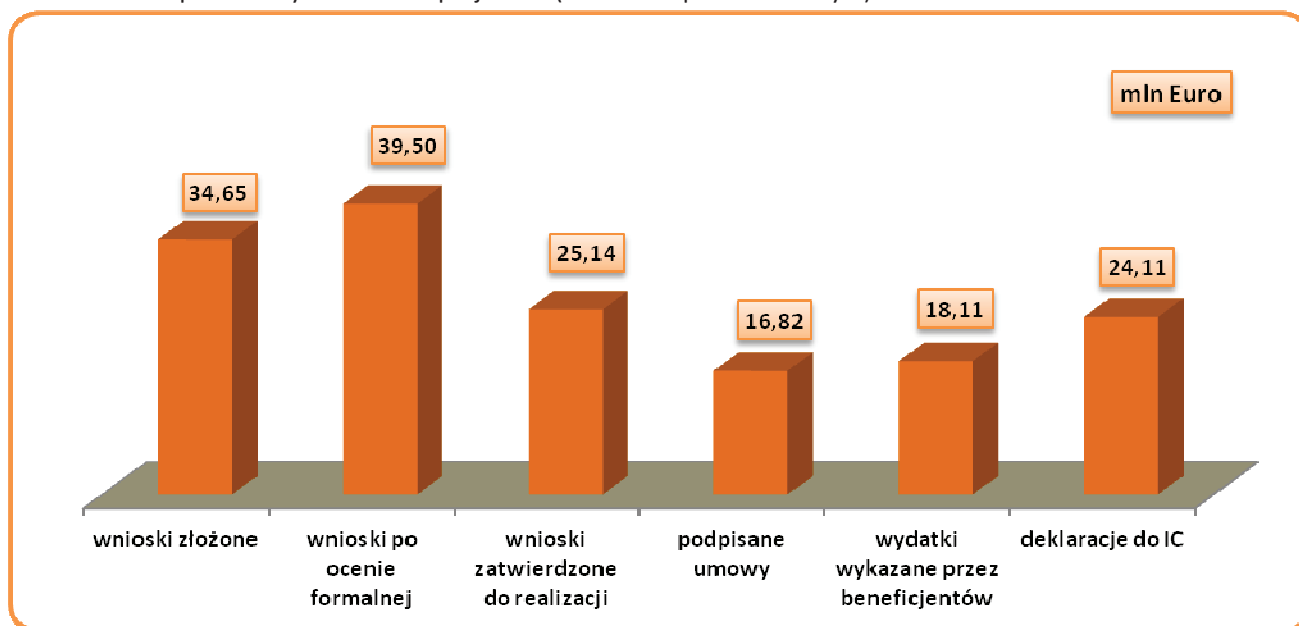
Informacje nt. stanu wdrażania Osi w okresie sprawozdawczym przedstawiono na *Wykresach 39 - 40*.

Wykres 39. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 3 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 40. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 3 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Planowane nabory

Zgodnie z *Ramowym harmonogramem naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z dnia 18 grudnia 2012 r.*, w kolejnym okresie sprawozdawczym nie planuje się przeprowadzenia naborów wniosków w ramach Osi priorytetowej 3.

Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji

Działania wspierane w ramach działania 7.1 *Rozwój transportu kolejowego*, 7.5 *Poprawa stanu śródlądowych dróg wodnych* oraz 8.1 *Bezpieczeństwo ruchu drogowego* PO liś 2007-2013 są dopełnieniem inwestycji dofinansowanych w ramach Osi priorytetowej 3 RPO WO 2007-2013.

W okresie sprawozdawczym podpisano 1 nową umowę na realizację projektu w obszarze transportu na terenie województwa opolskiego: *Odnowa taboru PKP Intercity S.A. dla relacji Przemyśl – Szczecin*. W ramach inwestycji zmodernizowanych zostanie 68 wagonów pasażerskich, z których korzystać będą m.in. pasażerowie z Przemyśla, Rzeszowa, Krakowa, Katowic, Opola, Wrocławia, Poznania i Szczecina. Tabor kolejowy zostanie dostosowany do nowoczesnych Standardów W ramach przeprowadzonych napraw w wagonach pojawią się udogodnienia dla osób niepełnosprawnych oraz dodatkowe stojaki dla rowerów. Wszystkie wagony zostaną wyposażone w klimatyzację, WC z zamkniętym obiegiem oraz urządzenia wzmacniające sygnał telefonii komórkowej.

W ramach działania 8.1 zrealizowano projekt *Bezpieczne Południe – rozbudowa systemu ratownictwa drogowego na ciągach komunikacyjnych Polski południowej*, którego celem było podniesienie poziomu bezpieczeństwa na drogach województw dolnośląskiego, opolskiego, śląskiego, małopolskiego i podkarpackiego, poprzez poprawę jakości i skuteczności podejmowanych działań ratowniczych.

Ponadto, na terenie województwa opolskiego nadal trwa realizacja 3 projektów dotyczących śródlądowych dróg wodnych na rzece Odrze.

Tabela 54. Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu transportu

[mln Euro]

Kod	Temat priorytetowy	Liczba umów	Wartość dofinansowania z UE
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013			
<i>Transport</i>			
19	Tabor kolejowy (sieci TEN-T)	1	2,10
22	Drogi krajowe	1	1,06
31	Śródlądowe drogi wodne (regionalne i lokalne)	3	33,76
RAZEM		5	36,92

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Indywidualne projekty kluczowe

W ramach Osi priorytetowej 3 realizowane są projekty kluczowe mające na celu wsparcie infrastruktury transportowej i uzbrojenie terenu.

Spośród 11 projektów w ramach Osi priorytetowej 3 ujętych w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013* do końca 2012 r. zakończyła się realizacja **9 projektów**.

W okresie sprawozdawczym zakończono realizację **2 inwestycji** pn. *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 401 na odcinku Grodków – Pakoławice etap I²³* oraz *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 414 na odcinku Przysiecz – Dzików*. Złożono również pełną dokumentację projektową dla projektów *Przebudowa mostu w ciągu drogi 1404 O Cisek-Bierawa* oraz *Budowa węzła komunikacyjnego obwodnicy północnej (drogi krajowej) z drogą wojewódzką nr 454 (ul. Budowlanych-Sobieskiego) w Opolu*.

Projekty kluczowe realizowane w ramach Osi priorytetowej 3 mają na celu przede wszystkim podniesienie standardu infrastruktury komunikacyjnej poprzez unowocześnienie i rozbudowę połączeń drogowych oraz wykorzystanie autostrady A4 jako osi rozwoju gospodarczego Opolszczyzny.

Równie istotne dla rozwoju regionu są także przebudowa i unowocześnianie szlaków komunikacyjnych, które przyspieszą skomunikowanie województwa z Republiką Czeską. Zgodnie ze *Strategią Rozwoju Pogranicza polsko-czeskiego* wśród priorytetów określonych dla sfery ekonomicznej znalazło się m.in. stworzenie silnych wzajemnych gospodarczych powiązań kooperacyjnych poprzez utworzenie sprawnych, gęstych powiązań transportowo-drogowych w ruchu lokalnym przez granicę.

Realizacja projektów kluczowych w ramach Osi priorytetowej 3 przebiega bez większych zakłóceń i opóźnień.

Tabela 55. Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 3 RPO WO 2007-2013

[mln Euro]

Nr i nazwa działania/poddziałania	Liczba projektów	Wartość EFRR
3.1.1 Drogi regionalne	9	56,23
3.1.2 Drogi lokalne	1	6,21
3.2 Transport publiczny	1	7,62
RAZEM	11	70,06

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

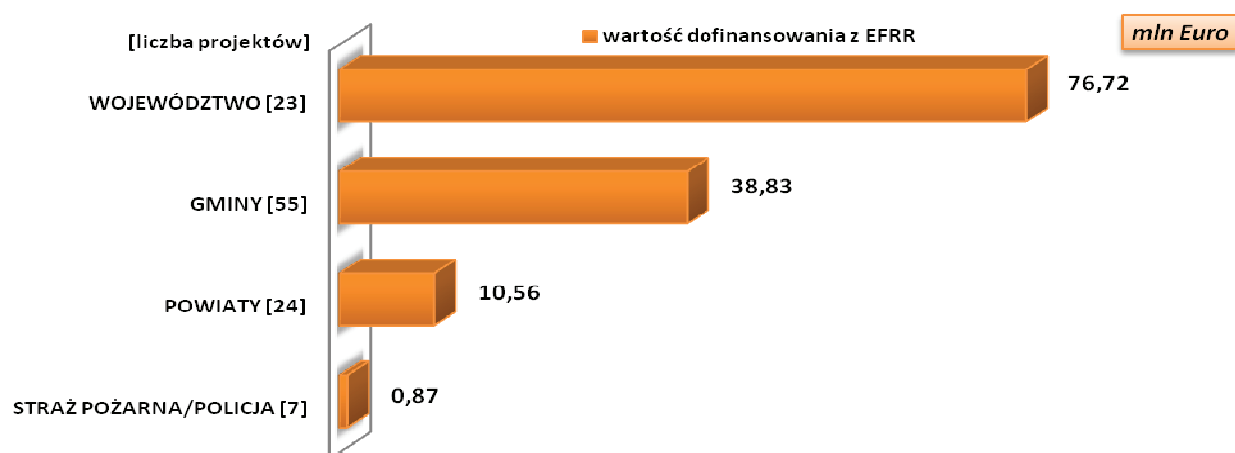
²³Rzeczowa realizacja projektu *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 401 na odcinku Grodków – Pakoławice etap I* zakończyła się do końca 2012 r., jednak nie został zatwierdzony/wprowadzony do KSI (SIMIK 07-13) wniosek o płatność końcową.

Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

Wszystkie umowy w ramach Osi priorytetowej 3 realizowane są przez beneficjentów przyporządkowanych do Sekcji O *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne*. Jednym z podstawowych zadań administracji samorządowej wszystkich szczebli jest bowiem utrzymanie dróg, mostów, ulic czy placów oraz odpowiedzialność za lokalny transport zbiorowy.

Najwięcej projektów z zakresu infrastruktury drogowej i transportu publicznego realizują gminy (55 umów); natomiast największą kwotę środków pozyskał samorząd województwa, który buduje i modernizuje drogi wojewódzkie (ponad 76,7 mln Euro). Ponadto projekty z zakresu infrastruktury drogowej realizują również powiaty - 24 umowy na kwotę dofinansowania z EFRR 10,56 mln Euro. Ponadto w zakresie projektów realizowanych przez służby publiczne odpowiedzialne za bezpieczeństwo mieszkańców (tj. jednostki straży pożarnej czy policji) realizowanych jest 7 projektów w ramach zakupiono kilka specjalistycznych wozów strażackich wraz z wyposażeniem do ochrony szlaków komunikacyjnych.

Wykres 41. Rozkład projektów Sekcji O w ramach Osi priorytetowej 3 wg typów beneficjentów

Źródło: Opracowanie własne IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.

Analiza jakościowa

W ramach Osi priorytetowej 3 realizowanych jest **109** projektów z zakresu transportu: **31** dotyczących budowy/przebudowy dróg regionalnych, **72** dotyczących dróg lokalnych i **6** projektów z zakresu transportu publicznego. Według stanu na 31 grudnia 2012 r. zakończyła się realizacja **90** projektów, w tym **23** z zakresu regionalnej, a **61** - lokalnej infrastruktury drogowej oraz **6** z zakresu transportu publicznego.

W związku z tym, iż niektóre wskaźniki mają charakter złożony (dzielą się na podwskaźniki), przyjęto zasadę, że do obliczenia ogólnej liczby wskaźników realizowanych na poziomie Osi priorytetowej, sumowane są zarówno wskaźniki główne oraz ich elementy składowe.

Obecnie w ramach Osi priorytetowej 3 do realizacji założono 9 wskaźników produktu i 3 wskaźniki rezultatu. W tej chwili realizowanych jest 11 wskaźników, wszystkie poza wskaźnikiem dotyczącym powodzi. Poziom realizacji wskaźników określonych jako mierniki celów Osi priorytetowej 3 prezentuje *Tabela 56*. Wartości wskaźników produktu i rezultatu zostały przedstawione w oparciu o zatwierdzone wnioski o płatność końcową oraz na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie.

Tabela 56. Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 3 od uruchomienia Programu

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Umowy	
			wartość obecna	%	wartość obecna	%
Wskaźniki produktu						
3.1	Liczba projektów z zakresu transportu[szt.]	101	90	89,1	109	107,9
3.2	Długość nowych dróg w tym: [km]	27	22,31	82,6	30,31	112,3

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Umowy	
			wartość obecna	%	wartość obecna	%
a	<i>regionalne (wojewódzkie)</i>	10	6,51	65,1	10,24	102,4
b	<i>lokalne (powiatowe i gminne)</i>	17	15,8	92,9	20,07	118,1
3.3	<i>Długość zrekonstruowanych dróg w tym: [km]</i>	188	152,4	81,1	208,29	110,8
a	<i>regionalne (wojewódzkie)</i>	79	55,41	70,1	92,09	116,6
b	<i>lokalne (powiatowe i gminne)</i>	109	96,99	89	116,2	106,6
3.4	<i>Liczba zakupionych środków transportu publicznego [szt.]</i>	12	38	316,7	38	316,7
3.5	<i>Liczba projektów z zakresu naprawy infrastruktury uszkodzonej w wyniku powodzi [szt.]</i>	1	0	0	0	0
Wskaźniki rezultatu						
3.6	<i>Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich i towarowych [Euro/rok]</i>	20 846 599	16 813 064,1	80,7	20 247 436,97	97,1
3.7	<i>Potencjalna liczba miejsc w środkach komunikacji publicznej, jaka powstanie w wyniku realizacji projektu [szt.]</i>	1 300	3 597	276,7	3 545	272,7
3.8	<i>Przyrost ludności korzystającej z komunikacji miejskiej wspartej w ramach programu [osoby/rok]</i>	1 533 000	1 217 321	79,4	1 217 321	79,4

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Zgodnie z danymi w Załączniku IV.

Poziom kontraktacji w Osi priorytetowej 3 wyniósł **91%** i poziom realizacji wskaźników na poziomie umów jest stosowny do tego poziomu.

Biorąc pod uwagę wartość szacowaną realizacji wskaźnika na podstawie podpisanych umów, 9 wskaźników zostanie osiągniętych w granicach 25% rozbieżności od wartości zakładanej. 2 wskaźniki przekroczą zakładaną wartość około 3-krotnie. W okresie sprawozdawczym 1 wskaźnik założony dla Osi priorytetowej 3 nie został osiągnięty, dlatego w Załączniku IV w wierszu *Realizacja* została zaprezentowana zerowa wartość. Jest to wskaźnik produktu *Liczba projektów z zakresu naprawy infrastruktury uszkodzonej w wyniku powodzi*. Projekt realizowany w procedurze pozakonkursowej został złożony do IZ RPO WO 2007-2013 w październiku 2012 r.

✓ *Liczba projektów z zakresu transportu*

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 3.1.1 *Drogi regionalne*, 3.1.2 *Drogi lokalne* oraz działania 3.2 *Transport publiczny*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 89,1% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie blisko 108% wartości docelowej;
- osiągnięcie wskaźnika nie wydaje się zagrożone.

✓ *Długość nowych dróg, w tym:*

- *regionalne (wojewódzkie)*,
- *lokalne (powiatowe i gminne)*,

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 3.1.1 *Drogi regionalne* oraz 3.1.2 *Drogi lokalne*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 82,6% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015, natomiast podwskaźników stosownie 65% i blisko 93%;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie około 112% wartości docelowej, a podwskaźniki – blisko 102% i 118%;
- osiągnięcie wskaźników nie wydaje się zagrożone.

✓ ***Długość zrekonstruowanych dróg, w tym:***

- ***regionalne (wojewódzkie),***
- ***lokalne (powiatowe i gminne),***

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 3.1.1 *Drogi regionalne* oraz 3.1.2 *Drogi lokalne*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 81% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015, natomiast podwskaźników stosownie 70% i 89%;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie prawie 111% wartości docelowej, a podwskaźniki – 116,6% i 106,6 %;
- osiągnięcie wskaźników nie wydaje się zagrożone.

✓ ***Liczba zakupionych środków transportu publicznego***

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 3.2 *Transport publiczny*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 316,7% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- w obszarze transportu publicznego zakończyła się realizacja wszystkich podpisanych umów;
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika przekroczy zakładaną dla 2015 r. wartość docelową;
- przekroczenie wartości wskaźnika wynika ze zwiększenia alokacji na kat. 52 *Promocja czystego transportu miejskiego*, co pozwoliło na zakup większej liczby środków transportu miejskiego, niż zakładano na etapie programowania.

✓ ***Liczba projektów z zakresu naprawy infrastruktury uszkodzonej w wyniku powodzi***

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 3.1.2 *Drogi lokalne*;
- wskaźnik nie jest realizowany z uwagi na to, iż na koniec okresu sprawozdawczego nie została podpisana umowa z zakresu naprawy infrastruktury uszkodzonej w wyniku powodzi;
- umowa zostanie podpisana w kolejnym okresie sprawozdawczym.

✓ ***Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich i towarowych***

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 3.1.1 *Drogi regionalne* oraz 3.1.2 *Drogi lokalne*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 80,7% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 97% wartości docelowej;
- osiągnięcie wskaźników nie wydaje się zagrożone.

✓ **Potencjalna liczba miejsc w środkach komunikacji publicznej, jaka powstanie w wyniku realizacji projektu**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 3.2 *Transport publiczny*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 276,7% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 272,7% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika przekroczy zakładaną dla 2015 r. wartość docelową;
- przekroczenie wartości wskaźnika wynika ze zwiększenia alokacji na kat. 52 *Promocja czystego transportu miejskiego*, co pozwoliło na zakup większej liczby środków transportu miejskiego, niż zakładano na etapie programowania.

✓ **Przyrost ludności korzystającej z komunikacji miejskiej wspartej w ramach programu**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 3.2 *Transport publiczny*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 79,4% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- w obszarze transportu publicznego zakończyła się realizacja wszystkich podpisanych umów;
- wg stanu na koniec 2012 r. realizacja wskaźnika nie jest zagrożona.

Szczegółowe informacje dotyczące stopnia realizacji wskaźników zostały przedstawione w dalszej części analizy jakościowej.

Realizowane w ramach Osi priorytetowej 3 *Transport* projekty, w tym przedsięwzięcia opisane poniżej w ramach poszczególnych obszarów, realizują cele dokumentu *Strategia Europa 2020* w ramach inicjatywy flagowej „*Europa efektywnie korzystająca z zasobów*”, zaprogramowanej w obszarze *Klimat, energia, mobilność*. Wszystkie działania Osi priorytetowej 3 oraz wpisująca się w obszar infrastruktury transportowej kat. interwencji 18 realizowana w ramach poddziałania 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny* (budowa ścieżek rowerowych) realizują założenia ww. dokumentu. Tym samym poprzez modernizację infrastruktury drogowej oraz taboru komunikacji zbiorowej wpływają na podniesienie jego efektywności a także zwiększenie efektywności energetycznej, zmniejszenie emisji cieplarnianych i zużycia energii.

Zgodnie z zapisami *Krajowego Programu Reform*, rozwój i modernizacja infrastruktury transportowej to jeden z podstawowych elementów budowy infrastruktury dla wzrostu zrównoważonego, bowiem odpowiedni poziom dróg, kolei, dróg wodnych czy portów śródlądowych sprzyja napływowi kapitału i wymianie handlowej, zwiększając atrakcyjność inwestycyjną gospodarki. Inwestycje infrastrukturalne mają za zadanie nie tylko zwiększyć spójność terytorialną czy zwiększyć dostępność komunikacyjną ośrodków miejskich, ale także ograniczać negatywny wpływ transportu na środowisko naturalne i zwiększać dostępność transportu dla osób z ograniczeniami ruchowymi. Realizacji tych celów służą zatem wszystkie projekty w ramach RPO WO 2007-2013 dotyczące budowy i modernizacji dróg szczebla regionalnego i lokalnego, a także zakup pojazdów komunikacji miejskiej i kolejowej spełniających normy techniczne i ekologiczne, przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo (pojazdy niskopodłogowe) czy z dysfunkcją wzroku (tzw. system głośnomówiący zapowiadający przystanki).

⇒ **Szczegółowe informacje nt. wkładu Osi priorytetowej w promowanie równości szans – punkt 2.2.1 Zasada równości szans**

⇒ **Szczegółowe wnioski dla dalszej realizacji Osi – Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi**

Obszar: Infrastruktura drogowa [działanie 3.1]

Według stanu na 31 grudnia 2012 r. zakończyła się realizacja **84** projektów: w tym **23** z zakresu regionalnej infrastruktury drogowej oraz **61** dotyczących dróg lokalnych.

Od uruchomienia Programu zostało wybudowanych **22,31 km** dróg, a zrekonstruowano **152,4 km**. Wartość wskaźnika w zakresie dróg wybudowanych wzrosła w okresie sprawozdawczym blisko o połowę, natomiast wskaźnik dotyczący rekonstrukcji dróg o ponad 20%. Instytucja Zarządzająca nie identyfikuje ryzyka nieosiągnięcia ww. wskaźników.

Obszar: Regionalna infrastruktura drogowa [poddziałanie 3.1.1]

W wyniku zakończonych projektów z zakresu regionalnej infrastruktury drogowej wybudowano **6,51 km** oraz zrekonstruowano **55,41 km** dróg w województwie opolskim, co stanowi stosownie **65,1%** oraz **70,15%** w odniesieniu do założonej wartości docelowej. Analizując stopień osiągnięcia wskaźnika w odniesieniu do roku 2011 wynika, iż wartość wskaźnika w zakresie wybudowanych dróg nie uległa zmianie, natomiast wskaźnik w zakresie zrekonstruowanych dróg przekroczył dotychczasową wartość o ponad 1/3.

Biorąc pod uwagę dotychczas podpisane umowy przewiduje się, że po zakończeniu trwających inwestycji poziom wybudowanych dróg wzrośnie do **10,24 km**, natomiast zrekonstruowanych – do **92,08 km**.

Inwestycje drogowe realizowane w ramach Programu mają istotne znaczenie ze względu na już istniejącą sieć powiązań drogowych, której głównymi elementami są:

- drogi o znaczeniu międzynarodowym: w ramach III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego, którego podstawowym elementem jest autostrada A4,
- drogi o znaczeniu krajowym (międzyregionalnym):
  - dwa szlaki komunikacyjne wschód – zachód. *Szlak Staropolski* (droga krajowa nr 46) jako główne połączenie Opola z Warszawą oraz istotnymi w kraju aglomeracjami (m. in. Częstochowa, Kielce, Lublin). *Trasa Podszudecka* (drogi krajowe nr 40, 41, 46) stanowiąca łącznik pomiędzy Dolnym Śląskiem, Opolszczyzną a Śląskiem;
  - dwa podstawowe szlaki łączące północ z południem: droga krajowa nr 11 (relacji Kołobrzeg – Bytom) oraz droga krajowa nr 45 stanowiąca połączenie z Republiką Czeską,
- drogi o znaczeniu regionalnym.

Realizowane i zakończone inwestycje mają stać się uzupełnieniem istniejącej siatki w celu stworzenia sprawnego i bezpośredniego połączenia aglomeracji opolskiej i całego regionu z autostradą A4, a także modernizacji dróg alternatywnych do autostrady, w tym drogi krajowej nr 94, której znaczenie wzrosło po wprowadzeniu opłat za przejazd autostradą. Działania te mają poprawić dostęp do głównych ośrodków rozwoju gospodarczego regionu, w tym szczególności do stolicy województwa, ale także innych ośrodków w kraju i za granicą. Są one odpowiedzią na zidentyfikowane w ramach analizy SWOT w Programie słabe strony i zagrożenia. W jej ramach rozpoznano niewystarczające skomunikowanie z autostradą A4, niewystarczającą liczbę obwodnic miast i wsi na drogach o charakterze tranzytowym oraz brak wyraźnej osi północ – południe. Województwo opolskie ma infrastrukturę drogową na konkurencyjnym do innych regionów poziomie. Niekorzystnie jednak wypada w porównaniu z sąsiadującymi regionami: dolnośląskim i śląskim. Stąd stan opolskiej infrastruktury powinien się rozwijać w takim kierunku, aby nie stać się „wąskim gardłem” dla przepływu ładunków oraz osób na szlakach łączących te obszary, a tym samym stać się konkurencyjnym również dla nich. Rozwój infrastruktury drogowej powinien także służyć poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego, udrożnieniu istniejącego systemu komunikacyjnego i odsunięciu ruchu poza centrum miast.

Zarząd Województwa Opolskiego zwracając uwagę na potencjał rozwojowy związany ze skomunikowaniem terenów rozwojowych z autostradą A4, podjął działania, aby kompleksowo inwestycje objęły także główne drogi wojewódzkie nr 426, 414 i 401, a także drogę wojewódzką nr 423. W związku z założeniem, iż inwestycje drogowe powinny spełniać kryterium komplementarności z inwestycjami realizowanymi od 2004 r. większość projektów jest kontynuacją dotychczasowych rozwiązań. W okresie sprawozdawczym

zakończyła się realizacja (nastąpiło ostateczne rozliczenie) dwóch projektów realizowanych na drogach wojewódzkich nr 414 i 426.

– *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 414 na odcinku Przysiecz - Dzików*

Droga wojewódzka nr 414 stanowi ważny szlak komunikacyjny w województwie. Prowadzi ruch od stolicy regionu - Opola na południe w kierunku autostrady A-4, aż do granicy polsko – czeskiej. Rozprowadza ona ruch z i do autostrady A4 w kierunku Wrocławia i Katowic oraz łączy miejscowości Prudnik, Białą, Pruszków i Opole.

W okresie programowania 2007-2013 w ciągu drogi wojewódzkiej nr 414 realizowanych jest 5 inwestycji. Są one kontynuacją projektów *Przebudowa przepustu i odcinka drogi wojewódzkiej nr 414 w m. Krobusz* oraz *Budowa obwodnicy m. Biała w ciągu drogi wojewódzkiej nr 414 Opole-Lubrza* współfinansowanych w ramach ZPORR 2004-2006. W ich wyniku zmodernizowana zostanie trasa łącząca autostradę A4 i Opole z południem regionu od Winowa w stronę Prudnika.

W wyniku realizacji projektu zrekonstruowano blisko 4 km drogi, 4 skrzyżowania oraz 1 most, co zdecydowanie podniosło jakość podróżowania. Ponadto dla zwiększenia bezpieczeństwa powstały zatoki autobusowe i ciągi pieszo-rowerowe. Poprawa stanu technicznego przyczyniła się do wzrostu bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego i zmniejszenia kosztów eksploatacji, czasu, użytkowników i środowiska. Poza tym poprawiła się komunikacja z Opolem, a dzięki podniesieniu parametrów drogi nastąpiła aktywizacja ruchu tranzytowego oraz zwiększenie możliwości komunikacyjnych dla inwestorów.

– *Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 426 przy węźle autostradowym Olszowa*

Droga wojewódzka nr 426 ma duże znaczenie w układzie komunikacyjnym województwa, jako szlak łączący region z autostradą A4. Węzeł Olszowa, zlokalizowany jest w ciągu drogi wojewódzkiej nr 426 (Zawadzkie-Strzelce Op. - Olszowa- Zalesie Śl.- Kędzierzyn-Koźle), w odległości 51 km od węzła „Prądy”. Zapewnia bezpośrednie połączenie z miastami Strzelce Opolskie i Kędzierzyn-Koźle. Na węźle „Olszowa” ruch na autostradzie jest kierowany na Wrocław i Katowice, a zjazdy są na Strzelce Opolskie i Kędzierzyn-Koźle.

W okresie programowania 2007-2013 w ciągu drogi wojewódzkiej nr 426 realizowane są 2 inwestycje. Stanowią one kontynuację projektów *Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 426 na odcinku Olszowa-Zalesie dł. 5 km* oraz *Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 426 na odcinku Zalesie Śl. - Sławięcice* współfinansowanych w ramach ZPORR 2004-2006. W ich wyniku zmodernizowana zostanie trasa łącząca autostradę A4 z Kędzierzynom-Koźle, Strzelcami Opolskimi i Zawadzkim.

Efektom realizacji projektu jest przebudowa prawie 10 km drogi wojewódzkiej wraz ze skrzyżowaniami oraz mostami. Dzięki lepszej przepustowości ruchu w ciągu drogi wojewódzkiej nr 426, poprawie uległ stan bezpieczeństwa ruchu kołowego i pieszego, został polepszony stan infrastruktury technicznej w tym rejonie, a także zmniejszeniu uległa emisja spalin, hałasu i drgań, dzięki czemu poprawił się stan środowiska.

Wraz z działaniami zmierzającymi do poprawy infrastruktury drogowej Zarząd Województwa Opolskiego zaplanował wsparcie bezpieczeństwa na opolskich drogach w ramach projektów mających na celu ochronę szlaków komunikacyjnych przed zagrożeniami i skutkami katastrof, poprzez wyposażenie instytucji działających w tych obszarach w środki transportowe i w sprzęt służący ratownictwu drogowemu.

Instytucja Zarządzająca w ramach poddziałania 3.1.1, III nabór wniosków w terminie 15-29 marca 2010 r. dedykowała zadaniom na zakup sprzętu i środków transportu na rzecz ochrony szlaków komunikacyjnych przed zagrożeniami i skutkami katastrof drogowych. W ramach tego naboru w województwie zakupionych zostanie 7 wozów pożarniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof, 81 sztuk sprzętu do ochrony szlaków, dzięki czemu blisko 7 tys. km dróg zostanie objętych ochroną.

W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja 3 projektów. Dzięki ich realizacji zakupiono 2 wozy pożarnicze, 14 sztuk sprzętu do ochrony 4 654 km szlaków. Szczególnie jeden spośród nich zasługuje na uwagę. Jest to projekt Ochotniczej Straży Pożarnej Szemrowice (gmina Dobrodzień). Należy pamiętać, iż Ochotnicze Straże Pożarne to jednostki, mogące często najszybciej reagować w razie wystąpienia zdarzenia. Ochotnicy znający teren są najczęściej najskuteczniejszymi ratownikami, będąc szybko na miejscu zdarzenia, np. drogowego są w stanie nieść pomoc, jeśli tylko mają ku temu odpowiedni sprzęt. Dzięki realizacji projektu OSP Szemrowice została wpisana do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. System ten działa od

1995 r. i skupia jednostki mogące nieść pomoc w ratowaniu życia, zdrowia, mienia, środowiska, a także realizujące zadania w zakresie rozpoznawania i zwalczania pożarów i innych klęsk żywiołowych. Ma on na celu ujednolicenia działań ratowniczych.

Ochotnicza Straż Pożarna Szemrowice w wyniku projektu *Zakup specjalistycznego samochodu strażackiego wraz z wyposażeniem do ochrony szlaków komunikacyjnych w Gminie Dobrodzień* uzyskała możliwość ochrony 46 km dróg, w tym tak ważnych szlaków komunikacyjnych jak: droga krajowa nr 46 oraz droga wojewódzka nr 901. Realizacja projektu zdecydowanie wpłynęła na zwiększenie potencjału ratowniczego w powiecie oleskim. Doposażenie jednostki pozwoliło na podniesienie jej zdolności operacyjnej, poprzez stworzenie możliwości podejmowania nowych akcji ratowniczych w zakresie ratownictwa drogowego, technicznego, ekologicznego, udzielania kwalifikowanej pomocy przedmedycznej, gaszenia pożarów powstałych w wyniku zdarzeń drogowych.

Obszar: Lokalna infrastruktura drogowa [poddziałanie 3.1.2]

Działania Zarządu Województwa Opolskiego w ramach poddziałania 3.1.2 skupiły się przede wszystkim na zadaniach związanych z uzupełnieniem siatki komunikacyjnej województwa wyższej klasy, tj. autostrady, dróg wojewódzkich i krajowych. Umożliwia to zarówno podniesienie standardu podróżowania, stanu bezpieczeństwa, ale także umożliwia rozwój gospodarczy i inwestycyjny. Rozwój infrastruktury lokalnej daje lepsze możliwości tranzytowe oraz poprawia dostęp do terenów inwestycyjnych, co jest jednym z podstawowych celów Zarządu Województwa Opolskiego. Zarówno analiza SWOT Programu, jak i wstępna analiza prowadzona obecnie na potrzeby aktualizacji *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego* zwracają uwagę, iż region charakteryzuje się wysokim potencjałem inwestycyjnym, ale wciąż nie w pełni wykorzystanym. IZ RPO WO 2007-2013 tym samym podjęła decyzję na etapie programowania, iż w ramach lokalnej infrastruktury drogowej wsparcie uzyskają inwestycje dotyczące m.in. rozbudowy, przebudowy i unowocześnienia sieci dróg powiatowych i gminnych o istotnym znaczeniu gospodarczym, a także przedsięwzięcia zapewniające dostępność komunikacyjną do terenów inwestycyjnych, m.in. celem doprowadzenia do uzbrojenia terenów pod inwestycje gospodarcze, zabezpieczające kluczowe dla danego obszaru powiązania z drogami krajowymi i regionalnymi, obiektami o dużym znaczeniu dla rozwoju gospodarki.

W wyniku zakończonych projektów z zakresu *lokalnej infrastruktury drogowej* w okresie sprawozdawczym wybudowano **6,83 km** dróg, narastająco 15,8 km, co w stosunku do wartości z końca 2011 r., daje wzrost o 76%. Jednocześnie sumarycznie zrekonstruowano **96,99 km** dróg w województwie opolskim, w tym przebudowano **57,71 km** dróg powiatowych, **38,48 km** dróg gminnych oraz blisko **0,8 km** mostów. Analizując stopień osiągnięcia wskaźnika w odniesieniu do roku 2011 r. wynika, iż jego wartość w okresie sprawozdawczym wzrosła o 15%. Ponadto w ramach inwestycji na drogach lokalnych wartość wygenerowanych *oszczędności czasu w przewozach pasażerskich i towarowych* wyniosła **12 096 787,74 Euro/rok**.

Po zrealizowaniu wszystkich dotychczas podpisanych umów o dofinansowanie w ramach poddziałania 3.1.2 *Drogi lokalne* przewiduje się, iż długość zrekonstruowanych dróg wyniesie około **116,2 km**, a długość nowych dróg **20,07 km**. Obie wartości przekroczą nieznacznie zakładaną wartość docelową zaktualizowaną w trakcie renegotjacji Programu. W ramach podjętych inwestycji z zakresu lokalnej infrastruktury drogowej wskaźnik *Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich i towarowych* osiągnie wartość na poziomie **13 427 915,90 Euro/rok**.

Zgodnie z założeniami RPO WO 2007-2013 w ramach infrastruktury drogowej o znaczeniu lokalnym, wspierane są projekty zapewniające dostęp do terenów inwestycyjnych oraz łączące te tereny z drogami krajowymi i regionalnymi, wpływając w ten sposób na atrakcyjność gospodarczą regionu. W okresie sprawozdawczym w ramach poddziałania 3.1.2 *Drogi lokalne* zakończyła się realizacja 11 projektów. Blisko 55% z nich dotyczyło inwestycji poprawiających komunikację obszarów lokalnych z drogami wyższego rzędu, a nieco ponad 45% dotyczyło poprawy dostępu do terenów inwestycyjnych i przemysłowych.

Przykładem dużego znaczenia wsparcia dróg lokalnych dla rozwoju gospodarczego jest realizacja przez Gminę Strzelce Opolskie projektu *Budowa drogi łączącej ul. Mickiewicza z ul. Bursztynowa w Strzelcach Opolskich-etap I*. Dzięki inwestycji wybudowano blisko **1 km** drogi gminnej, łączącej ul. Mickiewicza z ul. Bursztynową, wraz z oświetleniem ulicznym i kanalizacją deszczową oraz inną infrastrukturą towarzyszącą. Droga

umożliwiła pełne skomunikowanie i zwiększyła dostępność obszarów o strategicznym znaczeniu rozwojowym, warunkujących możliwość rozpoczęcia inwestycji, a powodujących zaspokojenie potrzeb mieszkańców i inwestorów. Droga połączyła komunikacyjnie obszary miejskie i ośrodki gospodarcze na terenie powiatu strzeleckiego i pozwoliła na bezpośrednią komunikację z drogi wojewódzkiej nr 426 poprzez ul. Mickiewicza, ul. Bursztynowa z drogą wojewódzką nr 409 w kierunku Krapkowic oraz poprzez ul. Strzelców Bytomskich umożliwiła połączenie z drogą krajową nr 94 w kierunku Opola.

Należy również wyróżnić projekt Gminy Rudniki *Przebudowa dróg gminnych: Nr 101065 O - ulica Dąbrówka i Nr 101020 O Rudniki – Jaworzno Polesie*. Miał on na celu przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i ekonomicznej obszarów wiejskich gminy Rudniki oraz zwiększenie ich atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej poprzez przebudowę dróg. Przede wszystkim udostępnił atrakcyjne tereny inwestycyjne o powierzchni 55 ha. Dzięki połączeniu dróg objętych projektem z drogą krajową nr 42 i nr 43, realizacja projektu zwiększyła dostępność komunikacyjną obszaru gminy, zwłaszcza sołectw Rudniki, Mirowszczyzna i Jaworzno. Projekt poprawił też znacznie poziom bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego dzięki budowie chodnika i utwardzonych poboczy oraz przebudowie nawierzchni jezdni. W ramach projektu przebudowano ponad **2 km** dróg gminnych.

Instytucja Zarządzająca pozyskała dodatkowe środki na niwelowanie skutków powodzi, tym samym w ramach poddziałania 3.1.2 realizowany będzie projekt *Przebudowa mostu w ciągu drogi 1404 O Cisek-Bierawa*, na którego realizację przeznaczono ponad 7 mln Euro.

W ramach RPO WO 2007-2013 podjęto szereg działań prorozwojowych z zakresu rozwoju infrastruktury transportowej, co znalazło odzwierciedlenie w kształtowaniu się podstawowych wskaźników w tym obszarze. W 2011 r. długość dróg publicznych o twardej nawierzchni wyniosła 8 475 km (wzrost od 2005 r. o ponad 110 km). Poprawa infrastruktury drogowej skutkuje również systematyczną poprawą bezpieczeństwa na drogach w regionie. W 2012 r. opolska policja odnotowała 798 wypadków, w których zginęły 82 osoby, natomiast rok wcześniej odpowiednio: 836 wypadków i 99 zabitych.

Obszar: Transport publiczny [działanie 3.2]

W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja **1** projektu dotyczącego transportu miejskiego.

Analiza SWOT RPO WO 2007-2013 wskazała, iż mocnymi stronami Opolszczyzny jest gęsta sieć połączeń drogowych i kolejowych. Istotnym problemem jest natomiast stan infrastruktury tej sieci, a także stan techniczny taboru transportu publicznego. W ramach działania 3.2 *Transport publiczny* Zarząd Województwa Opolskiego zdecydował o realizacji zadań związanych z odnowieniem istniejącego taboru, zarówno kolejowego, jak i autobusowego.

W ramach projektu Samorządu Województwa Opolskiego *Zakup pojazdów szynowych*, którego realizacja zakończyła się w 2009 r. zakupiono 5 szynobusów na potrzeby regionalnych przewozów kolejowych na terenie województwa. Zakupiony tabor jest dostosowany do przewozu osób niepełnosprawnych i emituje mniej szkodliwych dla środowiska spalin.

Natomiast w okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja jednego projektu na zakup taboru autobusowego. W województwie opolskim komunikacja miejska funkcjonuje w czterech miastach: Opole, Nysa, Kędzierzyn-Koźle i Brzeg. Wyeksploatowana i przestarzała flota powodowała, iż komunikacja zbiorowa nie była atrakcyjną alternatywą dla mieszkańców regionu, uniemożliwiając możliwość korzystania z niej osobom starszym, niepełnosprawnym, osobom z wózkami dziecięcymi, które na ogół mają największą potrzebę skorzystania z takiego rodzaju komunikacji. W ramach zakończonego projektu zakupiono 5 autobusów dla komunikacji miejskiej w Opolu. Ich nabycie spowodowało, iż wskaźnik *Liczba zakupionych środków transportu publicznego* w stosunku do wartości założonych stanowi 317%. Natomiast *Przyrost ludności korzystającej z komunikacji miejskiej* wynosi obecnie **1 217 321 osób**, co stanowi 79,4% zakładanej wartości.

Dzięki realizacji projektów, których przedmiotem był zakup taboru kolejowego i autobusowego, zminimalizowane zostały problemy grup społecznych najczęściej korzystających z komunikacji zbiorowej, tj. osób starszych, niepełnosprawnych, których mobilność często ogranicza się tylko do takiej komunikacji. Zakup pojazdów niskopodwoziowych umożliwił korzystanie z nich osobom na wózkach inwalidzkich oraz

osobom z wózkami dziecięcymi. Ponadto w starym taborze brakowało udogodnień dla osób niepełnosprawnych, w tym m. in. ekranów wyświetlających numery pojazdów, urządzeń z automatyczną zapowiedzią przystanków ułatwiających korzystanie osobom niewidzącym lub niedowidzącym. Nowe pojazdy zapewniają większy komfort jazdy oraz większe bezpieczeństwo. Nowa flota obsługuje największe miasta wraz z terenami peryferyjnymi oraz sąsiadujące gminy, co umożliwia stosowne umowy. Zapewnia to skomunikowanie szerszego obszaru i zwiększenie mobilności ludności zamieszkującej obrzeża miast. Ponadto konstrukcja nowych pojazdów powoduje mniejszą emisję spalin do powietrza, co wpływa na poprawę stanu środowiska naturalnego.

Wśród słabych stron regionu z analizy SWOT wymienia się również brak działającego lokalnego lotniska pasażerskiego. Jednak z uwagi na światowy kryzys gospodarczy, który negatywnie wpłynął na dynamikę przewozów lotniczych oraz dostrzegając potrzeby realizacji inwestycji w zakresie infrastruktury drogowej, IZ RPO WO 2007-2013 podjęła decyzję o zawieszeniu projektu utworzenia lokalnego portu lotniczego w Kamieniu Śląskim. Dzięki uwolnionym środkom wsparło projekty z zakresu infrastruktury dróg regionalnych.

Wszystkie projekty dofinansowane w ramach działania 3.2 realizują zarówno założenia i cele RPO WO 2007-2013 przyczyniając się do podniesienia konkurencyjności i atrakcyjności inwestycyjnej regionu, jak i *Strategii Europa 2020* poprzez wpływ na poprawę systemu transportu publicznego.

Wyniki badania ewaluacyjnego

W okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono badań ewaluacyjnych dedykowanych Osi priorytetowej 3 *Transport*.

➔ **Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3.3 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w 2012 r.**

Realizacja zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do Osi 3

IZ RPO WO 2007-2013 w ramach przeprowadzonej analizy postępu finansowego i rzeczowego Osi uwzględniła dotychczasowe rekomendacje KE, w szczególności w zakresie kontynuowania sposobu przedstawiania uzasadnienia i logiki interwencji Programu. Jej wyniki będą stanowić dobrą podstawę do planowania operacji i działań w nowym okresie programowania 2014-2020.

➔ **Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej**

Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi

IZ RPO WO 2007-2013 prowadzi bieżący monitoring postępu wdrażania Osi priorytetowej 3 zarówno w zakresie postępu finansowego, jak i rzeczowego. W związku z dodatkowymi środkami z KRW oraz powstałymi w ramach Osi oszczędnościami IZ RPO WO 2007-2013 w 2012 roku przeprowadziła dodatkowy nabór wniosków w tym obszarze. Ponadto nastąpiło złożenie pełnej dokumentacji projektowej dla 2 inwestycji, które zostaną wsparte w ramach KRW, w tym jeden projekt dotyczy niwelowania skutków powodzi z 2010 r. Na 2013 rok IZ RPO WO 2007-2013 zaplanowała przeprowadzić kolejny nabór wniosków.

3.3.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi do uzupełnienia

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 nie napotkała na problemy w zakresie wdrażania Osi priorytetowej 3 *Transport*.

PODSUMOWANIE WDRAŻANIA OSI 3 TRANSPORT

Alokacja EFRR: 137 904 154 Euro

POSTĘP FINANSOWY

- ⇒ 10 naborów konkursowych
- ⇒ 11 projektów IPI

⇒ 109 umów na kwotę EFRR
126,98 mln Euro (91%)

⇒ płatności na kwotę EFRR
102,90 mln Euro (74%)

POSTĘP RZECZOWY

⇒ wybudowano
22,31 km nowych dróg

⇒ zrekonstruowano
152,4 km dróg
regionalnych i lokalnych

⇒ zakupiono 5 szynobusów
i 33 autobusy komunikacji
miejskiej

⇒ odnotowano przyrost
ludności korzystającej
z komunikacji miejskiej
o 1,2 mln osób rocznie

3.4 Oś priorytetowa 4 *Ochrona środowiska*

3.4.1 Osiąganie celów i analiza postępów

Celami Osi priorytetowej 4 *Ochrona środowiska* są:

- poprawa jakości środowiska naturalnego poprzez unowocześnienie gospodarki wodno-ściekowej oraz zmniejszenie zagrożenia powodziowego;
- zwiększenie stopnia segregacji oraz ponownego wykorzystania odpadów;
- poprawa jakości powietrza oraz zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych;
- zachowanie i ochrona różnorodności biologicznej oraz walorów przyrodniczych i krajobrazowych województwa opolskiego.

Za wdrażanie Osi priorytetowej 4 odpowiada w całości IZ RPO WO 2007-2013.

Na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska przeznaczono dodatkowe środki w kwocie **6 500 000 Euro** pochodzące z Krajowej Rezerwy Wykonania. Całkowita kwota alokacji na Oś priorytetową 4 wynosi w ramach EFRR **49 214 481 Euro**, co stanowi **10%** środków Programu.

W ramach Osi realizowane są przedsięwzięcia polegające m.in. na budowie, przebudowie systemów wodno-kanalizacyjnych, budowie, rekultywacji składowisk odpadów, zakupie urządzeń i wyposażenia dla systemów segregacji odpadów, budowie, przebudowie lub remoncie obiektów przeciwpowodziowych, budowie, przebudowie obiektów, zakupie urządzeń służących do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, ochronie bioróżnorodności.

Pomoc kierowana jest m.in. do jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych czy parków krajobrazowych.

Na realizację *Strategii Europa 2020* przeznaczono całą alokację zapisaną na Oś priorytetową 4.

Stan wdrażania Osi priorytetowej 4 od uruchomienia Programu

Nabory wniosków

- ⇒ przeprowadzono **8 naborów wniosków w ramach procedury konkursowej** oraz złożono pełną dokumentację projektową dla **2 projektów kluczowych**: *Zbiornik retencyjny Kluczbork na rzece Stobrawie w km 61+500* oraz *Budowa lewostronnego wału rzeki Odry pn. „Cisek-Dzielniczka” zadanie 1,6,7*;
- ⇒ całkowita kwota alokacji EFRR przeznaczona na przeprowadzone nabory wyniosła **48,55 mln Euro** [198,90 mln PLN], w tym na nabory w ramach procedury konkursowej **42,80 mln Euro** [175,34 mln PLN], na nabory w ramach procedury pozakonkursowej **5,75 mln Euro** [23,56 mln PLN].

Wnioski złożone

- ⇒ złożono łącznie **136 wniosków** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej i pozakonkursowej;
- ⇒ całkowita wartość wszystkich złożonych wniosków wyniosła **152,96 mln Euro** [626,65 mln PLN], a dofinansowanie z EFRR stanowiło **92,39 mln Euro** [378,51 mln PLN];
- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **115 wniosków** na całkowitą wartość **136,81 mln Euro** [560,47 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **79,90 mln Euro** [327,33 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

- ⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostało zaakceptowanych **80 projektów**, na całkowitą wartość **107,26 mln Euro** [439,44 mln PLN], w tym dofinansowanie EFRR **59,83 mln Euro** [245,11 mln PLN];
- ⇒ wśród projektów zaakceptowanych do realizacji znalazły się dwa projekty kluczowe *Zbiornik retencyjny Kluczbork na rzece Stobrawie w km 61+500* oraz *Budowa lewostronnego wału rzeki Odry pn. „Cisek – Dzielniczka” zadanie 1, 6, 7*.

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **65 umów** o dofinansowanie o całkowitej wartości **77,58 mln Euro** [317,84 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **42,35 mln Euro** [173,51 mln PLN];
- ⇒ poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej wyniósł około **86%**;
- ⇒ spośród umów podpisanych w ramach przedmiotowej Osi **86,43%** stanowią projekty wybrane w procedurze konkursowej, natomiast **13,57%** to projekty umieszczone w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*.

Tabela 57. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 4 w podziale na typy projektów [mln Euro]

Lp.	Typ projektu	Liczba umów	Dofinansowanie z EFRR	Udział projektów konkursowych/ IPI w wartości EFRR wszystkich umów podpisanych w ramach Osi 4
1.	<i>konkursowy</i>	63	36,60	86,43%
2.	<i>IPI</i>	2	5,75	13,57%
RAZEM:		65	42,35	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

W ramach inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020* Obszar **Klimat, energia, mobilność** realizowany jest w zakresie 7 kategorii Osi priorytetowej 4: 42, 43, 44, 46, 51, 53, 54. Wartość podpisanych **65 umów** w ramach tego obszaru wynosi **42,35 mln Euro** [173,51 mln PLN], co stanowi **20,61%** alokacji przeznaczonej na obszar *Tabela 58*.

Tabela 58. Realizacja *Strategii Europa 2020* w ramach Osi priorytetowej 4 [mln Euro]

Nazwa priorytetu	Nazwa obszaru	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację <i>Strategii Europa 2020</i>	Dofinansowanie z EFRR	% realizacji obszaru
<i>Rozwój zrównoważony - wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; sustainable growth</i>	<i>Klimat, energia, mobilność</i>	16,17,18,19,20,21,22,23,24,25, 26,27,28,29,30,31,32,33,34,35, 36,37,38,39,40,41, 42,43,44,45, 46,47,48,49,50,51,52,53,54	42,35	21%
RAZEM:			42,35	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu w ramach wniosków złożonych, zatwierdzonych do realizacji oraz podpisanych umów przedstawiono w *Tabeli 59*.

Tabela 59. Stan wdrażania Osi priorytetowej 4 od uruchomienia Programu [mln Euro]

Nr i termin naboru	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR
4.1 Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami						
I nabór (03-17.11.2008)	19	26,12	15	20,74	15	16,66
II nabór (03-17.08.2009)	9	8,37	8	7,71	8	7,15
III nabór (15-29.09.2010)	9	2,38	6	1,71	6	1,19

Nr i termin naboru	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR
IV nabór (27.12-10.01.2012)	4	1,16	3	0,74	2	0,64
Razem 4.1	41	38,03	32	30,90	31	25,64
4.2 Zabezpieczenie przeciwpowodziowe						
IPI (05-20.01.2009)	1	5,24	1	3,84	1	4,64
IPI (19.01-02.02.2010)	1	3,97	1	3,97	1	1,11
Razem 4.2	2	9,21	2	7,81	2	5,75
4.3 Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii						
I nabór (01-15.02.2010)	71	38,16	27	15,17	25	10,54
II nabór (16-30.08.2012)	14	6,42	12	5,46	<i>nie podpisano umów</i>	
Razem 4.3	85	44,58	39	20,64	25	10,54
4.4 Ochrona bioróżnorodności Opolszczyzny						
I nabór (01-15.09.2009)	5	0,38	4	0,30	4	0,28
II nabór (17-31.03.2011)	3	0,19	3	0,17	3	0,14
Razem 4.4	8	0,57	7	0,47	7	0,42
OGÓŁEM	136	92,39	80	59,83	65	42,35

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wnioski o płatność

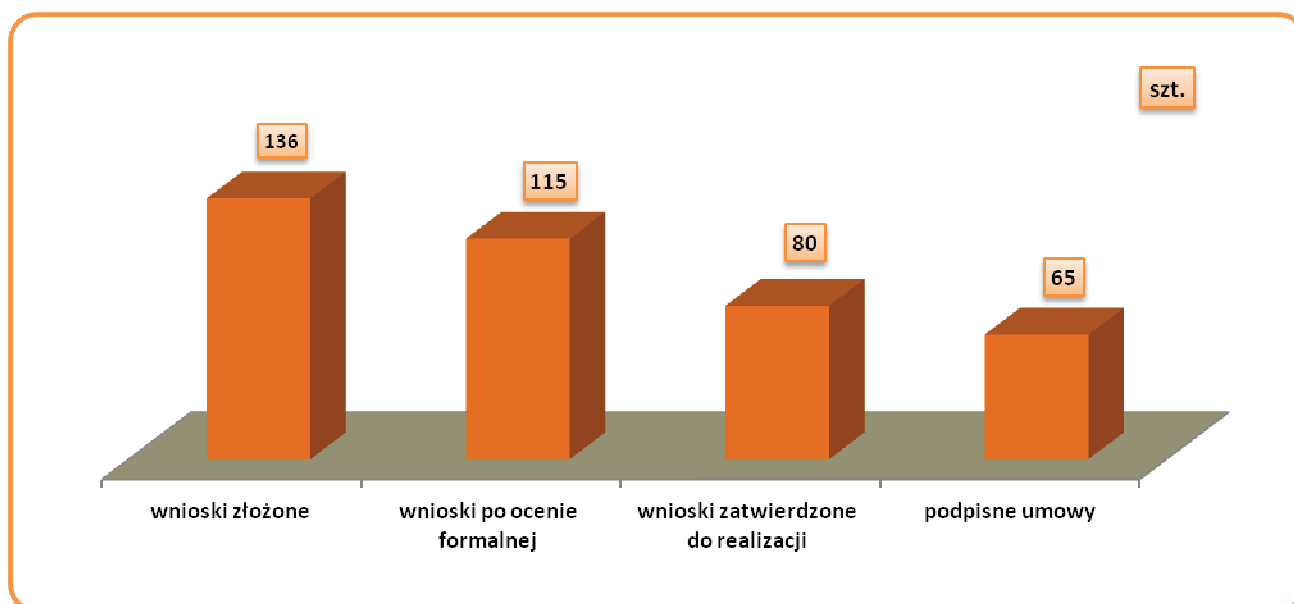
⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **33,81 mln Euro** [138,53 mln PLN], co stanowi ponad **68%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach przedmiotowej Osi priorytetowej.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **32,58 mln Euro** [133,47 mln PLN], co stanowi około **66%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 4.

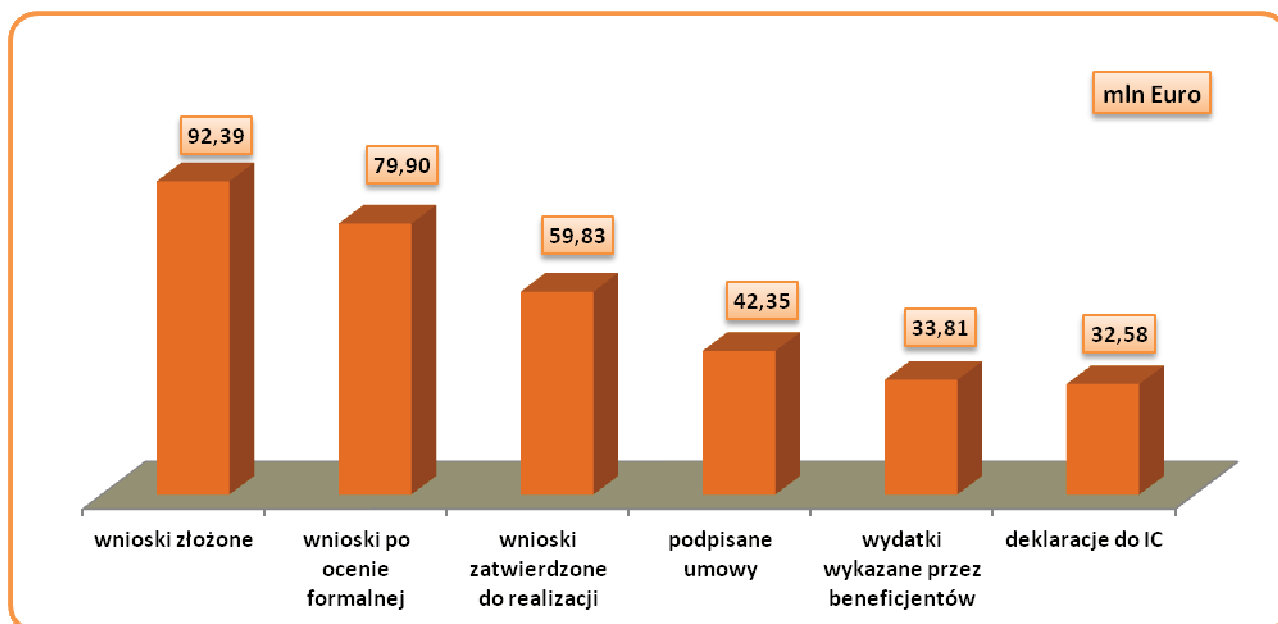
Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu przedstawiono na *Wykresach 42-43*.

Wykres 42. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 4 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 43. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 4 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

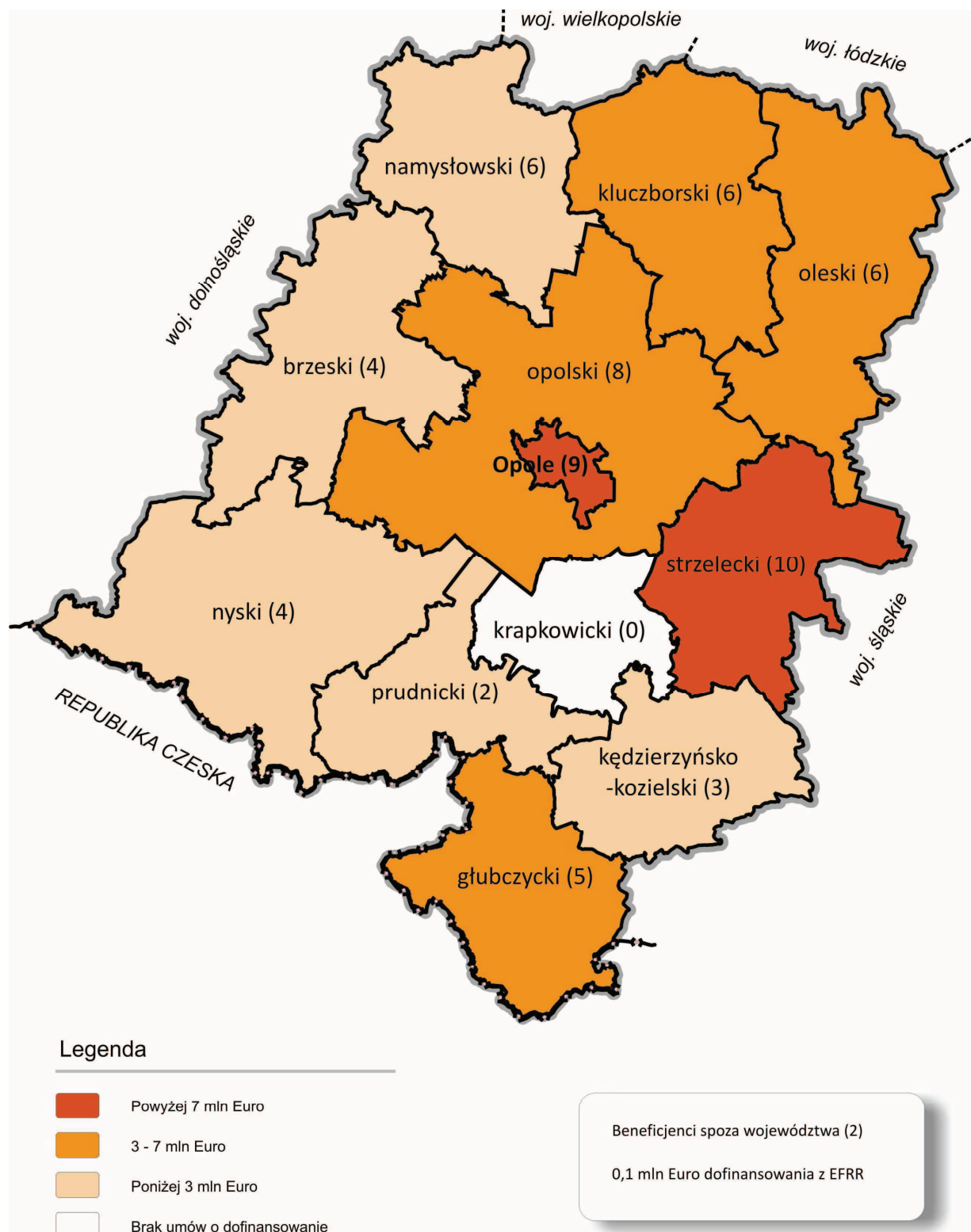
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Projekty z zakresu infrastruktury wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony przeciwpowodziowej, ochrony powietrza i bioróżnorodności Opolszczyzny realizują beneficjenci z wszystkich powiatów województwa opolskiego, za wyjątkiem powiatu krapkowickiego. Najaktywniejsi w pozyskiwaniu środków okazali się beneficjenci z **powiatu strzeleckiego** (9,03 mln Euro), **Miasta Opola** (8,23 mln Euro), i **opolskiego** (4,75 mln Euro). Tam też realizowana jest największa liczba inwestycji z zakresu ochrony środowiska: odpowiednio 10, 9 i 8, co zostało zaprezentowane na *Mapie 10*.

Większość, bo około **62%** (26,10 mln Euro) środków w ramach Osi priorytetowej 4 skierowano na realizację inwestycji na terenach wiejskich. Wartość projektów realizowanych na obszarach miejskich to 16,25 mln Euro (**38%**)

Mapa 10. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 4 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)

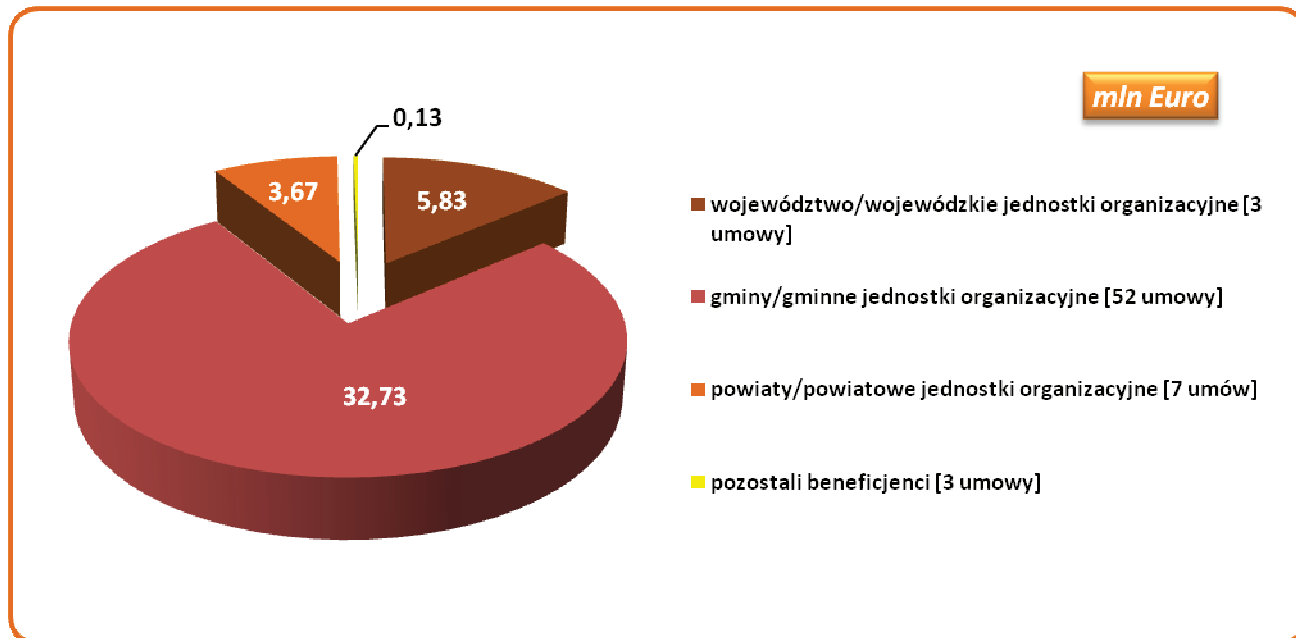
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Odbiorcami wsparcia w ramach Osi priorytetowej 4 są przede wszystkim są jednostki samorządu terytorialnego.

Ponad **77%** środków pozyskały gminy/gminne jednostki organizacyjne, głównie na realizację projektów z zakresu infrastruktury wodno-ściekowej i termomodernizacji.

Spośród 3 projektów realizowanych przez Samorząd Województwa Opolskiego, 2 to znaczące projekty z zakresu ochrony przeciwpowodziowej: *Zbiornik retencyjny Kluczbork na rzece Stobrawie w km 61+500* oraz *Budowa lewostronnego wału rzeki Odry pn. "Cisek-Dzielniczka" zadanie 1,6,7* na kwotę dofinansowania z EFRR ponad **5,7 mln Euro**.

Wykres 44. Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 4

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Stan wdrażania Osi priorytetowej 4 w okresie sprawozdawczym

Nabory wniosków

- ⇒ przeprowadzono **2 nabory wniosków**: IV nabór w ramach działania 4.1 *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami* oraz II nabór w ramach działania 4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii*;
- ⇒ całkowita kwota alokacji EFRR przeznaczona na nabory wyniosła **7,13 mln Euro** [29,23 mln PLN].

Wnioski złożone

- ⇒ złożono **18 wniosków** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej;
- ⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **11,52 mln Euro** [47,19 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **7,58 mln Euro** [31,06 mln PLN];
- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **16 wniosków** o całkowitej wartości **9,63 mln Euro** [39,47 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **6,81 mln Euro** [27,92 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

- ⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostało zaakceptowanych **15 projektów** (3 projekty w ramach działania 4.1 *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami* oraz 12 projektów w ramach działania 4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii*). Całkowita wartość tych projektów to **8,87 mln Euro** [36,32 mln PLN], w tym kwota dofinansowania z EFRR **6,20 mln Euro** [25,40 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **2 umowy** o dofinansowanie o całkowitej wartości **0,88 mln Euro** [3,62 mln PLN], w tym kwota dofinansowania z EFRR **0,64 mln Euro** [2,62 mln PLN].

Wnioski o płatność

⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę EFRR **5,67 mln Euro** [23,25 mln PLN], co stanowi ponad **11%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach przedmiotowej Osi.

Tabela 60. Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osi priorytetowej 4 w okresie sprawozdawczym

[mln Euro]

Nr i nazwa działania	Dofinansowanie EFRR	Stopień realizacji zobowiązań w ramach działania	Stopień realizacji zobowiązań w ramach Osi priorytetowej
4.1 Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami	2,95	11,55%	5,97%
4.2 Zabezpieczenie przeciwpowodziowe	0,79	13,60%	1,59%
4.3 Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii	1,84	10,46%	3,73%
4.4 Ochrona bioróżnorodności Opolszczyzny	0,09	20,65%	0,19%
OGÓŁEM	5,67	-	11,48%

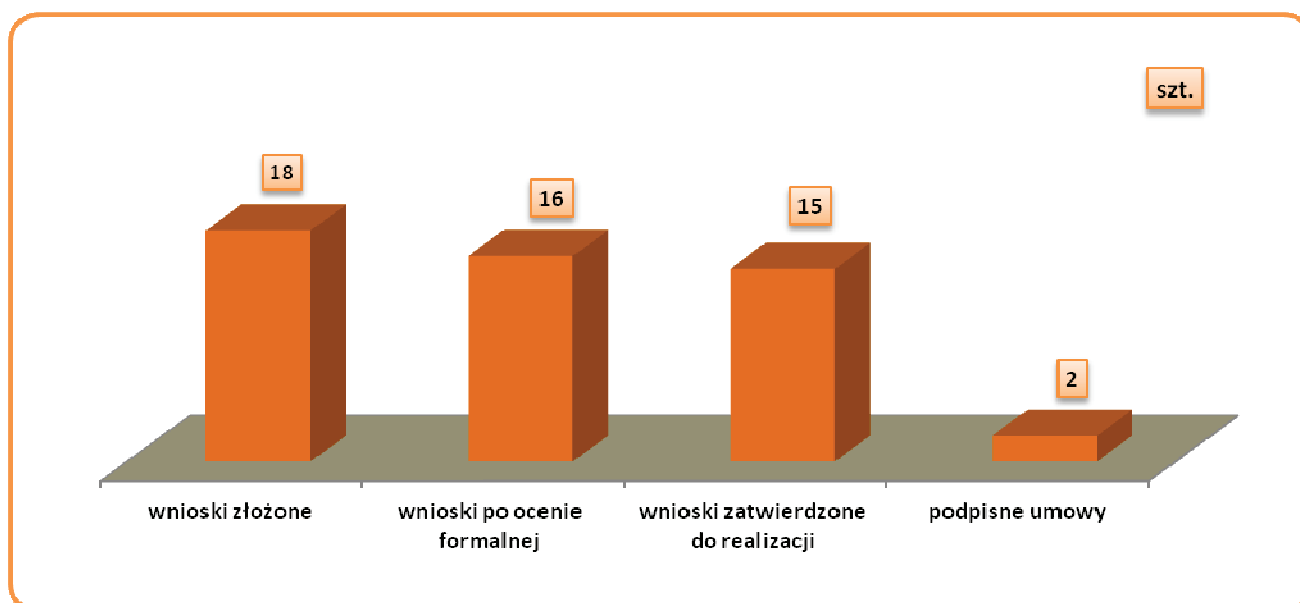
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13)

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **8,33 mln Euro** [34,13 mln PLN], co stanowi około **17%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 4.

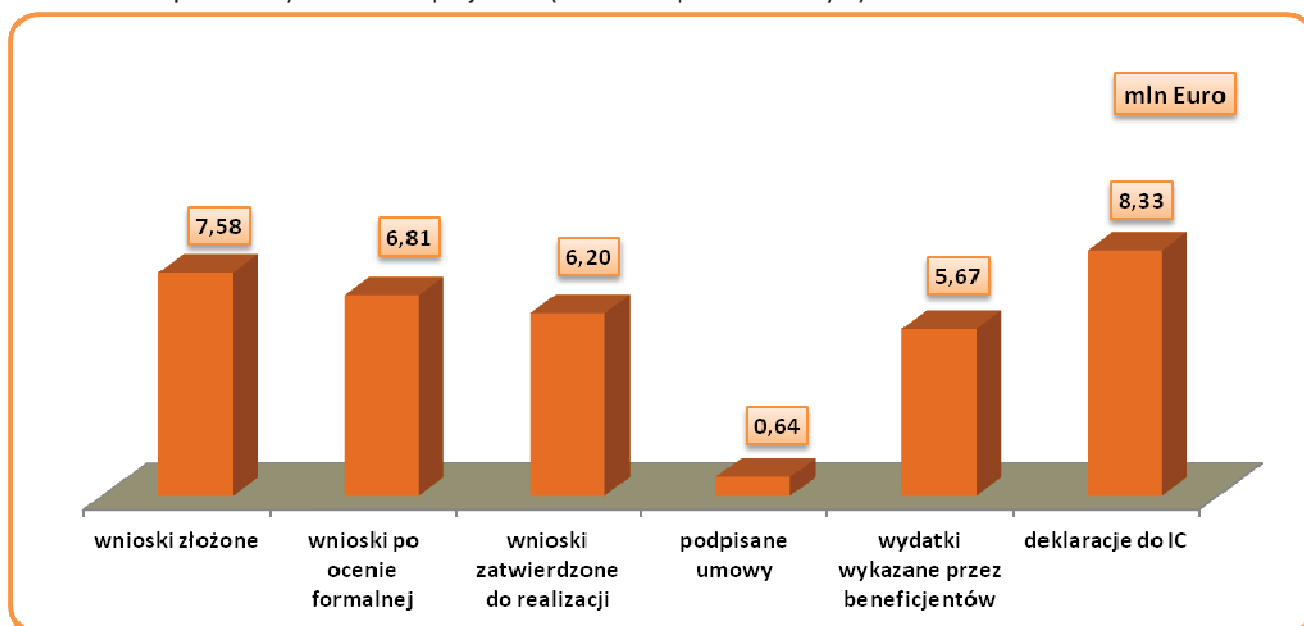
Informacje nt. stanu wdrażania Osi w okresie sprawozdawczym przedstawiono na Wykresach 45-46.

Wykres 45. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 4 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 46. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 4 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Planowane nabory

Zgodnie z *Ramowym harmonogramem naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z dnia 18 grudnia 2012 r.*, na rok 2013 zaplanowano **1 nabór** wniosków w ramach procedury konkursowej na łączną kwotę alokacji EFRR i budżetu państwa **0,78 mln Euro**.

Tabela 61. Planowane nabory wniosków w ramach Osi priorytetowej 4 w 2013 r.

[mln Euro]

Nr i nazwa działania	Termin i nr naboru	Alokacja na nabór	
		EFRR	BP
4.3 Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii	14-28 lutego – (III nabór)	0,66	0,12
SUMA:		0,66	0,12

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie *Ramowego harmonogramu naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z 18 grudnia 2012 r.*

Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji/działania

Działania wspierane w ramach wybranych działań PO liŚ 2007 – 2013 są dopełnieniem inwestycji dofinansowanych w ramach Osi priorytetowej 4 RPO WO 2007-2013.

Największe wartości dodane widoczne są w ramach projektów dotyczących zapobieganiu zagrożeniom oraz budowy i modernizacji systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków. W ramach działania 3.1 PO liŚ 2007-2013 realizowany jest projekt pn: *"Modernizacja zbiornika wodnego Nysa w zakresie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego - etap I"* w zakresie którego powstanie ponad 14 km wałów przeciwpowodziowych, a liczba osób objętych ochroną przeciwpowodziową wyniesie ponad 237 tys. osób.

Istotne znaczenie mają również inwestycje w zakresie ochrony środowiska naturalnego, zapobiegania zagrożeniom czy usuwanie katastrof naturalnych współfinansowanych jest w ramach PROW 2007-2013. Podpisano łącznie 240 umów na kwotę dofinansowania ponad 46 mln Euro, a najwięcej bo 118 umów na działania związane z przywracaniem potencjału produkcji rolnej zniszczonej w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych. Natomiast największą wartość (ponad 36 mln Euro) stanowią projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, stacje uzdatniania wody, sieć kanalizacyjna), gospodarki odpadami, a także wytwarzania i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych.

Tabela 62. Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu ochrony środowiska i energii

[mln Euro]

Kod	Temat priorytetowy/działanie	Liczba umów	Wartość dofinansowania z UE
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013			
Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom			
44	Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi	4	16,03
46	Oczyszczanie ścieków	8	86,43
47	Jakość powietrza	3	7,67
48	Zintegrowany system zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń	1	4,88
54	Promowanie bioróżnorodności i ochrony przyrody (w tym NATURA 2000)	8	1,32
53	Zapobieganie zagrożeniom (w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnym i technologicznym)	2	88,58
RAZEM		26	204,91
Energia			
35	Gaz ziemny	2	4,34
39	Energia odnawialna: wiatrowa	1	4,31
43	Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią	5	14,34
RAZEM		8	22,99
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013			
125	Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa	10	4,59
126	Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych	118	1,43
226	Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych	13	4,09
321	Podstawowe usługi dla ludności i gospodarki wiejskiej	99	36,75
RAZEM		240	46,86
RAZEM PO		274	274,76

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Indywidualne projekty kluczowe

W ramach Osi priorytetowej 4 realizowane są projekty kluczowe mające na celu zabezpieczenie przeciwpowodziowe mieszkańców Opolszczyzny.

Do końca 2012 r. zakończyła się realizacja rzeczowa projektu *Zbiornik retencyjny Kluczbork na rzece Stobrawie w km 61+500*. Zbiornik stanowi jeden z elementów całego systemu małej retencji w województwie opolskim. Realizacja przedsięwzięcia pozwoliła rozwiązać problem ochrony przeciwpowodziowej północnej części regionu w obszarze 7 miejscowości w gminach Kluczbork, Lasowice Wielkie i Wołczyn. Dzięki realizacji tego przedsięwzięcia przed powodzią zabezpieczonych zostało ponad **46 tys. osób**. Ponadto, zbiornik pełni

funkcję rolniczą, jako źródło wody wspomagające intensyfikację rolniczą, a także przyczynia się do podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej, turystycznej i rekreacyjnej dla miejscowej i okolicznej ludności.

W celu zabezpieczenia mieszkańców lewobrzeżnej doliny rzeki Odry przez powodzią, na terenie gminy Cisek realizowany jest drugi projekt kluczowy *Budowa lewostronnego wału rzeki Odry pn. Cisek-Dzielnicza zadanie 1, 6, 7*. Efektem realizacji przedsięwzięcia będzie m.in. zwiększenie naturalnej retencji dolin rzecznych z zachowaniem dobrego stanu ekologicznego oraz uporządkowanie gospodarki retencyjnej obiektów hydrotechnicznych i melioracyjnych na terenie przyległych gmin Kędzierzyn-Koźle i Reńska Wieś. Na koniec okresu sprawozdawczego projekt znajdował się w trakcie realizacji. Realizacja przedmiotowej inwestycji przebiega bez większych zakłóceń i opóźnień.

Tabela 63. Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 4 RPO WO 2007-2013b

[mln Euro]

Nr i nazwa działania	Liczba projektów	Wartość EFRR
4.2 Zabezpieczenie przeciwpowodziowe	2	5,75
RAZEM	2	5,75

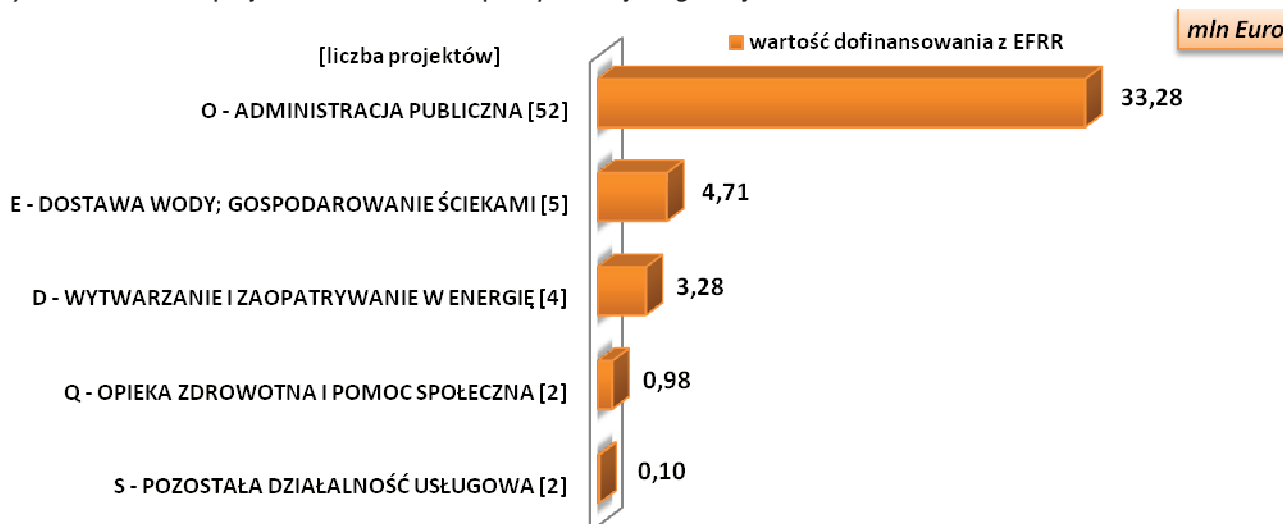
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

Ze względu na specyfikę inwestycji wspieranych w ramach Osi priorytetowej 4 (infrastruktura wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, ochrona przeciwpowodziowa, ochrona jakości powietrza), zdecydowaną przewagę beneficjentów stanowią jednostki samorządu terytorialnego (Sekcja O *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* – 52 umowy na kwotę dofinansowania z EFRR 33,3 mln Euro) bądź ich jednostki organizacyjne działające w Sekcji E *Dostawa wody; Gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją* oraz Sekcji D *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych*.

Szczegółowy podział projektów na sektory gospodarki w ramach Osi priorytetowej 4 przedstawia Wykres 47.

Wykres 47. Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 4 wg Sekcji PKD 2007

Źródło: Opracowanie własne IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.

Analiza jakościowa

W ramach Osi priorytetowej 4 realizowanych jest **65** projektów, w tym **23** z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, **8** z zakresu gospodarki odpadami, **2** projekty z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, **25** projektów z zakresu ochrony powietrza i odnawialnych źródeł energii oraz **7** projektów z zakresu zachowania bioróżnorodności regionu.

Od początku wdrażania Programu zakończyła się realizacja **37** projektów, w tym **13** z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, **3** z zakresu gospodarki odpadami, **17** z zakresu ochrony powietrza i odnawialnych źródeł energii oraz **4** w zakresie bioróżnorodności.

W ramach Osi priorytetowej 4 założono realizację 6 wskaźników produktu i 6 wskaźników rezultatu. Obecnie realizowanych jest 5 wskaźników produktu i 4 rezultatu. Poziom realizacji wskaźników wyznaczonych jako mierniki celów Osi priorytetowej 4 prezentuje *Tabela 64*. Wartości wskaźników produktu i rezultatu zostały przedstawione w oparciu o zatwierdzone wnioski o płatność końcową oraz na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie.

Tabela 64. Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 4 od uruchomienia Programu

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Umowy	
			wartość obecna	%	wartość obecna	%
Wskaźniki produktu						
4.1	Liczba projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej [szt.]	9	13	144,4	23	255,6
4.2	Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami [szt.]	3	3	100	8	266,7
4.3	Liczba projektów mających na celu poprawę jakości powietrza [szt.]	41	17	41,5	25	61,0
4.4	Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej [szt.]	16	1	6,3	1	6,3
4.5	Liczba projektów z zakresu prewencji zagrożeń [szt.]	2	0	0	2	100,0
4.6	Liczba wspartych projektów w zakresie bioróżnorodności [szt.]	6	4	66,7	7	116,7
Wskaźniki rezultatu						
4.7	Powierzchnia terenów zrekultywowanych w wyniku realizacji projektów [km ²]	0,01	0,05	500	0,15	1 500
4.8	Liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów [osoby]	31 000	0	0	166 537	537,2
4.9	Liczba osób zabezpieczonych przed powodzią w wyniku realizacji projektów [osoby]	48 713	0	0	48 713	100,0
4.10	Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektów [osoby]	14 000	18 270	130,5	30 519	218,0
4.11	Dodatkowa moc produkcji energii ze źródeł odnawialnych [MW]	4,25	0,91	21,4	1,58	37,2
4.12	Łączna powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów [ha]	9	5,05	56,1	11,12	123,6

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Zgodnie z danymi w Załączniku IV.

Biorąc pod uwagę szacowaną realizację, 7 wskaźników realizowanych w ramach działań 4.1 oraz 4.4 przekroczy założoną na etapie programowania wartość docelową. W przypadku szacowanej realizacji 2 wskaźników dla projektów podejmowanych w ramach działania 4.2 zakładane jest osiągnięcie 100% poziomu. Dla 3 wskaźników realizowanych w działaniu 4.3 obecnie zagrożonych nieosiągnięciem, podjęte zostały środki zaradcze w postaci dodatkowo przeprowadzonego naboru oraz dwóch kolejnych naborów planowanych do realizacji w I połowie 2013 r. W wyniku podjętych działań wartości wskaźników powinny

wzrosnąć do poziomu zapewniającego ich pełną realizację. Szczegółowe informacje dotyczące stopnia realizacji wskaźników zostały przedstawione w dalszej części analizy jakościowej.

✓ **Liczba projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.1 *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami*,
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi ponad 144% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015,
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie blisko 256% wartości docelowej. Przekroczenie wartości wskaźnika wynika z faktu zwiększania przez IZ RPO WO 2007-2013 alokacji na działanie, ze względu na duże zainteresowanie potencjalnych beneficjentów inwestycjami w obszarze gospodarki wodno-ściekowej,
- wg stanu na koniec 2012 r. wartość docelowa wskaźnika zostanie znacznie przekroczona,

✓ **Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.1 *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami*,
- do końca 2012 r. podpisane zostały 2 kolejne umowy na dofinansowania projektów w obszarze gospodarki odpadami, co przekłada się na osiągnięcie szacowanej realizacji wskaźnika dla roku 2015 na poziomie prawie 267% wartości docelowej. Przekroczenie zakładanej wartości jest m.in. wynikiem przeprowadzania dodatkowego naboru w zakresie gospodarki odpadami na przełomie 2011/2012 roku,
- w okresie sprawozdawczym zakończona została realizacja 3 inwestycji, co stanowi 100% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015,
- wg stanu na koniec 2012 r. wartość docelowa wskaźnika zostanie znacznie przekroczona,

✓ **Liczba projektów mających na celu poprawę jakości powietrza**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii*,
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 41,5% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015,
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 61% wartości docelowej,
- biorąc pod uwagę przeprowadzony nabór w ramach działania 4.3, oraz 2 kolejne nabory konkursowe planowane w I półroczu 2013 r., osiągnięcie wskaźnika wydaje się być niezagrażone,

✓ **Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii*,
- do końca okresu sprawozdawczego zakończyła się realizacja jednej inwestycji z zakresu wspierania odnawialnych źródeł energii,
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie około 6% wartości docelowej,
- biorąc pod uwagę przeprowadzony nabór w ramach działania 4.3, oraz 2 kolejne nabory konkursowe planowane w I półroczu 2013 r., osiągnięcie zadeklarowanej wartości wskaźnika wydaje się być niezagrażone,

✓ **Liczba projektów z zakresu prewencji zagrożeń**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.2 *Zabezpieczenie przeciwpowodziowe*,
- do końca 2012 r. nie odnotowano postępu w realizacji wskaźnika (nie zakończył się żaden projekt realizujący wskaźnik),
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej,
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone,

✓ **Liczba wspartych projektów w zakresie bioróżnorodności**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.4 *Ochrona bioróżnorodności Opolszczyzny*,
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi blisko 67% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015,
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie prawie 117% wartości docelowej,
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone,

✓ **Powierzchnia terenów zrekultywowanych w wyniku realizacji projektów**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.1 *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami*,
- do końca 2012 r. zakończyła się realizacja 3 inwestycji z zakresu gospodarki odpadami, w wyniku czego poziom osiągnięcia wskaźnika wyniósł 500% wartości docelowej,
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 1 500% wartości docelowej. Przekroczenie wartości wskaźnika wynika z dofinansowania większej liczby projektów z zakresu gospodarki odpadami niż założono na etapie programowania,
- wg stanu na koniec 2012 r. wartość docelowa wskaźnika zostanie znacznie przekroczona,

✓ **Liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.1 *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami*,
- do końca 2012 r. nie odnotowano postępu w realizacji wskaźnika (nie zakończył się żaden projekt realizujący wskaźnik),
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie ponad 537% wartości docelowej. Przekroczenie wartości wskaźnika wynika z dofinansowania większej liczby projektów z zakresu gospodarki odpadami niż założono na etapie programowania,
- wg stanu na koniec 2012 r. wartość docelowa wskaźnika zostanie znacznie przekroczona,

✓ **Liczba osób zabezpieczonych przed powodzią w wyniku realizacji projektów**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.2 *Zabezpieczenie przeciwpowodziowe*,
- do końca 2012 r. nie odnotowano postępu w realizacji wskaźnika (nie zakończył się żaden projekt realizujący wskaźnik),

- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej,
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone,

✓ **Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektów**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.1 *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami*,
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 130,5% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015,
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 218% wartości docelowej. Przekroczenie wartości wskaźnika wynika z tego, że na etapie programowania założono wsparcie mniejszej ilości projektów w zakresie infrastruktury wodno-ściekowej,
- wg stanu na koniec 2012 r. wartość docelowa wskaźnika zostanie przekroczona,

✓ **Dodatkowa moc produkcji energii ze źródeł odnawialnych**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii*,
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi ponad 21% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015,
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie ponad 37% wartości docelowej,
- biorąc pod uwagę przeprowadzony nabór w ramach działania 4.3, oraz 2 kolejne nabory konkursowe planowane w I półroczu 2013 r., osiągnięcie wskaźnika wydaje się być niezagrażone,

✓ **Łączna powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.4 *Ochrona bioróżnorodności Opolszczyzny*,
- do końca 2012 r. zakończyła realizacja 4 projektów w ramach działania, z których 2 wpłynęły na wzrost wartości wskaźnika do poziomu ponad 56%,
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie ponad 123,5% wartości docelowej,
- wg stanu na koniec 2012 r. wartość docelowa wskaźnika zostanie przekroczona,

Mimo, iż miejsca pracy utworzone w ramach Osi 4 nie agregują się na wskaźnik programowy, warto odnotować ich powstanie, gdyż mają one również pośredni wpływ na zmiany na rynku pracy. W ramach 65 realizowanych projektów **16 osób** (w tym 2 kobiety) zostało zatrudnionych do obsługi nowopowstałej sieci ciepłowniczej i kotłowni, a także w celu zapewnienia prawidłowej eksploatacji powstałej infrastruktury wodno-ściekowej. Pod względem lokalizacji utworzonych miejsc pracy, 6 miejsc pracy przewidzianych zostało na terenach wiejskich, natomiast zasięg nowopowstałych etatów obejmować będzie 6 powiatów województwa, w tym największej w powiecie strzeleckim (6 etatów).

⇒ **Szczegółowe informacje nt. wkładu Osi priorytetowej w promowanie równości szans – punkt 2.2.1 Zasada równości szans**

⇒ **Szczegółowe wnioski dla dalszej realizacji Osi – Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi**

Efekty projektów realizowanych w ramach Osi 4 RPO WO 2007-2013 wpisują się w cele dokumentu *Strategia Europa 2020* poprzez wypełnianie założeń projektu przewodniego *Europa efektywnie korzystająca z zasobów*.

Każda z przykładowych inwestycji opisanych w ramach kolejnych obszarów jest zgodna z założeniami *Strategii Europa 2020* realizując politykę wzrostu gospodarczego Unii Europejskiej uniezależnionego od wykorzystania zasobów, która określona została w ramach priorytetu *Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej*. Zwłaszcza inwestycje współfinansowane w działaniu 4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii* polegające na zakładaniu instalacji służących m.in. do wytwarzania, przetwarzania czy przesyłu energii ze źródeł odnawialnych przyczyniają się do rozwoju produkcji OZE, a w dłuższej perspektywie do wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego – zgodnie z celami wspomnianej strategii dążącej zwłaszcza do zwiększenia wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych oraz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Ponadto, realizacja przedsięwzięć pozwoli na uzyskanie większej oszczędności energetycznej i poprawy jakości powietrza na Opolszczyźnie. Zgodnie z prowadzonym monitoringiem postępu osiągania założonych wskaźników w ramach Osi Priorytetowej 4 prezentowanych powyżej należy wskazać, że obecny niezadowolający poziom ulegnie znacznej poprawie w wyniku przeprowadzenia kolejnych naborów wniosków w obszarze odnawialnych źródeł energii. Planowane jest zwłaszcza podniesienie poziomu osiągnięcia wskaźnika *Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej* (obecnie realizowana jest 1 inwestycja z 16 docelowych) i *Dodatkowa moc produkcji energii ze źródeł odnawialnych* (obecnie osiągany jest poziom 0,91 MW z 4,25 MW docelowych). Podjęte działania będą miały istotne przełożenie na wypełnianie wspólnotowej *Strategii Europa 2020* w zakresie wzrostu wykorzystania OZE w konsumpcji energii.

Dodatkowo zapisy *Krajowego Programu Reform* podkreślają istotne znaczenie inwestycji w obszarze ochrony środowiska zwłaszcza w gospodarce wodno-ściekowej, przeciwpowodziowej oraz gospodarce odpadami, będących istotnymi elementami zrównoważonego rozwoju kraju, bezpieczeństwa i jakości życia obywateli. Kluczową kwestią dla wzrostu społeczno-gospodarczego kraju jest także modernizacja i przebudowa infrastruktury energetycznej, zwiększenie efektywności energetycznej budynków, a także wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Wszelkie działania podejmowane w ramach Osi Priorytetowej 4 RPO WO 2007-2013 realizować będą jednocześnie szeroko sformułowane założenia zgodne z obszarem *Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego* i zidentyfikowanymi w nim poszczególnymi działaniami – 1.2 *Rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska* bądź 1.4 *Rozwój i modernizacja infrastruktury energetycznej*.

Obszar: Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami [działanie 4.1]

W ramach działania 4.1 realizowanych jest obecnie **31** projektów, z czego **23** to projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, a **8** projektów z zakresu gospodarki odpadami.

Spośród 23 umów z zakresu **gospodarki wodno-ściekowej**, do końca okresu sprawozdawczego zakończyła się realizacja **13** projektów, a w 2012 r. zakończyła się realizacja **4** projektów. Natomiast spośród 8 umów z zakresu **gospodarki odpadami**, do końca okresu sprawozdawczego zakończyła się realizacja **3** projektów, w tym wszystkie 3 projekty w roku 2012 r.

W analizie SWOT województwa opolskiego jako słabą stronę określono utrzymujące się zanieczyszczenie wód powierzchniowych i pogarszającą się jakość wód podziemnych, nierównomierny stopień skanalizowania i zwodociągowania terenu województwa opolskiego oraz niski stan skanalizowania terenów wiejskich. W związku z powyższym główny nacisk w ramach gospodarki wodno-ściekowej położony został na dofinansowanie projektów dotyczących budowy, rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków oraz budowy czy modernizacji systemów kanalizacyjnych.

W 2012 r. zakończyła się realizacja 4 projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej na terenie gmin: **Lewin Brzeski, Niemodlin, Murów i Izbicko**.

W wyniku **13** zakończonych projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej:

- wybudowano **114,18 km** sieci kanalizacji sanitarnej, co stanowi **106,7%** założonej wartości docelowej;
- zmodernizowano **1,7 km** istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej, co stanowi **6,5%** założonej wartości docelowej;

- do sieci kanalizacyjnej zostało przyłączonych **18,27 tys. osób**, co stanowi ponad **130,5%** założonej wartości docelowej;
- wybudowano **2** oczyszczalnie ścieków.

Jednym z zakończonych projektów jest projekt zrealizowany przez Gminę Lewin Brzeski pt. *Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i rurociągu tłoczego z przepompowniami dla miasta Lewin Brzeski*. Zrealizowany projekt jest komplementarny z wcześniej wykonanymi przez gminę przedsięwzięciami finansowanymi jeszcze w poprzednim okresie programowania: *Budowa oczyszczalni ścieków BIOCOS wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Lewinie Brzeskim, Budowa kanalizacji sanitarnej na Zatorzu w Lewinie Brzeskim wraz z przyłączami, Budowa przepompowni ścieków w Skorogoszczy wraz z rurociągiem tłocznym i kanalizacją sanitarną*.

Celem ogólnym inwestycji była poprawa jakości środowiska naturalnego oraz jakości życia społeczno-gospodarczego poprzez budowę odcinka kanalizacji sanitarnej z przepompowniami ścieków w Lewinie Brzeskim. Gmina Lewin Brzeski w całości znajduje się na obszarze zbiornika GZWP nr 335. Ponadto gmina otoczona jest siecią różnego rodzaju wód i obszarów o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych takich jak np.: Stobrawski Park Krajobrazowy i Bory Niemodlińskie.

W ramach projektu zostało wybudowanych 3,34 km sieci kanalizacyjnej w efekcie czego do nowej sieci zostało przyłączonych 2 989 osób. Należy tutaj zaznaczyć, iż nowa wybudowana sieć kanalizacyjna jest przystosowana do podłączenia nowych podmiotów i służy nie tylko osobom prywatnym, ale również przedsiębiorcom.

Realizacja tego projektu przyczyni się do uporządkowania gospodarki ściekowej w Lewinie Brzeskim i zapewni prawidłowy przepływ kanalizacji ogólnospławnej w gminie. Ponadto pozwoli również osiągnąć efekt ekologiczny polegający na ograniczeniu negatywnego wpływu czynników zagrażających destabilizacji i degradacji lokalnych ekosystemów poprzez likwidację niekontrolowanego wprowadzania ścieków komunalnych z obszaru miasta Lewin Brzeski do środowiska.

Kolejnym projektem wartym odnotowania jest projekt realizowany przez Gminę Izbicko pn. *Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z rozdzielczą siecią wodociągową we wsi Otmice gm. Izbicko – etap I, II*. Zrealizowany projekt jest komplementarny w zakresie rzeczowym z dwoma wcześniej zakończonymi projektami, tj.: *Rozbudowa wodociągu grupowego Krośnica-Izbicko – zaopatrzenie gospodarstw wiejskich w wody wraz z uzdatnianiem, Budowa stacji uzdatniania wody w Krośnicy*. Obydwa projekty były finansowane w poprzednim okresie programowania ze środków ZPORR oraz SAPARD.

Głównym celem zrealizowanego projektu to poprawa jakości środowiska naturalnego w województwie opolskim poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej i zapewnienie podstawowej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej mieszkańcom Gminy Izbicko.

Projekt realizowany był w dwóch etapach; pierwszy obejmował budowę kanalizacji ścieków komunalnych w systemie grawitacyjno-tłocznym wraz z rozdzielczą siecią wodociągową w północno-zachodniej części wsi Otmice; drugi etap obejmował budowę kanalizacji ścieków komunalnych w systemie grawitacyjno-tłocznym wraz z rozdzielczą siecią wodociągową w południowej i wschodniej części wsi Otmice.

Realizacja tego przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy. Wyeliminowane zostały przydomowe zbiorniki bezodpływowe oraz rury azbestowo – cementowe starej sieci wodociągowej. Projekt przyczynił się do zahamowania procesu nielegalnego odprowadzania ścieków do rowów melioracyjnych oraz cieków wodnych. Tym samym zredukowane zostało przenikanie nieczystości do gleby i wód, co ma pozytywny wpływ na zachowanie bioróżnorodności flory i fauny na terenie gminy. W ramach projektu wybudowano sieć kanalizacji sanitarnej o długości 10,90 km, zmodernizowano sieć wodociągową o długości 10,85 km, a łączna liczba osób podłączonych do wybudowanej i zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej to 1 112 osób.

Poprawa jakości środowiska będzie miała również wymierny wpływ na znaczne zmniejszenie przedostania się wszelkich nieczystości do produktów rolnych, produkowanych w pobliżu zagrożonych skażeniem terenów. Uzbrojenie terenu wpłynęło również pozytywnie na atrakcyjność działek przeznaczonych na działalność gospodarczą. Wg. beneficjenta realizacja tego projektu przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności terenów inwestycyjnych gminy oraz wpłynie na zwiększenie zadowolenia mieszkańców gminy. W związku z tym

beneficjent przewiduje, że w wyniku realizacji projektu podłączonych do sieci kanalizacyjnej zostanie 26 podmiotów.

W 2012 r. zakończyła się realizacja 3 projektów na terenie gmin: **Dobrzeń Wielki, Łubniany, Turawa**. W wyniku 3 zakończonych projektów zrehabilitowano teren o łącznej powierzchni **0,05 km²** co stanowi **500%** założonej wartości docelowej.

W ramach kategorii interwencji gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi został zrealizowany projekt w gminie Turawa pn.: *Rehabilitacja gminnego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne we wsi Bierdzany, Gmina Turawa*. Zrealizowany projekt nie był komplementarny z żadnym wcześniej wykonanym projektem przez gminę Turawa.

Eksploatacja Gminnego Składowiska Odpadów Komunalnych w Bierdzanach zakończyła się 30 września 2004 r. Decyzją Starosty Opolskiego z dnia 27 października 2006 r. składowisko uzyskało zgodę na zamknięcie i rehabilitację. Gmina ze względu na brak środków nie dokonała rehabilitacji składowiska. W konsekwencji, ze zgromadzonych zanieczyszczeń, wydobywały się emisje uciążliwych bioaerozoli oraz powstawały ciekłe wodne zanieczyszczające wody powierzchniowe i gruntowe. Taki stan składowiska miał wpływ na pogarszającą się jakość wody pitnej na terenie gminy.

Na terenie gminy Turawa znajduje się obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 o nazwie *Zbiornik Turawski*, dodatkowo prawie wszystkie obszary leśne leżą w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasów Stobrawsko-Turawskich. Gmina Turawa położona jest na obszarze głównych struktur wodonośnych województwa, tj. Głównego Zbiornika Wód Podziemnych. Tak więc realizacja projektu przez gminę ma znaczenie strategiczne w skali województwa.

W wyniku realizacji tego projektu zostało zrehabilitowane jedno składowisko o powierzchni 0,0195 km².

Kolejnym projektem wartym zasygnalizowania jest projekt zrealizowany przez gminę Łubniany pn.: *Rehabilitacja przyrodnicza składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Kępa gm. Łubniany*.

Projekt ten jest komplementarny z wcześniej wykonanymi zadaniami finansowanymi ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, z pożyczki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a jeden projekt był zrealizowany ze środków własnych gminy: *Budowa kanalizacji sanitarnej wysokociśnieniowej w m. Brynica, gmina Łubniany, Budowa kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej w miejscowości Kolanowice i Masów – etap I, Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Kępa, Luboszyce Białe – dodatkowe przyłącza*.

Gmina Łubniany posiada identyczne problemy ze składowiskiem odpadów jak opisywany wyżej projekt gminy Turawa. Zaznaczyć w tym miejscu należy, iż obszar poddany rehabilitacji usytuowany jest nad wodami lub w bezpośrednim sąsiedztwie trzech Głównych Zbiorników Wód Podziemnych: GZWP 334 – Dolina kopalna Małej Panwi, GZWP 336 – Niecka Opolska oraz GZWP 335 – Zbiornik Krapkowice – Strzelce Opolskie. Wszystkie obszary znajdują się w lub proponowane są do najwyższej ochrony.

W ramach projektu przeprowadzone zostały prace związane z:

- ukształtowaniem skarp i korony składowiska oraz zabezpieczenia przed erozją wietrzną i wodną poprzez wykonanie okrywy rehabilitacyjnej – bariery biologicznej umożliwiającej powstanie i utrzymanie trwałej pokrywy roślinnej;
- wykonaniem wierzchniej warstwy ziemnej z gleby urodzajnej pozwalającej na wegetację roślin rehabilitacyjnych;
- wykonaniem zabiegów agrotechnicznych, nawożenia, obsiewu mieszankami traw oraz nasadzeń drzew i krzewów;
- wykonaniem drogi do zbiorników odcieków wraz z placem manewrowym.

Realizacja tego przedsięwzięcia przyczyniła się do zrehabilitowania jednego składowiska odpadów.

Obszar: Zabezpieczenie przeciwpowodziowe [działanie 4.2]

W ramach działania 4.2 *Zabezpieczenie przeciwpowodziowe* realizowane są **dwa projekty kluczowe** zawarte w *Programie dla Odry – 2006*. Realizowane projekty mają na celu zabezpieczyć region przed powodzią.

Pierwszy z projektów pn. *Zabezpieczenie przeciwpowodziowe: Zbiornik retencyjny Kluczbork na rzece Stobrawie w km 61+500* dotyczy budowy zbiornika retencyjnego Kluczbork na rzece Stobrawie i stanowi jeden z elementów całego systemu małej retencji w województwie opolskim. Zbiornik zlokalizowany jest na wysokości Ligoty Górnej w gminach Kluczbork i Lasowice Wielkie. Oprócz środków z RPO WO 2007-2013, koszty realizacji projektu współfinansowane są ze środków gminy Kluczbork, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu, Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych oraz z budżetu państwa (rezerwa celowa *Program dla Odry – 2006*).

Podstawową funkcją zbiornika będzie ochrona przed powodzią zabudowy miejskiej Kluczborcka. Rozwiązany zostanie także problem ochrony przeciwpowodziowej miejscowości: miasta Kluczbork, wsi Ligota Górna, Chocianowice oraz wsi Markotów, Krężel, Wierchy i Szum. Zbiornik będzie retencjonował wodę i łagodził występowanie fal powodziowych. Oprócz funkcji przeciwpowodziowej, zbiornik będzie pełnił funkcję rolniczą, jako źródło wody wspomagające intensyfikację rolniczą, zapewni wodę do ochrony przeciwpożarowej dla pobliskich wsi i obszarów leśnych, a także stanowić będzie atrakcję turystyczną i rekreacyjną.

Przed powodzią zabezpieczonych zostanie **46 068 osób**; natomiast wielkość obszaru, który będzie chroniony przed powodzią po realizacji projektu to ponad **1 600 ha**.

Kolejny projekt pn. *Budowa lewostronnego wału rzeki Odry pn. „Cisek-Dzielnicza” zadanie 1,6,7*. Realizacja tego projektu jest podzielona na 7 etapów. Etap 1, 6 i 7 jest finansowany z RPO WO 2007-2013, natomiast etapy prac 2, 3, 4 i 5 są finansowane z budżetu państwa ze środków rezerwy celowej *Programu dla Odry – 2006*.

Gmina Cisek położona jest w górnym odcinku rzeki Odry, gdzie spływ powierzchniowy z terenów podgórskich i górskich po stronie czeskiej jest intensywny. Powoduje to gwałtowne powstanie fali powodziowej. Do problemów związanych z podtopieniami przyczynia się również brak zbiornika retencyjnego Racibórz.

Głównym celem inwestycji jest ochrona ludzi oraz ich majątku przed zalewem wodami powodziowymi. Dzięki temu tereny chronione staną się bardziej atrakcyjne dla celów zasiedlenia. Zwiększy się przede wszystkim poczucie bezpieczeństwa ludności dotychczas tam zamieszkującej, która doznała w dotkliwy sposób skutków dotychczasowych powodzi. W miarę poprawy jakości wody w rzece Odrze obszar międzywał, zagospodarowany w postaci „oczek wodnych” po wydobyciu materiału na wał, może stać się atrakcyjnym miejscem dla rekreacji. Szeroka korona wału oraz utwardzona wzdłuż niego droga serwisowa umożliwi odbywanie spacerów i dojazd w sąsiedztwo miejsc wędkowania. Dzięki przyjętej zasadzie zapewnienia dojazdu do każdej działki oraz możliwości korzystania z drogi serwisowej wzdłuż wału ulegną poprawie możliwości transportu rolniczego.

Po zakończeniu realizacji projektu **3** miejscowości zostaną zabezpieczone przed powodzią – łącznie **2 645 osób**. Ochroną przeciwpowodziową zostaną objęte tereny o powierzchni **1 747 ha**, a ponad **3,6 km** wałów zostanie zbudowanych/zmodernizowanych.

Obszar: Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii [działanie 4.3]

W ramach działania 4.3 realizowanych jest obecnie **25** projektów mających na celu poprawę jakości powietrza, z czego **1** projekt ma również na celu wykorzystanie energii odnawialnej.

W 2012 r. został zrealizowany **1** projekt w zakresie **energii odnawialnej**. Natomiast w zakresie **poprawy jakości powietrza**, spośród **25** zrealizowanych projektów od początku okresu programowania, **5** projektów zostało zakończonych w 2012 r.

Z diagnozy społeczno-gospodarczej ujętej w Programie wynika, iż region opolski posiada znaczące zasoby odnawialnych źródeł energii, jednak ich wykorzystanie zaspokaja niewielką część potrzeb energetycznych, dlatego wśród słabych stron województwa opolskiego w analizie SWOT wymieniono niski poziom wykorzystania OZE. Biorąc pod uwagę powyższe oraz ograniczoną dostępność do tradycyjnych zasobów

energetycznych, IZ RPO WO 2007-2013 zdecydowała, iż interwencja EFRR w ramach RPO WO 2007-2013 powinna przyczynić się do poprawy jakości powietrza oraz zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitej strukturze wytwarzanej energii w regionie.

W zakresie **energii odnawialnej** został zrealizowany jeden projekt pn. *Odzysk i energetyczne wykorzystanie gazu wysypiskowego ze składowiska odpadów komunalnych w Opolu*. Realizacja niniejszego projektu nie tylko przyczyni się do szeroko rozumianej ochrony środowiska, ale również do zmniejszenia zagrożenia powstania pożaru na wysypisku. Głównym składnikiem gazu wysypiskowego jest bowiem metan, który tworzy z powietrzem mieszaninę wybuchową 4,9-15,4% obj. W praktyce może to oznaczać, że na wysypisku może dojść do niekontrolowanych zapłonów i w konsekwencji do wyjątkowo trudnych do ugaszenia pożarów. W tym też czasie do atmosfery mogą się przedostawać znaczne ilości substancji niebezpiecznych.

Celem projektu jest ograniczenie emisji gazu wysypiskowego, czyli nie dopuszczenie do jego swobodnego wypływu do atmosfery, poprzez jego ujęcie i wykorzystanie do produkcji energii elektrycznej z odnawialnego źródła energii, jakim jest złożę wysypiskowe. Realizacja tego zadania ma służyć zmniejszeniu emisji szkodliwych substancji do atmosfery, która jest szczególnie istotna z punktu widzenia stanu środowiska naturalnego oraz poprzez odzysk i energetyczne wykorzystanie biogazu składowiskowego.

W ramach projektu będzie wybudowana instalacja do przechwytywania gazu składowiskowego, który w procesie przetworzenia zamieniony zostanie na energię elektryczną. W wyniku realizacji projektu osiągnięty będzie wskaźnik moc zainstalowana – energia odnawialna hydroelektryczna, geotermiczna i pozostałe na poziomie **0,37 MW/rok**.

Projekty mające na celu poprawę jakości powietrza nastawione były głównie na docieplenie budynków użyteczności publicznej lub wykorzystanie energii słonecznej przy modernizacji budynków. Spośród 25 zadań realizowanych w okresie programowania, 5 projektów zostało zakończonych w 2012 r.

Jednym z projektów zakończonych w okresie sprawozdawczym jest inwestycja zakładu Nyskiej Energetyki Ciepłej pn. *Budowa instalacji do wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w kogeneracji na bazie gazu ziemnego GZ-50 w Nysie przy ul. Jagiellońskiej 10a*. Wśród zidentyfikowanych problemów w zakresie działalności wymienionej jednostki, świadczącej usługi ciepłownicze dla miasta i gminy Nysa, wskazano m.in. niską efektywność energetyczną przyczyniającą się do strat w bilansie energetycznym, w przesyłce ciepła i energii.

Głównym celem projektu jest poprawa efektywności energetycznej poprzez wytwarzanie energii w skojarzeniu. Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej w skojarzeniu spowoduje efektywne wykorzystanie paliw i zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Zaznaczyć należy, że paliwem zasilającym dofinansowaną instalację będzie gaz ziemny - jedno z najczystszych źródeł energii (podczas spalania nie wydzielają się dwutlenek siarki, sadza, popiół, pyły).

W wyniku realizacji projektu utworzona zostanie **1 instalacja** do wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w kogeneracji. Efektami jej wdrożenia będzie wyprodukowanie energii elektrycznej w kogeneracji na poziomie 6 840 MWh/rok oraz wyprodukowanie energii ciepłej w kogeneracji na poziomie 28 592 GJ/rok.

Obszar: Ochrona bioróżnorodności Opolszczyzny [działanie 4.4]

W ramach działania 4.4 obecnie realizowanych jest **7** projektów w zakresie bioróżnorodności, natomiast w roku 2012 zakończone zostały **3** projekty.

Województwo opolskie należy do cenniejszych regionów Polski pod względem bioróżnorodności, walorów krajobrazowych i przyrodniczych. W ramach tego działania realizowane są projekty mające na celu zachowanie różnorodności biologicznej, walorów przyrodniczych, krajobrazowych Opolszczyzny oraz związane z monitoringiem środowiska. Realizowane w ramach działania 4.4 projekty mają na celu zabezpieczenie najcenniejszych zasobów przyrodniczych regionu.

Do końca 2012 r. w ramach obszaru podpisano **7** umów dotyczących ochrony zagrożonych gatunków roślin oraz zwierząt na cennych przyrodniczo obszarach. Realizacja tych projektów umożliwi osiągnięcie jednego z głównych celów Osi priorytetowej 4 *Ochrona środowiska*, tj. zachowania i ochrony różnorodności

biologicznej oraz walorów przyrodniczych i krajobrazowych województwa opolskiego. Na koniec okresu sprawozdawczego zakończyła się realizacja **3** projektów.

Jednym z zakończonych projektów jest zadanie pn. *Ochrona i odbudowa zdegradowanych i zagrożonych siedlisk: muraw kserotermicznych, naskalnych i łąk świeżych na terenie Parku Krajobrazowego Góra Św. Anny*. Projekt jest komplementarny z trzema zrealizowanymi zadaniami: *Przeniesienie 200 szt. Kukułki szerokolistnej z terenu kopalni Dewon na terenie Parku Krajobrazowego Góry Opawskie*, *Kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody poprzez inicjatywę Rok 2008 rokiem opolskich parków krajobrazowych* i *Odtwarzanie populacji pijawki lekarskiej w Stobrowskim Parku Krajobrazowym*.

Jednym z głównych problemów jakie występują w Parku Krajobrazowym Góra Św. Anny jest naturalna wysoka sukcesja roślinności na tereny wychodni skalnych, co powoduje ich zarastanie i erozję. Dochodzą do tego jeszcze problemy związane z niekontrolowanymi wywozami nieczystości.

Celem projektu jest przeciwdziałanie skutkom naturalnej sukcesji ekologicznej, która polega na zarastaniu traworoślami, drzewostanem, krzewami, gęstym samosiewem, maliniskami i jeżyniskami cennych przyrodniczo siedlisk przyrodniczych. Zarastanie siedlisk nie daje szans rozwoju cennych przyrodniczo gatunków roślin, powoduje radykalne pogorszenie ich warunków życia oraz wpływa negatywnie na stan wychodni skalnych.

Projekt przewidywał wykonanie zabiegów agrotechnicznych mających na celu wykoszenie i wycięcie niepożądanych roślin. Ponadto istotnym elementem projektu było dopuszczenie wypasu owiec na tereny poddane odbudowie i ochronie. Biologiczne koszenie powierzchni łąk (wypas owiec) jest bowiem najskuteczniejszym sposobem zahamowania sukcesji naturalnej roślin i ograniczenia negatywnych skutków ich ekspansji.

Projekt zakłada stworzenie warunków rozwoju dla 22 zagrożonych gatunków roślin. Jednakże z uwagi na nieprzewidywalność przyrody i brak możliwości zagwarantowania, iż wsiedlanie zakończy się sukcesem, beneficjent wykazał wskaźnik rezultatu *liczba gatunków zagrożonych, którym zapewniono lub odtworzono właściwy stan ochrony, lub którym ten stan istotnie poprawiono* na poziomie **7** gatunków, dla których istnieje największe prawdopodobieństwo sukcesu. Przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemu na obszarze o powierzchni **2,68** ha. Projekt objął swym zasięgiem **4** siedliska/zbiorowiska roślinne.

Kolejnym projektem jest zadanie realizowane przez Gminę Miasto Brzeg pn. *Odbudowa stawu rekreacyjnego w Parku Wolności w Brzegu – etap I*. Projekt ten ma charakter nie tylko środowiskowy, ale również pośrednio wpływa na atrakcyjność rekreacyjną Parku Wolności. Projekt jest komplementarny z wcześniej wykonanymi przez beneficjenta projektami: *Budowa kompleksu boisk sportowych w ramach programu Moje boisko ORLIK 2012 (boisko piłkarskie oraz boisko wielofunkcyjne wraz z zapleczem sanitarno-szatniowym) przy ZS nr 1 z OS w Brzegu* – projekt współfinansowany z budżetu państwa oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, *Multieksploratorium – utworzenie nowoczesnych stanowisk eksperymentalnych w zakresie fizyki, chemii, biologii i techniki w Publicznym Gimnazjum nr 3 w Brzegu* – projekt finansowany ze środków EFRR w ramach RPO WO 2007-2013, *Regionalne Centrum Sportowo-Rekreacyjne w Brzegu – przebudowa boisk z zapleczem* – projekt finansowany ze środków EFRR w ramach RPO WO 2007-2013.

Realizacja zadania ma na celu ochronę in situ gatunku zagrożonego i przeciwdziałanie zanikowi populacji piskorza oraz poprawę warunków wodnych w stawie w Parku Wolności, co sprzyjać będzie rozwojowi życia biologicznego.

Na decyzję o realizacji tego przedsięwzięcia miały wpływ następujące czynniki: brak możliwości retencjonowania wody w stawie rekreacyjnym w ilości, która zapewniałaby utrzymanie życia biologicznego oraz postępująca degradacja życia biologicznego stawu, powodująca zanikanie unikalnych gatunków roślin i zwierząt, w tym m.in. piskorza – wymienionego w polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt.

Należy również podkreślić, iż projekt stanowi I etap kompleksowej inwestycji, mającej na celu pełną rewitalizację Parku Wolności. Inwestycja przyczyni się nie tylko do wzrostu atrakcyjności obszaru, ale także odbuduje i stworzy korzystne warunki życia i rozwoju cennych i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt.

Rezultatem tego zadania jest **1** gatunek zagrożony, któremu zapewniono lub odtworzono właściwy stan ochrony, lub którym ten stan istotnie poprawiono.

Wyniki badania ewaluacyjnego

W okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono badań ewaluacyjnych dedykowanych Osi priorytetowej 4 *Ochrona środowiska*.

➔ **Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3.3 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w 2012 r.**

Realizacja zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do Osi 4

IZ RPO WO 2007-2013 w ramach przeprowadzonej analizy postępu finansowego i rzeczowego Osi uwzględniła dotychczasowe rekomendacje KE, w szczególności w zakresie kontynuowania sposobu przedstawiania uzasadnienia i logiki interwencji Programu. Jej wyniki będą stanowić dobrą podstawę do planowania operacji i działań w nowym okresie programowania 2014-2020.

Analiza jakościowa zawiera także szczegółową analizę stopnia realizacji wskaźników postępu rzeczowego, w tym w zakresie gospodarki odpadami, które w *Sprawozdaniu rocznym za 2011 r.* wykazały wartości zerowe na etapie płatności.

Jednocześnie, odpowiadając na oczekiwania KE dotyczące poprawy gospodarki odpadami w regionie, opracowała *Plan działań w obszarze gospodarki odpadami w województwie opolskim*. Dokument został przekazany do Komisji Europejskiej 9 listopada 2012 r.

➔ **Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej**

Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi

IZ RPO WO 2007-2013 na bieżąco monitoruje postęp wdrażania Osi priorytetowej 4 zarówno w zakresie postępu finansowego, jak i rzeczowego. W związku z powstałymi oszczędnościami oraz mając na celu poprawę sytuacji regionu w zakresie gospodarki odpadami, IZ RPO WO 2007-2013 na przełomie 2011/2012 roku przeprowadziła dodatkowy nabór wniosków w tym obszarze. Ponadto w okresie sprawozdawczym przeprowadzono 1 nabór dla projektów z zakresu ochrony powietrza i odnawialnych źródeł energii.

Zgodnie z *Ramowym harmonogramem naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z dnia 29 stycznia 2013 r.* IZ RPO WO 2007-2013 zaplanowała przeprowadzić w 2013 roku jeszcze 2 nabory dla projektów z zakresu ochrony powietrza i odnawialnych źródeł energii.

3.4.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 nie napotkała na problemy w zakresie wdrażania Osi priorytetowej 4 *Ochrona środowiska*

PODSUMOWANIE WDRAŻANIA OSI 4 OCHRONA ŚRODOWISKA

Alokacja EFRR: 49 214 481 Euro

POSTĘP FINANSOWY

⇒ 8 naborów konkursowych
⇒ 2 projekty IPI

⇒ 65 umów na kwotę EFRR
42,35 mln Euro (86%)

⇒ płatności na kwotę EFRR
33,81 mln Euro (68%)

POSTĘP RZECZOWY

⇒ wybudowano 114,18 km
sieci kanalizacyjnej

⇒ 18,27 tys. osób przyłączono
do sieci kanalizacyjnej

⇒ 0,91 MW wyniosła moc
produkcji energii ze źródeł
odnawialnych

⇒ termomodernizacją objęto
32 obiekty

3.5 Oś priorytetowa 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe*

3.5.1 Osiąganie celów i analiza postępów

Celami Osi priorytetowej 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe* są:

- podniesienie konkurencyjności zasobów ludzkich na rynku pracy poprzez podniesienie poziomu i polepszenie warunków kształcenia w regionie;
- wzmocnienie i poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców regionu, w szczególności osób aktywnych na rynku pracy;
- ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego oraz dziedzictwa naturalnego o znaczeniu regionalnym;
- wzmocnienie roli kultury, jako czynnika wpływającego na kształtowanie atrakcyjnego wizerunku regionu.

Za wdrażanie Osi priorytetowej 5 odpowiada w całości IZ RPO WO 2007-2013.

Jest to najbardziej zróżnicowana pod względem obszarów wsparcia Oś obejmująca inwestycje w edukację, zdrowie i kulturę.

Na realizację zadań z zakresu przedmiotowej Osi przeznaczono dodatkowe środki w kwocie **2 000 000 Euro** pochodzące z Krajowej Rezerwy Wykonania. Całkowita kwota alokacji na tę Oś wynosi w ramach EFRR **44 714 481 Euro**, co stanowi **9%** środków na Program z EFRR. Na realizację *Strategii Europa 2020* przeznaczono **31 873 718,96 Euro** (71% alokacji na Oś).

Pomoc w ramach Osi priorytetowej 5 kierowana jest m. in. do szkół wszystkich szczebli, zakładów opieki zdrowotnej działających w publicznym systemie ochrony zdrowia, jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, instytucji kultury.

Oś priorytetowa 5 jest najbardziej zaawansowaną Osią pod względem poziomu płatności w ramach całego Programu. Według stanu na 31 grudnia 2012 r. poziom płatności wyniósł ponad **88%** zobowiązań na lata 2007-2013, natomiast spośród **117** podpisanych umów zakończyła się realizacja **95** projektów. Ponadto poziom kontraktacji wyniósł ponad **99%**.

Stan wdrażania Osi priorytetowej 5 od uruchomienia Programu

Nabory wniosków

- ⇒ przeprowadzono **10 naborów wniosków w trybie konkursowym** oraz złożono pełną dokumentację konkursową dla projektów kluczowych: *Szpitala Opolskie gwarancją bezpieczeństwa zdrowotnego regionu i bazą kształcenia kadry medycznej* oraz *Budowa skrzydła dydaktycznego budynku Wydziału Budownictwa Politechniki Opolskiej w Opolu przy ulicy Katowickiej 48*;
- ⇒ całkowita kwota alokacji EFRR przeznaczona na przeprowadzone nabory wyniosła **44,71 mln Euro** [183,19 mln PLN], w tym: na nabory w procedurze konkursowej **35,43 mln Euro** [145,13 mln PLN], na projekty w ramach procedury pozakonkursowej **9,29 mln Euro** [38,05 mln PLN].

Wnioski złożone

- ⇒ złożono łącznie **154 wnioski** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej oraz pozakonkursowej;
- ⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **111,08 mln Euro** [455,06 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **71,72 mln Euro** [293,82 mln PLN];
- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **135 wniosków** na całkowitą wartość **92,20 mln Euro** [377,72 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **59,20 mln Euro** [242,55 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

- ⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostało zaakceptowanych **117 projektów**, na całkowitą wartość **81,38 mln Euro** [333,41 mln PLN], w tym dofinansowanie EFRR **51,14 mln Euro** [209,51 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **117 umów** o dofinansowanie o całkowitej wartości **71,83 mln Euro** [294,28 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **44,53 mln Euro** [182,42 mln PLN];
- ⇒ poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej wyniósł ponad **99%**;
- ⇒ spośród umów podpisanych w ramach przedmiotowej Osi **79,45%** stanowią projekty wybrane w procedurze konkursowej, natomiast **20,55%** to projekty umieszczone w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*.

Tabela 65. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 5 w podziale na typy projektów [mln Euro]

Lp.	Typ projektu	Liczba umów	Dofinansowanie z EFRR	Udział projektów konkursowych/ IPI w wartości EFRR wszystkich umów podpisanych w ramach Osi 5
1.	<i>konkursowy</i>	115	35,38	79,45%
2.	<i>IPI</i>	2	9,15	20,55%
RAZEM:		117	44,53	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

- ⇒ zgodnie z zapisami *Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 (wersja nr 45)* z listopada 2012 r. wybieranie mechanizmu *cross-financingu* umożliwiono beneficjentom w ramach poddziałania 5.2.1 *Stacjonarna opieka medyczna* oraz 5.2.2 *Ambulatoryjna opieka medyczna*.

W ramach podpisanych umów Osi 5, do końca 2012 r. tylko jeden beneficjent wybrał mechanizm *cross-financingu*, co przedstawia *Tabela 66*.

Tabela 66. Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem *cross-financingu* w ramach Osi priorytetowej 5 od uruchomienia Programu [mln Euro]

Nr i nazwa poddziałania	Podpisane umowy			
	Liczba umów	Całkowita wartość	Dofinansowanie EFRR	% wydatków objętych zakresem EFS
5.2.1 <i>Stacjonarna opieka medyczna</i>	1	0,43	0,24	2,48
Oś 5 Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe	1	0,43	0,24	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Od uruchomienia Programu w ramach inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020*, obszar **Edukacja** w przedmiotowej Osi realizowany jest w zakresie kategorii 75. Wartość podpisanych **53 umów** w ramach tego obszaru wynosi **19,89 mln Euro** [81,49 mln PLN], co stanowi **96,45%** alokacji przeznaczony na obszar.

Do końca 2012 r. dla obszaru **Walka z ubóstwem** w ramach inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020*, w zakresie Osi 5 realizowane są kategorie 75 i 76. Wartość podpisanych **91 umów** w ramach tych kategorii wynosi **31,44 mln Euro** [128,81 mln PLN]. Stanowi to **62,63%** w odniesieniu do alokacji przeznaczony na obszar.

Tabela 67. Realizacja *Strategii Europa 2020* w ramach Osi priorytetowej 5 [mln Euro]

Nazwa priorytetu	Nazwa obszaru	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację Strategii Europa 2020	Dofinansowanie z EFRR	% realizacji obszaru
<i>Rozwój inteligentny - rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji smart growth</i>	<i>Edukacja</i>	72, 73, 74, 75 , 77	19,89	96%

Nazwa priorytetu	Nazwa obszaru	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację Strategii Europa 2020	Dofinansowanie z EFRR	% realizacji obszaru
Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu - wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. <i>inclusive growth</i>	Walka z ubóstwem	61, 75, 76, 77, 78, 79, 80	31,44	63%
RAZEM:			51,33	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu w ramach wniosków złożonych, zatwierdzonych do realizacji oraz podpisanych umów przedstawiono w Tabeli 68.

Tabela 68. Stan wdrażania Osi priorytetowej 5 od uruchomienia Programu

[mln Euro]

Nr i termin naboru	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR
5.1.1 Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej						
I nabór (01-15.09.2008)	12	15,91	12	15,46	12	11,05
II nabór (21.09-05.10.2009)	4	1,14	4	1,14	4	1,11
III nabór (03-17.10.2011)	4	0,73	4	0,71	4	0,70
IV nabór (16-30.07.2012)	8	1,60	7	1,43	7	1,43
V nabór (16-30.11.2012)	5	0,51	nie zaakceptowano projektów		nie podpisano umów	
IPI (17-21.03.2008)	1	5,96	Beneficjent wycofał wnioszek			
IPI (01-15.02.2010)	1	2,95	1	2,95	1	2,77
5.1.2 Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej						
I nabór (16-30.10.2009)	38	5,28	25	3,28	25	2,83
Razem 5.1	73	34,09	53	24,97	53	19,89
5.2.1 Stacjonarna opieka medyczna						
I nabór (03-17.03.2008)	12	4,16	12	2,78	12	2,74
IPI (03-07.03.2008)	1	5,91	1	5,91	1	6,38
5.2.2 Ambulatoryjna opieka medyczna						
I nabór (27.04-11.05.2009)	18	2,16	16	2,00	16	1,87
II nabór (16-30.08.2010)	14	0,88	9	0,61	9	0,55
Razem 5.2	45	13,11	38	11,30	38	11,55
5.3 Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego						
I nabór (02-16.02.2009)	36	24,52	26	14,87	26	13,09
Razem 5.3	36	24,52	26	14,87	26	13,09
OGÓŁEM	154	71,72	117	51,14	117	44,53

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wnioski o płatność

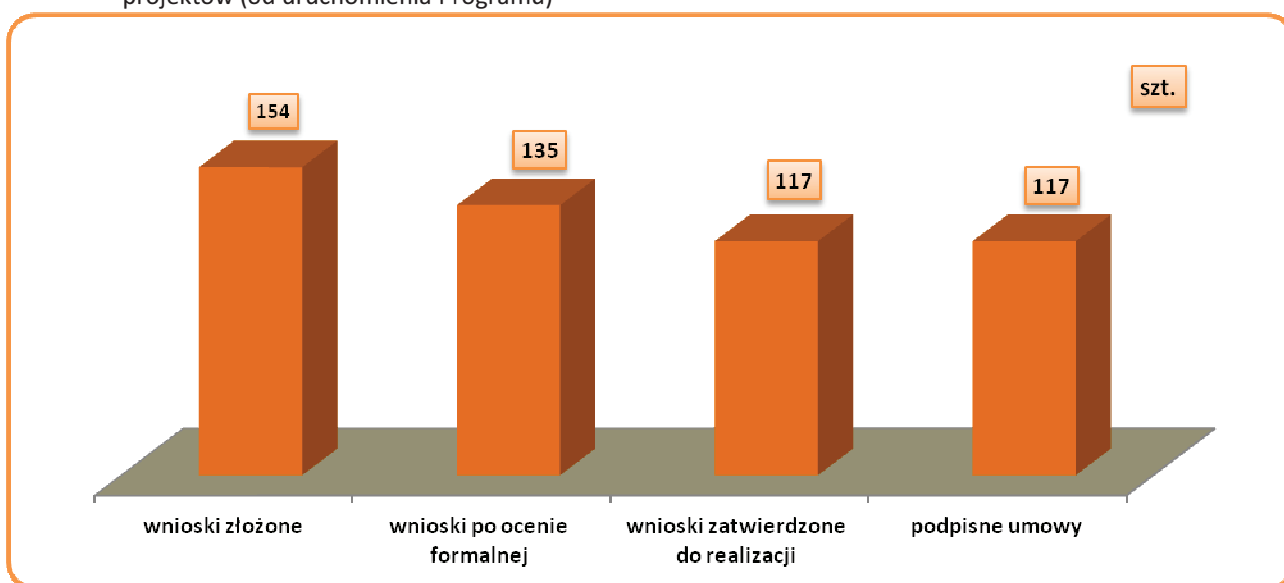
⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę dofinansowania z EFRR **39,50 mln Euro** [161,81 mln PLN], co stanowi ponad **88%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 5.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **38,89 mln Euro** [159,31 mln PLN], co stanowi około **87%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 5.

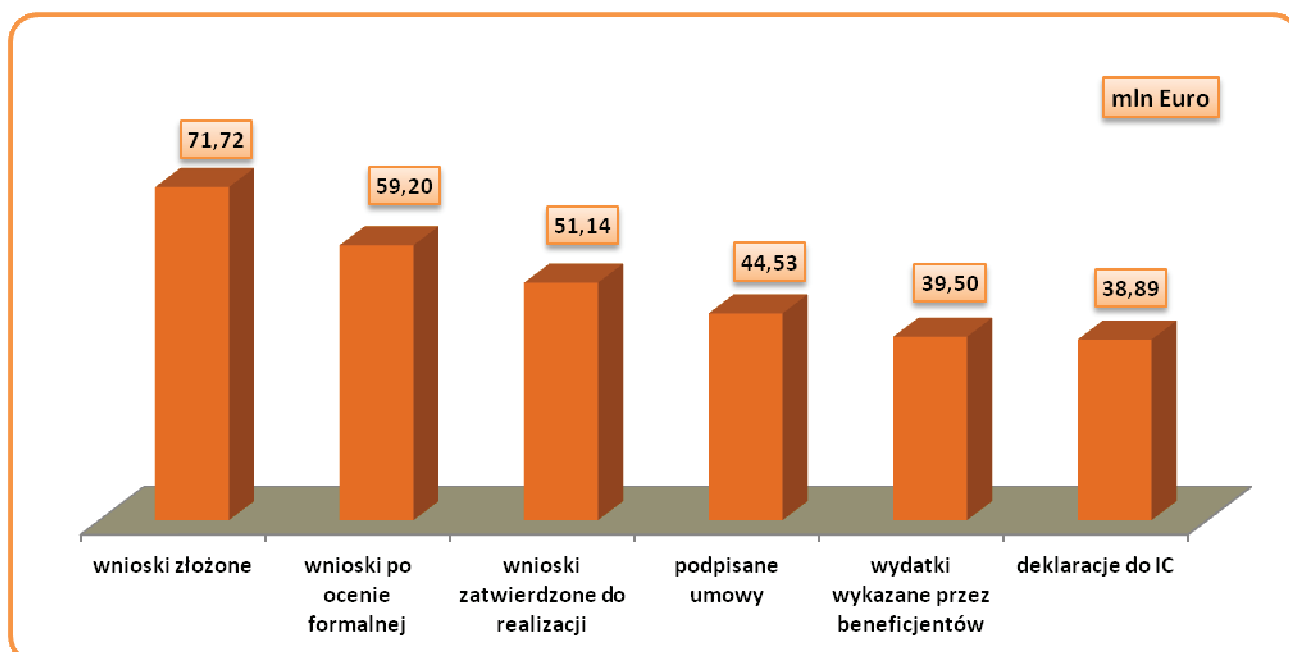
Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu przedstawiono na *Wykresach 48-49*.

Wykres 48. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 5 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

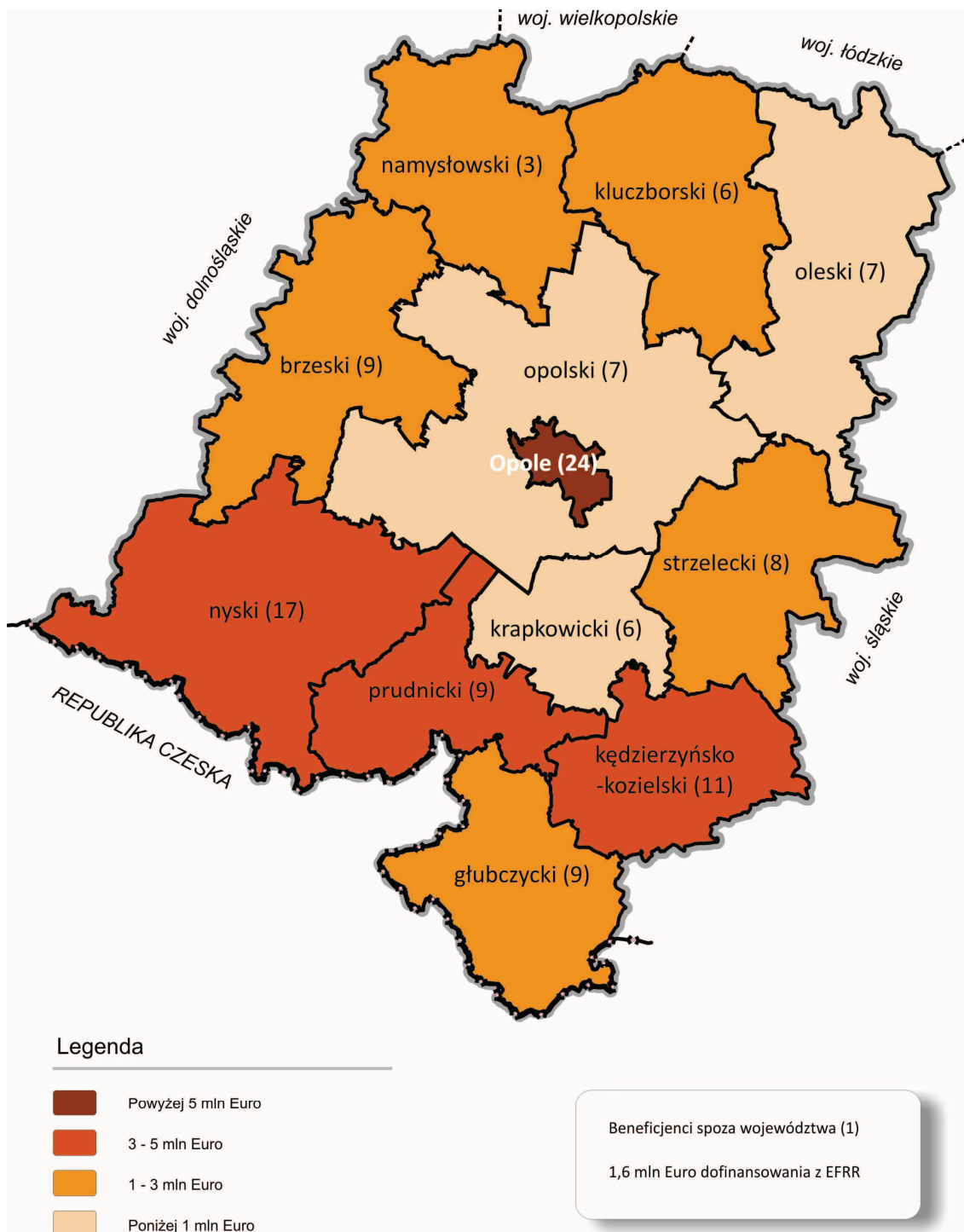
Wykres 49. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 5 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Projekty w zakresie wsparcia infrastruktury edukacyjnej, bazy medycznej w regionie i kultury oraz ochrony dziedzictwa kulturowego realizują beneficjenci z wszystkich powiatów województwa opolskiego. Ze względu na lokalizację w stolicy województwa wielu instytucji (m.in. uczelni wyższych, szpitali wojewódzkich, instytucji kultury) najaktywniejsi w pozyskiwaniu środków okazali się beneficjenci z **Miasta Opola** (22,26 mln Euro). Znaczącą kwotę środków pozyskały także powiaty w południowej części województwa: **prudnicki** (3,56 mln Euro), **nyski** (3,58 mln Euro) i **kędzierzyńsko-kozielski** (3,04 mln Euro) – *Mapa 11*. Około **92%** (40,75 mln Euro) środków skierowano na realizację inwestycji na obszarach miejskich, natomiast ponad **8%** (3,77 mln Euro) na terenach wiejskich.

Mapa 11. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 5 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

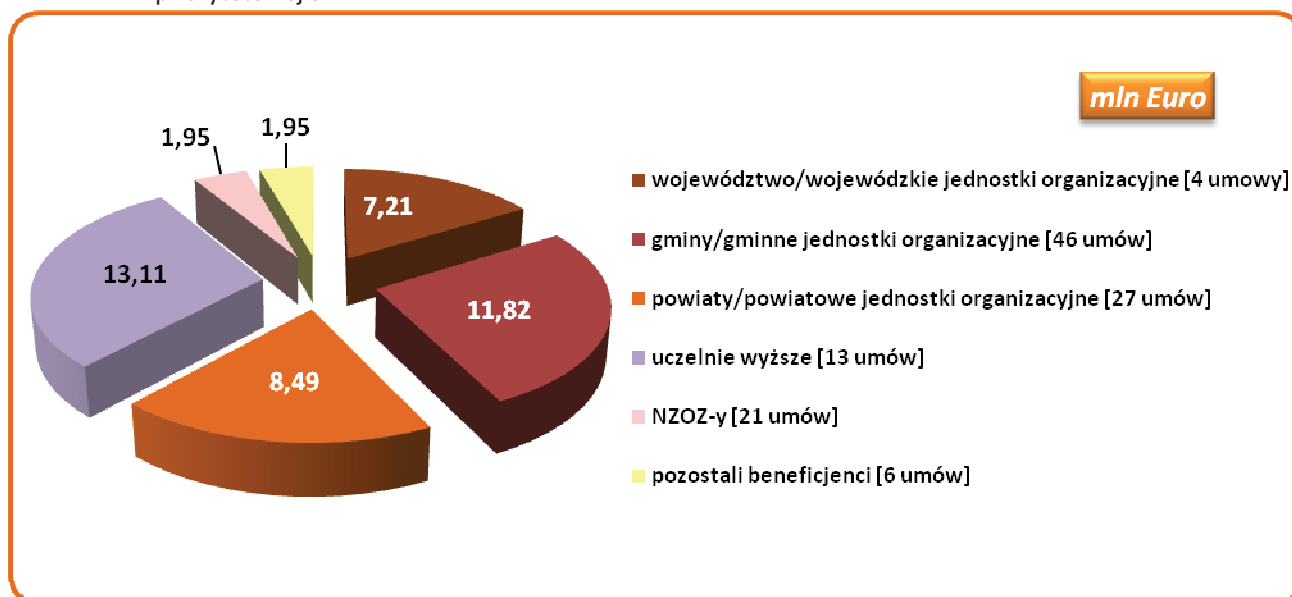
Ze względu na wielość dziedzin, które otrzymują wsparcie w ramach Osi priorytetowej 5, lista beneficjentów jest bardzo zróżnicowana. Największą kwotę środków pozyskały szkoły wyższe (ponad **29%**), w tym największe opolskie uczelnie: Uniwersytet Opolski i Politechnika Opolska.

Znaczącą pulę środków (około **62%**) pozyskały także jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli, realizując w ramach projektów swoje zadania z zakresu edukacji, zdrowia czy kultury na poziomie regionalnym i lokalnym.

Ponad **4% środków** pozyskały niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej na unowocześnienie infrastruktury medycznej i poprawę jakości świadczonych usług.

Około **2% środków** trafiło do kościołów i związków wyznaniowych (**0,71 mln Euro**) na wsparcie prac konserwatorskich oraz działania ochronne zapobiegające degradacji zabytkowych obiektów.

Wykres 50. Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 5

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Stan wdrażania Osi priorytetowej 5 w okresie sprawozdawczym

Nabory wniosków

- ⇒ przeprowadzono **2 nabory wniosków w procedurze konkursowej**: IV i V nabór w ramach poddziałania 5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej*;
- ⇒ całkowita kwota alokacji z EFRR przeznaczona na przeprowadzony nabór wyniosła **2 mln Euro** [8,19 mln PLN].

Wnioski złożone

- ⇒ złożono **13 wniosków** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej;
- ⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **2,48 mln Euro** [10,16 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **2,11 mln Euro** [8,63 mln PLN];
- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **7 wniosków** o całkowitej wartości **1,68 mln Euro** [6,88 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **1,43 mln Euro** [5,85 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

- ⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zaakceptowano **11 projektów** o całkowitej wartości **2,87 mln Euro** [11,75 mln PLN], w tym kwota dofinansowania z EFRR wyniosła **2,18 mln Euro** [8,92 mln PLN].

Podpisane umowy

⇒ zawarto **13 umów** o całkowitej wartości **3,27 mln Euro** [13,39 mln PLN], w tym kwota dofinansowania z EFRR wyniosła **2,51 mln Euro** [10,27 mln PLN].

Wnioski o płatność

⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę EFRR **4,80 mln Euro** [19,66 mln PLN], co stanowi około **11%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 5.

Tabela 69. Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osi priorytetowej 5 w okresie sprawozdawczym

[mln Euro]

Nr i nazwa działania/poddziałania	Dofinansowanie EFRR	Stopień realizacji zobowiązań w ramach działania	Stopień realizacji zobowiązań w ramach Osi priorytetowej
5.1.1 Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej	3,12	15,23%	6,98%
5.1.2 Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej	0,28	1,38%	0,63%
5.2.2 Ambulatoryjna opieka medyczna	0,19	1,64%	0,42%
5.3 Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego	1,20	9,36%	2,69%
OGÓŁEM	4,80	-	10,72%

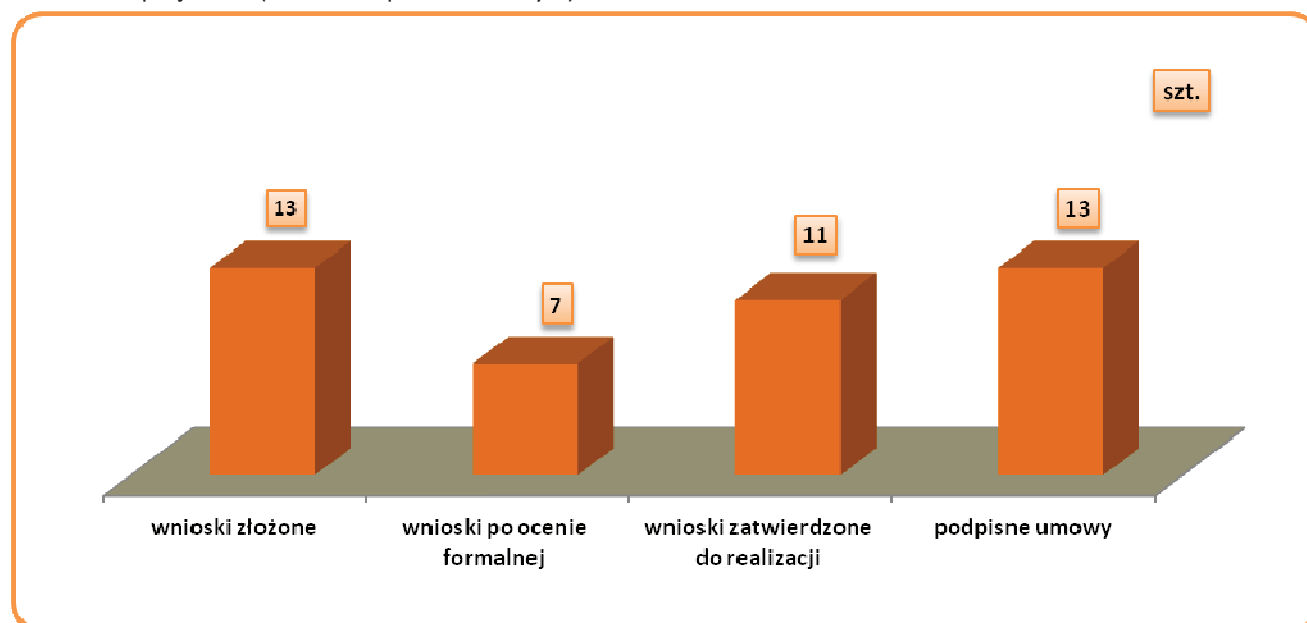
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **5,87 mln Euro** [24,03 mln PLN], co stanowi ponad **13%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 5.

Informacje nt. stanu wdrażania Osi w okresie sprawozdawczym przedstawiono na Wykresach 51-52.

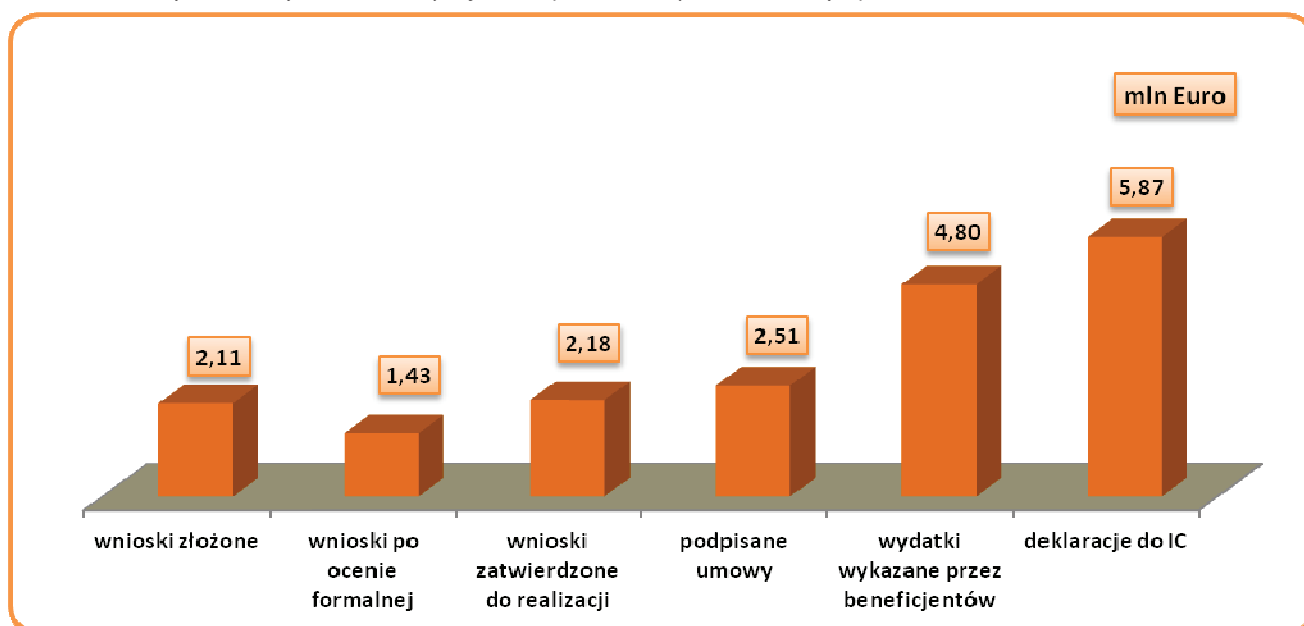
Wykres 51. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 5 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 52. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 5 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Planowane nabory

Zgodnie z *Ramowym harmonogramem naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z dnia 18 grudnia 2012 r.*, w kolejnym okresie sprawozdawczym nie planuje się przeprowadzenia naborów wniosków w ramach Osi priorytetowej 5.

Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji

Działania wspierane w ramach priorytetów XI *Kultura i dziedzictwo kulturowe* i XII *Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia* PO liś 2007-2013 są dopełnieniem inwestycji dofinansowanych w ramach Osi priorytetowej 5 RPO WO 2007-2013.

W ramach priorytetu XI wsparcie otrzymały **3 instytucje kultury** o znaczeniu ponadregionalnym: Amfiteatr Tysiąclecia w Opolu, Filharmonia Opolska oraz Opolski Teatr Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki. Na uwagę zasługuje podpisana w 2012 roku umowa z Opolskim Teatrem Lalek i Aktora, w ramach której zostanie zmodernizowane wnętrze oraz elewacja frontowa budynku teatru. Zapewnione zostanie odpowiednie zaplecze sanitarno techniczne dla widzów, a cały obiekt zostanie dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Zwiększeniu ulegnie powierzchnia oraz standard obiektu, którego w dużej mierze odbiorcami będą dzieci.

W ramach działania 12.1 *Rozwój systemu ratownictwa medycznego* oraz działania 12.2 *Inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym* PO liś 2007-2013 na terenie województwa opolskiego realizowanych jest 13 projektów dotyczących rozwoju systemu ratownictwa medycznego i ochrony zdrowia. W Opolu, Oleśnie i Nysie zbudowano lądowiska dla śmigłowców sanitarnych, wyposażono Szpitalne Oddziały Ratunkowe w 6 miastach powiatowych, zakupiono także kilka nowych specjalistycznych ambulansów ratowniczych.

Działania z zakresu wspierania lokalnych przedsięwzięć kulturalnych realizowane są w ramach PROW 2007-2013 za pomocą tzw. *małych projektów*. Łącznie podpisano **580 umów** w ramach których realizowane są m.in. działania mające na celu podnoszenie jakości życia społeczności lokalnej (szkolenia, imprezy kulturalne, sportowe i rekreacyjne, zagospodarowanie przestrzeni publicznej); rozwijanie aktywności społeczności lokalnej, rozwijanie turystyki i rekreacji, zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego (np. odnowa zabytków, kultywowanie miejscowych tradycji) czy promowanie lokalnego dziedzictwa przyrodniczego i krajobrazowego.

Tabela 70. Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu infrastruktury społecznej i kultury

[mln Euro]

Kod	Temat priorytetowy/działanie	Liczba umów	Wartość dofinansowania z UE
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013			
<i>Kultura</i>			
59	Rozwój infrastruktury kulturalnej	3	8,59
<i>Inwestycje w infrastrukturę społeczną</i>			
76	Infrastruktura ochrony zdrowia	12	6,58
RAZEM		15	15,17
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013			
413	Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju (małe projekty)	580	2,02
RAZEM PO		595	17,19

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Indywidualne projekty kluczowe

W ramach Osi priorytetowej 5 realizowane są projekty kluczowe w obszarze profilaktyki i ochrony zdrowia mieszkańców oraz nauki i szkolnictwa wyższego.

Realizacja projektu w obszarze ochrony zdrowia została zakończona w 2010 roku. Dzięki realizacji projektu liczba osób korzystających z usług placówek medycznych wyniosła **40 000 osób** na rok. Ponadto, poprawie uległy warunki doskonalenia zawodowego lekarzy, pielęgniarek i innych pracowników medycznych, w tym realizacji staży specjalistycznych, co pozwoli zatrzymać wyszkoloną kadrę medyczną w regionie. W 5 największych szpitalach wojewódzkich utworzono m.in. ośrodek wczesnej interwencji inwazyjnej w ostrych zawałach mózgu, centrum aktywnego porodu i rodzielnictwa oraz leczenia niemowląt zagrożonych niepełnosprawnością; rozbudowano onkologiczny kompleks zabiegowy-diagnostyczny; wyposażono kardiochirurgiczną salę operacyjną i odcinek intensywnej opieki pooperacyjnej na oddziale neurochirurgii.

W roku 2012 zakończono drugą z inwestycji kluczowych realizowanych w ramach Osi priorytetowej 5. Projekt pn *Budowa skrzydła dydaktycznego budynku Wydziału Budownictwa Politechniki Opolskiej w Opolu przy ulicy Katowickiej 48* był odpowiedzią na wzrastające znaczenie kierunków technicznych na ogólnokrajowym i europejskim rynku pracy, niewystarczającą liczbę kształconych inżynierów w skali całego kraju, chęć rozwoju kluczowych dla rozwoju gospodarki województwa opolskiego kierunków studiów oraz stworzenie profesjonalnej bazy badawczej.

Realizacja projektu w znacznym stopniu poprawiła infrastrukturę dydaktyczną i naukowo-badawczą Wydziału Budownictwa Politechniki Opolskiej stwarzając warunki do nowoczesnego i interaktywnego kształcenia, a w efekcie zwiększenia liczby wysokowykwalifikowanych specjalistów w dziedzinie budownictwa. Ponadto, stworzenie nowych miejsc nauki i pracy, utworzenie specjalistycznych pracowni, będzie skutkowało poszerzeniem oferty prowadzonych badań. Zrealizowany projekt służyć będzie zarówno studentom (**1343 studentów** korzystających z efektów projektu), jak i nauczycielom akademickim.

Tabela 71. Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 5 RPO WO 2007-2013

[mln Euro]

Nr i nazwa poddziałania	Liczba projektów	Wartość EFRR
5.1.1 Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej	1	2,77
5.2.1 Stacjonarna opieka medyczna	1	6,38
RAZEM	2	9,15

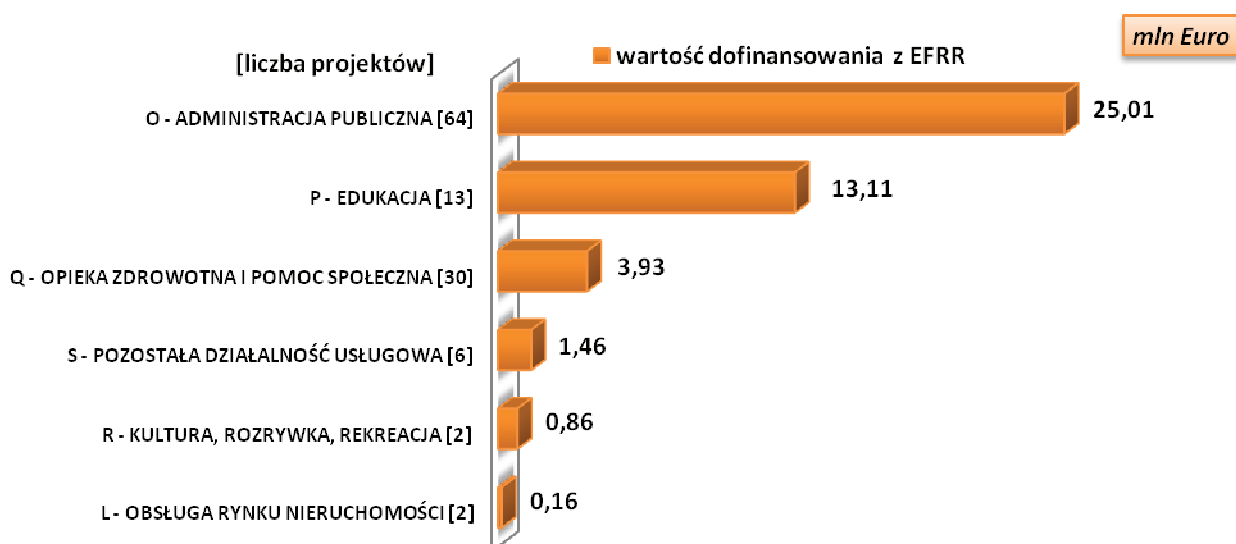
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

W ramach Osi priorytetowej 5 dofinansowanie otrzymują działania z zakresu edukacji, zdrowia oraz kultury. Jednostki samorządu terytorialnego, jako organy odpowiedzialne za realizację zadań w każdym z tych obszarów, pozyskały na te inwestycje ponad 25 mln Euro. Ponad 13 mln Euro otrzymały uczelnie wyższe Opolszczyzny (Sekcja P *Edukacja*), 3,9 mln Euro jednostki działające w sektorze ochrony zdrowia (Sekcja Q *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna*), natomiast 1,46 mln Euro organizacje religijne i fundacje na ochronę dziedzictwa kulturowego (Sekcja S *Pozostała działalność usługowa*).

Szczegółowy podział projektów na sektory gospodarki w ramach Osi priorytetowej 5 przedstawia Wykres 53.

Wykres 53. Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 5 wg Sekcji PKD 2007

Źródło: Opracowanie własne IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.

Analiza jakościowa

Dla zmierzenia wpływu projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 na obszar edukacji, zdrowia i kultury zaplanowano realizację 8 wskaźników produktu i 4 wskaźników rezultatu.

Obecnie wszystkie wskaźniki produktu i rezultatu są realizowane w ramach **117** projektów (**53** z zakresu edukacji, **38** z zakresu ochrony zdrowia, **16** z zakresu dziedzictwa kulturowego i naturalnego i **10** z zakresu kultury). Od początku wdrażania Programu zakończyła się realizacja **95** projektów, w tym **39** z zakresu edukacji, **35** z zakresu ochrony zdrowia, **13** z zakresu dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz **8** z zakresu instytucji kultury.

Poziom realizacji wskaźników, wyznaczonych jako mierniki celów Osi priorytetowej 5 zaprezentowany został w Tabeli 72. Wartości wskaźników produktu i rezultatu zostały przedstawione w oparciu o podpisane umowy o dofinansowanie oraz zatwierdzone wnioski o płatność końcową.

Tabela 72. Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 5 od uruchomienia Programu

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Umowy	
			wartość obecna	%	wartość obecna	%
Wskaźniki produktu						
5.1	Liczba projektów z zakresu edukacji [szt.]	44	39	88,6	53	120,5
5.2	Liczba placówek oświatowych objętych wsparciem [szt.]	119	104	87,4	128	107,6
5.3	Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia [szt.]	37	35	94,6	38	102,7
5.4	Liczba placówek medycznych objętych wsparciem, w tym: [szt.]	69	67	97,1	70	101,4

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Umowy	
			wartość obecna	%	wartość obecna	%
a	szpitale i kliniki [szt.]	18	18	100,0	18	100,0
5.5	Liczba zakupionego sprzętu medycznego [szt.]	502	491	97,8	503	100,2
5.6	Liczba projektów w zakresie dziedzictwa kulturowego i naturalnego [szt.]	16	13	81,3	16	100,0
5.7	Liczba instytucji kultury objętych wsparciem [szt.]	9	8	88,9	9	100,0
Wskaźniki rezultatu						
5.8	Liczba studentów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów [osoby/rok]	24 798	23 938	96,5	23 938	96,5
5.9	Liczba uczniów i słuchaczy korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów [osoby/rok]	41 700	36 995	88,7	36 763	88,2
5.10	Potencjalna liczba specjalistycznych badań medycznych, które zostaną wykonane zakupionym sprzętem [szt./rok]	316 904	304 744	96,2	321 904	101,6
5.11	Liczba osób odwiedzających obiekty dziedzictwa kulturowego objęte wsparciem [osoby/rok]	348 933	331 283	94,9	348 933	100,0

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Zgodnie z danymi w Załączniku IV.

W roku sprawozdawczym nastąpił duży postęp w realizacji wskaźników produktu i rezultatu. Wszystkie efekty ocenia się jako osiągnięte.

W ramach podpisanych umów nie zidentyfikowano wskaźników, których realizacja wskazywałaby na zbyt niski poziom ich planowanego wykonania w stosunku do założonych wartości docelowych. Poziom ich realizacji wg stanu na 31 grudnia 2011 r. waha się między 88,2% a 120,5%. Porównując to z 99% poziomem kontraktacji w ramach Osi 5, wszystkie wskaźniki powinny zostać osiągnięte.

Również poziom osiągniętych wskaźników jest adekwatny do poziomu dokonanych w ramach Osi priorytetowej 5 płatności (88%). Tym samym nie identyfikuje się ryzyka dla osiągnięcia wskaźników. Najniższy poziom osiągnięcia wskaźnika wynosi 81,3%, co ocenia się jako niezagrażenie osiągnięcia wskaźnika.

Poniżej zaprezentowano analizę poszczególnych wskaźników, realizowanych w ramach osi priorytetowej 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe*.

✓ Liczba projektów z zakresu edukacji

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej* oraz 5.1.2 *Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 88,6% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie blisko 120,5% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba placówek oświatowych objętych wsparciem**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej* oraz 5.1.2 *Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 87,4% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 107,6% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 5.2.1 *Stacjonarna opieka medyczna* oraz 5.2.2 *Ambulatoryjna opieka medyczna*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 94,6% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 102,7% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba placówek medycznych objętych wsparciem, w tym:**
– **szpitale i kliniki**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 5.2.1 *Stacjonarna opieka medyczna* oraz 5.2.2 *Ambulatoryjna opieka medyczna*, natomiast podwskaźnik dotyczy tylko poddziałania 5.2.1;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 97,1%, natomiast wartość podwskaźnika 100% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 101,4%, a podwskaźnik 100% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba zakupionego sprzętu medycznego**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 5.2.1 *Stacjonarna opieka medyczna* oraz 5.2.2 *Ambulatoryjna opieka medyczna*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 97,8% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 100,2% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba projektów w zakresie dziedzictwa kulturowego i naturalnego**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 5.3 *Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 81,3% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;

- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba instytucji kultury objętych wsparciem**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 5.3 *Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 88,9% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba studentów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 96,5% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 96,5% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba uczniów i słuchaczy korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej* oraz 5.1.2 *Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 88,7% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 88,2% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Potencjalna liczba specjalistycznych badań medycznych, które zostaną wykonane zakupionym sprzętem**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 5.2.1 *Stacjonarna opieka medyczna* oraz 5.2.2 *Ambulatoryjna opieka medyczna*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 96,2% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 101,6% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba osób odwiedzających obiekty dziedzictwa kulturowego objęte wsparciem**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 5.3 *Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego*;

- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 94,9% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
  - z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej;
  - wg stanu na koniec 2011 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.
- *Szczegółowe informacje nt. wkładu Osi priorytetowej w promowanie równości szans – punkt 2.2.1 Zasada równości szans*
- *Szczegółowe wnioski dla dalszej realizacji Osi – Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi*

Obszar: Infrastruktura edukacyjna [działanie 5.1]

Samorząd Województwa Opolskiego mając na uwadze znaczenie kapitału ludzkiego dla regionalnej gospodarki, zdecydował o wsparciu w ramach RPO WO 2007-2013 edukacji i szkolnictwa wyższego.

Województwo charakteryzuje się stosowną do zapotrzebowania siecią szkół na poziomie lokalnym. Region posiada także znaczny potencjał w zakresie szkolnictwa wyższego. W regionie funkcjonuje 6 szkół wyższych oraz filie i oddziały uczelni zamiejscowych. Uczelnie proponują zróżnicowaną ofertę edukacyjną, co stanowi o jego atrakcyjności. Jest to odzwierciedleniem regionalnego zapotrzebowania. W roku 1990/1991 w województwie opolskim studiowało 7,4 tys. osób, obecnie poziom ten wzrósł do ok. 40 tys. rocznie. Spowodowało to, iż wskaźnik osób z wyższym wykształceniem w latach 1995-2010 wzrósł o ponad 100%.

Należy jednak zauważyć, iż Opolszczyzna sąsiaduje z bardzo atrakcyjnymi pod względem potencjału szkolnictwa wyższego ośrodkami. Dlatego też wiele osób z regionu wybiera studia poza regionem, zwłaszcza w ośrodku wrocławskim. Z tego też względu bardzo ważne dla regionu jest wsparcie regionalnych instytucji, przede wszystkim na poziomie szkolnictwa wyższego, ale także na niższym szczeblu edukacji, w tym centrów kształcenia praktycznego i ustawicznego. Działania te uzasadniała również analiza SWOT, wskazując, iż w regionie rozwija się szkolnictwo wyższe, ale wskaźnik osób z wyższym wykształceniem wciąż jest najniższy w kraju. Zwrócono także uwagę na niski poziom infrastruktury społecznej, w tym infrastrukturę niewystarczająco dostosowaną do rozwoju kształcenia ustawicznego.

Działania zmierzające do podniesienia poziomu regionalnej edukacji są także bardzo ważne ze względu na istniejący na Opolszczyźnie problem depopulacji. Zmniejszająca się najszybciej w kraju populacja regionu jest bardzo niepokojącym procesem, na który wpływ ma zapewne regionalny potencjał edukacyjny.

Pozytywne zmiany w obszarze edukacji, na które niebagatelny wpływ mają przedsięwzięcia dofinansowane ze środków unijnych, potwierdza wzrost wskaźników statystycznych. Zwiększeniu uległ procent osób z wyższym wykształceniem, który w 2005 r. wynosił 10,3%, natomiast w 2010 r. 14,6%. Znacznemu zwiększeniu uległ też odsetek szkół wyposażonych w komputery (82,5%), a liczba uczniów przypadających na 1 komputer zmniejszyła się z 22,9 w roku 2005/2006 do 8,9 w roku 2010/2011 (przy średniej krajowej wynoszącej 10 uczniów na 1 komputer).

Osiągnięciu założonych celów i zapobiegnięciu zidentyfikowanym zagrożeniom służą m.in. projekty realizowane na poziomie regionalnej i lokalnej infrastruktury edukacyjnej przez opolskie uczelnie wyższe, centra kształcenia praktycznego i ustawicznego oraz placówki oświatowe na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym.

Od uruchomienia Programu zrealizowano **39** projektów z zakresu infrastruktury edukacyjnej, w tym **17** na poziomie regionalnym oraz **22** na poziomie lokalnym. Nadal trwa realizacja **14 projektów**, w tym **11** na poziomie regionalnym i **3** na poziomie lokalnym.

Wszystkie projekty realizowane w ramach działania 5.1 *Wsparcie infrastruktury edukacyjnej* wpisują się w pierwszy z priorytetów *Strategii Europa 2020*, tj. *Rozwój inteligentny*. W celu jego efektywnej realizacji Komisja Europejska określiła specyficzne inicjatywy flagowe, w tym projekt *Młódzież w drodze*, którego efekty wdrażania bezpośrednio przekładają się na obszar edukacji. Jednym z zadań przed jakimi stoi cała Unia Europejska jest zbudowanie w ciągu najbliższych dziesięciu lat nowoczesnej gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach, będącej w stanie konkurować z najszybciej rozwijającymi się gospodarkami świata. Inicjatywa

Młodzież w drodze ma przyczynić się do realizacji tych celów poprzez poprawę jakości kształcenia na wszystkich poziomach oraz ułatwienie młodym ludziom dostępu do rynku pracy. Każda z przytoczonych inwestycji opisanych w ramach poniższego obszaru poprzez dofinansowanie rozwoju infrastruktury szkół i uczelni wyższych jest zgodna z założeniami *Strategii Europa 2020*. Warte uwagi jest zwłaszcza wsparcie w ramach wdrażanych projektów 39 jednostek uczelni wyższych oraz doposażenie w niezbędny sprzęt laboratoryjny i naukowo-badawczy 9 z nich. Podjęte działania wpłyną zdecydowanie na podniesienie odsetka osób legitymujących się wyższym wykształceniem oraz ograniczą odsetek osób przedwcześnie kończących naukę szkolną. Dodatkowo efekty wdrażanych inwestycji są komplementarne z zakresem interwencji podejmowanych w priorytecie *Strategii Europa 2020* pn. *Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną*. Zapewnienie wysokiego poziomu ogólnodostępnych jednostek oświatowych w regionie pozwoli efektywnie wpływać na ograniczanie liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a pośrednio również ubóstwem (w myśl inicjatywy flagowej *Europejski program walki z ubóstwem*) poprzez zapewnienie godnego poziomu życia oraz umożliwienie aktywnego włączenia się do społeczeństwa.

Inwestycje podejmowane w ramach projektów edukacyjnych wpisują się również w działania przewidziane w *Krajowym Programie Reform*, który zakłada zmniejszenie w Polsce do 2020 r. do 4,5% odsetka osób wcześniej porzucających naukę oraz zwiększenie do 45% odsetka osób z wykształceniem wyższym w wieku 30-34 lat. Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną pozwalają na poprawę warunków kształcenia i jakości polskiego systemu edukacji; zwiększanie oferty edukacyjnej szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych oraz uczelni wyższych czy rozwój zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych. Te wszystkie elementy przyczyniają się do wzrostu atrakcyjności procesu kształcenia oraz upowszechniania wśród coraz szerszych kręgów społeczeństwa idei *uczenia się przez całe życie*. Należy nadmienić, że szeroko pojęte działania w obszarze edukacji znajdują uzasadnienia w zapisach KPR dla obszaru *Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego – działania 1.7 Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej* oraz dla obszaru *Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego* w zakresie działania 2.3 *Nowe kierunki rozwoju innowacyjności* oraz działania 2.4 *Kapitał intelektualny dla innowacyjności*.

Działania realizowane w ramach Osi priorytetowej są spójne z założeniami *Strategii Rozwoju Edukacji na lata 2007-2013*, gdzie wskazano konieczność podnoszenia poziomu wykształcenia ludności wraz z jednoczesnym podnoszeniem jakości tego wykształcenia. Zwrócono także uwagę na znaczenie kształcenia ustawicznego jako gwarancję rozwoju gospodarki i poziomu standardu życia.

Realizowane przedsięwzięcia wpisują się także w cele *Strategię rozwoju edukacji na obszarach wiejskich na lata 2007-2013*. W dokumencie zidentyfikowano wciąż zauważalne różnice w dostępie do edukacji i jego poziomie na obszarach wiejskich i w miastach. Celem *Strategii* jest eliminowanie barier w dostępie ludności wiejskiej do pełnej oferty edukacyjnej, kulturalnej, informacyjnej i sportowej, co w przyszłości powinno zmniejszyć różnice między miastem a wsią, oraz doprowadzić do ukształtowania społeczeństwa otwartego na nieustanny rozwój i podnoszenie kwalifikacji.

Inwestycje przyczyniają się ponadto do realizacji założeń, celów i wyzwań zaktualizowanej *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.*, gdzie wśród tematycznych wyzwań horyzontalnych *Przygotowane do rynku pracy aktywne społeczeństwo* wskazano konieczność poprawy jakości kształcenia, w tym zawodowego. Zwrócono uwagę, iż dynamika zmian wymusza konieczność systematycznego uczenia się i zwiększania kompetencji zawodowych, co ma przełożenie zarówno na karierę zawodową, jak i na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Na poprawę atrakcyjności i jakości kształcenia czy też na unowocześnienie oferty edukacyjnej niewątpliwie ogromny wpływ ma jakość dostępnej infrastruktury edukacyjnej oraz stan posiadanego wyposażenia, pomocy naukowych, w szczególności sprzętu komputerowego i oprogramowania przeznaczonego do celów dydaktycznych. Ponadto, niezwykle ważne jest zapewnienie jak najszerzego dostępu do edukacji, stąd duży nacisk kładziony jest na dostosowanie obiektów dydaktycznych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W ramach **39** zakończonych projektów z zakresu edukacji:

- wsparciem objęto **104** placówek oświatowych o zasięgu regionalnym i lokalnym, co stanowi 87,4% w stosunku do założonej na etapie programowania wartości docelowej określonej dla 2015 r.;

- **26** obiektów zostało dostosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych;
- z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów korzysta rocznie: **23 938** studentów (co stanowi 96,5% zakładanej wartości docelowej w 2015 r.) oraz **36 995** uczniów i słuchaczy (co stanowi 88,7% zakładanej wartości docelowej w stosunku do 2015 r.).

28 grudnia 2012 r. Sejmik Województwa Opolskiego przyjął Strategię Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r. W dokumencie przedstawiono aktualną sytuację regionu. Zaprezentowano społeczne i instytucjonalne uwarunkowania rozwoju regionu w tym diagnozę kapitału ludzkiego, wskazując na znaczenie kształcenia i edukacji w regionie. Podkreślając rolę kształcenia dla rynku pracy, zwrócono uwagę na kształcenie zawodowe i ustawiczne. Twórcy dokumentu przedstawiają dane statystyczne wskazujące na wciąż wzrastające zainteresowanie edukacją. Podkreślono jednak, iż w województwie opolskim, inaczej niż w pozostałych częściach kraju, młodzież zainteresowana jest kształceniem zawodowym, zarówno na poziomie średnim (technikum), jak i zasadniczym.

Potwierdzają to najnowsze dane statystyczne, młodzież w województwie opolskim jest bardziej zainteresowana kształceniem zawodowym, niż ich rówieśnicy w kraju. Województwo opolskie należy do trzech pierwszych, w których ten trend jest najwyższy. Dla porównania w 2002 r. 18% absolwentów rozpoczęło naukę w zasadniczej szkole zawodowej, a w 2010 r. było to już 22%. W roku szkolnym 2010/2011 funkcjonowało 65 zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży, w których uczyło się 7,3 tys. osób. Co istotne, ponad 37% osób uczyło się na kierunkach inżynieryjno-technicznych, a ponad 1/5 na kierunkach związanych z usługami dla ludności²⁴.

Tendencje te są spójne z założeniami RPO WO 2007-2013, w ramach którego przeprowadzono nabory wniosków dla szkolnictwa zawodowego, tj. 2 dedykowane nabory wniosków dla jednostek kształcenia ustawicznego i praktycznego w formach pozaszkolnych.

W 2012 r. zakończyła się realizacja 5 projektów z zakresu CKU i CKP oraz 3 dotyczących edukacji zawodowej. Projekty te zostały złożone w ramach I naboru wniosków do poddziałania 5.1.1. Projekty zrealizowane w regionie odpowiadają zmieniającym się zapotrzebowaniom edukacji a pośrednio także rynku pracy. Z tego też punktu widzenia ważnym i ciekawym jest projekt zrealizowany przez Powiat Strzelecki pn. *Modernizacja bazy dydaktycznej Zespołu szkół Zawodowych Nr 1 w Strzelcach Opolskich*. Celem beneficjenta było podniesienie poziomu kształcenia w kierunku dostosowania oferty edukacji zawodowej do potrzeb rynku pracy. Przebudowa bazy dydaktycznej szkoły zawodowej wpłynęła na unowocześnienie i zwiększenie oferty edukacyjnej największej placówki kształcenia zawodowego na terenie powiatu, w której praktyczne umiejętności zdobywa młodzież z powiatu strzeleckiego. Dzięki projektowi zmieniono funkcję istniejących zabudowań, aranżując 9 sal dydaktycznych: pracownię mechatroniki, pracownię elektryczną i elektrotechniczną, pracownię dla spedytorów i mechaników pojazdowych, pracownię technologii gastronomicznej, pracownię obsługi konsumenta, pracownię sprzedawcy i technika handlowca, pracownię rachunkowości, pracownię przedsiębiorczości oraz pracownię technika obsługi turystycznej. Dzięki przeprowadzonej modernizacji lepsze warunki kształcenia uzyskało 982 uczniów.

Łącznie w ramach **8 zakończonych w 2012 r.** projektów z zakresu kształcenia ustawicznego, praktycznego i zawodowego wsparcie uzyskało **16 placówek**. Ze zmodernizowanej infrastruktury skorzystało **ponad 6 000** uczniów i słuchaczy, natomiast z nowego wyposażenia placówek oświatowych **ponad 4 200** uczniów i słuchaczy.

W obszarze szkolnictwa wyższego region cechuje się znacznym potencjałem. Na Opolszczyźnie funkcjonuje 6 szkół wyższych (4 w Opolu, 1 w Brzegu i 1 w Nysie). Ponadto na terenie województwa działają także filie/oddziały jednostek spoza regionu. Odpowiada to aktualnym trendom tj. wzrostowi zainteresowania kształceniem na poziomie wyższym. W pierwszym roku transformacji (1990/1991) w regionie studiowało ok. 7,4 tys. osób, aktualnie ok. 40 tys²⁵. Jest to bardzo wysoki poziom, tym bardziej, że część młodzieży decyduje się na studia poza ośrodkami opolskimi.

²⁴ Materiał roboczy do wypracowania diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego w ramach procesu przygotowania Strategii rozwoju województwa opolskiego, styczeń 2012 r.

²⁵ Materiał roboczy do wypracowania diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego w ramach procesu przygotowania Strategii rozwoju województwa opolskiego, styczeń 2012 r.

Bardzo ważnym wyzwaniem dla regionu jest dostosowanie kształcenia na poziomie wyższym do potrzeb gospodarki oraz rynku pracy. Młodzież często podkreśla, iż studia nie przygotowują ich do późniejszej pracy, co w dzisiejszej sytuacji makroekonomicznej jest bardzo dużym problemem.

W obszarze szkolnictwa wyższego w 2012 r. zakończyła się m.in. realizacja projektu *Przebudowa budynku Wydziału Chemii Uniwersytetu Opolskiego*. Realizacja projektu miała istotne znaczenie mając na uwadze fakt, iż region charakteryzuje się znacznym potencjałem w branży chemicznej. Beneficjent – Uniwersytet Opolski wskazywał, iż absolwenci kierunku, którego poziom nauczania zdecydowanie poprawi realizacja projektu, znajdą zatrudnienie głównie w tej branży, ale także w rolnictwie, przemyśle farmaceutycznym, wydobywczym i medycznym. Przedmiotem inwestycji była przebudowa istniejących budynków Wydziału, których stan groził zamknięciem. Przebudowany obiekt dostosowano dla potrzeb niepełnosprawnych.

Łącznie w ramach **7 zakończonych dotychczas projektów** z zakresu kształcenia wyższego, ze zmodernizowanej infrastruktury skorzystało **blisko 24 000** uczniów i słuchaczy.

W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja 4 projektów z zakresu lokalnej infrastruktury edukacyjnej w ramach której realizowane są projekty podnoszące standard infrastruktury placówek edukacyjnych na poziomie podstawowym i gimnazjalnym, w celu dostosowania ich do współczesnych wymagań i nowych metod nauczania, głównie poprzez zakup wyposażenia inwestycyjnego przeznaczonego do celów dydaktycznych, w tym narzędzi ICT.

Jednym z projektów zakończonych w 2012 r. była inwestycja Gminy Zawadzkie *Utworzenie Zespołu Edukacyjno - Sportowego w Zawadzkim - rozbudowa zespołu istniejących obiektów szkoły podstawowej. Remont i przebudowa istniejącego budynku szkoły podstawowej, budowa budynku gimnazjum oraz sali sportowej wraz z zagospodarowaniem terenu. Etap I Rozbudowa szkoły podstawowej o część gimnazjalną wraz z zakupem wyposażenia*. W ramach projektu dokonano modernizacji oraz rozbudowy obiektu szkolnego dostosowując go do obowiązujących wymogów i standardów. W ten sposób powstały dodatkowe pracownie, umożliwiające rozwój umiejętności oraz pobudzanie wiedzy w sposób praktyczny. Obiekt dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych, umożliwiając tym samym bezpieczne korzystanie uczniom niepełnosprawnym ze szkolnej infrastruktury. Ponadto doposażono placówkę w zestawy komputerowe wraz z niezbędnym oprogramowaniem, co pozwoliło na podniesienie standardu nauczania, wykorzystującego nowoczesne narzędzia ICT. Dzięki realizacji projektu również dzieci, w tym z obszarów wiejskich, mogą nabywać nowe umiejętności wykorzystywania tych narzędzi w zdobywaniu informacji i osobistym rozwoju.

Podobne założenia i cele postawiła przed sobą Gmina Paczków, realizując projekt *Podniesienie jakości oferty edukacyjnej szkół podstawowych i gimnazjum w Gminie Paczków*. Beneficjent zdiagnozował, iż problemy związane z oświatą, ich niedostateczne dofinansowanie, a tym samym poziom, wpływają na przyszły kształt rynku pracy i lokalnej gospodarki. Chcąc budować społeczeństwo otwarte, wykształcone i z inicjatywą do podejmowania wyzwań, postanowiono o zapewnieniu odpowiedniego poziomu nauczania dzieciom z terenu gminy. W wyniku projektu zmodernizowano infrastrukturę gimnazjum oraz doposażono 5 lokalnych szkół (w tym gimnazjum), umożliwiając stworzenie nowoczesnych pracowni tematycznych (językowych, przyrodniczych, fizycznych, chemicznych i biologicznych). Szczególnie ważne jest, iż projekt objął swym zasięgiem także dzieci z obszarów wiejskich, dając im szansę na zrównanie możliwości rozwoju z dziećmi z obszarów o większym zapleczu.

W wyniku **22 zrealizowanych dotychczas projektów** wsparciem objęto **79 placówek oświatowych** szczebla podstawowego i gimnazjalnego. **12** z nich dostosowało infrastrukturę do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez przebudowę pochylni czy budowę podjazdów dla wózków inwalidzkich. Z efektów projektów korzysta już blisko **13 600 uczniów**.

Obszar: Ochrona zdrowia [działanie 5.2]

Długie i zdrowe życie jest jednym z filarów rozwoju społecznego. Zdrowie jest częścią kapitału ludzkiego i znajduje się wśród kluczowych wyznaczników rozwoju i konkurencyjności, jak również dobrostanu jednostki. W 1990 r. z inicjatywy Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (ang. UNDP) określono Wskaźnik Rozwoju Społecznego (HDI), gdzie zdrowie stanowi jeden z podstawowych kryteriów jego oceny. Dla zobrazowania przestrzennego ww. wskaźnika wyznaczono Lokalny Wskaźnik Rozwoju Społecznego (ang.

Local Human Development Index – LHDI). Zgodnie z opublikowanym w 2012 r. *Krajowym Raporcie o Rozwoju Społecznym. Polska 2012. Rozwój regionalny i lokalny*, województwo opolskie wśród regionów polskich zajmuje 6. miejsce pod kątem wskaźnika LHDI. Oznacza to, iż region jest dobrym miejscem do zamieszkania, gdzie ludziom żyje się lepiej i dostatniej niż stanowi średnia krajowa. Duży wpływ na ten wynik miały kwestie związane z edukacją oraz zdrowiem.

Wpływ na poziom ww. wskaźnika mają zapewne działania współfinansowane w ramach funduszy strukturalnych, w tym RPO WO 2007-2013, albowiem w ramach analizy SWOT dla Programu zdiagnozowano niezadowolający poziom infrastruktury społecznej. Od tego czasu nastąpiła znaczna poprawa wówczas opisywanego stanu rzeczy.

Jednocześnie, zgodnie z najnowszymi danymi statystycznymi region cechuje dobrze rozbudowana sieć szpitali, z dobrą dostępnością terytorialną (dojazd do szpitali środkiem transportu publicznego z każdej miejscowości nie przekracza 30 minut), jednak liczba łóżek oraz lekarzy przypadająca na 1 mieszkańca odbiega od średniej krajowej. Szczególne niedobory zauważa się w ilości specjalistów w zakresie: kardiologii, medycyny rodzinnej, medycyny sądowej, onkologii klinicznej, pediatrii, chirurgii ogólnej.

Stąd bardzo istotnym jest ciągłe wspieranie obszaru zdrowia, w tym w zakresie rozwoju infrastruktury, umożliwiające zwiększenie liczby łóżek a tym samym zwiększenie potencjału leczniczego regionu, mające bezpośredni wpływ na poziom zdrowotności mieszkających tutaj ludzi. Podniesienie jakości leczenia regionalnego podkreślono wśród wyzwań rozwojowych *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.: Atrakcyjne obszary do zamieszkania, inwestowania i wypoczynku*.

Ponadto inwestycje realizowane w ramach działania 5.2 *Rozwój bazy medycznej w regionie* realizują cele *Strategii Ochrony Zdrowia dla Województwa Opolskiego na lata 2006-2013*. Jako szczególnie ważny segment działań strategicznych wpisano tam bowiem wzrost poziomu jakości usług medycznych i ich dostępności dla pacjentów. Podkreślono także konieczność wsparcia procesu modernizacji bazy leczniczej – zarówno w odniesieniu do istniejącej substancji lokalowej, jak i instalowania nowoczesnych urządzeń diagnostycznych i leczniczych.

Projekty realizowane w ramach obszaru są także spójne z trzecim priorytetem *Strategii Europa 2020*, tj. *Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną*. Wdrażana w przywołanym priorytecie polityka walki z ubóstwem realizowana jest przez inicjatywę flagową *Europejski program walki z ubóstwem*, której założenia są pośrednio powiązane z obszarem zdrowia. Podejmowane w ramach RPO WO 2007-2013 działania mają na celu zmodernizowanie bazy infrastrukturalnej jednostek medycznych w regionie. Pozwoli to polepszyć jakość bezpłatnie świadczonych usług w obszarze zdrowia, co biorąc pod uwagę postępujący proces starzenia się społeczeństwa przełoży się na zapewnienie godnego życia osobom zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Inwestycje podejmowane w ramach projektów RPO WO 2007-2013 z zakresu ochrony zdrowia wpisują się również w działania przewidziane w *Krajowym Programie Reform*. Wsparcie infrastruktury szpitali, przychodni i instytucji leczniczych pozwala poprawić dostępność i jakość świadczeń opieki zdrowotnej, zwłaszcza skierowanych do osób niesamodzielnych i starszych - obszar *Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego* w ramach działania 1.7 *Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej* oraz obszar *Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu* w zakresie działania 3.1 *Nowoczesny rynek pracy*.

Stan infrastruktury związanej z ochroną zdrowia w województwie opolskim w zakresie wyposażenia i dostępności do nowoczesnej aparatury medycznej w placówkach leczenia szpitalnego i ambulatoryjnego oceniany jest dziś jako dobry. Znaczący wpływ na poprawę tej sytuacji mają projekty dofinansowane w ramach RPO WO 2007-2013.

Od uruchomienia Programu zrealizowano **35** projektów z zakresu ochrony zdrowia, w tym **13** w ramach stacjonarnej opieki medycznej oraz **22** w ramach ambulatoryjnej opieki medycznej. W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja **2 projektów** z zakresu ambulatoryjnej opieki medycznej.

W obszarze zdrowia zrealizowano jedyny w ramach całej Osi priorytetowej 5 projekt uwzględniający instrument elastyczności – *cross-financing* – na współfinansowanie wydatków, które są konieczne do

zrealizowania projektów inwestycyjnych i są bezpośrednio z nimi związane. W szpitalu w Oleśnie ze środków RPO WO 2007-2013 dofinansowano zakup tomografu komputerowego oraz przeszkolenie osób do jego obsługi (lekarzy radiologów, techników, personelu szpitala). Koszty przeprowadzenia szkolenia stanowiły 2,48% wydatków kwalifikowanych projektu.

W ramach zakończonych projektów:

- wsparcie otrzymało **67** placówek medycznych co stanowi 97% w odniesieniu do założonej na etapie programowania wartości docelowej w 2015 r.;
- wsparciem objęto **18** szpitali co stanowi 100% w odniesieniu do założonej na etapie programowania wartości docelowej w 2015 r.;
- przebudowano **8** instytucji ochrony zdrowia;
- zakupiono **491** szt. sprzętu medycznego co stanowi 97% w odniesieniu do założonej na etapie programowania wartości docelowej w 2015 r.;
- na zakupionym lub zmodernizowanym sprzęcie zostało zrealizowanych **304 744** specjalistycznych badań medycznych, co stanowi 96% w odniesieniu do założonej na etapie programowania wartości docelowej w 2015 r.;

W ramach stacjonarnej opieki zdrowotnej przeprowadzono 1 nabór wniosków, który był pierwszym ogłoszonym i rozstrzygniętym naborem przez IZ RPO WO 2007-2013. Wszystkie projekty zostały już zrealizowane. Zakończono także realizację projektu kluczowego obejmującego swym zasięgiem 5 największych opolskich szpitali.

W ramach stacjonarnej opieki medycznej w wyniku zakończonych projektów wsparciem objęto **18 szpitali**, zakupiono **255 szt.** specjalistycznej aparatury medycznej, umożliwiającej przeprowadzenie ponad **76 313 tys. badań rocznie**.

Realizacja projektów przyczyniła się do podniesienia wczesnej wykrywalności chorób, w tym w szczególności w onkologii. Jest to bardzo istotne ze względu na obserwowane zwiększenie zachorowań nowotworowych oraz, jak się diagnozuje w regionie, niedostateczny dostęp do specjalistów z tej dziedziny. Zgodnie z raportem *Nowotwory złośliwe w województwie opolskim w 2010 r.* bezwzględna liczba zachorowań oraz surowy współczynnik zachorowalności w 2010 r. był najwyższy w dekadzie 2001-2010, co zdecydowanie potwierdza ciągły wzrost zachorowalności²⁶. Jednocześnie wskazano, iż najwięcej zachorowań w tym roku w regionie zaobserwowano w powiecie nyskim (564 osób). Dlatego też jako bardzo istotne ocenia się projekty skierowane na profilaktykę i odpowiednią diagnostykę w zakresie wykrywalności zachorowań nowotworowych w powiecie nyskim, tj. projekt Zakładu Opieki Zdrowotnej w Nysie *Wczesne wykrywanie i leczenie nowotworów przewodu pokarmowego – zakup nowoczesnego sprzętu diagnostyczno-leczniczego* oraz projekt Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Zespołu Opieki Zdrowotnej w Głuchołazach *Poprawa stopnia zdrowotności mieszkańców województwa opolskiego poprzez zwiększenie możliwości wczesnego wykrywania raka płuca*.

W ramach projektu Zakładu Opieki Zdrowotnej w Nysie doposażono 8 placówek w sprzęt medyczny, który pełni ważną rolę w procesie diagnostycznym oraz terapeutycznym w ramach leczenia onkologicznego. Projekt jest jednocześnie elementem procesu restrukturyzacji istniejącej w powiecie bazy szpitalnej, polegającej na zmianie profilów działalności i racjonalizacji zarządzania i logistyki, zmierzającej do poprawy efektywności oddziałów szpitalnych. Zmiana ma na celu dostosowywanie profilu i wielkości specjalistycznej i wysokospecjalistycznej bazy szpitalnej do potrzeb region, co jak widać zgodne jest z zauważalnymi w regionie potrzebami. Projekt Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Zespołu Opieki Zdrowotnej w Głuchołazach stanowi ważne uzupełnienie potrzeb powiatu w zakresie diagnostyki onkologicznej w zakresie zachorowań na nowotwór dróg oddechowych. Należy bowiem zauważyć, iż najczęściej występującym nowotworem wśród mężczyzn jest właśnie nowotwór oskrzeli i płuc. Jednocześnie jest on najczęstszą przyczyną zgonów, zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet²⁷.

²⁶ *Nowotwory złośliwe w województwie opolskim w 2010 r.*, Opolskie Centrum Onkologii im. Prof. Tadeusza Koszarowskiego, Opole 2012, s. 10

²⁷ Tamże, s. 35

Dzięki ww. projektom w powiecie doposażono 9 placówek zdrowia w 45 sztuk specjalistycznego sprzętu medycznego. Za pomocą zakupionego sprzętu możliwe jest wykonanie blisko 6 tys. dodatkowych specjalistycznych badań. Inwestycje przyczyniły się do zwiększenia dostępności do diagnostyki i obniżenia czasu oczekiwania na hospitalizację. Zwiększenie ilości wykonywanych badań oraz zakresu świadczonych usług ma wpływ na podniesienie ich jakości. W długoterminowej perspektywie należy się spodziewać obniżenia śmiertelności i poprawy zdrowia mieszkańców powiatu.

Projekty zrealizowane w ramach RPO WO 2007-2013 są komplementarne z projektami wspartymi w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013. Realizacja wszystkich 12 projektów skierowanych do dofinansowania w ramach tego Programu już się zakończyła. Wśród wspartych przedsięwzięć 4 dotyczyły zakupu ambulansów, 3 budowy/przebudowy lądowisk a pozostałe doposażenia szpitali w specjalistyczny sprzęt medyczny.

Realizacja wszystkich projektów z zakresu zdrowia spowoduje, iż w regionie spodziewane jest:

- skrócenie czasu oczekiwania na procedury medyczne;
- zwiększenie dostępności do działań profilaktycznych;
- zwiększenie dostępności do diagnostyki;
- skrócenie czasu hospitalizacji;
- poprawa jakości i zwiększenie ilości udzielanych świadczeń;
- poprawa dostępności do rehabilitacji;
- poprawa warunków doskonalenia zawodowego lekarzy, pielęgniarek i innych pracowników medycznych, w tym realizacji staży specjalistycznych, co pozwoli zatrzymać wyszkoloną kadrę medyczną w regionie.

Uzupełnieniem projektów realizowanych w szpitalach są projekty dotyczące ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Kompleksowość rozwiązań podnosi standardy opieki zdrowotnej regionu.

W ramach ambulatoryjnej opieki medycznej w wyniku zakończonych projektów wsparciem objęto **49 placówek medycznych** z niemal wszystkich powiatów województwa opolskiego. Zakupiono **236 szt.** specjalistycznej aparatury medycznej, umożliwiającej przeprowadzenie ponad **228 tys. badań rocznie**. W wyniku realizacji projektów zwiększy się dostępność do diagnostyki i szerokiego zakresu specjalistycznych badań już na poziomie opieki ambulatoryjnej, co ma niebagatelne znaczenie dla podnoszenia poziomu zdrowotności mieszkańców regionu.

W okresie sprawozdawczym zakończyły się 2 projekty z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Przedsięwzięcie Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej DOMED *Wyposażenie nowopowstałej przychodni z Zimnicach Wielkich w nowoczesny sprzęt medyczny* jest dobrym przykładem rozwijania zakresu diagnostyki i leczenia pacjentów w mniejszych ośrodkach bez konieczności hospitalizacji. W ramach projektu placówkę doposażono w 36 sztuk aparatury medycznej z trzech podstawowych grup: urządzenia diagnostyczne, terapeutyczne i pomocnicze. Wśród urządzeń terapeutycznych zakupiono sprzęt rehabilitacyjny, który umożliwi urządzenie gabinetów rehabilitacji i odnowy. Rehabilitacja jest bardzo ważnym elementem leczenia oraz zapobiegania postępowi chorób. Dzięki przedsięwzięciu lepszy dostęp do szerokiej gamy zabiegów otrzymają mieszkańcy obszarów wiejskich. Szczególnie ważne będzie to dla osób starszych, których mobilność nie jest wysoka. Należy pamiętać, iż Opolszczyzna ma szczególną sytuację demograficzną, gdzie wzrasta liczba osób starszych, stąd bardzo istotnym jest zapewnienie tej grupie społecznej odpowiedniej profilaktyki i opieki. Ponadto realizacja projektu zapewni dostęp dla kobiet z terenów wiejskich do badań cytologicznych, co także ma niebagatelne znaczenie ze względu na wzrastającą zachorowalność na nowotwory. Szacuje się, że w wyniku realizacji projektu przeprowadzonych zostanie 1000 specjalistycznych badań medycznych.

Poprawa dostępności i podniesienie standardu badań radiologicznych była celem strategicznym drugiego zakończonego w 2012 r. projektu pn. *Innowacje w medycynie - zakup i montaż urządzeń medycznych do archiwizacji i przetwarzania danych obrazowych w NZOZ Przychodnia Rodzinna "Mariacka" w Nysie*. Projektodawcą był Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Rodzinna Mariacka Sp. z o.o. Przedsięwzięcie polegało na doposażeniu pracowni RTG w nowoczesne, specjalistyczne urządzenia medyczne, które umożliwi cyfrową obróbkę badania RTG, ułatwi archiwizację badań, przekazywanie jego

wyników. To nowoczesne narzędzie wykorzystywane ma być zarówno przez lekarzy i pacjentów beneficjentów, ale także przez 10 innych przychodni, które wyraziły chęć współpracy. Dzięki przedsięwzięciu przeprowadzonych zostanie 5000 specjalistycznych badań medycznych. Realizacja zadania wpłynęła na lepsze wykorzystanie i unowocześnienie infrastruktury ochrony zdrowia. Zakres projektu przyczyni się do poprawy dostępności, podniesienia jakości i komfortu specjalistycznych usług medycznych (badanie RTG) na poziomie podstawowej opieki medycznej, wobec nasilającego się zapotrzebowania na tego rodzaju badania medyczne. Większa dostępność do specjalistycznego badania umożliwi wczesne wykrywanie chorób i schorzeń, a tym samym wdrożenie odpowiedniego programu profilaktyki dla pacjenta.

Realizowane w ramach Programu projekty z zakresu infrastruktury zdrowotnej, zarówno na poziomie opieki szpitalnej, jak i ambulatoryjnej, wpływają na podniesienie poziomu zdrowia w regionie. Inwestycje dotyczą głównie zapobieganiu chorobom cywilizacyjnym (m.in. choroby układu krążenia, choroby układu ruchu, choroby onkologiczne), na które narażeni są mieszkańcy regionu. Takie działania mają istotne znaczenia dla regionalnej gospodarki, bo rynek pracy jest uzależniony od zdrowia i aktywności mieszkańców regionu.

Obszar: Kultura i dziedzictwo kulturowe [działanie 5.3]

Region opolski, mimo, iż obszarowo jest najmniejszym województwem w kraju poszczycić się może bogatym dorobkiem kulturowym, stanem posiadania przewyższając inne, znacznie większe i zasobniejsze regiony Polski. Mowa tutaj zarówno o dziedzictwie niematerialnym, którego podstawę stanowi silne poczucie tożsamości i więzi z tradycją poprzez kultywowanie zwyczajów, gwary, strojów i sztuki ludowej oraz o zasobach materialnych, tj. licznych zabytkach architektury, historycznych układach urbanistycznych i ruralistycznych, zespołach komponowanej zieleni oraz drobnej architektury, w tym wystroju wnętrz. Całość tworzy niezwykle bogaty i zróżnicowany krajobraz kulturowy, którego ochrona i promocja stała się priorytetem władz regionalnych. Wiele z istniejących zabytków jest bowiem w złym stanie technicznym, a dostęp do nich jest w znacznym stopniu ograniczony.

Stąd też założono, iż w ramach działania 5.3 *Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego* wsparcie otrzymają inwestycje w zakresie rozwoju infrastruktury instytucji kultury, ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego i naturalnego, które spowodują wzrost atrakcyjności regionu jako miejsca zamieszkania pracy i wypoczynku. Przedsięwzięcia podejmowane w ramach RPO WO 2007-2013 są spójne z założeniami *Programu opieki nad zabytkami województwa opolskiego na lata 2007-2010* oraz zaktualizowanego *Programu opieki nad zabytkami województwa opolskiego na lata 2011-2014*.

Założenia *Strategii Europa 2020* nie przewidują wspierania obszaru kultury i dziedzictwa kulturowego w żadnej z realizowanych inicjatyw flagowych. Również w *Krajowym Programie Reform* jako jeden z elementów obszaru *Innowacyjność dla wzrostu zrównoważonego* w Unii Europejskiej i w Polsce, wskazano konieczność podejmowania działań na rzecz rozwoju infrastruktury społecznej, w tym także kultury, turystyki i sportu – działanie 1.7 *Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej*. Dodatkowo poprzez wspieranie obszaru *Innowacyjności dla wzrostu inteligentnego* planowane jest zwiększenie dostępu do kultury i usług kulturalnych, zwłaszcza wspieranie przemysłów kultury i przemysłów kreatywnych jako obszarów innowacji – działanie 2.3 *Nowe kierunki rozwoju innowacyjności*. Od uruchomienia Programu realizowanych jest **26** projektów w ramach działania 5.3 *Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego*, w tym **16** projektów z zakresu dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego i **10** z zakresu kultury. Realizacja **21** projektów już się zakończyła, w tym **13** projektów z zakresu dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz **8** projektów z zakresu kultury.

W ramach zakończonych projektów:

- wsparciem objęto **8** instytucji kultury, co stanowi 88,9% w odniesieniu do założonej na etapie programowania wartości docelowej w 2015 r.;
- w **8** obiektach instytucji kultury oraz **7** obiektach dziedzictwa kulturowego został zapewniony dostęp dla osób niepełnosprawnych;
- **39** obiektów/zbiorów zostało poddanych konserwacji, a **10** zostało zabezpieczonych;
- ponad **331 tys. osób** rocznie odwiedzi obiekty dziedzictwa kulturowego objęte wsparciem.

Wśród przedsięwzięć z zakresu dziedzictwa kulturowego i naturalnego przeprowadzono renowację i zabezpieczenie obiektów sakralnych (pw. Trójcy Świętej w Bierawie, oo. Franciszkanów w Głogówku, św. Anny w Oleśnie oraz pw. Świętego Jakuba Apostoła w Małujowicach), renowację przestrzeni miejskiej (ratuse w Strzelcach Opolskich, Grodkowie, place miejskie w Leśnicy oraz park we Włodzieniu), zabezpieczenie i digitalizację zabytkowego księgozbioru Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu.

Ze względu na regionalną spuściznę szczególnie ważna jest ochrona obiektów sakralnych. Wśród architektury sakralnej odrębną grupę stanowią kościoły drewniane, których w regionie jest 65, usytuowanych głównie w północnej części regionu. Stanowią one element szlaku architektury drewnianej Polski Południowej, który jest częścią europejskiego szlaku architektury drewnianej. Niestety niedostateczny stan zabezpieczeń przeciwpożarowych doprowadził w ostatnich latach do unicestwienia kilku kościołów (m.in. w Czarnowasach i w Nosalach). Stąd na szczególną uwagę zasługuje projekt Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. Bożego Ciała w Oleśnie pn. *Wykonanie systemu przeciwpożarowego w XVI w. drewnianym Kościele św. Anny w Oleśnie*. Zakończony w 2010 r. projekt zrealizowano w unikatowym i bardzo cennym obiekcie sakralnym Olesna i regionu. Powstanie kościoła datuje się na pierwszą połowę XV w., chociaż wyryta na belce data poświęcenia wskazuje 1518 r. Kościół wzniesiono wokół sosny, której przypisywano cudowne właściwości, a której fragment do dziś podtrzymuje ołtarz. Obiekt przebudowany w XVII w. zyskał unikatowy kształt, w rzucie prezentujący pięciopłatkową różę (jak w herbie miasta), z korzeniami stanowiącymi najstarszą część świątyni. Również wystrój, w tym zabytkowe malowidła, zobowiązują do szczególnej opieki. Dlatego też proboszcz parafii podjął działania zmierzające do zwiększenia ochrony obiektu. W ramach projektu zainstalowano system, który w wypadku powstania pożaru uruchomi proces gaśniczy. Na obiekcie zainstalowano sieć dysz rozpraszających wodę oraz środek pianotwórczy. Woda do gaszenia zgromadzona jest w zbiorniku podziemnym. Czas akcji gaśniczej zaprogramowano na 10 min., co pozwoli na dotarcie jednostek straży pożarnej i kontynuowanie akcji. Realizacja przedsięwzięcia była bardzo ważna nie tylko ze względu na znaczenie obiektu jako cennego zabytku, ale także niepodważalną wagę dla lokalnej ludności jako centrum pątniczego i odpustowego.

W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja 3 projektów, w tym 2 z zakresu kultury i 1 z zakresu dziedzictwa kulturalnego. Wśród projektów z zakresu kultury wspomnieć warto inwestycję Gminy Kędzierzyn-Koźle pn. *Rozbudowa i przebudowa Domu Kultury Koźle wraz z zagospodarowaniem terenu*. Projekt polegał na rozbudowie istniejącego budynku Domu Kultury o salę widowiskową oraz hall łączący dwa obiekty. Budynek wraz z otaczającymi plantami włączony jest do rejestru zabytków. Realizacja przedsięwzięcia spowodowała zwiększenie oferty kulturalnej miasta, dając jednocześnie alternatywę spędzania wolnego czasu zarówno dzieciom, jak i dorosłym. Założono bowiem, że z obiektu kultury korzystać będzie ponad **81 tys. osób**. W wyniku realizacji projektu wzrosło zaangażowanie mieszkańców w przedsięwzięcia kulturalno-oświatowe, co przyczyniło się do niwelowania procesów wykluczenia społecznego. Jednocześnie władze gminy założyły, iż działania te promować będą prorodziną wizję miasta, co jest bardzo istotne w związku z występującym w regionie problemem depopulacji.

Po zrealizowaniu wszystkich dotychczas podpisanych umów o dofinansowanie z *zakresu kultury oraz dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego* przewiduje się, że osiągnięte zostaną następujące wskaźniki:

- wsparciem zostanie objętych **9** instytucji kultury;
- w **10** obiektach instytucji kultury oraz **9** obiektach dziedzictwa kulturowego zostanie zapewniony dostęp dla osób niepełnosprawnych;
- **40** obiekty/zbiory zostaną poddane konserwacji, a **13** zostanie zabezpieczonych;
- blisko **350 tys.** osób rocznie odwiedzi obiekty dziedzictwa kulturowego objęte wsparciem.

Wyniki badania ewaluacyjnego

W 2012 r. na zlecenie IZ RPO WO 2007-2013 zostało przeprowadzone badanie *Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz edukacji w ramach EFS i EFRR w województwie opolskim*. Głównym celem badania była *kompleksowa ewaluacja projektów edukacyjnych realizowanych w województwie opolskim w latach 2007-2011 w ramach PO KL oraz RPO WO 2007-2013 na rzecz edukacji przedszkolnej oraz kształcenia ogólnego i zawodowego*. W ramach badania dokonano analizy m.in. następujących działań:

- 5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej,*

- 5.1.2 *Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej,*
- 5.3 *Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego.*

Badanie miało odpowiedzieć na pytania dotyczące użyteczności i skuteczności projektów podejmowanych na rzecz edukacji, w tym pod kątem wzmocnienia atrakcyjności i podniesienia jakości oferty oraz poprawy infrastruktury edukacyjnej w województwie opolskim. Ponadto miało stanowić prognozę potrzeb edukacyjnych województwa opolskiego na lata 2014-2020 zgodnie z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku pracy, kontekstu społecznego, politycznego, finansowego, a także uwarunkowań kulturowych i demograficznych województwa opolskiego.

⇒ **Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3.3 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w 2012 r.**

Realizacja zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do Osi 5

IZ RPO WO 2007-2013 w ramach przeprowadzonej analizy postępu finansowego i rzeczowego Osi uwzględniła dotychczasowe rekomendacje KE, w szczególności w zakresie kontynuowania sposobu przedstawiania uzasadnienia i logiki interwencji Programu. Jej wyniki będą stanowić dobrą podstawę do planowania operacji i działań w nowym okresie programowania 2014-2020.

⇒ **Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej**

Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi

IZ RPO WO 2007-2013 na bieżąco monitoruje postęp wdrażania Osi priorytetowej 5 zarówno w zakresie postępu finansowego, jak i rzeczowego. W związku z dodatkowymi środkami pozyskanymi z KRW oraz powstałych oszczędności, IZ RPO WO 2007-2013 w okresie sprawozdawczym przeprowadziła 2 nabory wniosków w ramach Poddziałania 5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej*, dla placówek CKU i CKP, co było wynikiem m.in. badań ewaluacyjnych *Ocena realizacji projektów i ich wpływu na skuteczną i efektywną realizację celów RPO WO 2007-2013 wraz ze wskazaniem obszarów wymagających dalszego wsparcia oraz Analiza komplementarności podejmowanych interwencji w ramach RPO WO 2007-2013 z innymi instrumentami wsparcia w województwie opolskim*. W ramach naborów złożono 13 wniosków na doposażenie szkolnictwa ustawicznego i praktycznego.

Ponadto, w 2012 r. IZ RPO WO 2007-2013 przeprowadziła badania ewaluacyjnego *Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz edukacji w ramach EFS i EFRR w województwie opolskim*, którego zadaniem była ocena trafności, komplementarności, efektywności, skuteczności i oddziaływania projektów na rozwój edukacji w województwie opolskim. Określone w badaniu rekomendacje zostaną wykorzystane przede wszystkim dla projektowania wsparcia w przyszłej perspektywie finansowej.

3.5.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 nie napotkała na problemy w zakresie wdrażania Osi priorytetowej 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe*

**PODSUMOWANIE WDRAŻANIA OSI 5 INFRASTRUKTURA
SPOŁECZNA I SZKOLNICTWO WYŻSZE**

Alokacja EFRR: **44 714 481 Euro**

POSTĘP FINANSOWY

⇒ 10 naborów konkursowych
⇒ 2 projekty IPI

⇒ 117 umów na kwotę EFRR
44,53 mln Euro (99%)

⇒ płatności na kwotę EFRR
39,50 mln Euro (88%)

POSTĘP RZECZOWY

⇒ objęto wsparciem
104 placówki oświatowe

⇒ z efektów projektów
korzysta 23,9 tys. studentów
i 37 tys. uczniów i słuchaczy

⇒ objęto wsparciem
67 placówek medycznych

⇒ przeprowadzono 304,7 tys.
badań specjalistycznych
rocznie

⇒ ponad **331,2 tys. osób**
rocznie odwiedziło obiekty
dziedzictwa kulturowego

3.6 Oś priorytetowa 6 Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych

3.6.1 Osiąganie celów i analiza postępów

Celem Osi priorytetowej 6 jest nadanie nowych funkcji społeczno-gospodarczych oraz ożywienie obszarów miejskich i zdegradowanych dla zwiększenia ich atrakcyjności przestrzennej i gospodarczej oraz stworzenia warunków do wzrostu zatrudnienia na tych terenach

Za wdrażanie Osi priorytetowej odpowiedzialna jest IZ RPO WO 2007-2013.

Na realizację przedmiotowej Osi przeznaczono kwotę **34 171 585 Euro**, co stanowi **7%** alokacji na Program. Oś 6 jest jedyną Osią w Regionalnym Programie Operacyjnym na którą nie zostały skierowane dodatkowe środki z Krajowej Rezerwy Wykonania. Na realizację *Strategii Europa 2020* przeznaczono całą alokację zapisaną na Oś priorytetową 6.

W ramach Osi realizowane są przedsięwzięcia polegające na: zagospodarowaniu i uporządkowaniu zdegradowanych przestrzeni miejskich, porządkowaniu historycznych centrów miast oraz przywróceniu lub nadaniu nowych funkcji terenom zdegradowanym (w tym poprzemysłowym i powojkowym).

Pomoc skierowana jest m.in. do jednostek samorządu terytorialnego, szkół wyższych, organizacji pozarządowych, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych.

Według stanu na 31 grudnia 2012 r. poziom kontraktacji Osi 6 był jednym z najwyższych w ramach całego Programu i wyniósł około **101%** zobowiązań na lata 2007-2013.

Stan wdrażania Osi priorytetowej 6 od uruchomienia Programu

Nabory wniosków

- ⇒ przeprowadzono **5 naborów wniosków**, w tym **4 w ramach procedury konkursowej** oraz **1 w procedurze pozakonkursowej**,
- ⇒ całkowita kwota alokacji EFRR przeznaczona na przeprowadzone nabory wyniosła **34,17 mln Euro** [139,99 mln PLN], w tym: na nabory w procedurze konkursowej **29,84 mln Euro** [122,26 mln PLN]. Na procedurę pozakonkursową obejmującą indywidualny projekt kluczowy *Budowa II Kampusu PO. Zadanie 1A. Adaptacja budynku nr 9 przy ulicy Prószkowskiej na cele dydaktyczne i badawcze WWFif* przewidziano **4,33 mln Euro** [17,73 mln PLN];
- ⇒ w ramach Osi przeprowadzono konkurs LPR, w wyniku którego wybrano do realizacji **15 LPR**.

Wnioski złożone

- ⇒ złożono łącznie **69 wniosków** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej oraz pozakonkursowej;
- ⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **85,91 mln Euro** [351,94 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **57,63 mln Euro** [236,10 mln PLN];
- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **65 wniosków** na całkowitą wartość **79,60 mln Euro** [326,10 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **53,24 mln Euro** [218,13 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

- ⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostało zaakceptowanych **45 projektów**, na całkowitą wartość **65,32 mln Euro** [267,62 mln PLN], w tym dofinansowanie EFRR **41,92 mln Euro** [171,76 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **44 umowy** o dofinansowanie o całkowitej wartości **53,69 mln Euro** [219,95 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **34,79 mln Euro** [142,54 mln PLN];
- ⇒ poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej wyniósł około **101%**;

⇒ spośród umów podpisanych w ramach przedmiotowej Osi **87,45%** stanowią projekty wybrane w procedurze konkursowej, natomiast **12,55%** to projekty umieszczone w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*.

Tabela 73. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 6 w podziale na typy projektów [mln Euro]

Lp.	Typ projektu	Liczba umów	Dofinansowanie z EFRR	Udział projektów konkursowych/ IPI w wartości EFRR wszystkich umów podpisanych w ramach Osi 6
1.	konkursowy	43	30,42	87,45%
2.	IPI	1	4,37	12,55%
RAZEM:		44	34,79	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Od uruchomienia Programu w ramach inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020*, obszar **Klimat, energia, mobilność**, w ramach Osi 6 realizowany jest w zakresie kategorii 50. Wartość podpisanych **13 umów** w ramach tego obszaru wynosi **16,06 mln Euro** [65,81 mln PLN], co stanowi **7,82%** alokacji przeznaczony na obszar.

Do końca 2012 r. dla obszaru **Walka z ubóstwem** w ramach inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020* dla przedmiotowej Osi realizowany jest w zakresie kategorii 61 i 78. Wartość podpisanych **31 umów** w ramach tych kategorii wynosi **18,73 mln Euro** [76,73 mln PLN]. Stanowi to **37,31%** w odniesieniu do alokacji przeznaczony na obszar.

Tabela 74. Realizacja *Strategii Europa 2020* w ramach Osi priorytetowej 6 [mln Euro]

Nazwa priorytetu	Nazwa obszaru	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację <i>Strategii Europa 2020</i>	Dofinansowanie z EFRR	% realizacji obszaru
<i>Rozwój zrównoważony - wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; sustainable growth</i>	<i>Klimat, energia, mobilność</i>	16,17,18,19,20,21,22,23, 24,25,26,27,28,29,30,31, 32,33,34,35,36,37,38,39, 40,41,42,43,44,45,46,47, 48,49,50,51,52,53,54	16,06	8%
<i>Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu - wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. inclusive growth</i>	<i>Walka z ubóstwem</i>	61, 75, 76, 77, 78,79,80	18,73	37%
RAZEM:			34,79	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu w ramach wniosków złożonych, zatwierdzonych do realizacji oraz podpisanych umów przedstawiono w *Tabeli 75*.

Tabela 75. Stan wdrażania Osi priorytetowej 6 od uruchomienia Programu

[mln Euro]

Nr i termin naboru	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR
6.1 Rewitalizacja obszarów miejskich						
I nabór (29.10-12.11.2009)	8	7,47	7	6,54	7	5,13
II nabór (16-30.09.2010)	29	20,10	24	16,65	24	13,60
Razem 6.1	37	27,57	31	23,19	31	18,73
6.2 Zagospodarowanie terenów zdegradowanych						
I nabór (12-26.04.2010)	22	18,57	12	10,99	11	8,65
II nabór (14-28.05.2012)	9	6,79	1	3,05	1	3,05
IPI (17-21.03.2008)	1	4,70	1	4,70	1	4,37
Razem 6.2	32	30,06	14	18,73	13	16,06
OGÓŁEM	69	57,63	45	41,92	44	34,79

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wnioski o płatność

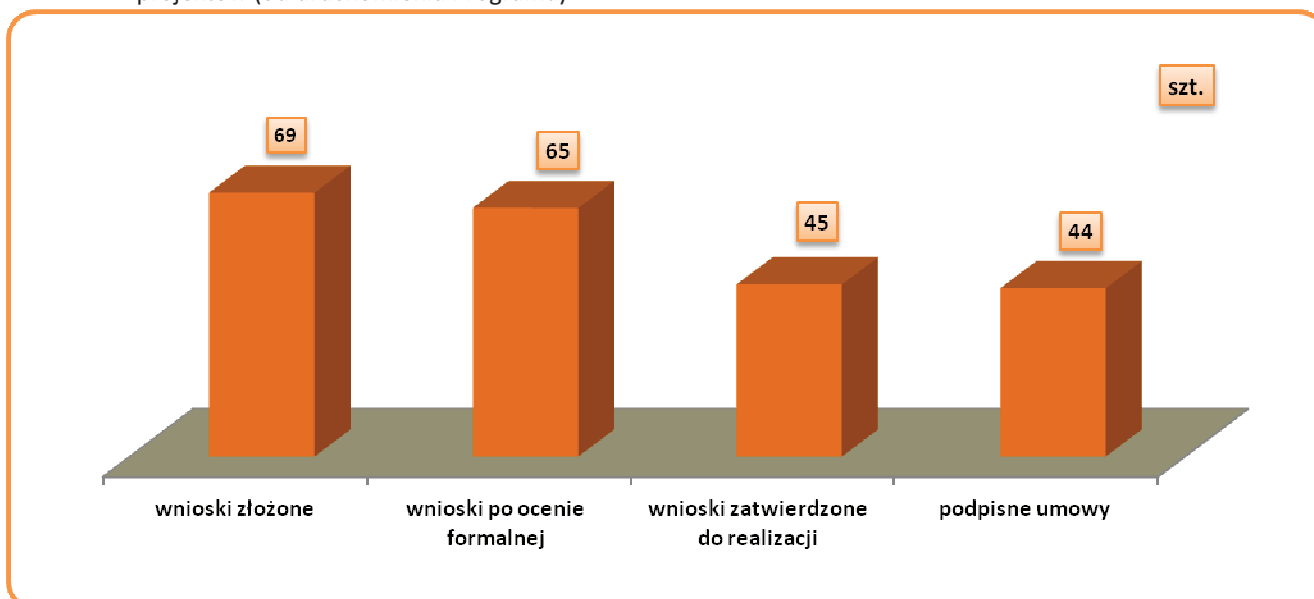
⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę dofinansowania z EFRR **22,13 mln Euro** [90,67 mln PLN], co stanowi ponad **64%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 6.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **19,35 mln Euro** [79,28 mln PLN], co stanowi ponad **56%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 6.

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu przedstawiono na Wykresach 54-55.

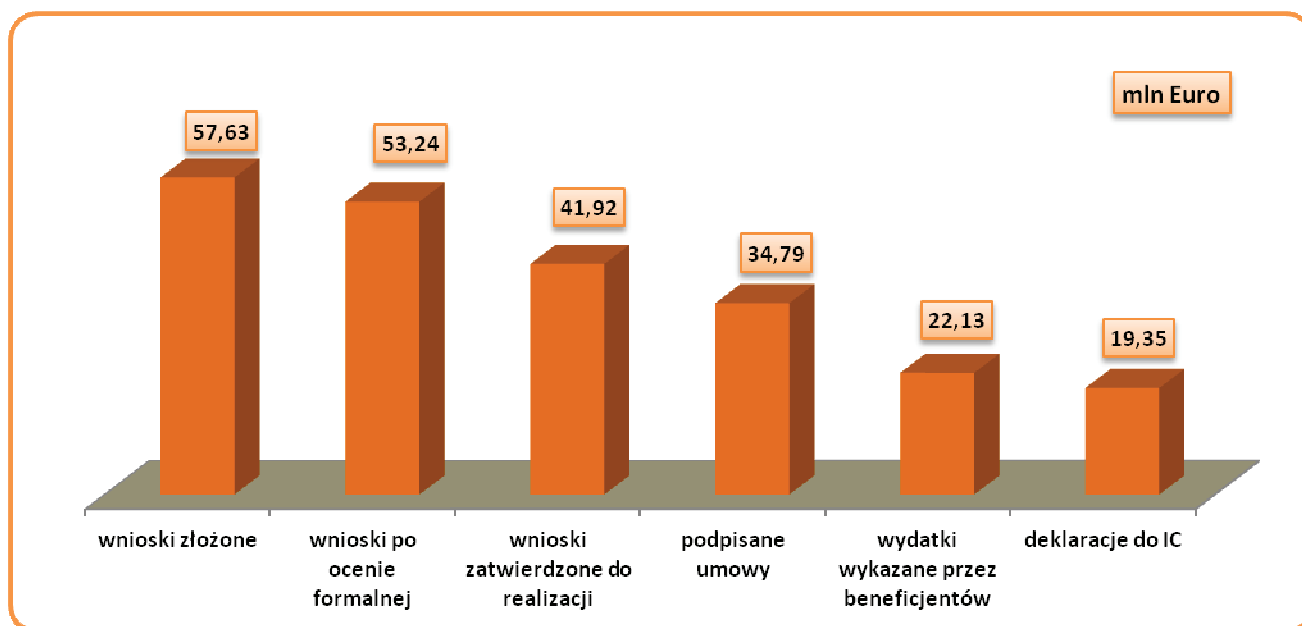
Wykres 54. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 6 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 55. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 6 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

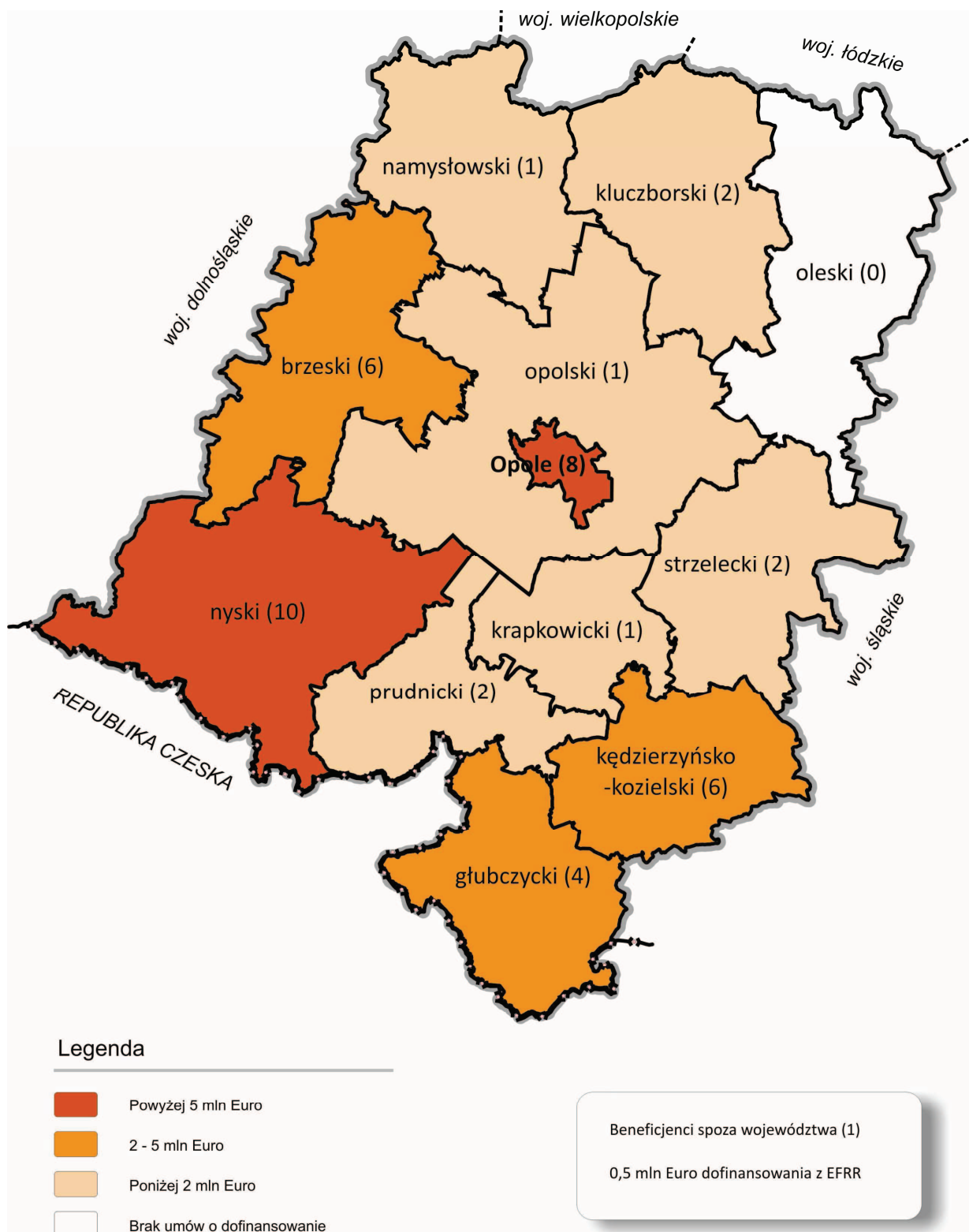
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Inwestycje w zakresie aktywizacji obszarów miejskich i zdegradowanych realizowane są przez beneficjentów z wszystkich powiatów województwa opolskiego za wyjątkiem powiatu oleskiego.

W ramach Osi priorytetowej 6 projekty o najwyższej wartości dofinansowania z EFRR realizują beneficjenci z terenu **Miasta Opola** (10,02 mln Euro). Znaczące środki na rewitalizację i zagospodarowanie terenów zdegradowanych pozyskali także beneficjenci z **powiatu nyskiego** (8,77 mln Euro), **brzeskiego** (3,54 mln Euro) oraz **kędzierzyńsko-kozielskiego** (3,13 mln Euro) - *Mapa 12*.

Ponad **88%** (30,74 mln Euro) środków skierowano na realizację inwestycji na obszarach miejskich, natomiast pozostałe **12%** (4,05 mln Euro) na terenach wiejskich.

Mapa 12. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 6 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)

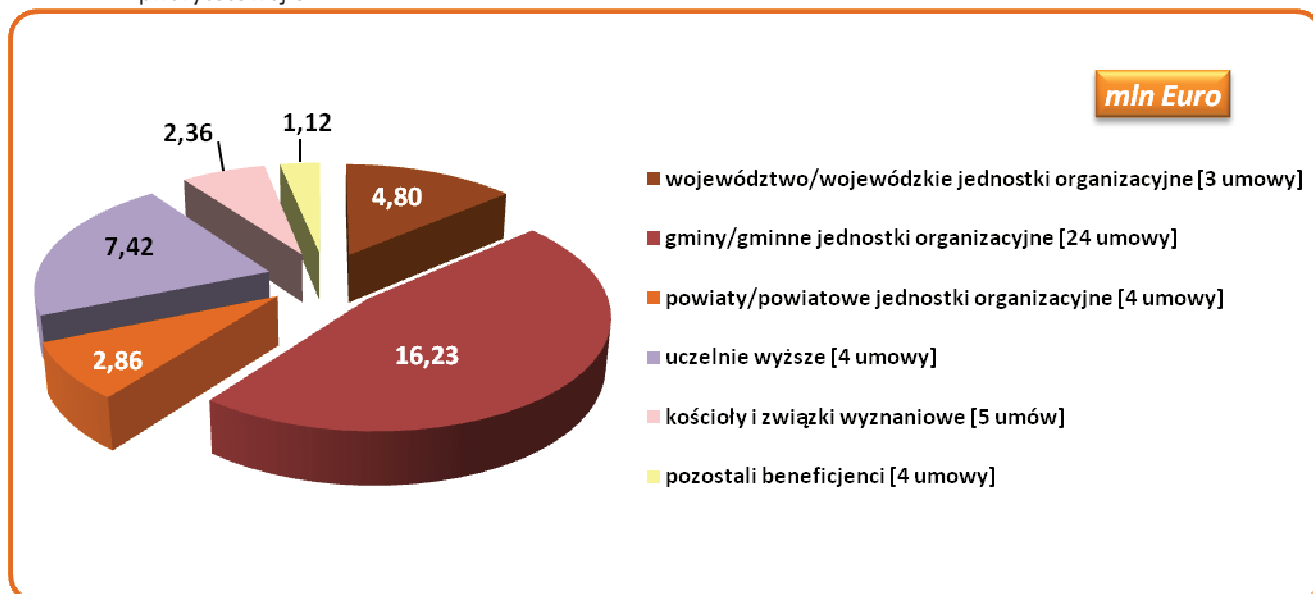

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Analizując wsparcie udzielone w ramach Osi priorytetowej 6, najliczniejszą grupą beneficjentów stanowią gminy/gminne jednostki organizacyjne, które pozyskały prawie połowę środków (46,64 %) na rewitalizację obszarów miejskich i aktywizację obszarów zdegradowanych.

Na kolejnych miejscach pod względem wartości otrzymanego dofinansowania znalazły się uczelnie wyższe (7,42 mln Euro) oraz jednostki organizacyjne województwa (4,80 mln Euro).

Wykres 56. Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 6

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Stan wdrażania Osi priorytetowej 6 w okresie sprawozdawczym

Nabory wniosków

- ⇒ przeprowadzono **1 nabór wniosków w trybie konkursowym** (II nabór w ramach działania 6.2 *Zagospodarowanie terenów zdegradowanych*);
- ⇒ całkowita kwota alokacji z EFRR przeznaczona na przeprowadzony nabór wyniosła **3,02 mln Euro** [12,38 mln PLN].

Wnioski złożone

- ⇒ złożono **9 wniosków** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej;
- ⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **8,38 mln Euro** [34,33 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **6,79 mln Euro** [27,82 mln PLN];
- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **9 wniosków** o całkowitej wartości **8,38 mln Euro** [34,33 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **6,54 mln Euro** [26,81 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

- ⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zaakceptowano **1 projekt** na całkowitą wartość **3,66 mln Euro** [14,99 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **3,05 mln Euro** [12,48 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **2 umowy** o dofinansowanie o całkowitej wartości **4,28 mln Euro** [17,53 mln PLN], w tym kwota dofinansowania z EFRR wyniosła **3,14 mln Euro** [12,88 mln PLN].

Wnioski o płatność

- ⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę EFRR **10,74 mln Euro** [43,99 mln PLN], co stanowi ponad **31%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 6.

Tabela 76. Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osi priorytetowej 6 w okresie sprawozdawczym

[mln Euro]

Nr i nazwa działania	Dofinansowanie EFRR	Stopień realizacji zobowiązań w ramach działania	Stopień realizacji zobowiązań w ramach Osi priorytetowej
6.1 Rewitalizacja obszarów miejskich	7,51	40,60%	21,78%
6.2 Zagospodarowanie terenów zdegradowanych	3,22	20,17%	9,35%
OGÓŁEM	10,74	-	31,13%

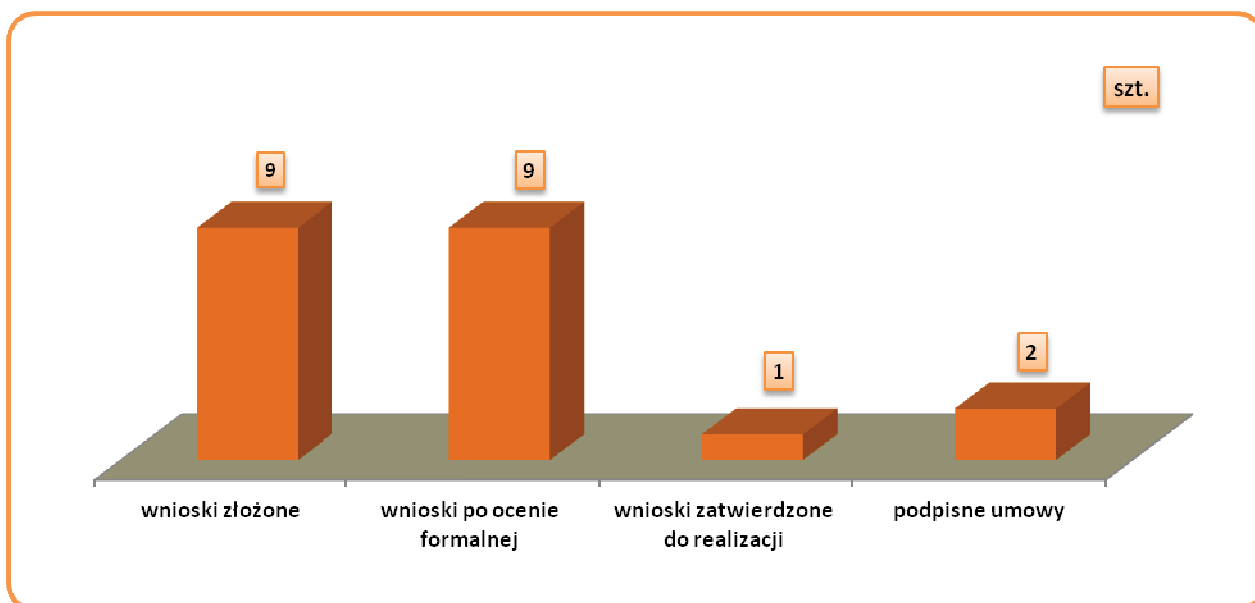
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **10,58 mln Euro** [43,35 mln PLN], co stanowi około **31%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 6.

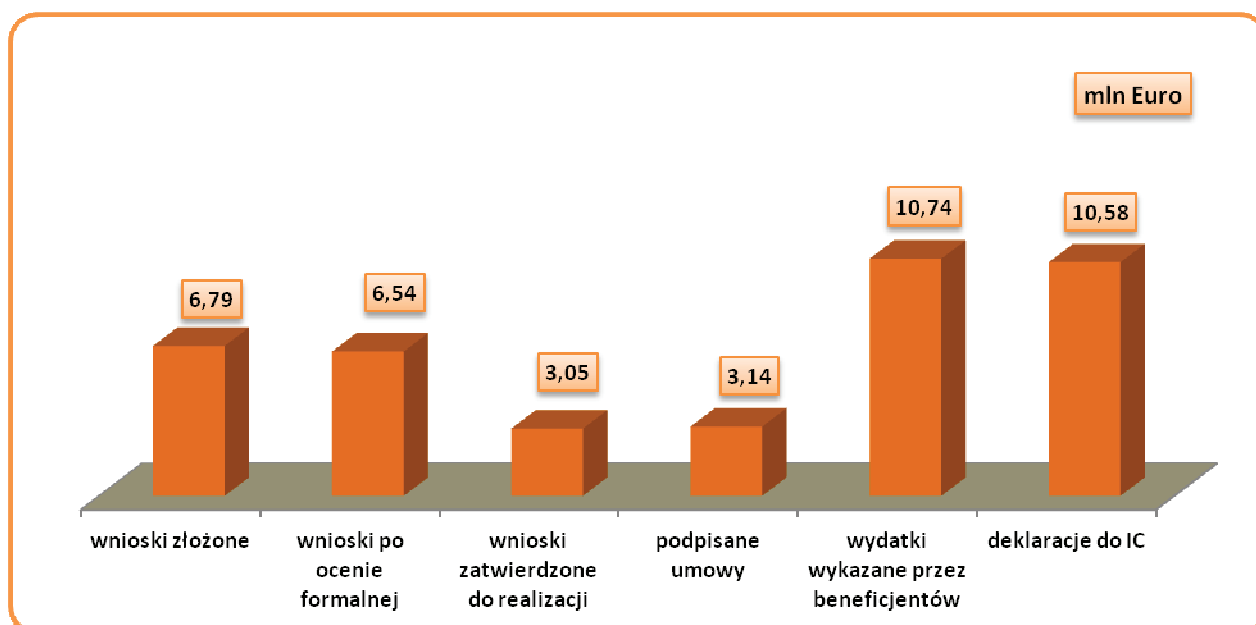
Informacje nt. stanu wdrażania Osi w okresie sprawozdawczym przedstawiono na Wykresach 57-58.

Wykres 57. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 6 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 58. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 6 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Nabory planowane

Zgodnie z *Ramowym harmonogramem naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z dnia 18 grudnia 2012 r.*, w kolejnym okresie sprawozdawczym nie planuje się przeprowadzenia naborów wniosków w ramach Osi priorytetowej 6.

Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorii interwencji

Uzupełnieniem projektów realizowanych w ramach Osi priorytetowej 6 są projekty dofinansowane w ramach PROW 2007-2013, w zakresie działań dotyczących odnowy wsi. Szczególną zaletą tych działań jest to, że o kierunkach rozwoju wsi oraz o rodzaju przedsięwzięć w danej miejscowości decydują sami jej mieszkańcy. Dzięki temu kształtuje się w nich poczucie zaangażowania w rozwój lokalny oraz w planowanie swojej przyszłości.

Beneficjentami **343** projektów na terenie województwa opolskiego, obok gmin wiejskich, są stowarzyszenia rozwoju wsi, lokalne centra kultury, kluby sportowe, biblioteki publiczne oraz parafie. Realizowane przez nich przedsięwzięcia w infrastrukturę społeczną oraz przedsięwzięcia zaspokajające potrzeby społeczne i kulturalne mieszkańców wsi związane były również z jednoczesnym zagospodarowaniem przestrzeni wokół tych inwestycji, co pozytywnie wpływa na zmianę krajobrazu opolskich wsi.

Realizowane projekty dotyczą najczęściej modernizacji wiejskich świetlic, centrów aktywności, obiektów sportowych i rekreacyjnych, placów zabaw; odnowy zabytkowych obiektów, kościołów, kaplic czy pomników. Organizowane są także imprezy promujące opolską wieś w formie festynów, festiwali, pikników czy jarmarków, których celem jest wzbudzenie aktywności społecznej poprzez działania integracyjne, organizację warsztatów i zajęcia edukacyjne.

Tabela 77. Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu odnowy wsi [mln Euro]

Kod	Działanie	Liczba umów	Wartość dofinansowania z UE
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013			
313,322,323	<i>Odnowa i rozwój wsi</i>	187	11,4
413	<i>Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju (odnowa wsi)</i>	156	7,24
RAZEM		343	18,64

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Indywidualne projekty kluczowe

W ramach Osi priorytetowej 6 zaplanowano do realizacji 1 projekt kluczowy w obszarze nauki i szkolnictwa wyższego. Inwestycja pn. *Budowa II Kampusu PO. Zadanie 1A. Adaptacja budynku nr 9 przy ulicy Prószkowskiej na cele dydaktyczne i badawcze WWFIF* zakończyła się w grudniu 2011 r.

Celem głównym projektu była zmiana funkcji i struktury obszaru zdegradowanego - budynku na terenie po byłej jednostce wojskowej w Opolu na rzecz rozwoju Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej, a tym samym poprawa zagospodarowania przestrzennego stolicy regionu.

Dzięki nowoczesnej bazie materialnej (pomieszczenia, infrastruktura towarzysząca, sprzęt, aparatura) zwiększy się zainteresowanie podjęciem nauki na Wydziale Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej. Dalszą konsekwencją realizacji projektu będzie poprawa atrakcyjności Opolszczyzny jako ośrodka akademickiego o solidnej renomie w regionie, województwach ościennych i całej Polsce. Nastąpi wzmocnienie gospodarki regionu, poprzez stały dopływ wysoko wykwalifikowanych absolwentów, szczególnie na kierunku turystyka, jednej z mocnych gałęzi gospodarki Opolszczyzny - motoru napędowego rozwoju gospodarczego.

Tabela 78. Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 6 RPO WO 2007-2013

[mln Euro]

Nr i nazwa działania	Liczba projektów	Wartość EFRR
6.2 Zagospodarowanie terenów zdegradowanych	1	4,37
RAZEM	1	4,37

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

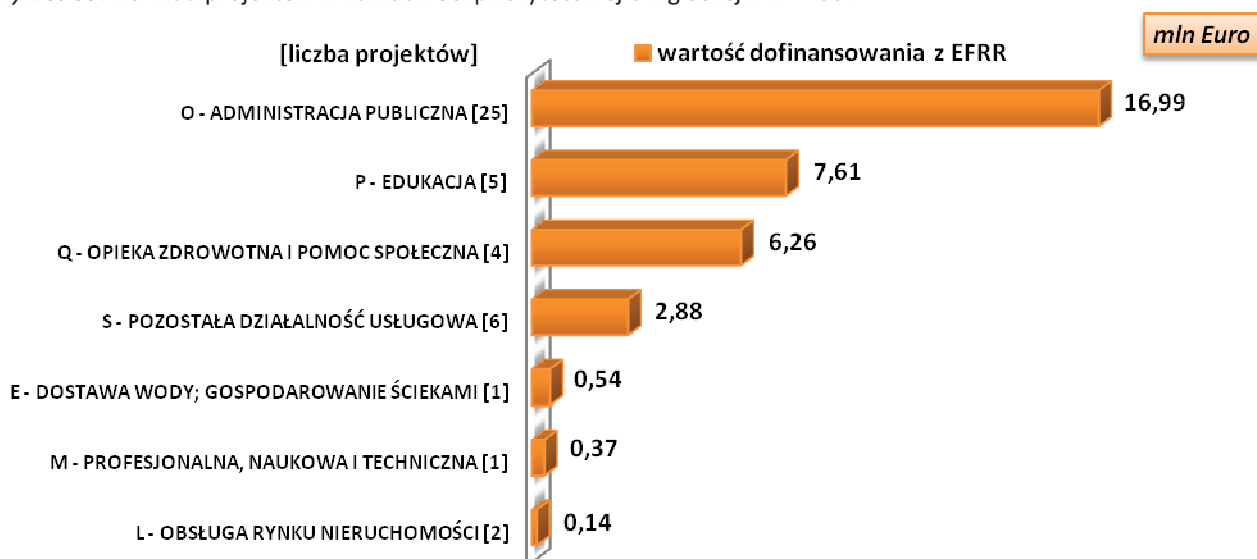
Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

Podjęmowane w ramach Osi 6 działania rewitalizacyjne obszarów miejskich oraz zagospodarowanie terenów zdegradowanych to domena gmin i powiatów. Zatem w Sekcji O *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* realizowanych jest najwięcej – 25 projektów o wartości dofinansowania z EFRR na blisko 17 mln Euro.

Ponadto w zakresie działań realizowanych w Osi 6 dużą rolę w nadawaniu nowych funkcji społeczno-gospodarczych oraz ożywianiu obszarów miejskich odgrywają także uczelnie wyższe (Sekcja P *Edukacja*) – 5 umów na kwotę EFRR 7,6 mln Euro, jednostki ochrony zdrowia (ponad 6 mln Euro) oraz organizacje kościelne, stowarzyszenia i fundacje (Sekcja S *Pozostała działalność usługowa*).

Szczegółowy podział projektów na sektory gospodarki w ramach Osi priorytetowej 6 przedstawia Wykres 59.

Wykres 59. Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 6 wg Sekcji PKD 2007

Źródło: Opracowanie własne IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.

Analiza jakościowa

W ramach Osi priorytetowej 6 realizowane są **44** projekty, w tym **31** z zakresu rewitalizacji obszarów miejskich oraz **13** projektów z zakresu zagospodarowania terenów zdegradowanych. Do końca 2012 r. zakończyła się realizacja **15** projektów.

Dla zmierzenia wpływu projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 na obszary miejskie i zdegradowane założono realizację 3 wskaźników produktu i 4 wskaźników rezultatu. Poziom realizacji wskaźników, wyznaczonych jako mierniki celów Osi priorytetowej 6 zaprezentowany został w Tabeli 79. Wartości wskaźników produktu i rezultatu zostały przedstawione w oparciu o zatwierdzone wnioski o płatność końcową oraz na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie według stanu na 31 grudnia 2012 r.

Tabela 79. Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 6 od uruchomienia Programu

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Umowy	
			wartość obecna	%	wartość obecna	%
Wskaźniki produktu						
6.1	Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast [szt.]	30	12	40	31	103,3
6.2	Liczba projektów promujących przedsiębiorczość i zastosowanie nowych technologii [szt.]	4	1	25	3	75,0
6.3	Liczba projektów oferujących usługi promujące równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i ludzi młodych [szt.]	4	6	150	15	375
Wskaźniki rezultatu						
6.4	Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym: [km ²]	1,87	0,404	21,6	1,514	81
a	miejskich [km ²]	1,76	0,373	21,2	1,381	78,5
b	zdegradowanych [km ²]	0,11	0,031	28,2	0,133	120,9
6.5	Liczba miejsc pracy wykreowana na obszarach zdegradowanych [szt. EPC]	35	5	14,3	37	105,7

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Zgodnie z danymi w Załączniku IV.

Porównując ponad **100,86%** poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej 6 z poziomem realizacji wskaźników (szacowana realizacja), 6 spośród 7 wskaźników zostanie osiągniętych w granicach 25% rozbieżności od wartości zakładanej. Mimo, iż wartość docelowa wskaźnika *Liczba projektów oferujących usługi promujące równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i ludzi młodych* zostanie ponad 3-krotnie przekroczona, to idea realizowanych projektów wpisuje się w jeden z priorytetów *Strategii Europa 2020*.

✓ Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 6.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 40% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie nieco ponad 103% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba projektów promujących przedsiębiorczość i zastosowanie nowych technologii**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 6.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich* oraz 6.2 *Zagospodarowanie terenów zdegradowanych*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 25% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 75% wartości docelowej
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba projektów oferujących usługi promujące równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i ludzi młodych**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 6.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich* oraz 6.2 *Zagospodarowanie terenów zdegradowanych*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 150% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 375% wartości docelowej; przekroczenie wartości wskaźnika wynika z faktu, że o wiele większa liczba beneficjentów (niż zaprogramowała IZ RPO WO 2007-2013) określiła promowanie równości szans i zapobieganie wykluczeniu społecznemu jako jeden z celów projektu; mimo, że wartość docelowa wskaźnika zostanie przekroczona, idea realizowanych projektów wpisuje się w jeden z priorytetów *Strategii Europa 2020: rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu*. Działania podejmowane w tym obszarze powinny skutkować szeroką dostępnością korzyści płynących ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia dla osób ubogich i wykluczonych społecznie;
- wg stanu na koniec 2012 r. wartość docelowa wskaźnika zostanie przekroczona.

✓ **Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym:**

- **miejskich**
- **zdegradowanych**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 6.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich* oraz 6.2 *Zagospodarowanie terenów zdegradowanych*;
- wartość wskaźnika i podwskaźników osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi odpowiednio 21,6%, 21,2% i 28,02% wartości docelowych założonych dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, że wskaźnik *pn. Powierzchnia terenów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu* zostanie osiągnięty na poziomie 81% wartości docelowej, natomiast wartości podwskaźników zostaną osiągnięte na poziomie odpowiednio 78,5% oraz 120,9% wartości docelowej. W przypadku podwskaźnika dotyczącego powierzchni miejskiej poddanej rewitalizacji i zagospodarowaniu wartość wskaźnika ulegnie zwiększeniu z uwagi na omyłkowo nie wprowadzone do systemu KSI wszystkich szacowanych wartości.
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wartości docelowej dla wskaźnika głównego, jak i podwskaźników nie jest zagrożone.

✓ **Liczba miejsc pracy wykreowana na obszarach zdegradowanych**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 6.2 *Zagospodarowanie terenów zdegradowanych*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi nieco ponad 14% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;

- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 105,7% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

Warto zaznaczyć w tym miejscu, że oprócz monitorowanych miejsc pracy wykreowanych na obszarach zdegradowanych, w ramach Osi priorytetowej 6 w wyniku realizacji wszystkich projektów przewiduje się utworzenie **108 miejsc pracy**, w tym **32 dla kobiet** (blisko 30%) na terenie 8 powiatów województwa opolskiego. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że znacząca liczba miejsc pracy powstanie w powiatach nyskim (25), brzeskim (11) i głubczyckim (16), które charakteryzują się jedną z najwyższych stóp bezrobocia w województwie opolskim²⁸.

Zróżnicowanie województwa opolskiego pod względem wielu cech fizyczno-geograficznych oraz społeczno-gospodarczych uwypukla istnienie obszarów problemowych. Stąd na etapie programowania wykazano w analizie SWOT występowanie terenów zdegradowanych wymagających kompleksowych działań rewitalizacyjnych. Z tego powodu IZ RPO WO 2007-2013 na etapie programowania założyła, iż wsparcie w ramach Osi 6 obejmować będzie przedsięwzięcia podejmowane na wyznaczonych obszarach, wiążące działania polegające na rozwoju zasobów infrastrukturalnych z działaniami zmierzającymi do ożywienia społeczno-gospodarczego. W efekcie w ramach Osi 6 podejmowane interwencje dążyć będą m.in. do przyspieszenia wzrostu gospodarczego, rozwoju lokalnego zatrudnienia, jak również podniesienia jakości usług świadczonych na rzecz ludności.

Rezultaty realizowanych projektów, tj. przywracanie ładu przestrzennego, ożywienie gospodarcze, nowe miejsca pracy, poprawa jakości życia mieszkańców są jednymi z najistotniejszych czynników przeciwdziałających marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej wybranych obszarów zrewitalizowanych i zdegradowanych.

Ponadto efekty dofinansowanych projektów stanowią odpowiedź na zdiagnozowane w Programie słabe strony województwa opolskiego (występowanie terenów zdegradowanych, liczne, opuszczone posesje o nieustalonym statusie własnościowym i zdewastowane obiekty gospodarcze; dysproporcje w rozwoju regionu w układzie przestrzennym), będąc jednocześnie potwierdzeniem celowości i słuszności dofinansowanych w ramach RPO WO 2007-2013 projektów.

➤ *Szczegółowe informacje nt. wkładu Osi priorytetowej w promowanie równości szans – punkt 2.2.1 Zasada równości szans*

➤ *Szczegółowe wnioski dla dalszej realizacji Osi – Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi*

Obszar: Rewitalizacja obszarów miejskich [działanie 6.1]

Na etapie programowania zdiagnozowano, iż słabą stroną województwa jest występowanie terenów wymagających kompleksowych działań rewitalizacyjnych oraz nasilanie się zjawiska wykluczenia społecznego. Charakterystyczne dla tych terenów - wysoka stopa bezrobocia, niski poziom aktywności gospodarczej, wyższe natężenie występowania zjawisk patologicznych, powodują, iż nawet podstawowe potrzeby społeczne na tych obszarach nie są zaspokajane w odpowiednim stopniu. Dla tego typu obszarów w większym stopniu zaznacza się w przestrzeni nierówność społeczna – występowanie obszarów biedy, patologii i zagrożenia przestępczością. Aby zapobiec występowaniu tego typu zjawisk IZ RPO WO 2007-2013 skierowała wsparcie na działania dotyczące głównie rewitalizacji obszarów miejskich. Zatem projekty dofinansowane w ramach działania 6.1 skierowane są na walkę z ubóstwem, zmniejszające występowanie negatywnych zjawisk, jak również zagrożone wykluczeniem społecznym.

Rewitalizacja obszarów miejskich jest obecnie jednym z najważniejszych wyzwań dla polityki regionalnej, a z drugiej strony narzędziem mogącym w zdecydowany sposób wpływać na zrównoważony rozwój miast, podniesienie jakości życia mieszkańców i w konsekwencji walkę z ubóstwem, dysproporcją społeczną.

Reakcją na opisane problemy jest dofinansowanie w ramach RPO WO 2007-2013 projektów mających na celu przeciwdziałanie nierównemu rozwojowi regionalnemu oraz rozwój zasobów infrastrukturalnych wraz

²⁸ Informacja dotycząca bezrobocia na koniec 2012 r., Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu

z działaniami zamierzającymi do ożywienia społeczno-gospodarczego. Wpisują się one w założenia trzeciego priorytetu *Strategii Europa 2020*, tj. *Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną*. Do jego realizacji Komisja Europejska wyznaczyła inicjatywy flagowe, w tym *Europejski program walki z ubóstwem*. Ma on na celu zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej tak, aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby wykluczone społecznie mogły aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym. W ramach RPO WO 2007-2013 realizację opisanych powyżej założeń zapewnia szereg projektów rewitalizacyjnych przewidujących m.in. odnowę obiektów użyteczności publicznej, które służyć będą lokalnemu społeczeństwu (w tym osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym) – zgodnie z prowadzonym monitoringiem postępu rzeczowego, na podstawie podpisanych umów planowane jest zrealizowanie 31 projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast. Zgodnie z założeniami efektów planowanych inwestycji rewitalizacyjnych, z obiektów poddanych rewitalizacji skorzysta ponad 327 tys. osób.

Ponadto zapisy zaktualizowanego *Krajowego Programu Reform* jako jeden z elementów przeciwdziałania zjawiskom wykluczenia społecznemu wskazują konieczność opracowania i wdrożenia polityki miejskiej – obszar *Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu – działanie 3.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu*. Nawet w największych ośrodkach miejskich znajdują się bowiem obszary zdegradowane, dzielnice biedy – miejsca, które wymagają podjęcia zintegrowanych działań rewitalizacyjnych.

Od uruchomienia Programu zrealizowanych zostało **31** projektów z zakresu *rewitalizacji obszarów miejskich* na terenie 15 miast Opolszczyzny. Do końca 2012 r. zakończyła się realizacja **12** projektów w tym obszarze, w ramach których:

- zrewitalizowano **11** obszary o powierzchni **0,373 km²**;
- zrewitalizowano **24** budynki mieszkalne;
- zagospodarowano **1** teren poprzemysłowy.

W celu przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu IZ RPO WO 2007-2013 wsparła inwestycje w ramach Osi 6, które przyczyniły się do działań, które zostały zidentyfikowane jako działania sprzyjające włączeniu społecznemu i ograniczające biedę, patologię na terenach objętych wsparciem:

⇒ ***ograniczenie bezrobocia poprzez tworzenie miejsc pracy***

14 spośród **31** wspartych inwestycji przyczynia się do ograniczania bezrobocia poprzez tworzenie miejsc pracy. W ramach dofinansowanych **31** projektów zostanie utworzonych **71** nowych miejsc pracy. W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja projektu pn. *Remont i adaptacja zabytkowego budynku wraz z zagospodarowaniem terenu na potrzeby Hospicjum w Opolu*. W ramach projektu wykonano prace restauratorskie i konserwatorskie budynku o znaczeniu historycznym. Projekt pozwolił rozwiązać ważne problemy społeczne i przestrzenne w Opolu, a ponadto wpłynął na przewyższanie negatywnych zjawisk oraz na rozwiązanie, zdefiniowanych na terenie objętych wsparciem, problemów tj. przyczynił się do poprawy stanu zdekapitalizowanego obszaru, stworzenia nowych **24** miejsc pracy, ożywienia społeczno-gospodarcze. W ramach przedmiotowej inwestycji uruchomiono stacjonarne hospicjum dla dorosłych, które wypełniło lukę na rynku usług opieki paliatywnej.

⇒ ***poprawa warunków socjalno-bytowych w domach pomocy społecznej oraz wsparcie dla osób chorych psychicznie i osób starszych***

Projekt pn. *Modernizacja Domu Pomocy Społecznej dla Dorosłych w Nysie* przyczyni się do poprawy warunków socjalno-bytowych domu pomocy prowadzonym przez Kongregację Sióstr Boromeuszek w Nysie. Celem projektu jest rozwój i zapewnienie dalszej kontynuacji pomocy społecznej dla osób psychicznie chorych poprzez stworzenie ośrodka otwartego dla lokalnego społeczeństwa, jego aktywizację społeczną i zawodową. Ponadto celem przedsięwzięcia jest otwarcie Domu w myśl zasady "Dom przyjazny dla wszystkich". Zrealizowanie inwestycji skutkować będzie wzrostem zatrudnienia, poprawą warunków pracy oraz podniesieniem standardu życia pracowników Domu i tym samym ich rodzin. Ponadto powstaną nowe gabinety zajęć terapeutycznych, gabinety rehabilitacji ruchowej, które w przyszłości zostaną udostępnione osobom starszym zamieszkałym w pobliżu Domu. Polityka otwartości domu skutkuje inicjatywą oddolną młodzieży i mieszkańców dla mieszkańek Domu, jak

również organizacją czasu wolnego. Powoli zostanie przełamywana bariera "strachu" przed osobami psychicznie chorymi.

⇒ **upowszechnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej**

2 projekty spośród 31 realizowanych inwestycji w ramach działania 6.1 przyczynia się do udostępnienia dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej tj. m.in. projekt pn. *Rewitalizacja obiektów i terenu szpitala w Nysie*. W ramach wspartej inwestycji wybudowano nowy budynek wraz z łącznikiem łączącym nowy obiekt z istniejącym budynkiem Szpitala, do którego przeniesiono kilka oddalonych od siebie oddziałów m.in. Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej, Oddział Dziecięcy, Oddział Kardiologiczno-Internistyczny. Oddziaływanie projektu będzie kompleksowe na trzy sfery: środowiskowo-przestrzenną, gospodarczą oraz społeczną. W wyniku inwestycji zostanie uporządkowana przestrzeń publiczna historycznego centrum Nysy, wykorzystane zostaną walory przestrzenne oraz poprawie ulegnie estetyka Śródmieścia oraz zwiększy się atrakcyjność inwestycyjna obszaru poprzez podniesienie jakości zabezpieczenia zdrowotnego. Ponadto znaczącej poprawie ulegnie zarządzanie obiektami Szpitala w Nysie, a tym samym warunki leczenia oraz komfort pacjentów korzystających z usług medycznych Szpitala. W wyniku zakończenia inwestycji około 30 tys. osób skorzysta z obiektu Szpitala poddanego rewitalizacji.

⇒ **zwiększenie dostępu do mieszkań dla grup najbardziej zagrożonych ubóstwem**

Analizując wszystkie podpisane umowy w ramach działania 6.1 przede wszystkim dzięki 3 projektom zostanie zwiększony dostęp do mieszkań dla grup najbardziej zagrożonych ubóstwem. W ramach wspartych inwestycji zostanie zrewitalizowanych 25 budynków mieszkalnych. Wzorcowym przykładem projektu jest inwestycja realizowana przez Wspólnotę mieszkaniową w Kluczborku. W ramach projektu pn. *Rewitalizacja Miasta Kluczborka - budynki mieszkaniowe z częścią usługową* rewitalizacji poddano m.in. 10 budynków mieszkaniowych. Dzięki działaniom rewitalizacyjnym nastąpiło dostosowanie zabudowy m.in. do krajobrazu kulturowego oraz renowacji i adaptacji obiektów zabytkowych. Ponadto w wyniku inwestycji bezpośrednio w tkankę mieszkaniową polegającą na remoncie części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych udzielone wsparcie przyniosło bezpośrednie korzyści polegające m.in. na poprawie poziomu życia mieszkańców (w szczególności najbardziej zagrożonych ubóstwem) oraz zwiększeniu atrakcyjności gospodarczej obszaru objętego rewitalizacją. Realizacja projektu przyniosła wymierne korzyści dla społeczności gminy Kluczbork, gdyż przyczyniła się do zmniejszenia różnic społeczno-gospodarczych w regionie i tym samym likwidacji barier rozwojowych.

⇒ **zwiększenie standardu świadczonych usług w zakresie pomocy społecznej**

W okresie sprawozdawczym zakończył się projekt, który jest wzorcowym przykładem inwestycji przyczyniającej się do zwiększenia standardu świadczonych usług w zakresie pomocy społecznej, a tym samym rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Jest to projekt Gminy Nysa pn. *Adaptacja budynku przy Gimnazjum nr 2 w Nysie na potrzeby Ośrodka Pomocy Społecznej oraz inkubatora organizacji społecznych*. Dofinansowana inwestycja zakłada odnowę przestrzenną, społeczną, gospodarczą i ekonomiczną obszaru objętego realizacją zadania. Rewitalizacja i zagospodarowanie obiektu i terenu przyczyni się do wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej - ożywienia gospodarczego - w tym powstania nowych MSP oraz aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, poprawy jakości życia mieszkańców, odbudowy więzi społecznych, przywrócenia ładu przestrzennego i estetyki miasta, wyeliminowania koncentracji środowisk patogennych.

⇒ **wsparcie na rzecz działań służących upowszechnianiu edukacji przedszkolnej**

Wzorcowym przykładem projektu przyczyniającego się do wsparcia działań służących upowszechnianiu edukacji przedszkolnej jest projekt, który zakończył się w okresie sprawozdawczym i był realizowany przez Gminę Lewin Brzeski pn. *Rewitalizacja budynków użyteczności publicznej w Lewinie Brzeskim – Przedszkoli Publicznych i zabytkowego Ratusza*. W ramach inwestycji wykonano remont m.in. dwóch budynków przedszkoli, które są cennymi i wartościowymi obiektami w tkance urbanistycznej miasta. W wyniku zakończenia projektu ich architektura i urbanizacja wpłyną pozytywnie na ogólny odbiór Miasta Lewin Brzeski.

⇒ **wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym**

8 spośród 31 realizowanych inwestycji w ramach działania 6.1 dotyczy wsparcia dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym. Przykładem projektu przyczyniającego się do rozwoju

sprzyjającego włączeniu społecznemu dzieci i młodzieży jest projekt Gminy Otmuchów pn. *Rewitalizacja terenu rekreacyjno - wypoczynkowego "Solarium" wraz z monitoringiem i remontem kina "Podzamcze" w Otmuchowie*. Największą ilością problemów społecznych i gospodarczych charakteryzuje się zabytkowe centrum Otmuchowa i to właśnie tę część miasta uznano za obszar najbardziej potrzebujący wsparcia. Projekt ukierunkowany jest na przewyższanie negatywnych zjawisk. Bez realizacji projektu nadal pogłębiać będą się różnice pomiędzy obszarami zagrożonymi wykluczeniem a zadbaną częścią miasta. Największą bolączką gminy jest niedostateczna jakość życia, a co za tym idzie niski poziom zadowolenia jej mieszkańców, powodujące spadek liczby mieszkańców miasta (ujemny przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji). W ramach projektu powstaną obiekty o unikatowym charakterze, przyjazne odbiorcom w różnym wieku. Będą to: kompleks rekreacyjno – wypoczynkowy „Solarium” oraz mini centrum kultury w postaci wyremontowanego kina „Podzamcze”. W wyniku zakończenia inwestycji ponad 1,5 tys. mieszkańców gminy Otmuchów skorzysta z obiektu poddanego rewitalizacji w ramach dofinansowanej inwestycji. Realizacja projektu umożliwi przeprowadzenie szeregu działań zagospodarowujących mieszkańcom ich wolny czas, integrujących lokalną społeczność, budowanie jej tożsamości, pozwoli też włączyć w jej życie kulturalne i sportowo-rekreacyjne osoby niepełnosprawne. Ponadto dofinansowana inwestycja pozwoli zapobiec poczuciu osamotnienia, wykluczenia społecznego, ubóstwu, a tym samym zahamuje narastanie negatywnych zjawisk, patologii społecznych, wzmacniając jednocześnie poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy.

⇒ ***ograniczenie zasięgu strefy o szczególnym zagrożeniu przestępczością, a tym samym poprawa bezpieczeństwa mieszkańców***

Wszystkie dofinansowane w ramach działania 6.1 przyczyniają się do poprawy zasięgu strefy o szczególnym zagrożeniu przestępczością, a tym samym do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców. Ciekawym przykładem projektu, w ramach którego podejmowane są działania związane z ograniczeniem zasięgu strefy o szczególnym zagrożeniu patologią, przestępczością czy biedą oraz poprawą bezpieczeństwa mieszkańców, jest projekt Miasta Opola pn. *Rewitalizacja zabytkowego parku na Wyspie Bolko w Opolu*. Do najistotniejszych problemów Opola związanych z zagospodarowaniem przestrzeni o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym należał m. in. brak dużych, zadbanych terenów zieleni. Park na Wyspie Bolko stanowił niewykorzystany potencjał miasta. W parku na Wyspie Bolko w Opolu nie było odpowiedniej jakości ciągów pieszych i rowerowych, jak również odpowiedniego oświetlenia oraz monitoring. Brak tych elementów zagospodarowania terenu sprawiał, iż miejsce to nie było odwiedzane wieczorami ze względu na bezpieczeństwo spacerowiczów. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców dzięki udostępnieniu odpowiedniego zagospodarowanego parku na Wyspie Bolko, jako obszaru wypoczynkowo-rekreacyjnego, poprawy estetyki przestrzeni miasta poprzez modernizację nawierzchni ścieżek, instalację elementów małej architektury parku. W ramach realizowanej inwestycji poprzez instalacje monitoring na obszarze parku zostanie poprawione bezpieczeństwo publiczne.

⇒ ***zwiększenie dostępności do obiektów publicznych dla osób niepełnosprawnych***

W ramach dotychczas podpisanych umów 7 spośród 31 dofinansowanych projektów obejmuje likwidację barier architektonicznych i dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych. Przykładem tego typu inwestycji jest projekt Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego Wydział Zamiejscowy w Opolu pn. *Przebudowa, remont i adaptacja zabytkowego budynku z przeznaczeniem na cele edukacyjne (szkolnictwo wyższe) przy ul. Sempołowskiej 2 w Opolu*. Przedsięwzięcie polega na zmianie funkcji budynku usługowego i nadaniu mu funkcji nowej, edukacyjnej, która będzie mieć bardzo duży wpływ na życie i rozwój społeczny i gospodarczy miasta Opola. Projekt przyczynia się do rozwoju edukacji i kultury poprzez udostępnienie szkolnictwa wyższego dla społeczności lokalnej. W wyniku zrealizowania inwestycji budynek szkoły będzie dostosowany również do potrzeb osób niepełnosprawnych. Przez to, projekt przyczyniać się będzie przede wszystkim do eliminacji barier ze względu na płeć i niepełnosprawność w życiu społecznym, w szczególności do ułatwienia dostępu osób niepełnosprawnych do edukacji.

Obszar: Zagospodarowanie terenów zdegradowanych [działanie 6.2]

W ramach likwidowania barier rozwojowych oraz negatywnych procesów zachodzących na obszarach problemowych w ramach Osi priorytetowej 6 są podejmowane również działania na rzecz zagospodarowania terenów zdegradowanych. Inwestycje podejmowane w ramach działania 6.2 w szczególności dotyczą m.in. terenów powojсковych, przemysłowych

W ramach działania 6.2 realizowanych jest **13** projektów, w tym **12** projektów wybranych do dofinansowania w trybie konkursowym oraz projekt kluczowy *Budowa II Kampusu PO. Zadanie 1A. Adaptacja budynku nr 9 przy ulicy Prószkowskiej na cele dydaktyczne i badawcze Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii*.

13 projektów realizowanych w ramach działania 6.2 przyczynia się do nadania nowych funkcji społeczno-gospodarczych, ożywienia obszarów miejskich i zdegradowanych dla zwiększenia ich atrakcyjności przestrzennej i gospodarczej, stworzenia warunków do wzrostu zatrudnienia na terenie 9 gmin: Branic, Grodkowa, Korfantowa, Leśnicy, Nysy, Opola, Polskiej Cerekwi, Popielowa, Strzelec Opolskich.

Wspomniane projekty wpisują się również w założenia inicjatywy flagowej *Europa efektywnie korzystająca z zasobów* w ramach priorytetu *Strategii Europa 2020 pn. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej*. Realizowane inwestycje wpisują się w szeroko pojmowane działania na rzecz ochrony środowiska poprzez przywracanie zdegradowanym terenom ich pierwotnych funkcji użytkowych, bądź nadawania zupełnie nowych. Wśród zakładanych efektów prowadzonych działań należy wymienić m.in. ponad 13 ha terenów powojсковych i przemysłowych poddanych rewitalizacji oraz 37 miejsc pracy planowanych do utworzenia w ramach podpisanych umów.

Na terenach przemysłowych, powojсковych i zdegradowanych środowiskowo wspierane są działania na rzecz pobudzania rozwoju gospodarczego, zwiększania atrakcyjności inwestycyjnej oraz poprawy warunków wzrostu zatrudnienia. Mają przywracać możliwość sprawnego działania przez zmianę ich struktury i umieszczenie nowych funkcji, a przede wszystkim aktywizację tej przestrzeni poprzez wniesienie nowej jakościowo zmiany. Do końca okresu sprawozdawczego zakończyła się realizacja 3 projektów, z czego 2 inwestycje w okresie sprawozdawczym. Jedną z nich jest projekt realizowany przez Politechnikę Opolską pn. *Nadanie nowych funkcji terenom zdegradowanym oraz stworzenie warunków dla utrzymania i wzrostu zatrudnienia - Budowa II Kampusu Politechniki Opolskiej. Przebudowa budynku nr 6 na cele edukacyjne Studium Języków Obcych Politechniki Opolskiej*. Projekt jest kolejnym etapem kompleksowego przedsięwzięcia rewitalizacji terenu po byłej jednostce wojskowej i kontynuacją zrealizowanych dwóch projektów dofinansowanych ze środków ZPORR 2004-2006, w ramach których zbudowano halę sportową i zaplecze dydaktyczne dla potrzeb Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii oraz oddano do użytku łącznik pomiędzy halą sportową a budynkiem dydaktycznym, a także wykonano wszystkie niezbędne przyłącza. Ponadto inwestycja, która zakończyła się w roku 2012, jest także kontynuacją projektu dofinansowanego w ramach RPO WO 2007-2013 zakończonego w poprzednim okresie sprawozdawczym. Celem głównym inwestycji było zapewnienie możliwości ciągłego rozwoju Politechniki Opolskiej, jako nowoczesnego ośrodka kształcącego wysoko wyspecjalizowane kadry gospodarki, także w zakresie języków obcych przy wykorzystaniu potencjału i wsparcia nowoczesnych technologii na rzecz podnoszenia znajomości języków obcych. Efektem projektu będzie eliminacja negatywnych zjawisk ze sfery ekonomicznej, technicznej i społecznej, które wywołują dysproporcje wewnątrzregionalne i nie przyczyniają się do zrównoważonego rozwoju całego regionu. Szczególnie istotne jest, iż projekt realizuje założenia działania 6.2, gdyż zgodnie z koncepcją utworzenia II Kampusu Politechniki Opolskiej, zagospodarowany został prawie 10 hektarowy teren, będący pozostałością po dawnej jednostce wojskowej.

Mając na uwadze efekty długoterminowe realizacja projektu w rezultacie przyczyni się do ogólnej poprawy zagospodarowania przestrzennego stolicy regionu i jednocześnie wspomagać będzie rozwój społeczno-gospodarczy Opolszczyzny akcentując jego walory w postaci silnych ośrodków naukowo-badawczych stanowiących o potencjale konkurencyjnym województwa. Ponadto w wyniku zrealizowania będzie możliwy dostęp do nowoczesnej, światowej klasy technologii na rzecz podnoszenia znajomości języków obcych naukowcom, doktorantom oraz studentom.

Drugą inwestycją, która zakończyła się w okresie sprawozdawczym jest projekt Gminy Grodków pn. *Aktywizacja przestrzeni - przebudowa Stadionu Miejskiego w Grodkowie*. Nowoczesny, dobrze wyposażony obiekt sportowy wysokiej klasy zapewnił mieszkańcom Grodkowa i okolic dogodnie miejsce aktywnego spędzania czasu, co pozytywnie wpłynie na ich zdrowie fizyczne i psychiczne, oraz zwiększy jakość życia na obszarze. Obiekt pozwolił również na uatrakcyjnienie form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży, dzięki czemu ograniczy zjawisko patologii wśród nastoletnich mieszkańców Grodkowa, takich jak spożywanie alkoholu, narkotyków czy agresja. Działające w Grodkowie kluby sportowe, uczniowie szkół oraz inne osoby uprawiające sport zyskały doskonałe miejsce rekreacji, spełniające współczesne wymagania i dostosowane do ich potrzeb. Nowoczesne zaplecze sportowe umożliwi organizowanie szeregu (nieodpłatnych) wydarzeń o znaczeniu sportowym, kulturalnym i rekreacyjnym, np. mecze, zawody, koncerty, dożynki. Mnogość oraz różnorodność oferty rekreacyjnej, turystycznej i kulturalnej wzmocni atrakcyjność obszaru miasta, zwłaszcza dla osób zainteresowanych turystyką aktywną i sportem.

Ponadto, jako przykładową można wskazać inwestycję w Branicach. Realizacja projektu pn. *Adaptacja budynku byłego żłobka wraz z zagospodarowaniem terenu na Centrum aktywizacji społeczno-gospodarczej w Branicach* ma za zadanie odpowiedzieć na potrzeby i oczekiwania społeczeństwa w sferze rewitalizacji obszarów zdegradowanych. Powodem, dla którego rozpoczęto jego realizację to zły stan budynku i jego otoczenia, który znacznie obniża walory turystyczne regionu. Inwestycję realizowana jest w formule zaprojektuj - wybuduj. Celem zadania inwestycyjnego jest przebudowa i modernizacja 2-kondygnacyjnego budynku dawnego żłobka dla potrzeb utworzenia i funkcjonowania Centrum Aktywizacji Społeczno – Gospodarczej. Ośrodek ten stanowić będzie centrum aktywizacji społeczno – gospodarczej. Adaptacja budynku dawnego żłobka ma zapewnić pełnienie funkcji administracyjnych, w tym szczególnie działalność organizacji społecznych, prowadzenie szkoleń, mających na celu podniesienie kwalifikacji mieszkańców gminy, podnoszenie poziomu kultury i edukacji. W ramach projektu powierzchnia poddana rewitalizacji i zagospodarowaniu wyniesie **0,37 ha**.

Realizacja pozostałych projektów w ramach działania 6.2 wciąż trwa. Po zrealizowaniu wszystkich projektów szacuje się, iż *Powierzchnia obszarów zdegradowanych poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu* wyniesie ok. **13 ha**, co stanowi około 120% realizacji wartości docelowej wskaźnika określonej na etapie programowania. Ponadto, projekty przyczynią się do powstania **37** miejsc pracy na obszarach zdegradowanych.

Wyniki badania ewaluacyjnego

W okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono badań ewaluacyjnych dedykowanych Osi priorytetowej 6 *Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych*.

➤ **Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3.3 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w 2012 r.**

Realizacja zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do Osi 6

IZ RPO WO 2007-2013 w ramach przeprowadzonej analizy postępu finansowego i rzeczowego Osi uwzględniła dotychczasowe rekomendacje KE, w szczególności w zakresie kontynuowania sposobu przedstawiania uzasadnienia i logiki interwencji Programu. Jej wyniki będą stanowić dobrą podstawę do planowania operacji i działań w nowym okresie programowania 2014-2020.

Jednocześnie, odpowiadając na oczekiwania KE, w ramach analizy jakościowej przeprowadzono ocenę wpływu społecznego projektów rewitalizacyjnych na zmniejszenie ubóstwa w regionie.

➤ **Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej**

Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi

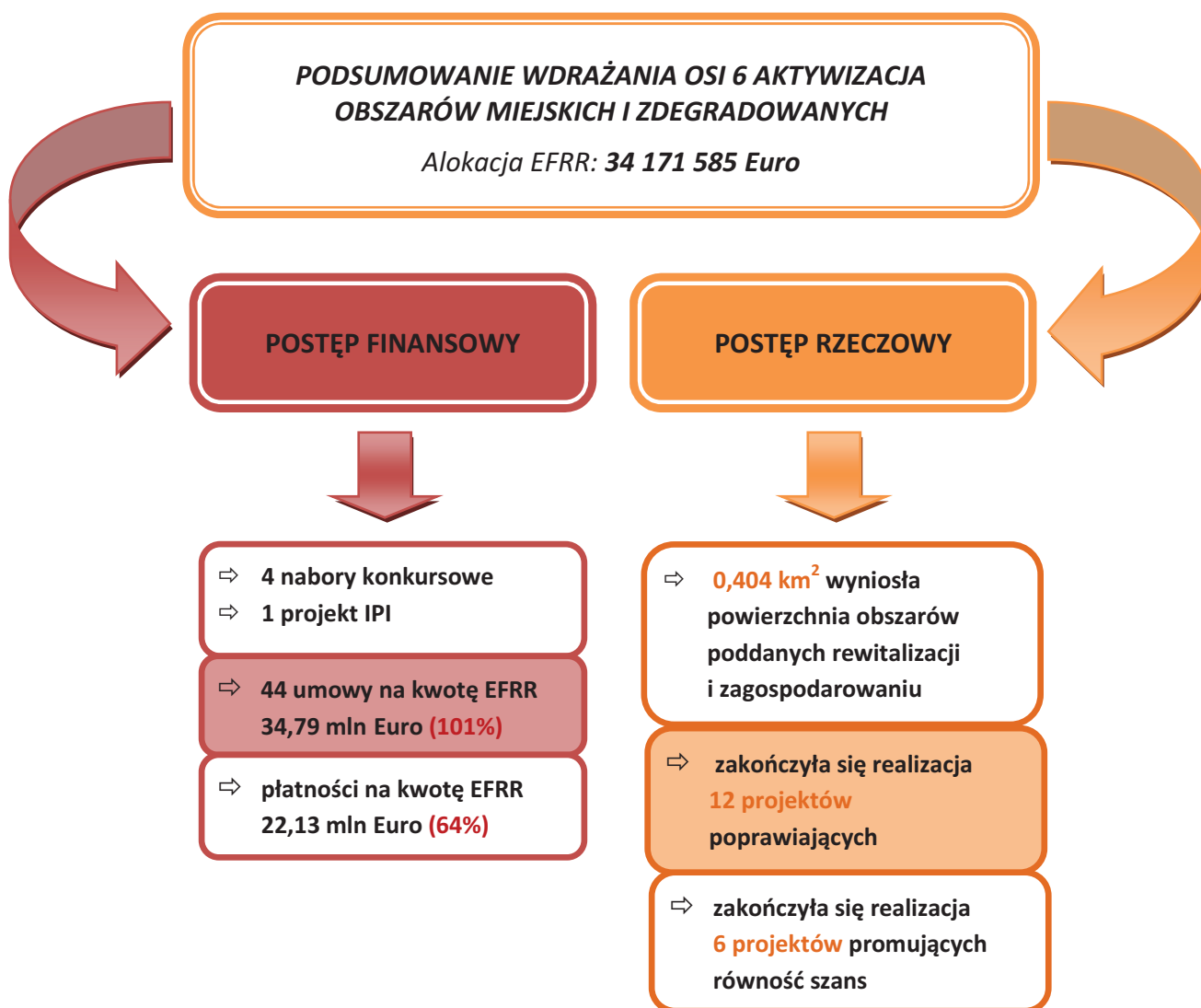
IZ RPO WO 2007-2013 prowadzi stały monitoring poziomu realizacji Osi priorytetowej. Oś priorytetowa jako jedyna nie została zasilona dodatkowymi środkami z KRW, jednak w wyniku powstałych w ramach realizowanych zadań oszczędności, w 2012 r. przeprowadzono dodatkowy, nieplanowany wcześniej, nabór wniosków dla Działania 6.2 *Zagospodarowanie terenów zdegradowanych*. W ramach projektu złożony został 1 wniosek, dla którego podpisano umowę na dofinansowanie.

IZ RPO WO 2007-2013 w 2013 r. planuje przeprowadzić badanie ewaluacyjne *Ocena efektywności polityki miejskiej w ramach RPO WO 2007-2013 z rekomendacjami do wdrożenia w okresie 2014-2020*. Badanie

będzie źródłem rekomendacji w szczególności dla przyszłego okresu programowania. Tym bardziej, iż IZ RPO WO 2007-2013 widząc duże potrzeby absorpcyjne oraz znaczenie społeczne i gospodarcze rozwoju miejskiego, w kolejnej perspektywie również zamierza wspierać ten obszar. Planuje się zarówno działania rewitalizacyjne, jak i podnoszenie znaczenia Aglomeracji Opolskiej oraz miast subregionalnych.

3.6.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 nie napotkała na problemy w zakresie wdrażania Osi priorytetowej 6 *Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych*.

3.7 Oś priorytetowa 7 Pomoc techniczna

3.7.1 Osiąganie celów i analiza postępów

Ze środków Osi priorytetowej 7 realizowane są zadania, których celem jest wsparcie administracji odpowiedzialnej za zarządzanie i realizację Programu, tj. IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia.

Na realizację zadań z zakresu przedmiotowej Osi przeznaczono dodatkowe środki w kwocie **500 000 Euro** pochodzące z Krajowej Rezerwy Wykonania. Całkowita kwota alokacji na tę Oś wynosi w ramach EFRR **13 314 344 Euro**, co stanowi **3%** środków na Program z EFRR.

W ramach Osi priorytetowej 7 realizowane są przedsięwzięcia wspierające IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia, tj. zapewniające m.in. wzrost i stabilność zatrudnienia oraz podniesienie jakości zasobów ludzkich zaangażowanych w realizację Programu, sprawny przebieg procesu zarządzania i kontroli RPO WO 2007-2013 oraz realizację działań informacyjno-promocyjnych.

⇒ *Szczegółowe informacje nt. wydatków poniesionych w ramach Osi – punkt 6. Pomoc techniczna*

Stan wdrażania Osi priorytetowej 7 od uruchomienia Programu

Wnioski po ocenie formalnej

- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **12 Rocznych Planów Działań Pomocy Technicznej w ramach RPO WO 2007-2013**;
- ⇒ całkowita wartość wyniosła **15,53 mln Euro** [63,64 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **13,60 mln Euro** [55,71 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **6 umów o dofinansowanie** oraz podjęto **6 decyzji o dofinansowanie** projektów w ramach pomocy technicznej o całkowitej wartości **15,19 mln Euro** [62,24 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **13,71 mln Euro** [56,16 mln PLN];
- ⇒ poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej wyniósł ponad **102%**.

Wnioski o płatność

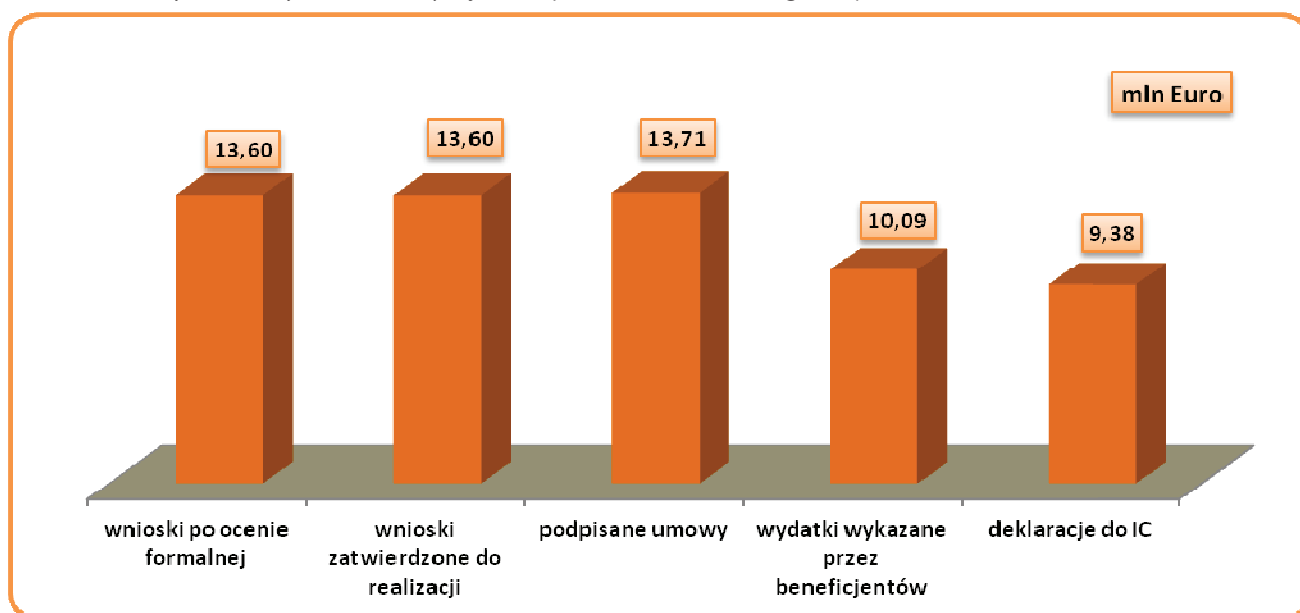
- ⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę dofinansowania z EFRR **10,09 mln Euro** [41,35 mln PLN], co stanowi ponad **75%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

- ⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **9,38 mln Euro** [38,42 mln PLN], co stanowi około **70%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 7.

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu przedstawiono na *Wykresie 60*.

Wykres 60. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 7 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Stan wdrażania Osi priorytetowej 7 w okresie sprawozdawczym

Wnioski po ocenie formalnej

- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymały **2 Roczne Plany Działań Pomocy Technicznej w ramach RPO WO 2007-2013**;
- ⇒ całkowita wartość wyniosła **2,63 mln Euro** [10,76 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **2,63 mln Euro** [10,76 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ w okresie sprawozdawczym zawarto **1 umowę o dofinansowanie** oraz podjęto **1 decyzję o dofinansowaniu** projektów w ramach pomocy technicznej o całkowitej wartości **2,63 mln Euro** [10,76 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **2,63 mln Euro** [10,76 mln PLN].
- ⇒ poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej wyniósł około **20%**.

Tabela 80. Realizacja Rocznych Planów Działań Pomocy Technicznej w ramach RPO WO 2007-2013 [mln Euro]

Lp.	Roczny Plan Działań Pomocy Technicznej	Liczba umów/ decyzji		Wartość całkowita podpisanych umów/ podjętych decyzji	
		w okresie sprawozdawczym (1.01-31.12.2012)	od uruchomienia programu	w okresie sprawozdawczym (1.01-31.12.2012)	od uruchomienia programu
1.	IZ RPO WO 2007-2013	1	6	1,76	9,09
2.	IP II stopnia	1	6	0,87	4,62
SUMA		2	12	2,63	13,71

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Wnioski o płatność

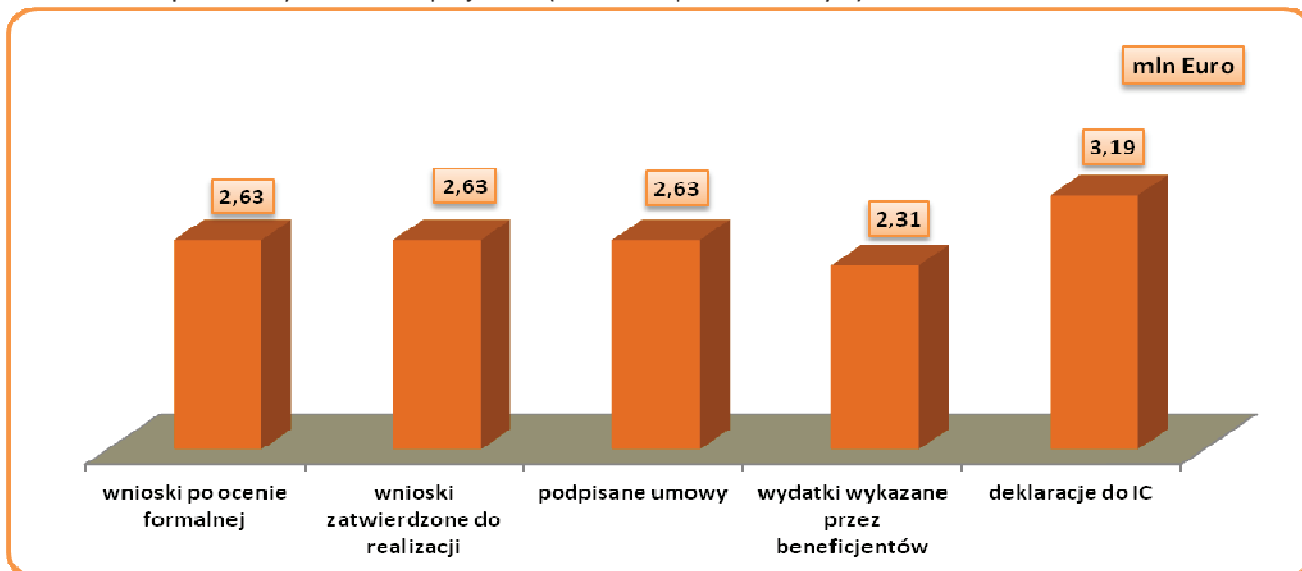
- ⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę dofinansowania z EFRR **2,31 mln Euro** [9,46 mln PLN], co stanowi ponad **17%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach ww. Osi.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **3,19 mln Euro** [13,06 mln PLN], co stanowi około **24%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 7.

Informacje nt. stanu wdrażania Osi w okresie sprawozdawczym przedstawiono na Wykresie 61.

Wykres 61. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 7 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji

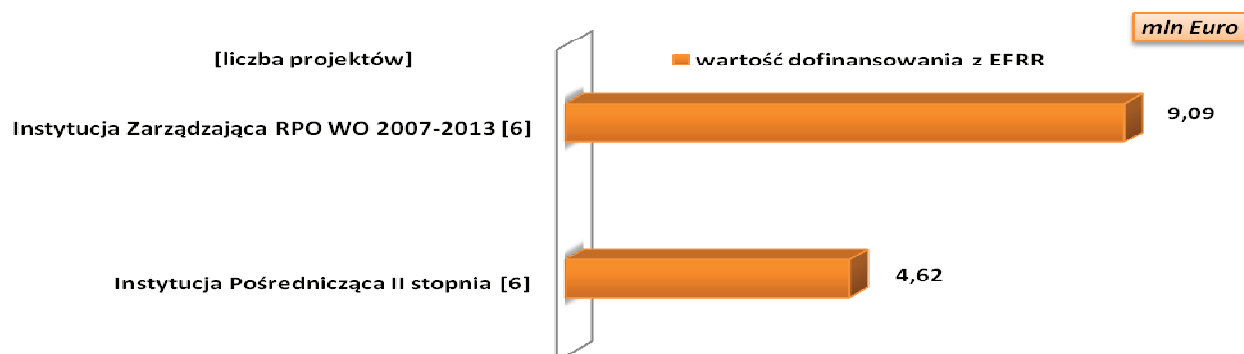
Oś priorytetowa 7 *Pomoc techniczna* służy wsparciu procesu zarządzania programem oraz wzmocnieniu potencjału administracyjnego instytucji zaangażowanych w realizację RPO WO 2007-2013. Działaniom tym podporządkowane są 2 kategorie interwencji: 85: *Przygotowanie, realizacja, monitorowanie i kontrola* oraz 86: *Ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja*.

Ze względu na specyfikę Osi nie wykazuje się projektów realizowanych w tym obszarze w ramach innych programów operacyjnych.

Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

Beneficjentami środków w ramach Osi priorytetowej 7 są instytucje zaangażowane we wdrażanie RPO WO 2007-2013, tj. Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 oraz Instytucja Pośrednicząca II stopnia. Obie instytucje działają w Sekcji O *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne*, dlatego na wykresie przedstawiono liczbę i wartość projektów realizowanych przez poszczególne instytucje.

Wykres 62. Rozkład projektów Sekcji O w ramach Osi priorytetowej 7 wg typów instytucji

Źródło: Opracowanie własne IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.

Analiza jakościowa

W ramach Osi priorytetowej 7 realizowanych jest łącznie **12 RPDzPT**. Według stanu na 31 grudnia 2012 r. zakończyła się realizacja **8 RPDzPT** Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Pośredniczącej II stopnia RPO WO 2007-2013 (na lata 2007-2008, 2009, 2010 oraz 2011 r.).

W ramach Osi priorytetowej 7 założono realizację 6 wskaźników produktu oraz 3 wskaźników rezultatu. Wszystkie wskaźniki są obecnie realizowane. Poziom realizacji wskaźników wyznaczonych jako mierniki celów Osi priorytetowej 7 prezentuje *Tabela 81*. Wartości wskaźników produktu i rezultatu zostały przedstawione w oparciu o zatwierdzone wnioski o płatność końcową oraz na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie według stanu na 31 grudnia 2012 r.

Tabela 81. Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 7 od uruchomienia Programu

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Umowy	
			wartość obecna	%	wartość obecna	%
Wskaźniki produktu						
7.1	Liczba miejsc pracy obsługujących program, współfinansowanych z Pomocy technicznej, w tym: [szt. (EPC)]	105	124,5	118,6	130,65	124,4
a	kobiety	78	101,65	130,3	106,05	136
b	mężczyźni	27	22,85	84,6	24,6	91,1
7.2	Liczba zakupionych zestawów komputerowych (laptopy, serwery, komputery) [szt.]	121	119	98,3	119	98,3
7.3	Liczba przeprowadzonych szkoleń, konferencji i seminariów [szt.]	500	407	81,4	496	99,2
7.4	Liczba opracowanych ekspertyz, ocen, analiz, koncepcji, studiów [szt.]	63	37	58,7	60	95,2
Wskaźniki rezultatu						
7.5	Liczba beneficjentów uczestniczących w różnego rodzaju szkoleniach, konferencjach i spotkaniach informacyjnych dotyczących programu [osoby]	14 000	8 930	63,8	8 344	59,6
7.6	Potencjalna liczba odbiorców informacji umieszczonych w materiałach informacyjnych [osoby]	90 000	94 006	104,5	90 731	100,8
7.7	Liczba odwiedzin informacyjnych stron internetowych [szt.]	1 025 000	871 768	85,1	644 499	62,9

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz RPDzPT na lata 2007-2008, 2009, 2010, 2011 i 2012. Zgodnie z danymi w *Załączniku IV*.

Poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej 7 wyniósł **102,1%**. Osiągnięte wartości wskaźników wydają się być adekwatne do aktualnego stanu wdrażania Osi. Na obecnym etapie, biorąc pod uwagę szacowaną realizację, 6 spośród wskaźników zostanie osiągniętych w granicach 25% rozbieżności od wartości docelowej.

Szczegółowe informacje dotyczące poziomu realizacji wskaźników zostały przedstawione w dalszej części analizy jakościowej.

W ramach Osi priorytetowej 7 realizowane są przedsięwzięcia, których celem jest wsparcie instytucjonalne Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013 oraz Instytucji Pośredniczącej II stopnia. Środki alokowane w ramach Osi 7 przeznaczane są na wsparcie procesów wdrażania RPO WO 2007-2013, tj. naboru, oceny i wyboru projektów, a także monitoringu i kontroli. Przedsięwzięcia te dzielą się na dwie grupy. Pierwsza dotyczy wsparcia kadrowego, tj. zapewnienia i utrzymania odpowiedniego stanu zatrudnienia i wynagrodzenia pracowników Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013 oraz Instytucji Pośredniczącej

II stopnia. Druga zakłada wzmocnienie organizacyjno – techniczne procesu wdrażania. Obejmuje ona działania związane z zakupem materiałów i wyposażenia niezbędnego do realizacji zadań związanych z wdrażaniem Programu, ale także sporządzanie ekspertyz, analiz oraz prowadzenie działań informacyjno – promocyjnych.

Obszar: Przygotowanie, realizacja, monitorowanie i kontrola

Właściwa realizacja zapisów Programu zależy w dużej mierze od zdolności administracyjnych instytucji zaangażowanych w proces jego wdrażania. W okresie sprawozdawczym pracownicy instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WO 2007-2013 uczestniczyli m.in. w szkoleniach, których celem było poszerzenie wiedzy na tematy związane z realizacją zadań różnych działów wdrażających RPO WO 2007 – 2013 (m.in. w zakresie: obsługi informatycznej Programu, udzielania zamówień publicznych).

W ramach obszaru *Przygotowanie, realizacja, monitorowanie i kontrola* realizowane są 2 wskaźniki produktu.

- ✓ **Liczba miejsc pracy obsługujących program, współfinansowanych z Pomocy technicznej, w tym:**
  - **kobiety**
  - **mężczyźni**

- wskaźnik realizowany jest w ramach obszaru *Przygotowanie, realizacja, monitorowanie i kontrola*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi ponad 118% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie nieco ponad 124% wartości docelowej;
- obecnie zagrożone jest osiągnięcie zakładanej wartości docelowej podwskaźnika *Liczba miejsc pracy obsługujących program współfinansowanych z Pomocy technicznej, w tym kobiety*, którego szacowana realizacja przekracza 136% wartości docelowej. Wynika to z faktu, iż IZ RPO WO 2007-2013 wybierając pracowników kieruje się przede wszystkim posiadaniem doświadczeniem i kwalifikacjami kandydatów. Kobiety częściej startowały w konkursach oraz prezentowały wyższe kwalifikacje, dlatego stanowią większość osób zatrudnionych do obsługi Programu;
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika oraz podwskaźnika dotyczącego *miejsc pracy dla mężczyzn* nie jest zagrożone.

- ✓ **Liczba zakupionych zestawów komputerowych (laptopy, serwery, komputery)**

- wskaźnik realizowany jest w ramach obszaru *Przygotowanie, realizacja, monitorowanie i kontrola*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 98,3% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie blisko 98,3% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

W ramach dotychczas zrealizowanych RPDzPT wskaźnik *Liczba miejsc pracy obsługujących program, współfinansowanych z Pomocy technicznej* wyniósł **124,5 etatów**, w tym **101,65 etatów** stanowią kobiety, natomiast **22,85 etatów** - mężczyźni. Ponadto, w celu zagwarantowania odpowiednich zasobów kadrowych pozwalających na prawidłowe i efektywne zarządzanie Programem, jego wdrażanie, Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 oraz Instytucja Pośrednicząca II stopnia zapewniają finansowanie udziału pracowników w różnych formach kształcenia zawodowego w obszarze wdrażania funduszy strukturalnych, w tym m.in. w studiach podyplomowych oraz kursach językowych.

Sprawną pracą osób zaangażowanych w realizację programu, a co za tym idzie efektywne wykorzystanie środków funduszy strukturalnych warunkuje odpowiednie przygotowanie miejsc pracy wraz z ich kompletnym i nowoczesnym wyposażeniem. Od uruchomienia Programu zakupiono **119** sztuk zestawów komputerowych, co stanowi ponad nieco ponad **98%** założonej wartości docelowej wskaźnika *liczba zakupionych zestawów komputerowych (laptopy, serwery, komputery)*. Biorąc pod uwagę szacowaną realizację przewiduje się, iż wskaźnik dotyczący zakupu zestawów komputerowych zostanie osiągnięty.

Obszar: Ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja

Na etapie programowania założono, iż w ramach Osi priorytetowej 7 realizowane są także działania związane z monitorowaniem i ewaluacją oraz horyzontalne działania informacyjno-promocyjne, które umożliwią rozpropagowanie wiedzy na temat Programu, a także podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie dostępu i możliwości wykorzystania środków funduszy strukturalnych. Ponadto, działania te służą podniesieniu poziomu wiedzy opinii publicznej o roli Unii Europejskiej we wspieraniu rozwoju regionalnego państw członkowskich oraz rezultatach tego wsparcia.

W ramach obszaru *Ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja* realizowanych jest 5 wskaźników tj. 2 wskaźników produktu i 3 wskaźników rezultatu.

✓ **Liczba przeprowadzonych szkoleń, konferencji i seminariów**

- wskaźnik realizowany jest w ramach obszaru *Ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 81,4% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie blisko 99% wartości docelowej;
- biorąc pod uwagę zaplanowane do realizacji kolejne *Roczne plany działań* i działania informacyjno-promocyjne, wartość docelowa wskaźnika powinna zostać osiągnięta.

✓ **Liczba beneficjentów uczestniczących w różnego rodzaju szkoleniach, konferencjach i spotkaniach informacyjnych dotyczących programu**

- wskaźnik realizowany jest w ramach obszaru *Ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 63,8% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie blisko 60% wartości docelowej;
- biorąc pod uwagę *Roczne plany działań* na kolejne lata oraz osiągnięta na podstawie wniosków o płatność wartość wskaźnika, przewiduje się, iż wartość docelowa powinna zostać osiągnięta.

Od uruchomienia Programu przeprowadzono **407** szkoleń, konferencji i seminariów dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu. Łącznie w szkoleniach uczestniczyło ponad **8 900 osób**. Organizacja różnego rodzaju spotkań z beneficjentami zwiększyła dostęp do informacji na temat możliwości ubiegania się o dofinansowanie, a także przybliżyła zasady realizacji i rozliczania projektów w ramach RPO WO 2007-2013. Zrealizowane dotychczas tematy szkoleń dotyczyły m.in.: zarządzania projektem, przygotowania i realizacji projektów partnerskich, rozliczania projektów, w tym księgowania i kwalifikowalności kosztów. W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 organizowała spotkania informacyjne dla beneficjentów nt. warunków ubiegania się o dotację oraz zasad przygotowywania dokumentacji aplikacyjnej w ramach organizowanych konkursów zgodnie z harmonogramem naboru wniosków. Spotkania odbywały się w ciągu tygodnia poprzedzającego nabory zrealizowane w 2012 r. Ponadto IZ RPO WO 2007-2013 zorganizowała

spotkania warsztatowe dla beneficjentów dotyczące zasad rozliczania i kontroli projektów. Podczas spotkań beneficjenci RPO WO 2007-2013 mieli okazję zapoznać się z praktycznymi aspektami procedur związanych z rozliczaniem i kontrolą projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013. Udział w szkoleniach pozwolił nabyć beneficjentom praktyczne umiejętności w zakresie rozliczania wniosków o płatność czy promocji projektów unijnych przy wykorzystaniu standardowych i niestandardowych kanałów informacyjnych. W okresie sprawozdawczym zostały zorganizowane również spotkania informacyjne przez IP II stopnia m.in. nt. możliwości pozyskania środków z funduszy pożyczkowych oraz poręczeniowych, najważniejszych zasad determinujących prawidłowe przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej, zasad kontraktacji, rozliczania i kontroli projektów. Biorąc pod uwagę *RPDzPT na 2013 r.* przewiduje się, iż wskaźnik *liczba przeprowadzonych szkoleń, konferencji i seminariów* osiągnie poziom 496 szt., co będzie stanowiło ponad **99%** w stosunku do założonej dla niego wartości docelowej.

✓ **Liczba opracowanych ekspertyz, ocen, analiz, koncepcji, studiów**

- wskaźnik realizowany jest w ramach obszaru *Ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi blisko 70% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie nieco ponad 95% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

W celu sprawnej i efektywnej realizacji Programu od początku wdrażania opracowano **37** ekspertyz i analiz. Wykonane ekspertyzy i analizy były odpowiedzią na problemy pojawiające się w trakcie wdrażania RPO WO 2007-2013 w obszarach wymagających dodatkowej specjalistycznej wiedzy.

✓ **Potencjalna liczba odbiorców informacji umieszczonych w materiałach informacyjnych**

- wskaźnik realizowany jest w ramach obszaru *Ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 104,5% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie blisko 101% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

Zgodnie z założeniami dotyczącymi działań informacyjno-promocyjnych w okresie sprawozdawczym Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 realizowała szereg działań. W kwietniu i lipcu 2012 r. IZ RPO WO 2007-2013 wydała wkładkę informacyjno-promocyjną w „Gazecie Wyborczej”, której celem było rozpowszechnienie informacji o uruchomieniu konkursu *Opolskie Euro – III edycja*, skierowanego do beneficjentów RPO WO 2007-2013. Wkładka zawierała informacje na temat zasad zgłaszania projektów do konkursu. IZ RPO WO 2007-2013 kontynuowała ponadto podjęte wcześniej działania informacyjne, np. publikację Biuletynu Informacyjnego, ulotek, Informatora Europejskiego. W okresie sprawozdawczym od kwietnia 2012 r. do grudnia 2012 r. na zlecenie IZ RPO WO 2007-2013 w TVP Opole emitowany jest cykl informacyjny pt. „Wszystko o funduszach”. Celem cyklu jest zaprezentowanie w przystępny sposób dotychczasowych doświadczeń beneficjentów RPO WO 2007-2013 w realizacji projektów oraz zachęcenie potencjalnych beneficjentów do startowania w kolejnych konkursach. Cykl poprzez prezentację dobrych praktyk oraz sprawdzonych sposobów pozyskiwania funduszy unijnych przybliży beneficjentom, potencjalnym beneficjentom oraz opinii publicznej warunki ubiegania się o dofinansowanie i zasady realizacji projektów w ramach w/w programów. W okresie sprawozdawczym wyemitowano 12 odcinków zatytułowanych: „Zdrowie i uroda”, „Ekologia, ogrody, zielone tereny”, „Biznes zaklęty w drewnie i kamieniu”, „Turystyczne klimaty Opolszczyzny”, „Wypoczynek, rekreacja, zabawa”, „Opolskie kwitnące – czas na relaks w naszej gminie”, „Edukacja – rozwój i nowoczesność”, „Biznes na obcasach”, „Bezpieczne

drogi – dojeżdż do celu”, „Kultura wokół nas”, „Zima – ferie – opieka – pasja – ciepło” oraz debatę podsumowującą cykl.

W okresie sprawozdawczym rozpoczęła się także realizacja zadań związanych z organizacją konkursu *Opolskie Euro III edycja*. Konkurs ma na celu wyłonienie najlepszych projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 w 4 kategoriach: Regionalny europrojekt, Lokalny europrojekt, Innowacyjny europrojekt, Przedsiębiorczy europrojekt. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpiło podczas uroczystej gali w Filharmonii Opolskiej, która miała miejsce 28 września 2012 r.

W zakresie działań informacyjno-promocyjnych przygotowano również materiały promocyjne, które znalazły ponad **94 tys. odbiorców**. W czerwcu 2012 r. IZ RPO WO 2007-2013 wydała publikację pt. *Opolskie Świątuje Polską Prezydencję w Radzie Unii Europejskiej*. Publikacja była poświęcona działaniom informacyjno-promocyjnym, związanym z prezydencją Polski w radzie Unii Europejskiej, podejmowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego w roku 2011. W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 ukończyła także opracowywanie i wydanie publikacji nt. komplementarności projektów w ramach RPO WO 2007-2013. Tematyka publikacji dotyczyła znaczenia komplementarności w funduszach Unii Europejskiej, jej ewaluacji na tle badań ewaluacyjnych, podejścia do komplementarności w RPO WO 2007-2013 oraz korzyści wynikających z realizacji projektów komplementarnych.

✓ Liczba odwiedzin informacyjnych stron internetowych

- wskaźnik realizowany jest w ramach obszaru *Ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 85% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie blisko 63% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2012 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

Zarówno IZ RPO WO 2007-2013 jak i IP II stopnia prowadziły strony internetowe (www.rpo.opolskie.pl oraz www.ocrg.opolskie.pl), na których na bieżąco zamieszczane i aktualizowane były wszystkie dokumenty z zakresu wdrażania Programu oraz informacje przydatne beneficjentom/potencjalnym beneficjentom. Strony internetowe obu instytucji do końca 2012 r. odwiedziło ponad **871 tys. osób**.

Ponadto, warto zaznaczyć, iż spot reklamowy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego *Opolskie. Tu się żyje zmianami* zdobył I miejsce na prestiżowym i największym Międzynarodowym Festiwalu Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych *Plus Camerimage* w kategorii *konkurs spotów reklamowych „Fundusze europejskie w kadrze”*.

Nakłady przeznaczone na wdrażanie Osi priorytetowej 7 wpłynęły na sprawną i efektywną realizację RPO WO 2007-2013. Poniesione wydatki umożliwiły sprawne funkcjonowanie procesów zarządzania i wdrażania Programem poprzez m.in.: zagwarantowanie odpowiednio przygotowanego i wykwalifikowanego zespołu pracowników instytucji zaangażowanych we wdrażania RPO WO 2007-2013, dokształcanie personelu, zapewnienie odpowiedniego zaplecza technicznego umożliwiającego sprawną i efektywną pracę.

Dodatkowe informacje nt. wykorzystania środków pomocy technicznej oraz całości działań informacyjno-promocyjnych podejmowanych w ramach RPO WO 2007-2013 zaprezentowano w punkcie 6 sprawozdania *Pomoc techniczna* oraz *Załączniku X*.

➤ **Szczegółowe informacje nt. wkładu Osi priorytetowej w promowanie równości szans – punkt 2.2.1 Zasada równości szans**

Wyniki badania ewaluacyjnego

W okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono badań ewaluacyjnych dedykowanych Osi priorytetowej 7 *Pomoc techniczna*.

➤ **Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3.3 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w 2012 r.**

Realizacja zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do Osi 7

IZ RPO WO 2007-2013 w ramach przeprowadzonej analizy postępu finansowego i rzeczowego Osi uwzględniła dotychczasowe rekomendacje KE, w szczególności w zakresie kontynuowania sposobu

przedstawiania uzasadnienia i logiki interwencji Programu. Jej wyniki będą stanowić dobrą podstawę do planowania operacji i działań w nowym okresie programowania 2014-2020.

⇒ **Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej**

Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi

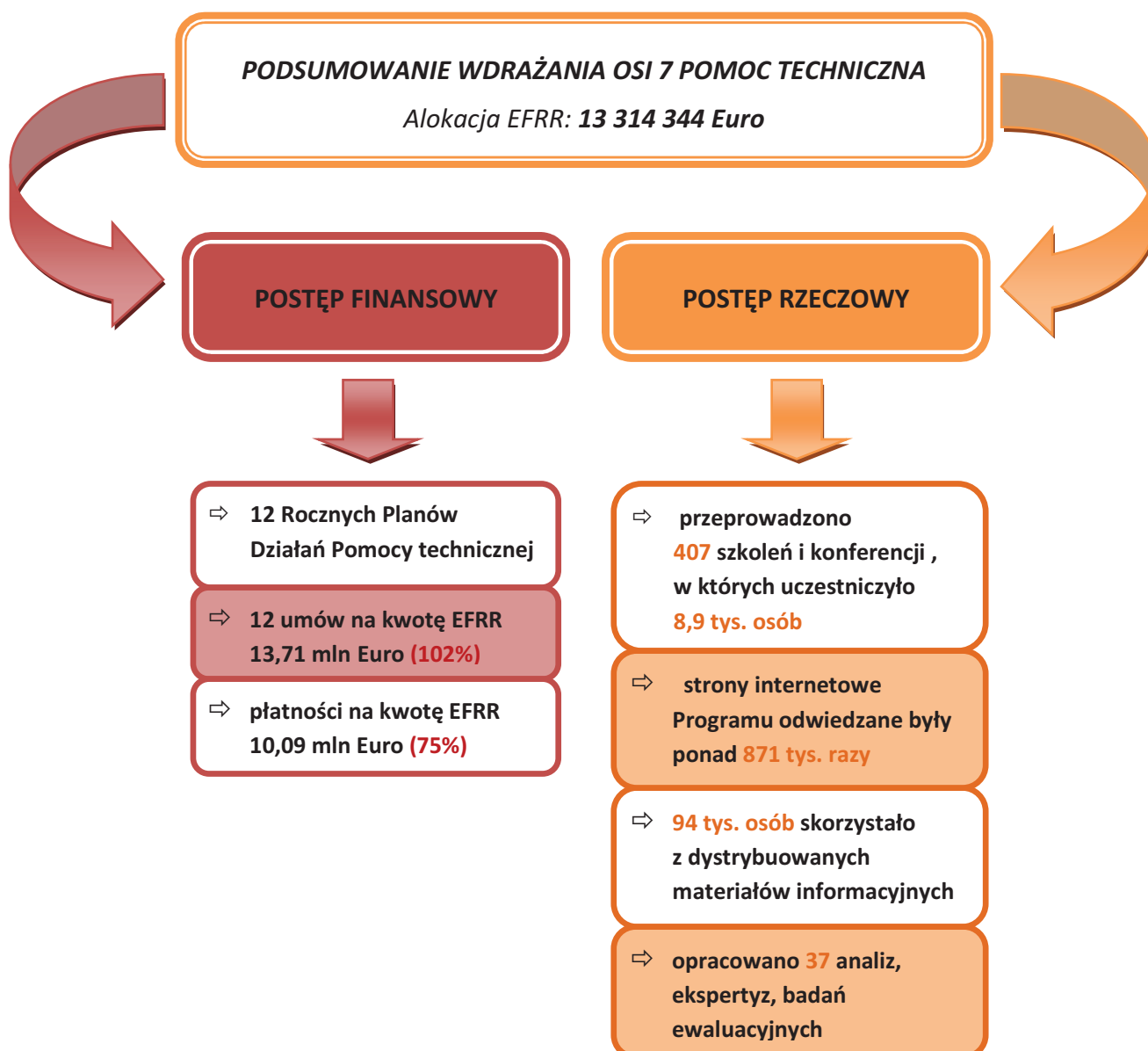
IZ RPO WO 2007-2013 na bieżąco monitoruje postęp wdrażania Osi priorytetowej 7 zarówno w zakresie postępu finansowego, jak i rzeczowego, mając na celu zapewnienie sprawnego funkcjonowania procesów zarządzania i wdrażania Programem.

Ponoszone w ramach Osi priorytetowej nakłady zagwarantowały sprawne i efektywne wdrażanie Programu. Zarówno odpowiednio wykwalifikowana kadra, jak i adekwatne do potrzeb zaplecze techniczne a także skuteczne metody informacyjno-promocyjne składające się na sprawny proces zarządzania i wdrażania były wynikiem dobrze wydatkowanych w ramach Osi środków.

IZ RPO WO 2007-2013 zaplanowała w 2013 r. realizację badania ewaluacyjnego pn. *Ocena działań informacyjno-promocyjnych RPO WO 2007-2013 i PO KL z rekomendacją do przedsięwzięć w okresie 2014-2020*. Przedmiotem badania będzie ocena dotychczas dofinansowanych projektów pod kątem jej efektywności oraz ukierunkowania działań w przyszłej perspektywie.

3.7.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 nie napotkała na problemy w zakresie wdrażania Osi priorytetowej 7 *Pomoc techniczna*.

4. Programy EFS: spójność i koncentracja

Punkt ten nie ma zastosowania w odniesieniu do RPO WO 2007-2013.

5. Program EFRR/Fundusz Spójności: duże projekty

Zgodnie z RPO WO 2007-2013 nie przewiduje się finansowania wydatków związanych z realizacją dużych projektów.

6. Pomoc techniczna

Beneficjenci pomocy technicznej RPO WO 2007-2013 w okresie sprawozdawczym realizowali **2 projekty**: każda z instytucji realizowała *Roczny Plan Działań Pomocy Technicznej RPO WO 2007-2013 na 2012 rok*.

Ponadto, w okresie sprawozdawczym podjęto 1 decyzję oraz podpisano 1 umowę o dofinansowaniu *Rocznego Planu Działań Pomocy Technicznej RPO WO 2007-2013 na 2013 r.* (jeden, dotyczący Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013; drugi, dotyczący Instytucji Pośredniczącej II stopnia RPO WO 2007-2013). Całkowita wartość na jaką opiewały ww. Roczne Plany Działań oraz dofinansowanie ze środków EFRR to **2,63 mln Euro** [10,76 mln PLN].

W okresie sprawozdawczym zostało złożonych **15 wniosków o płatność** o ogólnej wartości wydatków kwalifikowalnych **2,38 Euro** [9,74 PLN], w tym wartości dofinansowania z EFRR wyniosła **2,31 mln Euro** [9,46 mln PLN]. Wartość wydatków ujętych we wnioskach o płatność według stanu na koniec 2012 r. przedstawiono w *Tabelach 82-83*. Obejmowały one finansowanie kosztów związanych głównie z zatrudnieniem pracowników i ich szkoleniem, wyposażeniem biur, prowadzeniem kampanii informacyjno-promocyjnej RPO WO 2007-2013, organizacją i obsługą procesu oceny projektów, Komitetu Monitorującego oraz innych ciał działających na rzecz Programu, tłumaczeniami, wsparciem eksperckim, doradztwem specjalistycznym, badaniem ewaluacyjnym, analizami, ekspertyzami, organizacją szkoleń specjalistycznych i warsztatów dla beneficjentów Programu. Wszystkie te grupy zadań miały na celu wzmocnienie potencjału instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie i realizację RPO WO 2007-2013. Ponadto, w ramach pomocy technicznej w okresie sprawozdawczym odzyskano środki o wartości EFRR **58 tys. PLN**.

W ramach Rocznych Planów Działań, realizowanych w okresie sprawozdawczym przez IZ RPO WO 2007-2013 i IP II stopnia RPO WO 2007-2013, poniesione wydatki nie przekraczają kwot zarezerwowanych na nie w ramach poszczególnych kategorii wydatków.

Tabela 82. Wartość wszystkich wydatków dokonanych w ramach programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według głównych kategorii (w okresie sprawozdawczym)

<i>[Euro]</i>			
Lp.	Rodzaj wydatku	Wydatki kwalifikowalne	Dofinansowanie z EFRR
1	2	3	4
1.	Zatrudnienie/wynagrodzenia pracowników zaangażowanych w proces realizacji RPO WO 2007-2013	1 792 841,77	1 754 629,87
2.	Podnoszenie kwalifikacji pracowników zaangażowanych w proces realizacji RPO WO 2007-2013	14 191,38	13 753,43
3.	Utrzymanie odpowiedniego zaplecza techniczno-organizacyjnego dla wdrażania Programu	235 032,86	230 310,24
4.	Organizacja i obsługa procesu oceny projektów, Komitetu Monitorującego oraz innych ciał działających na rzecz Programu	55 292,66	55 023,49
5.	Ewaluacje, analizy, ekspertyzy	66 472,21	61 518,34
6.	Spotkania informacyjne, szkolenia, konferencje, warsztaty dla beneficjentów RPO WO 2007-2013	1 755,14	1 588,56
7.	Akcje informacyjno-promocyjne w mediach (regionalnych, lokalnych, krajowych), w tym publikacja ogłoszeń o naborach projektów	30 204,61	28 717,38

Lp.	Rodzaj wydatku	Wydatki kwalifikowalne	Dofinansowanie z EFRR
1	2	3	4
8.	Materiały informacyjno-promocyjne, powielanie, druk materiałów informacyjnych, realizacja innych akcji promocyjnych	180 688,97	163 774,46
9.	Obsługa procesu kontroli projektów	949,07	930,81
RAZEM		2 377 428,67	2 310 246,58

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Tabela 83. Wartość wszystkich wydatków kwalifikowanych zrealizowanych w okresie sprawozdawczym według głównych kategorii

[Euro]

Kategoria interwencji: 85			
Lp.	Planowane działanie/rodzaj wydatku	Wydatki kwalifikowalne	Dofinansowanie z EFRR
1	Zatrudnienie/wynagrodzenia pracowników zaangażowanych w proces realizacji RPO WO 2007-2013	1 792 841,77	1 754 629,87
2	Podnoszenie kwalifikacji pracowników zaangażowanych w proces realizacji RPO WO 2007-2013	14 191,38	13 753,43
3	Stworzenie i doposażenie odpowiedniego zaplecza techniczno-organizacyjnego dla wdrażania Programu	235 032,86	230 310,24
4	Organizacja i obsługa procesu oceny projektów, Komitetu Monitorującego oraz innych ciał działających na rzecz Programu	55 292,66	55 023,49
5	Obsługa procesu kontroli projektów	949,07	930,81
Koszt całkowity dla kategorii interwencji: 85		2 098 307,75	2 054 647,84
Kategoria interwencji: 86			
Lp.	Planowane działanie/rodzaj wydatku	Wydatki kwalifikowalne	Dofinansowanie z EFRR
1	Akcje informacyjno-promocyjne w mediach (regionalnych, lokalnych, krajowych), w tym publikacja ogłoszeń o naborach projektów	30 204,61	28 717,38
2	Materiały informacyjno-promocyjne, powielanie, druk materiałów informacyjnych, realizacja innych akcji promocyjnych	180 688,97	163 774,46
3	Ewaluacje, analizy, ekspertyzy	66 472,21	61 518,34
4	Spotkania informacyjne, szkolenia, konferencje, warsztaty dla beneficjentów RPO WO 2007-2013	1 755,14	1 588,56
Koszt całkowity dla kategorii interwencji: 86		279 120,92	255 598,74
Całkowita wartość dla obydwu kategorii		2 377 428,67	2 310 246,58

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Tabela 84. Liczba i wartość wszystkich projektów/planów działań w ramach programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według głównych typów (projekty objęte decyzjami/ umowami o dofinansowanie)

[Euro]

Lp.	Typ projektu	Liczba projektów objętych decyzjami/umowami od początku realizacji programu	Wartość projektów objętych decyzjami/ umowami (w części dofinansowania ze środków UE) od początku realizacji programu	% środków dostępnych na to zadanie w osi priorytetowej ²⁹
1	2	3	5	6
1.	Szkolenia	12	261 575,96	1,91%
2.	Zatrudnienie		9 122 941,73	66,56%
3.	Sprzęt komputerowy		1 729 454,99	12,62%
4.	Wyposażenie/ remont/ wynajem powierzchni biurowych			
5.	Promocja		1 371 509,69	10,01%
6.	Ekspertyzy/ doradztwo		390 470,93	2,85%
7.	Ewaluacje			
8.	Kontrola/audyt		21 649,37	0,16%
9.	Organizacja procesu wyboru projektów		493 183,71	3,60%
10.	Organizacja komitetów monitorujących i podkomitetów			
11.	Inne: spotkania informacyjne, szkolenia dla beneficjentów, warsztaty dla beneficjentów		281 707,44	2,06%
12.	Inne: tłumaczenia, wsparcie eksperckie, doradztwo specjalistyczne, negocjacje Programu		34 749,02	0,25%
RAZEM		12	13 707 242,84	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

* Ze względu na to, iż pozycje „Sprzęt komputerowy” i „Wyposażenie/ remont/ wynajem powierzchni biurowych” stanowią część jednej kategorii wydatków w ramach Rocznych Planów Działań, związanej z utrzymaniem odpowiedniego zaplecza organizacyjno – technicznego, dane nt. kosztów w ramach obydwu rodzajów wydatków wykazano sumarycznie, podobnie jak ma to miejsce w składanych przez obie Instytucje wnioskach o płatność. Z tego względu wydatki te nie zostały rozdzielone na odrębne rodzaje, wskazane w Tabeli 84. Analogiczna sytuacja wystąpiła w odniesieniu do pozycji:

- „Organizacja procesu wyboru projektów” i „Organizacja komitetów monitorujących i podkomitetów”, które w RPDz i wnioskach o płatność traktowane są jako jedna kategoria wydatku, tj. „Organizacja i obsługa procesu oceny projektów, Komitetu Monitorującego oraz innych ciał działających na rzecz Programu” w przypadku IZ RPO WO 2007-2013 i „Obsługa procesu oceny wniosków o dofinansowanie, oraz wykonanie ekspertyz, ocen, analiz, koncepcji, studiów, opinii prawnych, itp.” w przypadku IP II RPO WO 2007-2013;
- „Ekspertyzy/ doradztwo” i „Ewaluacje”, które w RPDz i wnioskach o płatność traktowane są jako jedna kategoria wydatku, tj. „Ewaluacje, analizy, ekspertyzy” w przypadku IZ RPO WO 2007-2013 i „Działania o charakterze informacyjno-promocyjnym (np. druk ogłoszeń prasowych, ulotek, publikacje ogłoszeń, wykonanie ekspertyz, ocen, analiz, koncepcji, studiów, opinii prawnych, itp.)” (kat. 86) lub „Obsługa procesu oceny wniosków o dofinansowanie, oraz wykonanie ekspertyz, ocen, analiz, koncepcji, studiów, opinii prawnych, itp.” (kat. 85) w przypadku IP II RPO WO 2007-2013.

²⁹ Informacja nt. potencjalnego, procentowego podziału całości środków z EFRR między poszczególne typy projektów w osi priorytetowej PT, wg stanu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego. Wartości należy wyliczyć w procentach jako iloraz: wartości dla danego typu projektu wynikającej z umów/decyzji/zatwierdzonych ramowych planów działań, liczonej narastająco od uruchomienia programu (w części EFRR) oraz wartości ogółem dla wszystkich umów/decyzji/zatwierdzonych ramowych planów działań w ramach osi priorytetowej Pomoc Techniczna na lata 2007-2013, liczonej narastająco od początku realizacji programu (w części EFRR) * 100%. Suma w tej kolumnie powinna wynosić zawsze 100%.

- ⇒ *Szczegółowe informacje nt. wartości i procentowego udziału w Programie, stanu wdrażania oraz problemów z wykorzystaniem środków przeznaczonych na pomoc techniczną – punkt 3.7 Oś priorytetowa 7 Pomoc Techniczna*

7. Promocja i informacja

Dane dotyczące promocji i informacji zostały zawarte w *Załączniku X* do sprawozdania. Ponadto przykłady dobrych praktyk z zakresu informacji i promocji stanowią *Załącznik XII*.